

Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

ISSN 0250-8168

L 310

39ο έτος

30 Νοεμβρίου 1996

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Νομοθεσία

Περιεχόμενα

I Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση

- ★ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2223/96 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 1996, περί του ευρωπαϊκού συστήματος εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών της Κοινότητας 1

Τιμή: 80 ECU

EL

Οι πράξεις οι τίτλοι των οποίων έχουν τυπωθεί με ημίμαυρα στοιχεία αποτελούν πράξεις τρεχούσης διαχείρισεως που έχουν θεσπισθεί στο πλαίσιο της γεωργικής πολιτικής και είναι γενικά περιορισμένης χρονικής ισχύος.
Οι τίτλοι όλων των υπολοίπων πράξεων έχουν τυπωθεί με μαύρα στοιχεία και επισημαίνονται με αστερίσκο.

I

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 2223/96 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 25ης Ιουνίου 1996

περί του ευρωπαϊκού συστήματος εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών της Κοινότητας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 213,

το σχέδιο κανονισμού που υποβλήθηκε από την Επιτροπή,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁽¹⁾,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος⁽²⁾,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽³⁾,

Εκτιμώντας:

- (1) ότι η εφαρμογή και παρακολούθηση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης απαιτούν συγκρίσιμες, ενημερωμένες και αξιόπιστες πληροφορίες για τη δομή και την εξέλιξη της οικονομικής καταστάσεως κάθε χώρας ή/και περιφέρειας·
- (2) ότι η Επιτροπή οφείλει να συμβάλει στη διαχείριση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, και συγκεκριμένα, να υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο για την επιτελούμενη στα κράτη μέλη πρόοδο όσον αφορά την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους για την πραγματοποίηση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης·
- (3) ότι οι οικονομικοί λογαριασμοί αποτελούν ουσιαστικό μέσο ανάλυσεως της οικονομικής καταστάσεως μιας χώρας ή/και περιφέρειας, εφόσον καταρτίζονται με βάση ενιαίες και σαφείς αρχές·

(4) ότι η Επιτροπή πρέπει να χρησιμοποιεί μεγέθη των εθνικών λογαριασμών για τους διοικητικούς, και ιδίως τους δημοσιονομικούς, κοινοτικούς λογαριασμούς·

(5) ότι το 1970 δημοσιεύθηκε διοικητικό έγγραφο υπό τον τίτλο «Ευρωπαϊκό σύστημα ολοκληρωμένων οικονομικών λογαριασμών» (ΕΣΟΛ), το οποίο κάλυπτε το ρυθμιζόμενο από τον παρόντα κανονισμό τομέα και είχε εκπονηθεί με αποκλειστική φροντίδα και ευθύνη της Στατιστικής Υπηρεσίας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων· ότι το έγγραφο αυτό ήταν απόρροια πολλών ετών εργασίας της Στατιστικής Υπηρεσίας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, συνεργαζόμενης με τις στατιστικές υπηρεσίες των κρατών μελών, για την εκπόνηση συστήματος τηρήσεως των εθνικών λογαριασμών ανταποκρινόμενου στις ανάγκες της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής της Κοινότητας, αποτελούσε δε την κοινοτική έκδοχή του συστήματος εθνικών λογαριασμών των Ηνωμένων Εθνών, το οποίο και εχρησιμοποιείτο μέχρι τότε στην Κοινότητα·

(6) ότι, προς ενημέρωση των στοιχείων του πρώτου εκείνου κειμένου, δημοσιεύθηκε το 1979 μια δεύτερη έκδοση του εγγράφου (αποκαλούμενη εφεξής «ΕΣΟΛ, δεύτερη έκδοση»)⁽⁴⁾·

(7) ότι η επιτροπή στατιστικών των Ηνωμένων Εθνών ενέκρινε το Φεβρουάριο του 1993 το νέο σύστημα εθνικών λογαριασμών (ΣΕΛ), ώστε να εξασφαλιστεί σε όλες τις χώρες μέλη των Ηνωμένων Εθνών η συγκρισιμότητα των αποτελεσμάτων σε διεθνές επίπεδο·

(8) ότι στον τομέα των περιβαλλοντικών λογαριασμών πρέπει να ληφθεί υπόψη η ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της 21ης Δεκεμβρίου 1994 με τίτλο «Κατευθύνσεις για την Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με τους περιβαλλοντικούς δείκτες και τους πράσινους εθνικούς λογαριασμούς»·

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 287 της 30. 10. 1995, σ. 114.

⁽²⁾ Γνώμη που διατυπώθηκε στις 21. 6. 1995 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽³⁾ ΕΕ αριθ. C 133 της 31. 5. 1995, σ. 2.

⁽⁴⁾ Eurostat: Ευρωπαϊκό σύστημα ολοκληρωμένων οικονομικών λογαριασμών ΕΣΟΛ, δεύτερη έκδοση, Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο, 1979.

- (9) ότι η Κοινότητα συνεργάζεται, κατά τρόπο αμοιβαίως επωφελή, με τρίτες χώρες, ιδιαίτερα με εκείνες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ)·
- (10) ότι, για τις ανάγκες της Οικονομικής και Νομοματικής Ένωσης, πρέπει να καθιερωθεί ένα ευρωπαϊκό σύστημα λογαριασμών, το οποίο θα χρησιμοποιείται για τους εθνικούς και περιφερειακούς λογαριασμούς που προβλέπουν οι κοινοτικές πράξεις·
- (11) ότι τα αποτελέσματα των λογαριασμών και πινάκων όλων των κρατών μελών που θα καταρτίζονται βάσει του εισαγομένου με τον παρόντα κανονισμό συστήματος πρέπει να τίθενται στη διάθεση των χρηστών από την Επιτροπή σε συγκεκριμένες ημερομηνίες, ιδιαίτερα όσον αφορά την παρακολούθηση της οικονομικής σύγκλισης και προκειμένου να εξασφαλισθεί ο στενότερος συντονισμός των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών·
- (12) ότι το εισαγόμενο με τον παρόντα κανονισμό σύστημα προορίζεται να υποκαταστήσει βαθμιαίως όλα τα άλλα συστήματα και να χρησιμεύσει ως πλαίσιο αναφοράς για τα κοινά πρότυπα, ορισμούς, ταξινομήσεις και λογιστικούς κανόνες, σύμφωνα με το οποίο τα κράτη μέλη θα καταρτίζουν τους λογαριασμούς τους για τις ανάγκες της Κοινότητας, επιτρέποντας έτσι τη λήψη συγκρίσιμων αποτελεσμάτων μεταξύ κρατών μελών·
- (13) ότι οι πολίτες θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στα στατιστικά αυτά στοιχεία βάσει της αρχής της διαφάνειας·
- (14) ότι το εισαγόμενο με τον παρόντα κανονισμό σύστημα, το οποίο αποτελεί εκδοχή του ΣΕΛ του ΟΗΕ προσαρμοσμένη στις διαρθρώσεις των οικονομιών των κρατών μελών, πρέπει να σέβεται την «αρχιτεκτονική» του ΣΕΛ, ώστε να καταστεί δυνατή η λήψη πληροφοριών συγκρίσιμων με εκείνες που συλλέγουν οι κυριότεροι διεθνείς εταίροι·
- (15) ότι οι ημερομηνίες καταρτίσεως θα πρέπει να ποικίλουν ανά μείζονες κατηγορίες λογαριασμών και πινάκων και ότι μόνο οι πληροφορίες με ουσιαστική σημασία για τις ανάγκες της Κοινότητας θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο στατιστικών επεξεργασιών και κοινοποιήσεων στην Επιτροπή σε συγκεκριμένες ημερομηνίες·
- (16) ότι λαμβανομένων, ωστόσο, υπόψη του όγκου και της σπουδαιότητας των εν λόγω λογαριασμών, του λεπτομερούς χαρακτήρος και του καλυπτομένου γεωγραφικού χώρου, καθώς και της καταστάσεως σε θέματα στατιστικής που επικρατεί στα κράτη μέλη, παρέχονται, κατ' εξαίρεση και προσωρινά, ορισμένες συμπληρωματικές προθεσμίες διαβίβασης στοιχείων σε κράτη μέλη τα οποία αντικειμενικώς αδυνατούν να τηρήσουν τις προθεσμίες που τάσσει ο κανονισμός·
- (17) ότι αργότερα πρέπει να αποφασισθεί η κατανομή των εμμέσως μετρονόμενων υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης (IMFIS)·
- (18) ότι, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, η δημιουργία κοινών στατιστικών προτύπων που θα επιτρέπουν τη λήψη συγκρίσιμων πληροφοριών μπορεί να αναληφθεί αποτελεσματικά μόνο σε κοινοτικό επίπεδο και ότι η εφαρμογή τους σε κάθε κράτος μέλος θα ανατεθεί στους αρμόδιους για την κατάρτιση των επίσημων στατιστικών οργανισμούς και ιδρύματα·
- (19) ότι πρέπει να καθορισθεί διαδικασία προσαρμογής και ενημέρωσης των διατάξεων του παρόντος κανονισμού σε συνεργασία με την κοινοτική επιτροπή στατιστικού προγράμματος (ΕΣΠ), η οποία συνεστήθη βάσει της αποφάσεως 89/382/ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου⁽¹⁾· ότι πρέπει η διαδικασία αυτή να περιορίζεται σε τροποποιήσεις που δεν αυξάνουν τους ίδιους πόρους·
- (20) ότι η επιτροπή στατιστικού προγράμματος και η επιτροπή στατιστικών για θέματα νομοματικά, χρηματοπιστωτικά και ισοζυγίου πληρωμών (ΕΣΝΧΙ), η οποία συνεστήθη βάσει της αποφάσεως 91/115/ΕΟΚ⁽²⁾, ετάχθησαν υπέρ του προκειμένου κανονισμού·
- (21) ότι η οδηγία 89/130/ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 13ης Φεβρουαρίου 1989, σχετικά με την εναρμόνιση του προσδιορισμού του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος σε τιμές της αγοράς⁽³⁾ (ΑΕΠτα), ορίζει ότι η συγκρισιμότητα του ΑΕΠ εξασφαλίζεται με την τήρηση των ορισμών και των κανόνων λογιστικής του ευρωπαϊκού συστήματος ολοκληρωμένων οικονομικών λογαριασμών, και ότι ο κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1553/89 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1989, για το ομοιόμορφο οριστικό καθεστώς είσπραξης των ιδίων πόρων που προέρχονται από το φόρο επί της προστιθέμενης αξίας⁽⁴⁾ προβλέπει ότι, για τον υπολογισμό του σταθμισμένου μέσου όρου του ΦΠΑ, η κατανομή των φορολογητέων συναλλαγών ορίζεται μέσω των εθνικών λογαριασμών που καταρτίζονται σύμφωνα με το ευρωπαϊκό σύστημα ολοκληρωμένων οικονομικών λογαριασμών, και ότι για τις πράξεις αυτές, καθώς και στα πλαίσια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 3605/94 του Συμβουλίου, της 22ης Νοεμβρίου 1993, για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου σχετικά με τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείματος⁽⁵⁾, και των αποφάσεων 94/728/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 31ης Οκτωβρίου 1994, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων⁽⁶⁾, και 94/729/ΕΚ του Συμβουλίου, της 31ης Οκτωβρίου 1994, σχετικά με τη δημοσιονομική πειθαρχία⁽⁷⁾, πρέπει να προβλεφθεί μεταβατική περίοδος εφαρμογής του συστήματος που εισάγεται με τον παρόντα κανονισμό.

(1) ΕΕ αριθ. L 181 της 28. 6. 1989, σ. 47.

(2) ΕΕ αριθ. L 59 της 6. 3. 1991, σ. 19.

(3) ΕΕ αριθ. L 49 της 21. 2. 1989, σ. 26· οδηγία όπως τροποποιήθηκε από την πράξη προσχώρησης του 1994.

(4) ΕΕ αριθ. L 155 της 7. 6. 1989, σ. 9.

(5) ΕΕ αριθ. L 332 της 31. 12. 1993, σ. 7.

(6) ΕΕ αριθ. L 293 της 12. 11. 1994, σ. 9.

(7) ΕΕ αριθ. L 293 της 12. 11. 1994, σ. 14.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Στόχοι

1. Ο παρών κανονισμός αποσκοπεί στην εισαγωγή ευρωπαϊκού συστήματος λογαριασμών 1995, εφεξής αποκαλούμενου «ΕΣΟΛ 1995», διά της καθιέρωσης:

α) μεθοδολογίας σχετικά με τα κοινά πρότυπα, ορισμούς, ονοματολογίες και λογιστικούς κανόνες, η οποία θα επιτρέπει την κατάρτιση συγκρίσιμων λογαριασμών και πινάκων για τις ανάγκες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, καθώς και τη λήψη αποτελεσμάτων σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 3·

β) προγράμματος διαβίβασης, για τις ανάγκες της Κοινότητας και σε συγκεκριμένες ημερομηνίες, των λογαριασμών και πινάκων που καταρτίζονται σύμφωνα με το ΕΣΟΛ 1995.

2. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται, ως εκ των άρθρων 7 και 8, σε όλες τις κοινοτικές πράξεις όπου γίνεται μείνεια του ΕΣΟΛ ή των ορισμών του.

3. Ο παρών κανονισμός δεν υποχρεώνει κανένα κράτος μέλος να καταρτίζει για ίδιες ανάγκες λογαριασμούς συμφώνους με το ΕΣΟΛ 1995.

Άρθρο 2

Μεθοδολογία

1. Η μεθοδολογία του ΕΣΟΛ 1995, περί της οποίας γίνεται λόγος στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο α), περιγράφεται στο παράρτημα Α.

2. Τυχόν τροποποιήσεις της μεθοδολογίας του ΕΣΟΛ 1995, που έχουν στόχο την αποσαφήνιση και βελτίωση του περιεχομένου της, εγκρίνονται με απόφαση της Επιτροπής με τη διαδικασία του άρθρου 4 εφόσον δεν αλλάζουν τις βασικές έννοιες ούτε απαιτούν συμπληρωματικούς πόρους για την εφαρμογή τους, και εφόσον η εφαρμογή τους δεν συνεπάγεται αύξηση των ίδιων πόρων.

3. Το Συμβούλιο, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της συνθήκης, θα αποφανθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1997 το αργότερο για την εισαγωγή του συστήματος κατονομής των εμμέσως μετρούμενων υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης (IMFIS), το οποίο περιγράφεται στο παράρτημα Α, και θα θεσπίσει, ενδεχομένως, τα αναγκαία για την εφαρμογή του μέτρα.

Άρθρο 3

Διαβίβαση στην Επιτροπή

1. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή (Στατιστική Υπηρεσία) τους λογαριασμούς και τους πίνακες του

παραρτήματος Β εντός της προθεσμίας που έχει ορισθεί για κάθε πίνακα.

Οι συμπληρωματικές προθεσμίες που χορηγούνται σε ορισμένα κράτη μέλη σύμφωνα με το παράρτημα Β λήγουν το αργότερο την 1η Ιανουαρίου 2005.

Η Επιτροπή, αφού διαβουλευθεί με την επιτροπή στατιστικού προγράμματος (ΕΣΠ), θα υποβάλει το αργότερο την 1η Ιουλίου 2003 έκθεση στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή των χορηγούμενων συμπληρωματικών προθεσμιών, ώστε να εξακριβωθεί εάν είναι δικαιολογημένες σε όλες τις περιπτώσεις. Η έκθεση αυτή συνοδεύεται, ενδεχομένως, από πρόταση της Επιτροπής, με την οποία παρέχονται στα κράτη μέλη νέες συμπληρωματικές προθεσμίες, εφόσον χρειάζεται.

2. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν τα αποτελέσματα του παραρτήματος Β, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων που έχουν χαρακτηριστεί ως εμπιστευτικά από τα κράτη μέλη, δυνάμει της περί στατιστικού απορρήτου εθνικής νομοθεσίας ή πρακτικής, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1588/90 του Συμβουλίου, της 11ης Ιουνίου 1990, σχετικά με τη διαβίβαση στη Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων πληροφοριών που καλύπτονται από το απόρρητο στατιστικό⁽¹⁾, που διέπει την εμπιστευτική επεξεργασία των πληροφοριών.

Εντός των ορίων του άρθρου 2 παράγραφος 2, μπορούν να αποφασισθούν από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 4 τυχόν αναπροσαρμογές — νέοι πίνακες, χώρες ή/και περιφέρειες που αφορούν οι πληροφορίες που ζητούνται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 4

Διαδικασία

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή στατιστικού προγράμματος, εφεξής καλούμενη «επιτροπή».

2. Ο εκπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην επιτροπή σχέδιο ληπτέων μέτρων. Η επιτροπή εκφέρει τη γνώμη της για το σχέδιο αυτό εντός προθεσμίας που μπορεί να καθορίσει ο πρόεδρος ανάλογα με το επείγον του εξεταζόμενου θέματος. Η γνώμη εκδίδεται με την πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης, προκειμένου για έγκριση αποφάσεων που καλείται να λάβει το Συμβούλιο κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής. Κατά την ψηφοφορία εντός της επιτροπής, οι ψήφοι των εκπροσώπων των κρατών μελών σταθμίζονται όπως καθορίζεται στο προαναφερθέν άρθρο. Ο πρόεδρος δεν λαμβάνει μέρος στην ψηφοφορία.

3. Η Επιτροπή θεσπίζει μέτρα που είναι άμεσα εφαρμοστέα. Εντούτοις, εάν δεν είναι σύμφωνα με τη γνώμη που εκδόθηκε από την επιτροπή, τα μέτρα αυτά ανακοινώνονται αμέσως από την Επιτροπή στο Συμβούλιο. Στην περίπτωση αυτή:

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. L 151 της 15. 6. 1990, σ. 1· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε από την πράξη προσχώρησης του 1994.

- α) η Επιτροπή αναβάλλει κατά τρεις μήνες από την ημερομηνία αυτής της ανακοίνωσης την εφαρμογή των μέτρων που η ίδια έχει αποφασίσει·
- β) το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, μπορεί να λάβει διαφορετική απόφαση εντός της προβλεπόμενης στο στοιχείο α) προθεσμίας.

Άρθρο 5

Έργο της επιτροπής

Η επιτροπή εξετάζει όλα τα θέματα τα σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού που φέρει προς συζήτηση ο πρόεδρός της, είτε με δική του πρωτοβουλία είτε αιτήσει ενός κράτους μέλους.

Άρθρο 6

Συνεργασία με άλλες επιτροπές

1. Για όλα τα θέματα που επίπτουν στην αρμοδιότητα της επιτροπής στατιστικών για θέματα νομοματικά, χρηματοπιστωτικά και ισοζυγίου πληρωμών (ΕΣΝΧΙ), η Επιτροπή ζητά τη γνώμη της επιτροπής αυτής όπως ορίζεται στο άρθρο 2 της αποφάσεως 91/115/ΕΟΚ.
2. Η Επιτροπή διαβιβάζει στην επιτροπή του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος, η οποία συνεστήθη βάσει της οδηγίας 89/130/ΕΟΚ, Ευρατόμ, κάθε πληροφορία σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού που είναι απαραίτητη για την εκτέλεση της εντολής της.

Άρθρο 7

Ημερομηνία έναρξης εφαρμογής και πρώτης διαβίβασης των δεδομένων

1. Το ΕΣΟΛ 1995 θα εφαρμοστεί για πρώτη φορά στα προς διαβίβαση δεδομένα που καταρτίζονται δυνάμει του παραρτήματος Β, τον Απρίλιο του 1999.
2. Τα δεδομένα διαβιβάζονται στην Επιτροπή (Στατιστική Υπηρεσία) σύμφωνα με τις καθοριζόμενες στο παράρτημα Β προθεσμίες.
3. Σύμφωνα με την παράγραφο 1, πριν από την πρώτη διαβίβαση σύμφωνα με το ΕΣΟΛ 1995, τα κράτη μέλη συνεχίζουν να διαβιβάζουν στην Επιτροπή (Στατιστική Υπηρεσία) τους λογαριασμούς και τους πίνακες που καταρτίζονται κατ' εφαρμογή του ΕΣΟΛ, δεύτερη έκδοση.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 25 Ιουνίου 1996.

4. Με την επιφύλαξη του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1552/89 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1989, για την εφαρμογή της απόφασης 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ, σχετικά με το σύστημα ιδίων πόρων των Κοινοτήτων⁽¹⁾, η Επιτροπή ελέγχει μαζί με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και υποβάλλει τα σχετικά πορίσματα στην προβλεπόμενη στο άρθρο 4 παράγραφος 1 επιτροπή.

Άρθρο 8

Μεταβατικές διατάξεις

1. Για τους σκοπούς του προϋπολογισμού και των ιδίων πόρων και κατά παρέκκλιση από το άρθρο 1 παράγραφος 2 και από το άρθρο 7, ως ισχύουν ευρωπαϊκό σύστημα ολοκληρωμένων οικονομικών λογαριασμών κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/130/ΕΟΚ, Ευρατόμ και των σχετικών νομοθετημάτων — πρόκειται συγκεκριμένα για τους κανονισμούς (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1552/89 και (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1553/89, και τις αποφάσεις 94/728/ΕΚ, Ευρατόμ και 94/729/ΕΚ — νοείται το ΕΣΟΛ, δεύτερη έκδοση, εφόσον η απόφαση 94/728/ΕΚ παραμένει εν ισχύ.
2. Όσον αφορά τις κοινοποιήσεις των κρατών μελών στην Επιτροπή στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 3605/93 διαδικασίας σχετικά με τα υπερβολικά δημοσιονομικά ελλείμματα, ως ισχύουν ευρωπαϊκό σύστημα ολοκληρωμένων οικονομικών λογαριασμών νοείται το ΕΣΟΛ, δεύτερη έκδοση, ως την κοινοποίηση της 1ης Σεπτεμβρίου 1999.
3. Η προβλεπόμενη από τις παραγράφους 1 και 2 του προκειμένου άρθρου εφαρμογή του ΕΣΟΛ, δεύτερη έκδοση, εξασφαλίζεται διά της αναπροσαρμογής των συλλεχθέντων δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 δεδομένων με βάση το ΕΣΟΛ 1995, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές εννοιών, ορισμών ή ονομασιών μεταξύ του ΕΣΟΛ, δεύτερη έκδοση και του ΕΣΟΛ 1995.

Η εφαρμογή αυτής της αρχής θα καθοριστεί μέχρι τον Δεκέμβριο του 1996, με τη διαδικασία του άρθρου 6 της οδηγίας 89/130/ΕΟΚ, Ευρατόμ.

Άρθρο 9

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την 20ή ημέρα μετά τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. PINTO

(¹) ΕΕ αριθ. L 155 της 7. 6. 1989, σ. 1· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2729/94 (ΕΕ αριθ. L 293 της 12. 11. 1994, σ. 5).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

ΕΣΟΛ 1995

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	18
ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΣΟΛ	18
Πλαίσιο για ανάλυση και πολιτική	18
Οκτώ χαρακτηριστικά των εννοιών του ΕΣΟΛ	19
Το ΕΣΟΛ 1995 και το ΣΕΛ 1993	25
Το ΕΣΟΛ 1995 και το ΕΣΟ 1970	25
ΤΟ ΕΣΟΛ ΩΣ ΣΥΣΤΗΜΑ	26
Οι στατιστικές ομάδες και η ομαδοποίησή τους	26
Θεσμικές μονάδες και τομείς	27
Τοπικές μονάδες οικονομικής δραστηριότητας και βιομηχανικοί κλάδοι	27
Μονάδες μόνιμοι κάτοικοι και μη μόνιμοι κάτοικοι, συνολική οικονομία και αλλοδαποί	27
Ροές και αποθέματα	28
Ροές	28
Συναλλαγές	28
Ιδιότητες των συναλλαγών	29
Αλληλεπιδράσεις και συναλλαγές στο εσωτερικό των μονάδων	29
Χρηματικές έναντι μη χρηματικών συναλλαγών	29
Συναλλαγές με και χωρίς αντιστάθμισμα	29
Αναδιαθρομμένες συναλλαγές	29
Αναδρομολόγηση	29
Επιμερισμός	30
Αναγνώριση του κυριότερου μέρους μιας συναλλαγής	30
Οριακές περιπτώσεις	30
Λοιπές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων	30
Λοιπές μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	30
Κέρδη και ζημιές κτήσης	31
Αποθέματα	31
Το σύστημα λογαριασμών και τα μακροοικονομικά μεγέθη	31
Λογιστικοί κανόνες	31
Ορολογία για τις δύο πλευρές των λογαριασμών	31
Διπλογραφία/τετραπλογραφία	32
Αποτίμηση	32
Ειδικές αποτιμήσεις σχετικά με προϊόντα	32
Αποτίμηση σε σταθερές τιμές	33

	Σελίδα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. (συνέχεια)	
Χρόνος καταγραφής	33
Ενοποίηση και καθάρισμα	33
Ενοποίηση	33
Καθάρισμα	34
Λογαριασμοί, εξισωτικά μεγέθη και μακροοικονομικά μεγέθη	34
Ακολουθία λογαριασμών	34
Ο λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	35
Ο λογαριασμός της αλλοδαπής	35
Εξισωτικά μεγέθη	35
Μακροοικονομικά μεγέθη	35
Το πλαίσιο εισροών-εκροών	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΟΙ ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΙ Η ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	37
ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	37
ΟΙ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	39
ΟΙ ΘΕΣΜΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ	40
Μη χρηματοδοτικές εταιρείες (S.11)	42
Υποτομέας: Δημόσιες μη χρηματοδοτικές εταιρείες (S.11001)	43
Υποτομέας: Εθνικές (ημεδαπές) ιδιωτικές μη χρηματοδοτικές εταιρείες (S.11002)	44
Υποτομέας: Μη χρηματοδοτικές εταιρείες που ελέγχονται από την αλλοδαπή (S.11003)	44
Χρηματοδοτικές εταιρείες (S.12)	44
Υποτομέας: Κεντρική τράπεζα (S.121)	46
Υποτομέας: Λοιποί νομισματικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί (S.122)	47
Υποτομέας: Λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, εκτός από τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία (S.123)	48
Υποτομέας: Επιζουριζοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και φορείς (S.124)	48
Υποτομέας: Ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία (S.125)	49
Δημόσιος τομέας (S.13)	50
Υποτομέας: Κεντρική διοίκηση (S.1311)	50
Υποτομέας: Διοίκηση ομόσπονδου κρατίδιου (S.1312)	50
Υποτομέας: Τοπική αυτοδιοίκηση (S.1313)	50
Υποτομέας: Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης (S.1314)	51
Νοικοκυριά (S.14)	51
Υποτομέας: Εργοδότες (περιλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων) (S.141+S.142)	52
Υποτομέας: Μισθωτοί (S.143)	52
Υποτομέας: Αποδέκτες εισοδημάτων περιοσίως (S.1441)	52
Υποτομέας: Αποδέκτες συντάξεων (S.1442)	52
Υποτομέας: Αποδέκτες άλλων μεταβιβάσεων εισοδήματος (S.1443)	52
Υποτομέας: Λοιπά (S.145)	52
Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (S.15)	53
Αλλοδαπή (S.2)	53
Τάξινομηση κατά τομείς των τυποποιημένων νομικών μορφών των μονάδων παραγωγής	54

	Σελίδα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. <i>(συνέχεια)</i>	
ΤΟΠΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	56
Η τοπική μονάδα οικονομικής δραστηριότητας	57
Η βιομηχανία	57
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ	58
ΜΟΝΑΔΕΣ ΟΜΟΙΟΓΕΝΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ	58
Η μονάδα ομοιογενούς παραγωγής	58
Ο ομοιογενής κλάδος	58
Η ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΟΜΟΙΟΓΕΝΩΝ ΚΛΑΔΩΝ	59
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	60
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝ	61
Κύριες, δευτερεύουσες και βοηθητικές δραστηριότητες	62
Προϊόν (P.1)	62
Χρόνος καταγραφής και αποτίμησης προϊόντος	68
ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΝΑΛΩΣΗ (P.2)	73
Χρόνος καταγραφής και αποτίμησης της ενδιάμεσης ανάλωσης	75
ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ (P.3, P.4)	75
Τελική καταναλωτική δαπάνη (P.3)	75
Πραγματική τελική κατανάλωση (P.4)	76
Χρόνος καταγραφής και αποτίμησης της τελικής καταναλωτικής δαπάνης	78
Χρόνος καταγραφής και αποτίμησης της πραγματικής τελικής κατανάλωσης	78
ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (P.5)	79
Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου (P.51)	79
Χρόνος καταγραφής και αποτίμησης των ακαθάριστων επενδύσεων παγίου κεφαλαίου	81
Μεταβολές αποθεμάτων (P.52)	82
Χρόνος καταγραφής και αποτίμησης των μεταβολών αποθεμάτων	83
Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών (P.53)	84
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (P.6 ΚΑΙ P.7)	84
Εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών (P.61 και P.71)	85
Εισαγωγές και εξαγωγές υπηρεσιών (P.62 και P.72)	87
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΥΠΑΡΧΟΝΤΩΝ ΑΓΑΘΩΝ	89
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	91
ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (D.1)	91
Μισθοί και ημερομίσθια (D.11)	91
Μισθοί και ημερομίσθια σε χρήμα	91
Μισθοί και ημερομίσθια σε είδος	91
Κοινωνικές εισφορές εργοδοτών (D.12)	93
Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών (D.121)	93
Τεχμαρτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών (D.122)	93

	Σελίδα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. (συνέχεια)	
ΦΟΡΟΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ (D.2)	94
Φόροι επί προϊόντων (D.21)	95
Φόροι τύπου φόρου προστιθεμένης αξίας (ΦΠΑ) (D.211)	95
Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ (D.212)	95
Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους επί εισαγωγών (D.214)	96
Λοιποί φόροι επί της παραγωγής (D.29)	96
Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών που καταβάλλονται στα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης	97
ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ (D.3)	98
Επιδότησεις προϊόντων (D.31)	98
Επιδότησεις εισαγωγών (D.311)	99
Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων (D.319)	99
Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής (D.39)	99
ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ (D.4)	101
Τόκος (D.41)	101
Τόκοι καταθέσεων, δανείων και εισπρακτέων και πληρωτέων λογαριασμών	101
Τόκοι χρεογράφων	101
Τόκοι συναλλαγματικών και παρόμοιων βραχυπρόθεσμων μέσων	101
Τόκοι ομολόγων και ομολογιών χρέους	101
Ανταλλαγές επιτοκίων (swaps) και προθεσμιακές συμβάσεις επιτοκίων	102
Επιτόκιο χρηματοδοτικών μισθώσεων	102
Λοιποί τόκοι	102
Χρόνος καταγραφής	103
Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών (D.42)	103
Μερίσματα (D.421)	103
Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών (D.422)	104
Επανεπενδυόμενα έσοδα από άμεσες επενδύσεις εξωτερικού (D.43)	105
Εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων (D.44)	105
Γαιοπρόσοδος και έσοδα από περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους (D.45)	106
Γαιοπρόσοδος από εκτάσεις γης	106
Έσοδα από περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους	106
ΤΡΕΧΟΝΤΕΣ ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ, ΠΛΟΥΤΟΥ, Κ.ΛΠ. (D.5)	106
Φόροι εισοδήματος (D.51)	107
Λοιποί τρέχοντες φόροι (D.59)	107
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ (D.6)	108
Κοινωνικές εισφορές (D.61)	110
Πραγματικές κοινωνικές εισφορές (D.611)	110
Τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές (D.612)	111
Κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος (D.62)	112
Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα (D.621)	112
Παροχές κοινωνικής ασφάλισης με ιδιωτική χρηματοδότηση (D.622)	113

	Σελίδα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. <i>(συνέχεια)</i>	
Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε εργαζομένους χωρίς χρηματοδότηση (D.623)	113
Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα (D.624)	113
Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος (D.63)	113
Κοινωνικές παροχές σε είδος (D.631)	113
Παροχές κοινωνικής ασφάλισης, επιστροφές (D.6311)	114
Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε είδος (D.6312)	114
Παροχές κοινωνικής βοήθειας σε είδος (D.6313)	114
Μεταβιβάσεις ατομικών μη εμπορεύσιμων αγαθών ή υπηρεσιών (D.632)	114
ΛΟΙΠΕΣ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ (D.7)	115
Καθαρά ασφάλιστρα για ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής (D.71)	115
Απαιτήσεις από ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής (D.72)	116
Τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό του δημόσιου τομέα (D.73)	116
Τρέχουσα διεθνής συνεργασία (D.74)	117
Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις (D.75)	118
Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς ΜΚΙΕΝ	118
Τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών	118
Πρόστιμα	118
Λαχεία και τυχερά παιχνίδια	119
Πληρωμές αποζημιώσεων	119
Τέταρτος ίδιος πόρος με βάση το ΑΕΠ	119
Λοιπά	119
ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΣΕ ΑΠΟΘΕ- ΜΑΤΙΚΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ (D.8)	120
ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ (D.9)	121
Φόροι κεφαλαίου (D.91)	121
Επιχορηγήσεις επενδύσεων (D.92)	122
Λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου (D.99)	123
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	125
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	127
Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ) (F.1)	129
Νομισματικός χρυσός (F.11)	129
Ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ) (F.12)	130
Μετρητά και καταθέσεις (F.2)	130
Μετρητά (F.21)	130
Μεταβιβάσιμες καταθέσεις (F.22)	131
Λοιπές καταθέσεις (F.29)	131
Χρεόγραφα εκτός από μετοχές (F.3)	132
Χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (F.33)	132
Βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (F.331)	133
Μακροπρόθεσμα χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (F.332)	133
Χρηματοπιστωτικά παράγωγα (F.34)	134

	Σελίδα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.	
<i>(συνέχεια)</i>	
Δάνεια (F.4)	135
Βραχυπρόθεσμα δάνεια (F.41)	135
Μακροπρόθεσμα δάνεια (F.42)	135
Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο (F.5)	137
Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο, εξαιρουμένων των μετοχών αμοιβαίων κεφαλαίων (F.51)	138
Μετοχές που έχουν εισαχθεί στο χρηματιστήριο, εξαιρουμένων των μετοχών αμοιβαίων κεφαλαίων (F.511), και μετοχές που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο, εξαιρουμένων των μετοχών αμοιβαίων κεφαλαίων (F.512)	138
Λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο (F.513)	139
Μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων (F.52)	139
Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά (F.6)	139
Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλείων ζωής και σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων (F.61)	140
Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλείων ζωής (F.611)	140
Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων (F.612)	141
Προκαταβολές ασφαλιστών και αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων (F.62)	142
Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί (F.7)	142
Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (F.71)	143
Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (F.79)	143
Υπόμνημα του ισολογισμού: άμεσες επενδύσεις εξωτερικού (F.m)	144
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	144
Αποτίμηση	144
Χρόνος καταγραφής	147
Κατάρτιση χρηματοπιστωτικών συναλλαγών από τις μεταβολές στους ισολογισμούς	147
<i>Παράρτημα 5.1: Σύνδεση με τα συνολικά μεγέθη χρήματος</i>	147
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. ΛΟΙΠΕΣ ΡΟΕΣ	149
ΑΝΑΛΩΣΗ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ (Κ.1)	149
ΑΓΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΗ ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (Κ.2)	149
ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (Κ.3 - Κ.12)	150
ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΟΓΚΟΥ (Κ.3-Κ.10 ΚΑΙ Κ.12)	150
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΜΗ ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (Κ.3)	151
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (Κ.4)	151
ΦΥΣΙΚΗ ΑΥΞΗΣΗ ΜΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ (Κ.5)	151
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ ΜΗ ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (Κ.6)	152
ΖΗΜΙΕΣ ΛΟΓΩ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ (Κ.7)	152
ΚΑΤΑΣΧΕΣΕΙΣ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ (Κ.8)	152
ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΟΓΚΟΥ ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ Π.Δ.Κ.Α. (Κ.9)	152
ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΟΓΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ Π.Δ.Κ.Α. (Κ.10)	153

	Σελίδα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. (συνέχεια)	
ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΗΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ (Κ.12)	154
Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής τομέων (Κ.12.1)	154
Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (Κ.12.2)	154
ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΑ ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ ΚΤΗΣΗΣ (Κ.11)	155
Ουδέτερα κέρδη/ζημιές χρήσης (Κ.11.1)	156
Πραγματικά κέρδη/ζημιές κτήσης (Κ.11.2)	156
Κέρδη κτήσης κατά είδος χρηματοπιστωτικού περιουσιακού στοιχείου	157
Μετρητά και καταθέσεις (ΑΦ.2)	157
Δάνεια (ΑΦ.4) και λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί (ΑΦ.7)	157
Χρεόγραφα εκτός από μετοχές (ΑΦ.3)	157
Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε μετοχικό κεφάλαιο (ΑΦ.5)	158
Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά (ΑΦ.6)	158
Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία εκφρασμένα σε ξένα νομίσματα	158
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ	159
ΕΙΔΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	160
Μη χρηματοπιστωτικά παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.1)	160
Μη χρηματοπιστωτικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.2)	160
Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (ΑΦ)	161
ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	163
Γενικές αρχές αποτίμησης	163
ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΑΝ)	164
Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.1)	164
Πάγια περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.11)	164
Υλικά πάγια περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.111)	164
Άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.112)	164
Αποθέματα (ΑΝ.12)	164
Τμιαφή (ΑΝ.13)	165
Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.2)	165
Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.21)	165
Γη (ΑΝ.211)	165
Περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους (ΑΝ.212)	165
Λοιπά φυσικά περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.213 και ΑΝ.214)	165
Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.22)	165
Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (ΑΦ)	166
Νομισματικός χρυσός και ΕΤΔ (ΑΦ.1)	166
Μετρητά και καταθέσεις (ΑΦ.2)	166
Χρεόγραφα εκτός από μετοχές (ΑΦ.3)	166
Δάνεια (ΑΦ.4)	167
Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο (ΑΦ.5)	167

	Σελίδα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. (συνέχεια)	
Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά (AF.6)	167
Λοιποί εισπρακτέου/πληρωτέου λογαριασμοί (AF.7)	168
Υπομνήματα του ισολογισμού	168
Διαρκή καταναλωτικά αγαθά (AN.m)	168
Άμεσες επενδύσεις εξωτερικού (AF.m)	168
Χρηματοπιστωτικοί ισολογισμοί	169
Παράρτημα 7.1: Ορισμός κάθε κατηγορίας στοιχείων του ενεργητικού	170
Παράρτημα 7.2: Σχήμα εγγράφων από ισολογισμό ανοίγματος σε ισολογισμό κλεισίματος	178
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8. ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΕΞΙΣΩΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ	181
ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ	184
Τρέχοντες λογαριασμοί	184
Λογαριασμός παραγωγής (I)	184
Λογαριασμοί διανομής και χρήσης εισοδήματος (II)	184
Λογαριασμοί πρωτογενούς διανομής εισοδήματος (II.1)	186
Λογαριασμός παραγωγής εισοδήματος (II.1.1)	186
Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος (II.1.2)	186
Λογαριασμός επιχειρηματικού εισοδήματος (II.1.2.1)	186
Λογαριασμός διανομής λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος (II.1.2.2)	192
Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος (II.2)	192
Λογαριασμός αναδιανομής εισοδήματος σε είδος (II.3)	200
Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος (II.4)	200
Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος (II.4.1)	200
Λογαριασμός χρήσης διορθωμένου διαθέσιμου εισοδήματος (II.4.2)	200
Λογαριασμοί συσσώρευσης (III)	202
Λογαριασμός κεφαλαίου (III.1)	202
Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου (III.1.1)	202
Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων (III.1.2)	202
Χρηματοπιστωτικός λογαριασμός (III.2)	202
Λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων (III.3)	202
Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων (III.3.1)	209
Λογαριασμός ανατίμησης (III.3.2)	209
Λογαριασμός ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης (III.3.2.1)	209
Λογαριασμός πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης (III.3.2.2)	209
Ισολογισμοί (IV)	218
Ισολογισμός ανοίγματος (IV.1)	218
Μεταβολές του ισολογισμού (IV.2)	218
Ισολογισμός κλεισίματος (IV.3)	218

	Σελίδα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ (V)	218
(συνέχεια)	
Τρέχοντες λογαριασμοί	223
Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών (V.1)	223
Εξωτερικός λογαριασμός πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (V.2)	223
Εξωτερικοί λογαριασμοί συσσώρευσης (V.3)	223
Λογαριασμός κεφαλαίου (V.3.1)	223
Χρηματοπιστωτικός λογαριασμός (V.3.2)	223
Λογαριασμός λοιπών μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων (V.3.3)	223
Ισολογισμοί (V.4)	224
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (0)	232
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	233
ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ	243
Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τιμές αγοράς (ΑΕγχΠ)	243
Λειτουργικό πλεόνασμα του συνόλου της οικονομίας	243
Μεικτό εισόδημα του συνόλου της οικονομίας	243
Επιχειρηματικό εισόδημα του συνόλου της οικονομίας	243
Εθνικό εισόδημα (σε τιμές αγοράς)	243
Εθνικό διαθέσιμο εισόδημα	244
Αποταμίευση	244
Τρέχον εξισωτικό ισοζύγιο	244
Καθαρή χορήγηση (+) ή λήψη (-) δανείων του συνόλου της οικονομίας	244
Καθαρή θέση του συνόλου της οικονομίας	244
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΕ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΜΗΤΡΑΣ	244
Παρουσίαση των λογαριασμών του ΕΣΟΛ με τη μορφή μήτρας	245
Ιδιότητες των λογιστικών μητρών	248
Προσαρμογή της μήτρας μειωμένου μεγέθους σε συγκεκριμένους τύπους ανάλυσης	249
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9. ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΙΣΡΟΩΝ-ΕΚΡΟΩΝ	264
ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΩΝ	268
ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΥΝ ΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΤΟΜΕΑ- ΚΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ	282
ΣΥΜΜΕΤΡΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΕΙΣΡΟΩΝ-ΕΚΡΟΩΝ	282
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10. ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΓΚΟΥ	287
ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΟΓΚΟΥ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ	288
Το ολοκληρωμένο σύστημα δεικτών τιμών και όγκου	288
Δείκτες τιμών και όγκου για άλλα συνολικά μεγέθη	289
ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΙΜΗΣ ΚΑΙ ΟΓΚΟΥ	290
Ορισμός των τιμών και των όγκων των εμπορευσίμων προϊόντων	290
Διαφορές ποιότητας και διαφορές τιμής	290

	Σελίδα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10. (συνέχεια)	
Αρχές για τις μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες	291
Αρχές για την προστιθέμενη αξία και το ΑΕγχΠ.....	292
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ	292
Γενική εφαρμογή	293
Εφαρμογή σε συγκεκριμένες ροές	293
Ροές αγαθών και εμπορεύσιμων υπηρεσιών	293
Ροές μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών	294
Φόροι και επιδοτήσεις προϊόντων και εισαγωγών.....	295
Ανάλωση παγίου κεφαλαίου	296
Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	296
Αποθέματα παραχθέντων παγίων περιουσιακών στοιχείων και απογραφές	296
Μέτρα του πραγματικού εισοδήματος για το σύνολο της οικονομίας	297
ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΩΝ ΤΥΠΩΝ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΚΑΙ ΕΤΟΥΣ ΒΑΣΗΣ	298
ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΙΜΗΣ ΚΑΙ ΟΓΚΟΥ ΓΙΑ ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ	298
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11. ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΙΣΡΟΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	300
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	300
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	301
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	302
Μισθωτοί	302
Αυτοπασχολούμενοι	303
Απασχόληση και μόνιμη κατοικία	303
ΑΝΕΡΓΙΑ	304
ΘΕΣΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	305
Θέσεις απασχόλησης και μόνιμη κατοικία	305
ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	305
ΙΣΟΔΥΝΑΜΟ ΠΛΗΡΟΥΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	306
ΕΙΣΡΟΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ	307
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12. ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	308
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	310
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ	310
ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ	310
ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΟΠΟΙΗΣΗΣ	311
ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΚΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	312
ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ	314

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

I. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΠΟΥ ΜΕΤΡΩΝΤΑΙ ΕΜΜΕΣΑ (ΥΧΔΜΕ)	315
Αλλαγές που πρέπει να γίνουν στα κεφάλαια του ΕΣΟΛ αν κατανέμονται οι ΥΧΔΜΕ	315
II. ΜΙΣΘΩΣΗ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ ΔΙΑΡΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ	321
Ορισμοί	321
Μίσθωση	321
Λειτουργική μίσθωση	321
Χρηματοδοτική μίσθωση	321
Αγορά με δόσεις	322
Αντιμετώπιση στους λογαριασμούς	322
Λειτουργική μίσθωση	322
Χρηματοδοτική μίσθωση	322
Αγορά με δόσεις	323
III. ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ	325
Εισαγωγή	325
Ορισμοί	325
Κοινωνικές ασφάλισεις	325
Κρατικά προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης	325
Προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης με ιδιωτική χρηματοδότηση	326
Προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης χωρίς χρηματοδότηση διαχειριζόμενα από τους εργοδότες	326
Λοιπές ασφάλειες	326
Λοιπές ασφάλειες ζωής	326
Λοιπές ασφάλειες, εκτός των ασφαλειών ζωής	326
Αντασφάλιση	327
Επικουρικοί ασφαλιστές	327
Αντιμετώπιση στους λογαριασμούς	327
Κοινωνικές ασφάλισεις	327
Κρατικά προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης	327
Προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης με ιδιωτική χρηματοδότηση	328
Προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης χωρίς χρηματοδότηση τα οποία διαχειρίζονται εργοδότες	329
Λοιπές ασφάλισεις	330
Λοιπές ασφάλειες ζωής	331
Λοιπές ασφάλειες, εκτός των ασφαλειών ζωής	332
Αντασφάλιση	333
Επικουρικοί ασφαλιστές	333
Ασφάλισεις — Αριθμητικό παράδειγμα	334
IV. ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	339
Ταξινομήσεις	339
Ταξινόμηση θεσμικών τομέων (S)	339

	Σελίδα
Ταξινόμηση συναλλαγών και λοιπών ροών	340
Ταξινόμηση εξισωτικών μεγεθών (B)	343
Ταξινόμηση περιουσιακών στοιχείων (στοιχείων του ενεργητικού) (A)	344
Ανακατάταξη και κωδικοποίηση βιομηχανιών (A), προϊόντων (P) και επενδύσεων (σχηματισμός παγίου κεφαλαίου) (Pi)	346
Ταξινόμηση της ατομικής κατανάλωσης με βάση το σκοπό (COICOP) (μονοψήφιο και διψήφιο επίπεδο)	354
Ταξινόμηση των κρατικών λειτουργιών (COFOG)	355
Λογαριασμοί	357

Πίνακες

2.1. Τομείς και υποτομείς	40
2.2. Είδος παραγωγού, κύριες δραστηριότητες και λειτουργίες κατά τομέα	42
2.3. Ταξινόμηση των παραγωγικών μονάδων κατά τομείς σύμφωνα με τις κύριες τυποποιημένες νομικές μορφές ιδιοκτησίας .	55
3.1. Διάκριση μεταξύ παραγωγών εμπορεύσιμου προϊόντος, παραγωγών για ίδια τελική χρήση και παραγωγών λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος για θεσμικές μονάδες	64
3.2. Θεσμικές μονάδες, τοπικές ΜΟΔ και παραγωγή, και η διάκριση μεταξύ εμπορεύσιμης παραγωγής, παραγωγής για ίδια τελική χρήση και λοιπής μη εμπορεύσιμης παραγωγής	67
3.3. Η διάκριση εμπορεύσιμης παραγωγής, παραγωγής για ίδια τελική χρήση και λοιπής μη εμπορεύσιμης παραγωγής για τοπικές ΜΟΔ και την παραγωγή τους	68
3.4. Αντιμετώπιση της μεταφοράς εξαγομένων αγαθών	88
3.5. Αντιμετώπιση της μεταφοράς εισαγομένων αγαθών	89
5.1. Ταξινόμηση χρηματοπιστωτικών συναλλαγών	128
8.1. Συνοπτική παρουσίαση των λογαριασμών, των εξισωτικών μεγεθών και των κυρίων μακροοικονομικών μεγεθών	182
8.2. Λογαριασμός I: Λογαριασμός παραγωγής	185
8.3. Λογαριασμός Π.1.1: Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος	187
8.4. Λογαριασμός Π.1.2.: Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος	189
8.5. Λογαριασμοί Π.1.2.1: Λογαριασμός επιχειρηματικού εισοδήματος και Π.1.2.2: λογαριασμός διανομής λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος.	193
8.6. Λογαριασμός Π.2: Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος	196
8.7. Λογαριασμός Π.3: Λογαριασμός αναδιανομής εισοδήματος σε είδος	199
8.8. Λογαριασμός Π.4.1: Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος	201
8.9. Λογαριασμός Π.4.2: Λογαριασμός χρήσης διορθωμένου διαθέσιμου εισοδήματος	203
8.10. Λογαριασμός Π.1.1: Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου	204
8.11. Λογαριασμός Π.1.2: Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	205
8.12. Λογαριασμός Π.2: Χρηματοπιστωτικός λογαριασμός	207
8.13. Λογαριασμός Π.3.1: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	210
8.14. Λογαριασμός Π.3.2: Λογαριασμός ανατίμησης	214
8.15. Λογαριασμός IV: Ισολογισμοί	219
8.16. Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για την αλλοδαπή (λογαριασμός εξωτερικών συναλλαγών)	224
8.17. Λογαριασμός θ: Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	232
8.18. Ολοκληρωμένοι οικονομικοί λογαριασμοί	234
8.19. Παρουσίαση της πλήρους ακολουθίας λογαριασμών και των εξισωτικών μεγεθών για το σύνολο της οικονομίας με τη μορφή μήτρας	250
8.20. Σχηματική παρουσίαση μιας μήτρας κοινωνικής λογιστικής	257
8.21. Παράδειγμα πιο αναλυτικής μήτρας κοινωνικής λογιστικής	260
8.22. Παράδειγμα λεπτομερούς υπομήτρας: καθαρή προστιθέμενη αξία (βασικές τιμές)	262

	Σελίδα
9.1. Απλουστευμένος πίνακας προσφοράς	264
9.2. Απλουστευμένος πίνακας χρήσεων	264
9.3. Απλουστευμένος συνδυασμένος πίνακας προσφοράς και χρήσεων	265
9.4. Απλουστευμένος συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών (προϊόν κατά προϊόν)	266
9.5. Πίνακας προσφοράς σε βασικές τιμές, περιλαμβανομένης και της μετατροπής σε τιμές αγοραστή	269
9.6. Πίνακας χρήσης σε τιμές διάθεσης (αγοραστή)	270
9.7. Απλός πίνακας εμπορικών και μεταφορικών περιθωρίων	274
9.8. Απλός πίνακας που παρουσιάζει φόρους μείον επιδοτήσεις προϊόντων	275
9.9. Πίνακας χρήσεων για τις εισαγωγές	279
9.10. Πίνακας χρήσεων σε βασικές τιμές για την εγχώρια παραγωγή (το εγχώριο προϊόν)	280
9.11. Πίνακας που συνδέει τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων με τους τομεακούς λογαριασμούς	282
9.12. Συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών σε βασικές τιμές (προϊόν κατά προϊόν)	284
9.13. Συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών για την εγχώρια παραγωγή (προϊόν κατά προϊόν)	286
A.I.1. Αποτέλεσμα της κατανομής των ΥΧΔΜΕ σε θεομικούς τομείς, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών για τους παραγωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος	318
A.I.2. Αποτέλεσμα της κατανομής των ΥΧΔΜΕ μόνο σε πλασματικό τομέα	319
A.III.1. Κρατικά προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης	334
A.III.2. Προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης με ιδιωτική χρηματοδότηση	335
A.III.3. Προγράμματα χωρίς χρηματοδότηση, τα οποία διαχειρίζονται εργοδότες	336
A.III.4. Λοιπές ασφάλειες ζωής	337
A.III.5. Λοιπές ασφάλειες, εκτός των ασφαλειών ζωής	338
A.IV.1. Λογαριασμός 0: Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών	357
A.IV.2. Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για το σύνολο της οικονομίας	357
A.IV.3. Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για μη χρηματοδοτικές εταιρείες	371
A.IV.4. Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για χρηματοδοτικές εταιρείες	380
A.IV.5. Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για το δημόσιο τομέα	390
A.IV.6. Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για τα νοικοκυριά	401
A.IV.7. Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά	412

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- 1.01. Το ευρωπαϊκό σύστημα εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών (ΕΣΟΛ 1995, ή απλώς: ΕΣΟΛ) είναι ένα διεθνώς συμβατό λογιστικό πλαίσιο για τη συστηματική και λεπτομερή περιγραφή μιας συνολικής οικονομίας (δηλαδή περιφέρειας, χώρας ή ομάδας χωρών), των συνιστωσών της και των σχέσεών της με άλλες συνολικές οικονομίες.

Το ΕΣΟΛ 1995 αντικαθιστά το ευρωπαϊκό σύστημα ολοκληρωμένων οικονομικών λογαριασμών που δημοσιεύτηκε το 1970 (ΕΣΟΛ 1970· μια δεύτερη, ελαφρά τροποποιημένη έκδοση, κυκλοφόρησε το 1978).

Το ΕΣΟΛ 1995 είναι πλήρως συμβατό με τις αναθεωρημένες παγκόσμιες κατευθυντήριες γραμμές για τους εθνικούς λογαριασμούς, το σύστημα εθνικών λογαριασμών (ΣΕΛ 1993, ή απλώς ΣΕΛ· αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές καταρτίστηκαν από κοινού από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, το ΔΝΤ, την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, τον ΟΟΣΑ και τη Διεθνή Τράπεζα). Πάντως, το ΕΣΟΛ είναι πιο προσαρμοσμένο προς τις συνθήκες και τις ανάγκες δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όπως το ΣΕΛ, το ΕΣΟΛ είναι εναρμονισμένο με τις έννοιες και τις ταξινομήσεις που χρησιμοποιούνται σε πολλές άλλες κοινωνικές και οικονομικές στατιστικές. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι οι στατιστικές της απασχόλησης, οι στατιστικές της βιομηχανικής παραγωγής και οι στατιστικές του εξωτερικού εμπορίου. Επομένως το ΕΣΟΛ μπορεί να χρησιμεύσει ως κεντρικό πλαίσιο αναφοράς για τις κοινωνικές και οικονομικές στατιστικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της.

- 1.02. Το πλαίσιο του ΕΣΟΛ αποτελείται από δύο βασικά σύνολα πινάκων:

- α) τομεακούς λογαριασμούς⁽¹⁾
- β) πλαίσιο εισροών — εκροών⁽²⁾ και λογαριασμούς κατά βιομηχανία⁽³⁾.

Οι τομεακοί λογαριασμοί παρέχουν, κατά θεσμικό τομέα, μια συστηματική περιγραφή των διαφόρων σταδίων της οικονομικής διεργασίας: παραγωγής, δημιουργίας εισοδήματος, διανομής εισοδήματος, αναδιανομής εισοδήματος, χρήσης εισοδήματος και χρηματοοικονομικής και μη χρηματοοικονομικής συσσώρευσης. Οι τομεακοί λογαριασμοί περιλαμβάνουν επίσης ισολογισμούς, οι οποίοι περιγράφουν τα αποθέματα στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού και την καθαρή θέση κατά την αρχή και το τέλος της λογιστικής περιόδου.

Το πλαίσιο εισροών-εκροών και οι λογαριασμοί κατά βιομηχανία περιγράφουν με περισσότερη λεπτομέρεια την παραγωγική διεργασία (διάρθρωση κόστους, δημιουργούμενο εισόδημα και απασχόληση) και τις ροές αγαθών και υπηρεσιών (προϊόν, εισαγωγές, εξαγωγές, τελική κατανάλωση, ενδιάμεση ανάληψη και σχηματισμό κεφαλαίου κατά ομάδα προϊόντων).

Το ΕΣΟΛ περιλαμβάνει έννοιες σχετικές με τον πληθυσμό και την απασχόληση⁽⁴⁾. Οι έννοιες αυτές αφορούν τόσο τους τομεακούς λογαριασμούς όσο και το πλαίσιο εισροών-εκροών.

Το ΕΣΟΛ δεν περιορίζεται στους ετήσιους εθνικούς λογαριασμούς αλλά εφαρμόζεται και για τριμηνιαίους λογαριασμούς⁽⁵⁾ και περιφερειακούς λογαριασμούς⁽⁶⁾.

ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΣΟΛ

Πλαίσιο για ανάλυση και πολιτική

- 1.03. Το πλαίσιο ΕΣΟΛ μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ανάλυση και αξιολόγηση των εξής:

- α) της δομής μιας συνολικής οικονομίας· χαρακτηριστικά παραδείγματα:
  - (1) προστιθέμενη αξία και απασχόληση κατά βιομηχανία,
  - (2) προστιθέμενη αξία και απασχόληση κατά περιφέρεια,

⁽¹⁾ Βλέπε κεφάλαιο 8: «Ακολουθία λογαριασμών και εξισωτικά μεγέθη».

⁽²⁾ Βλέπε κεφάλαιο 9: «Το πλαίσιο εισροών-εκροών».

⁽³⁾ Βλέπε κεφάλαιο 8: «Ακολουθία λογαριασμών και εξισωτικά μεγέθη».

⁽⁴⁾ Βλέπε κεφάλαιο 11: «Πληθυσμός και εισροές εργασίας».

⁽⁵⁾ Βλέπε κεφάλαιο 12: «Τριμηνιαίοι οικονομικοί λογαριασμοί».

⁽⁶⁾ Βλέπε κεφάλαιο 13: «Περιφερειακοί λογαριασμοί».

- (3) διανεμόμενο εισόδημα κατά τομέα.
  - (4) εισαγωγές και εξαγωγές κατά ομάδα προϊόντων.
  - (5) δαπάνη για τελική κατανάλωση κατά ομάδα προϊόντων.
  - (6) επενδύσεις παγίου κεφαλαίου και απόθεμα παγίου κεφαλαίου κατά βιομηχανία.
  - (7) σύνθεση των αποθεμάτων και των ροών των χρηματοπιστωτικών στοιχείων του ενεργητικού κατά είδος στοιχείου και κατά τομέα.
- β) συγκεκριμένων μερών ή πτυχών μιας συνολικής οικονομίας· χαρακτηριστικά παραδείγματα:
- (1) τραπεζικό σύστημα και χρηματοδότηση στην εθνική οικονομία.
  - (2) ρόλος του δημοσίου.
  - (3) οικονομία μιας συγκεκριμένης περιφέρειας (σε σύγκριση με την οικονομία του συνόλου της χώρας).
- γ) της ανάπτυξης μιας συνολικής οικονομίας διαχρονικά· χαρακτηριστικά παραδείγματα:
- (1) ανάλυση των ρυθμών αύξησης του ΑΕγχΠ.
  - (2) ανάλυση του πληθωρισμού.
  - (3) ανάλυση εποχιακών χαρακτηριστικών των δαπανών των νοικοκυριών με βάση τους τριμηνιαίους λογαριασμούς.
  - (4) ανάλυση της μεταβολής της σημασίας συγκεκριμένων χρηματοδοτικών μέσων διαχρονικά, π.χ. αυξανόμενη σημασία των προαιρετικών δικαιωμάτων (options).
  - (5) σύγκριση των βιομηχανικών δομών της εθνικής οικονομίας μακροπρόθεσμα, π.χ. για περίοδο 30 ετών.
- δ) μιας συνολικής οικονομίας σε σχέση με άλλες συνολικές οικονομίες· χαρακτηριστικά παραδείγματα:
- (1) σύγκριση των ρόλων του δημοσίου στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
  - (2) ανάλυση των αλληλεξαρτήσεων μεταξύ των οικονομιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
  - (3) ανάλυση της σύνθεσης και του προορισμού των εξαγωγών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
  - (4) σύγκριση των ρυθμών αύξησης του ΑΕγχΠ ή του κατά κεφαλήν διαθέσιμου εισοδήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ιαπωνία.
- 1.04. Για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της, τα στοιχεία με βάση αυτό το λογιστικό πλαίσιο παίζουν ένα πολύ σημαντικό ρόλο για τη διαμόρφωση και παρακολούθηση της κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής τους.

Επιπλέον, υπάρχουν ορισμένες πολύ σημαντικές εξειδικευμένες χρήσεις:

- α) η παρακολούθηση και η καθοδήγηση της ευρωπαϊκής νομοσυντακτικής πολιτικής: τα κριτήρια σύγκλισης για την Ευρωπαϊκή Νομισματική Ένωση καθορίστηκαν με βάση τα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών (δημόσιο έλλειμμα, δημόσιο χρέος και ΑΕγχΠ).
- β) η χορήγηση νομοσυντακτικής υποστήριξης σε περιφέρειες της ΕΕ: οι δαπάνες των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ βασίζονται κατά ένα μέρος σε στοιχεία των εθνικών λογαριασμών προσαρμοσμένα στις περιφέρειες.
- γ) ο καθορισμός των ιδίων πόρων της ΕΕ. Αυτοί εξαρτώνται από τα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών με τρεις τρόπους:
  - (1) οι συνολικοί πόροι της ΕΕ καθορίζονται ως εκατοστιαίο ποσοστό των ακαθάριστων εθνικών προϊόντων (ΑΕΠ) των κρατών μελών.
  - (2) ο τρίτος ίδιος πόρος της ΕΕ είναι ο ίδιος πόρος ΦΠΑ. Οι συνεισφορές από τα κράτη μέλη για τον πόρο αυτό επηρεάζονται σε υψηλό βαθμό από τα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών, γιατί αυτά χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του μέσου ποσοστού ΦΠΑ.
  - (3) τα σχετικά μεγέθη της συνεισφοράς του κάθε κράτους μέλους για τον τέταρτο ίδιο πόρο της ΕΕ βασίζονται στο αντίστοιχο ακαθάριστο εθνικό προϊόν.

Οκτώ χαρακτηριστικά των εννοιών του ΕΣΟΛ

- 1.05. Για να εξασφαλιστεί η απαραίτητη ισορροπία μεταξύ των αναγκών για δεδομένα, και των δυνατοτήτων κατάρτισης δεδομένων, οι έννοιες του ΕΣΟΛ έχουν οκτώ σημαντικά χαρακτηριστικά. Οι έννοιες είναι:
- α) διεθνώς συμβατές·
  - β) εναρμονισμένες με τις έννοιες που χρησιμοποιούνται σε άλλες κοινωνικές και οικονομικές στατιστικές·
  - γ) συνεπείς·

- δ) λειτουργικές·
- ε) διαφορετικές από τις περισσότερες διοικητικές έννοιες·
- στ) παγιωμένες και σταθερές για μεγάλη χρονική περίοδο·
- ζ) εστιασμένες στην περιγραφή της οικονομικής διεργασίας με νομοματικούς και εύκολα παρατηρήσιμους όρους·
- η) ευέλικτες και κατάλληλες για πολλές χρήσεις.

1.06. Οι έννοιες είναι διεθνώς συμβατές γιατί:

- α) για τα κράτη μέλη της ΕΕ, το ΕΣΟΛ είναι το πρότυπο για την υποβολή δεδομένων εθνικών λογαριασμών σε όλους τους διεθνείς οργανισμούς. Μόνο για τις εγχώριες δημοσιεύσεις δεν είναι υποχρεωτική η αυστηρή τήρηση του ΕΣΟΛ·
- β) οι έννοιες του ΕΣΟΛ είναι, από όλες τις απόψεις, συμβατές με τις έννοιες των παγκοσμίων κατευθυντήριων γραμμών για τους εθνικούς λογαριασμούς, δηλαδή του ΣΕΛ.

Η διεθνής συμβατότητα των εννοιών έχει ουσιαστική σημασία κατά τη σύγκριση στατιστικών διαφόρων χωρών.

1.07. Οι έννοιες είναι εναρμονισμένες με αυτές που χρησιμοποιούνται σε άλλες οικονομικές και κοινωνικές στατιστικές γιατί:

- α) το ΕΣΟΛ χρησιμοποιεί πολλές έννοιες και ταξινομήσεις (π.χ. NACE αναθ. 1) που χρησιμοποιούνται και για τις άλλες οικονομικές και κοινωνικές στατιστικές των κρατών μελών της ΕΕ, π.χ. στατιστικές της βιομηχανικής παραγωγής, στατιστικές του εξωτερικού εμπορίου και στατιστικές της απασχόλησης· οι εννοιολογικές διαφορές περιορίστηκαν στο ελάχιστο. Επιπλέον, αυτές οι έννοιες και οι ταξινομήσεις της ΕΕ είναι εναρμονισμένες με τις αντίστοιχες του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών·
- β) όπως συμβαίνει και με το ΣΕΛ, οι έννοιες του ΕΣΟΛ είναι επίσης εναρμονισμένες με τις έννοιες των κυριότερων διεθνών κατευθυντήριων γραμμών για ορισμένες άλλες οικονομικές στατιστικές, και συγκεκριμένα το εγχειρίδιο ισοζυγίου πληρωμών του ΔΝΤ, τις στατιστικές δημοσίων οικονομικών του ΔΝΤ, τις στατιστικές εσόδων του ΟΟΣΑ και τα ψηφίσματα της ΔΟΕ σχετικά με τις έννοιες της απασχόλησης, των ωρών εργασίας που πραγματοποιήθηκαν και του κόστους εργασίας.

Αυτή η εναρμόνιση με άλλες κοινωνικές και οικονομικές στατιστικές βοηθά σε σημαντικό βαθμό τη σύνδεση και τη σύγκριση των στοιχείων αυτών. Κατά συνέπεια, μπορούν να καταρτιστούν καλύτερα στοιχεία για τους εθνικούς λογαριασμούς. Επιπλέον, οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτές τις εξειδικευμένες στατιστικές μπορούν τώρα να συσχετιστούν καλύτερα με τις γενικές στατιστικές της εθνικής οικονομίας, δηλαδή στοιχεία των εθνικών λογαριασμών όπως το ΑΕΠ ή η προστιθέμενη αξία κατά βιομηχανία και κατά τομέα.

1.08. Οι ταυτότητες του λογιστικού πλαισίου ενισχύουν τη συνέπεια των εννοιών που χρησιμοποιούνται για την περιγραφή των διαφόρων μερών της οικονομικής διεργασίας (παραγωγή, διανομή εισοδήματος, χρήση εισοδήματος, συσσώρευση). Χάρη, σ' αυτή την εσωτερική συνέπεια, στατιστικές από διαφορετικά μέρη του λογιστικού πλαισίου μπορούν να συσχετισθούν αποτελεσματικά μεταξύ τους. Έτσι, μπορούν π.χ. να υπολογισθούν τα ακόλουθα:

- α) στοιχεία για την παραγωγικότητα, όπως η προστιθέμενη αξία ανά ώρα εργασίας που πραγματοποιήθηκε (για το στοιχείο αυτό απαιτείται συνέπεια μεταξύ των εννοιών της προστιθέμενης αξίας και των ωρών εργασίας που πραγματοποιήθηκαν)·
- β) εθνικό διαθέσιμο εισόδημα κατά κεφαλήν (εδώ απαιτείται συνέπεια μεταξύ των εννοιών του εθνικού διαθέσιμου εισοδήματος και του πληθυσμού)·
- γ) επενδύσεις παγίου κεφαλαίου ως εκατοστιαίο ποσοστό του αποθέματος παγίου κεφαλαίου (εδώ απαιτείται συνέπεια μεταξύ των ορισμών αυτών των ροών και των αποθεμάτων)·
- δ) δημόσιο έλλειμμα και δημόσιο χρέος ως εκατοστιαία ποσοστά του ακαθάριστου εγχωρίου προϊόντος (για τα στοιχεία αυτά απαιτείται συνέπεια μεταξύ των εννοιών του δημοσίου ελλείμματος, του δημοσίου χρέους και του ακαθάριστου εγχωρίου προϊόντος).

Χάρη σε αυτή την εσωτερική συνέπεια των εννοιών μπορούν επίσης να γίνουν ορισμένες εκτιμήσεις βάσει καταλοίπων, π.χ. η αποταμίευση μπορεί να εκτιμάται ως η διαφορά μεταξύ του διαθέσιμου εισοδήματος και της δαπάνης για την τελική κατανάλωση⁽⁷⁾.

1.09. Οι έννοιες του ΕΣΟΛ είναι λειτουργικές έννοιες γιατί είναι σχεδιασμένες έχοντας υπόψη τη μέτρησή τους. Ο λειτουργικός χαρακτήρας των εννοιών αποδεικνύεται με διάφορους τρόπους:

- α) ορισμένες δραστηριότητες ή στοιχεία χρειάζεται να περιγράφονται μόνο όταν έχουν σημαντικό μέγεθος. Αυτό αφορά για παράδειγμα, την παραγωγή αγαθών από νοικοκυριά για ίδιο λογαριασμό· η ύφανση και η παραγωγή

(7) Βλέπε κεφάλαιο 8: «Ακολουθία λογαριασμών και εξισωτικά μεγέθη».

κεραμικών δεν καταγράφονται ως παραγωγή, γιατί αυτοί οι τύποι παραγωγής θεωρούνται ως ασήμαντοι για τις χώρες της ΕΕ. Άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι μικρά, φθηνά εργαλεία και συσκευές καταγράφονται ως σχηματισμός παγίου κεφαλαίου μόνο όταν η δαπάνη του αγοραστή για τέτοια διαρκή αγαθά υπερβαίνει τα 500 Ecu (σε τιμές 1995) ανά μονάδα (ή, όταν αγοράζονται μεγάλες ποσότητες, για τη συνολική ποσότητα που αγοράζεται)· όταν η δαπάνη αυτή δεν υπερβαίνει αυτό το κατώτατο όριο, τα είδη αυτά καταγράφονται ως ενδιάμεση ανάληψη.

- β) ορισμένες έννοιες συνοδεύονται από σαφείς ενδείξεις όσον αφορά το πώς εκτιμώνται. Για παράδειγμα, κατά τον ορισμό της ανάληψης κεφαλαίου γίνεται αναφορά στη γραμμική απαξίωση και για την εκτίμηση του αποθέματος παγίου κεφαλαίου συνιστάται η χρήση της μεθόδου διαρκούς απογραφής. Άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η αποτίμηση της παραγωγής για ίδιο λογαριασμό: καταρχήν, θα πρέπει να γίνεται σε βασικές τιμές αλλά, εάν χρειάζεται ως προσέγγιση των βασικών τιμών, μπορεί να χρησιμοποιηθεί το άθροισμα των διαφόρων στοιχείων του κόστους·
- γ) χρησιμοποιούνται ορισμένες συνθήκες για λόγους ευκολίας. Για παράδειγμα, κατά συνθήκη, οι συλλογικές υπηρεσίες που παρέχονται από το δημόσιο είναι όλες δαπάνη για τελική κατανάλωση·
- δ) οι έννοιες είναι εναρμονισμένες με τις έννοιες των κοινωνικών και οικονομικών στατιστικών που χρησιμοποιούνται ως εισροές για την κατάρτιση των εθνικών λογαριασμών.

1.10. Πάντως, ταυτόχρονα, οι έννοιες δεν είναι πάντα εύκολο να τεθούν σε λειτουργία, επειδή συνήθως αποκλείουν σε ορισμένα σημεία αυτές που χρησιμοποιούνται σε διοικητικές πηγές δεδομένων. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι οι επιχειρηματικοί λογαριασμοί, τα δεδομένα για διάφορους τύπους φόρων (ΦΠΑ, ατομικός φόρος εισοδήματος, δασμοί εισαγωγής, κ.λπ.), δεδομένα κοινωνικών ασφαλίσεων και δεδομένα από εποπτικά όργανα τραπεζών και ασφαλιστικών εταιρειών. Αυτά τα διοικητικά δεδομένα χρησιμοποιούνται συχνά ως εισροές για την κατάρτιση των εθνικών λογαριασμών. Γενικά, θα πρέπει να μετασχηματίζονται για να είναι συμβατά με το ΕΣΟΛ.

Οι έννοιες του ΕΣΟΛ συνήθως διαφέρουν σε ορισμένα σημεία από τις αντίστοιχες διοικητικές έννοιες, για τους ακόλουθους λόγους:

- α) οι διοικητικές έννοιες διαφέρουν από τη μια χώρα στην άλλη. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να επιτευχθεί διεθνής συμβατότητα με διοικητικές έννοιες·
- β) οι διοικητικές έννοιες μεταβάλλονται διαχρονικά. Κατά συνέπεια, η συγκρισιμότητα διαχρονικά δεν μπορεί να επιτευχθεί με διοικητικές έννοιες·
- γ) οι έννοιες στις οποίες βασίζονται οι πηγές διοικητικών δεδομένων δεν είναι συνήθως συνεπείς μεταξύ τους. Όμως, η σύνδεση και η σύγκριση δεδομένων, που έχει ουσιαστική σημασία για την κατάρτιση στοιχείων των εθνικών λογαριασμών, είναι δυνατή μόνο με ένα συνεπές σύνολο εννοιών·
- δ) οι διοικητικές έννοιες γενικά δεν είναι οι βέλτιστες για οικονομική ανάλυση και για αξιολόγηση της οικονομικής πολιτικής.

Πάντως, σε ορισμένες συγκεκριμένες περιπτώσεις, οι πηγές διοικητικών δεδομένων καλύπτουν πολύ ικανοποιητικά τις ανάγκες δεδομένων των εθνικών λογαριασμών και λοιπών στατιστικών, γιατί:

- α) έννοιες και ταξινομήσεις που έχουν αρχικά δημιουργηθεί για στατιστικούς σκοπούς μπορούν επίσης να χρησιμοποιούνται και για διοικητικούς σκοπούς, π.χ. ταξινόμηση των δημοσίων δαπανών κατά είδος·
- β) οι πηγές διοικητικών δεδομένων μπορεί να λαμβάνουν ρητώς υπόψη τις (ξεχωριστές) ανάγκες δεδομένων των στατιστικών· αυτό ισχύει, για παράδειγμα, στο σύστημα Intrastat για την παροχή πληροφοριών σχετικά με παραδόσεις αγαθών μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ.

1.11. Οι κύριες έννοιες του ΕΣΟΛ είναι παγιωμένες και σταθερές για μεγάλο χρονικό διάστημα, επειδή:

- α) έχουν εγκριθεί ως διεθνές πρότυπο για τις επόμενες δεκαετίες·
- β) στις διαδοχικές διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές για τους εθνικούς λογαριασμούς οι περισσότερες από τις βασικές έννοιες δεν έχουν υποστεί σχεδόν καμία αλλαγή.

Αυτή η εννοιολογική συνέχεια μειώνει την ανάγκη επανυπολογισμού χρονολογικών σειρών και εκμάθησης νέων εννοιών. Επιπλέον, περιορίζει την ευπάθεια των εννοιών σε εθνικές και διεθνείς πολιτικές πιέσεις. Για τους λόγους αυτούς, τα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών είναι δυνατόν να χρησιμεύουν ως αντικειμενική βάση δεδομένων για οικονομική πολιτική και ανάλυση για πολλές δεκαετίες.

1.12. Οι έννοιες του ΕΣΟΛ είναι εστιασμένες στην περιγραφή της οικονομικής διεργασίας με νομισματικούς και εύκολα παρατηρήσιμους όρους. Ως επί το πλείστον, θέματα και ροές που δεν είναι εύκολα παρατηρήσιμα σε νομισματικούς όρους ή που δεν έχουν σαφές νομισματικό αντίστοιχο δεν λαμβάνονται υπόψη.

Η αρχή αυτή δεν εφαρμόζεται αυστηρά, γιατί θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη οι απαιτήσεις για συνέπεια και οι διάφορες ανάγκες δεδομένων. Για παράδειγμα, απαιτείται για λόγους συνέπειας να καταγράφεται η αξία των συλλογικών υπηρεσιών που παράγονται από το δημόσιο ως προϊόν, γιατί η πληρωμή αμοιβών στους

εργαζομένους και η αγορά κάθε είδους αγαθών και υπηρεσιών από το δημόσιο είναι παρατηρήσιμα σε νομισματικούς όρους. Επιπλέον, για σκοπούς οικονομικής ανάλυσης και πολιτικής, η περιγραφή των συλλογικών υπηρεσιών του δημοσίου σε σχέση με την υπόλοιπη εθνική οικονομία αυξάνει επίσης τη χρησιμότητα των εθνικών λογαριασμών ως συνόλου.

1.13. Το πεδίο κάλυψης των εννοιών του ΕΣΟΛ μπορεί να αναδειχθεί εξετάζοντας ορισμένες σημαντικές οριακές περιπτώσεις.

Τα παρακάτω εμπίπτουν στο παραγωγικό όριο του ΕΣΟΛ (βλέπε παραγράφους 3.07 έως 3.09):

- α) παραγωγή ατομικών και συλλογικών υπηρεσιών από το δημόσιο·
- β) παραγωγή υπηρεσιών στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης από ιδιοκτήτες κατοικιών·
- γ) παραγωγή αγαθών για ίδια τελική κατανάλωση, π.χ. γεωργικών προϊόντων·
- δ) κατασκευή για ίδιο λογαριασμό, περιλαμβανομένων των νοικοκυριών·
- ε) παραγωγή υπηρεσιών από αμοιβόμενο οικιακό προσωπικό·
- στ) καλλιέργεια ιχθύων σε ιχθυοτροφεία·
- ζ) παργωγή που απαγορεύεται από το νόμο, π.χ. πορνεία και παραγωγή ναρκωτικών·
- η) παραγωγή από την οποία τα έσοδα δεν δηλώνονται όλα στις φορολογικές αρχές, π.χ. λαθραία παραγωγή υφασμάτων.

Τα παρακάτω δεν εμπίπτουν στο παραγωγικό όριο:

- α) οικιακές και προσωπικές υπηρεσίες που παράγονται και αναλώνονται μέσα στο ίδιο νοικοκυριό, π.χ. καθαρισμός, παρασκευή γευμάτων ή περίθαλψη ασθενών ή ηλικιωμένων·
- β) εθελοντικές υπηρεσίες που δεν έχουν ως αποτέλεσμα την παραγωγή αγαθών, π.χ. περίθαλψη και καθαρισμός χωρίς αμοιβή·
- γ) φυσική αναπαραγωγή ιχθύων στην ανοικτή θάλασσα.

Γενικά, το ΕΣΟΛ καταγράφει όλες τις εκροές που προέρχονται από παραγωγή που πραγματοποιείται μέσα στο όριο παραγωγής. Πάντως, υπάρχουν ορισμένες ειδικές εξαιρέσεις στον κανόνα αυτό:

- α) οι εκροές των βοηθητικών δραστηριοτήτων δεν καταγράφονται· όλες οι εισροές που αναλώνονται από μια βοηθητική δραστηριότητα — υλικά, εργασία, ανάλωση παγίου κεφαλαίου, κ.λπ. — αντιμετωπίζονται ως εισροές στην κύρια ή δευτερεύουσα δραστηριότητα την οποία υποστηρίζει η βοηθητική δραστηριότητα·
- β) οι εκροές που παράγονται για ενδιάμεση ανάλωση στην ίδια μονάδα οικονομικής δραστηριότητας (ΜΟΔ, βλέπε επίσης παράγραφο 1.29) δεν καταγράφονται· πάντως, όλες οι εκροές που παράγονται για άλλες τοπικές ΜΟΔ που ανήκουν στην ίδια θεσμική μονάδα πρέπει να καταγράφονται ως προϊόν.

Σύμφωνα με τη λογιστική λογική του ΕΣΟΛ, αν οι δραστηριότητες θεωρούνται ως παραγωγή και το προϊόν τους πρέπει να καταγράφεται, τότε πρέπει επίσης να καταγράφονται το συνακόλουθο εισόδημα, η απασχόληση, η τελική κατανάλωση κ.λπ. Για παράδειγμα, εφόσον η παραγωγή υπηρεσιών στέγασης για ίδιο λογαριασμό λόγω ιδιοκατοίκησης καταγράφεται ως παραγωγή, καταγράφεται και το εισόδημα και η δαπάνη για τελική κατανάλωση που δημιουργούνται, από την παραγωγή αυτή, για αυτούς που διαμένουν σε ιδιόκτητες κατοικίες. Το αντίστροφο ισχύει όταν οι δραστηριότητες δεν καταγράφονται ως παραγωγή: οι οικιακές υπηρεσίες που παράγονται και αναλώνονται μέσα στο ίδιο νοικοκυριό δεν δημιουργούν εισόδημα και δαπάνη για τελική κατανάλωση και, επομένως, σύμφωνα με τις έννοιες του ΕΣΟΛ, δεν υπάρχει απασχόληση.

Το ΕΣΟΛ περιέχει επίσης πολλές ειδικές συνθήκες, π.χ.:

- α) αποτίμηση της παραγωγής του δημοσίου τομέα·
- β) αποτίμηση της παραγωγής των ασφαλιστικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα·
- γ) καταγραφή όλων των συλλογικών υπηρεσιών που παρέχονται από το δημόσιο ως δαπάνη για τελική κατανάλωση και όχι ως ενδιάμεση ανάλωση·
- δ) καταγραφή της χρήσης των υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα ως ενδιάμεση ανάλωση ενός πλασματικού τομέα ή μιας πλασματικής βιομηχανίας.

- 1.14. Οι έννοιες του ΕΣΟΛ είναι πολλαπλής χρήσης: για ένα μεγάλο φάσμα χρήσεων, οι έννοιες του ΕΣΟΛ είναι αποδεκτές, αν και για ορισμένες χρήσεις μπορεί να χρειάζεται συμπλήρωση των εννοιών (βλέπε επίσης παράγραφο 1.18).
- 1.15. Το επίπεδο λεπτομέρειας του εννοιολογικού πλαισίου του ΕΣΟΛ παρέχει δυνατότητες για ευέλικτη χρήση: ορισμένες έννοιες δεν εμφανίζονται ρητώς στο ΕΣΟΛ, μπορούν όμως εύκολα να παραχθούν από αυτό. Για παράδειγμα, η προστιθέμενη αξία σε τιμές κόστους συντελεστών παραγωγής μπορεί να προκύψει αφαιρώντας τους καθαρούς λοιπούς φόρους επί της παραγωγής από την προστιθέμενη αξία σε βασικές τιμές. Άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η δημιουργία νέων τομέων με αναδιάταξη των υποτομέων που ορίζονται από το ΕΣΟΛ.
- 1.16. Η ευέλικτη χρήση είναι επίσης δυνατή με εισαγωγή πρόσθετων κριτηρίων που δεν έρχονται σε σύγκρουση με τη λογική του συστήματος. Για παράδειγμα, τα κριτήρια αυτά μπορούν να είναι το μέγεθος της απασχόλησης για τις παραγωγικές μονάδες ή το μέγεθος του εισοδήματος για τα νοικοκυριά. Για την απασχόληση, μπορεί να εισαχθεί η επιμέρους ταξινόμηση κατά επίπεδο εκπαίδευσης, ηλικία και φύλο.
- 1.17. Αυτή η ευέλικτη χρήση μπορεί να ενταχθεί σε μια μήτρα κοινωνικής λογιστικής (Social Accounting Matrix — SAM). Η SAM είναι μια παρουσίαση με τη μορφή μητρών που εξετάζει τις διασυνδέσεις μεταξύ ενός πίνακα προσφοράς και χρήσεων και των τομεακών λογαριασμών (βλέπε επίσης παραγράφους 8.133 έως 8.155). Μια SAM παρέχει κατά κανόνα πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με το επίπεδο και τη σύνθεση της απασχόλησης/ανεργίας, μέσω της υποδιαίρεσης του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας κατά τύπο απασχολούμενου. Αυτή η υποδιαίρεση εφαρμόζεται τόσο στη χρήση της εργασίας από τη βιομηχανία, όπως εμφανίζεται στους πίνακες χρήσεων, όσο και στην προσφορά εργασίας κατά κοινωνικοοικονομική υποομάδα, όπως εμφανίζεται στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των υποτομέων του τομέα των νοικοκυριών. Έτσι, παρουσιάζεται με συστηματικό τρόπο η προσφορά και η χρήση διαφόρων κατηγοριών υπηρεσιών εργασίας.
- 1.18. Για ορισμένες εξειδικευμένες ανάγκες δεδομένων η καλύτερη λύση είναι η κατάρτιση ξεχωριστών δορυφορικών λογαριασμών. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι π.χ. οι ανάγκες δεδομένων για τα ακόλουθα:
- α) ανάλυση του ρόλου του τουρισμού στην εθνική οικονομία
  - β) ανάλυση του κόστους και της χρηματοδότησης της υγειονομικής περίθαλψης
  - γ) ανάλυση της σημασίας της έρευνας και ανάπτυξης και του ανθρώπινου δυναμικού για την εθνική οικονομία
  - δ) ανάλυση του εισοδήματος και των δαπανών των νοικοκυριών με βάση έννοιες με μικροοικονομικό προσανατολισμό για το εισόδημα και τις δαπάνες
  - ε) ανάλυση της αλληλεπίδρασης μεταξύ του περιβάλλοντος και της οικονομίας
  - στ) ανάλυση της παραγωγής στο εσωτερικό των νοικοκυριών
  - ζ) ανάλυση των μεταβολών της ευημερίας
  - η) ανάλυση των διαφορών μεταξύ στοιχείων των εθνικών λογαριασμών και των επιχειρηματικών λογαριασμών και της επίδρασής τους στις αγορές μετοχών και συναλλάγματος
  - θ) εκτίμηση των φορολογικών εισόδων.
- 1.19. Οι δορυφορικοί λογαριασμοί μπορούν να εξυπηρετήσουν τέτοιες ανάγκες δεδομένων με τους ακόλουθους τρόπους:
- α) παρουσίαση περισσότερων λεπτομερειών όπου απαιτούνται και εξάλειψη περιττών λεπτομερειών
  - β) διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του λογιστικού πλαισίου με την προσθήκη μη νομισματικών πληροφοριών, π.χ. σχετικά με τη ρύπανση και τα περιβαλλοντικά στοιχεία του ενεργητικού
  - γ) μεταβολή ορισμένων βασικών εννοιών, π.χ. με τη διεύρυνση της έννοιας του σχηματισμού κεφαλαίου, συμπεριλαμβάνοντας τα ποσά των δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη ή των δαπανών για εκπαίδευση.
- 1.20. Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό των δορυφορικών λογαριασμών είναι ότι, καταρχήν, διατηρούνται όλες οι βασικές έννοιες και ταξινομήσεις του προτύπου πλαισίου. Αλλαγές των βασικών εννοιών εισάγονται μόνο όταν ο συγκεκριμένος σκοπός του δορυφορικού λογαριασμού απαιτεί οπωσδήποτε μια τροποποίηση. Σε τέτοιες περιπτώσεις, ο δορυφορικός λογαριασμός θα πρέπει επίσης να περιέχει έναν πίνακα που θα δείχνει τη διασύνδεση μεταξύ των κυρίων μακροοικονομικών μεγεθών του δορυφορικού λογαριασμού και των αντίστοιχων του τυπικού πλαισίου. Έτσι, το τυπικό πλαίσιο διατηρεί το ρόλο του ως πλαίσιο αναφοράς και ταυτόχρονα ικανοποιούνται πιο εξειδικευμένες ανάγκες.
- 1.21. Το πρότυπο πλαίσιο δεν δίνει ιδιαίτερη προσοχή σε αποθέματα και ροές που δεν είναι άμεσα παρατηρήσιμα σε νομισματικούς όρους (ή χωρίς σαφές νομισματικό αντίστοιχο). Λόγω της φύσης τους, η ανάλυση αυτών των

αποθεμάτων και ροών καλύπτεται συνήθως ικανοποιητικά με την κατάρτιση στατιστικών σε μη νομισματικούς όρους, π.χ.:

- α) η παραγωγή στο εσωτερικό των νοικοκυριών μπορεί να περιγραφεί εύκολα με βάση τις ώρες που διατίθενται για τις εναλλακτικές χρήσεις·
- β) η εκπαίδευση μπορεί να περιγραφεί με βάση τον τύπο εκπαίδευσης, τον αριθμό μαθητών, το μέσο αριθμό ετών εκπαίδευσης πριν από την απόκτηση του πτυχίου, κ.λπ.
- γ) οι συνέπειες της ρύπανσης περιγράφονται καλύτερα με βάση τις μεταβολές του αριθμού των ζωντανών ειδών, την υγεία των δέντρων ενός δάσους, του όγκου απορριμμάτων, των ποσοστών μονοξειδίου του άνθρακα και των επιπέδων ακτινοβολίας, κ.λπ.

Οι δορυφορικοί λογαριασμοί παρέχουν τη δυνατότητα διασύνδεσης τέτοιων στατιστικών με μη νομισματικές μονάδες με το πρότυπο πλαίσιο εθνικών λογαριασμών. Η διασύνδεση είναι δυνατή χρησιμοποιώντας όσο το δυνατόν περισσότερο για αυτές τις μη νομισματικές στατιστικές τις ταξινομήσεις που χρησιμοποιούνται στο πρότυπο πλαίσιο, π.χ. την ταξινόμηση κατά τύπο νοικοκυριού ή την ταξινόμηση κατά βιομηχανία. Έτσι, καταρτίζεται ένα συνεπές διευρυμένο πλαίσιο. Το πλαίσιο αυτό μπορεί στη συνέχεια να χρησιμοποιηθεί ως βάση δεδομένων για την ανάλυση και αξιολόγηση κάθε είδους αλληλεπιδράσεων μεταξύ των μεταβλητών του προτύπου πλαισίου και αυτών του διευρυμένου τμήματος.

1.22. Το πρότυπο πλαίσιο και τα κύρια μακροοικονομικά μεγέθη του δεν περιγράφουν τις μεταβολές της ευημερίας. Μπορούν να καταρτιστούν διευρυμένοι λογαριασμοί που περιλαμβάνουν επίσης και τις τεκμαρτές νομισματικές αξίες π.χ. των ακόλουθων:

- α) οικιακών και προσωπικών υπηρεσιών που παράγονται και αναλώνονται μέσα στο ίδιο νοικοκυριό·
- β) μεταβολές του ελεύθερου χρόνου·
- γ) θετικά και αρνητικά σημεία της ζωής σε αστικές περιοχές·
- δ) ανισότητες στη διανομή του εισοδήματος μεταξύ των ατόμων.

Μπορούν επίσης να αναταξινομήσουν την τελική δαπάνη για αναγκαία κακά (π.χ. άμυνα) ως ενδιάμεση ανάλωση, δηλαδή κατανάλωση που δεν συμβάλει στην ευημερία. Επίσης, οι ζημιές από πλημμύρες και άλλες φυσικές καταστροφές μπορούν να ταξινομηθούν ως ενδιάμεση ανάλωση, ως μείωση της (απόλυτης) ευημερίας.

Έτσι, μπορεί κάποιος να επιχειρήσει την κατασκευή ενός πολύ πρόχειρου και πολύ ατελούς δείκτη των μεταβολών της ευημερίας. Πάντως, η ευημερία έχει πολλές διαστάσεις, οι περισσότερες από τις οποίες δύσκολα μπορούν να εκφραστούν σε νομισματικούς όρους. Επομένως, μια καλύτερη λύση για τη μέτρηση της ευημερίας είναι η χρήση, για κάθε διάσταση, ξεχωριστών δεικτών και μονάδων μέτρησης. Οι δείκτες αυτοί μπορεί να είναι, για παράδειγμα, η παιδική θνησιμότητα, η προσδοκώμενη ζωή, το ποσοστό αναλφαβητισμού των ενηλίκων και το εθνικό εισόδημα κατά κεφαλή. Οι δείκτες αυτοί θα μπορούσαν να ενσωματωθούν σε ένα δορυφόρο λογαριασμό.

1.23. Για να επιτευχθεί ένας συνεπές, διεθνώς συμβατό πλαίσιο, διοικητικές έννοιες δεν χρησιμοποιούνται στο ΕΣΟΛ. Πάντως, για διάφορους σκοπούς στο εσωτερικό μιας χώρας, η συγκέντρωση στοιχείων με βάση διοικητικές έννοιες μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμη. Για παράδειγμα, για την εκτίμηση των φορολογικών εσόδων απαιτούνται στατιστικές του φορολογήσιμου εισοδήματος. Οι στατιστικές αυτές μπορούν να παραχθούν με ορισμένες τροποποιήσεις των στατιστικών των εθνικών λογαριασμών. Μια παρόμοια προσέγγιση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για ορισμένες έννοιες που χρησιμοποιούνται στην εθνική οικονομική πολιτική, π.χ. για τα ακόλουθα:

- α) την έννοια του πληθωρισμού που χρησιμοποιείται για την αύξηση των συντάξεων, των επιδομάτων ανεργίας ή του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας των δημοσίων υπαλλήλων·
- β) τις έννοιες των φόρων, των κοινωνικών εισφορών, του δημοσίου και του συλλογικού τομέα που χρησιμοποιούνται για την εξέταση του βέλτιστου μεγέθους του συλλογικού τομέα·
- γ) την έννοια των «στρατηγικών» τομέων/βιομηχανιών που χρησιμοποιούνται στην εθνική οικονομική πολιτική ή στην οικονομική πολιτική της ΕΕ·
- δ) την έννοια των «επιχειρηματικών επενδύσεων» που χρησιμοποιούνται στην εθνική οικονομική πολιτική.

Οι δορυφορικοί λογαριασμοί ή απλοί συμπληρωματικοί πίνακες μπορούν να καλύψουν τέτοιες ανάγκες δεδομένων που είναι συνήθως εξειδικευμένες για κάθε χώρα.

Το ΕΣΟΛ 1995 και το ΣΕΛ 1993

1.24. Το ΕΣΟΛ (ΕΣΟΛ 1995) είναι πλήρως συμβατό με το αναθεωρημένο σύστημα εθνικών λογαριασμών (ΣΕΛ 1993), που παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για τους εθνικούς λογαριασμούς για τις χώρες όλου του κόσμου. Πάντως, υπάρχουν ορισμένες διαφορές μεταξύ του ΕΣΟΛ 1995 και του ΣΕΛ 1993:

α) διαφορές παρουσίασης, π.χ.:

- (1) στο ΕΣΟΛ υπάρχουν ξεχωριστά κεφάλαια περί συναλλαγών προϊόντων, διανεμητικών συναλλαγών και χρηματοπιστωτικών συναλλαγών. Αντίθετα στο ΣΕΛ οι συναλλαγές αυτές παρουσιάζονται σε επτά κεφάλαια διαμορφωμένα κατά λογαριασμό, π.χ. κεφάλαια για το λογαριασμό παραγωγής, το λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος, το λογαριασμό κεφαλαίου και το λογαριασμό της αλλοδαπής.
- (2) το ΕΣΟΛ περιγράφει μια έννοια παρέχοντας έναν ορισμό και έναν κατάλογο του τι περιλαμβάνεται και τι εξαιρείται. Το ΣΕΛ περιγράφει συνήθως τις έννοιες πιο γενικά και προσπαθεί επίσης να εξηγήσει το σκεπτικό των συνθηκών που χρησιμοποιούνται.
- (3) το ΕΣΟΛ περιέχει επίσης κεφάλαια για τους περιφερειακούς λογαριασμούς και τους τριμηνιαίους λογαριασμούς.
- (4) το ΣΕΛ περιέχει επίσης ένα κεφάλαιο για τους δορυφορικούς λογαριασμούς.

β) οι έννοιες του ΕΣΟΛ είναι, σε πολλές περιπτώσεις, πιο εξειδικευμένες και πιο ακριβείς από τις αντίστοιχες του ΣΕΛ, π.χ.:

- (1) το ΣΕΛ δεν περιέχει πολύ ακριβείς ορισμούς όσον αφορά τη διάκριση μεταξύ εμπορεύσιμης παραγωγής, παραγωγής για ίδια τελική χρήση και λοιπής μη εμπορεύσιμης παραγωγής για θεσμικές μονάδες, τοπικές ΜΟΔ και την παραγωγή τους. Αυτό σημαίνει ότι στο θέμα αυτό η αξιολόγηση της παραγωγής και η ταξινόμηση κατά τομείς δεν ορίζονται με ακρίβεια. Για το λόγο αυτό, το ΕΣΟΛ εισάγει πολλές ιδιαίτερες αποσαφηνίσεις και προσθέτει σε ορισμένες συγκεκριμένες περιπτώσεις το κριτήριο ότι οι πωλήσεις ενός παραγωγού εμπορεύσιμου προϊόντος θα πρέπει να καλύπτουν τουλάχιστον 50% του κόστους παραγωγής (βλέπε πίνακα 3.1).
- (2) το ΕΣΟΛ ορίζει συγκεκριμένα κατώτατα όρια καταγραφής, π.χ. για την καταγραφή μικρών εργαλείων και συσκευών ως ενδιάμεσης ανάλωσης.
- (3) το ΕΣΟΛ υποθέτει ότι διάφοροι τύποι παραγωγής αγαθών από νοικοκυριά, όπως η ύφανση και η κατασκευή επίπλων, δεν είναι σημαντική στα κράτη μέλη της ΕΕ και, επομένως, δεν χρειάζεται να καταγράφονται.
- (4) το ΕΣΟΛ αναφέρεται ρητώς σε συγκεκριμένους θεσμικούς διακανονισμούς στην ΕΕ, όπως το σύστημα Intrastat για την καταγραφή ροών αγαθών στο εσωτερικό της ΕΕ και των συνεισφορών των κρατών μελών στην ΕΕ.
- (5) το ΕΣΟΛ περιέχει ειδικές ταξινομήσεις της ΕΕ, π.χ.: CPA για προϊόντα και NACE αναθ. 1 για βιομηχανίες (ειδικές αλλά εναρμονισμένες με τις αντίστοιχες ταξινομήσεις του ΟΗΕ).
- (6) το ΕΣΟΛ περιέχει μια πρόσθετη ταξινόμηση για όλες τις εξωτερικές συναλλαγές: θα πρέπει να διαιρούνται σε συναλλαγές μεταξύ μονικών κατοίκων της ΕΕ και συναλλαγές με μόνιμους κατοίκους του εξωτερικού της ΕΕ.

Το ΕΣΟΛ μπορεί να είναι πιο εξειδικευμένο από το ΣΕΛ, γιατί το ΕΣΟΛ ισχύει κυρίως για τα κράτη μέλη της ΕΕ. Για τις ανάγκες δεδομένων της ΕΕ, το ΕΣΟΛ θα πρέπει επίσης να είναι πιο εξειδικευμένο.

Το ΕΣΟΛ 1995 και το ΕΣΟΛ 1970

1.25. Το ΕΣΟΛ 1995 διαφέρει από το ΕΣΟΛ 1970 τόσο από άποψη πεδίου εφαρμογής όσο και από άποψη εννοιών. Οι περισσότερες από τις διαφορές αυτές αντιστοιχούν με τις διαφορές μεταξύ του ΣΕΛ 1968 και του ΣΕΛ 1993. Ορισμένες από αυτές τις σημαντικές διαφορές ως προς το πεδίο εφαρμογής είναι οι ακόλουθες:

α) η συμπερίληψη των ισολογισμών

β) η συμπερίληψη των λογαριασμών λοιπών μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων, δηλαδή η εισαγωγή των εννοιών των λοιπών μεταβολών του, των ονομαστικών κερδών, επίσης, και των πραγματικών κερδών κτήσης

γ) η εισαγωγή υποτομέων για τα νοικοκυριά

- δ) η εισαγωγή μιας νέας έννοιας της τελικής κατανάλωσης: πραγματική τελική κατανάλωση·
- ε) η εισαγωγή μιας νέας έννοιας τιμαριθμικά διορθωμένου εισοδήματος: πραγματικό εθνικό διαθέσιμο εισόδημα·
- στ) η εισαγωγή της έννοιας της ισοτιμίας αγοραστικής δύναμης.

Ορισμένες από τις κύριες διαφορές όσον αφορά τις έννοιες είναι οι ακόλουθες:

- α) οι λογοτεχνικές/καλλιτεχνικές εργασίες (συγγραφή βιβλίων, σύνθεση μουσικής) θεωρούνται πλέον ως παραγωγή· επομένως, οι πληρωμές για λογοτεχνικές/καλλιτεχνικές εργασίες είναι πληρωμές για υπηρεσίες και όχι εισόδημα περιορισίας·
- β) η αποτίμηση του προϊόντος των ασφαλιστικών υπηρεσιών μεταβλήθηκε από ορισμένες πλευρές, π.χ. τα έσοδα από την επένδυση των τεχνικών αποθεματικών λαμβάνονται τώρα υπόψη κατά την αποτίμηση του προϊόντος των λοιπών ασφαλειών εκτός από την ασφάλεια ζωής·
- γ) πιο λεπτομερής αντιμετώπιση των εμπορικών και μεταφορικών περιθωρίων·
- δ) εισαγωγή της αλυσιδωτής σύνδεσης για τον υπολογισμό των σταθερών τιμών·
- ε) εισαγωγή της έννοιας της χρηματοδοτικής μίσθωσης (το ΣΕΛ 1968 και το ΕΣΟΛ 1970 περιλάμβαναν μόνο την έννοια της λειτουργικής μίσθωσης)·
- στ) η δαπάνη για μεταλλευτικές έρευνες και για λογισμικό υπολογιστών καταγράφεται τώρα ως σχηματισμός κεφαλαίου (και όχι ως ενδιάμεση ανάλωση)·
- ζ) θα πρέπει να καταγράφεται ανάλωση κεφαλαίου και για δημόσια έργα υποδομής (δρόμους, φράγματα, κ.λπ.)·
- η) επισήμανση νέων χρηματοπιστωτικών μέσων, όπως οι συμφωνίες επαναγοράς, και παραγώγων χρηματοπιστωτικών μέσων, όπως τα προαιρετικά δικαιώματα (οψιόν).

Υπάρχουν επίσης διαφορές που δεν οφείλονται σε αλλαγές του ΣΕΛ, π.χ.:

- α) η εισαγωγή πινάκων προσφοράς και χρήσεων (αυτό περιλαμβάνονταν ήδη στο ΣΕΛ 1968)·
- β) η εισαγωγή ορισμένων κατωτάτων ορίων εγγραφής και η αναφορά σε συγκεκριμένες θεσμικές διευθετήσεις της ΕΕ (βλέπε παράγραφο 1.24)·
- γ) μια σαφής επιλογή προς όφελος της αποτίμησης του προϊόντος σε βασικές τιμές (το ΕΣΟΛ 1970, το ΣΕΛ 1968 και το ΣΕΛ 1993 αποδέχονται επίσης την αποτίμηση σε τιμές παραγωγού)·
- δ) η εισαγωγή των εννοιών του οικονομικά ενεργού πληθυσμού και της ανεργίας (οι έννοιες αυτές απουσιάζουν από το ΣΕΛ 1968 και το ΣΕΛ 1993).

ΤΟ ΕΣΟΛ ΩΣ ΣΥΣΤΗΜΑ

1.26. Τα κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος είναι τα ακόλουθα:

- α) στατιστικές μονάδες και ομαδοποίησή τους·
- β) ροές και αποθέματα·
- γ) το σύστημα λογαριασμών και τα μακροοικονομικά μεγέθη·
- δ) το πλαίσιο εισροών-εκροών.

ΟΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΙ Η ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΣ⁽⁸⁾

1.27. Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του συστήματος είναι η χρήση δύο τύπων μονάδων και δύο τρόπων υποδιαίρεσης της οικονομίας που διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους και εξυπηρετούν ξεχωριστούς αναλυτικούς σκοπούς.

⁽⁸⁾ Βλέπε κεφάλαιο 2: «Οι μονάδες και ομαδοποίηση των μονάδων».

Για την περιγραφή του εισοδήματος, της δαπάνης και των χρηματοπιστωτικών ροών, όπως και των ισολογισμών, το σύστημα ομαδοποιεί τις θεσμικές μονάδες σε τομείς με βάση τις κύριες λειτουργίες τους, τη συμπεριφορά τους και τους στόχους τους.

Για την περιγραφή των παραγωγικών διεργασιών και για ανάλυση εισροών-εκροών, το σύστημα ομαδοποιεί τοπικές μονάδες οικονομικής δραστηριότητας (τοπικές ΜΟΔ) σε βιομηχανίες με βάση τον τύπο δραστηριότητάς τους. Μια δραστηριότητα χαρακτηρίζεται από μια εισροή προϊόντων, μια παραγωγική διεργασία και μια εκροή προϊόντων.

Θεσμικές μονάδες και τομείς

1.28. Οι θεσμικές μονάδες είναι οικονομικές οντότητες που μπορούν να κατέχουν αγαθά και περιουσιακά στοιχεία, να αναλαμβάνουν υποχρεώσεις και να επιδίδονται σε οικονομικές δραστηριότητες και συναλλαγές με άλλες μονάδες. Για τους σκοπούς του συστήματος, οι θεσμικές μονάδες ομαδοποιούνται σε πέντε αποκλειστικούς θεσμικούς τομείς που αποτελούνται από τους ακόλουθους τύπους μονάδων:

- α) μη χρηματοδοτικές εταιρείες·
- β) χρηματοδοτικές εταιρείες·
- γ) δημόσιο τομέα·
- δ) νοικοκυριά·
- ε) μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά.

Οι πέντε αυτοί τομείς απαρτίζουν τη συνολική οικονομία. Επίσης, ο κάθε τομέας υποδιαιρείται σε υποτομείς. Το σύστημα προβλέπει την κατάρτιση ενός πλήρους συνόλου λογαριασμών ροών και ισολογισμών για κάθε τομέα, και κάθε υποτομέα εάν θέλουμε, καθώς και για τη συνολική οικονομία.

Τοπικές μονάδες οικονομικής δραστηριότητας και βιομηχανικοί κλάδοι

1.29. Οι περισσότερες θεσμικές μονάδες υπό την ιδιότητά τους ως παραγωγών πραγματοποιούν περισσότερες από μία δραστηριότητες· για να δοθεί έμφαση στις τεχνοοικονομικές σχέσεις, πρέπει να κατανέμονται με βάση το είδος της δραστηριότητας.

Οι τοπικές μονάδες οικονομικής δραστηριότητας αποσκοπούν στην κάλυψη αυτής της απαίτησης ως λειτουργική προσέγγιση προσανατολισμένη προς την πρακτική. Μια τοπική ΜΟΔ ομαδοποιεί όλα τα μέρη μιας θεσμικής μονάδας, υπό την ιδιότητά της ως παραγωγού, που βρίσκονται σε μια ή σε γειτονικές τοποθεσίες, και που συμβάλλουν στην πραγματοποίηση μιας δραστηριότητας σε επίπεδο κλάσης (τετραψήφια) της NACE αναθ. 1.

Καταρχήν, πρέπει να καταγράφεται αριθμός τοπικών μονάδων οικονομικής δραστηριότητας ίσων με τον αριθμό των δευτερευουσών δραστηριοτήτων· πάντως, αν δεν υπάρχουν τα λογιστικά έγγραφα που απαιτούνται για την περιγραφή μιας τέτοιας δραστηριότητας, μια τοπική μονάδα οικονομικής δραστηριότητας μπορεί να συμπεριλαμβάνει μία ή περισσότερες δευτερεύουσες δραστηριότητες.

Η ομάδα όλων των τοπικών ΜΟΔ που επιδίδονται στο ίδιο, ή σε παρόμοιο, είδος δραστηριότητας αποτελεί ένα βιομηχανικό κλάδο.

Υπάρχει μια ιεραρχική σχέση μεταξύ θεσμικών μονάδων και τοπικών ΜΟΔ. Μια θεσμική μονάδα περιέχει μία ή περισσότερες ολόκληρες τοπικές ΜΟΔ· μια τοπική ΜΟΔ ανήκει σε μία και μόνο μία θεσμική μονάδα.

Για πιο λεπτομερή ανάλυση της παραγωγικής διεργασίας, χρησιμοποιείται μια αναλυτική μονάδα παραγωγής. Η μονάδα αυτή, που δεν είναι παρατηρήσιμη (παρά μόνο στην περίπτωση μιας τοπικής ΜΟΔ που παράγει μόνο ένα είδος προϊόντων), είναι η μονάδα ομοιογενούς παραγωγής, που ορίζεται ως μονάδα που δεν καλύπτει δευτερεύουσες δραστηριότητες. Οι ομαδοποιήσεις των μονάδων αυτών απαρτίζουν ομοιογενείς κλάδους.

Μονάδες μόνιμοι κάτοικοι και μη μόνιμοι κάτοικοι, συνολική οικονομία και αλλοδαπή

1.30. Η συνολική οικονομία ορίζεται με βάση μονάδες μόνιμους κατοίκους. Μια μονάδα θεωρείται μόνιμος κάτοικος μιας χώρας όταν έχει ένα επίκεντρο οικονομικού ενδιαφέροντος στην οικονομική επικράτεια της χώρας αυτής, δηλαδή όταν επιδίδεται για μεγάλη χρονική περίοδο (ένα έτος ή περισσότερο) σε οικονομικές δραστηριότητες σ' αυτήν την επικράτεια. Οι θεσμικοί τομείς που αναφέρονται ανωτέρω είναι ομάδες θεσμικών μονάδων μόνιμων κατοίκων.

Μονάδες μόνιμοι κάτοικοι επιδίδονται σε συναλλαγές με μονάδες μη μόνιμους κατοίκους (δηλαδή, μονάδες που είναι μόνιμοι κάτοικοι άλλων οικονομιών). Οι συναλλαγές αυτές είναι οι εξωτερικές συναλλαγές της οικονομίας και ομαδοποιούνται στο λογαριασμό της αλλοδαπής. Έτσι, στη λογιστική δομή του συστήματος, η αλλοδαπή παίζει ρόλο παρόμοιο με το ρόλο ενός θεσμικού τομέα, αν και οι μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι περιλαμβάνονται μόνο εφόσον επιδίδονται σε συναλλαγές με θεσμικές μονάδες μόνιμους κατοίκους. Κατά συνέπεια, όσον αφορά την κωδικοποίηση των ταξινομήσεων, ένα ιδιαίτερο στοιχείο που αφορά την αλλοδαπή περιλαμβάνεται στο τέλος της ταξινόμησης των τομέων.

Οι πλασματικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι, που αντιμετωπίζονται από το σύστημα ως θεσμικές μονάδες, ορίζονται ως εξής:

- α) τα μέρη μονάδων μη μόνιμων κατοίκων που έχουν επίκεντρο οικονομικού ενδιαφέροντος (δηλαδή, στις περισσότερες περιπτώσεις, που επιδίδονται σε οικονομικές συναλλαγές για ένα έτος ή περισσότερο, ή που πραγματοποιούν κατασκευαστική δραστηριότητα για περίοδο μικρότερη του έτους εάν το προϊόν αποτελεί ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου) στην οικονομική επικράτεια της χώρας·
- β) μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι υπό την ιδιότητά τους ως ιδιοκτητών γης ή κτιρίων στην οικονομική επικράτεια της χώρας, αλλά μόνο εφόσον πρόκειται για συναλλαγές που αφορούν αυτή τη γη ή τα κτίρια.

ΡΟΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

- 1.31. Το σύστημα καταγράφει δύο βασικά είδη πληροφοριών: ροές και αποθέματα. Οι ροές αναφέρονται σε δράσεις και τα αποτελέσματα γεγονότων που συμβαίνουν μέσα σε μια δεδομένη χρονική περίοδο, ενώ τα αποθέματα αφορούν θέσεις σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Ροές

- 1.32. Οι ροές αντανακλούν τη δημιουργία, το μετασχηματισμό, την ανταλλαγή, τη μεταβίβαση ή την εξαφάνιση οικονομικής αξίας. Περιλαμβάνουν μεταβολές της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού ή του παθητικού μιας θεσμικής μονάδας. Οι οικονομικές ροές είναι δύο ειδών: συναλλαγές και λοιπές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων. Οι συναλλαγές εμφανίζονται σε όλους τους λογαριασμούς και τους πίνακες όπου εμφανίζονται ροές, με εξαίρεση το λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων και το λογαριασμό ανατίμησης. Οι λοιπές μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων εμφανίζονται μόνο σε αυτούς τους δύο λογαριασμούς.

Υπάρχει άπειρος αριθμός στοιχειωδών συναλλαγών και άλλων ροών. Το σύστημα της ομαδοποίησης σε ένα σχετικά μικρό αριθμό τύπων, ανάλογα με τη φύση τους.

Συναλλαγές

- 1.33. Μια συναλλαγή είναι μια οικονομική ροή που είναι αλληλεπίδραση μεταξύ θεσμικών μονάδων με κοινή συμφωνία, ή μια δράση στο εσωτερικό μιας θεσμικής μονάδας που είναι χρήσιμο να αντιμετωπίζεται ως συναλλαγή, συχνά επειδή η μονάδα λειτουργεί υπό δύο διαφορετικές ιδιότητες. Είναι χρήσιμη η διαίρεση των συναλλαγών σε τέσσερις κύριες ομάδες:
  - α) Συναλλαγές προϊόντων που περιγράφουν την προέλευση (εγχώρια παραγωγή ή εισαγωγές) και τη χρήση (ενδιάμεση ανάληψη, τελική κατανάλωση, σχηματισμός κεφαλαίου ή εξαγωγές) των προϊόντων⁽⁹⁾·
  - β) Διανεμητικές συναλλαγές που περιγράφουν με ποιο τρόπο η προστιθέμενη αξία που δημιουργείται από την παραγωγή κατανέμεται στην εργασία, το κεφάλαιο και το δημόσιο τομέα, καθώς και την αναδιανομή του εισοδήματος και του πλούτου (φόροι εισοδήματος και πλούτου και λοιπές μεταβιβάσεις)⁽¹⁰⁾·
  - γ) Χρηματοπιστωτικές συναλλαγές που περιγράφουν την καθαρή απόκτηση χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων ή την καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων για κάθε τύπο χρηματοπιστωτικού μέσου. Οι συναλλαγές αυτές συχνά πραγματοποιούνται ως αντίστοιχα μη χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, μπορούν όμως και να εμφανίζονται ως συναλλαγές που αφορούν μόνο χρηματοπιστωτικά μέσα⁽¹¹⁾·
  - δ) Συναλλαγές που δεν περιλαμβάνονται στις τρεις ανωτέρω ομάδες: ανάληψη παγίου κεφαλαίου και αγορές μείον πωλήσεις μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών μη περιουσιακών στοιχείων⁽¹²⁾·

⁽⁹⁾ Βλέπε κεφάλαιο 3: «Συναλλαγές προϊόντων».

⁽¹⁰⁾ Βλέπε κεφάλαιο 4: «Διανεμητικές συναλλαγές».

⁽¹¹⁾ Βλέπε κεφάλαιο 5: «Χρηματοπιστωτικές συναλλαγές».

⁽¹²⁾ Βλέπε κεφάλαιο 6: «Λοιπές ροές».

*Ιδιότητες των συναλλαγών***Αλληλεπιδράσεις και συναλλαγές στο εσωτερικό των μονάδων**

- 1.34. Οι περισσότερες συναλλαγές είναι αλληλεπιδράσεις μεταξύ δύο ή περισσότερων θεσμικών μονάδων. Πάντως, το σύστημα καταγράφει ορισμένες δράσεις στο εσωτερικό θεσμικό μονάδων ως συναλλαγές. Ο σκοπός της καταγραφής αυτών των συναλλαγών στο εσωτερικό των μονάδων είναι η παροχή μιας πιο χρήσιμης αναλυτικά εικόνας του προϊόντος, των τελικών χρήσεων και του κόστους.

Οι αποσβέσεις παγίου κεφαλαίου, που καταγράφονται ως κόστος στο σύστημα, είναι μια σημαντική συναλλαγή στο εσωτερικό μονάδας. Οι περισσότερες από τις άλλες συναλλαγές στο εσωτερικό μονάδων είναι συναλλαγές προϊόντων, που κατά κανόνα καταγράφονται όταν θεσμικές μονάδες που λειτουργούν τόσο ως παραγωγοί όσο και ως τελικοί καταναλωτές επιλέγουν να αναλώσουν μέρος του προϊόντος που έχουν παραγάγει οι ίδιες. Αυτό συμβαίνει συχνά στην περίπτωση των νοικοκυριών και του δημοσίου τομέα.

- 1.35. Καταγράφεται όλη η παραγωγή για ίδιο λογαριασμό που χρησιμοποιείται για τελικές χρήσεις μέσα στην ίδια θεσμική μονάδα. Η παραγωγή ίδιου λογαριασμού χρησιμοποιείται για ενδιάμεση ανάλωση μέσα στην ίδια θεσμική μονάδα και καταγράφεται μόνο όταν η παραγωγή και η ενδιάμεση ανάλωση πραγματοποιούνται σε διαφορετικές τοπικές μονάδες οικονομικής δραστηριότητας στο εσωτερικό της ίδιας θεσμικής μονάδας. Το προϊόν που παράγεται και χρησιμοποιείται ως ενδιάμεση ανάλωση στο εσωτερικό της ίδιας τοπικής μονάδας οικονομικής δραστηριότητας δεν καταγράφεται.

Χρηματικές έναντι μη χρηματικών συναλλαγών

- 1.36. Οι περισσότερες συναλλαγές που καταγράφονται στο σύστημα είναι χρηματικές συναλλαγές, στις οποίες οι εμπλεκόμενες μονάδες καταβάλλουν ή εισπράττουν πληρωμές ή αναλαμβάνουν υποχρεώσεις ή αποκτούν στοιχεία του ενεργητικού, εκφρασμένα σε νομισματικές μονάδες.

Οι συναλλαγές που δεν περιλαμβάνουν την ανταλλαγή μετρητών ή απαιτήσεων ή υποχρεώσεων εκφρασμένων σε νομισματικές μονάδες είναι μη χρηματικές συναλλαγές. Οι συναλλαγές στο εσωτερικό των μονάδων είναι κατά κανόνα μη χρηματικές συναλλαγές. Μη χρηματικές συναλλαγές όπου εμπλέκονται περισσότερες από μία θεσμικές μονάδες εμφανίζονται στις συναλλαγές προϊόντων (ανταλλαγή σε είδος), τις διανεμητικές συναλλαγές (αμοιβή σε είδος, μεταβιβάσεις σε είδος, κ.λπ.) και τις λοιπές συναλλαγές (ανταλλαγή μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων).

Το σύστημα καταγράφει όλες τις συναλλαγές σε νομισματικούς όρους. Επομένως, οι αξίες που θα πρέπει να καταγράφονται για τις μη χρηματικές συναλλαγές πρέπει να μετρούνται έμμεσα ή να εκτιμώνται με άλλους τρόπους.

Συναλλαγές με και χωρίς αντιστάθμισμα

- 1.37. Οι συναλλαγές όπου εμπλέκονται περισσότερες από μία μονάδες είναι είτε συναλλαγές «κάτι για κάτι» είτε συναλλαγές «κάτι για τίποτα». Οι πρώτες είναι ανταλλαγές μεταξύ θεσμικών μονάδων, δηλαδή παροχή αγαθών, υπηρεσιών ή περιουσιακών στοιχείων έναντι κάποιου αντισταθμίσιματος, π.χ. χρήματος. Οι δεύτερες είναι κατά κανόνα πληρωμές σε χρήμα ή σε είδος από μια θεσμική μονάδα προς άλλη χωρίς αντιστάθμισμα. Συναλλαγές του τύπου «κάτι για κάτι» εμφανίζονται και στις τέσσερις ομάδες συναλλαγών, ενώ συναλλαγές του τύπου «κάτι για τίποτα» εμφανίζονται κυρίως στις διανεμητικές συναλλαγές, π.χ. με τη μορφή φόρων, κοινωνικών παροχών ή δωρεών.

Αναδιρθωμένες συναλλαγές

- 1.38. Η αντιμετώπιση των περισσότερων συναλλαγών εκ μέρους του συστήματος είναι ευθεία, δηλαδή οι συναλλαγές καταγράφονται με τον ίδιο τρόπο όπως εμφανίζονται στις σχετικές θεσμικές μονάδες. Πάντως, ορισμένες συναλλαγές αναδιρθώνονται έτσι ώστε να εμφανιστούν σαφέστερα οι υποκείμενες οικονομικές σχέσεις. Η αναδιάρθρωση των συναλλαγών μπορεί να γίνει με τρεις τρόπους: αναδρομολόγηση, επιμερισμό και αναγνώριση του κυριότερου μέρους μιας συναλλαγής.

Αναδρομολόγηση

- 1.39. Μια συναλλαγή που εμφανίζεται για τις εμπλεκόμενες μονάδες σαν να πραγματοποιείται απευθείας μεταξύ των μονάδων Α και Γ μπορεί να καταγραφεί σαν να πραγματοποιείται έμμεσα μέσω μιας τρίτης μονάδας Β. Έτσι, η μία συναλλαγή μεταξύ των Α και Β καταγράφεται ως δύο συναλλαγές: μιας μεταξύ Α και Β, και μιας μεταξύ Β και Γ. Στην περίπτωση αυτή η συναλλαγή υφίσταται αναδρομολόγηση.

Ένα γνωστό παράδειγμα αναδρομολόγησης είναι οι κοινωνικές εισφορές των εργοδοτών που καταβάλλονται απευθείας από τους εργοδότες στα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης. Το σύστημα καταγράφει αυτές τις πληρωμές ως δύο συναλλαγές: i) οι εργοδότες καταβάλλουν τις κοινωνικές εισφορές εργοδοτών προς τους εργαζομένους τους, και ii) οι

εργαζόμενοι καταβάλλουν τις ίδιες εισφορές στα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης. Όπως συμβαίνει και με όλες τις αναδρομολογήσεις, ο σκοπός της αναδρομολόγησης των κοινωνικών εισφορών των εργοδοτών είναι να εμφανιστεί η οικονομική ουσία που κρύβεται πίσω από τη συναλλαγή. Στην περίπτωση αυτή, αυτό σημαίνει να εμφανιστούν οι κοινωνικές εισφορές των εργοδοτών ως εισφορές που καταβάλλονται προς όφελος των εργαζομένων.

Ένας άλλος τύπος αναδρομολόγησης είναι να καταγράφονται οι συναλλαγές σαν να πραγματοποιούνται μεταξύ δύο ή περισσότερων θεσμικών μονάδων, αν και σύμφωνα με τα μέρη της συναλλαγής δεν πραγματοποιείται καμιά συναλλαγή. Ένα παράδειγμα είναι η αντιμετώπιση του εισοδήματος περιοσίας ορισμένων ασφαλιστικών ταμείων, το οποίο παρακρατείται από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Το σύστημα καταγράφει αυτό το εισόδημα περιοσίας σαν να καταβάλλεται από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων, οι οποίοι με τη σειρά τους επιστρέφουν το ίδιο ποσό στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις ως συμπληρωματικά ασφαλιστρα.

Επιμερισμός

- 1.40. Όταν μια συναλλαγή που εμφανίζεται για τα εμπλεκόμενα μέρη ως μία συναλλαγή καταγράφεται ως δύο ή περισσότερες συναλλαγές που ταξινομούνται διαφορετικά, η συναλλαγή υφίσταται επιμερισμό. Ο επιμερισμός συνήθως δεν σημαίνει την εμπλοκή πρόσθετων μονάδων στις συναλλαγές.

Η πληρωμή ασφαλιστρών για ασφάλειες εκτός από ασφάλειες ζωής είναι μια χαρακτηριστική περίπτωση επιμερισμένης συναλλαγής. Αν και οι κάτοχοι ασφαλιστηρίων συμβολαίων και οι ασφαλιστές θεωρούν τις πληρωμές αυτές ως μία συναλλαγή, το σύστημα τις διαιρεί σε δύο διαφορετικές συναλλαγές: i) πληρωμές έναντι της παροχής υπηρεσιών ασφάλισης εκτός από ασφάλειες ζωής, και ii) καθαρά ασφαλιστρα για ασφάλειες εκτός από ασφάλειες ζωής. Η καταγραφή των εμπορικών περιθωρίων είναι άλλο σημαντικό παράδειγμα επιμερισμού.

Αναγνώριση του κυριότερου μέρους μιας συναλλαγής

- 1.41. Όταν μια μονάδα πραγματοποιεί μια συναλλαγή για λογαριασμό άλλης μονάδας, η συναλλαγή καταγράφεται αποκλειστικά στους λογαριασμούς του κύριου μέρους. Κατά κανόνα, θα πρέπει να αποφεύγεται η υπέρβαση αυτής της αρχής και η προσπάθεια, για παράδειγμα, κατανομής των φόρων ή των επιδοτήσεων σε τελικούς πληρωτές ή τελικούς αποδέκτες με τη χρήση υποθέσεων.

Οριακές περιπτώσεις

- 1.42. Σύμφωνα με τον ορισμό της συναλλαγής, οποιαδήποτε αλληλεπίδραση μεταξύ θεσμικών μονάδων γίνεται με κοινή συμφωνία. Όταν πραγματοποιείται μια συναλλαγή με κοινή συμφωνία, εννοείται ότι οι θεσμικές μονάδες γνωρίζουν περί αυτής και συγκατατίθενται. Πάντως, αυτό δεν σημαίνει ότι όλες οι μονάδες πραγματοποιούν με τη θέλησή τους μια συναλλαγή, γιατί ορισμένες συναλλαγές επιβάλλονται από το νόμο. Αυτό ισχύει κυρίως για ορισμένες διανεμητικές συναλλαγές, όπως οι πληρωμές φόρων, προστίμων και χρηματικών κυρώσεων. Πάντως, η χωρίς αποζημίωση κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων δεν θεωρείται ως συναλλαγή, ακόμη και αν επιβάλλεται από το νόμο.

Οι παράνομες οικονομικές πράξεις είναι συναλλαγές μόνο όταν όλες οι εμπλεκόμενες μονάδες τις πραγματοποιούν με τη θέλησή τους. Έτσι, οι αγορές, οι πωλήσεις ή οι ανταλλαγές παράνομων ναρκωτικών ή κλοπιμαίων είναι συναλλαγές, ενώ η κλοπή δεν είναι.

Λοιπές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων

- 1.43. Οι λοιπές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων καταγράφουν τις μεταβολές που δεν είναι αποτέλεσμα συναλλαγών⁽¹³⁾. Πρόκειται:

- α) είτε για λοιπές μεταβολές του όγκου περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων
- β) είτε για κέρδη και ζημιές κτήσης.

Λοιπές μεταβολές του όγκου περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

- 1.44. Οι μεταβολές αυτές μπορούν γενικά να διακριθούν σε τρεις κύριες κατηγορίες:
- α) κανονική εμφάνιση και εξαφάνιση περιουσιακών στοιχείων με άλλους τρόπους, εκτός από συναλλαγές
  - β) μεταβολές περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων λόγω εξαιρετικών, απροσδόκητων γεγονότων
  - γ) μεταβολές ταξινόμησης και δομής.

⁽¹³⁾ Βλέπε κεφάλαιο 6: «Λοιπές ροές».

- 1.45. Ως παραδείγματα μεταβολών της κατηγορίας α) είναι η ανακάλυψη ή η εξάντληση πόρων του υπεδάφους, και η φυσική αύξηση μη καλλιεργουμένων υλικών πόρων. Η κατηγορία β) περιλαμβάνει μεταβολές (συνήθως απώλειες) περιουσιακών στοιχείων λόγω φυσικών καταστροφών, πολέμου ή σοβαρών εγκληματικών πράξεων⁽¹⁴⁾. Η μονομερής παραγραφή ενός χρέους και η χωρίς αποζημίωση κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων ανήκουν επίσης στην κατηγορία β). Η κατηγορία γ) περιλαμβάνει μεταβολές που είναι αποτέλεσμα αναταξινόμησης και αναδιάρθρωσης θεσμικών μονάδων ή περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Κέρδη και ζημίες κτήσης

- 1.46. Τα κέρδη και οι ζημίες κτήσης είναι αποτέλεσμα μεταβολών της τιμής των περιουσιακών στοιχείων. Εμφανίζονται σε όλα τα είδη χρηματοπιστωτικών και μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων, καθώς και υποχρεώσεων. Τα κέρδη και οι ζημίες κτήσης εμφανίζονται για τους ιδιοκτήτες περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων αποκλειστικά ως αποτέλεσμα της κατοχής των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων διαχρονικά χωρίς να τα μετασχηματίσουν με οποιοδήποτε τρόπο.

Τα κέρδη και οι ζημίες κτήσης που μετρούνται με βάση τις τρέχουσες αγοραίες τιμές καλούνται ονομαστικά κέρδη και ζημίες κτήσης. Αυτά μπορούν να αναλυθούν σε ουδέτερα κέρδη και ζημίες κτήσης που αντανakλούν τις μεταβολές του γενικού επιπέδου τιμών, και πραγματικά κέρδη και ζημίες κτήσης που αντανakλούν μεταβολές των σχετικών τιμών των περιουσιακών στοιχείων.

Αποθέματα

- 1.47. Τα αποθέματα είναι τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις που κατέχει κάποιος σε μια χρονική στιγμή. Τα αποθέματα καταγράφονται στην αρχή και στο τέλος κάθε λογιστικής περιόδου. Οι λογαριασμοί που δείχνουν τα αποθέματα καλούνται ισολογισμοί⁽¹⁵⁾.

Καταγράφονται επίσης αποθέματα για τον πληθυσμό και την απασχόληση. Πάντως, τα αποθέματα αυτά καταγράφονται ως μέσες τιμές για όλη τη λογιστική περίοδο.

Καταγράφονται αποθέματα για όλα τα περιουσιακά στοιχεία που εμπίπτουν στα όρια του συστήματος· δηλαδή για χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις και για μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία, τόσο παραχθέντα όσο και μη παραχθέντα. Πάντως, η κάλυψη περιορίζεται στα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται στην οικονομική δραστηριότητα και που υπόκεινται σε δικαιώματα ιδιοκτησίας. Έτσι, δεν καταγράφονται αποθέματα όσον αφορά το ανθρώπινο δυναμικό και τους φυσικούς πόρους που δεν ανήκουν σε κανέναν.

Μέσα στα όριά του, το σύστημα είναι διεξοδικό όσον αφορά τόσο τις ροές όσο και τα αποθέματα. Αυτό σημαίνει ότι όλες οι μεταβολές αποθεμάτων μπορούν να εξηγηθούν πλήρως με τις καταγραφείσες ροές.

ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ⁽¹⁶⁾

Λογιστικοί κανόνες

- 1.48. Ένας λογαριασμός είναι ένα μέσο καταγραφής, για μια δεδομένη πτυχή της οικονομικής ζωής, των χρήσεων και των πόρων ή των μεταβολών των στοιχείων του ενεργητικού, και των μεταβολών των στοιχείων του παθητικού κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου, ή του αποθέματος στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού που υπάρχουν κατά την αρχή ή το τέλος αυτής της περιόδου.

Ορολογία για τις δύο πλευρές των λογαριασμών

- 1.49. Το σύστημα χρησιμοποιεί τον όρο «πόροι» για τη δεξιά πλευρά των τρεχόντων λογαριασμών όπου εμφανίζονται οι συναλλαγές που αυξάνουν την οικονομική αξία μιας μονάδας ή ενός τομέα. Η αριστερή πλευρά των λογαριασμών, που αφορά συναλλαγές οι οποίες μειώνουν την οικονομική αξία μιας μονάδας ή ενός τομέα, χαρακτηρίζεται με τον όρο «χρήσεις».

⁽¹⁴⁾ Οι συνέπειες ασήμαντων εγκληματικών πράξεων, όπως οι μικροκλοπές από καταστήματα, μπορούν να καταγράφονται ως μέρος της μεταβολής των αποθεμάτων, δηλαδή ως συναλλαγή.

⁽¹⁵⁾ Βλέπε κεφάλαιο 7: «Ισολογισμοί».

⁽¹⁶⁾ Βλέπε κεφάλαιο 7: «Ισολογισμοί» και κεφάλαιο 8: «Ακολουθία λογαριασμών και εξισωτικά μεγέθη».

Η δεξιά πλευρά των λογαριασμών συσσώρευσης καλείται «μεταβολές των στοιχείων του παθητικού και της καθαρής θέσης», ενώ η αριστερή πλευρά καλείται «μεταβολές στοιχείων του ενεργητικού».

Οι ισολογισμοί εμφανίζονται με τα «στοιχεία του παθητικού και καθαρής θέσης» (που είναι η διαφορά μεταξύ στοιχείων του ενεργητικού και στοιχείων του παθητικού) στη δεξιά πλευρά και τα «στοιχεία του ενεργητικού» στην αριστερή. Η σύγκριση δύο διαδοχικών ισολογισμών δείχνει τις μεταβολές των στοιχείων του παθητικού και της καθαρής θέσης και τις μεταβολές των στοιχείων του ενεργητικού.

Διπλογραφία/τετραπλογραφία

- 1.50. Για μια μονάδα ή έναν τομέα, οι εθνικοί λογαριασμοί βασίζονται στην αρχή της διπλογραφίας. Κάθε συναλλαγή πρέπει να καταγράφεται δύο φορές, μία φορά ως πόρος (ή ως μεταβολή στοιχείων του παθητικού) και μία φορά ως χρήση (ή ως μεταβολή των στοιχείων του ενεργητικού). Το σύνολο των συναλλαγών που καταγράφονται ως πόροι ή μεταβολές στοιχείων του παθητικού και το σύνολο των συναλλαγών που καταγράφονται ως χρήσεις ή μεταβολές των στοιχείων του ενεργητικού πρέπει να ισούνται μεταξύ τους, πράγμα που επιτρέπει τον έλεγχο της συνέπειας των λογαριασμών.

Πάντως, στην πράξη, οι εθνικοί λογαριασμοί — με όλες τις μονάδες και όλους τους τομείς — βασίζονται στην αρχή της τετραπλογραφίας, δεδομένου ότι οι περισσότερες συναλλαγές αφορούν δύο θεσμικές μονάδες. Κάθε συναλλαγή αυτού του τύπου πρέπει να καταγράφεται δύο φορές από τα δύο μέρη που υφίστανται στη συναλλαγή. Για παράδειγμα, μια κοινωνική παροχή σε χρήμα που καταβάλλεται από μια μονάδα του δημοσίου σε ένα νοικοκυριό καταγράφεται στους λογαριασμούς του δημοσίου ως χρήση στο πλαίσιο των μεταβιβάσεων και ως αρνητική απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού στο πλαίσιο των μετρητών και καταθέσεων· στους λογαριασμούς του τομέα των νοικοκυριών, καταγράφεται ως πόρος στις μεταβιβάσεις και ως απόκτηση περιουσιακών στοιχείων στα μετρητά και καταθέσεις.

Εξάλλου, οι συναλλαγές στο εσωτερικό της ίδιας μονάδας (όπως η ανάλωση προϊόντος από την ίδια μονάδα που το παρήγαγε) απαιτούν μόνο δύο εγγραφές, των οποίων οι αξίες πρέπει να υπολογίζονται κατ' εκτίμηση.

Αποτίμηση

- 1.51. Με εξαίρεση ορισμένες μεταβλητές που αφορούν πληθυσμό και εργατικό δυναμικό, το σύστημα εμφανίζει όλες τις ροές και όλα τα αποθέματα σε νομισματικούς όρους. Το σύστημα δεν επιχειρεί να προσδιορίσει τη χρησιμότητα των ροών και των αποθεμάτων. Αντίθετα, οι ροές και τα αποθέματα μετρώνται σύμφωνα με την ανταλλακτική αξία τους, δηλαδή την αξία με την οποία οι ροές και τα αποθέματα ανταλλάσσονται ή θα μπορούσαν να ανταλλαγούν με χρήματα. Έτσι, οι αγοραίες τιμές είναι το βασικό στοιχείο αναφοράς του ΕΣΟΑ για την αποτίμηση.
- 1.52. Στην περίπτωση των χρηματικών συναλλαγών και των χρηματικών διαθέσιμων και χρηματικών υποχρεώσεων, οι απαιτούμενες αξίες, είναι άμεσα διαθέσιμες. Στις περισσότερες άλλες περιπτώσεις, η προτιμώμενη μέθοδος αποτίμησης είναι η αναφορά σε αγοραίες τιμές για ανάλογα αγαθά, υπηρεσίες ή περιουσιακά στοιχεία. Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται π.χ. για ανταλλαγές σε είδος και για τις υπηρεσίες στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης. Όταν δεν είναι διαθέσιμες αγοραίες τιμές για ανάλογα προϊόντα, στην περίπτωση, για παράδειγμα, μη εμπορευσίμων υπηρεσιών που παράγονται από το δημόσιο, θα πρέπει να γίνεται αποτίμηση με βάση το κόστος παραγωγής. Αν καμία από αυτές τις δύο μεθόδους δεν είναι εφικτή, οι ροές και τα αποθέματα μπορούν να αποτιμώνται με βάση την προεξοφλημένη παρούσα αξία των προσδοκωμένων μελλοντικών προσόδων. Πάντως, λόγω της υψηλής αβεβαιότητας, αυτή η τελευταία μέθοδος συνιστάται μόνο ως έσχατη λύση.
- 1.53. Τα αποθέματα θα πρέπει να αποτιμώνται σε τρέχουσες τιμές κατά τη χρονική στιγμή στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός, και όχι τη στιγμή παραγωγής ή απόκτησης των αγαθών ή των περιουσιακών στοιχείων που απαρτίζουν τα αποθέματα. Είναι συχνά απαραίτητη η αποτίμηση των αποθεμάτων με βάση την κατ' εκτίμηση τρέχουσα αξία απόκτησης ή τρέχων κόστος παραγωγής μείον αποσβέσεις.

Ειδικές αποτιμήσεις σχετικά με προϊόντα⁽¹⁷⁾

- 1.54. Λόγω του κόστους μεταφοράς των εμπορικών περιθωρίων και των φόρων μείον επιδοτήσεων επί των προϊόντων, ο παραγωγός και ο χρήστης ενός δεδομένου προϊόντος συνήθως βλέπουν διαφορετικά την αξία του. Για να συμβαδίσει όσο το δυνατό περισσότερο με τις απόψεις των δύο μερών της συναλλαγής, το σύστημα καταγράφει όλες τις χρήσεις σε τιμές αγοραστή, που περιλαμβάνουν το κόστος μεταφοράς, τα εμπορικά περιθώρια και τους φόρους μείον επιδοτήσεις επί των προϊόντων, ενώ η παραγωγή καταγράφεται σε βασικές τιμές, που δεν περιλαμβάνει τα ανωτέρω στοιχεία.

⁽¹⁷⁾ Βλέπε κεφάλαιο 3: «Συναλλαγές προϊόντων».

- 1.55. Οι εισαγωγές και οι εξαγωγές προϊόντων καταγράφονται με βάση την αξία τους στα σύνορα. Οι συνολικές εισαγωγές και εξαγωγές αποτιμώνται στα τελωνειακά σύνορα του εξαγωγέα, ή ελεύθερα στο πλοίο (fob). Οι αλλοδαπές υπηρεσίες μεταφορών και ασφάλισης μεταξύ των συνόρων του εισαγωγέα και του εξαγωγέα δεν περιλαμβάνονται στην αξία των εμπορευμάτων, αλλά καταγράφονται στις υπηρεσίες. Επειδή μπορεί να μην είναι δυνατή η διάθεση των αξιών fob για λεπτομερείς αναλύσεις των προϊόντων, οι πίνακες που περιέχουν πληροφορίες για το εσωτερικό εμπόριο παρουσιάζουν τις εισαγωγές αποτιμημένες στα τελωνειακά σύνορα του εισαγωγέα (αξία cif). Όλες οι υπηρεσίες μεταφορών και ασφάλισης μέχρι τα σύνορα του εισαγωγέα περιλαμβάνονται στην αξία των εισαγομένων εμπορευμάτων. Εφόσον οι υπηρεσίες αυτές αφορούν εγχώριες υπηρεσίες, στην παρουσίαση αυτή γίνεται μια συνολική διάρθωση fob/cif.

Αποτίμηση σε σταθερές τιμές⁽¹⁸⁾

- 1.56. Η αποτίμηση σε σταθερές τιμές σημαίνει την αποτίμηση των ροών και των αποθεμάτων σε μια λογιστική περίοδο με βάση τις τιμές μιας προηγούμενης περιόδου. Ο σκοπός της αποτίμησης σε σταθερές τιμές είναι η ανάλυση των διαχρονικών μεταβολών των αξιών των ροών και των αποθεμάτων σε μεταβολές της τιμής και μεταβολές του όγκου. Οι ροές και τα αποθέματα σε σταθερές τιμές θεωρούνται ότι εκφράζονται σύμφωνα με τον όγκο.

Πολλές ροές και αποθέματα, π.χ. το εισόδημα, δεν έχουν δικές τους διαστάσεις τιμής και ποσότητας. Πάντως, η αγοραστική δύναμη αυτών των μεταβλητών μπορεί να προσδιοριστεί με τον αποπληθωρισμό των τρεχουσών αξιών με βάση έναν κατάλληλο δείκτη τιμών, π.χ. το δείκτη τιμών για τελικές εθνικές χρήσεις, με εξαίρεση τις μεταβολές σε αποθέματα. Οι αποπληθωρισμένες ροές και αποθέματα θεωρούνται ότι εκφράζονται σε πραγματικούς όρους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα.

Χρόνος καταγραφής

- 1.57. Το σύστημα καταγράφει τις ροές με βάση τη δημιουργία αξίας: δηλαδή όταν δημιουργείται, μετασχηματίζεται ή εξαφανίζεται η οικονομική αξία, ή όταν εμφανίζονται, μετασχηματίζονται ή διαγράφονται απαιτήσεις και υποχρεώσεις.

Το προϊόν καταγράφεται όταν παράγεται και όχι όταν πληρώνει ένας αγοραστής, και η πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου καταγράφεται όταν αλλάζει ιδιοκτησία το περιουσιακό στοιχείο, και όχι όταν πραγματοποιείται η αντίστοιχη πληρωμή. Οι τόκοι καταγράφονται κατά τη λογιστική περίοδο που εμφανίζονται, ανεξάρτητα του εάν πραγματικά πληρώνονται ή όχι κατά την περίοδο αυτή. Η καταγραφή με βάση τη δημιουργία αξίας εφαρμόζεται σε όλες τις ροές, τόσο νομισματικές όσο και μη νομισματικές και στο εσωτερικό μιας μονάδας ή μεταξύ μονάδων.

Πάντως, σε ορισμένες περιπτώσεις είναι απαραίτητο να υπάρχει κάποια ευελιξία όσον αφορά το χρόνο καταγραφής. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τους φόρους και τις λοιπές ροές που αφορούν το δημόσιο, που συχνά καταγράφονται στους λογαριασμούς του δημοσίου με βάση τις πληρωμές. Ορισμένες φορές είναι δύσκολο να γίνει ακριβής μετατροπή αυτών των ροών με βάση τις πληρωμές σε εγγραφές με βάση το πότε τα ποσά είναι πληρωτέα. Επομένως, σε τέτοιες περιπτώσεις μπορεί να είναι απαραίτητη η χρήση προσεγγίσεων.

Κάθε ροή θα πρέπει να καταγράφεται στην ίδια χρονική στιγμή για όλες τις εμπλεκόμενες θεσμικές μονάδες και όλους τους σχετικούς λογαριασμούς. Η αρχή μπορεί να φαίνεται απλή, η εφαρμογή της όμως δεν είναι. Οι θεσμικές μονάδες δεν εφαρμόζουν πάντα τους ίδιους λογιστικούς κανόνες. Ακόμη και εάν τους εφαρμόζουν, μπορούν να εμφανιστούν διαφορές στην ίδια την καταγραφή για πρακτικούς λόγους, όπως η καθυστέρηση στην επικοινωνία. Κατά συνέπεια, οι συναλλαγές μπορεί να καταγράφονται σε διαφορετικούς χρόνους από τους σχετικούς συναλλασσόμενους. Αυτές οι αντιστοιχίες θα πρέπει να εξαλείφονται με ρυθμίσεις.

Ενοποίηση και καθάρισμα

Ενοποίηση

- 1.58. Η ενοποίηση αναφέρεται στην εξάλειψη, τόσο από τις χρήσεις όσο και από τους πόρους, των συναλλαγών που πραγματοποιούνται μεταξύ μονάδων όταν οι μονάδες αυτές ομαδοποιούνται, και στην εξάλειψη αντίστοιχων χρηματοπιστωτικών στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού.

Για υποτομείς ή τομείς, οι ροές και τα αποθέματα μεταξύ των μονάδων που τους αποτελούν δεν ενοποιούνται μεταξύ των μονάδων, για λόγους αρχής.

⁽¹⁸⁾ Βλέπε κεφάλαιο 10: «Μέτρηση της μεταβολής τιμής και όγκου».

Πάντως, μπορούν να καταρτιστούν ενοποιημένοι λογαριασμοί για συμπληρωματικές παρουσιάσεις και αναλύσεις. Για ορισμένα είδη ανάλυσης, οι πληροφορίες για τις συναλλαγές αυτών των (υπό)τομέων με άλλους τομείς και η αντίστοιχη «εξωτερική» θέση έχουν μεγαλύτερη σημασία από τα συνολικά ακαθάριστα στοιχεία.

Επιπλέον, οι λογαριασμοί και οι πίνακες που παρουσιάζουν τη σχέση πισωτή/χρεώστη παρέχουν μια αναλυτική εικόνα της χρηματοδότησης της οικονομίας και θεωρούνται πολύ χρήσιμοι για την κατανόηση των διαύλων μέσω των οποίων τα χρηματοοικονομικά πλεονάσματα κινούνται από τους τελικούς δανειστές προς τους τελικούς δανειζομένους.

Καθάρισμα

- 1.59. Επιμέρους μονάδες ή τομείς μπορούν να έχουν το ίδιο είδος συναλλαγής τόσο ως χρήση όσο και ως πόρο (π.χ. πληρώνουν αλλά και εισπράττουν τόκους) και το ίδιο είδος χρηματοπιστωτικού μέσου τόσο ως στοιχείο του ενεργητικού όσο και ως στοιχείο του παθητικού.

Το σύστημα συνιστά την καταγραφή των μεγεθών ως ακαθάριστα, με εξαίρεση το καθαρίσμα που ενυπάρχει στις ίδιες τις ταξινομήσεις.

Στην πραγματικότητα το καθαρίσμα περιλαμβάνεται σιωπηρά σε διάφορες κατηγορίες συναλλαγών του οποίου το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι «μεταβολές αποθεμάτων», γεγονός που υπογραμμίζει τον αναλυτικά σημαντικό χαρακτήρα του συνολικού σχηματισμού κεφαλαίου σε σχέση με την παρακολούθηση των καθημερινών προσθήκων και αφαιρέσεων.

Επίσης, με ελάχιστες εξαιρέσεις, ο χρηματοπιστωτικός λογαριασμός και οι λογαριασμοί λοιπόν μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων καταγράφουν τις αυξήσεις των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων ως καθαρές, εμφανίζοντας τις τελικές συνέπειες αυτών των τύπων των ροών στο τέλος της λογιστικής περιόδου.

Λογαριασμοί, εξισωτικά μεγέθη και μακροοικονομικά μεγέθη

- 1.60. Για τις μονάδες (θεσμικές μονάδες, τοπικές μονάδες οικονομικής δραστηριότητας) ή τις ομάδες μονάδων (θεσμικοί τομείς και, κατ'επέκταση, αλλοδαπή, βιομηχανίες), διαφορετικοί υπολογισμοί καταγράφουν τις συναλλαγές ή τις λοιπές ροές που συνδέονται με μια συγκεκριμένη πτυχή της οικονομικής ζωής (για παράδειγμα την παραγωγή). Ένα τέτοιο σύνολο συναλλαγών συνήθως δεν ισοσκελίζεται: τα συνολικά ποσά που καταγράφονται ως εισπρακτέα και πληρωτέα συνήθως διαφέρουν μεταξύ τους. Επομένως, πρέπει να εισαχθεί ένα εξισωτικό μέγεθος. Συνήθως, ένα εξισωτικό μέγεθος πρέπει να εισαχθεί και μεταξύ του συνόλου των στοιχείων του ενεργητικού και του συνόλου των στοιχείων του παθητικού μιας θεσμικής μονάδας ή ενός τομέα. Τα εξισωτικά μεγέθη είναι από τη φύση τους σημαντικά μέτρα των οικονομικών επιδόσεων. Όταν αθροίζονται για το σύνολο της οικονομίας, αποτελούν σημαντικά μακροοικονομικά μεγέθη.

Ακολουθία λογαριασμών

- 1.61. Το σύστημα βασίζεται σε μια ακολουθία αλληλοσυνδεδεμένων λογαριασμών.

Η πλήρης ακολουθία λογαριασμών για τις θεσμικές μονάδες και τους τομείς αποτελείται από τρέχοντες λογαριασμούς, λογαριασμούς συσσώρευσης και ισολογισμούς.

Οι τρέχοντες λογαριασμοί αφορούν την παραγωγή, τη δημιουργία, διανομή και αναδιανομή εισοδήματος και τη χρήση αυτού του εισοδήματος με τη μορφή τελικής κατανάλωσης. Οι λογαριασμοί συσσώρευσης καλύπτουν τις μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων και τις μεταβολές της καθαρής θέσης (που είναι η διαφορά για κάθε θεσμική μονάδα ή ομάδα μονάδων, μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων). Οι ισολογισμοί παρουσιάζουν τα αποθέματα των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων και την καθαρή θέση.

- 1.62. Δεν μπορεί να αναμένεται η κατάρτιση ενός πλήρους συνόλου λογαριασμών που θα περιλαμβάνει ισολογισμούς για μια τοπική ΜΟΔ, γιατί γενικά μια τέτοια μονάδα δεν έχει τη δυνατότητα να κατέχει αγαθά ή περιουσιακά στοιχεία ή να εισπράττει ή να αποδίδει εισόδημα. Η ακολουθία λογαριασμών για τοπικές μονάδες οικονομικής δραστηριότητας και βιομηχανίας περιορίζεται στους πρώτους τρέχοντες λογαριασμούς: λογαριασμό παραγωγής και λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος, όπου εξισωτικό μέγεθος είναι το λειτουργικό πλεόνασμα.

Ο λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών

1.63. Ο λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών εμφανίζει, για την οικονομία ως σύνολο ή για ομάδες προϊόντων, τους συνολικούς πόρους (παραγωγή και εισαγωγές) και τις χρήσεις αγαθών και υπηρεσιών (ενδιάμεση ανάλωση, τελική κατανάλωση, μεταβολές αποθεμάτων, ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου, αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών, και εξαγωγές).

Ο λογαριασμός της αλλοδαπής

1.64. Ο λογαριασμός της αλλοδαπής καλύπτει τις συναλλαγές μεταξύ θεσμικών μονάδων μονίμων κατοίκων και μη μονίμων κατοίκων και τα σχετικά αποθέματα περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, όπου χρειάζεται.

Δεδομένου ότι η αλλοδαπή σ' αυτή τη λογιστική δομή παίζει ρόλο παρόμοιο με το ρόλο θεσμικού τομέα, ο λογαριασμός της αλλοδαπής καταρτίζεται από την απόψη της αλλοδαπής. Ένας πόρος της αλλοδαπής είναι χρήση για το σύνολο της οικονομίας και αντιστρόφως. Αν ένα εξισωτικό μέγεθος είναι θετικό, αυτό σημαίνει πλεόνασμα για την αλλοδαπή και έλλειμμα για τη χώρα, και αντιστρόφως αν το εξισωτικό μέγεθος είναι αρνητικό.

Εξισωτικά μεγέθη

1.65. Ένα εξισωτικό μέγεθος είναι ένα λογιστικό κατασκευάσμα που προκύπτει με την αφαίρεση της συνολικής αξίας των εγγραφών της μιας πλευράς ενός λογαριασμού από τη συνολική αξία της άλλης πλευράς. Δεν μπορεί να μετρηθεί ανεξάρτητα από τις άλλες εγγραφές· ως παράγωγη εγγραφή, αντανακλά την εφαρμογή των γενικών λογιστικών κανόνων στις συγκεκριμένες εγγραφές των δύο πλευρών του λογαριασμού.

Τα εξισωτικά μεγέθη δεν είναι μόνο ένα τέχνασμα που εισάγεται για να εξασφαλιστεί η ισοσκελίση των λογαριασμών. Ενσωματώνουν πολλές πληροφορίες και περιλαμβάνουν πολλές από τις πιο σημαντικές εγγραφές των λογαριασμών, όπως φαίνεται από τα ακόλουθα παραδείγματα εξισωτικών μεγεθών: προστιθέμενη αξία, λειτουργικό πλεόνασμα, διαθέσιμο εισόδημα, αποταμίευση, καθαρή χορήγηση/λήψη δανείων, καθαρή θέση.

Μακροοικονομικά μεγέθη

1.66. Τα μακροοικονομικά μεγέθη είναι σύνθετες αξίες που μετρούν το αποτέλεσμα της δραστηριότητας της συνολικής οικονομίας από μια συγκεκριμένη άποψη· για παράδειγμα, προϊόν, προστιθέμενη αξία, διαθέσιμο εισόδημα, τελική κατανάλωση, αποταμίευση, σχηματισμός κεφαλαίου, κ.λπ. Αν και ο υπολογισμός των μακροοικονομικών μεγεθών δεν είναι ούτε ο μοναδικός ούτε ο κύριος σκοπός του, το σύστημα αναγνωρίζει τη σημασία τους ως συνοπτικών δεικτών και ως βασικών μεγεθών για σκοπούς μακροοικονομικής ανάλυσης και για συγκρίσεις διαχρονικές ή στο χώρο.

Διακρίνονται δύο τύποι μακροοικονομικών μεγεθών:

- α) μακροοικονομικά μεγέθη που αναφέρονται άμεσα σε συναλλαγές στο σύστημα, όπως η παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών, η πραγματική τελική κατανάλωση, οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, κ.λπ.
- β) μακροοικονομικά μεγέθη που αντιπροσωπεύουν εξισωτικά μεγέθη των λογαριασμών, όπως ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τιμές αγοράς (ΑΕγχΠ), λειτουργικό πλεόνασμα της συνολικής οικονομίας, εθνικό εισόδημα, εθνικό διαθέσιμο εισόδημα, αποταμίευση, τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο, καθαρή θέση της συνολικής οικονομίας (εθνικός πλούτος).

1.67. Εισάγεται μια πρόσθετη διάσταση στη χρησιμότητα ορισμένων στοιχείων των εθνικών λογαριασμών, με τον υπολογισμό των στοιχείων αυτών κατά κεφαλή. Για ευρέα μακροοικονομικά μεγέθη όπως το ΑΕγχΠ ή το εθνικό εισόδημα ή η τελική κατανάλωση των νοικοκυριών, ο παρανομαστής που χρησιμοποιείται συνήθως είναι ο συνολικός πληθυσμός (μονίμων κατοίκων). Όταν χρησιμοποιούνται υποτομείς στους λογαριασμούς ή σε μέρος των λογαριασμών του τομέα των νοικοκυριών, απαιτούνται επίσης δεδομένα για τον αριθμό των νοικοκυριών και τον αριθμό ατόμων που ανήκουν σε κάθε υποτομέα⁽¹⁹⁾.

ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΙΣΡΟΩΝ-ΕΚΡΟΩΝ⁽²⁰⁾

1.68. Το πλαίσιο εισροών-εκροών αποτελείται από πίνακες προσφοράς και χρήσεων κατά βιομηχανία, πίνακες που συνδέουν τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων με τους τομεακούς λογαριασμούς και συμμετρικούς πίνακες εισροών-εκροών κατά ομοιογενή κλάδο (προϊόν).

⁽¹⁹⁾ Βλέπε κεφάλαιο 11: «Πληθυσμός και εισροές εργασίας».

⁽²⁰⁾ Βλέπε κεφάλαιο 9: «Το πλαίσιο εισροών- εκροών».

- 1.69. Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων είναι μήτρες (σειρές προϊόντων, στήλες βιομηχανιών) που δείχνουν πως η παραγωγή των βιομηχανιών αναλύεται κατά τύπο προϊόντων και πως η εγχώρια και η εισαγόμενη προσφορά αγαθών και υπηρεσιών κατανέμεται μεταξύ διαφόρων ενδιάμεσων ή τελικών χρήσεων, όπου περιλαμβάνονται και οι εξαγωγές. Ο πίνακας χρήσεων δείχνει επίσης, κατά βιομηχανία, τη διάρθρωση του κόστους παραγωγής και το εισόδημα που δημιουργείται.

Οι πίνακες προσφοράς και χρήσης είναι το συντονιστικό πλαίσιο για όλους τους πίνακες κατά βιομηχανία και (ή) κατά προϊόν που περιλαμβάνουν δεδομένα για εισροές εργασίας, ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου, αποθέματα παγίων περιουσιακών στοιχείων, λεπτομερείς δείκτες τιμών, και, έτσι, περιγράφουν λεπτομερώς τη διάρθρωση του κόστους, το δημιουργούμενο εισόδημα, την απασχόληση, την παραγωγικότητα της εργασίας, το βαθμό έντασης κεφαλαίου.

- 1.70. Είναι δυνατή η διασύνδεση των πινάκων προσφοράς και χρήσεων με τους τομεακούς λογαριασμούς μέσω της σταυροειδούς ταξινόμησης της παραγωγής, της ενδιάμεσης ανάλωσης και των συνιστωσών της προστιθεμένης αξίας κατά τομέα και κατά βιομηχανία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΟΙ ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΙ Η ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

2.01. Η οικονομία μιας χώρας είναι το αποτέλεσμα της δραστηριότητας ενός πολύ μεγάλου αριθμού μονάδων οι οποίες πραγματοποιούν πληθώρα συναλλαγών διαφόρων ειδών, με σκοπό την παραγωγή, τη χρηματοδότηση, την ασφάλιση, την αναδιανομή και την κατανάλωση.

2.02. Οι μονάδες και οι ομάδες μονάδων που χρησιμοποιούνται στους εθνικούς λογαριασμούς πρέπει να οριστούν σε σχέση με το είδος της οικονομικής ανάλυσης για την οποία προορίζονται και όχι με βάση τους τύπους των μονάδων που χρησιμοποιούνται συνήθως στις στατιστικές έρευνες. Οι τελευταίες (επιχειρήσεις, εταιρείες holding, μονάδες οικονομικής δραστηριότητας, τοπικές μονάδες, κρατικές υπηρεσίες, μη κερδοσκοπικά ιδρύματα, νοικοκυριά, κ.λπ.) μπορεί να μην είναι πάντοτε ικανοποιητικές για τους σκοπούς των εθνικών λογαριασμών, αφού βασίζονται γενικά σε παραδοσιακά κριτήρια νομικής, διοικητικής ή λογιστικής φύσης.

Οι στατιστικοί πρέπει να λάβουν υπόψη τους ορισμούς των μονάδων ανάλυσης που χρησιμοποιούνται στο ΕΣΟΛ, ώστε να διασφαλιστεί ότι στις έρευνες κατά τις οποίες συλλέγονται πραγματικά στοιχεία εισάγονται προοδευτικά όλα τα πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται για τη συγκέντρωση δεδομένων με βάση τις μονάδες ανάλυσης που χρησιμοποιούνται στο ΕΣΟΛ.

2.03. Ένα χαρακτηριστικό του συστήματος είναι η χρήση τριών ειδών μονάδων που αντιστοιχούν σε δύο εντελώς διαφορετικούς τρόπους υποδιαίρεσης της οικονομίας. Για να αναλυθεί η παραγωγική διαδικασία, πρέπει απαραίτητα να επιλεγούν μονάδες που έχουν σχέσεις τεχνικοοικονομικής φύσης· για να αναλυθούν ροές που επηρεάζουν το εισόδημα, το κεφάλαιο, τις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές και τους ισολογισμούς, πρέπει να επιλεγούν μονάδες που επιτρέπουν τη μελέτη σχέσεων συμπεριφοράς μεταξύ των οικονομικών φορέων.

Με δεδομένους αυτούς τους δύο στόχους, καθορίζονται στη συνέχεια του κεφαλαίου οι θεσμικές μονάδες που είναι κατάλληλες για την ανάλυση της οικονομικής συμπεριφοράς, οι τοπικές μονάδες οικονομικής δραστηριότητας και οι μονάδες ομοιογενούς παραγωγής που είναι κατάλληλες για την ανάλυση τεχνικοοικονομικών σχέσεων. Στην πράξη, αυτοί οι τρεις τύποι μονάδων σχηματίζονται με το συνδυασμό ή την περαιτέρω υποδιαίρεση των βασικών μονάδων των στατιστικών ερευνών ή, σε μερικές περιπτώσεις, λαμβάνονται απευθείας από τις στατιστικές έρευνες. Πριν να δοθούν οι ακριβείς ορισμοί αυτών των τριών τύπων μονάδων που χρησιμοποιούνται στο ΕΣΟΛ, πρέπει να οριστούν τα όρια της εθνικής οικονομίας.

ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

2.04. Οι μονάδες, είτε θεσμικές είτε τοπικές μονάδες οικονομικής δραστηριότητας είτε ομοιογενούς παραγωγής, που αποτελούν την οικονομία μιας χώρας, και οι συναλλαγές των οποίων καταγράφονται στο ΕΣΟΛ, είναι αυτές που έχουν επίκεντρο του οικονομικού ενδιαφέροντός τους την οικονομική επικράτεια της χώρας αυτής. Οι μονάδες αυτές, γνωστές ως μονάδες μόνιμοι κάτοικοι, μπορούν να έχουν ή να μην έχουν την εθνικότητα της εν λόγω χώρας, να έχουν ή να μην έχουν νομική προσωπικότητα και να είναι ή να μην είναι παρούσες στην οικονομική επικράτεια της χώρας κατά το χρόνο που πραγματοποιούν μια συναλλαγή. Αφού ορίστηκαν, με τον τρόπο αυτό, τα όρια της οικονομικής επικράτειας με βάση τις μονάδες μόνιμους κατοίκους, πρέπει να οριστούν και οι έννοιες των όρων οικονομική επικράτεια και επίκεντρο οικονομικού ενδιαφέροντος.

2.05. Ο όρος «οικονομική επικράτεια» σημαίνει:

- α) τη γεωγραφική επικράτεια η οποία διοικείται από μια κυβέρνηση και μέσα στην οποία τα πρόσωπα, τα εμπορεύματα, οι υπηρεσίες και τα κεφάλαια κινούνται ελεύθερα·
- β) οποιοδήποτε ελεύθερες ζώνες, περιλαμβανομένων των τελωνειακών αποθηκών και των εργοστασίων υπό τελωνειακό έλεγχο·
- γ) τον εθνικό ενάεριο χώρο, τα χωρικά ύδατα και την υφαλοκρηπίδα που προεκτείνεται σε διεθνή ύδατα, όπου η χώρα έχει αποκλειστικά δικαιώματα⁽¹⁾·
- δ) του εδαφικούς θύλακες που βρίσκονται έξω από την γεωγραφική επικράτεια [δηλαδή γεωγραφικές περιοχές που βρίσκονται στην αλλοδαπή και που χρησιμοποιούνται, σύμφωνα με διεθνείς συμβάσεις ή διακρατικές συμφωνίες, από κυβερνητικούς φορείς της χώρας (πρεσβείες, προξενεία, στρατιωτικές βάσεις, επιστημονικές βάσεις, κ.λπ.)].

⁽¹⁾ Τα αλιευτικά σκάφη, τα λοιπά πλοία, οι πλωτές εξέδρες και τα αεροσκάφη αντιμετωπίζονται στο ΕΣΟΛ ακριβώς όπως οποιοσδήποτε άλλος κινητός εξοπλισμός, είτε έχουν την κυριότητα ή/και την εκμετάλλευσή τους μονάδες μόνιμοι κάτοικοι της χώρας είτε έχουν την κυριότητά τους μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι και την εκμετάλλευσή τους μονάδες μόνιμοι κάτοικοι. Οι συναλλαγές που αφορούν την κυριότητα (ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου) και τη χρήση (ενοίκιαση, ασφάλιση, κ.λπ.) αυτού του είδους εξοπλισμού αποδίδονται στην οικονομία της χώρας της οποίας είναι μόνιμος κάτοικος αυτός ο οποίος έχει την κυριότητα ή/και την εκμετάλλευσή αντίστοιχα. Σε περιπτώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, τεμαίρεται μεταβολή της κυριότητας.

- ε) τα κοιτάσματα πετρελαίου, φυσικού αερίου, κ.λπ. που βρίσκονται σε διεθνή ύδατα έξω από την υφαλοκρηπίδα της χώρας και την εκμετάλλευση των οποίων έχουν μονάδες μόνιμοι κάτοικοι της επικράτειας, όπως ορίστηκε στις προηγούμενες υποπαραγράφους.
- 2.06. Η οικονομική επικράτεια δεν περιλαμβάνει τους εδαφικούς θύλακες που βρίσκονται μέσα στη γεωγραφική επικράτεια και οι οποίοι απολαύουν ετεροδικίας [δηλαδή τα τμήματα της γεωγραφικής επικράτειας της ίδιας της χώρας που χρησιμοποιούνται από κυβερνητικούς φορείς άλλων χωρών, από τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από διεθνείς οργανισμούς, σύμφωνα με διεθνείς συμβάσεις ή διακρατικές συμφωνίες⁽²⁾].
- 2.07. Ο όρος «επίκεντρο οικονομικού ενδιαφέροντος» υποδηλώνει το γεγονός ότι υπάρχει κάποιος τόπος μέσα στην οικονομική επικράτεια, στον οποίο ή από τον οποίο μια μονάδα πραγματοποιεί και προτίθεται να συνεχίσει να πραγματοποιεί οικονομικές δραστηριότητες και συναλλαγές σε σημαντική κλίμακα, είτε επί απεριόριστο χρόνο είτε για ένα ορισμένο αλλά, οπωσδήποτε, μεγάλο χρονικό διάστημα (τουλάχιστον ένα έτος). Αυτό σημαίνει ότι μια μονάδα που πραγματοποιεί τέτοιες συναλλαγές στην οικονομική επικράτεια περισσότερων της μιας χωρών θεωρείται ότι έχει επίκεντρο οικονομικού ενδιαφέροντος σε καθεμία από αυτές. Η κυριότητα γης και κτιρίων μέσα στην οικονομική επικράτεια θεωρείται επαρκής για να θεωρηθεί ότι ο ιδιοκτήτης έχει επίκεντρο οικονομικού ενδιαφέροντος στη χώρα αυτή.
- 2.08. Με βάση αυτούς τους ορισμούς, οι μονάδες που θεωρούνται ως μόνιμοι κάτοικοι μιας χώρας μπορούν να υποδιαιρεθούν ως εξής:
- μονάδες που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με την παραγωγή, τη χρηματοδότηση, την ασφάλιση ή την αναδιανομή, όσον αφορά όλες τις συναλλαγές τους εκτός από αυτές που συνδέονται με την κυριότητα γης και κτιρίων
  - μονάδες που έχουν κατά κύριο λόγο σχέση με την κατανάλωση⁽³⁾, όσον αφορά όλες τις συναλλαγές τους εκτός από αυτές που συνδέονται με την ιδιοκτησία γης και κτιρίων
  - όλες οι μονάδες με την ιδιότητά τους ως ιδιοκτητών γης και κτιρίων, εκτός από τους ιδιοκτήτες θυλάκων που απολαύουν ετεροδικίας, οι οποίοι αποτελούν μέρος της οικονομικής επικράτειας άλλων χωρών ή είναι κράτη *sui generis* (βλέπε παράγραφο 2.06).
- 2.09. Στην περίπτωση των μονάδων που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με την παραγωγή, τη χρηματοδότηση, την ασφάλιση ή την αναδιανομή, όσον αφορά όλες τις συναλλαγές τους εκτός από αυτές που συνδέονται με την κυριότητα γης και κτιρίων, μπορούμε να διακρίνουμε τις ακόλουθες δύο περιπτώσεις:
- δραστηριότητα που διεξάγεται αποκλειστικά στην οικονομική επικράτεια της χώρας: οι μονάδες που διεξάγουν τέτοια δραστηριότητα είναι μονάδες μόνιμοι κάτοικοι της χώρας
  - δραστηριότητα που διεξάγεται για ένα έτος ή περισσότερο στις οικονομικές επικράτειες αρκετών χωρών: μόνο εκείνο το τμήμα της μονάδας που έχει ένα επίκεντρο οικονομικού ενδιαφέροντος στην οικονομική επικράτεια της χώρας θεωρείται μονάδα μόνιμος κάτοικος. Αυτή μπορεί να είναι:
    - είτε θεσμική μονάδα μόνιμος κάτοικος (βλέπε παράγραφο 2.12), οι δραστηριότητες της οποίας, που διεξάγονται στην αλλοδαπή για ένα έτος ή μεγαλύτερο διάστημα, εξαιρούνται ή αντιμετωπίζονται χωριστά⁽⁴⁾,
    - είτε οιονεί μονάδα μόνιμος κάτοικος (βλέπε παράγραφο 2.15), όσον αφορά τη δραστηριότητα που διεξήχθη στη χώρα για διάστημα ενός έτους ή περισσότερο από μονάδα που είναι μόνιμος κάτοικος άλλης χώρας⁽⁵⁾.
- 2.10. Στην περίπτωση των μονάδων που έχουν σχέση κατά κύριο λόγο με την κατανάλωση, εκτός από τις δραστηριότητες που διενεργούν με την ιδιότητά τους ως ιδιοκτητών γης και κτιρίων, τα νοικοκυριά που έχουν επίκεντρο οικονομικού ενδιαφέροντος στη χώρα θεωρούνται ως μονάδες μόνιμοι κάτοικοι, ακόμη και όταν μεταβαίνουν στο εξωτερικό για σύντομα διαστήματα (μικρότερα από ένα έτος). Συμπεριλαμβάνουν συγκεκριμένα τους ακόλουθους:
- τους μεθοριακούς εργαζόμενους, δηλαδή τα άτομα που διασχίζουν τα σύνορα καθημερινά για να εργαστούν σε γειτονική χώρα

(²) Οι γεωγραφικές περιοχές που χρησιμοποιούνται από τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τους διεθνείς οργανισμούς αποτελούν, επομένως, την επικράτεια κρατών *sui generis*. Το χαρακτηριστικό των κρατών αυτών είναι ότι οι μόνιμοι κάτοικοι είναι τα ίδια τα θεσμικά όργανα [βλέπε παράγραφο 2.10 στοιχείο ε].

(³) Η κατανάλωση δεν είναι η μόνη δυνατή δραστηριότητα των νοικοκυριών. Τα νοικοκυριά μπορούν, ως επιχειρήσεις, να αναπτύξουν οποιοδήποτε είδος οικονομικής δραστηριότητας.

(⁴) Μια τέτοια δραστηριότητα δεν πρέπει να διαχωρίζεται από τις δραστηριότητες της θεσμικής μονάδας παραγωγής μόνο όταν διεξάγεται για χρονικό διάστημα μικρότερο από ένα έτος. Αυτό μπορεί επίσης να γίνει όταν η δραστηριότητα είναι αμελητέα, παρά το γεγονός ότι διεξάγεται για διάστημα ενός έτους ή περισσότερο, και, σε όλες τις περιπτώσεις, όταν πρόκειται για την εγκατάσταση εξοπλισμού στην αλλοδαπή. Όμως, μια μονάδα που είναι μόνιμος κάτοικος άλλης χώρας και η οποία αναπτύσσει κατασκευαστική δραστηριότητα στη χώρα για διάστημα μικρότερο του έτους θεωρείται ότι έχει επίκεντρο οικονομικού ενδιαφέροντος στην οικονομική επικράτεια της χώρας, αν το αποτέλεσμα της κατασκευαστικής δραστηριότητας αποτελεί ακαθάριστη επένδυση πάγιου κεφαλαίου. Επομένως, μια τέτοια μονάδα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως οιονεί μονάδα μόνιμος κάτοικος.

(⁵) Βλέπε την προηγούμενη υποσημείωση 4.

- β) τους εποχιακά εργαζόμενους, δηλαδή τα άτομα που εγκαταλείπουν τη χώρα για αρκετούς μήνες, αλλά για διάστημα μικρότερο από ένα έτος, για να εργαστούν σε άλλη χώρα σε τομείς που χρειάζονται κατά περιόδους πρόσθετο εργατικό δυναμικό·
- γ) τους τουρίστες, τους ασθενείς, τους φοιτητές⁽⁶⁾, τους επίσημους επισκέπτες, τους επιχειρηματίες, τους πωλητές, τους καλλιτέχνες και τα μέλη πληρωμάτων που ταξιδεύουν στο εξωτερικό·
- δ) το έκτακτο προσωπικό που προσλαμβάνεται επιτόπου για να εργαστεί στους εντός της γεωγραφικής επικράτειας εδαφικούς θύλακες ξένων κυβερνήσεων·
- ε) το προσωπικό των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το προσωπικό πολιτικών ή στρατιωτικών διεθνών οργανισμών που έχουν την έδρα τους σε εδαφικούς θύλακες μέσα στη γεωγραφική επικράτεια, οι οποίοι απολαύουν ετεροδικίας·
- στ) τους επίσημους, πολιτικούς ή στρατιωτικούς, αντιπροσώπους της κυβέρνησης της χώρας (συμπεριλαμβανομένων και των μελών των οικογενειών τους) που είναι εγκατεστημένοι σε εδαφικούς θύλακες έξω από τη γεωγραφική επικράτεια.
- 2.11. Όλες οι μονάδες με την ιδιότητά τους ως ιδιοκτητών γης ή/και κτιρίων, που αποτελούν τμήμα της οικονομικής επικράτειας, θεωρούνται ως μονάδες μόνιμοι κάτοικοι ή ως οιονεί μονάδες μόνιμοι κάτοικοι (βλέπε παράγραφο 2.15) της χώρας στην οποία βρίσκονται η εν λόγω γη ή τα εν λόγω κτίρια.

ΟΙ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

- 2.12. *Ορισμός:* Η θεσμική μονάδα αποτελεί ένα στοιχειώδες οικονομικό κέντρο λήψης αποφάσεων το οποίο χαρακτηρίζεται από ομοιομορφία συμπεριφοράς και αυτονομία λήψης αποφάσεων κατά την άσκηση της κύριας δραστηριότητάς του. Μια μονάδα μόνιμος κάτοικος θεωρείται ως θεσμική μονάδα εάν διαθέτει αυτονομία αποφάσεων όσον αφορά την κύρια δραστηριότητά της και, επιπλέον, εφόσον είτε τηρεί πλήρη σειρά λογαριασμών είτε θα ήταν δυνατό και σκόπιμο, τόσο από οικονομική όσο και από νομική άποψη, να καταρτίσει πλήρη σειρά λογαριασμών, αν χρειαζόταν.

Για να θεωρηθεί ότι έχει αυτονομία αποφάσεων όσον αφορά την κύρια δραστηριότητά της, η μονάδα πρέπει:

- α) να δικαιούται να κατέχει δικά της αγαθά ή περιουσιακά στοιχεία· επομένως, θα είναι σε θέση να ανταλλάσει την ιδιοκτησία αγαθών και περιουσιακών στοιχείων στο πλαίσιο συναλλαγών με άλλες θεσμικές μονάδες·
- β) να είναι σε θέση να λαμβάνει οικονομικές αποφάσεις και να επιδίδεται σε οικονομικές δραστηριότητες, για τις οποίες είναι άμεσα υπεύθυνη και υπόλογη από νομική άποψη·
- γ) να είναι σε θέση να αναλαμβάνει για λογαριασμό της οικονομικές υποχρεώσεις, άλλες υποχρεώσεις ή δεσμεύσεις και να συνάπτει συμβόλαια.

Για να θεωρηθεί ότι τηρεί πλήρη σειρά λογαριασμών, η μονάδα πρέπει να τηρεί λογιστικά βιβλία που να καλύπτουν όλες τις οικονομικές και χρηματοοικονομικές συναλλαγές που διεξάγει κατά τη λογιστική περίοδο και να καταρτίζει ισολογισμό των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού.

- 2.13. Όταν συμβαίνει ορισμένες μονάδες να μην έχουν σαφώς και τα δύο χαρακτηριστικά της θεσμικής μονάδας, εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές:
- α) τα νοικοκυριά έχουν πάντοτε αυτονομία λήψης αποφάσεων όσον αφορά την κύρια δραστηριότητά τους και, επομένως, πρέπει να θεωρούνται θεσμικές μονάδες, παρότι το γεγονός ότι δεν τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών·
- β) οι οργανισμοί που δεν τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών, και για τους οποίους δεν θα ήταν δυνατό ή δεν θα είχε νόημα να καταρτιστεί πλήρης σειρά λογαριασμών αν τους είχε ζητηθεί, συγχωνεύονται με τις θεσμικές μονάδες στους λογαριασμούς των οποίων ενσωματώνονται οι τμηματικοί λογαριασμοί τους·
- γ) οι οργανισμοί οι οποίοι, ενώ τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών, δεν έχουν αυτονομία λήψης αποφάσεων κατά την άσκηση της κύριας δραστηριότητάς τους, συγχωνεύονται με τις μονάδες που τους ελέγχουν·
- δ) οι οργανισμοί που πληρούν τον ορισμό της θεσμικής μονάδας αντιμετωπίζονται ως θεσμικές μονάδες, ακόμη και αν δεν δημοσιεύουν τους λογαριασμούς τους·
- ε) οι οργανισμοί που αποτελούν μέρος μιας ομάδας μονάδων που ασχολούνται με την παραγωγή και τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών θεωρούνται ως θεσμικές μονάδες, ακόμη και αν έχουν παραχωρήσει μέρος της αυτονομίας των αποφάσεών τους στον κεντρικό οργανισμό (εταιρεία holding), που είναι υπεύθυνος για τη γενική διεύθυνση της ομάδας. Η ίδια η εταιρεία holding θεωρείται ως θεσμική μονάδα, χωριστή από τις ομάδες που ελέγχει, εκτός αν πρέπει να εφαρμοστεί το στοιχείο β)

⁽⁶⁾ Οι φοιτητές αντιμετωπίζονται πάντοτε ως μόνιμοι κάτοικοι, ανεξαρτήτως του χρονικού διαστήματος που φοιτούν στο εξωτερικό.

στ) οι οιονεί εταιρείες τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών και δεν έχουν ανεξάρτητη νομική υπόσταση. Πάντως, έχουν οικονομική και χρηματοπιστωτική συμπεριφορά που είναι διαφορετική από των ιδιοκτητών τους και παρόμοια με τη συμπεριφορά εταιρειών. Επομένως, θεωρείται ότι έχουν αυτονομία αποφάσεων και θεωρούνται ως ξεχωριστές θεσμικές μονάδες.

2.14. Οι εταιρείες holding είναι θεσμικές μονάδες, η κύρια δραστηριότητα των οποίων είναι ο έλεγχος και η διεύθυνση μιας ομάδας θυγατρικών εταιρειών.

2.15. Οι πλασματικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι ορίζονται ως:

- α) τα τμήματα εκείνα των μονάδων μη μόνιμων κατοίκων που έχουν επίκεντρο οικονομικού ενδιαφέροντος (δηλαδή, στις περισσότερες περιπτώσεις, που διενεργούν οικονομικές συναλλαγές για διάστημα ενός έτους ή μεγαλύτερο, ή που αναπτύσσουν κατασκευαστική δραστηριότητα για περίοδο μικρότερη του ενός έτους, αν το αποτέλεσμα της δραστηριότητάς τους αποτελεί ακαθάριστη επένδυση πάγιου κεφαλαίου) στην οικονομική επικράτεια της χώρας·
- β) οι μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι με την ιδιότητά τους ως ιδιοκτητών γης ή κτιρίων στην οικονομική επικράτεια της χώρας, αλλά μόνο όσον αφορά συναλλαγές που αφορούν τέτοιου είδους γη ή κτίρια.

Οι πλασματικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι, ακόμη και αν δεν τηρούν πλήρεις λογαριασμούς και δεν έχουν πάντα αυτονομία λήψης αποφάσεων, θεωρούνται ως θεσμικές μονάδες.

2.16. Συμπερασματικά, οι ακόλουθες μονάδες θεωρούνται θεσμικές:

- α) μονάδες που τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών και έχουν αυτονομία λήψης αποφάσεων:
  - (1) ιδιωτικές και δημόσιες μετοχικές εταιρείες,
  - (2) συνεταιρισμοί ή προσωπικές εταιρείες που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα,
  - (3) παραγωγοί του δημοσίου τομέα οι οποίοι, με βάση ειδική νομοθετική ρύθμιση, αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα,
  - (4) μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα,
  - (5) υπηρεσιακές μονάδες δημοσίου·
- β) μονάδες που τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών και οι οποίες θεωρούνται συμβατικά ότι έχουν αυτονομία αποφάσεων: οιονεί εταιρείες [βλέπε παράγραφο 2.13 στοιχείο στ)]·
- γ) μονάδες που δεν τηρούν απαραίτητως πλήρη σειρά λογαριασμών, οι οποίες όμως θεωρούνται συμβατικά ότι έχουν αυτονομία αποφάσεων:
  - (1) νοικοκυριά,
  - (2) πλασματικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι (βλέπε παράγραφο 2.15).

ΟΙ ΘΕΣΜΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ

2.17. Η αναγκαιότητα της ομαδοποίησης δεν επιτρέπει τη χωριστή εξέταση των επιμέρους θεσμικών μονάδων· οι μονάδες αυτές πρέπει να συγκεντρωθούν σε ομάδες που καλούνται θεσμικοί τομείς ή απλώς τομείς, μερικοί από τους οποίους χωρίζονται σε υποτομείς.

Πίνακας 2.1 — Τομείς και υποτομείς

Τομείς και υποτομείς	Δημόσιοι(-ες)	Εθνικοί(-ές) ιδιωτικοί(-ές)	Ελεγχόμενοι(-ες) από την αλλο- δαπή
Μη χρηματοδοτιζόμενες εταιρείες	S.11	S.11001	S.11002 S.11003
Χρηματοδοτιζόμενες εταιρείες	S.12		
Κεντρικές τράπεζες	S.121		
Λοιπές νομισματικές χρηματοδοτιζόμενες εταιρείες	S.122	S.12201	S.12202 S.12203
Λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, εκτός από τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία	S.123	S.12301	S.12302 S.12303
Επικουρικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και φορείς	S.124	S.12401	S.12402 S.12403
Ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία	S.125	S.12501	S.12502 S.12503

Τομείς και υποτομείς	Δημόσιοι(-ες)	Εθνικοί(-ές) ιδιωτικοί(-ές)	Ελεγχόμενοι(-ες) από την αλλο- δαπή
Δημόσιο	S.13		
Κεντρική διοίκηση	S.1311		
Διοίκηση ομόσπονδου κρατιδίου	S.1312		
Τοπική αυτοδιοίκηση	S.1313		
Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης	S.1314		
Νοικοκυριά	S.14		
Εργοδότες (περιλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων)	S.141+S.142		
Μισθωτοί	S.143		
Αποδέκτες εισοδημάτων από περιουσία	S.1441		
Αποδέκτες συντάξεων	S.1442		
Αποδέκτες εισοδημάτων από άλλες μεταβιβάσεις	S.1443		
Λοιποί	S.145		
Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά	S.15		
Αλλοδαπή	S.2		
Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ)	S.21		
Κράτη μέλη της ΕΕ	S.211		
Θεσμικά όργανα της ΕΕ	S.212		
Τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμοί	S.22		

2.18. Ο κάθε τομέας και υποτομέας συγκεντρώνει τις θεσμικές μονάδες που έχουν παρόμοιο τύπο οικονομικής συμπεριφοράς.

Οι θεσμικές μονάδες ομαδοποιούνται σε τομείς με βάση το τι είδος παραγωγού είναι και ανάλογα με την κύρια δραστηριότητα και λειτουργία τους, που είναι ενδεικτικά στοιχεία της οικονομικής συμπεριφοράς τους. Ένας τομέας χωρίζεται σε υποτομείς σύμφωνα με τα κριτήρια τα σχετικά με τον τομέα αυτό. Αυτό επιτρέπει μια πιο ακριβή περιγραφή της οικονομικής συμπεριφοράς των μονάδων.

Οι λογαριασμοί για τους τομείς και τους υποτομείς καταγράφουν όλες τις δραστηριότητες — κύριες και δευτερεύουσες — των θεσμικών μονάδων που καλύπτουν.

Κάθε θεσμική μονάδα ανήκει σε έναν και μόνο τομέα ή υποτομέα.

2.19. Όταν η κύρια λειτουργία της θεσμικής μονάδας είναι η παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών, είναι απαραίτητο — για να αποφασιστεί σε ποιον τομέα να ταξινομηθεί — να καθορισθεί, πρώτα από όλα, το είδος παραγωγού όπου ανήκουν.

Στο ΕΣΟΛ διακρίνονται τρία είδη παραγωγών:

- α) ιδιωτικοί και δημόσιοι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος (βλέπε παράγραφο 3.24, και πίνακα 3.1)
- β) ιδιωτικοί παραγωγοί για ίδια τελική χρήση (βλέπε παράγραφο 3.25 και πίνακα 3.1 του κεφαλαίου 3)
- γ) ιδιωτικοί και δημόσιοι παραγωγοί λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος (βλέπε παράγραφο 3.26 και πίνακα 3.1 του κεφαλαίου 3).

Οι θεσμικές μονάδες που είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ταξινομούνται στους τομείς μη χρηματοδοτικές εταιρείες (S.11), χρηματοδοτικές εταιρείες (S.12) ή νοικοκυριά (S.14).

Οι θεσμικές μονάδες που είναι ιδιωτικοί παραγωγοί για ίδια τελική χρήση ταξινομούνται στον τομέα των νοικοκυριών (S.14) μαζί με τις επιχειρήσεις μη ανώνυμης εταιρικής μορφής που ανήκουν σε νοικοκυριά (βλέπε παράγραφο 3.30).

Οι θεσμικές μονάδες που είναι λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος ταξινομούνται στον τομέα του δημόσιου (S.13) ή στα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (S.15).

2.20. Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει το είδος παραγωγού και τις κύριες δραστηριότητες και τις λειτουργίες που χαρακτηρίζουν τον κάθε τομέα:

Πίνακας 2.2 — Είδος παραγωγού, κύριες δραστηριότητες και λειτουργίες κατά τομέα

Τομέας	Είδος παραγωγού	Κύρια δραστηριότητα και λειτουργία
Μη χρηματοδοτικές εταιρείες (S.11) (βλέπε παράγραφο 2.21)	Παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος	Παραγωγή εμπορεύσιμων αγαθών και μη χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών
Χρηματοδοτικές εταιρείες (S.12) (βλέπε παράγραφο 2.32)	Παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος	Χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση περιλαμβανομένων και των ασφαλίσσεων Επιζουριζές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες
Δημόσιο (S.13) (βλέπε παράγραφο 2.68)	Δημόσιος παραγωγός λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος	Παραγωγή και προμήθεια λοιπής μη εμπορεύσιμης παραγωγής για συλλογική και ιδιωτική κατανάλωση, και πραγματοποίηση συναλλαγών που αποσκοπούν στην αναδιανομή του εθνικού εισοδήματος και πλούτου
Νοικοκυρία (S.14) — ως καταναλωτές — ως επιχειρηματίες (βλέπε παράγραφο 2.75)	Παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος ή ιδιωτικός παραγωγός για ίδια τελική χρήση	Κατανάλωση Παραγωγή εμπορεύσιμου προϊόντος και προϊόντος για ίδια τελική χρήση
Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυρία (S.15) (βλέπε παράγραφο 2.87)	Ιδιωτικός παραγωγός λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος	Παραγωγή και προμήθεια λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος για ιδιωτική κατανάλωση

Ο τομέας «αλλοδαπή» (S.2) αποτελεί ομαδοποίηση θεσμικών μονάδων (βλέπε παράγραφο 2.89) η οποία δεν χαρακτηρίζεται από παρόμοιους στόχους και τύπους συμπεριφοράς· ο τομέας αυτός περιλαμβάνει θεσμικές μονάδες μη μόνιμους κατοίκους, εφόσον πραγματοποιούν συναλλαγές με θεσμικές μονάδες μόνιμους κατοίκους.

ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ (S.11)

2.21. *Ορισμός:* Ο τομέας των μη χρηματοδοτικών εταιρειών (S.11) περιλαμβάνει θεσμικές μονάδες, οι διανεμητικές και χρηματοπιστωτικές συναλλαγές των οποίων είναι χωριστές από εκείνες των ιδιοκτητών τους και οι οποίες είναι παραγωγικοί εμπορεύσιμου προϊόντος (βλέπε παραγράφους 3.31, 3.32 και 3.37) και έχουν ως κύρια δραστηριότητα την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοδοτικών υπηρεσιών^(?).

2.22. Ο τομέας των μη χρηματοδοτικών εταιρειών περιλαμβάνει επίσης και τις μη χρηματοδοτικές οιονεί εταιρείες.

2.23. Ο όρος «μη χρηματοδοτικές εταιρείες» υποδηλώνει όλους τους οργανισμούς που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα και οι οποίοι είναι παραγωγικοί εμπορεύσιμου προϊόντος, των οποίων κύρια δραστηριότητα είναι η παραγωγή αγαθών και μη χρηματοδοτικών υπηρεσιών.

Οι θεσμικές μονάδες που περιλαμβάνονται είναι οι ακόλουθες:

- ιδιωτικές και δημόσιες μετοχικές εταιρείες που είναι παραγωγικοί εμπορεύσιμου προϊόντος ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοδοτικών υπηρεσιών·
- συνεταιρισμοί και προσωπικές εταιρείες που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα είναι παραγωγικοί εμπορεύσιμου προϊόντος και ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοδοτικών υπηρεσιών·
- δημόσιοι παραγωγικοί οι οποίοι, με βάση ειδική νομοθετική ρύθμιση, αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα και οι οποίοι είναι παραγωγικοί εμπορεύσιμου προϊόντος και ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή εμπορεύσιμων αγαθών και μη χρηματοδοτικών υπηρεσιών·
- μη κερδοσκοπικά ιδρύματα ή ενώσεις που εξυπηρετούν μη χρηματοδοτικές εταιρείες, τα οποία αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα, είναι παραγωγικοί εμπορεύσιμου προϊόντος και ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή εμπορεύσιμων αγαθών και μη χρηματοδοτικών υπηρεσιών^(*).

^(?) Οι οργανισμοί που ρυθμίζουν την αγορά και των οποίων η μόνη ή η κύρια δραστηριότητα είναι να αγοράζουν, να κρατούν αποθέματα ή να πωλούν αγροτικά προϊόντα και άλλα τρόφιμα κατατάσσονται κατά σύμβαση στον τομέα S.11 [βλέπε την υποσημείωση στην παράγραφο 2.69 στοιχείο α)].

^(*) Συμπεριλαμβάνονται τα ιδρύματα που χρηματοδοτούνται από προαιρετικές εισφορές ή εισφορές οιονεί φορολογικού χαρακτήρα (φόροι υπέρ τρίτων), που επιβάλλονται σε επιχειρήσεις από μονάδες, η κύρια δραστηριότητα των οποίων είναι η παροχή υπηρεσιών σε αντάλλαγμα αυτών των εισφορών. Οι εν λόγω εισφορές θεωρούνται ως αγορές εμπορεύσιμων υπηρεσιών.

ε) εταιρείες holding που ελέγχουν (βλέπε παράγραφο 2.26) ομάδα εταιρειών είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος, εάν το κυρίαρχο είδος δραστηριότητας της ομάδας εταιρειών ως συνόλου — που υπολογίζεται με βάση την προστιθέμενη αξία — είναι η παραγωγή αγαθών και μη χρηματοδοτικών υπηρεσιών·

στ) ιδιωτικές και δημόσιες οιονεί εταιρείες που είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος και απασχολούνται κυρίως με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοδοτικών υπηρεσιών.

2.24. Ο όρος «μη χρηματοδοτικές οιονεί εταιρείες» υποδηλώνει όλους τους οργανισμούς χωρίς ανεξάρτητο νομικό καθεστώς, οι οποίοι είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος και ασχολούνται κατά κύριο λόγο με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοδοτικών υπηρεσιών και οι οποίοι καλύπτουν τις προϋποθέσεις για να χαρακτηρίζονται ως οιονεί εταιρείες [βλέπε παράγραφο 2.13 στοιχείο στ)].

Οι οιονεί εταιρείες πρέπει οπωσδήποτε να τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών, και να λειτουργούν όπως οι εταιρείες. Η de facto σχέση τους με τον ιδιοκτήτη τους είναι παρόμοια με τη σχέση μιας μετοχικής εταιρείας με τους μετόχους της.

Έτσι, οι μη χρηματοδοτικές οιονεί εταιρείες που ανήκουν σε νοικοκυριά, κρατικές μονάδες ή ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα κατατάσσονται μαζί με τις μη χρηματοδοτικές εταιρείες στον τομέα των μη χρηματοδοτικών εταιρειών.

Το γεγονός ότι κάποια επιχείρηση τηρεί πλήρη σειρά λογαριασμών, περιλαμβανομένων των ισολογισμών, δεν αποτελεί επαρκή προϋπόθεση για να θεωρηθεί ένας παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος ως οιονεί εταιρεία. Επομένως, οι προσωπικές εταιρείες και οι δημόσιοι παραγωγοί, εκτός από εκείνους που περιλαμβάνονται στην παράγραφο 2.23 στοιχεία α), β), γ) και στ), καθώς και οι ατομικές επιχειρήσεις — ακόμη και αν τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών — δεν αποτελούν γενικά ξεχωριστές θεσμικές μονάδες, διότι δεν έχουν αυτονομία αποφάσεων, εφόσον η διαχείρισή τους βρίσκεται υπό τον έλεγχο των νοικοκυριών, των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων ή των κυβερνήσεων στις οποίες ανήκουν.

2.25. Ο τομέας «μη χρηματοδοτικές οιονεί εταιρείες» περιλαμβάνει επίσης όλες τις πλασματικές μονάδες μόνιμους κατοίκους (βλέπε παράγραφο 2.15) οι οποίες, κατά συνθήκη, αντιμετωπίζονται σαν να ήταν οιονεί εταιρείες.

2.26. Ο έλεγχος μιας επιχείρησης ορίζεται ως η ικανότητα καθορισμού της γενικής πολιτικής της εταιρείας επιλέγοντας τους κατάλληλους διευθυντές, αν χρειαστεί.

Μια θεσμική μονάδα — μια άλλη εταιρεία, ένα νοικοκυριό ή μια μονάδα του δημόσιου — εφασφαλίζει τον έλεγχο μιας εταιρείας έχοντας την ιδιοκτησία περισσότερων από τις μισές μετοχές με δικαίωμα ψήφου ή ελέγχοντας με οποιοδήποτε τρόπο περισσότερο από το ήμισυ της εκλογικής δύναμης των μετόχων. Επιπλέον, το δημόσιο εξασφαλίζει τον έλεγχο μιας εταιρείας ως αποτέλεσμα ειδικού νομοθετικού διατάγματος ή ρυθμιστικής διάταξης που δίνει στο δημόσιο τη δυνατότητα να καθορίζει την πολιτική της εταιρείας ή να διορίζει τους διευθυντές.

Για να ελέγχει περισσότερο από το ήμισυ της εκλογικής δύναμης των μετόχων, μια θεσμική μονάδα δεν χρειάζεται να κατέχει η ίδια μετοχές με δικαίωμα ψήφου. Μια εταιρεία Γ μπορεί να είναι θυγατρική μιας άλλης εταιρείας Β στην οποία μια τρίτη εταιρεία Α κατέχει την πλειονότητα των μετόχων με δικαίωμα ψήφου.

Η εταιρεία Γ θεωρείται ως θυγατρική της εταιρείας Β όταν είτε η εταιρεία Β ελέγχει περισσότερο από το ήμισυ των ψήφων των μετόχων της εταιρείας Γ είτε η εταιρεία Β είναι μέτοχος της Γ με δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειονότητα των διευθυντών της Γ.

2.27. Ο τομέας των μη χρηματοδοτικών εταιρειών υποδιαιρείται σε τρεις υποτομείς:

α) δημόσιες μη χρηματοδοτικές εταιρείες (S.11001)·

β) εθνικές (ημεδαπές) ιδιωτικές μη χρηματοδοτικές εταιρείες (S.11002)·

γ) μη χρηματοδοτικές εταιρείες που ελέγχονται από την αλλοδαπή (S.11003).

Υποτομέας: Δημόσιες μη χρηματοδοτικές εταιρείες (S.11001)

2.28. *Ορισμός:* Ο υποτομέας των δημόσιων μη χρηματοδοτικών εταιρειών περιλαμβάνει όλες τις μη χρηματοδοτικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες που υπόκεινται σε έλεγχο (βλέπε παράγραφο 2.26) από κρατικές μονάδες.

2.29. Οι δημόσιες οιονεί εταιρείες είναι οιονεί εταιρείες που ανήκουν απευθείας σε κρατικές μονάδες.

Υποτομέας: Εθνικές (ημεδαπές) ιδιωτικές μη χρηματοδοτικές εταιρείες (S.11002)

2.30. *Ορισμός:* Ο υποτομέας των εθνικών (ημεδαπών) ιδιωτικών μη χρηματοδοτικών εταιρειών αποτελείται από όλες τις μη χρηματοδοτικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες που δεν ελέγχονται από το κράτος ή από θεσμικές μονάδες μη μόνιμους κατοίκους. Αυτός ο υποτομέας περιλαμβάνει όλα τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που περιλαμβάνονται στον τομέα των μη χρηματοδοτικών εταιρειών [βλέπε παράγραφο 2.23 στοιχείο δ)].

Ο υποτομέας αυτός περιλαμβάνει τις εταιρείες και οιονεί εταιρείες άμεσων επενδύσεων (βλέπε παράγραφο 4.65) που δεν υπάγονται στον υποτομέα των μη χρηματοδοτικών εταιρειών που ελέγχονται από την αλλοδαπή (S.11003).

Υποτομέας: Μη χρηματοδοτικές εταιρείες που ελέγχονται από την αλλοδαπή (S.11003)

2.31. *Ορισμός:* Ο υποτομέας των μη χρηματοδοτικών εταιρειών που ελέγχονται από την αλλοδαπή αποτελείται από όλες τις μη χρηματοδοτικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες που ελέγχονται (βλέπε παράγραφο 2.26) από θεσμικές μονάδες μη μόνιμους κατοίκους.

Ο υποτομέας αυτός περιλαμβάνει:

- α) όλες τις θυγατρικές εταιρειών μη μόνιμων κατοίκων
- β) όλες τις εταιρείες που ελέγχονται από θεσμική μονάδα μη μόνιμο κάτοικο η οποία δεν είναι εταιρεία, π.χ., μια εταιρεία η οποία ελέγχεται από μια ξένη κυβέρνηση· περιλαμβάνει επίσης τις εταιρείες που ελέγχονται από ομάδα μονάδων μη μόνιμων κατοίκων που ενεργούν από κοινού
- γ) όλα τα υποκαταστήματα και τα λοιπά μη μετοχικού χαρακτήρα γραφεία μετοχικών επιχειρήσεων ή παραγωγών μη μετοχικού χαρακτήρα μη μόνιμων κατοίκων που αποτελούν οιονεί (πλασματικές) μονάδες μόνιμους κατοίκους και που πρέπει να αντιμετωπίζονται ως μη χρηματοδοτικές οιονεί εταιρείες (βλέπε παράγραφο 2.25).

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ (S.12)

2.32. *Ορισμός:* Ο τομέας των χρηματοδοτικών εταιρειών (S.12) αποτελείται από όλες τις εταιρείες και οιονεί εταιρείες που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση (ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί) ή/και με επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες⁽⁹⁾.

Χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση είναι η δραστηριότητα στα πλαίσια της οποίας μια θεσμική μονάδα αποκτά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και, ταυτόχρονα, αναλαμβάνει υποχρεώσεις (βλέπε παράγραφο 2.34) για δικό της λογαριασμό (βλέπε παράγραφο 2.33) διενεργώντας χρηματοπιστωτικές συναλλαγές στην αγορά (βλέπε παράγραφο 2.37 και 2.38). Τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά, λόγω του ότι τα κεφάλαια μετατρέπονται ή αναδιαμορφώνονται, όσον αφορά τη λήξη, το μέγεθος, το βαθμό κινδύνου και παρόμοιους παράγοντες στη διεργασία χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης.

Οι επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες είναι δραστηριότητες που συνδέονται στενά με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση, χωρίς όμως να είναι οι ίδιες χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση (βλέπε παράγραφο 2.39).

2.33. Μέσω της διαδικασίας της χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης πραγματοποιείται μεταφορά κεφαλαίων μεταξύ τρίτων μερών από τα οποία το ένα διαθέτει πλεόνασμα και το άλλο έλλειψη κεφαλαίων. Ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός δεν ενεργεί απλώς ως πράκτορας αυτών των άλλων θεσμικών μονάδων, αλλά αναλαμβάνει και ο ίδιος κινδύνους αποκτώντας χρηματοπιστωτικά στοιχεία ενεργητικού και αναλαμβάνοντας υποχρεώσεις για δικό του λογαριασμό.

2.34. Στη διεργασία χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης μπορούν να υπεισέρχονται όλες οι κατηγορίες υποχρεώσεων, εκτός από την κατηγορία «λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί» (AF.7).

Τα στοιχεία του ενεργητικού που υπεισέρχονται στη διεργασία χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης μπορεί να είναι ταξινομημένα σε οποιαδήποτε κατηγορία, με εξαίρεση την κατηγορία «τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά» (AF.6), και συμπεριλαμβανομένης της κατηγορίας «λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί» (φάκτοριγγ/αγορά απαιτήσεων). Επιπλέον, οι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί μπορεί να επενδύουν τα κεφάλαιά τους σε μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία, περιλαμβανομένων και των ακινήτων. Πάντως, για να μπορεί να θεωρηθεί ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός, μια εταιρεία θα πρέπει, επιπλέον, να αναλαμβάνει υποχρεώσεις στην αγορά και να μετατρέπει κεφάλαια. Επομένως εξαιρούνται οι κτηματικές εταιρείες (NACE τμήμα 70).

⁽⁹⁾ Κατά συνθήκη, ο τομέας S.12 περιλαμβάνει μόνο εταιρείες holding που ελέγχουν και διευθίνουν έναν όμιλο θυγατρικών οι οποίες ασχολούνται κατά κύριο λόγο με χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση ή/και επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες (βλέπε παράγραφο 2.43), και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που είναι αναγνωρισμένα ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα που εξυπηρετούν χρηματοδοτικές εταιρείες (βλέπε παράγραφο 2.44).

- 2.35. Η κύρια δραστηριότητα των ασφαλιστικών εταιρειών και των συνταξιοδοτικών ταμείων έγκειται στη συγκέντρωση των κινδύνων. Οι κύριες υποχρεώσεις αυτών των τομέων είναι τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά (ΑF.6). Το αντιστάθμισμα των αποθεματικών είναι επενδύσεις εκ μέρους των ασφαλιστικών εταιρειών και των συνταξιοδοτικών ταμείων τα οποία ενεργούν, επομένως, ως ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί.
- 2.36. Τα αμοιβαία κεφάλαια αναλαμβάνουν υποχρεώσεις κυρίως μέσω της έκδοσης μετοχών (ΑF.52). Μετατρέπουν τα κεφάλαια αυτά αγοράζοντας χρηματοπιστωτικά στοιχεία του ενεργητικού ή/και ακίνητα. Επομένως τα αμοιβαία κεφάλαια ταξινομούνται ως ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί. Όπως και στην περίπτωση των άλλων εταιρειών, οποιαδήποτε μεταβολή της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού εκτός από τις μετοχές τους αντανακλάται στα ίδια κεφάλαια (βλέπε παράγραφο 7.05). Επειδή το ύψος των ιδίων κεφαλαίων κατά κανόνα ισούται με την αξία των μετοχών των αμοιβαίων κεφαλαίων, οποιαδήποτε μεταβολή της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού του αμοιβαίου κεφαλαίου θα αντανακλάται στην αγοραία αξία των μετοχών αυτών.
- Τα αμοιβαία κεφάλαια που επενδύουν αποκλειστικά σε ακίνητα θεωρούνται επίσης ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί.
- 2.37. Η χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση περιορίζεται γενικά σε χρηματοπιστωτικές συναλλαγές που διενεργούνται στην αγορά. Με άλλα λόγια, η αγορά περιουσιακών στοιχείων και η σύναψη υποχρεώσεων θα πρέπει να γίνεται με το κοινό ή με συγκεκριμένες και σχετικά μεγάλες υποομάδες του. Γενικά, όταν η δραστηριότητα περιορίζεται σε μικρές ομάδες ατόμων ή οικογενειών, δεν πραγματοποιείται χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση. Συγκεκριμένα, η χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση δεν περιλαμβάνει θεσμικές μονάδες που παρέχουν ταμειακές υπηρεσίες σε έναν όμιλο εταιρειών. Αυτές οι θεσμικές μονάδες κατανέμονται σε έναν τομέα ανάλογα με την κύρια δραστηριότητα του ομίλου εταιρειών στο εσωτερικό της οικονομικής επικράτειας. Πάντως, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η θεσμική μονάδα που παρέχει τις ταμειακές υπηρεσίες υπόκειται σε χρηματοοικονομική εποπτεία, ταξινομείται συμβατικά στον τομέα των χρηματοδοτικών εταιρειών.
- 2.38. Μπορεί να υπάρχουν εξαιρέσεις από το γενικό περιορισμό της χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης σε χρηματοπιστωτικές συναλλαγές που διενεργούνται στην αγορά. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν δημοτικές τράπεζες και ταμειούτσια, που βασίζονται κυρίως στον αντίστοιχο δήμο, ή εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης που εξαρτώνται από ένα μητρικό όμιλο εταιρειών για την απόκτηση ή την επένδυση κεφαλαίων. Πάντως, η εκ μέρους τους χορήγηση δανείων ή αποδοχή αποταμιεύσεων δεν θα πρέπει να εξαρτάται από το σχετικό δήμο ή το μητρικό όμιλο εταιρειών, αντιστοίχως, για να ταξινομηθούν ως ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί.
- 2.39. Οι επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες περιλαμβάνουν επικουρικές δραστηριότητες όσον αφορά τη διενέργεια συναλλαγών χρηματοπιστωτικών στοιχείων του ενεργητικού ή υποχρεώσεων, ή τη μετατροπή ή την αναδιαμόρφωση κεφαλαίων. Οι επικουρικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και φορείς δεν αναλαμβάνουν οι ίδιοι κινδύνους αποκτώντας χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού ή συνάπτοντας υποχρεώσεις. Απλώς διευκολύνουν τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση.
- 2.40. Οι θεσμικές μονάδες που περιλαμβάνονται στον τομέα «χρηματοδοτικές εταιρείες» (S.12) είναι οι ακόλουθες:
- α) οι ιδιωτικές ή δημόσιες μετοχικές εταιρείες που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση ή/και με επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες·
  - β) οι συνεταιρισμοί και οι προσωπικές εταιρείες που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα και που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση ή/και με επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες·
  - γ) οι δημόσιοι παραγωγοί, οι οποίοι, σύμφωνα με ειδική νομοθετική ρύθμιση, αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα, ασχολούνται δε κατά κύριο λόγο με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση ή/και με επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες·
  - δ) τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα και τα οποία ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση ή/και με επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες, ή τα οποία εξυπηρετούν χρηματοδοτικές εταιρείες·
  - ε) οι εταιρείες holding (βλέπε παράγραφο 2.14) αν ο όμιλος των θυγατρικών στην οικονομική επικράτεια ως σύνολο ασχολείται κατά κύριο λόγο με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση ή/και με επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες·
  - στ) τα αμοιβαία κεφάλαια μη μετοχικού χαρακτήρα όπου περιλαμβάνονται χαρτοφυλάκια επενδύσεων που ανήκουν στην ομάδα των συμμετεχόντων και των οποίων η διαχείριση πραγματοποιείται, γενικά, από άλλες χρηματοδοτικές εταιρείες. Τα κεφάλαια αυτά θεωρούνται κατά συνθήκη θεσμικές μονάδες, ξεχωριστές από τη διαχειρίστρια χρηματοδοτική εταιρεία·
  - ζ) οι χρηματοδοτικές οιονεί εταιρείες:
    - (1) οι μη μετοχικού χαρακτήρα μονάδες που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση και υπόκεινται σε κανονισμούς και εποπτεία (αυτό συμβαίνει, στις περισσότερες χώρες, με τον υποτομέα των νομισματικών χρηματοδοτικών εταιρειών ή τον υποτομέα των ασφαλιστικών εταιρειών και των συνταξιοδοτικών ταμείων) θεωρούνται ότι έχουν αυτονομία αποφάσεων και αυτόνομη διοίκηση χωρίς εξάρτηση από τους ιδιοκτήτες τους. Η οικονομική και χρηματοπιστωτική συμπεριφορά αυτών των μονάδων μοιάζει με τη

συμπεριφορά των χρηματοδοτικών εταιρειών. Επομένως, οι μονάδες αυτές αντιμετωπίζονται ως χωριστές θεσμικές μονάδες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα υποκαταστήματα χρηματοδοτικών εταιρειών μη μόνιμων κατοίκων.

- (2) άλλες μη μετοχικού χαρακτήρα μονάδες που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση αλλά δεν υπόκεινται σε κανονισμούς και εποπτεία θεωρούνται ως χρηματοδοτικές οιονεί εταιρείες μόνο αν πληρούν τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για το χαρακτηρισμό τους ως οιονεί εταιρειών [βλέπε παράγραφο 2.13 στοιχείο στ)].
- (3) οι μη μετοχικού χαρακτήρα μονάδες που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες θεωρούνται ως χρηματοδοτικές οιονεί εταιρείες μόνο αν πληρούν τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για το χαρακτηρισμό τους ως οιονεί εταιρειών [βλέπε παράγραφο 2.13 στοιχείο στ)].

2.41. Ο τομέας των χρηματοδοτικών εταιρειών υποδιαιρείται σε πέντε υποτομείς:

- α) κεντρική τράπεζα (S.121)
- β) λοιπές νομισματικές χρηματοδοτικές εταιρείες (S.122)
- γ) λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, εκτός από τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία (S.123)
- δ) επικουρικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και φορείς (S.124)
- ε) ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία (S.125).

Ο υποτομέας των λοιπών νομισματικών χρηματοδοτικών εταιρειών θεωρείται ισοδύναμος με τον υποτομέα των λοιπών εταιρειών καταθέσεων, όπως ορίζεται στο ΣΕΛ 1993 παράγραφοι 4.88-4.94. Ενώ ο ορισμός του υποτομέα των λοιπών νομισματικών χρηματοδοτικών εταιρειών (βλέπε παράγραφο 2.48) αποσκοπεί στην κάλυψη των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών μέσω των οποίων τα αποτελέσματα της νομισματικής πολιτικής της κεντρικής τράπεζας μεταδίδονται στους υπόλοιπους οργανισμούς, φορείς και μονάδες της οικονομίας, ο υποτομέας των λοιπών εταιρειών καταθέσεων ορίζεται στο ΣΕΛ 1993 σε αναφορά με μετρήσεις του χρήματος υπό την ευρεία έννοια, οι οποίες δεν προβλέπονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι υποτομείς S.121 και S.122 από κοινού συμπίπτουν με τις νομισματικές χρηματοδοτικές εταιρείες, όπως ορίζονται για στατιστικούς σκοπούς από το ENI (Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα) (βλέπε παράγραφο 2.49).

2.42. Με εξαίρεση τον υποτομέα S.121, κάθε υποτομέας μπορεί να υποδιαιρεθεί στα ακόλουθα:

- α) δημόσιες χρηματοδοτικές εταιρείες
- β) εθνικές (ημεδαπές) ιδιωτικές χρηματοδοτικές εταιρείες
- γ) χρηματοδοτικές εταιρείες που ελέγχονται από την αλλοδαπή.

Τα κριτήρια για την υποδιαίρεση αυτή είναι ακριβώς τα ίδια με εκείνα που ισχύουν για τις μη χρηματοδοτικές εταιρείες (βλέπε παραγράφους 2.26-2.31).

2.43. Οι εταιρείες holding, οι οποίες ελέγχουν και διευθύνουν μόνο μια ομάδα θυγατρικών οι οποίες ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση ή/και με επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες κατατάσσονται στον υποτομέα «λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, εκτός από τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία» (S.123)⁽¹⁰⁾. Πάντως, οι εταιρείες holding που είναι οι ίδιες χρηματοδοτικές εταιρείες θα πρέπει να κατανέμονται στους αντίστοιχους υποτομείς ανάλογα με το κύριο είδος χρηματοπιστωτικής δραστηριότητας.

2.44. Τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που αναγνωρίζονται ως αναξάρτητα νομικά πρόσωπα που εξυπηρετούν χρηματοδοτικές εταιρείες, αλλά δεν ασχολούνται με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση ή τις επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες κατατάσσονται στον υποτομέα των επικουρικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών και φορέων (S.124).

Υποτομέας: Κεντρική τράπεζα (S.121)

2.45. *Ορισμός:* Ο υποτομέας «κεντρική τράπεζα» (S.121) περιλαμβάνει όλες τις χρηματοδοτικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες η κύρια λειτουργία των οποίων είναι η έκδοση νομίσματος, η διατήρηση της εσωτερικής και εξωτερικής αξίας του νομίσματος και η τήρηση του συνόλου ή μέρους των διεθνών (συναλλαγματικών) αποθεμάτων της χώρας.

⁽¹⁰⁾ Η ταξινόμηση των εταιρειών holding στον τομέα των χρηματοδοτικών εταιρειών αποκλίνει από το σημείο 4.100 του ΣΕΛ 1993 για να διατηρηθεί η συνοχή με τον ορισμό, εκ μέρους του ENI, των νομισματικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών για στατιστικούς σκοπούς και με τις επίσημες στατιστικές σχετικά με τις ασφαλιστικές εταιρείες.

2.46. Οι ακόλουθοι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί κατατάσσονται στον υποτομέα S.121:

- α) η εθνική κεντρική τράπεζα, ακόμη και αν αποτελεί μέρος ενός Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών·
- β) κεντρικές νομισματικές υπηρεσίες, κρατικής βασικά προέλευσης (π.χ., υπηρεσίες που διαχειρίζονται ξένο συνάλλαγμα ή εκδίδουν νόμισμα) οι οποίες τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών και έχουν αυτονομία λήψης αποφάσεων σε σχέση με την κεντρική διοίκηση. Ως επί το πλείστον, οι δραστηριότητες αυτές διενεργούνται είτε στα πλαίσια της κεντρικής διοίκησης είτε στα πλαίσια της κεντρικής τράπεζας. Στις περιπτώσεις αυτές, δεν υπάρχει χωριστή θεσμική μονάδα.

2.47. Ο υποτομέας S.121 δεν περιλαμβάνει τους οργανισμούς και φορείς, εκτός από την κεντρική τράπεζα, οι οποίοι ρυθμίζουν ή εποπτεύουν χρηματοδοτικές εταιρείες ή κεφαλαιαγορές. Αυτοί περιλαμβάνονται στον υποτομέα S.124 [βλέπε παράγραφο 2.58 στοιχείο ζ)]⁽¹⁾.

Υποτομέας: Λοιποί νομισματικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί (S.122)

2.48. *Ορισμός:* Ο υποτομέας «λοιποί νομισματικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί» (S.122) περιλαμβάνει όλες τις χρηματοδοτικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες εκτός από εκείνες που κατατάσσονται στον υποτομέα «κεντρική τράπεζα», που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση, και των οποίων η δραστηριότητα συνίσταται στο να δέχονται καταθέσεις ή/και παραπλήσια υποκατάστατα καταθέσεων από θεσμικές μονάδες, εκτός από νομισματικές χρηματοδοτικές εταιρείες, και, για δικό τους λογαριασμό, να χορηγούν δάνεια ή/και να πραγματοποιούν επενδύσεις σε χρεόγραφα.

2.49. Στους νομισματικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς (NXO) περιλαμβάνονται ο υποτομέας της κεντρικής τράπεζας (S.121) και ο υποτομέας των λοιπών νομισματικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών (S.122). Συμπίπτουν με τους νομισματικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς για στατιστικούς σκοπούς όπως ορίζονται από το ENI (βλέπε παράγραφο 2.41).

2.50. Οι NXO δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν απλώς ως «τράπεζες», γιατί μπορεί να περιλαμβάνουν ορισμένες χρηματοδοτικές εταιρείες που ενδεχομένως δεν αυτοχαρακτηρίζονται «τράπεζες», και ορισμένες που σε κάποιες χώρες ίσως δεν επιτρέπεται να φέρουν τον τίτλο της τράπεζας, ενώ ορισμένες άλλες χρηματοδοτικές εταιρείες που αυτοχαρακτηρίζονται ως τράπεζες μπορεί να μην είναι NXO στην πραγματικότητα. Γενικά, οι παρακάτω ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί κατατάσσονται στον υποτομέα S.122:

- α) εμπορικές τράπεζες, «γενικές» τράπεζες, τράπεζες «παντός σκοπού»·
- β) ταμειντήρια [περιλαμβανομένων των διαχειριστικών ταμειντηρίων (trustee savings banks), των ταμειντηρίων και των αποταμειντικών συνεταιρισμών]·
- γ) ταχυδρομικές τράπεζες και υπηρεσίες ταχυδρομικών επιταγών·
- δ) αγροτικές πιστωτικές τράπεζες, γεωργικές πιστωτικές τράπεζες·
- ε) συνεταιριστικές πιστωτικές τράπεζες, πιστωτικές ενώσεις·
- στ) εξειδικευμένες τράπεζες (π.χ. εμπορικές τράπεζες, εκδοτικά ιδρύματα, ιδιωτικές τράπεζες)·
- ζ) κτηματικές τράπεζες, κτηματικές εταιρείες (building societies), ιδρύματα κτηματικής πίστης·
- η) αμοιβαία κεφάλαια, επενδυτικά κεφάλαια και επενδυτικές ενώσεις.

2.51. Οι ακόλουθοι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί μπορούν επίσης να καταταχθούν στον υποτομέα S.122 εφόσον στα πλαίσια της λειτουργίας τους εισπράττουν εξοφλητέα κεφάλαια από το κοινό είτε με τη μορφή καταθέσεων είτε με άλλες μορφές, όπως η συνεχής έκδοση ομολόγων και άλλων συγκρίσιμων χρεογράφων. Σε αντίθετη περίπτωση, θα πρέπει να κατατάσσονται στον υποτομέα S.123:

- α) εταιρείες που ασχολούνται με τη χορήγηση ενυπόθηκων δανείων [περιλαμβανομένων των κτηματικών εταιρειών (building societies), των κτηματικών τραπεζών και των ιδρυμάτων κτηματικής πίστης]·
- β) αμοιβαία κεφάλαια, επενδυτικά κεφάλαια και λοιπά συλλογικά επενδυτικά σχήματα·
- γ) δημοτικά πιστωτικά ιδρύματα.

2.52. Ο υποτομέας S.122 δεν περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- α) εταιρείες holding οι οποίες ελέγχουν μόνο μια ομάδα που αποτελείται κατά κύριο λόγο από άλλους νομισματικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, ενώ οι ίδιες δεν είναι λοιποί νομισματικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί. Αυτές οι εταιρείες κατατάσσονται στον υποτομέα S.123 (βλέπε παράγραφο 2.43)·
- β) μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που είναι αναγνωρισμένα ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα που εξυπηρετούν λοιπούς νομισματικούς χρηματοδοτικούς οργανισμούς, αλλά δεν ασχολούνται με χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση. Τα ιδρύματα αυτά κατατάσσονται στον υποτομέα S.124 (βλέπε παράγραφο 2.44).

⁽¹⁾ Η ρύθμιση αυτή διαφέρει από τη ρύθμιση των άρθρων 4.86 και 4.101 του ΣΕΑ 1993, για να διατηρηθεί η συνοχή με τον ορισμό του ENI σχετικά με τους νομισματικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, για στατιστικούς σκοπούς.

Υποτομέας: Λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, εκτός από τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία (S.123)

- 2.53. *Ορισμός:* Ο υποτομέας «λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, εκτός από τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα συνταξιοδοτικά ταμεία» (S.123) περιλαμβάνει όλες τις χρηματοδοτικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες οι οποίες έχουν ως κύρια δραστηριότητα τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση, συνάπτοντας (αναλαμβάνοντας) υποχρεώσεις υπό μορφή διαφορετική από το νόμισμα, τις καταθέσεις ή/και τα παραπλήσια υποκατάστατα των καταθέσεων ή τα τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά.
- 2.54. Ο υποτομέας S.123 περιλαμβάνει διάφορα είδη ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών και ιδιαίτερος αυτούς οι οποίοι ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αυτός ο κυρίως μακροπρόθεσμος χαρακτήρας αποτελεί τη βάση για τη διάκριση με τον υποτομέα των λοιπών νομισματικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών. Η διαχωριστική γραμμή με τον υποτομέα των ασφαλιστικών εταιρειών και των συνταξιοδοτικών ταμείων μπορεί να καθοριστεί με βάση το γεγονός ότι δεν υπάρχουν τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά (AF.6).
- 2.55. Συγκεκριμένα, μπορούν να καταταγούν στον υποτομέα S.123 οι παρακάτω χρηματοδοτικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες, εκτός αν είναι NXO:
- α) εταιρείες που ασχολούνται με χρηματοδοτική μίσθωση·
  - β) εταιρείες που ασχολούνται με πίστωση για αγορές με δόσεις και με χορήγηση προσωπικών ή εμπορικών δανείων·
  - γ) εταιρείες που ασχολούνται με δραστηριότητες αγοράς απαιτήσεων (φάκτορινγκ)·
  - δ) χρηματιστές που ενεργούν συναλλαγές επί χρεογράφων και παράγωγων μέσων (για ίδιο λογαριασμό)·
  - ε) εξειδικευμένες χρηματοδοτικές εταιρείες, όπως εταιρείες επιχειρηματικού και αναπτυξιακού κεφαλαίου ή εταιρείες χρηματοδότησης εξαγωγών/εισαγωγών·
  - στ) χρηματοδοτικές εταιρείες που δημιουργούνται ειδικά για να είναι κάτοχοι στοιχείων ενεργητικού που έχουν μετατραπεί σε χρεόγραφα·
  - ζ) ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί που δέχονται καταθέσεις ή/και παραπλήσια υποκατάστατα καταθέσεων μόνο υπό NXO·
  - η) εταιρείες holding που ελέγχουν και διευθύνουν μόνο μια ομάδα θυγατρικών που ασχολείται κατά κύριο λόγο με χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση ή/και επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες, ενώ οι ίδιες δεν είναι χρηματοδοτικές εταιρείες (βλέπε παράγραφο 2.43).
- 2.56. Δεν περιλαμβάνονται στον υποτομέα S.123 τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα και τα οποία εξυπηρετούν άλλες χρηματοδοτικές εταιρείες εκτός από ασφαλιστικές επιχειρήσεις και συνταξιοδοτικά ταμεία, αλλά δεν ασχολούνται με χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση. Τα ιδρύματα αυτά κατατάσσονται στον υποτομέα S.124 (βλέπε παράγραφο 2.44).

Υποτομέας: Επικουρικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και φορείς (S.124)

- 2.57. *Ορισμός:* Ο υποτομέας «επικουρικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και φορείς» (S.124) περιλαμβάνει όλες τις χρηματοδοτικές εταιρείες ή οιονεί εταιρείες οι οποίες ασχολούνται κατά κύριο λόγο με επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες, δηλαδή με δραστηριότητες που συνδέονται στενά με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση, χωρίς όμως να αποτελούν δραστηριότητες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης (βλέπε παράγραφο 2.39).
- 2.58. Ειδικότερα, στον υποτομέα S.124 κατατάσσονται οι παρακάτω χρηματοδοτικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες:
- α) οι ασφαλειομεσίτες, οι υπηρεσίες αβαριών και τελών διάσωσης, οι σύμβουλοι επί θεμάτων ασφαλειών και συντάξεων, κ.λπ.·
  - β) οι μεσίτες δανείων, οι χρηματιστές που διενεργούν πράξεις επί χρεογράφων, οι σύμβουλοι επενδύσεων, κ.λπ.·
  - γ) οι εταιρείες έκδοσης κινητών αξιών, οι οποίες διαχειρίζονται την έκδοση χρεογράφων·
  - δ) οι εταιρείες που έχουν ως κύρια λειτουργία την παροχή εγγύησης, με οπισθογράφηση, για γραμμάτια και παρόμοια μέσα·
  - ε) οι εταιρείες που διαχειρίζονται παράγωγα μέσα και μέσα κάλυψης, όπως swap (αντιπραγματισμός ξένου συναλλάγματος με δικαίωμα άμεσης αναστροφής), και μέσα που παρέχουν δικαίωμα άσκησης επιλογής (προαιρετικά δικαιώματα/options και προθεσμακές πράξεις/futures) (χωρίς να τα εκδίδουν)·

- στ) εταιρείες που παρέχουν υποδομή για χρηματοπιστωτικές αγορές·
- ζ) κεντρικές αρχές εποπτείας ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών και χρηματοπιστωτικών αγορών, όταν είναι ξεχωριστές θεσμικές μονάδες·
- η) διαχειριστές συνταξιοδοτικών ταμείων, αμοιβαίων κεφαλαίων, κ.λπ·
- θ) εταιρείες που εξασφαλίζουν αγοραπωλησίες μετοχών και ασφαλιστηρίων συμβολαίων·
- ι) μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα τα οποία εξυπηρετούν χρηματοδοτικές εταιρείες, αλλά δεν ασχολούνται με χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση ή επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες (βλέπε παράγραφο 2.44).

2.59. Ο υποτομέας S.124 δεν περιλαμβάνει εταιρείες holding οι οποίες ελέγχουν και διευθύνουν μόνο μια ομάδα θυγατρικών που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες, ενώ οι ίδιοι δεν είναι επικουρικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί. Τα ιδρύματα αυτά κατατάσσονται στον υποτομέα S.123 (βλέπε παράγραφο 2.43).

Υποτομέας: Ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία (S.125)

2.60. *Ορισμός:* Ο υποτομέας «ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία» (S.125) περιλαμβάνει όλες τις χρηματοδοτικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση ως συνέπεια της συγκέντρωσης των κινδύνων (δηλαδή της μετατροπής ατομικών κινδύνων σε συλλογικούς) (βλέπε παράγραφο 2.35).

2.61. Τα συναπτόμενα ασφαλιστήρια συμβόλαια είναι δυνατόν να αφορούν άτομα ή/και ομάδες, ανεξαρτήτως του αν η συμμετοχή απορρέει από γενική υποχρέωση την οποία επιβάλλει το κράτος. Επιπλέον, τα συμβόλαια κοινωνικής ασφάλισης (βλέπε παραγράφους 4.83-4.91) αποτελούν συχνά σημαντικό μέρος των συναπτομένων συμβολαίων.

2.62. Ο υποτομέας S.125 περιλαμβάνει και τις ενσωματωμένες (ανήκουσες) σε θεσμική μονάδα ασφαλιστικές εταιρείες, καθώς και τις ανασφαλιστικές εταιρείες.

2.63. Ο υποτομέας S.125 δεν περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- α) θεσμικές μονάδες που πληρούν και τα τρία κριτήρια που αναφέρονται στην παράγραφο 2.74. Οι μονάδες αυτές κατατάσσονται στον υποτομέα S.1314·
- β) εταιρείες holding που ελέγχουν και διευθύνουν μόνο μια ομάδα που αποτελείται κυρίως από ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία, ενώ οι ίδιες δεν είναι ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία. Οι εταιρείες αυτές κατατάσσονται στον υποτομέα S.123 (βλέπε παράγραφο 2.43)·
- γ) μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα τα οποία εξυπηρετούν ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία, αλλά δεν ασχολούνται με χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση. Τα ιδρύματα αυτά κατατάσσονται στον υποτομέα S.124 (βλέπε παράγραφο 2.44).

2.64. Ο υποτομέας «ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία» μπορεί να υποδιαιρεθεί σε:

- α) ασφαλιστικές εταιρείες·
- β) (αυτόνομα) συνταξιοδοτικά ταμεία.

Τα αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία είναι συνταξιοδοτικά ταμεία τα οποία έχουν αυτονομία αποφάσεων και τηρούν πλήρη σειρά λογαριασμών. Επομένως, είναι θεσμικές μονάδες. Τα μη αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία δεν είναι θεσμικές μονάδες, αλλά εξακολουθούν να αποτελούν μέρος της θεσμικής μονάδας η οποία τα δημιουργεί.

2.65. Οι κίνδυνοι που αφορούν άτομα ή μονάδες θα μπορούσαν και οι δύο να περιληφθούν στις δραστηριότητες των ασφαλιστικών εταιρειών του κλάδου ζωής και των υπόλοιπων κλάδων. Μερικές ασφαλιστικές εταιρείες ενδέχεται να περιορίζουν τις δραστηριότητές τους μόνο σε συλλογικά (ομαδικά) συμβόλαια. Οι εταιρείες αυτές έχουν το δικαίωμα να ασφαλίζουν οποιαδήποτε ομάδα ατόμων.

2.66. Τα συνταξιοδοτικά ταμεία μπορούν να περιγραφούν ως οργανισμοί που ασφαλίζουν ομαδικούς κινδύνους οι οποίοι σχετίζονται με κοινωνικούς κινδύνους και ανάγκες (βλέπε 4.84) των ασφαλισμένων ατόμων. Χαρακτηριστικές ομάδες ατόμων που συμμετέχουν σε τέτοια ασφαλιστήρια συμβόλαια είναι οι μισθωτοί μιας επιχείρησης ή μιας ομάδας επιχειρήσεων, οι μισθωτοί ενός κλάδου ή μιας βιομηχανίας και άτομα που ασκούν το ίδιο επάγγελμα. Τα οφέλη που προβλέπονται στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν οφέλη που καταβάλλονται μετά το θάνατο του ασφαλισμένου στον επιζώντα σύζυγο και τα παιδιά του (κυρίως, θάνατος κατά την υπηρεσία), οφέλη τα οποία καταβάλλονται μετά τη συνταξιοδότηση και οφέλη που καταβάλλονται μετά την περιέλευση του ασφαλισμένου σε κατάσταση ανικανότητας για εργασία.

- 2.67. Σε ορισμένες χώρες όλα αυτά τα είδη κινδύνων είναι δυνατόν να ασφαλιζονται τόσο από ασφαλιστικές εταιρείες του κλάδου ζωής όσο και από συνταξιοδοτικά ταμεία. Σε άλλες χώρες, ορισμένα από αυτά τα είδη κινδύνων πρέπει υποχρεωτικά να ασφαλιζονται από ασφαλιστικές εταιρείες του κλάδου ζωής. Σε αντίθεση με τις ασφαλιστικές εταιρείες του κλάδου ζωής, τα συνταξιοδοτικά ταμεία είναι υποχρεωμένα (από το νόμο) να περιορίζουν τη δραστηριότητά τους σε συγκεκριμένες ομάδες μισθωτών ή αυτοαπασχολούμενων.

ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ (S.13)

- 2.68. *Ορισμός:* Ο δημόσιος τομέας (S.13) περιλαμβάνει όλες τις θεσμικές μονάδες που είναι παραγωγοί λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος (βλέπε παράγραφο 3.26), των οποίων η παραγωγή προορίζεται για ατομική και συλλογική κατανάλωση, και χρηματοδοτείται κυρίως από υποχρεωτικές πληρωμές εκ μέρους μονάδων που ανήκουν σε άλλους τομείς, ή/και όλες τις θεσμικές μονάδες που ασχολούνται κυρίως με την αναδιανομή του εθνικού εισοδήματος και πλούτου.
- 2.69. Οι θεσμικές μονάδες που περιλαμβάνονται στον τομέα S.13 είναι οι ακόλουθες:
- α) οι δημόσιοι φορείς (εκτός από τους δημόσιους παραγωγούς που είναι οργανωμένοι ως μετοχικές εταιρείες ή που, σύμφωνα με ειδική νομοθετική ρύθμιση, αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα ή οιονεί εταιρείες, αν οποιεσδήποτε από αυτές κατατάσσονται στο μη χρηματοπιστωτικό ή το χρηματοπιστωτικό τομέα) οι οποίοι διοικούν και χρηματοδοτούν ομάδα δραστηριοτήτων, κυρίως παροχή εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών, προς όφελος του κοινωνικού συνόλου⁽¹²⁾·
  - β) τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα, τα οποία είναι παραγωγοί λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος, και ελέγχονται και, κατά κύριο λόγο, χρηματοδοτούνται από την κεντρική διοίκηση·
  - γ) τα αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία, αν πληρούνται οι δύο όροι της παραγράφου 2.74.
- 2.70. Ο τομέας του δημοσίου χωρίζεται σε τέσσερις υποτομείς:
- α) κεντρική διοίκηση (S.1311)·
  - β) διοίκηση ομόσπονδου κρατιδίου (S.1312)·
  - γ) τοπική αυτοδιοίκηση (S.1313)·
  - δ) οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης (S.1314).

Υποτομέας: Κεντρική διοίκηση (S.1311)

- 2.71. *Ορισμός:* Ο υποτομέας της κεντρικής διοίκησης περιλαμβάνει όλες τις διοικητικές υπηρεσίες του κράτους και τους λοιπούς κεντρικούς φορείς, η αρμοδιότητα των οποίων εκτείνεται κατά κανόνα σε όλη την οικονομική επικράτεια, εκτός από τη διαχείριση των οργανισμών ασφάλισης.

Περιλαμβάνονται στον υποτομέα S.1311 τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που ελέγχονται και κατά κύριο λόγο χρηματοδοτούνται από την κεντρική διοίκηση και η αρμοδιότητα των οποίων εκτείνεται σε ολόκληρη την οικονομική επικράτεια.

Υποτομέας: Διοίκηση ομόσπονδου κρατιδίου (S.1312)

- 2.72. *Ορισμός:* Ο υποτομέας «διοίκηση ομόσπονδου κρατιδίου» περιλαμβάνει τις κρατικές διοικήσεις που αποτελούν χωριστές θεσμικές μονάδες και που ασκούν ορισμένες από τις κυβερνητικές λειτουργίες σε επίπεδο κατώτερο από το επίπεδο της κεντρικής διοίκησης και ανώτερο από το επίπεδο των κρατικών θεσμικών μονάδων που υπάχουν σε τοπικό επίπεδο, εκτός από τη διαχείριση οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης.

Περιλαμβάνονται στον υποτομέα S.1312 τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που ελέγχονται και κατά κύριο λόγο χρηματοδοτούνται από διοικήσεις ομόσπονδων κρατιδίων και των οποίων η αρμοδιότητα περιορίζεται στην οικονομική επικράτεια των κρατιδίων αυτών.

Υποτομέας: Τοπική αυτοδιοίκηση (S.1313)

- 2.73. *Ορισμός:* Ο υποτομέας «τοπική αυτοδιοίκηση» περιλαμβάνει εκείνες τις μορφές της δημόσιας διοίκησης η αρμοδιότητα των οποίων εκτείνεται σε μέρος μόνο της οικονομικής επικράτειας, εκτός από τα τοπικά γραφεία των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης.

⁽¹²⁾ Όπως έχει γίνει συμβατικά αποδεκτό, οι οργανισμοί για τη ρύθμιση της αγοράς οι οποίοι απλώς διανέμουν επιδοτήσεις, είτε αποκλειστικά είτε κατά κύριο λόγο, κατατάσσονται στον τομέα S.13, υποτομέας «κεντρική διοίκηση», S.1311. Ωστόσο, οι οργανισμοί που ασχολούνται είτε αποκλειστικά είτε κατά κύριο λόγο με την αγορά, την αποθήκευση και την πώληση αγροτικών προϊόντων ή τροφίμων κατατάσσονται στον τομέα S.11 (βλέπε την υποσημείωση στην παράγραφο 2.21).

Περιλαμβάνονται στον υποτομέα S.1313 τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα τα οποία ελέγχονται και κατά κύριο λόγο χρηματοδοτούνται από τοπικές διοικήσεις και η αρμοδιότητα των οποίων περιορίζεται στην οικονομική επικράτεια των διοικήσεων αυτών.

Υποτομέας: Οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης (S.1314)

2.74. *Ορισμός:* Ο υποτομέας των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης περιλαμβάνει όλες τις θεσμικές μονάδες (κεντρικές, ομόσπονδων κρατιδίων και τοπικές), η κύρια δραστηριότητα των οποίων είναι να προσφέρουν κοινωνικές παροχές, και οι οποίοι πληρούν και τα δύο παρακάτω κριτήρια:

- α) με νόμο ή με κανονιστική ρύθμιση ορισμένες ομάδες πληθυσμού υποχρεώνονται να συμμετέχουν στο σύστημα ή να καταβάλλουν εισφορές·
- β) ο δημόσιος τομέας είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση του οργανισμού, όσον αφορά τον καθορισμό ή την έγκριση των εισφορών και των παροχών, ανεξάρτητα από το ρόλο του ως εποπτικού φορέα ή εργοδότη (βλέπε παράγραφο 4.89).

Συνήθως δεν υπάρχει άμεση σχέση μεταξύ του ύψους των εισφορών που καταβάλλει ένα άτομο και του κινδύνου στον οποίο αυτό το άτομο εκτίθεται.

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ (S.14)

2.75. *Ορισμός:* Ο τομέας των νοικοκυριών (S.14) περιλαμβάνει άτομα ή ομάδες ατόμων με την ιδιότητά τους ως καταναλωτών και, ενδεχομένως, και ως επιχειρηματιών που παράγουν εμπορεύσιμα αγαθά και χρηματοπιστωτικές ή μη υπηρεσίες (παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος), με την προϋπόθεση ότι, στην τελευταία περίπτωση, οι αντίστοιχες δραστηριότητες δεν είναι δραστηριότητες χωριστών μονάδων που κατατάσσονται στις οιονεί εταιρείες. Περιλαμβάνει επίσης τα άτομα ή τις ομάδες ατόμων με την ιδιότητά τους ως παραγωγών αγαθών και μη χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών αποκλειστικά για ίδια τελική χρήση (βλέπε παραγράφους 3.20, 3.25 και 3.30).

Τα νοικοκυριά ως καταναλωτές μπορούν να οριστούν ως μικρές ομάδες ατόμων που ζουν κάτω από την ίδια στέγη, που συγχωνεύουν μέρος ή και το σύνολο του εισοδήματος και του πλούτου τους και που καταναλώνουν ορισμένα είδη αγαθών και υπηρεσιών συλλογικά (κυρίως, στέγαση και διατροφή). Μπορεί να προστεθεί το κριτήριο της ύπαρξης οικογενειακών ή συναισθηματικών δεσμών.

Οι κύριοι πόροι αυτών των μονάδων προέρχονται από εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, εισόδημα περιουσίας, μεταβιβάσεις από άλλους τομείς, και έσοδα από τη διάθεση εμπορεύσιμων προϊόντων ή τεκμαρτά έσοδα από την παραγωγή προϊόντων για ίδια τελική κατανάλωση.

2.76 Ο τομέας των νοικοκυριών περιλαμβάνει:

- α) άτομα ή ομάδες ατόμων η κύρια δραστηριότητα των οποίων είναι η κατανάλωση·
- β) άτομα που ζούν μόνιμα σε ιδρύματα και τα οποία έχουν ελάχιστη ή καμία αυτονομία δράσης ή λήψης αποφάσεων σε οικονομικά θέματα (π.χ. μέλη θρησκευτικών ταγμάτων που ζουν σε μοναστήρια, ασθενείς που νοσηλεύονται για μεγάλο χρονικό διάστημα σε νοσοκομεία, κρατούμενοι που εκτίουν μακροχρόνιες ποινές, ηλικιωμένα άτομα που ζουν μόνιμα σε οίκους ευγηρίας). Τα άτομα αυτά αντιμετωπίζονται σαν να απαρτίζουν, από κοινού, μια θεσμική μονάδα, δηλαδή ένα νοικοκυριό·
- γ) άτομα ή ομάδες ατόμων η κύρια δραστηριότητα των οποίων είναι η κατανάλωση και τα οποία παράγουν αγαθά και χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες αποκλειστικά για ίδια τελική χρήση· μόνο δύο κατηγορίες υπηρεσιών που παράγονται για ίδια τελική κατανάλωση περιλαμβάνονται στο σύστημα: υπηρεσίες ιδιοκατοικούμενων κατοικιών και οικιακές υπηρεσίες που παρέχονται έναντι αμοιβής·
- δ) ατομικές επιχειρήσεις και προσωπικές εταιρείες χωρίς ανεξάρτητη νομική οντότητα — εκτός από όσες κατατάσσονται στις οιονεί εταιρείες —, που είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος·
- ε) μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά, τα οποία δεν έχουν ανεξάρτητη νομική οντότητα ή έχουν μεν, αλλά δεν είναι ιδιαίτερα σημαντικά (βλέπε παράγραφο 2.88).

2.77 Ο τομέας των νοικοκυριών υποδιαιρείται σε έξι υποτομείς:

- α) εργοδότες (περιλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων) (S.141 + S.142)·
- β) μισθωτοί (S.143)·
- γ) αποδέκτες εισοδημάτων περιουσίας (S.1441)·

- δ) αποδέκτες συντάξεων (S.1442)·
- ε) αποδέκτες άλλων μεταβιβάσεων εισοδήματος (S.1443)·
- στ) λοιποί (S.145).

2.78. Η κατάταξη των νοικοκυριών στους επιμέρους υποτομείς γίνεται με βάση τη μεγαλύτερη κατηγορία εισοδήματος (εισόδημα εργοδοτών, εισόδημα από εξαρτημένη εργασία μισθωτών, κ.λπ.) του νοικοκυριού ως συνόλου. Όταν, στα πλαίσια του ίδιου νοικοκυριού, υπάρχουν περισσότερα από ένα εισοδήματα μιας δεδομένης κατηγορίας, η κατάταξη πρέπει να βασίζεται στο συνολικό εισόδημα του νοικοκυριού στα πλαίσια κάθε κατηγορίας.

Υποτομέας: Εργοδότες (περιλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων) (S.141 + S.142)

2.79. *Ορισμός:* Ο υποτομέας των εργοδοτών (περιλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων) περιλαμβάνει την ομάδα των νοικοκυριών για την οποία τα (μικτά) εισοδήματα (B3) που συγκεντρώνουν οι ιδιοκτήτες οικογενειακών επιχειρήσεων μη μετοχικού χαρακτήρα από τη δραστηριότητά τους ως παραγωγών εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών, με ή χωρίς αμειβόμενο προσωπικό, αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή εισοδήματος για το νοικοκυριό ως σύνολο, ακόμη και αν το εισόδημα αυτό δεν υπερβαίνει πάντοτε το ήμισυ του συνολικού εισοδήματος του νοικοκυριού.

Υποτομέας: Μισθωτοί (S.143)

2.80. *Ορισμός:* Ο υποτομέας «μισθωτοί» περιλαμβάνει την ομάδα νοικοκυριών για την οποία τα εισοδήματα που προέρχονται από εισόδημα εξαρτημένης εργασίας μισθωτών (D1) αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή εισοδήματος για το νοικοκυριό ως σύνολο.

Υποτομέας: Αποδέκτες εισοδημάτων περιουσίας (S.1441)

2.81. *Ορισμός:* Ο υποτομέας «αποδέκτες εισοδημάτων περιουσίας» περιλαμβάνει την ομάδα νοικοκυριών για τα οποία το εισόδημα από περιουσία (D4) αποτελεί τη σημαντικότερη πηγή εισοδήματος για το νοικοκυριό ως σύνολο.

Υποτομέας: Αποδέκτες συντάξεων (S.1442)

2.82. *Ορισμός:* Ο υποτομέας «αποδέκτες συντάξεων» περιλαμβάνει την ομάδα νοικοκυριών για την οποία τα εισοδήματα που προέρχονται από συντάξεις αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή εισοδήματος για το νοικοκυριό ως σύνολο.

Τα νοικοκυριά-αποδέκτες συντάξεων είναι εκείνα το σημαντικότερο εισόδημα των οποίων προέρχεται από συντάξεις γήρατος και άλλες συντάξεις, περιλαμβανομένων των συντάξεων από προηγούμενους εργοδότες.

Υποτομέας: Αποδέκτες άλλων μεταβιβάσεων εισοδήματος (S.1443)

2.83. *Ορισμός:* Ο υποτομέας «αποδέκτες άλλων μεταβιβάσεων εισοδήματος» περιλαμβάνει την ομάδα νοικοκυριών για την οποία τα εισοδήματα που προέρχονται από άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή εισοδήματος για το νοικοκυριό ως σύνολο.

Ο όρος «άλλες μεταβιβάσεις εισοδήματος» περιλαμβάνει όλες τις τρέχουσες μεταβιβάσεις εκτός από το εισόδημα περιουσίας, τις συντάξεις και το εισόδημα ατόμων που ζουν μόνιμα σε ιδρύματα.

Υποτομέας: Λοιπά (S.145)

2.84. *Ορισμός:* Ο υποτομέας «λοιπά» περιλαμβάνει τα άτομα που ζουν μόνιμα σε ιδρύματα.

Τα άτομα που ζουν μόνιμα σε ιδρύματα κατατάσσονται χωριστά, διότι το κριτήριο της σημαντικότερης πηγής εισοδήματος δεν επιτρέπει τη βασίμη ταξινόμηση των ατόμων αυτών σε έναν από τους προαναφερθέντες υποτομείς.

2.85. Αν η κύρια πηγή εισοδήματος του νοικοκυριού ως συνόλου δεν είναι διαθέσιμη προκειμένου να χρησιμοποιήσει ως κριτήριο κατάταξης, το εισόδημα του ατόμου αναφοράς αποτελεί το δεύτερο σημαντικότερο χαρακτηριστικό που πρέπει να χρησιμοποιείται για σκοπούς κατάταξης. Το άτομο αναφοράς ενός νοικοκυριού είναι κανονικά το άτομο με

το μεγαλύτερο εισόδημα. Αν ούτε η τελευταία αυτή πληροφορία είναι διαθέσιμη, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την υποδιαίρεση των νοικοκυριών σε υποτομείς το εισόδημα του ατόμου που δηλώνει ότι είναι το άτομο αναφοράς.

- 2.86. Ωστόσο, και άλλα κριτήρια μπορεί να είναι κατάλληλα ή και απαραίτητα για διάφορα είδη αναλύσεων ή προκειμένου να αποτελέσουν τη βάση για τη χάραξη πολιτικής, π.χ., για την κατανομή των νοικοκυριών ως επιχειρηματιών κατά δραστηριότητα: αγροτικά νοικοκυριά· μη αγροτικά νοικοκυριά (βιομηχανία, υπηρεσίες).

ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ (S.15)

- 2.87. *Ορισμός:* Ο τομέας των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά (MKIEN) (S.15) αποτελείται από μη κερδοσκοπικά ιδρύματα τα οποία είναι ξεχωριστά νομικά πρόσωπα, εξυπηρετούν νοικοκυριά και είναι παραγωγοί λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος (βλέπε παράγραφο 3.32). Οι κύριοι πόροι τους, εκτός από αυτούς που προκύπτουν από περιστασιακές πωλήσεις, προέρχονται από προαιρετικές εισφορές— σε χρήμα ή σε είδος — νοικοκυριών με την ιδιότητά τους ως καταναλωτών, από πληρωμές εκ μέρους του δημοσίου⁽¹³⁾, καθώς και από εισόδημα περιουσίας.

- 2.88. Όταν τα ιδρύματα αυτά δεν είναι πολύ σημαντικά, δεν υπάγονται σε αυτόν τον τομέα, οι δε συναλλαγές τους συμπεριλαμβάνονται στον τομέα των νοικοκυριών (S.14).

Ο τομέας των MKIEN περιλαμβάνει τα παρακάτω κύρια είδη MKIEN που παρέχουν μη εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες σε νοικοκυριά:

- α) συνδικάτα, επαγγελματικές και επιστημονικές εταιρείες, ενώσεις καταναλωτών, πολιτικά κόμματα, εκκλησίες ή θρησκευτικές εταιρείες (όπου συμπεριλαμβάνονται και αυτές που χρηματοδοτούνται αλλά δεν ελέγχονται από κυβερνήσεις), καθώς και κοινωνικές, πολιτιστικές, ψυχαγωγικές και αθλητικές λέσχες·
- β) φιλανθρωπικά ιδρύματα και οργανισμούς αρωγής και παροχής βοήθειας που χρηματοδοτούνται με προαιρετικές μεταβιβάσεις σε χρήμα ή σε είδος από άλλες θεσμικές μονάδες.

Ο τομέας S.15 περιλαμβάνει τα φιλανθρωπικά ιδρύματα και τους οργανισμούς αρωγής και παροχής βοήθειας που εξυπηρετούν μονάδες μη μόνιμους κατοίκους, ενώ δεν περιλαμβάνει τους οργανισμούς στους οποίους η ιδιότητα του μέλους παρέχει δικαίωμα πρόσβασης σε προκαθορισμένο σύνολο αγαθών και υπηρεσιών.

ΑΛΛΟΔΑΠΗ (S.2)

- 2.89. *Ορισμός:* Η αλλοδαπή (S.2) αποτελεί ομάδα μονάδων χωρίς χαρακτηριστικές λειτουργίες και πόρους. Αποτελείται από μονάδες μη μόνιμους κατοίκους⁽¹⁴⁾, στο μέτρο που διενεργούν συναλλαγές με θεσμικές μονάδες μόνιμους κατοίκους ή έχουν άλλους οικονομικούς δεσμούς με μονάδες μόνιμους κατοίκους. Οι λογαριασμοί του τομέα αυτού παρέχουν μια συνολική εικόνα των οικονομικών σχέσεων που συνδέουν την εθνική οικονομία με την αλλοδαπή.

- 2.90. Η αλλοδαπή δεν αποτελεί τομέα για τον οποίο πρέπει να τηρείται πλήρης σειρά λογαριασμών, αν και συχνά είναι εξυπηρετικό να περιγράφεται σαν να ήταν τομέας. Οι διάφοροι τομείς λαμβάνονται με υποδιαίρεση της συνολικής οικονομίας για τη λήψη περισσότερο ομοιογενών ομάδων θεσμικών μονάδων μόνιμων κατοίκων, που μοιάζουν από άποψη οικονομικής συμπεριφοράς, στόχων και λειτουργιών. Αυτό δεν συμβαίνει με τον τομέα της αλλοδαπής: στον τομέα αυτό καταγράφονται οι συναλλαγές και λοιπές ροές των μη χρηματοδοτικών και χρηματοδοτικών εταιρειών, των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων, των νοικοκυριών και του τομέα του δημοσίου με θεσμικές μονάδες μη μόνιμους κατοίκους, καθώς και οι λοιπές οικονομικές σχέσεις μεταξύ μόνιμων κατοίκων και μη μόνιμων κατοίκων, π.χ. απαιτήσεις μόνιμων κατοίκων έναντι μη μόνιμων κατοίκων.

- 2.91. Πρέπει να σημειωθεί ότι ο κανόνας σύμφωνα με τον οποίο οι λογαριασμοί της αλλοδαπής περιλαμβάνουν μόνο συναλλαγές που διενεργούνται μεταξύ θεσμικών μονάδων μόνιμων κατοίκων και μονάδων μη μόνιμων κατοίκων έχει τις ακόλουθες εξαιρέσεις:

- α) οι υπηρεσίες μεταφορών (έως τα σύνορα της χώρας εξαγωγής) που παρέχονται από μονάδες μόνιμους κατοίκους, όσον αφορά εισαγόμενα αγαθά, καταχωρίζονται στους λογαριασμούς της αλλοδαπής στις εισαγωγές φοβ, παρά το γεγονός ότι παράγονται από μονάδες μόνιμους κατοίκους (βλέπε παράγραφο 3.144).

⁽¹³⁾ Τα ΜΚΙ που και κατά κύριο λόγο χρηματοδοτούνται και ελέγχονται από το δημόσιο κατατάσσονται στον τομέα του δημοσίου [βλέπε παράγραφο 269 στοιχείο β)].

⁽¹⁴⁾ Περιλαμβάνονται τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και οι διεθνείς οργανισμοί (βλέπε επίσης 2.06).

- β) οι συναλλαγές που αφορούν στοιχεία ενεργητικού της αλλοδαπής ανάμεσα σε μόνιμους κατοίκους που ανήκουν σε διαφορετικούς τομείς καταχωρίζονται στους αναλυτικούς χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς για την αλλοδαπή· παρά το γεγονός ότι δεν επηρεάζουν τη χρηματοπιστωτική θέση της χώρας έναντι της αλλοδαπής, επηρεάζουν τις χρηματοπιστωτικές σχέσεις των επιμέρους τομέων με την αλλοδαπή·
- γ) οι συναλλαγές που αφορούν υποχρεώσεις της χώρας και που πραγματοποιούνται ανάμεσα σε μη μόνιμους κατοίκους που ανήκουν σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές καταχωρίζονται στους λογαριασμούς της αλλοδαπής κατά γεωγραφική διαίρεση. Παρά το γεγονός ότι οι συναλλαγές αυτές δεν επηρεάζουν τις συνολικές υποχρεώσεις της χώρας προς την αλλοδαπή, επηρεάζουν τις υποχρεώσεις της προς διάφορες περιοχές το κόσμο.

2.92. Ο τομέας της αλλοδαπής (S.21) υποδιαιρείται στα ακόλουθα:

- α) Ευρωπαϊκή Ένωση (S.21):
  - (1) κράτη μέλη της ΕΕ (S.211),
  - (2) θεσμικά όργανα της ΕΕ (S.212)·
- β) τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμοί (S.22).

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΙΣ ΤΩΝ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

- 2.93. Η επόμενη επισκόπηση και οι παράγραφοι 2.94-2.101 παρουσιάζουν συνοπτικά τις αρχές που διέπουν την ταξινόμηση των παραγωγικών μονάδων σε τομείς, χρησιμοποιώντας την τυποποιημένη ορολογία για την περιγραφή των κύριων κατηγοριών θεσμικών τομέων.
- 2.94. Οι ιδιωτικές ή δημόσιες μετοχικές εταιρείες που είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ταξινομούνται ως εξής:
- α) όσες ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοδοτικών υπηρεσιών: στον τομέα S.11 «Μη χρηματοδοτικές εταιρείες» [βλέπε παράγραφο 2.23 στοιχείο α)]·
  - β) όσες ασχολούνται κυρίως με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση και με επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες: στον τομέα S.12 «Χρηματοδοτικές εταιρείες» [βλέπε 2.40 στοιχείο α) και 2.40 στοιχείο στ)].
- 2.95. Οι συνεταιρισμοί και οι προσωπικές εταιρείες που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα που είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ταξινομούνται ως εξής:
- α) όσες ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοδοτικών υπηρεσιών: στον τομέα S.11 «Μη χρηματοδοτικές εταιρείες» [βλέπε παράγραφο 2.23 στοιχείο β)]·
  - β) όσες ασχολούνται κυρίως με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση και με επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες: στον τομέα S.12 «Χρηματοδοτικές εταιρείες» [βλέπε παράγραφο 2.40 στοιχείο β)].

Πίνακας 2.3 — Ταξινόμηση των παραγωγικών μονάδων κατά τομείς σύμφωνα με τις κλίμακες τυποποιημένες νομικές μορφές ιδιοκτησίας

Τυποποιημένη νομική περιγραφή	Είδος παραγωγού	Παραγωγοί εμπορεύσιμων προϊόντων που ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή εμπορεύσιμων αγαθών και μη χρηματοδοτικών υπηρεσιών	Παραγωγοί εμπορεύσιμων προϊόντων που ασχολούνται κυρίως με χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση	Παραγωγοί λοιπού μη εμπορεύσιμων προϊόντων	
				Δημόσιοι παραγωγοί (βλέπε παράγραφο 3.28)	Ιδιωτικοί παραγωγοί (βλέπε παράγραφο 3.29)
Ιδιωτικές και δημόσιες μετοχικές εταιρείες		S.11 Μη χρηματοδοτικές εταιρείες [βλέπε παράγραφο 2.23 στοιχείο α)]	S.12 Χρηματοδοτικές εταιρείες [βλέπε 2.40 στοιχείο α) και 2.40 στοιχείο στ)]		
Συνεταιρισμοί και πρόσωπα ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα		S.11 Μη χρηματοδοτικές εταιρείες [βλέπε παράγραφο 2.23 στοιχείο β)]	S.12 Χρηματοδοτικές εταιρείες [βλέπε 2.40 στοιχείο β)]		
Δημόσιοι παραγωγοί οι οποίοι, σύμφωνα με ειδική νομοθετική ρύθμιση, αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα		S.11 Μη χρηματοδοτικές εταιρείες [βλέπε παράγραφο 2.23 στοιχείο γ)]	S.12 Χρηματοδοτικές εταιρείες [βλέπε 2.40 στοιχείο γ)]		
Δημόσιοι παραγωγοί που δεν αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα	Με χαρακτηριστικά οινού εταιρειών	S.11 Μη χρηματοδοτικές εταιρείες [βλέπε παράγραφο 2.23 στοιχείο στ)]	S.12 Χρηματοδοτικές εταιρείες [βλέπε 2.40 στοιχείο ζ)]		
Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα	Λοιπές			S.13 Δημόσιο [βλέπε παράγραφο 2.69 στοιχείο α)]	S.15 Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (*) [βλέπε παράγραφο 2.87]
	Με χαρακτηριστικά οινού εταιρειών	S.11 Μη χρηματοδοτικές εταιρείες [βλέπε παράγραφο 2.23 στοιχείο δ)]	S.12 Χρηματοδοτικές εταιρείες [βλέπε παράγραφο 2.40 στοιχείο ζ)]	S.13 Δημόσιο [βλέπε παράγραφο 2.69 στοιχείο β)]	
Πρόσωπα εταιρείες που δεν αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα. Ατομικές επιχειρήσεις.	Λοιπές	S.14 Νοικοκυρία (βλέπε παράγραφο 2.75)	S.14 Νοικοκυρία (βλέπε παράγραφο 2.75)		
Εταιρείες holding για τις οποίες το επικρατέστερο είδος δραστηριότητας τον ομίλου εταιρειών που ελέγχονται από αυτές είναι:	Εμπορεύσιμα αγαθά και μη χρηματοδοτικές υπηρεσίες	S.11 Μη χρηματοδοτικές εταιρείες [βλέπε παράγραφο 2.23 στοιχείο ε)]			
	Χρηματοδοτικές υπηρεσίες		S.12 Χρηματοδοτικές υπηρεσίες [βλέπε παράγραφο 2.40 στοιχείο ε)]		

(*) Εξαιρούνται τα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (βλέπε παράγραφο 2.88).

- 2.96. Οι δημόσιοι παραγωγοί οι οποίοι, σύμφωνα με ειδική νομοθετική ρύθμιση, αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα που είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ταξινομούνται ως εξής:
- α) όσοι ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή εμπορεύσιμων αγαθών και μη χρηματοδοτικών υπηρεσιών: στον τομέα S.11 «Μη χρηματοδοτικές εταιρείες» [βλέπε παράγραφο 2.23 στοιχείο γ)]·
  - β) όσοι ασχολούνται κυρίως με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση και με επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες: στον τομέα S.12 «Χρηματοδοτικές εταιρείες» [βλέπε παράγραφο 2.40 στοιχείο γ)].
- 2.97. Οι δημόσιοι παραγωγοί που δεν αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα που είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ταξινομούνται ως εξής:
- α) αν είναι οιονεί εταιρείες [βλέπε παράγραφο 2.13 στοιχείο στ]):
    - (1) όσες ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοδοτικών υπηρεσιών: στον τομέα S.12 «Μη χρηματοδοτικές εταιρείες» [βλέπε παράγραφο 2.23 στοιχείο στ)].
    - (2) όσες ασχολούνται κυρίως με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση και με επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες: στον τομέα S.12 «Χρηματοδοτικές εταιρείες» [βλέπε παράγραφο 2.40 στοιχείο ζ)].
  - β) αν δεν είναι οιονεί εταιρείες: στον τομέα S.13 «Δημόσιο», εφόσον παραμένουν αναπόσπαστο τμήμα των μονάδων που τις ελέγχουν [βλέπε παράγραφο 2.69 στοιχείο α)].
- 2.98. Οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί (ενώσεις, ιδρύματα) που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα ταξινομούνται ως εξής:
- α) όσοι είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοδοτικών υπηρεσιών: στον τομέα S.11 «Μη χρηματοδοτικές εταιρείες» [βλέπε παράγραφο 2.23 στοιχείο δ)].
  - β) όσοι ασχολούνται κυρίως με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση και με επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες: στον τομέα S.12 «Χρηματοδοτικές εταιρείες» [βλέπε παράγραφο 2.40 στοιχείο δ)].
  - γ) όσοι είναι παραγωγοί μη εμπορεύσιμου προϊόντος:
    - (1) στον τομέα S.13 «Δημόσιο», αν είναι δημόσιοι παραγωγοί που ελέγχονται και, κατά κύριο λόγο, χρηματοδοτούνται από το δημόσιο [βλέπε παράγραφο 2.69 στοιχείο α)].
    - (2) στον τομέα S.15 «Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά», αν είναι ιδιωτικοί παραγωγοί (βλέπε παράγραφο 2.87).
- 2.99. Οι ατομικές επιχειρήσεις και οι προσωπικές εταιρείες που δεν αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα και είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ταξινομούνται ως εξής:
- α) αν είναι οιονεί εταιρείες [βλέπε παράγραφο 2.13 στοιχείο στ]):
    - (1) όσες ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή αγαθών και μη χρηματοδοτικών υπηρεσιών: στον τομέα S.11 «Μη χρηματοδοτικές εταιρείες» [βλέπε παράγραφο 2.23 στοιχείο στ)].
    - (2) όσες ασχολούνται κυρίως με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση και με επικουρικές χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες: στον τομέα S.12 «Χρηματοδοτικές εταιρείες» [βλέπε παράγραφο 2.40 στοιχείο ζ)].
  - β) αν δεν είναι οιονεί εταιρείες, κατατάσσονται στον τομέα S.14 «Νοικοκυριά» (βλέπε παράγραφο 2.75).
- 2.100. Οι εταιρείες holding (δηλαδή οι εταιρείες που διευθύνουν ομάδα εταιρειών) ταξινομούνται ως εξής:
- α) στον τομέα S.11 «Μη χρηματοδοτικές εταιρείες», αν η κύρια μορφή δραστηριότητας της ομάδας των εταιρειών που είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ως συνόλου είναι η παραγωγή αγαθών και μη χρηματοδοτικών υπηρεσιών [βλέπε παράγραφο 2.23 στοιχείο ε)].
  - β) στον τομέα S.12 «Χρηματοδοτικές εταιρείες», αν η κύρια μορφή δραστηριότητας της ομάδας των εταιρειών ως συνόλου είναι η χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση [βλέπε παράγραφο 2.40 στοιχείο ε)].
- 2.101. Ο πίνακας 2.3 παρουσιάζει σχηματικά τις διάφορες περιπτώσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω.

ΤΟΠΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ

- 2.102. Στην πράξη, οι περισσότερες θεσμικές μονάδες που παράγουν αγαθά και υπηρεσίες ασχολούνται με διάφορες δραστηριότητες ταυτόχρονα. Ενδέχεται να έχουν μία κύρια δραστηριότητα, ορισμένες δευτερεύουσες δραστηριότητες και μερικές βοηθητικές δραστηριότητες (βλέπε παραγράφους 3.10-3.13).

2.103. Μια δραστηριότητα μπορεί να λεχθεί ότι λαμβάνει χώρα όταν συνδυάζονται διάφοροι πόροι, όπως εξοπλισμός, εργασία, τεχνικές μεταποίησης, δίκτυα πληροφοριών ή προϊόντα, με σκοπό τη δημιουργία συγκεκριμένων αγαθών ή υπηρεσιών. Μια δραστηριότητα χαρακτηρίζεται από κάποιες εισροές προϊόντων (αγαθών και υπηρεσιών), μια συγκεκριμένη παραγωγική διεργασία και την παραγωγή προϊόντων.

Οι δραστηριότητες μπορούν να προσδιοριστούν με αναφορά σε κάποιο συγκεκριμένο επίπεδο της NACE αναθ. 1⁽¹⁵⁾.

2.104. Όταν μια μονάδα έχει περισσότερες από μία δραστηριότητες, όλες οι δραστηριότητες που δεν είναι βοηθητικές κατατάσσονται ανάλογα με την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία. Στη συνέχεια, μπορεί να γίνει διάκριση μεταξύ της κύριας δραστηριότητας και των δευτερευουσών δραστηριοτήτων, με βάση την κύρια παραγόμενη ακαθάριστη προστιθέμενη αξία. Οι βοηθητικές δραστηριότητες δεν απομονώνονται, προκειμένου να δημιουργηθούν χωριστές μονάδες, ούτε διαχωρίζονται από την κύρια ή τις δευτερεύουσες δραστηριότητες των μονάδων που εξυπηρετούν.

2.105. Για να αναλυθούν οι ροές που εμφανίζονται κατά την παραγωγική διεργασία και τη χρήση των αγαθών και των υπηρεσιών, πρέπει να επιλεγούν μονάδες που δίνουν έμφαση σε σχέσεις τεχνοοικονομικής μορφής. Η απαίτηση αυτή σημαίνει ότι, κατά κανόνα, οι θεσμικές μονάδες πρέπει να καταμηθούν σε μικρότερες και περισσότερο ομοιογενείς από την άποψη του είδους παραγωγής μονάδες. Οι τοπικές μονάδες οικονομικής δραστηριότητας ανταποκρίνονται στην απαίτηση αυτή ως μια πρώτη αλλά πρακτικά λειτουργική προσέγγιση.

Η ΤΟΠΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

2.106. *Ορισμός:* Η τοπική μονάδα οικονομικής δραστηριότητας (τοπική ΜΟΔ) είναι το τμήμα μιας ΟΔ που αντιστοιχεί σε μια τοπική μονάδα⁽¹⁶⁾. Η ΜΟΔ περιλαμβάνει όλα τα τμήματα μιας θεσμικής μονάδας υπό την ιδιότητά της ως παραγωγού που συμβάλλει στην άσκηση μιας δραστηριότητας σε επίπεδο κλάσης (τετραψήφιοι κωδικοί) της NACE αναθ. 1 και αντιστοιχεί σε μία ή περισσότερες λειτουργικές υποδιαιώσεις της θεσμικής μονάδας. Το σύστημα πληροφοριών της θεσμικής μονάδας πρέπει να είναι σε θέση να παρουσιάζει ή να υπολογίζει, για κάθε τοπική ΜΟΔ, τουλάχιστον την αξία της παραγωγής, την ενδιάμεση ανάλωση, την αμοιβή των εργαζομένων, το πλεόνασμα εκμετάλλευσης, το απασχολούμενο προσωπικό και τις ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου.

Η τοπική μονάδα είναι μια θεσμική μονάδα η οποία παράγει αγαθά και υπηρεσίες, ή τμήμα της εγκατεστημένο σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή.

Μια τοπική ΜΟΔ μπορεί να αντιστοιχεί σε μια θεσμική μονάδα ως παραγωγό ή σε τμήμα της από την άλλη πλευρά, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να ανήκει σε δύο διαφορετικές θεσμικές μονάδες.

2.107. Αν μια θεσμική μονάδα που παράγει αγαθά και υπηρεσίες περιλαμβάνει μία κύρια δραστηριότητα και, επίσης, μία ή περισσότερες δευτερεύουσες δραστηριότητες, πρέπει να υποδιαιρεθεί σε ανάλογο αριθμό ΜΟΔ, ενώ οι δευτερεύουσες δραστηριότητες πρέπει να καταταγούν σε κατηγορίες διαφορετικές από αυτήν της κύριας δραστηριότητας. Από την άλλη πλευρά, οι βοηθητικές δραστηριότητες δεν διαχωρίζονται από την κύρια ή τις δευτερεύουσες δραστηριότητες. Όμως οι ΜΟΔ που υπάγονται σε συγκεκριμένη κατηγορία του συστήματος ταξινόμησης ενδέχεται να παράγουν προϊόντα εκτός της ομοιογενούς ομάδας, στα πλαίσια δευτερευουσών δραστηριοτήτων που συνδέονται με αυτές και οι οποίες δεν μπορούν να προσδιοριστούν χωριστά από τα διαθέσιμα λογιστικά έγγραφα. Επομένως, μια ΜΟΔ μπορεί να ασκεί μία ή περισσότερες δευτερεύουσες δραστηριότητες.

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

2.108. *Ορισμός:* Μια βιομηχανία αποτελείται από μια ομάδα τοπικών ΜΟΔ που ασχολούνται με την ίδια ή με παρόμοια δραστηριότητα. Στο λεπτομερέστερο επίπεδο ταξινόμησης, μια βιομηχανία αποτελείται από όλες τις τοπικές ΜΟΔ που υπάγονται σε συγκεκριμένη κλάση (τετραψήφιοι κωδικοί) της NACE αναθ. 1 και οι οποίες, επομένως, ασχολούνται με την ίδια δραστηριότητα, όπως αυτή ορίζεται στη NACE αναθ. 1.

Οι βιομηχανίες περιλαμβάνουν τόσο τις τοπικές ΜΟΔ που παράγουν εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες όσο και τις τοπικές ΜΟΔ που παράγουν μη εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες. Μια βιομηχανία αποτελείται εξ ορισμού από μια ομάδα τοπικών ΜΟΔ που ασχολούνται με το ίδιο είδος παραγωγικής δραστηριότητας, ανεξαρτήτως του αν οι θεσμικές μονάδες στις οποίες ανήκουν παράγουν εμπορεύσιμα ή μη εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες ή όχι.

⁽¹⁵⁾ Nace αναθ. 1: Στατιστική ταξινόμηση των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 1990.

⁽¹⁶⁾ Η τοπική ΜΟΔ ονομάζεται «κατάστημα» στο ΣΕΛ και την ISIC αναθ. 3.

2.109. Οι βιομηχανίες μπορούν να καταταγούν σε τρεις κατηγορίες:

- α) βιομηχανίες που παράγουν εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες (εμπορικές βιομηχανίες) και αγαθά και υπηρεσίες για ίδια τελική χρήση⁽¹⁷⁾.
- β) βιομηχανίες που παράγουν μη εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες του δημόσιου τομέα: μη εμπορικές βιομηχανίες του δημόσιου τομέα.
- γ) βιομηχανίες που παράγουν μη εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά: μη εμπορικές βιομηχανίες μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά.

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ

2.110. Η ταξινόμηση που χρησιμοποιείται για την ομαδοποίηση των τοπικών ΜΟΔ σε βιομηχανίες είναι η NACE αναθ. 1.

ΜΟΝΑΔΕΣ ΟΜΟΙΟΓΕΝΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ

2.111. Η τοπική ΜΟΔ ανταποκρίνεται στις ανάγκες της ανάλυσης της παραγωγικής διαδικασίας μόνο κατά προσέγγιση (βλέπε παραγράφους 2.105 και 2.107). Η πλέον ενδεδειγμένη μονάδα για την πραγματοποίηση αναλύσεων τέτοιου είδους, δηλαδή αναλύσεων εισροών-εκροών, είναι η μονάδα ομοιογενούς παραγωγής.

Η ΜΟΝΑΔΑ ΟΜΟΙΟΓΕΝΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

2.112. *Ορισμός:* Η μονάδα ομοιογενούς παραγωγής χαρακτηρίζεται από μια αποκλειστική δραστηριότητα η οποία προσδιορίζεται από τις εισροές της, από μια συγκεκριμένη παραγωγική διαδικασία, καθώς και από τις εκροές της. Τα προϊόντα που αποτελούν τις εισροές και τις εκροές της διακρίνονται μόνο από τα φυσικά χαρακτηριστικά τους και από το βαθμό επεξεργασίας τους, αλλά και από την τεχνική παραγωγής που χρησιμοποιείται: μπορούν να προσδιοριστούν με αναφορά σε κάποια ταξινόμηση προϊόντων (βλέπε παράγραφο 2.118).

2.113. Εάν μια θεσμική μονάδα που παράγει αγαθά και υπηρεσίες ασκεί μια κύρια δραστηριότητα και, επιπλέον, μία ή περισσότερες δευτερεύουσες δραστηριότητες, πρέπει να υποδιαιρευθεί στον αντίστοιχο αριθμό μονάδων ομοιογενούς παραγωγής. Οι βοηθητικές δραστηριότητες δεν διαχωρίζονται από την κύρια ή τις δευτερεύουσες δραστηριότητες. Όπως συμβαίνει και με την τοπική ΜΟΔ, η μονάδα ομοιογενούς παραγωγής μπορεί να αντιστοιχεί σε μια θεσμική μονάδα ή σε τμήμα της· δεν μπορεί όμως σε καμία περίπτωση να ανήκει σε δύο διαφορετικές θεσμικές μονάδες.

Ο ΟΜΟΙΟΓΕΝΗΣ ΚΛΑΔΟΣ

2.114. *Ορισμός:* Ο ομοιογενής κλάδος αποτελείται από μια ομάδα μονάδων ομοιογενούς παραγωγής. Το σύνολο των δραστηριοτήτων που περιλαμβάνει ένας ομοιογενής κλάδος προσδιορίζεται με βάση μια ταξινόμηση προϊόντων. Ο ομοιογενής κλάδος παράγει τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που καθορίζονται στην ταξινόμηση και μόνον αυτά.

2.115. Οι ομοιογενείς κλάδοι είναι μονάδες που έχουν σχεδιαστεί για σκοπούς οικονομικής ανάλυσης. Οι μονάδες ομοιογενούς παραγωγής συνήθως δεν είναι δυνατόν να παρατηρηθούν άμεσα· τα στοιχεία που συλλέγονται από τις μονάδες που χρησιμοποιούνται στις στατιστικές έρευνες πρέπει να αναδιαμορφωθούν για να σχηματιστούν οι ομοιογενείς κλάδοι.

2.116. Οι ομοιογενείς κλάδοι μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις κατηγορίες:

- α) ομοιογενείς κλάδοι που παράγουν εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες (εμπορικοί κλάδοι), καθώς και αγαθά και υπηρεσίες για ίδια τελική χρήση⁽¹⁸⁾.
- β) ομοιογενείς κλάδοι που παράγουν μη εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες: μη εμπορικοί κλάδοι του δημόσιου

⁽¹⁷⁾ Οι υπηρεσίες για ίδια τελική χρήση αφορούν μόνο τις υπηρεσίες στέγασης που παράγονται από ιδιοκατοικούντες, και τις οικιακές υπηρεσίες που παρέχονται από αμειβόμενο προσωπικό (βλέπε παράγραφο 3.21).

⁽¹⁸⁾ Οι υπηρεσίες που προσορίζονται για ίδια τελική χρήση αφορούν μόνο τις υπηρεσίες στέγασης που παράγονται από ιδιοκατοικούντες, και τις οικιακές υπηρεσίες που παρέχονται από αμειβόμενο προσωπικό (βλέπε παράγραφο 3.21).

γ) ομοιογενείς κλάδοι που παράγουν μη εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά: μη εμπορικοί κλάδοι μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά.

2.117. Οι ομοιογενείς κλάδοι που παράγουν εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες, καθώς επίσης και αγαθά και υπηρεσίες για ίδια τελική χρήση, περιλαμβάνουν όλες τις μονάδες ομοιογενούς παραγωγής όλων των θεσμικών τομέων, οι οποίες ασχολούνται αποκλειστικά με την παραγωγή εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών ή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια τελική χρήση. Οι δραστηριότητες παραγωγής εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών στο δημόσιο τομέα ή στον τομέα των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων (περιλαμβανομένων και αυτών που προορίζονται για τα ίδια) αντιμετωπίζονται ως μονάδες ομοιογενούς παραγωγής και κατατάσσονται στον κατάλληλο εμπορικό κλάδο.

Οι μη εμπορικοί ομοιογενείς κλάδοι του δημοσίου που παράγουν μη εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες περιλαμβάνουν όλες τις μονάδες ομοιογενούς παραγωγής του δημοσίου τομέα οι οποίες παράγουν μη εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες.

Οι μη εμπορικοί ομοιογενείς κλάδοι των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά περιλαμβάνουν όλες τις μονάδες ομοιογενούς παραγωγής του τομέα των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά, οι οποίες παράγουν μη εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες.

Η ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΟΜΟΙΟΓΕΝΩΝ ΚΛΑΔΩΝ

2.118. Η ταξινόμηση των ομοιογενών κλάδων που χρησιμοποιείται στους πίνακες εισροών-εκροών βασίζεται στην ταξινόμηση των προϊόντων κατά δραστηριότητα (CPA)⁽⁹⁾. Η CPA είναι ταξινόμηση προϊόντων τα στοιχεία της οποίας είναι διαρθρωμένα με βάση το κριτήριο της βιομηχανικής προέλευσης, η οποία βιομηχανική προέλευση ορίζεται στη NACE αναθ. 1.

⁽⁹⁾ CPA: Ταξινόμηση προϊόντων κατά δραστηριότητα σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 3696/93 του Συμβουλίου, της 29ης Οκτωβρίου 1993.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

3.01. *Ορισμός:* Τα προϊόντα είναι όλα τα αγαθά και οι υπηρεσίες που δημιουργούνται μέσα στο όριο παραγωγής. Αυτό ορίζεται στην παράγραφο 3.07.

3.02. Στο ΕΣΟΛ διακρίνονται οι ακόλουθες κύριες κατηγορίες συναλλαγών προϊόντων:

Κατηγορίες συναλλαγών	Κωδικός
Προϊόν	P.1
Ενδιάμεση ανάλωση	P.2
Δαπάνη για τελική κατανάλωση	P.3
Πραγματική τελική κατανάλωση	P.4
Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	P.5
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	P.6
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	P.7

3.03. Οι συναλλαγές προϊόντων καταγράφονται στους ακόλουθους λογαριασμούς:

- α) στο λογαριασμό αγαθών και υπηρεσιών, το προϊόν και οι εισαγωγές καταγράφονται ως πόροι, ενώ οι λοιπές συναλλαγές προϊόντων καταγράφονται ως χρήσεις·
- β) στο λογαριασμό παραγωγής, το προϊόν καταγράφεται ως πόρος και η ενδιάμεση ανάλωση καταγράφεται ως χρήση·
- γ) στο λογαριασμό χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος, η δαπάνη για τελική κατανάλωση καταγράφεται ως χρήση·
- δ) στο λογαριασμό χρήσης διορθωμένου διαθέσιμου εισοδήματος, η πραγματική τελική κατανάλωση καταγράφεται ως χρήση·
- ε) στο λογαριασμό κεφαλαίου, ο μεικτός σχηματισμός κεφαλαίου καταγράφεται ως χρήση (μεταβολή στοιχείων του ενεργητικού)·
- στ) στον εξωτερικό λογαριασμό αγαθών και υπηρεσιών, οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών καταγράφονται ως πόρος, ενώ οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών καταγράφονται ως χρήσεις.

3.04. Στον πίνακα προσφοράς, το προϊόν και οι εισαγωγές καταγράφονται ως στοιχεία της προσφοράς. Στον πίνακα χρήσης, η ενδιάμεση ανάλωση, ο ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου, οι δαπάνες για τελική κατανάλωση και οι εξαγωγές καταγράφονται ως χρήσεις.

Στο συμμετρικό πίνακα εισροών-εξροών, το προϊόν και οι εισαγωγές καταγράφονται ως προσφορά και οι άλλες συναλλαγές προϊόντων καταγράφονται ως χρήσεις.

3.05. Η προσφορά προϊόντων αποτιμάται σε βασικές τιμές (οι βασικές τιμές ορίζονται στην παράγραφο 3.48). Οι χρήσεις προϊόντων αποτιμώνται σε τιμές αγοραστή (οι τιμές αγοραστή ορίζονται στην παράγραφο 3.06). Για ορισμένους τύπους προσφοράς και χρήσεων, χρησιμοποιούνται πιο εξειδικευμένες αρχές αποτίμησης, π.χ. για εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών.

3.06. *Ορισμός:* Κατά την αγορά, η τιμή αγοραστή είναι η τιμή που πληρώνει πραγματικά ο αγοραστής για τα προϊόντα όπου περιλαμβάνονται τυχόν φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων (εξαιρούνται όμως οι φόροι οι οποίοι εκπίπτουν, π.χ. ΦΠΑ επί των προϊόντων) όπου περιλαμβάνονται τυχόν μεταφορικά τα οποία καταβάλλει ξεχωριστά ο αγοραστής για να εξασφαλιστεί η παράδοση στον απαιτούμενο τόπο και χρόνο· μετά από αφαίρεση τυχόν εκπτώσεων για αγορά μεγάλων ποσοτήτων ή αγορά εκτός περιόδου αιχμής σε σχέση με τις κανονικές τιμές ή επιβαρύνσεις· εξαιρουμένων των τόκων ή άλλων επιβαρύνσεων που προστίθενται λόγω της παροχής πίστωσης· εξαιρουμένων τυχόν επιβαρύνσεων που οφείλονται στην αθέτηση πληρωμής μέσα στο χρονικό όριο που είχε οριστεί κατά τη στιγμή της αγοράς.

Εάν ο χρόνος χρήσης δεν συμπίπτει με το χρόνο αγοράς, θα πρέπει να γίνουν διορθώσεις έτσι ώστε να ληφθούν υπόψη οι αυξομειώσεις των τιμών λόγω της παρόδου του χρόνου (συμμετρικά με τις αυξομειώσεις των τιμών αποθεμάτων). Οι τροποποιήσεις αυτές έχουν ιδιαίτερη σημασία εάν οι τιμές των προϊόντων παρουσίασαν δραστικές αυξομειώσεις μέσα σε ένα έτος.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝ

3.07. *Ορισμός:* Η παραγωγή είναι μια δραστηριότητα που πραγματοποιείται υπό τον έλεγχο και την ευθύνη μιας θεσμικής μονάδας η οποία χρησιμοποιεί εισροές εργασίας, κεφαλαίου και αγαθών και υπηρεσιών για την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών. Η παραγωγή δεν καλύπτει καθαρά φυσικές διεργασίες χωρίς καμιά ανθρώπινη συμμετοχή ή καθοδήγηση, όπως η χωρίς έλεγχο αύξηση των αποθεμάτων ιχθύων σε διεθνή ύδατα (όμως, η ιχθυοκαλλιέργεια είναι παραγωγή).

3.08. Στην παραγωγή περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- α) παραγωγή όλων των ατομικών ή συλλογικών αγαθών ή υπηρεσιών που διατίθενται σε άλλες μονάδες, εκτός από τον παραγωγό (ή προορίζονται για τέτοια διάθεση)·
- β) παραγωγή για ίδιο λογαριασμό όλων των αγαθών τα οποία κρατούν οι παραγωγοί για ίδια τελική κατανάλωση ή για ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου. Στην παραγωγή για ίδιο λογαριασμό με σκοπό τον ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου περιλαμβάνεται η παραγωγή παγίων περιουσιακών στοιχείων όπως οι κατασκευές, η ανάπτυξη λογισμικού και η μεταλλευτική έρευνα για ίδιο ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου (για την έννοια του ακαθάριστου σχηματισμού παγίου κεφαλαίου, βλέπε παραγράφους 3.100-3.127).

Η παραγωγή αγαθών για ίδιο λογαριασμό από νοικοκυριά αφορά κατά κανόνα τα ακόλουθα:

- (1) ανέγερση κατοικιών για ίδιο λογαριασμό,
- (2) παραγωγή και αποθήκευση γεωργικών προϊόντων,
- (3) επεξεργασία γεωργικών προϊόντων, όπως η παραγωγή αλεύρου με άλεση, η συντήρηση καρπών με ξήρανση και εμφιάλωση, η παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων, όπως βουτύρου και τυριού, και η παραγωγή μπίρας, κρασιού και οινοπνευμάτων,
- (4) παραγωγή άλλων πρωτογενών προϊόντων, όπως εξόρυξη αλατιού, εξόρυξη τύρφης και μεταφορά νερού,
- (5) άλλα είδη επεξεργασίας, όπως παραγωγή υφάσματος, παραγωγή κεραμικών και κατασκευή επίπλων.

Η παραγωγή ενός αγαθού για ίδιο λογαριασμό από νοικοκυριά θα πρέπει να καταγράφεται εάν αυτός ο τύπος παραγωγής είναι σημαντικός, δηλαδή εάν θεωρείται σημαντικός, από ποσοτική άποψη, σε σχέση με τη συνολική προσφορά του αγαθού αυτού σε μια χώρα.

Κατά συνθήκη, στο ΕΣΟΛ περιλαμβάνονται μόνο η ανέγερση κατοικιών και η παραγωγή, αποθήκευση και επεξεργασία γεωργικών προϊόντων για ίδιο λογαριασμό· κάθε άλλη παραγωγή αγαθών για ίδιο λογαριασμό από νοικοκυριά θεωρείται ως μη σημαντική για τις χώρες της ΕΕ·

- γ) παραγωγή υπηρεσιών στέγασης για ίδιο λογαριασμό από ιδιοκατοίκηση·
- δ) οικιακές και προσωπικές υπηρεσίες που παράγονται με την απασχόληση αμειβόμενου οικιακού προσωπικού·
- ε) οι εθελοντικές δραστηριότητες που έχουν ως αποτέλεσμα αγαθά, π.χ. ανέγερση μιας κατοικίας, ενός ναού ή ενός άλλου κτιρίου θα πρέπει να καταγράφονται ως παραγωγή. Οι εθελοντικές δραστηριότητες που δεν έχουν ως αποτέλεσμα αγαθά, π.χ. η περιθαλψη και ο καθαρισμός χωρίς αμοιβή, εξαιρούνται.

Οι δραστηριότητες αυτές περιλαμβάνονται ακόμη και αν είναι παράνομες ή έχουν καταγραφεί στις φορολογικές αρχές, στους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, τις στατιστικές ή άλλες δημόσιες αρχές.

3.09. Στην παραγωγή δεν περιλαμβάνεται η παραγωγή οικιακών και προσωπικών υπηρεσιών που παράγονται και καταναλώνονται μέσα στο νοικοκυριό (με εξαίρεση την απασχόληση αμειβόμενου οικιακού προσωπικού και της οικιστικής υπηρεσίας από τη διαμονή σε ιδιόκτητη κατοικία). Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν τα ακόλουθα:

- α) καθαρισμός, διακόσμηση και συντήρηση της κατοικίας, εφόσον πρόκειται για δραστηριότητες που είναι κοινές και για τους νοίκιους·
- β) καθαρισμός, συντήρηση και επισκευή οικιακών διαρκών καταναλωτικών αγαθών·
- γ) παρασκευή και σερβίρισμα γευμάτων·
- δ) φροντίδα, εκπαίδευση και κατάρτιση παιδιών·
- ε) περίθαλψη ασθενών, αναπήρων ή ηλικιωμένων·
- στ) μεταφορά μελών του νοικοκυριού ή των αγαθών τους.

ΚΥΡΙΕΣ, ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- 3.10. *Ορισμός:* Κύρια δραστηριότητα μιας τοπικής ΜΟΔ είναι η δραστηριότητα της οποίας η προστιθέμενη αξία υπερβαίνει την προστιθέμενη αξία οποιασδήποτε άλλης δραστηριότητας που πραγματοποιείται στην ίδια μονάδα. Η ταξινόμηση της κύριας δραστηριότητας καθορίζεται με βάση τη ΝΑCΕ αναθ. 1, πρώτα στο ανώτατο επίπεδο ταξινόμησης και στη συνέχεια σε πιο αναλυτικά επίπεδα.
- 3.11. *Ορισμός:* Δευτερεύουσα δραστηριότητα είναι η δραστηριότητα που πραγματοποιείται σε μια τοπική ΜΟΔ παράλληλα με την κύρια δραστηριότητα. Το προϊόν της δευτερεύουσας δραστηριότητας είναι δευτερεύον προϊόν.
- 3.12. *Ορισμός:* Το προϊόν μιας βοηθητικής δραστηριότητας δεν προορίζεται για χρήση έξω από την επιχείρηση. Μια δευτερεύουσα δραστηριότητα είναι δραστηριότητα υποστήριξης που πραγματοποιείται μέσα σε μια επιχείρηση για να δημιουργηθούν οι συνθήκες υπό τις οποίες μπορούν να πραγματοποιηθούν οι κύριες ή δευτερεύουσες δραστηριότητες των τοπικών ΜΟΔ. Οι βοηθητικές δραστηριότητες κατά κανόνα παράγουν προϊόντα τα οποία συνήθως εμφανίζονται ως εισροές σε όλα σχεδόν τα είδη των παραγωγικών δραστηριοτήτων, μικρών και μεγάλων.

Οι βοηθητικές δραστηριότητες μπορεί να είναι, για παράδειγμα, οι αγορές, οι πωλήσεις, το μάρκετινγκ, οι υπηρεσίες λογιστηρίου, η επεξεργασία δεδομένων, οι μεταφορές, η αποθήκευση, η συντήρηση, ο καθαρισμός και οι υπηρεσίες ασφαλείας. Οι επιχειρήσεις μπορεί να είναι σε θέση να επιλέξουν ανάμεσα στην πραγματοποίηση βοηθητικών δραστηριοτήτων ή στην αγορά σχετικών υπηρεσιών από εξειδικευμένους παρόχους υπηρεσιών.

Ο σχηματισμός κεφαλαίου για ίδιο λογαριασμό δεν θεωρείται βοηθητική δραστηριότητα.

- 3.13. Οι βοηθητικές δραστηριότητες αντιμετωπίζονται ως αναπόσπαστα μέρη των κυρίων ή των δευτερευουσών δραστηριοτήτων με τις οποίες συνδέονται. Κατά συνέπεια:
- α) το προϊόν μιας βοηθητικής δραστηριότητας δεν αναγνωρίζεται και δεν καταγράφεται ξεχωριστά. Επομένως, και η χρήση του προϊόντος αυτού δεν καταγράφεται·
  - β) όλες οι εισροές που αναλώνονται από μια βοηθητική δραστηριότητα — υλικά, εργασία, ανάλωση παγίου κεφαλαίου, κ.λπ. — αντιμετωπίζονται ως εισροές προς την κύρια ή τη δευτερεύουσα δραστηριότητα την οποία υποστηρίζει αυτή η βοηθητική δραστηριότητα.

ΠΡΟΪΟΝ (P.1)

- 3.14. *Ορισμός:* Το προϊόν αποτελείται από όλα τα προϊόντα που δημιουργούνται κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες ειδικές περιπτώσεις:

- α) αγαθά και υπηρεσίες τα οποία παρέχει μια τοπική μονάδα οικονομικής δραστηριότητας (ΜΟΔ) σε άλλη τοπική ΜΟΔ που ανήκει στην ίδια θεσμική μονάδα·
- β) αγαθά τα οποία παράγει μια τοπική ΜΟΔ και τα οποία παραμένουν στα αποθέματα κατά το τέλος της περιόδου κατά την οποία παράγονται, όποια και αν είναι η χρήση τους αργότερα.

Πάντως, τα αγαθά και οι υπηρεσίες που παράγονται και αναλώνονται μέσα στην ίδια λογιστική περίοδο και μέσα στην ίδια τοπική ΜΟΔ δεν επισημαίνονται ξεχωριστά. Επομένως, δεν καταγράφονται ως μέρος του προϊόντος ή της ενδιάμεσης ανάλωσης αυτής της τοπικής ΜΟΔ.

- 3.15. Όταν μια θεσμική μονάδα περιλαμβάνει περισσότερες από μία τοπικές ΜΟΔ, το προϊόν της θεσμικής μονάδας είναι το άθροισμα των προϊόντων ΜΟΔ που την απαρτίζουν, περιλαμβανομένων και των προϊόντων που διακινούνται μεταξύ αυτών των συνιστωσών τοπικών ΜΟΔ.

- 3.16. Το ΕΣΟΛ διακρίνει τρία είδη προϊόντος:

- α) εμπορεύσιμο προϊόν (P.11)·
- β) προϊόν που παράγεται για ίδια τελική χρήση (P.12)·
- γ) λοιπό μη εμπορεύσιμο προϊόν (P.13).

Η διάκριση αυτή εφαρμόζεται επίσης σε τοπικές ΜΟΔ και θεσμικές μονάδες:

- α) παραγωγή εμπορεύσιμου προϊόντος·
- β) παραγωγή για ίδια τελική χρήση·
- γ) παραγωγή λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος.

Η διάκριση μεταξύ εμπορεύσιμης παραγωγής, παραγωγής για ίδια τελική χρήση και λοιπής μη εμπορεύσιμης παραγωγής είναι θεμελιώδης, γιατί καθορίζει τις αρχές αποτίμησης που θα εφαρμοστούν στο προϊόν: το εμπορεύσιμο προϊόν, το προϊόν που παράγεται για ίδια τελική χρήση και το συνολικό προϊόν των παραγωγών εμπορεύσιμου προϊόντος και των παραγωγών για ίδια τελική χρήση αποτιμώνται σε βασικές τιμές, ενώ το συνολικό προϊόν των παραγωγών του λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος (τοπικές ΜΟΔ) αποτιμάται με βάση την πλευρά του κόστους. Το συνολικό προϊόν μιας θεσμικής μονάδας αποτιμάται ως το άθροισμα των συνολικών προϊόντων των τοπικών ΜΟΔ της και επομένως εξαρτάται και αυτό από τη διάκριση μεταξύ εμπορεύσιμης παραγωγής, παραγωγής για ίδια τελική χρήση και λοιπής μη εμπορεύσιμης παραγωγής (βλέπε παραγράφους 3.54-3.56). Επιπλέον, η διάκριση χρησιμοποιείται επίσης για την ταξινόμηση των θεσμικών μονάδων κατά τομέα (βλέπε παραγράφους 3.27-3.37).

Οι διακρίσεις ορίζονται από άνω προς τα κάτω, δηλαδή η διάκριση ορίζεται πρώτα για θεσμικές μονάδες, μετά για τοπικές ΜΟΔ και τέλος για το προϊόν τους. Κατά συνέπεια, το ακριβές νόημα της διάκρισης σε επίπεδο προϊόντων (δηλαδή ο ορισμός της έννοιας της εμπορεύσιμης παραγωγής, της παραγωγής για ίδια τελική χρήση και της λοιπής μη εμπορεύσιμης παραγωγής) μπορεί να γίνει κατανοητή μόνο αν εξεταστούν επίσης και τα χαρακτηριστικά της θεσμικής μονάδας και της τοπικής ΜΟΔ που παράγουν το προϊόν.

Πριν να ορισθεί η διάκριση μεταξύ εμπορεύσιμης παραγωγής, παραγωγής για ίδια τελική χρήση και της λοιπής μη εμπορεύσιμης παραγωγής από πάνω προς τα κάτω, θα ξεκινήσουμε με τους γενικούς ορισμούς των τριών ειδών προϊόντος και των τριών ειδών παραγωγών (παραγράφοι 3.17-3.26).

- 3.17. *Ορισμός:* Το εμπορεύσιμο προϊόν αποτελείται από το προϊόν που διατίθεται στην αγορά (βλέπε παράγραφο 3.18) ή που προορίζεται για διάθεση στην αγορά.
- 3.18. Το εμπορεύσιμο προϊόν περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
- α) προϊόντα που πωλούνται σε οικονομικά σημαντικές τιμές·
  - β) προϊόντα που ανταλλάσσονται·
  - γ) προϊόντα που χρησιμοποιούνται για πληρωμές σε είδος (περιλαμβανόμενης και της αμοιβής σε είδος)·
  - δ) προϊόντα που παρέχονται από μια τοπική ΜΟΔ σε άλλη που ανήκει στην ίδια θεσμική μονάδα για να χρησιμοποιηθούν ως ενδιάμεσες εισροές ή για τελικές χρήσεις·
  - ε) προϊόντα που προστίθενται στα αποθέματα έτοιμων προϊόντων και συνεχιζόμενες εργασίες που προορίζονται για κάποια από τις ανωτέρω χρήσεις (περιλαμβανόμενης και της φυσικής αύξησης ζωικών και φυτικών προϊόντων και των ημιτελών κατασκευών των οποίων οι αγοραστές είναι άγνωστοι).
- 3.19. *Ορισμός:* Στο ΕΣΟΛ, η οικονομικά σημαντική τιμή ενός προϊόντος ορίζεται κατά ένα μέρος σε σχέση με τη θεσμική μονάδα και την τοπική ΜΟΔ που έχει παράγει το προϊόν (βλέπε παραγράφους 3.27-3.40). Για παράδειγμα, κατά συνθήκη, όλη η παραγωγή μη μετοχικών εταιρειών που ανήκουν σε νοικοκυριά η οποία πωλείται σε άλλες θεσμικές μονάδες πωλείται σε οικονομικά σημαντικές τιμές, δηλαδή πρέπει να θεωρείται ως εμπορεύσιμη παραγωγή. Όσον αφορά την παραγωγή άλλων θεσμικών μονάδων, η παραγωγή πωλείται σε οικονομικά σημαντικές τιμές μόνο όταν περισσότερο από το 50 % του κόστους παραγωγής καλύπτεται από τις πωλήσεις.
- 3.20. *Ορισμός:* Το προϊόν που παράγεται για ίδια τελική χρήση περιλαμβάνει τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που κρατούνται είτε για τελική κατανάλωση από την ίδια θεσμική μονάδα είτε για ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου από την ίδια θεσμική μονάδα.
- 3.21. Τα προϊόντα που κρατούνται για ίδια τελική κατανάλωση μπορούν να παραχθούν μόνο από τον τομέα των νοικοκυριών. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι τα ακόλουθα:
- α) γεωργικά προϊόντα τα οποία κρατούν οι αγρότες·
  - β) υπηρεσίες στέγασης που παράγονται από ιδιοκατοίκηση·
  - γ) οικιακές υπηρεσίες που παράγονται με την απασχόληση αμειβομένου οικιακού προσωπικού.
- 3.22. Τα προϊόντα που χρησιμοποιούνται για ίδιο ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου μπορούν να παραχθούν από οποιοδήποτε τομέα. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν τα ακόλουθα:
- α) ειδικές εργαλειομηχανές που παράγονται από επιχειρήσεις μηχανολογικών κατασκευών·
  - β) κατοικίες ή επεκτάσεις κατοικιών, που παράγονται από νοικοκυριά·

γ) κατασκευές για ίδιο λογαριασμό, όπου περιλαμβάνονται κοινές κατασκευές από ομάδες νοικοκυριών.

3.23. *Ορισμός:* Το λοιπό μη εμπορεύσιμο προϊόν καλύπτει προϊόντα τα οποία παρέχονται δωρεάν ή σε τιμές που δεν είναι οικονομικά σημαντικές, σε άλλες μονάδες.

3.24. *Ορισμός:* Παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος είναι τοπικές ΜΟΔ ή θεσμικές μονάδες των οποίων το μεγαλύτερο μέρος του προϊόντος είναι εμπορεύσιμο προϊόν.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι αν μια τοπική ΜΟΔ ή θεσμική μονάδα είναι παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος, η κύρια παραγωγή της είναι εξ ορισμού εμπορεύσιμο προϊόν, δεδομένου ότι η έννοια του εμπορεύσιμου προϊόντος ορίζεται αφού έχει πρώτα εφαρμοσθεί η διάκριση εμπορεύσιμη παραγωγή, παραγωγή για ίδια τελική χρήση και λοιπή μη εμπορεύσιμη παραγωγή στην τοπική ΜΟΔ και τη θεσμική μονάδα που έχουν παραγάγει αυτό το προϊόν.

3.25. *Ορισμός:* Παραγωγοί για ίδια τελική χρήση είναι τοπικές ΜΟΔ ή θεσμικές μονάδες των οποίων το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής προορίζεται για ίδια τελική χρήση μέσα στην ίδια θεσμική μονάδα.

3.26. *Ορισμός:* Παραγωγοί λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος είναι τοπικές ΜΟΔ ή θεσμικές μονάδες των οποίων το μεγαλύτερο μέρος του προϊόντος παρέχεται δωρεάν ή σε οικονομικά μη σημαντικές τιμές.

Θεσμικές μονάδες: διάκριση εμπορεύσιμης παραγωγής, παραγωγής για ίδια τελική χρήση και λοιπής μη εμπορεύσιμης παραγωγής

3.27. Για τις θεσμικές μονάδες ως παραγωγούς, η διάκριση μεταξύ εμπορεύσιμης παραγωγής, παραγωγής για ίδια τελική χρήση και της λοιπής μη εμπορεύσιμης παραγωγής παρουσιάζεται συνοπτικά στον πίνακα 3.1. Παρουσιάζονται επίσης οι συνέπειες όσον αφορά την ταξινόμηση κατά τομείς.

Πίνακας 3.1 — Διάκριση μεταξύ παραγωγών εμπορεύσιμου προϊόντος, παραγωγών για ίδια τελική χρήση και παραγωγών λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος για θεσμικές μονάδες

Είδος θεσμικής μονάδας				Ταξινόμηση	
Ιδιωτική ή δημόσια:		ΜΚΙ ή όχι:	Οι πωλήσεις καλύπτουν περισσότερο από 50% του κόστους παραγωγής:	Είδος παραγωγού	Τομείς
1. Ιδιωτική παραγωγή	1.1. Μη μετοχικές εταιρείες που ανήκουν σε νοικοκυριά (εξαιρούνται οι οιονεί μετοχικές εταιρείες που ανήκουν σε νοικοκυριά)			1.1. = Εμπορεύσιμη ή για ίδια τελική χρήση	Νοικοκυριά
	1.2. Λοιποί ιδιωτικοί παραγωγοί (περιλαμβάνονται οι οιονεί μετοχικές εταιρείες που ανήκουν σε νοικοκυριά)	1.2.1. Ιδιωτικά ΜΚΙ	1.2.1.1. Ναι	1.2.1.1. = Εμπορεύσιμη	Εταιρείες
			1.2.1.2. Όχι	1.2.1.2. = Λοιπή μη εμπορεύσιμη	ΜΚΙΕΝ
		1.2.2. Λοιποί ιδιωτικοί παραγωγοί που δεν είναι ΜΚΙ		1.2.2. = Εμπορεύσιμη	Εταιρείες
2. Δημόσιοι παραγωγοί			2.1. Ναι	2.1. = Εμπορεύσιμη	Εταιρείες
			2.2. Όχι	2.2. = Λοιπή μη εμπορεύσιμη	Δημόσιο

Ο πίνακας δείχνει ότι για να προσδιοριστεί εάν μια θεσμική μονάδα θα πρέπει να ταξινομείται ως παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος, παραγωγός για ίδια τελική χρήση ή παραγωγός λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος θα πρέπει να εφαρμοσθούν διαδοχικά διάφορες διακρίσεις.

- 3.28. Η πρώτη διάκριση είναι μεταξύ ιδιωτικών και δημοσίων παραγωγών. Δημόσιος παραγωγός είναι ένας παραγωγός που ελέγχεται από το δημόσιο τομέα. Στην περίπτωση των ΜΚΙ, δημόσιος παραγωγός είναι ένα ΜΚΙ που ελέγχεται και κατά κύριο λόγο χρηματοδοτείται από το δημόσιο. Όλοι οι άλλοι παραγωγοί είναι ιδιωτικοί παραγωγοί. Ο έλεγχος ορίζεται ως η ικανότητα καθορισμού της γενικής (εταιρικής) πολιτικής ή προγράμματος μιας θεσμικής μονάδας διορίζοντας τους κατάλληλους διευθυντές ή διαχειριστές, εάν χρειάζεται. Η κατοχή περισσότερου του 50% των μετοχών μιας εταιρείας είναι ικανή, αλλά όχι αναγκαία, συνθήκη για έλεγχο (βλέπε επίσης παράγραφο 2.26).
- 3.29. Όπως δείχνει ο πίνακας 3.1, ιδιωτικοί παραγωγοί εμφανίζονται σε όλους τους τομείς εκτός από το δημόσιο τομέα. Αντίθετα, δημόσιοι παραγωγοί εμφανίζονται μόνο στους τομείς των μετοχικών εταιρειών (μη χρηματοδοτικές εταιρείες και χρηματοδοτικές εταιρείες) και στον τομέα του δημοσίου.
- 3.30. Μια ειδική κατηγορία ιδιωτικών παραγωγών είναι η μη μετοχικές εταιρείες που ανήκουν σε νοικοκυριά. Αυτές είναι πάντοτε παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ή παραγωγοί για ίδια τελική χρήση. Το δεύτερο συμβαίνει στην περίπτωση παραγωγής υπηρεσιών στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης και της παραγωγής αγαθών για ίδιο λογαριασμό. Όλες οι μη μετοχικές εταιρείες που ανήκουν σε νοικοκυριά ταξινομούνται στον τομέα των νοικοκυριών. Θα πρέπει να γίνεται εξαίρεση μόνο για οιονεί μετοχικές εταιρείες που ανήκουν σε νοικοκυριά. Αυτές είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος και ταξινομούνται στους τομείς των μη χρηματοδοτικών και των χρηματοδοτικών εταιρειών.
- 3.31. Για τους υπόλοιπους ιδιωτικούς παραγωγούς, θα πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων και λοιπών ιδιωτικών παραγωγών.

Ορισμός: Ένα ΜΚΙ ορίζεται ως νομικό πρόσωπο ή κοινωνικός οργανισμός που έχει δημιουργηθεί με σκοπό την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών, το καθεστώς των οποίων δεν τους επιτρέπει να είναι πηγή εισοδήματος, κέρδους ή άλλου οικονομικού οφέλους για τις μονάδες που τα δημιουργούν, τα ελέγχουν ή τα χρηματοδοτούν. Στην πράξη, οι παραγωγικές δραστηριότητές τους ενδέχεται να δημιουργήσουν πλεονάσματα ή ελλείμματα, όμως τυχόν πλεονάσματα δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ιδιοποίησης από άλλες θεσμικές μονάδες.

Όλοι οι άλλοι παραγωγοί που δεν είναι ΜΚΙ είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος. Ταξινομούνται στους τομείς των μη χρηματοδοτικών και των χρηματοδοτικών εταιρειών.

- 3.32. Για να καθοριστεί το είδος του παραγωγού και ο τομέας για τα ιδιωτικά ΜΚΙ, θα πρέπει να εφαρμόζεται το κριτήριο του 50%:
- α) αν περισσότερο από το 50% του κόστους παραγωγής καλύπτεται από τις πωλήσεις, η θεσμική μονάδα είναι παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος και ταξινομείται στους τομείς των μη χρηματοδοτικών και των χρηματοδοτικών εταιρειών
- β) αν λιγότερο από το 50% του κόστους παραγωγής καλύπτεται από τις πωλήσεις, η θεσμική μονάδα είναι παραγωγός λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος και ταξινομείται στον τομέα των ΜΚΙΕΝ. Όμως, τα ΜΚΙ παραγωγοί λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος που ελέγχονται και κατά κύριο λόγο χρηματοδοτούνται από το δημόσιο ταξινομούνται στον τομέα του δημοσίου.
- 3.33. Για να γίνεται η διάκριση μεταξύ παραγωγών εμπορεύσιμου προϊόντος και παραγωγών λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος με το κριτήριο του 50%, οι πωλήσεις και το κόστος παραγωγής ορίζονται ως εξής:
- α) οι πωλήσεις καλύπτουν τις πωλήσεις εξαγορεύμενων των φόρων επί των προϊόντων αλλά συμπεριλαμβανομένων όλων των πληρωμών που γίνονται από το δημόσιο και χορηγούνται σε κάθε είδους παραγωγό που επιδίδεται σε δραστηριότητες αυτού του είδους, δηλαδή περιλαμβάνονται όλες οι πληρωμές που συνδέονται με τον όγκο ή την αξία της παραγωγής, εξαγορεύονται όμως οι πληρωμές για την κάλυψη ενός γενικού ελλείμματος.
- Αυτός ο ορισμός των πωλήσεων αντιστοιχεί με τον ορισμό της παραγωγής σε βασικές τιμές με τις ακόλουθες εξαιρέσεις:
- (1) η παραγωγή σε βασικές τιμές ορίζεται αφού πρώτα έχει αποφασιστεί εάν η παραγωγή είναι εμπορεύσιμη ή λοιπή μη εμπορεύσιμη: οι πωλήσεις χρησιμοποιούνται μόνο για την αξιολόγηση της εμπορεύσιμης παραγωγής· η λοιπή μη εμπορεύσιμη παραγωγή αξιολογείται με βάση το κόστος παραγωγής.

(2) οι πληρωμές που γίνονται από το κράτος για να καλυφθεί ένα συνολικό έλλειμμα δημοσίων επιχειρήσεων και οιονεί επιχειρήσεων αποτελούν μέρος των λοιπών επιδοτήσεων προϊόντων όπως ορίζονται στην παράγραφο 4.35 στοιχείο γ). Κατά συνέπεια, η εμπορεύσιμη παραγωγή σε βασικές τιμές περιλαμβάνει και αυτές τις πληρωμές από το δημόσιο τομέα για την κάλυψη ενός γενικού ελλείμματος·

β) το κόστος παραγωγής είναι το άθροισμα της ενδιάμεσης ανάλωσης, του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας, της ανάλωσης παγίου κεφαλαίου και των λοιπών φόρων επί της παραγωγής. Για το κριτήριο αυτό δεν αφαιρούνται οι λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής. Για να εξασφαλισθεί η συνέπεια των εννοιών των πωλήσεων και του κόστους παραγωγής κατά την εφαρμογή του κριτηρίου του 50 %, το κόστος παραγωγής δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει τα κόστη που αντιστοιχούν σε σχηματισμό κεφαλαίου για ίδιο λογαριασμό.

Το κριτήριο του 50 % θα πρέπει να εφαρμόζεται εξετάζοντας μια σειρά ετών· μόνο εάν το κριτήριο ισχύει για πολλά έτη ή ισχύει για το τρέχον έτος και αναμένεται ότι θα ισχύσει για το κοντινό μέλλον, θα πρέπει να εφαρμόζεται αυστηρά. Αν υπάρχουν μικρής σημασίας διακυμάνσεις του μεγέθους των πωλήσεων από το ένα έτος στο άλλο δεν απαιτείται αναταξινόμηση των θεσμικών μονάδων (και των τοπικών ΜΟΔ και της παραγωγής τους).

3.34. Οι πωλήσεις μπορεί να αποτελούνται από πολλά στοιχεία. Για παράδειγμα, στην περίπτωση των υπηρεσιών υγειονομικής ενός νοσοκομείου, οι πωλήσεις μπορούν να αντιστοιχούν με τα ακόλουθα:

- α) αγορές από μισθωτούς, που θα καταγράφονται ως εισόδημα περιουσίας και δαπάνη για τελική κατανάλωση·
- β) αγορές από ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες·
- γ) αγορές από ταμεία κοινωνικής ασφάλισης και από το δημόσιο, που ταξινομούνται ως κοινωνικές παροχές σε είδος·
- δ) αγορές από νοικοκυριά χωρίς επιστροφή (δαπάνη για τελική κατανάλωση).

Μόνο οι λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής και οι δωρεές (π.χ. από φιλανθρωπικά ιδρύματα) που εισπράττονται δεν αντιμετωπίζονται ως πωλήσεις.

Επίσης, οι πωλήσεις υπηρεσιών μεταφορών μπορούν να αποτελούνται από ενδιάμεση ανάλωση παραγωγών, εισόδημα σε είδος που παρέχεται από εργοδότες, κοινωνικές παροχές σε είδος που παρέχονται από το δημόσιο και αγορές από νοικοκυριά χωρίς αποζημίωση.

3.35. Τα ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν επιχειρήσεις είναι ειδική περίπτωση. Χρηματοδοτούνται συνήθως από εισφορές ή συνδρομές από τη σχετική ομάδα επιχειρήσεων. Οι συνδρομές αντιμετωπίζονται όχι ως μεταβιβάσεις αλλά ως πληρωμές για παροχή υπηρεσιών, δηλαδή ως πωλήσεις. Επομένως, αυτά τα ΜΚΙ είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος και ταξινομούνται στους τομείς των μη χρηματοδοτικών και των χρηματοδοτικών εταιρειών.

3.36. Κατά την εφαρμογή του κριτηρίου του 50 % στις πωλήσεις και το κόστος παραγωγής ιδιωτικών ή δημοσίων ΜΚΙ, η ένταξη στις πωλήσεις όλων των πληρωμών που συνδέονται με τον όγκο της παραγωγής μπορεί να είναι παραπλανητική σε ορισμένες συγκεκριμένες περιπτώσεις. Αυτό μπορεί να ισχύει, για παράδειγμα, στη χρηματοδότηση της παραγωγής ιδιωτικών και δημοσίων σχολείων: οι πληρωμές από το δημόσιο μπορεί να συνδέονται με τον αριθμό των μαθητών αλλά μπορεί και να είναι αντικείμενο διαπραγμάτευσης με το δημόσιο. Σε μια τέτοια περίπτωση, οι πληρωμές αυτές δεν πρέπει αναγκαστικά να θεωρούνται ως πωλήσεις αν και συνδέονται σαφώς με τον όγκο της παραγωγής (τον αριθμό των μαθητών). Αυτό σημαίνει ότι ένα σχολείο που χρηματοδοτείται κυρίως με τέτοιες πληρωμές είναι παραγωγός λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος. Όταν το σχολείο είναι δημόσιος παραγωγός, δηλαδή όταν κατά κύριο λόγο χρηματοδοτείται και ελέγχεται από το δημόσιο, θα πρέπει να ταξινομείται στον τομέα του δημοσίου. Όταν το σχολείο είναι ιδιωτικός παραγωγός λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος, θα πρέπει να ταξινομείται στον τομέα ΜΚΙΕΝ.

3.37. Οι δημόσιοι παραγωγοί μπορεί να είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ή παραγωγοί λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος. Αν το κριτήριο του 50 % αποφασίζει ότι η θεσμική μονάδα θα πρέπει να θεωρείται ως παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος, ταξινομείται στους τομείς των μη χρηματοδοτικών και των χρηματοδοτικών εταιρειών. Το κριτήριο του 50 % αποφασίζει επίσης σε ποιες περιπτώσεις μια κρατική μονάδα θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως οιονεί εταιρεία που ανήκει στο δημόσιο: μόνο εάν καλύπτει το κριτήριο του 50 % θα πρέπει να δημιουργηθεί μια οιονεί εταιρεία. Αν η θεσμική μονάδα είναι παραγωγός λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος, ταξινομείται στον τομέα του δημοσίου. Επομένως, η διάκριση μεταξύ ΜΚΙ και λοιπών παραγωγών δεν έχει σχέση με την ταξινόμηση των δημοσίων παραγωγών.

Τοπικές ΜΟΔ και η παραγωγή τους: διάκριση μεταξύ εμπορεύσιμης παραγωγής, παραγωγής για ίδια τελική χρήση και λοιπής μη εμπορεύσιμης παραγωγής

- 3.38. Όταν έχει εφαρμοστεί η διάκριση της εμπορεύσιμης παραγωγής, της παραγωγής για ίδια τελική χρήση και της λοιπής μη εμπορεύσιμης παραγωγής στις θεσμικές μονάδες ως παραγωγούς, η διάκριση μπορεί να εφαρμοσθεί σε τοπικές ΜΟΔ και στην παραγωγή τους. Η σχέση αυτή εμφανίζεται στον πίνακα 3.2.

Πίνακας 3.2 — Θεσμικές μονάδες, τοπικές ΜΟΔ και παραγωγή, και η διάκριση μεταξύ εμπορεύσιμης παραγωγής, παραγωγής για ίδια τελική χρήση και λοιπής μη εμπορεύσιμης παραγωγής

Θεσμική μονάδα	Κύρια τοπική ΜΟΔ	Δευτερεύουσα τοπική ΜΟΔ	Κύριο προϊόν κέρειας τοπικής ΜΟΔ	Δευτερέον προϊόν κέρειας τοπικής ΜΟΔ	Κύριο προϊόν δευτερεύουσας τοπικής ΜΟΔ	Δευτερέον προϊόν δευτερεύουσας τοπικής ΜΟΔ
Παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος	Παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος	Παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος Παραγωγός για ίδια τελική χρήση	Εμπορεύσιμο προϊόν	Εμπορεύσιμο προϊόν Προϊόν για ίδια τελική χρήση	Εμπορεύσιμο προϊόν Προϊόν για ίδια τελική χρήση	Εμπορεύσιμο προϊόν Προϊόν για ίδια τελική χρήση Εμπορεύσιμο προϊόν
Παραγωγός για ίδια τελική χρήση	Παραγωγός για ίδια τελική χρήση		Προϊόν για ίδια τελική χρήση	Εμπορεύσιμο προϊόν		
Παραγωγός λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος	Παραγωγός λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος	Παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος Παραγωγός λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος	Λοιπό μη εμπορεύσιμο προϊόν	Εμπορεύσιμο προϊόν Προϊόν για ίδια τελική χρήση	Εμπορεύσιμο προϊόν Λοιπό μη εμπορεύσιμο προϊόν	Εμπορεύσιμο προϊόν Προϊόν για ίδια τελική χρήση Εμπορεύσιμο προϊόν Προϊόν για ίδια τελική χρήση Λοιπό μη εμπορεύσιμο προϊόν

- 3.39. Για τις θεσμικές μονάδες που αναγνωρίζονται ως παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος, η κύρια τοπική ΜΟΔ είναι και αυτή, φυσικά, παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος. Η δευτερεύουσα τοπική ΜΟΔ μπορεί να είναι παραγωγός εμπορεύσιμου προϊόντος, αλλά επίσης και παραγωγός για ίδια τελική χρήση. Πάντως, η δευτερεύουσα τοπική ΜΟΔ δεν μπορεί, κατά συνθήκη, να είναι παραγωγός λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος. Αυτό σημαίνει ότι οι (δευτερεύουσες) τοπικές ΜΟΔ στους τομείς των μη χρηματοδοτικών και των χρηματοδοτικών εταιρειών είναι όλες παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ή παραγωγοί για ίδια τελική χρήση.

- 3.40. Για τις θεσμικές μονάδες που είναι παραγωγοί λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος, η κύρια τοπική ΜΟΔ θα είναι και αυτή παραγωγός λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος. Οι δευτερεύουσες τοπικές ΜΟΔ μπορεί να είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ή παραγωγοί λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος. Αυτό σημαίνει ότι οι τομείς του δημοσίου

και των ΜΚΙΕΝ μπορεί να περιλαμβάνουν ορισμένες (δευτερεύουσες) τοπικές ΜΟΔ που είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος (αν και όλες οι θεσμικές μονάδες σ' αυτούς τους τομείς είναι παραγωγοί λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος). Για να καθορισθεί εάν οι δευτερεύουσες τοπικές ΜΟΔ είναι παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος ή παραγωγοί λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος θα πρέπει να εφαρμόζεται το κριτήριο του 50 %.

- 3.41. Αφού έχει εφαρμοστεί η διάκριση εμπορεύσιμης παραγωγής, παραγωγής για ίδια τελική χρήση και λοιπής μη εμπορεύσιμης παραγωγής σε θεσμικές μονάδες και στις τοπικές ΜΟΔ τους, η διάκριση μπορεί να εφαρμοστεί και στο προϊόν των τοπικών ΜΟΔ. Η σχέση αυτή εμφανίζεται στον πίνακα 3.3.

Πίνακας 3.3 — Η διάκριση εμπορεύσιμης παραγωγής, παραγωγής για ίδια τελική χρήση και λοιπής μη εμπορεύσιμης παραγωγής για τοπικές ΜΟΔ και την παραγωγή τους

	Παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος	Παραγωγοί για ίδια τελική χρήση	Παραγωγοί λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος	Σύνολο
Εμπορεύσιμο προϊόν	X	X	χ	Συνολικό εμπορεύσιμο προϊόν
Προϊόν για ίδια τελική χρήση	χ	X	χ	Συνολικό προϊόν για ίδια τελική χρήση
Λοιπό μη εμπορεύσιμο προϊόν	0	0	X	Συνολικό μη εμπορεύσιμο προϊόν
Σύνολο	Συνολικό προϊόν παραγωγών εμπορεύσιμου προϊόντος	Συνολικό προϊόν παραγωγών για ίδια τελική χρήση	Συνολικό προϊόν παραγωγών λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος	Συνολικό προϊόν

X = μεγάλος όγκος προϊόντος; χ = μικρός όγκος προϊόντος; 0 = μηδενικό προϊόν (κατά συνήθη).

- 3.42. Κατά συνήθη, οι τοπικές ΜΟΔ ως παραγωγοί εμπορεύσιμου προϊόντος και ως παραγωγοί για ίδια τελική χρήση δεν μπορούν να παρέχουν λοιπό μη εμπορεύσιμο προϊόν. Κατά συνέπεια, το προϊόν τους μπορεί να καταγράφεται μόνο ως εμπορεύσιμο προϊόν ή ως προϊόν για ίδια τελική χρήση και να αξιολογείται αντιστοίχως (βλέπε παραγράφους 3.46-3.52).
- 3.43. Οι τοπικές ΜΟΔ ως παραγωγοί λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος μπορούν να παρέχουν, ως δευτερεύον προϊόν, εμπορεύσιμο προϊόν και προϊόν για ίδια τελική χρήση. Το προϊόν για ίδια τελική χρήση αποτελείται από σχηματισμό κεφαλαίου για ίδιο λογαριασμό. Η εμφάνιση εμπορεύσιμου προϊόντος θα πρέπει να απορρίπτεται να καθορίζεται εφαρμόζοντας το κριτήριο του 50% στα επιμέρους προϊόντα: εμπορεύσιμο προϊόν είναι το προϊόν που πωλείται στο 50% τουλάχιστον του κόστους παραγωγής του. Αυτό μπορεί να ισχύει, για παράδειγμα, όταν κρατικά νοσοκομεία χρεώνουν οικονομικά σημαντικές τιμές για ορισμένες από τις υπηρεσίες που παρέχουν. Ως άλλα παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν οι πωλήσεις αντιγράφων από κρατικά μουσεία και οι πωλήσεις προγνώσεων καιρού από μετεωρολογικές υπηρεσίες.
- 3.44. Στη στατιστική πρακτική, μπορεί να είναι δύσκολο να γίνει σαφής διάκριση μεταξύ των διαφόρων προϊόντων των τοπικών ΜΟΔ ή των κρατικών οργανισμών και των ΜΚΙΕΝ. Αυτό ισχύει ακόμη περισσότερο για το κόστος παραγωγής σε σχέση με τα διάφορα προϊόντα. Στην περίπτωση αυτή, μια απλή λύση είναι να αντιμετωπίζονται όλα τα έσοδα των παραγωγών λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος από τη δευτερεύουσα δραστηριότητά τους ή τις δευτερεύουσες δραστηριότητές τους ως έσοδα από ένα είδος παραγωγής εμπορεύσιμου προϊόντος. Αυτό ισχύει, για παράδειγμα, στα έσοδα ενός μουσείου από τις πωλήσεις αφισών και καρτών⁽¹⁾.
- 3.45. Οι παραγωγοί λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος μπορούν επίσης να έχουν έσοδα από την πώληση του λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος τους σε οικονομικά μη σημαντικές τιμές, π.χ. τα έσοδα του μουσείου από την πώληση εισιτηρίων. Τα έσοδα αυτά αφορούν το λοιπό μη εμπορεύσιμο προϊόν. Πάντως, αν και τα δύο είδη εσόδων (έσοδα από εισιτήρια και έσοδα από τις πωλήσεις αφισών και καρτών) είναι δύσκολο να διακριθούν, μπορούν να αντιμετωπίζονται όλα είτε ως έσοδα από εμπορεύσιμο προϊόν είτε έσοδα από λοιπό μη εμπορεύσιμο προϊόν. Η επιλογή μεταξύ των δύο εναλλακτικών καταγραφών θα πρέπει να εξαρτάται από την υποτιθέμενη σχετική σημασία των δύο ειδών εσόδου (από εισιτήρια σε σχέση με έσοδα από την πώληση αφισών και καρτών).

ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

- 3.46. Το προϊόν πρέπει να καταγράφεται και να αποτιμάται όταν εξέρχεται από την παραγωγική διεργασία.

⁽¹⁾ Αν και τα έσοδα αυτά μπορεί να μην είναι επαρκή για να καλύψουν το 50% όλων των κόστους του καταστήματος του μουσείου, π.χ. γιατί περιλαμβάνει το εισόδημα εξαστημένης εργασίας του προσωπικού του καταστήματος του μουσείου.

3.47. Όλα τα προϊόντα πρέπει να αποτιμώνται σε βασικές τιμές, αλλά ισχύουν ειδικές συνθήκες για τα ακόλουθα:

- α) αποτίμηση λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος·
- β) αποτίμηση συνολικής παραγωγής ενός παραγωγού λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος (τοπική ΜΟΔ)·
- γ) αποτίμηση της συνολικής παραγωγής μιας θεσμικής μονάδας της οποίας μια τοπική ΜΟΔ είναι παραγωγός λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος.

(Βλέπε παραγράφους 3.53-3.56)

3.48. *Ορισμός:* Η βασική τιμή είναι η τιμή που εισπράττουν οι παραγωγοί από τον αγοραστή για μια μονάδα ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας που παράγεται ως προϊόν, μείον τυχόν φόρους καταβλητέους για τη μονάδα αυτή ως συνέπεια της παραγωγής ή της πώλησής της (δηλαδή φόρους επί προϊόντων) και συν τυχόν εισπραχτέες επιδοτήσεις για τη μονάδα αυτή ως συνέπεια της παραγωγής ή της πώλησής της (δηλαδή επιδοτήσεις προϊόντων). Εξαιρούνται τυχόν μεταφορικά έξοδα τα οποία χρεώνονται ξεχωριστά από τον παραγωγό. Περιλαμβάνονται τυχόν μεταφορικά κόστη τα οποία χρεώνει ο παραγωγός στο ίδιο τιμολόγιο, ακόμη και αν αναγράφονται ως ξεχωριστό στοιχείο στο τιμολόγιο.

3.49. Το προϊόν για ίδια τελική χρήση (P.12) πρέπει να αποτιμάται με βάση τις βασικές τιμές παρόμοιων προϊόντων που πωλούνται στην αγορά· κατά συνέπεια, από το προϊόν αυτό μπορεί να προκύψει καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα. Αυτό ισχύει επίσης και για υπηρεσίες στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης (βλέπε παράγραφο 3.64). Πάντως, το προϊόν κατασκευών για ίδιο λογαριασμό θα πρέπει κατά κανόνα να αποτιμάται με βάση το κόστος παραγωγής.

3.50. Οι προσθήκες σε συνεχιζόμενες εργασίες αποτιμώνται ανάλογα με την εκτιμώμενη τρέχουσα βασική τιμή του έτοιμου προϊόντος.

3.51. Εάν θα πρέπει να εκτιμηθεί από πριν η αξία προϊόντος που θεωρείται ως συνεχιζόμενες εργασίες, αυτό θα πρέπει να γίνεται με βάση τα πραγματικά κόστη που εμφανίζονται, συν μια ανατίμηση που θα αντανάκλα το εκτιμώμενο λειτουργικό πλεόνασμα ή το εκτιμώμενο μεικτό εισόδημα (με βάση τις ώρες εργασίας των ιδιοκτητών χωρίς αμοιβή). Οι προσωρινές εκτιμήσεις θα πρέπει στη συνέχεια να αντικατασταθούν από τις εκτιμήσεις που θα προκύψουν με την κατανομή της πραγματικής αξίας (όταν θα είναι γνωστή) των τελικών προϊόντων. Αυτά είναι το άθροισμα των αξιών των ακόλουθων:

- α) έτοιμα προϊόντα που πωλούνται ή ανταλλάσσονται·
- β) εισαγωγές έτοιμων προϊόντων σε αποθέματα, μείον οι αποσύρσεις·
- γ) έτοιμα προϊόντα για ίδια τελική χρήση.

3.52. Για κτίρια και κατασκευές που αγοράζονται ημιτελή, η αξία εκτιμάται με βάση το προσωρινό κόστος, περιλαμβανόμενης και μιας ανατίμησης για το λειτουργικό πλεόνασμα. Τα ποσά των τμηματικών πληρωμών μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως προσέγγιση των αξιών του μεικτού σχηματισμού παγίου κεφαλαίου που έχει πραγματοποιήσει ο αγοραστής σε κάθε στάδιο (υποθέτοντας ότι δεν υπάρχουν προκαταβολές ή καθυστερημένες πληρωμές).

Αν τα έργα για μια κατασκευή για ίδιο λογαριασμό δεν έχουν ολοκληρωθεί σε μια λογιστική περίοδο, η αξία του προϊόντος και τον αντίστοιχο μεικτό σχηματισμού παγίου κεφαλαίου θα πρέπει να εκτιμηθεί εφαρμόζοντας το τμήμα του συνολικού κόστους παραγωγής που προέκυψε κατά τη σχετική περίοδο σε σχέση με την κατ' εκτίμηση τρέχουσα βασική τιμή. Εάν μέρος ή το σύνολο της εργασίας παρέχεται δωρεάν, όπως μπορεί να συμβαίνει στην περίπτωση κοινών κατασκευών από νοικοκυριά, στο κατ' εκτίμηση συνολικό κόστος παραγωγής συμπεριλαμβάνεται μια εκτίμηση του κόστους της εργασίας που θα υπήρχε εάν είχε χρησιμοποιηθεί αμειβόμενο εργατικό δυναμικό, χρησιμοποιώντας τα ημερομίσθια που προσφέρονται για παρόμοιες εργασίες στην περιοχή ή στην αντίστοιχη περιφέρεια.

3.53. Το προϊόν ενός παραγωγού λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος (τοπικής ΜΟΔ) πρέπει να αποτιμάται με βάση το συνολικό κόστος παραγωγής, π.χ. το άθροισμα των ακόλουθων:

- α) ενδιάμεσης ανάλωσης (P.2)·
- β) αμοιβών εργαζομένων (D.1)·
- γ) ανάλωσης παγίου κεφαλαίου (K.1)·
- δ) λοιποί φόροι επί της παραγωγής (D.29) μείον λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής (D.39).

Θα πρέπει να αφαιρούνται οι λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής. Πάντως, θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι οι λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής προς παραγωγούς λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος συχνά δεν θα υπάρχουν στην πράξη ή θα αφορούν πολύ μικρά ποσά, γιατί περιλαμβάνουν μόνο πληρωμές από το δημόσιο σε παραγωγούς που εντάσσονται σε γενικές πολιτικές οι οποίες δεν στοχεύουν σε κάποιο συγκεκριμένο είδος οικονομικής δραστηριότητας, π.χ. στοχεύουν στη μείωση της ανεργίας και της ύπαιθρης γενικά. Για παράδειγμα, όταν οι μισθοί των διδασκόντων ενός ιδιωτικού σχολείου χρηματοδοτούνται κατά 50 % από το κράτος, αυτές οι πληρωμές θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως

τρέχουσες μεταβιβάσεις και όχι ως λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής. Μια λοιπή επιδότηση παραγωγής προς έναν παραγωγό λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος εμφανίζεται, για παράδειγμα, μόνο όταν το δημόσιο χρηματοδοτεί 20% του μισθού του διδασκάλου κατά τα δύο πρώτα έτη απασχόλησης, γιατί ο διδάσκαλος αυτός ήταν άνεργος για μεγάλο χρονικό διάστημα. Επομένως, οι λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής προς παραγωγούς λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος δεν περιλαμβάνουν όλες τις πληρωμές που συνδέονται συγκεκριμένα με ένα συγκεκριμένο είδος οικονομικής δραστηριότητας (π.χ. συνδέονται συγκεκριμένα με την εκπαίδευση).

Κατά συνθήκη, οι πληρωμές τόκων δεν περιλαμβάνονται στο κόστος της παραγωγής λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος (αν και μπορούν να θεωρηθούν ως μεγάλο μέρος του κόστους παραγωγής σε ορισμένες περιπτώσεις, π.χ. στην περίπτωση των στεγαστικών εταιρειών). Επίσης, το κόστος της παραγωγής λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος δεν περιλαμβάνει τεμαρτό ενοίκιο για την αξία ενοικίασης των κτιρίων που δεν προορίζονται για κατοικία, τα οποία ανήκουν στον παραγωγό και χρησιμοποιούνται για την παραγωγή λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος.

- 3.54. Το συνολικό προϊόν μιας θεσμικής μονάδας είναι το άθροισμα του συνολικού προϊόντος των τοπικών ΜΟΔ που την απαρτίζουν. Αυτό ισχύει επίσης και για θεσμικές μονάδες που είναι παραγωγοί λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος.
- 3.55. Εάν δεν υπάρχει δευτερεύον εμπορεύσιμο προϊόν από παραγωγούς λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος (τοπικές ΜΟΔ), το λοιπό μη εμπορεύσιμο προϊόν θα πρέπει να αποτιμάται με βάση το κόστος παραγωγής. Στην περίπτωση ύπαρξης δευτερεύοντος εμπορεύσιμου προϊόντος από παραγωγούς λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος, το λοιπό μη εμπορεύσιμο προϊόν αποτιμάται ως κατάλοιπο στοιχείο, δηλαδή ως η διαφορά μεταξύ του συνολικού κόστους της παραγωγής του παραγωγού λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος, μείον τα έσοδά του από το εμπορεύσιμο προϊόν.
- 3.56. Καταρχήν, το εμπορεύσιμο προϊόν από παραγωγούς λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος πρέπει να αποτιμάται σε βαιοζικές τιμές. Πάντως, αν και μια τοπική ΜΟΔ παραγωγός λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος μπορεί να έχει έσοδα από πωλήσεις, η συνολική παραγωγή της, που καλύπτει τόσο το εμπορεύσιμο όσο και το λοιπό μη εμπορεύσιμο προϊόν (και ενδεχομένως και το προϊόν για ίδια τελική χρήση), εξακολουθεί να αποτιμάται με βάση το κόστος παραγωγής. Η αξία του εμπορεύσιμου προϊόντος της παρέχεται από τα έσοδα από τις πωλήσεις εμπορεύσιμων προϊόντων, ενώ η αξία του λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος της παρέχεται ως κατάλοιπο στοιχείο, ως η διαφορά μεταξύ αφενός της αξίας της συνολικής παραγωγής και αφετέρου της αξίας του εμπορεύσιμου προϊόντος και του προϊόντος για ίδια τελική χρήση. Η αξία των εσόδων από την πώληση λοιπών μη εμπορεύσιμων αγαθών ή υπηρεσιών σε τιμές που δεν είναι οικονομικά σημαντικές εξακολουθεί να είναι μέρος της αξίας του λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος της.
- 3.57. Για ορισμένους συγκεκριμένους τύπους προϊόντων, οι χρόνοι καταγραφής και η αποτίμηση του προϊόντος υπόκεινται στις ακόλουθες αποσαφηνίσεις και εξαιρέσεις, που παρουσιάζονται με τη σειρά των τμημάτων CPA.
- 3.58. Α. Προϊόντα γεωργίας, θήρας και δασοκομίας:
Β. Ψάρια

Η παραγωγή γεωργικών προϊόντων θα πρέπει να καταγράφεται σαν να παραγόταν συνεχώς σε όλη τη διάρκεια της περιόδου παραγωγής (και όχι απλώς κατά τη στιγμή της συγκομιδής των γεωργικών προϊόντων ή της σφαγής των ζώων).

Οι αναπτυσσόμενες καλλιέργειες, τα δένδρα προς υλοτομία και τα αποθέματα ψαριών ή ζώων που εκτρέφονται για διατροφική χρήση θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως αποθέματα συνεχιζόμενων εργασιών κατά τη διάρκεια της διεργασίας, και να μετατρέπονται σε αποθέματα έτοιμων προϊόντων όταν η διεργασία ολοκληρωθεί.

- 3.59. Δ. Μεταποιημένα προϊόντα:
ΣΤ. Κατασκευαστικές εργασίες

Όταν συνάπτεται εξαρχής μια σύμβαση πώλησης για την κατασκευή ενός κτιρίου ή άλλης κατασκευής, που καλύπτει περισσότερες από μία λογιστικές περιόδους, το προϊόν που παράγεται σε κάθε περίοδο αντιμετωπίζεται σαν να πωλείται στον αγοραστή στο τέλος της περιόδου: δηλαδή στο μεικτό σχηματισμό κεφαλαίου του αγοραστή και όχι στις συνεχιζόμενες εργασίες στην κατασκευαστική βιομηχανία. Στην πραγματικότητα, το παραγόμενο προϊόν αντιμετωπίζεται σαν να πωλείται στον αγοραστή σταδιακά, εφόσον ο αγοραστής γίνεται νόμιμος ιδιοκτήτης του προϊόντος. Όταν σύμφωνα με τη σύμβαση απαιτούνται τμηματικές πληρωμές, ως προσέγγιση της αξίας του προϊόντος μπορεί να χρησιμοποιηθεί η αξία των τμηματικών πληρωμών που γίνονται σε κάθε περίοδο. Πάντως, εάν δεν υπάρχει σύμβαση πώλησης, το ημιτελές προϊόν που παράγεται σε κάθε περίοδο καταγράφεται ως συνεχιζόμενες εργασίες.

- 3.60. Ζ. Υπηρεσίες χονδρικού και λιανικού εμπορίου· υπηρεσίες επισκεπής αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσυκλετών, καθώς και προσωπικών ειδών και ειδών οικιακής χρήσης

Το προϊόν των υπηρεσιών χονδρικού και λιανικού εμπορίου μετράται με βάση τα εμπορικά κέρδη που επιτυγχάνονται για τα αγαθά που αγοράζουν προς μεταπώληση.

Ορισμός: Εμπορικό κέρδος είναι η διαφορά μεταξύ της πραγματικής ή της τεμαρτής τιμής που εμφανίζεται για ένα αγαθό που αγοράζεται προς μεταπώληση και τη τιμής που θα έπρεπε να πληρώσει ο διανομέας για να αντικαταστήσει το αγαθό αυτό τη στιγμή που πωλείται ή που διατίθεται με οποιοδήποτε άλλο τρόπο.

Κατά συνθήκη, τα κέρδη και οι ζημιές κτήσης δεν περιλαμβάνονται στο εμπορικό κέρδος. Πάντως, στην πράξη, οι πηγές των δεδομένων μπορεί να μην επιτρέπουν την αποϊόνωση όλων των κερδών και των ζημιών κτήσης.

3.61. Η. Υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων

Η αξία του προϊόντος των υπηρεσιών των ξενοδοχείων, των εστιατορίων και των καφενείων περιλαμβάνει την αξία των τροφίμων, των ποτών, κ.λπ. που καταναλώνονται.

3.62. Θ. Υπηρεσίες μεταφορών, αποθήκευσης και επικοινωνιών

Το προϊόν των υπηρεσιών μεταφορών μετράται με βάση την αξία των εισπρακτέων ποσών για τη μεταφορά αγαθών ή επιβατών. Η μεταφορά για ίδια χρήση μέσα σε μια τοπική ΜΟΔ θεωρείται βοηθητική δραστηριότητα και δεν επισημαίνεται και δεν καταγράφεται ξεχωριστά.

Το προϊόν των υπηρεσιών αποθήκευσης μετράται με βάση την αξία μιας προσθήκης σε συνεχιζόμενες εργασίες, είτε πρόσθετο προϊόν με την έννοια της διαχρονικής μεταφοράς (π.χ. αποθήκευσης για λογαριασμό άλλων τοπικών ΜΟΔ) ή υλική μεταβολή (π.χ. στην περίπτωση της ωρίμανσης του κρασιού).

Το προϊόν των υπηρεσιών ταξιδιωτικών πρακτορείων μετράται με βάση την αξία των ποσών που χρεώνουν τα πρακτορεία (αμοιβές ή προμήθειες) και όχι με βάση το σύνολο των δαπανών που καταβάλλουν οι ταξιδιώτες στο πρακτορείο. Αυτές μπορεί να συμπεριλαμβάνουν π.χ. κόστος μεταφοράς από τρίτους.

Το προϊόν των υπηρεσιών διοργανωτών οργανωμένων ταξιδιών μετράται με βάση το σύνολο των δαπανών που καταβάλλουν οι ταξιδιώτες στους διοργανωτές.

Η διάκριση μεταξύ των υπηρεσιών ταξιδιωτικών πρακτορείων και των υπηρεσιών διοργανωτών οργανωμένων ταξιδιών είναι ότι οι υπηρεσίες ταξιδιωτικών πρακτορείων συνίστανται μόνο στη διαμεσολάβηση για λογαριασμό του ταξιδιώτη, ενώ οι υπηρεσίες των διοργανωτών οργανωμένων ταξιδιών δημιουργούν ένα νέο προϊόν, δηλαδή διοργανώνεται ένα ταξίδι για το οποίο οι τιμές των διαφόρων συστατικών (π.χ. μετακίνηση, διαμονή και ψυχαγωγία) δεν είναι αναγνωρίσιμες για τον ταξιδιώτη.

3.63. Ι. Υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης (περιλαμβάνονται οι υπηρεσίες ασφάλισης και οι υπηρεσίες συνταξιοδότησης)

Το προϊόν των υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής μεσολάβησης για τις οποίες δεν γίνεται ιδιαίτερη χρέωση μετράται, κατά συνθήκη, με βάση το συνολικό εισόδημα περιοσίας που εισπράττει η μονάδα που παρέχει τις υπηρεσίες, μείον τις συνολικές πληρωμές τόκων, εξαιρουμένης της αξίας τυχόν εισοδήματος που εισπράχθηκε από την επένδυση ιδίων πόρων (δεδομένου ότι το εισόδημα αυτό δεν προέρχεται από χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση), και στην περίπτωση δευτερευουσών ασφαλιστικών δραστηριοτήτων από έναν πάροχο υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης, εξαιρουμένου του εισοδήματος από την επένδυση τεχνικών ασφαλιστικών αποθεματικών. Τα κέρδη και οι ζημιές κτήσης δεν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη μέτρηση του προϊόντος αυτού, γιατί σε ολόκληρο το σύστημα τα κέρδη κτήσης δεν καταγράφονται στο λογαριασμό αλλά σε ξεχωριστό λογαριασμό (στο λογαριασμό λοιπών μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων). Αυτό ισχύει επίσης και από τα κέρδη κτήσης από ξένο συνάλλαγμα και χρεώγραφα εκ μέρους επαγγελματιών χρηματομεσιτών (αν και τα κέρδη κτήσης τους είναι κατά κανόνα θετικά και θεωρούνται από τους ίδιους τους μεσίτες ως μέρος των συνήθων προσόδων). Πάντως, τα εμπορικά κέρδη από ξένο συνάλλαγμα και χρεώγραφα (δηλαδή οι κοινές διαφορές μεταξύ των τιμών αγοράσής για το μεσίτη και της τιμής αγοράσής για τον πωλητή) θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στο προϊόν, όπως γίνεται για τους χονδρεμπόρους και τους λιανεμπόρους. Κατά αναλογία, μπορεί να υπάρξουν επίσης προβλήματα δεδομένων όσον αφορά τη διάκριση αυτών των εμπορικών κερδών από τα κέρδη κτήσης· αυτά τα προβλήματα θα πρέπει να αντιμετωπίζονται όσο γίνεται καλύτερα.

Το προϊόν των υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που παρέχονται από κεντρικές τράπεζες θα πρέπει να μετράται με τον ίδιο τρόπο που μετράται και τις υπηρεσίες που παρέχονται από τους λοιπούς παρόχους υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης.

Η δραστηριότητα των δανειστών χρημάτων οι οποίοι δανείζουν μόνο δικά τους χρήματα δεν αντιμετωπίζεται ως παραγωγή υπηρεσιών.

Οι πάροχοι υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης μπορεί επίσης να παρέχουν διάφορες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και επιχειρηματικές υπηρεσίες για τις οποίες χρεώνουν ξεχωριστά αμοιβή ή προμήθεια. Τέτοιες περιπτώσεις μπορεί να είναι π.χ. αγοραπωλησία συναλλάγματος και η παροχή συμβουλών σχετικά με επενδύσεις, η αγορά ακινήτων ή η παροχή συμβουλών για φορολογικά θέματα. Το προϊόν των υπηρεσιών αυτών αποτιμάται με βάση την αμοιβή ή την προμήθεια που χρεώνεται.

Το προϊόν των υπηρεσιών ασφάλισης (αμοιβή υπηρεσιών) μετράται ως εξής:

συνολικό πραγματικό ύψος εισπραττομένων ασφαλιστρών,

συνολικά συμπληρωματικά ασφαλιστρα (που ισούνται με το εισόδημα από την επένδυση των τεχνικών ασφαλιστικών αποθεματικών),

μείον συνολικές πληρωτέες απαιτήσεις.

μείον μεταβολές μαθηματικών αποθεματικών και αποθεματικών των ασφαλειών με συμμετοχή των ασφαλισμένων στα κέρδη.

Τα κρέδη και οι ζημιές κτήσης θα πρέπει να αγνοούνται κατά τη μέτρηση του προϊόντος των υπηρεσιών ασφάλισης: δεν πρέπει να θεωρούνται ως εισόδημα από επενδύσεις των τεχνικών ασφαλιστικών αποθεματικών και δεν πρέπει να θεωρούνται ως μεταβολές των μαθηματικών αποθεματικών και των αποθεματικών των ασφαλειών με συμμετοχή των ασφαλισμένων στα κέρδη.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά μπορούν να επενδύονται σε δευτερεύουσες δραστηριότητες της ασφαλιστικής εταιρείας, π.χ. στην ενοικίαση κατοικιών ή γραφείων. Στην περίπτωση αυτή, το καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα αυτών των δευτερευουσών δραστηριοτήτων είναι εισόδημα από επένδυση τεχνικών ασφαλιστικών αποθεματικών.

Κατά τον ίδιο τρόπο, το προϊόν των υπηρεσιών συνταξιοδότησης μετράται ως εξής:

συνολικές πραγματικές συνταξιοδοτικές εισφορές.

συν συνολικές συμπληρωματικές εισφορές (ισο με το εισόδημα από επενδύσεις των τεχνικών αποθεματικών συνταξιοδοτικών ταμείων).

μείον πληρωτέες συντάξεις.

μείον μεταβολές μαθηματικών αποθεματικών.

3.64. Κ. Υπηρεσίες που αφορούν ακίνητα, υπηρεσίες ενοικίασης και επιχειρηματικές υπηρεσίες

Το προϊόν από υπηρεσίες στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης θα πρέπει να αποτιμάται με βάση την εκτιμώμενη αξία του ενοικίου που θα πλήρωνε ο ένοικος για την ίδια κατοικία, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η τοποθεσία, τα πλεονεκτήματα της περιοχής, κ.λπ., καθώς και το μέγεθος και την ποιότητα της ίδιας της κατοικίας. Για κλειστούς χώρους στάθμευσης ξεχωριστούς από την κατοικία, τους οποίους χρησιμοποιεί ο ιδιοκτήτης για σκοπούς τελικής κατανάλωσης σχετικούς με τη χρήση της κατοικίας, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το ίδιο τεκμαρτό προϊόν. Δεν τεκμαίρεται προϊόν για ιδιοκτήτες, κλειστούς χώρους στάθμευσης τους οποίους χρησιμοποιεί ο ιδιοκτήτης αποκλειστικά για να σταθμεύει κοντά στον τόπο εργασίας του. Η αξία μίσθωσης ιδιόκτητων κατοικιών στο εξωτερικό, π.χ. κατοικίες για διακοπές, δεν θα πρέπει να καταγράφεται ως μέρος της εγχώριας παραγωγής, αλλά ως εισαγωγές υπηρεσιών, και το αντίστοιχο καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα ως πρωτογενές εισόδημα που προέρχεται από την αλλοδαπή. Για ιδιοκατοίκηση κατοικιών που ανήκουν σε μη μόνιμους κατοίκους, θα πρέπει να γίνονται ανάλογες εγγραφές. Στην περίπτωση χρονομεριστικής μίσθωσης, ένα ποσοστό της αμοιβής θα πρέπει να καταγράφεται με τον ίδιο τρόπο.

Το προϊόν των υπηρεσιών ακινήτων για κτίρια που δεν χρησιμοποιούνται ως κατοικία μετράται με βάση την αξία των πληρωτέων μισθωμάτων.

Το προϊόν των υπηρεσιών λειτουργικής μίσθωσης (εκμίσθωση μηχανημάτων ή εξοπλισμού, κ.λπ.) μετράται με βάση την αξία του μισθώματος που καταβάλλει ο μισθωτής στον εκμισθωτή. Στην περίπτωση της χρηματοδοτικής μίσθωσης, τα μισθώματα αποτελούνται (κυρίως) από δόσεις εξόφλησης και πληρωμές τόκων, και η αξία των υπηρεσιών είναι πολύ μικρή σε σύγκριση με το σύνολο των μισθωμάτων που καταβάλλονται (βλέπε παράρτημα II σχετικό με τη μίσθωση).

Όπου είναι δυνατό, θα πρέπει να διακρίνεται μια ξεχωριστή τοπική ΜΟΔ για δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης (E&A). Όταν αυτό δεν είναι δυνατό, όλες οι δραστηριότητες E&A σημαντικού μεγέθους (σε σύγκριση με την κύρια δραστηριότητα) θα πρέπει να καταγράφονται ως δευτερεύουσα δραστηριότητα της τοπικής ΜΟΔ.

Το προϊόν των υπηρεσιών E&A μετράται ως εξής:

- α) η E&A από εξειδικευμένα εμπορικά ερευνητικά εργαστήρια ή ιδρύματα αποτιμάται με βάση τις προσόδους από πωλήσεις, συμβάσεις, προμήθειες, αμοιβές, κ.λπ. με το συνήθη τρόπο·
- β) το προϊόν της E&A που προορίζεται για χρήση στην ίδια επιχείρηση θα πρέπει, καταρχήν, να αποτιμάται με βάση τις εκτιμώμενες βασικές τιμές που θα πλήρωνε η μονάδα αν η έρευνα είχε ανατεθεί σε υπεργολήπτες με βάση τις τιμές της αγοράς. Πάντως, στην πράξη, θα πρέπει ενδεχομένως να αποτιμάται με βάση τα συνολικά κόστη παραγωγής·
- γ) η E&A από κρατικές μονάδες, πανεπιστήμια, μη κερδοσκοπικά ερευνητικά ιδρύματα, κ.λπ. εντάσσεται συνήθως στη λοιπή μη εμπορεύσιμη παραγωγή και κατά συνέπεια αποτιμάται με βάση τα κόστη παραγωγής. Τα έσοδα από τις πωλήσεις E&A από παραγωγούς λοιπής μη εμπορεύσιμης E&A θα πρέπει να καταγράφονται ως έσοδα από δευτερεύον εμπορεύσιμο προϊόν.

Η δαπάνη για Ε&Α θα πρέπει να διακρίνεται από τη δαπάνη για εκπαίδευση και κατάρτιση. Η δαπάνη για Ε&Α δεν περιλαμβάνει τα κόστη της ανάπτυξης λογισμικού ως κύρια ή δευτερεύουσα δραστηριότητα. Πάντως, η λογιστική αντιμετώπιση τους είναι σχεδόν ίδια· η μόνη διαφορά είναι ότι το λογισμικό θεωρείται ως παραχθέν άυλο περιουσιακό στοιχείο και δεν κατοχυρώνεται με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

3.65. Λ. Υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης και άμυνας, υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης

Η δημόσια διοίκηση, οι υπηρεσίες άμυνας και οι υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης παρέχονται πάντα ως λοιπές μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες και επομένως θα πρέπει να αποτιμώνται με τον ανάλογο τρόπο.

3.66. Μ. Εκπαιδευτικές υπηρεσίες

Ν. Υγειονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες

Για τις εκπαιδευτικές και τις υγειονομικές υπηρεσίες μπορεί να είναι συχνά απαραίτητο να χαραχθούν ακριβή όρια μεταξύ των παραγωγών εμπορεύσιμου προϊόντος και των παραγωγών λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος, και μεταξύ των εμπορεύσιμων και των μη εμπορεύσιμων προϊόντων τους. Για παράδειγμα, για ορισμένους τύπους εκπαίδευσης και υγειονομικής περίθαλψης μπορούν να ζητούνται συμβολικές αμοιβές από κρατικά ιδρύματα (ή από άλλα ιδρύματα λόγω ειδικών επιδοτήσεων), όμως αυτά τα ιδρύματα μπορεί να χρεώνουν σύμφωνα με τις τιμές της αγοράς για άλλες εκπαιδευτικές υπηρεσίες και ειδικές μορφές υγειονομικής περίθαλψης. Μια άλλη συνήθης περίπτωση είναι η παροχή του ίδιου τύπου υπηρεσίας (π.χ. ανώτατη εκπαίδευση) αφενός από το κράτος (ή για λογαριασμό του κράτους), και αφετέρου από εμπορικά ιδρύματα. Τότε εμφανίζονται συχνά μεγάλες διαφορές μεταξύ των τιμών που χρεώνονται και της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Η εκπαίδευση και οι υγειονομικές υπηρεσίες δεν περιλαμβάνουν τις δραστηριότητες Ε&Α· οι υγειονομικές υπηρεσίες δεν περιλαμβάνουν την εκπαίδευση για υγειονομική περίθαλψη π.χ. από πανεπιστημιακά νοσοκομεία.

3.67. Ξ. Άλλες υπηρεσίες προς το κοινωνικό σύνολο, κοινωνικές και ατομικές υπηρεσίες

Η παραγωγή βιβλίων, εγγραφών ήχου και εικόνας, κινηματογραφικών ταινιών, λογισμικού, ταινιών ήχου, δίσκων, κ.λπ. είναι μια διεργασία με δύο βαθμίδες που μετράται αντιστοίχως ως εξής:

- (1) Το προϊόν της παραγωγής πρωτοτύπων — που είναι άυλο πάγιο περιουσιακό στοιχείο — μετράται με βάση την εισπραττόμενη τιμή σε περίπτωση πώλησης, ή εάν δεν πωλείται, με βάση τη βασική τιμή που καταβάλλεται για παρόμοια πρωτότυπα, τα κόστη παραγωγής ή την προεξοφλημένη αξία των μελλοντικών εισπράξεων που αναμένονται από τη χρήση τους στην παραγωγή.
- (2) Ο ιδιοκτήτης αυτού του περιουσιακού στοιχείου μπορεί να το χρησιμοποιήσει άμεσα ή να παραγάγει αντίγραφα σε μεταγενέστερες περιόδους. Εάν ο ιδιοκτήτης έχει εκχωρήσει άδεια σε άλλους παραγωγούς να χρησιμοποιήσουν το πρωτότυπο για παραγωγή, οι αμοιβές, προμήθειες, δικαιώματα, κ.λπ. που εισπράττει από την εκχώρηση των αδειών είναι το προϊόν του από τις υπηρεσίες. Πάντως, η πώληση του άυλου περιουσιακού στοιχείου είναι αρνητικός σχηματισμός παγίου κεφαλαίου.

3.68. Ο. Νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό βοηθητικό προσωπικό

Το προϊόν των οικιακών υπηρεσιών που παράγονται με την απασχόληση αμειβόμενου προσωπικού — κατά συνθήκη — αποτιμάται με βάση τις αμοιβές των απασχολούμενων· σε αυτές περιλαμβάνονται τυχόν αμοιβές σε είδος, όπως διατροφή και διαμονή.

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΝΑΛΩΣΗ (P.2)

3.69. *Ορισμός:* Η ενδιάμεση ανάλωση αποτελείται από την αξία των αγαθών και των υπηρεσιών που αναλώνονται ως εισροές για μια παραγωγική διεργασία, εξαιρουμένων των παγίων περιουσιακών στοιχείων των οποίων η ανάλωση καταγράφεται ως ανάλωση παγίου κεφαλαίου. Αυτά τα αγαθά και οι υπηρεσίες μπορεί είτε να μετασχηματίζονται είτε να εξαντλούνται τελείως κατά την παραγωγική διεργασία.

3.70. Στην ενδιάμεση ανάλωση περιλαμβάνονται οι ακόλουθες οριακές περιπτώσεις:

- α) η αξία όλων των αγαθών ή των υπηρεσιών που χρησιμοποιούνται ως εισροές σε βοηθητικές δραστηριότητες. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις είναι οι αγορές, οι πωλήσεις, το μάρκετινγκ, οι υπηρεσίες λογιστηρίου, η επεξεργασία δεδομένων, η μεταφορά, η αποθήκευση, η συντήρηση, η ασφάλεια, κ.λπ. Αυτά τα αγαθά και οι υπηρεσίες δεν διακρίνονται από αυτά που αναλώνονται από τις κύριες (ή τις δευτερεύουσες) δραστηριότητες μιας τοπικής ΜΟΔ·

- β) η αξία των αγαθών και των υπηρεσιών που λαμβάνονται από άλλη τοπική ΜΟΔ της ίδιας θεσμικής μονάδας (μόνον εάν εμπίπτουν στο γενικό ορισμό της παραγράφου 3.69)·
- γ) τα κόστη της χρήσης μισθωμένων περιουσιακών στοιχείων, π.χ. της λειτουργικής μίσθωσης μηχανημάτων ή αυτοκινήτων·
- δ) οι συνδρομές, εισφορές μελών κ.λπ. που καταβάλλονται σε μη κερδοσκοπικές επιχειρηματικές ενώσεις·
- ε) στοιχεία που δεν αντιμετωπίζονται ως μικτός σχηματισμός κεφαλαίου, όπως τα ακόλουθα:
- (1) μικρά εργαλεία που είναι φθηνά και χρησιμοποιούνται για σχετικά απλές λειτουργίες, όπως πριόνια, σφυριά, κατσαβίδια και άλλα εργαλεία χειρός· μικροσυσκευές, όπως αριθμομηχανές τσέπης. Κατά συνθήκη, στο ΕΣΟΛ, οποιαδήποτε δαπάνη για τέτοια διαρκή αγαθά, που δεν υπερβαίνει τα 500 Ecu (με τιμές 1995) ανά μονάδα (ή, όταν αγοράζονται μεγάλες ποσότητες, για τη συνολική ποσότητα που αγοράζεται), θα πρέπει να καταγράφεται ως ενδιάμεση ανάλωση.
  - (2) η συνθήκη, τακτική συντήρηση και επικευή παγίων περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή.
  - (3) τα πολεμικά όπλα καταστροφής και οι φορείς τους, ή ο σχετικός εξοπλισμός βολής (όχι όμως τα ελαφρά όπλα ή τα θωρακισμένα οχήματα που αγοράζονται από την αστυνομία και τις δυνάμεις ασφαλείας, τα οποία αντιμετωπίζονται ως ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου).
  - (4) υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης, κατάρτισης προσωπικού, έρευνας της αγοράς και παρόμοιες δραστηριότητες που αγοράζονται από εξωτερική μονάδα ή παρέχονται από ξεχωριστή τοπική ΜΟΔ της ίδιας θεσμικής μονάδας·
- στ) πληρωμές για τη χρήση άυλων μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων, όπως στοιχεία κατοχυρωμένα με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, εμπορικές ονομασίες, κ.λπ. (εκτός από τις πληρωμές για την αγορά τέτοιων περιουσιακών στοιχείων ή δικαιωμάτων· αυτά αντιμετωπίζονται ως αγορά άυλου μη παραχθέντος περιουσιακού στοιχείου)·
- ζ) δαπάνες εκ μέρους εργαζομένων, οι οποίες αποζημιώνονται από τον εργοδότη, για είδη απαραίτητα για την παραγωγή του εργοδότη, π.χ. στο πλαίσιο συμβατικής υποχρέωσης αγοράς εργαλείων ή προστατευτικών ενδυμάτων για ίδιο λογαριασμό·
- η) δαπάνη εκ μέρους εργοδοτών για όφελος τόσο δικό τους όσο και των εργαζομένων τους, γιατί είναι απαραίτητη για την παραγωγή των εργοδοτών. Ως χαρακτηριστικές περιπτώσεις μπορούν να αναφερθούν τα ακόλουθα:
- (1) αποζημίωση εργαζομένων για ταξίδια, χωρισμό από την οικογένεια, μετακόμιση και δαπάνες ψυχαγωγίας που προκύπτουν στο πλαίσιο εκτέλεσης των καθηκόντων τους.
  - (2) πρόσθετες παροχές στον τόπο εργασίας·
- [Ένας πιο αναλυτικός κατάλογος εμφανίζεται στις παραγράφους που αφορούν το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας (D.1).]
- θ) κόστη υπηρεσιών ασφάλισης για ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής που πληρώνονται από τοπικές ΜΟΔ (βλέπε επίσης παράρτημα ΙΙΙ περί ασφαλίσεων): για να καταγραφεί μόνο το κόστος των υπηρεσιών ως ενδιάμεση ανάλωση θα πρέπει να εκπέσουν τα καταβληθέντα ασφαλιστρα π.χ. πληρωθείσες απαιτήσεις και καθαρή μεταβολή μαθηματικών αποθεματικών. Αυτά μπορούν να κατανεμηθούν στις τοπικές ΜΟΔ ως ποσοστά των καταβληθέντων ασφαλιστρών·
- ι) μόνο για το σύνολο της οικονομίας: όλες οι έμμεσα μετρούμενες υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης (ΥΧΔΜΕ) που παρέχονται από παραγωγούς μόνιμους κατοίκους.

3.71. Η ενδιάμεση ανάλωση δεν περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- α) στοιχεία που αντιμετωπίζονται ως μεικτός σχηματισμός κεφαλαίου, όπως τα ακόλουθα:
- (1) τιμαλφή.
  - (2) μεταλλευτικές έρευνες.
  - (3) εκτεταμένες βελτιώσεις που υπερβαίνουν τα όρια των απαιτήσεων της απλής διατήρησης των παγίων περιουσιακών στοιχείων σε καλή κατάσταση λειτουργίας, π.χ. ανακαινίσεις, ανακατασκευές ή επεκτάσεις.
  - (4) λογισμικό που αγοράζεται ή παράγεται για ίδιο λογαριασμό·
- β) δαπάνες εργοδοτών που αντιμετωπίζονται ως μισθοί και ημερομίσθια σε είδος (βλέπε παράγραφο 4.05)·
- γ) χρήση, από μονάδες παραγωγούς εμπορεύσιμου προϊόντος ή παραγωγούς για ίδιο λογαριασμό, συλλογικών υπηρεσιών που παρέχονται από το κράτος (που αντιμετωπίζονται ως συλλογική καταναλωτική δαπάνη από το κράτος)·

- δ) αγαθά ή υπηρεσίες που παράγονται και αναλώνονται στην ίδια λογιστική περίοδο και μέσα στην ίδια τοπική ΜΟΔ (επίσης, αυτά δεν καταγράφονται ως προϊόν)
- ε) πληρωμές προς το κράτος για άδειες και τέλη, που θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως φόροι επί της παραγωγής (βλέπε παραγράφους 4.79 και 4.80).

ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗΣ ΑΝΑΛΩΣΗΣ

- 3.72. Τα προϊόντα που χρησιμοποιούνται για ενδιάμεση ανάλωση θα πρέπει να καταγράφονται και να αποτιμώνται τη στιγμή που εισέρχονται στην παραγωγική διεργασία. Θα πρέπει να αποτιμώνται με βάση τις τιμές αγοραστή για παρόμοια αγαθά την ίδια περίοδο.
- 3.73. Στην πράξη, οι παραγωγικές μονάδες συνήθως δεν καταγράφουν άμεσα την πραγματική χρήση αγαθών στην παραγωγή. Καταγράφουν τις αγορές που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν ως εισροές, και τις αυξομειώσεις των ποσοτήτων των αγαθών αυτών που τηρούνται ως αποθέματα. Επομένως, η ενδιάμεση ανάλωση θα πρέπει να εκτιμηθεί αφαιρώντας από τις αγορές εισροών τις αυξομειώσεις των αποθεμάτων τους (βλέπε παραγράφους 3.120-3.124 για τη σωστή αποτίμηση των δεύτερων).

ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ (P.3, P.4)

- 3.74. Χρησιμοποιούνται δύο έννοιες τελικής κατανάλωσης:

- α) δαπάνη για τελική κατανάλωση (P.3)
- β) πραγματική τελική κατανάλωση (P.4).

Η δαπάνη για τελική κατανάλωση είναι μια έννοια που αναφέρεται στη δαπάνη ενός τομέα για καταναλωτικά αγαθά και υπηρεσίες. Αντίθετα, η πραγματική τελική κατανάλωση αναφέρεται στην αγορά καταναλωτικών αγαθών και υπηρεσιών από έναν τομέα. Η διαφορά μεταξύ αυτών των δύο εννοιών είναι η αντιμετώπιση ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών που χρηματοδοτούνται από το κράτος ή από ΜΚΙΕΝ, τα οποία όμως παρέχονται στα νοικοκυριά ως κοινωνικές παροχές σε είδος.

ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ (P.3)

- 3.75. *Ορισμός:* Η δαπάνη για τελική κατανάλωση αποτελείται από τις δαπάνες θεσμικών μονάδων μονίμων κατοίκων για αγαθά ή υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται για την άμεση ικανοποίηση ατομικών αναγκών ή επιθυμιών ή των συλλογικών αναγκών των μελών της κοινότητας. Η δαπάνη για τελική κατανάλωση μπορεί να πραγματοποιείται στην επικράτεια της χώρας ή στο εξωτερικό.
- 3.76. Η δαπάνη για τελική κατανάλωση των νοικοκυριών περιλαμβάνει τις ακόλουθες οριακές περιπτώσεις:
  - α) υπηρεσίες στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης
  - β) εισόδημα σε είδος, π.χ.:
    - (1) αγαθά και υπηρεσίες που λαμβάνουν οι εργαζόμενοι ως εισόδημα σε είδος,
    - (2) αγαθά και υπηρεσίες που παράγονται ως προϊόν επιχειρήσεων μη ανώνυμης εταιρικής μορφής οι οποίες ανήκουν σε νοικοκυριά, και τα οποία κρατούνται για κατανάλωση από τα μέλη του νοικοκυριού. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις είναι τρόφιμα και άλλα γεωργικά προϊόντα, υπηρεσίες στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης και οικιακές υπηρεσίες που παράγονται με την απασχόληση αμειβομένου οικιακού προσωπικού (υπηρέτες, μάγειροι, κηπουροί, οδηγοί, κ.λπ.)
  - γ) είδη που δεν αντιμετωπίζονται ως ενδιάμεση ανάλωση, π.χ.:
    - (1) υλικά για μικροεπισκευές και εσωτερική διακόσμηση κατοικιών, του είδους που κατά κανόνα πραγματοποιείται τόσο από ενοίκους όσο και από ιδιοκτήτες,
    - (2) υλικά για μικροεπισκευές και συντήρηση διαρκών καταναλωτικών αγαθών, συμπεριλαμβανομένων και των οχημάτων
  - δ) είδη που δεν αντιμετωπίζονται ως σχηματισμός κεφαλαίου, και ιδιαίτερα διαρκή καταναλωτικά αγαθά, τα οποία συνεχίζουν να πραγματοποιούν τη λειτουργία τους για περισσότερες από μία λογιστικές περιόδους· αυτό περιλαμβάνει τη μεταβίβαση της ιδιοκτησίας ορισμένων διαρκών καταναλωτικών αγαθών από μια επιχείρηση σε ένα νοικοκυριό (βλέπε συναλλαγές υπαρχόντων αγαθών, παράγραφος 3.148)
  - ε) χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που χρεώνονται άμεσα
- στ) ασφαλιστικές υπηρεσίες όσον αφορά το ποσό της σιωπηρής αμοιβής των υπηρεσιών (βλέπε παράγραφο 3.63)

- ζ) υπηρεσίες χρηματοδότησης συντάξεων όσον αφορά το ποσό της σιωπηρής αμοιβής των υπηρεσιών (βλέπε παράγραφο 3.63)·
- η) πληρωμές νοικοκυριών για άδειες, κ.λπ., που θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως αγορές υπηρεσιών (βλέπε παραγράφους 4.79 και 4.80)·
- θ) αγορά προϊόντος σε οικονομικά μη σημαντικές τιμές π.χ. εισιτήρια μουσείων (βλέπε παράγραφο 3.45).

3.77. Η δαπάνη για τελική κατανάλωση των νοικοκυριών δεν περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- α) κοινωνικές παροχές σε είδος, όπως δαπάνες που αρχικά βαρύνουν τα νοικοκυριά αλλά αργότερα επιστρέφονται από ασφαλιστικά ταμεία, π.χ. ορισμένες ιατρικές δαπάνες·
- β) στοιχεία που αντιμετωπίζονται ως ενδιάμεση ανάλωση ή ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου, όπως:
  - (1) δαπάνες νοικοκυριών που κατέχουν επιχειρήσεις μη ανώνυμης εταιρικής μορφής, όταν οφείλονται σε επιχειρηματικούς λόγους, π.χ. για διαρκή αγαθά όπως οχήματα, έπιπλα ή ηλεκτρολογικός εξοπλισμός (ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου), καθώς και για μη διαρκή αγαθά όπως καύσιμα (ενδιάμεση ανάλωση),
  - (2) δαπάνες που πραγματοποιούν οι ένοικοι ιδιόκτητων κατοικιών για έργα διακόσμησης, συντήρησης και επισκευής των κατοικιών, τα οποία συνήθως δεν πραγματοποιούνται από ενοίκους μισθωμένων κατοικιών (που αντιμετωπίζονται ως ενδιάμεση ανάλωση για την παραγωγή υπηρεσιών στέγασης),
  - (3) αγορά κατοικιών (που αντιμετωπίζεται ως ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου),
  - (4) δαπάνη για τιμαλή (που αντιμετωπίζεται ως ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου)·
- γ) στοιχεία που αντιμετωπίζονται ως αγορά ενός μη παραχθέντος περιουσιακού στοιχείου, και ιδιαίτερα η αγορά γης·
- δ) πληρωμές από νοικοκυριά που θα πρέπει να θεωρηθούν ως φόροι, όπως άδειες κατοχής οχημάτων, σκαφών ή αεροσκαφών, καθώς και άδειες κινήσιμου, χρήσης πυροβόλων όπλων ή αλιείας (βλέπε παραγράφους 4.79 και 4.80)·
- ε) συνδρομές και εισφορές μελών που καταβάλλονται από νοικοκυριά σε ΜΚΙΕΝ, όπως εργατικά συνδικάτα, επαγγελματικές εταιρείες, ενώσεις καταναλωτών, εκκλησίες και κοινωνικές, πολιτιστικές, ψυχαγωγικές και αθλητικές λέσχες·
- στ) εθελοντικές μεταβιβάσεις, σε χρήμα ή σε είδος, από νοικοκυριά σε φιλανθρωπικούς οργανισμούς και οργανισμούς παροχής βοήθειας.

3.78. Η τελική καταναλωτική δαπάνη των ΜΚΙΕΝ περιλαμβάνει δύο ξεχωριστές κατηγορίες:

- α) αξία των αγαθών και των υπηρεσιών που παράγουν τα ΜΚΙΕΝ εκτός από το σχηματισμό κεφαλαίου για ίδιο λογαριασμό και εκτός από τις δαπάνες που πραγματοποιούν τα νοικοκυριά και άλλες μονάδες·
- β) δαπάνες των ΜΚΙΕΝ για αγαθά ή υπηρεσίες που παράγονται από εμπορικούς παραγωγούς και τα οποία παρέχονται — χωρίς μετασχηματισμό — σε νοικοκυριά για κατανάλωση, ως κοινωνικές παροχές σε είδος.

3.79. Η τελική καταναλωτική δαπάνη από το κράτος περιλαμβάνει δύο κατηγορίες δαπανών, παρόμοιες με τις δαπάνες των ΜΚΙΕΝ:

- α) αξία των αγαθών και των υπηρεσιών που παράγονται από το ίδιο το κράτος εκτός από τις επενδύσεις για ίδιο λογαριασμό και από τις πωλήσεις·
- β) αγορές, από το κράτος, αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται από παραγωγούς εμπορεύσιμου προϊόντος και τα οποία παρέχονται σε νοικοκυριά — χωρίς μετασχηματισμό — ως κοινωνικές παροχές σε είδος. Αυτό σημαίνει ότι το κράτος απλώς πληρώνει αγαθά και υπηρεσίες τα οποία οι πωλητές παρέχουν στα νοικοκυριά.

3.80. Οι ανώνυμες εταιρείες δεν πραγματοποιούν τελικές καταναλωτικές δαπάνες. Οι εκ μέρους τους αγορές αγαθών ή υπηρεσιών του ίδιου τύπου με αυτά που χρησιμοποιούν τα νοικοκυριά για τελική κατανάλωση είτε χρησιμοποιούνται για ενδιάμεση ανάλωση είτε παρέχονται στους εργαζομένους τους ως εισόδημα εξαρτημένης εργασίας σε είδος, δηλαδή τεμαρτή τελική καταναλωτική δαπάνη νοικοκυριών. Ακόμη και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, όπως π.χ. μέσω της διαφήμισης, χρηματοδοτούν την ατομική κατανάλωση, η δαπάνη αυτή θεωρείται ως ενδιάμεση ανάλωση.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ (Ρ.4)

3.81. Ορισμός: Η πραγματική τελική κατανάλωση περιλαμβάνει τα αγαθά ή τις υπηρεσίες τα οποία αγοράζουν θεσμικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι για την άμεση ικανοποίηση ανθρωπίνων αναγκών, ατομικών ή συλλογικών.

- 3.82. *Ορισμός:* Τα αγαθά και οι υπηρεσίες για ατομική κατανάλωση («ατομικά αγαθά και υπηρεσίες») αγοράζονται από ένα νοικοκυριό και χρησιμοποιούνται για την ικανοποίηση των αναγκών και των επιθυμιών των μελών αυτού του νοικοκυριού. Τα ατομικά αγαθά και υπηρεσίες έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:
- πρέπει να είναι δυνατό να παρατηρηθεί και να καταγραφεί η αγορά των αγαθών ή των υπηρεσιών από ένα επιμέρους νοικοκυριό ή ένα μέλος του, καθώς και ο χρόνος κατά τον οποίο πραγματοποιήθηκε·
  - το νοικοκυριό πρέπει να έχει συμφωνήσει για την προμήθεια του αγαθού ή της υπηρεσίας και να αναλάβει οποιαδήποτε δράση είναι απαραίτητη για να γίνει δυνατή αυτή η προμήθεια, για παράδειγμα, μετάβαση σε σχολείο ή κλινική·
  - το αγαθό ή η υπηρεσία πρέπει να είναι τέτοιο ώστε η αγορά του από ένα νοικοκυριό ή άτομο, ή ενδεχομένως από ένα μικρό, περιορισμένο αριθμό ατόμων, να αποκλείει την αγορά του από άλλα νοικοκυριά ή άτομα.
- 3.83. *Ορισμός:* Οι υπηρεσίες για συλλογική κατανάλωση («συλλογικές υπηρεσίες») παρέχονται ταυτόχρονα σε όλα τα μέλη της κοινότητας ή όλα τα μέλη ενός ιδιαίτερου τμήματος της κοινότητας, όπως όλα τα νοικοκυριά που ζουν σε μια συγκεκριμένη περιοχή. Οι συλλογικές υπηρεσίες έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:
- μπορούν να διατεθούν ταυτόχρονα σε όλα τα μέλη της κοινότητας ή σε συγκεκριμένα τμήματα της κοινότητας, όπως αυτά που ζουν σε μια συγκεκριμένη περιοχή ή τοποθεσία·
  - η χρήση των υπηρεσιών αυτών είναι συνήθως παθητική και δεν προϋποθέτει τη ρητή συμφωνία ή την ενεργή συμμετοχή των σχετικών ατόμων·
  - η παροχή μιας συλλογικής υπηρεσίας σε ένα άτομο δεν μειώνει την ποσότητα που είναι διαθέσιμη για άλλους στην ίδια κοινότητα ή το ίδιο τμήμα μιας κοινότητας. Δεν υπάρχει ανταγωνισμός όσον αφορά την απόκτηση.
- 3.84. Όλες οι δαπάνες για τελική κατανάλωση των νοικοκυριών είναι ατομικές. Κατά συνθήκη, όλα τα αγαθά και οι υπηρεσίες που παρέχονται από ΜΚΙΕΝ αντιμετωπίζονται ως ατομικά.
- 3.85. Για τα αγαθά και τις υπηρεσίες που παρέχονται από κρατικές μονάδες, το όριο μεταξύ ιδιωτικών και συλλογικών αγαθών και υπηρεσιών χαράζεται με βάση την ταξινόμηση των κρατικών λειτουργιών (COFOG).
- Κατά συνθήκη, όλες οι κρατικές δαπάνες για τελική κατανάλωση στο πλαίσιο των ακόλουθων τίτλων θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως δαπάνες για ατομικές καταναλωτικές υπηρεσίες εκτός από τις δαπάνες για γενική διοίκηση, ρύθμιση, έρευνα, κ.λπ. της κάθε κατηγορίας:
- 04 Εκπαίδευση·
  - 05 Υγεία·
  - 06 Κοινωνική ασφάλιση και πρόνοια·
  - 08.01 Αθλητισμός και ψυχαγωγία·
  - 08.02 Πολιτισμός.
- Επιπλέον, οι δαπάνες στο πλαίσιο των ακόλουθων υποτίτλων θα πρέπει επίσης να αντιμετωπίζονται ως ατομικές όταν είναι σημαντικές:
- 07.11 (μέρος της) παροχής στέγασης·
  - 07.31 (μέρος της) συλλογής οικιακών απορριμμάτων·
  - 12.12 (μέρος της) λειτουργίας συστημάτων συγκοινωνιών.
- Η δαπάνη για συλλογική κατανάλωση είναι το υπόλοιπο των κρατικών δαπανών για τελική κατανάλωση. Αποτελείται συγκεκριμένα από τα ακόλουθα:
- διαχείριση και ρύθμιση της κοινωνίας·
  - παροχή ασφάλειας και άμυνας·
  - τήρηση νόμου και τάξης, νομοθεσία και ρύθμιση·
  - τήρηση δημόσιας υγείας·
  - προστασία του περιβάλλοντος·
  - έρευνα και ανάπτυξη·
  - υποδομή και οικονομική ανάπτυξη.

3.86. Οι σχέσεις μεταξύ των διαφόρων εννοιών που χρησιμοποιούνται μπορούν να εμφανισθούν με τη μορφή πίνακα:

	Τομείς που πραγματοποιεί τη δαπάνη			Σύνολο αγορών
	Δημόσιο	ΜΚΙΕΝ	Νοικοκυριά	
Ατομική κατανάλωση	X (= κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος)	X (= κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος)	X	Πραγματική ατομική τελική κατανάλωση νοικοκυριών
Συλλογική κατανάλωση	X	0	0	Πραγματική συλλογική τελική κατανάλωση του δημοσίου τομέα
Σύνολο	Κρατικές δαπάνες για τελική κατανάλωση	Δαπάνες ΜΚΙΕΝ για τελική κατανάλωση	Δαπάνη νοικοκυριών για τελική κατανάλωση	Πραγματική τελική κατανάλωση = συνολική τελική καταναλωτική δαπάνη

3.87. Η τελική καταναλωτική δαπάνη των ΜΚΙΕΝ είναι κατά συνθήκη στο σύνολό της ατομική. Κατά συνέπεια, η συνολική πραγματική τελική κατανάλωση ισούται με το άθροισμα της πραγματικής τελικής κατανάλωσης των νοικοκυριών και της πραγματικής τελικής κατανάλωσης του δημοσίου.

3.88. Κατά συνθήκη, δεν υπάρχουν κοινωνικές παροχές σε είδος προς και από την αλλοδαπή (αν και υπάρχουν τέτοιες μεταβιβάσεις με νομισματικούς όρους). Κατά συνέπεια, η συνολική πραγματική τελική κατανάλωση ισούται με τη συνολική τελική καταναλωτική δαπάνη.

ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ

3.89. Όπως εξηγείται στο κεφάλαιο I, τα αγαθά και οι υπηρεσίες θα πρέπει γενικά να καταγράφονται όταν δημιουργούνται οι οφειλές, δηλαδή όταν ο αγοραστής αναλαμβάνει υποχρέωση έναντι του πωλητή. Αυτό σημαίνει ότι η δαπάνη για ένα αγαθό θα πρέπει να καταγράφεται τη στιγμή που αλλάζει η ιδιοκτησία του· η δαπάνη για μια υπηρεσία καταγράφεται όταν ολοκληρωθεί η προσφορά της υπηρεσίας.

3.90. Η δαπάνη για ένα αγαθό που αποκτάται στο πλαίσιο χρονομίσθωσης ή παρόμοιας πιστωτικής συμφωνίας (καθώς και στο πλαίσιο χρηματοδοτικής μίσθωσης) θα πρέπει να καταγράφεται κατά τη στιγμή της παράδοσης του αγαθού, ακόμη και αν δεν υπάρχει αλλαγή του νομικού καθεστώτος ιδιοκτησίας στο σημείο αυτό.

3.91. Η κατανάλωση για ίδιο λογαριασμό θα πρέπει να καταγράφεται όταν παράγεται το προϊόν που κρατείται για ίδια τελική κατανάλωση.

3.92. Η δαπάνη των νοικοκυριών για τελική κατανάλωση καταγράφεται σε τιμές αγοραστή. Αυτή είναι η τιμή που πληρώνει πραγματικά ο αγοραστής για τα προϊόντα τη στιγμή της αγοράς. Ένας πιο λεπτομερής ορισμός εμφανίζεται στην παράγραφο 3.06.

3.93. Τα αγαθά και οι υπηρεσίες που παρέχονται ως εισόδημα εξαρτημένης εργασίας σε είδος αποτιμώνται σε βασικές τιμές όταν παράγονται από τον εργοδότη και σε τιμές αγοραστή για τον εργοδότη όταν αγοράζονται από τον εργοδότη.

3.94. Αγαθά ή υπηρεσίες που κρατούνται για ίδια κατανάλωση αποτιμώνται σε βασικές τιμές.

3.95. Οι τελικές καταναλωτικές δαπάνες από το κράτος ή από ΜΚΙΕΝ για προϊόντα που παράγονται από τους ίδιους καταγράφονται στη στιγμή που παράγονται, που είναι επίσης και η στιγμή της παροχής των υπηρεσιών αυτών από την κυβέρνηση ή τα ΜΚΙΕΝ. Για τη δαπάνη τελικής κατανάλωσης για αγαθά και υπηρεσίες που παρέχονται μέσω παραγωγών εμπορεύσιμου προϊόντος, ο χρόνος παράδοσης είναι ο χρόνος καταγραφής.

3.96. Οι τελικές καταναλωτικές δαπάνες από το κράτος ή από ΜΚΙΕΝ ισούνται με το άθροισμα του επιμέρους προϊόντος τους, συν τη δαπάνη για προϊόντα που παρέχονται σε νοικοκυριά μέσω παραγωγών εμπορεύσιμου προϊόντος (δηλαδή κοινωνικές παροχές σε είδος) μείον τις πληρωμές από άλλες μονάδες μείον το σχηματισμό κεφαλαίου για ίδιο λογαριασμό.

ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ

3.97. Τα αγαθά και οι υπηρεσίες αγοράζονται από θεσμικές μονάδες όταν αυτές γίνονται οι νέοι ιδιοκτήτες των αγαθών ή όταν ολοκληρώνεται η παράδοση των αγαθών ή των υπηρεσιών σε αυτές.

3.98. Οι αγορές — πραγματική τελική κατανάλωση — αποτιμώνται σε τιμές αγοραστή για τις μονάδες που πραγματοποιούν τις δαπάνες.

Οι παροχές σε είδος, εκτός από τις κοινωνικές παροχές σε είδος, από το κράτος και ΜΚΙΕΝ αντιμετωπίζονται σαν να ήταν παροχές σε χρήμα. Κατά συνέπεια, οι αξίες των αγαθών ή των υπηρεσιών καταγράφονται στην πραγματικότητα ως δαπάνες από τις θεσμικές μονάδες ή τους τομείς που τα αγοράζουν.

3.99. Οι αξίες των δύο συνόλων, δηλαδή της δαπάνης για τελική κατανάλωση και της πραγματικής τελικής κατανάλωσης, είναι ίσες. Έτσι τα αγαθά και οι υπηρεσίες που αποκτώνται από νοικοκυριά μόνιμους κατοίκους μέσω κοινωνικών παροχών σε είδος, αποτιμώνται με βάση τις ίδιες τιμές με τις οποίες αποτιμώνται στα σύνολα των δαπανών.

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ (P.5)

3.100. Ο ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου αποτελείται από τα ακόλουθα:

- α) ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου (P.51)·
- β) μεταβολές αποθεμάτων (P.52)·
- γ) αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών (P.53).

3.101. Ακαθάριστες επενδύσεις σημαίνει ότι συμπεριλαμβάνεται η ανάληψη παγίου κεφαλαίου. Οι καθαρές επενδύσεις προσδιορίζονται αφαιρώντας την ανάληψη παγίου κεφαλαίου από τις ακαθάριστες επενδύσεις.

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ (P.51)

3.102. *Ορισμός:* Οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου (P.51) αποτελούνται από τις αποκτήσεις, μείον τις πωλήσεις, εκ μέρους παραγωγών μόνιμων κατοίκων, παγίων περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια μιας δεδομένης περιόδου, συν ορισμένες προσθήκες στην αξία μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων που επιτυγχάνονται με την παραγωγική δραστηριότητα του παραγωγού ή των θεσμικών μονάδων. Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία είναι υλικά ή άυλα περιουσιακά στοιχεία που παράγονται ως προϊόν από παραγωγικές διεργασίες και τα οποία χρησιμοποιούνται επανειλημμένα και, συνεχώς, σε παραγωγικές διεργασίες για περισσότερα από ένα έτη.

3.103. Οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου αποτελούνται από θετικά και αρνητικά μεγέθη:

- α) θετικά μεγέθη:
  - (1) νέα ή υπάρχοντα πάγια περιουσιακά στοιχεία που αγοράζονται,
  - (2) πάγια περιουσιακά στοιχεία που παράγονται και κρατούνται από τον παραγωγό για ίδια χρήση (περιλαμβανόμενης και της παραγωγής, για ίδιο λογαριασμό, παγίων περιουσιακών στοιχείων που δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί ή ωριμάσει πλήρως),
  - (3) νέα ή υπάρχοντα πάγια περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται με ανταλλαγή,
  - (4) νέα ή υπάρχοντα πάγια περιουσιακά στοιχεία που λαμβάνονται ως μεταβιβάσεις κεφαλαίου σε είδος,
  - (5) νέα ή υπάρχοντα πάγια περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποκτά ο χρήστης με χρηματοδοτική μίσθωση,
  - (6) μεγάλης κλίμακας βελτιώσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία και υπάρχοντα ιστορικά μνημεία,
  - (7) φυσική αύξηση των φυσικών περιουσιακών στοιχείων τα οποία παρέχουν προϊόντα επανειλημμένως·
- β) αρνητικά μεγέθη (δηλαδή διάθεση παγίων περιουσιακών στοιχείων που καταγράφεται ως αρνητική απόκτηση):
  - (1) πώληση υπαρχόντων παγίων περιουσιακών στοιχείων,
  - (2) διάθεση υπαρχόντων παγίων περιουσιακών στοιχείων για ανταλλαγή,
  - (3) διάθεση υπαρχόντων παγίων περιουσιακών στοιχείων με τη μορφή μεταβιβάσεων κεφαλαίου σε είδος.

3.104. Το σκέλος της διάθεσης παγίων περιουσιακών στοιχείων δεν περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- α) ανάληψη παγίου κεφαλαίου (που περιλαμβάνει τις προβλεπόμενες συνήθεις τυχαίες ζημιές)·
- β) εξαιρετικές απώλειες όπως αυτές που οφείλονται σε ξηρασία ή άλλες φυσικές καταστροφές (που καταγράφονται ως λοιπή μεταβολή του όγκου των περιουσιακών στοιχείων).

3.105. Διακρίνονται οι ακόλουθοι τύποι ακαθάριστων επενδύσεων παγίου κεφαλαίου:

- α) αγορές, μείον πωλήσεις, υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων:
  - (1) κατοικιών,
  - (2) άλλων κτιρίων και κατασκευών,
  - (3) μηχανημάτων και εξοπλισμού,
  - (4) καλλιεργουμένων περιουσιακών στοιχείων (δένδρων και ζωικού κεφαλαίου)·

- β) αγορές, μείον πωλήσεις, άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων:
- (1) μεταλλευτικών ερευνών,
  - (2) λογισμικού για ηλεκτρονικούς υπολογιστές,
  - (3) ψυχαγωγικών, λογοτεχνικών ή καλλιτεχνικών πρωτοτύπων,
  - (4) άλλων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων
- γ) εκτεταμένες βελτιώσεις υλικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων, και ιδιαίτερα αυτών που αφορούν τη γη (αν και δεν περιλαμβάνεται η αγορά μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων)
- δ) κόστη σχετικά με τις μεταβιβάσεις ιδιοκτησίας μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων, όπως η γη και τα περιουσιακά στοιχεία με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας (αν και η αγορά των ίδιων των περιουσιακών στοιχείων του είδους αυτού δεν περιλαμβάνεται).

3.106. Οι εκτεταμένες βελτιώσεις της γης περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) ανάκτηση γης από τη θάλασσα με την κατασκευή αναχωμάτων, τοίχων ή φραγμάτων για το σκοπό αυτό
- β) απομάκρυνση δασών, βράχων, κ.λπ., έτσι ώστε η γη να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για παραγωγή για πρώτη φορά
- γ) αποξήραση ελών ή άρδευση ερήμων με την κατασκευή αναχωμάτων, τάφρων και αρδευτικών διωρύγων
- δ) πρόληψη πλημμυρών ή διάβρωσης από τη θάλασσα ή από ποταμούς με την κατασκευή κυματοθραυστών, τοίχων ή αντιπλημμυρικών φραγμάτων.

Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να οδηγήσουν στη δημιουργία σημαντικών νέων κατασκευών όπως τοίχων, αντιπλημμυρικών φραγμάτων και αναχωμάτων, αυτά όμως δεν χρησιμοποιούνται άμεσα για την παραγωγή άλλων αγαθών και υπηρεσιών έτσι όπως χρησιμοποιούνται οι περισσότερες κατασκευές. Η κατασκευή τους πραγματοποιείται για να αποκτηθεί περισσότερη ή καλύτερη γη και αυτή η γη, που είναι ένα μη παραχθέν περιουσιακό στοιχείο, είναι αυτή που απαιτείται για την παραγωγή. Για παράδειγμα, ένα φράγμα που κατασκευάζεται για την παραγωγή ηλεκτρισμού εξυπηρετεί εντελώς διαφορετικό σκοπό από ένα φράγμα που έχει κατασκευαστεί για να εμποδίζει την κατάκλυση της γης από τη θάλασσα. Μόνο η κατασκευή φραγμάτων του δεύτερου είδους θα πρέπει να ταξινομείται ως βελτίωση της γης.

3.107. Οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου περιλαμβάνουν οριακές περιπτώσεις όπως οι ακόλουθες:

- α) αγορές πλωτών κατοικιών, φορηγίδων, αυτοκινούμενων και ρυμουλκούμενων τροχόσπιτων που χρησιμοποιούνται ως κατοικίες νοικοκυριών, και τυχόν συναφείς κατασκευές όπως κλειστοί χώροι στάθμευσης
- β) κατασκευές και εξοπλισμό που χρησιμοποιούνται για στρατιωτική χρήση — παρόμοια με αυτά που χρησιμοποιούν οι πολίτες παραγωγόι — όπως αεροδρόμια, αποβάθρες, οδοί και νοσοκομεία
- γ) ελαφρά όπλα και θωρακισμένα οχήματα που χρησιμοποιούνται από μη στρατιωτικές μονάδες
- δ) αυξομειώσεις ζωικού κεφαλαίου που χρησιμοποιείται για την παραγωγή για πολλά έτη, όπως ζώα αναπαραγωγής, γαλακτοφόρες αγελάδες, πρόβατα που χρησιμοποιούνται για παραγωγή μαλλιού και ζώα έλξης
- ε) αυξομειώσεις δένδρων που καλλιεργούνται για περισσότερα από ένα έτη, όπως καρποφόρα δένδρα, άμπελοι, καουτσουκόδενδρα, ελαιοφοίνικες, κ.λπ.
- στ) βελτιώσεις σε υπάρχοντα πάγια περιουσιακά στοιχεία οι οποίες υπερβαίνουν τα όρια των απαιτήσεων της συνήθους συντήρησης και επισκευής
- ζ) απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων με χρηματοδοτική μίσθωση.

3.108. Οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου δεν περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) συναλλαγές που συμπεριλαμβάνονται στην ενδιάμεση ανάλωση, όπως:
  - (1) αγορά μικρών εργαλείων για παραγωγικούς σκοπούς [βλέπε παράγραφο 3.60 στοιχείο ε)],
  - (2) συνήθη συντήρηση και επισκευές,
  - (3) αγορά πολεμικών όπλων και των σχετικών συστημάτων υποστήριξης,
  - (4) χρήση παγίων περιουσιακών στοιχείων μέσω σύμβασης λειτουργικής μίσθωσης (βλέπε και παράρτημα περί μίσθωσης και αγοράς με δόσεις διαρκών αγαθών)
- β) συναλλαγές που καταγράφονται ως αυξομειώσεις αποθεμάτων:
  - (1) ζώα που εκτρέφονται για σφαγή, περιλαμβανομένων και των πουλερικών,
  - (2) δένδρα που καλλιεργούνται για παραγωγή ξυλείας (συνεχιζόμενες εργασίες)

- γ) μηχανήματα και εξοπλισμό που αγοράζουν τα νοικοκυριά για σκοπούς τελικής κατανάλωσης (δαπάνες τελικής κατανάλωσης)·
- δ) κέρδη και ζημιές κτήσης από πάγια περιουσιακά στοιχεία (λοιπές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων)·
- ε) καταστροφικές απώλειες παγίων περιουσιακών στοιχείων (λοιπές μεταβολές αποθεμάτων), π.χ. καταστροφή καλλιεργουμένων περιουσιακών στοιχείων και ζωικού κεφαλαίου από αρρώστιες (που συνήθως δεν έχουν ασφαλιστική κάλυψη) ή ζημιές λόγω ασυνήθιστων πλημμυρών, ζημιών από ανέμους ή πυρκαγιές δασών (βλέπε κεφάλαιο VI).
- 3.109. Οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου με τη μορφή βελτιώσεων σε υπάρχοντα πάγια περιουσιακά στοιχεία πρέπει να καταγράφονται μαζί με τις αγορές νέων παγίων περιουσιακών στοιχείων του ίδιου είδους.
- 3.110. Τα άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία κατά κανόνα αποτελούνται από νέες πληροφορίες, εξειδικευμένες γνώσεις, κ.λπ., και περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:
- α) μεταλλευτικές έρευνες, όπου περιλαμβάνονται τα κόστη των πραγματικών δοκιμαστικών γεωτρήσεων, αεροπορικών και λοιπών ερευνών, κόστος μεταφοράς, κ.λπ.
  - β) λογισμικό για υπολογιστές και μεγάλες βάσεις δεδομένων που θα χρησιμοποιηθούν για παραγωγή για περισσότερα από ένα έτος·
  - γ) λογοτεχνικά και καλλιτεχνικά πρωτότυπα χειρογράφων, αποτυπώσεων, μοντέλων, ταινιών, εγγραφών ήχου, κ.λπ.
- 3.111. Τόσο για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία όσο και για τα μη παραχθέντα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, τα κόστη μεταβίβασης ιδιοκτησίας που βαρύνουν το νέο ιδιοκτήτη αποτελούνται από τα ακόλουθα:
- α) επιβαρύνσεις λόγω της παράδοσης του περιουσιακού στοιχείου (νέου ή υπάρχοντος) στον απαιτούμενο τόπο και χρόνο, όπως κόστος μεταφοράς, κόστος εγκατάστασης, κόστος συναρμολόγησης, κ.λπ.
  - β) επαγγελματικές αμοιβές ή επιβαρύνσεις, όπως αμοιβές για τοπογράφους, μηχανικούς, δικηγόρους, εκτιμητές, κ.λπ. και προμήθειες που καταβλήθηκαν σε κτηματομεσίτες, διοργανωτές δημοπρασιών, κ.λπ.
  - γ) φόρους που πρέπει να πληρώσει ο νέος ιδιοκτήτης για τη μεταβίβαση της ιδιοκτησίας του περιουσιακού στοιχείου.
- Όλα αυτά τα κόστη θα πρέπει να καταγράφονται ως ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου από το νέο ιδιοκτήτη. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι φόροι θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως φόροι επί των υπηρεσιών που παρέχονται από τους διαμέσους και όχι ως φόροι επί του περιουσιακού στοιχείου που αγοράζεται.

ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

- 3.112. Ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου καταγράφεται όταν η ιδιοκτησία των παγίων περιουσιακών στοιχείων μεταβιβάζεται στη μονάδα που προτίθεται να τα χρησιμοποιήσει για παραγωγή.
- Χρειάζεται τροποποίηση του γενικού κανόνα στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) χρηματοδοτική μίσθωση (εφαρμόζεται τεκμαρτή αλλαγή ιδιοκτησίας)·
  - β) σχηματισμός παγίου κεφαλαίου για ίδιο λογαριασμό.
- Τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται στο πλαίσιο χρηματοδοτικής μίσθωσης καταγράφονται όπως θα γινόταν αν ο χρήστης γινόταν ιδιοκτήτης όταν πάρει στην κατοχή του τα περιουσιακά στοιχεία. Ο σχηματισμός κεφαλαίου για ίδιο λογαριασμό καταγράφεται όταν παράγεται.
- 3.113. Ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου αποτιμάται σε τιμές αγοραστή, περιλαμβανομένων των εξόδων εγκατάστασης και άλλων εξόδων σχετικών με τη μεταβίβαση ιδιοκτησίας. Όταν παράγεται για ίδιο λογαριασμό, αποτιμάται στις βασικές τιμές παρόμοιων παγίων περιουσιακών στοιχείων (προϋποτίθεται μια ανατίμηση για το καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα ή το μεικτό εισόδημα) ή με βάση το κόστος παραγωγής αν δεν υπάρχουν διαθέσιμες τέτοιες τιμές.
- 3.114. Οι αποκτήσεις άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων αποτιμώνται με διάφορους τρόπους:
- α) για μεταλλευτική έρευνα: με βάση το κόστος των πραγματικών δοκιμαστικών γεωτρήσεων, και το κόστος που απαιτείται για να είναι δυνατό να πραγματοποιηθούν δοκιμές (όπως αεροπορικές ή άλλες έρευνες)·
  - β) για λογισμικό υπολογιστή: με βάση τις τιμές αγοραστή όταν αγοράζεται από την αγορά, ενώ αποτιμάται με βάση την κατ' εκτίμηση βασική τιμή (ή το κόστος παραγωγής, αν αυτό δεν είναι εφικτό) όταν αναπτύσσεται στο εσωτερικό της μονάδας·
  - γ) ψυχαγωγικά, λογοτεχνικά ή καλλιτεχνικά πρωτότυπα: αποτιμώνται με βάση την τιμή που κατέβαλε ο αγοραστής όταν πωλούνται, ή με βάση τη βασική τιμή που καταβάλλεται για παρόμοια πρωτότυπα, τα κόστη παραγωγής ή την προεξοφληθείσα αξία των μελλοντικών εσόδων που αναμένονται από τη χρήση τους στην παραγωγή.

- 3.115. Οι πωλήσεις υπαρχόντων παγίων περιουσιακών στοιχείων αποτιμώνται με βάση τις (βασικές) τιμές μετά από έκπτωση τυχόν κόστους μεταβίβασης ιδιοκτησίας που βαρύνει τον πωλητή.
- 3.116. Τα κόστη της μεταβίβασης ιδιοκτησίας μπορεί να εφαρμόζονται τόσο για παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία, που περιλαμβάνουν και τα πάγια περιουσιακά στοιχεία, όσο και για τα λοιπά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία, όπως η γη.

Τα κόστη αυτά εντάσσονται στην τιμή αγοραστή στην περίπτωση των παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων. Θα πρέπει να ξεχωρίζονται από τις ίδιες τις αγορές και τις πωλήσεις στην περίπτωση της γης και των λοιπών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων και να καταγράφονται σε ξεχωριστή θέση στην ταξινόμηση του ακαθάριστου σχηματισμού παγίου κεφαλαίου.

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ (P.52)

- 3.117. *Ορισμός:* Οι μεταβολές των αποθεμάτων μετρώνται με βάση την αξία των εσόδων στα αποθέματα, μείον την αξία των εξόδων από τα αποθέματα, και την αξία τυχόν απολειών των αγαθών που ανήκουν στα αποθέματα.
- 3.118. Επαναλαμβανόμενες απώλειες μπορεί να εμφανισθούν λόγω φυσικής φθοράς ή τυχαίων ζημιών ή κλοπών σε κάθε είδους αγαθά που βρίσκονται σε αποθέματα, όπως:
- α) απώλειες υλικών και προμηθειών
  - β) απώλειες στην περίπτωση συνεχιζόμενων εργασιών
  - γ) απώλειες έτοιμων προϊόντων
  - δ) απώλειες αγαθών προς μεταπώληση (π.χ. κλοπές σε καταστήματα).
- 3.119. Τα αποθέματα αποτελούνται από τις ακόλουθες κατηγορίες:

α) υλικά και προμήθειες

Τα υλικά και οι προμήθειες αποτελούνται από όλα τα αγαθά που τηρούνται ως αποθέματα με σκοπό να χρησιμοποιηθούν ως ενδιάμεσες εισροές στην παραγωγή· περιλαμβάνονται τα αποθέματα αγαθών που κατέχει το κράτος. Είδη όπως ο χρυσός, τα διαμάντια, κ.λπ., περιλαμβάνονται όταν προορίζονται για βιομηχανική χρήση ή άλλη παραγωγική χρήση.

β) συνεχιζόμενες εργασίες

Οι συνεχιζόμενες εργασίες αποτελούνται από παραγόμενο προϊόν που δεν είναι ακόμη έτοιμο. Καταγράφονται στα αποθέματα του παραγωγού τους. Μπορεί να έχουν διάφορες μορφές, π.χ.

- (1) αναπτυσσόμενες καλλιέργειες,
- (2) δένδρα και ζωικό κεφάλαιο σε ωρίμανση,
- (3) ημιτελείς κατασκευές (εκτός από αυτές που παράγονται στο πλαίσιο σύμβασης πώλησης που έχει συμφωνηθεί εξαρχής ή για ίδιο λογαριασμό, οπότε αντιμετωπίζονται ως σχηματισμός παγίου κεφαλαίου),
- (4) ημιτελή λοιπά πάγια περιουσιακά στοιχεία, π.χ. πλοία και πλωτές εξέδρες,
- (5) ημιτελής έρευνα για νομικά θέματα ή για παροχή συμβουλών,
- (6) ημιτελείς παραγωγές ταινιών,
- (7) ημιτελή προγράμματα υπολογιστών.

Οι συνεχιζόμενες εργασίες πρέπει να καταγράφονται για κάθε παραγωγική διεργασία που δεν έχει ολοκληρωθεί στο τέλος της δεδομένης περιόδου. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία στην περίπτωση τριμηναίων λογαριασμών, π.χ. γεωργικές καλλιέργειες που δεν ολοκληρώνονται μέσα σε ένα τρίμηνο.

Οι μειώσεις των συνεχιζόμενων εργασιών σημειώνονται όταν ολοκληρώνεται η παραγωγική διεργασία. Στο σημείο αυτό, οι συνεχιζόμενες εργασίες μετασχηματίζονται σε έτοιμο προϊόν.

γ) έτοιμα προϊόντα

Τα έτοιμα προϊόντα ως τμήμα αποθεμάτων αποτελούνται από προϊόν το οποίο ο παραγωγός του δεν προτίθεται να επεξεργασθεί περαιτέρω πριν να το διαθέσει (καθώς και όταν διατίθεται ως ενδιάμεση εισροή σε άλλες παραγωγικές διεργασίες).

δ) αγαθά προς μεταπώληση

Τα αγαθά προς μεταπώληση είναι αγαθά που αποκτώνται με σκοπό τη μεταπώλησή τους στην κατάσταση στην οποία βρίσκονται.

ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ

- 3.120. Ο χρόνος καταγραφής και αποτίμησης των μεταβολών αποθεμάτων θα πρέπει να συμβαδίζει με τις άλλες συναλλαγές προϊόντων. Αυτό ισχύει ιδιαίτερος στην ενδιάμεση ανάλωση (π.χ. υλικά και προμήθειες), το προϊόν (π.χ. συνεχιζόμενες εργασίες και προϊόν από αποθήκευση γεωργικών προϊόντων) και το μεικτό σχηματισμό παγίου κεφαλαίου (π.χ. συνεχιζόμενες εργασίες). Θα πρέπει επίσης να υπάρχει συνέπεια όσον αφορά τις ροές επεξεργασίας κατά παραγωγή. Για παράδειγμα, αν γίνεται επεξεργασία των αγαθών στο εξωτερικό και τα αγαθά υφίστανται σημαντικές υλικές αλλαγές, τα αγαθά θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στις εξαγωγές (και, αργότερα, στις εισαγωγές) (βλέπε παράγραφο 3.125). Η εξαγωγή αυτή αντανάκλαται από μια συνακόλουθη μείωση των αποθεμάτων και η σχετική εισαγωγή αργότερα καταγράφεται ως αύξηση των αποθεμάτων (εφόσον τα αγαθά δεν χρησιμοποιούνται ή μεταπωλούνται αμέσως).
- 3.121. Οι μεταβολές των αποθεμάτων θα πρέπει να αποτιμώνται κατά τη στιγμή της εισόδου στα αποθέματα (για τα εισερχόμενα αγαθά) ή τη στιγμή της απόσυρσης (για τα εξερχόμενα αγαθά).
- 3.122. Οι τιμές που χρησιμοποιούνται θα πρέπει να συμβαδίζουν με τις τιμές των άλλων ροών, και πιο συγκεκριμένα:
- α) τα έτοιμα αγαθά που μεταφέρονται στα αποθέματα του παραγωγού αποτιμώνται με τις τιμές που θα είχαν αν πωλούνταν την ίδια στιγμή, σε τρέχουσες βασικές τιμές·
  - β) οι προσθήκες στις συνεχιζόμενες εργασίες αποτιμώνται σε αναλογία με την κατ' εκτίμηση τρέχουσα βασική τιμή του έτοιμου προϊόντος·
  - γ) οι μειώσεις των συνεχιζόμενων εργασιών (αποσύρσεις από τα αποθέματα όταν ολοκληρωθεί η παραγωγή) αποτιμώνται σε τρέχουσες βασικές τιμές του ημιτελούς προϊόντος·
  - δ) τα αγαθά που εξέρχονται από τα αποθέματα για πώληση αποτιμώνται σε βασικές τιμές·
  - ε) τα αγαθά προς μεταπώληση που εισέρχονται στα αποθέματα χονδρεμπόρων και λιανεμπόρων κ.λπ. αποτιμώνται με βάση τις πραγματικές ή τις εκτιμώμενες τιμές αγοραστή που κατέβαλε ο έμπορος·
  - στ) τα αγαθά προς μεταπώληση που αποσύρονται από τα αποθέματα αποτιμώνται με βάση τις τιμές αγοραστή με τις οποίες μπορούν να αντικατασταθούν κατά τη στιγμή που αποσύρονται από τα αποθέματα (και όχι όταν αγοράστηκαν).
- 3.123. Οι απώλειες λόγω υλικής φθοράς, ασφαλισμών τυχαίων ζημιών ή κλοπών καταγράφονται και αποτιμώνται ως εξής:
- α) για υλικά και προμήθειες: ως υλικά και προμήθειες που αποσύρονται πραγματικά για να χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή (ενδιάμεση ανάλωση)·
  - β) για συνεχιζόμενες εργασίες: ως αφαίρεση από τις προσθήκες που οφείλονται στην παραγωγική δραστηριότητα που πραγματοποιήθηκε κατά την ίδια περίοδο·
  - γ) για έτοιμα προϊόντα και αγαθά προς μεταπώληση: αντιμετωπίζονται ως αποσύρσεις σε τρέχουσες τιμές μη φθαμένων αγαθών.
- 3.124. Οι προηγούμενες παράγραφοι περιγράφουν την εννοιολογικά σωστή αποτίμηση κάθε επιμέρους συναλλαγής εντός και εκτός των αποθεμάτων που απαιτείται για να υπάρχει συμφωνία για την αποτίμηση του προϊόντος, της ενδιάμεσης ανάλωσης και των τελικών χρήσεων. Στην πράξη, αυτό συχνά θα αποδειχθεί ότι είναι πολύ δύσκολο να εφαρμοστεί και θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μέθοδοι προσέγγισης:
- α) όταν οι αυξομειώσεις του όγκου των αποθεμάτων είναι σχετικά τακτικές, μια πρακτική μέθοδος που προσεγγίζει τη θεωρητική αρχή της αποτίμησης είναι να πολλαπλασιάζεται η αυξομείωση του όγκου των αποθεμάτων με τις μέσες τιμές της περιόδου (τιμές αγοραστή για τα αποθέματα που τηρούν οι χρήστες ή οι χονδρέμποροι ή οι λιανέμποροι, βασικές τιμές για αποθέματα που τηρούν οι παραγωγοί)·
  - β) σε περίπτωση που οι τιμές των σχετικών αγαθών παραμένουν σχετικά σταθερές, ακόμη και μεγάλες διακυμάνσεις του όγκου των αποθεμάτων δεν συνεπάγονται ακυρότητα μιας απλής προσέγγισης, δηλαδή του πολλαπλασιασμού της αυξομείωσης του όγκου επί τη μέση τιμή·
  - γ) αν τόσο ο όγκος όσο και οι τιμές των αποθεμάτων παρουσιάζουν σημαντική μεταβολή κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου, απαιτούνται πιο πολύπλοκες μέθοδοι προσέγγισης. Για παράδειγμα, τριμηνιαία αποτίμηση των αυξομειώσεων των αποθεμάτων ή χρήση εκ των προτέρων γνωστών πληροφοριών σχετικά με την κατανομή της διακύμανσης κατά τη λογιστική περίοδο (οι διακυμάνσεις μπορεί να είναι μεγαλύτερες κατά το τέλος του ημερολογιακού έτους, κατά την εποχή της συγκομιδής, κ.λπ.)·
  - δ) αν υπάρχουν πληροφορίες μόνο σχετικά με τις αξίες κατά την αρχή και κατά το τέλος της περιόδου (π.χ. στην περίπτωση του χονδρικού ή του λιανικού εμπορίου, όπου συχνά υπάρχουν αποθέματα πολλών διαφορετικών προϊόντων), οι αυξομειώσεις του όγκου μεταξύ της αρχής και του τέλους της περιόδου θα πρέπει επίσης να εκτιμηθούν. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί χρησιμοποιώντας υποθετικές τιμές των συντελεστών ανακύκλωσης αποθεμάτων κατά τύπο προϊόντος.
- Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι εποχιακές μεταβολές των τιμών μπορεί κατά ένα μέρος να αντανάκλουν διαφορές της ποιότητας, π.χ. τιμές εκποίησης ή τιμές εκτός εποχής για φρούτα και λαχανικά. Αυτές οι αλλαγές της ποιότητας θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως αλλαγές του όγκου.

ΑΓΟΡΕΣ ΜΕΙΟΝ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΤΙΜΑΛΦΩΝ (P.53)

3.125. *Ορισμός:* Τα τιμαλφή είναι μη χρηματοοικονομικά αγαθά που δεν χρησιμοποιούνται κυρίως για παραγωγή ή κατανάλωση και δεν παρουσιάζουν φυσική φθορά διαχρονικά κάτω από κανονικές συνθήκες, και τα οποία αγοράζονται και κρατούνται κυρίως ως αποθέματα αξίας.

3.126. Τα τιμαλφή περιλαμβάνουν τους ακόλουθες τύπους αγαθών:

- α) πολύτιμους λίθους και μέταλλα όπως διαμάντια, μη νομισματικός χρυσός, λευκόχρυσος, άργυρος, κ.λπ.·
- β) παλαιά αντικείμενα (αντίκες) και άλλα έργα τέχνης, όπως πίνακες, γλυπτά, κ.λπ.·
- γ) άλλα τιμαλφή, όπως κοσμήματα κατασκευασμένα από πολύτιμους λίθους, και μέταλλα και συλλεκτικά είδη.

Αυτά τα είδη αγαθών θα πρέπει να καταγράφονται ως αγορά ή πώληση τιμαλφών στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) αγορά ή πώληση μη νομισματικού χρυσού, αργύρου, κ.λπ., από (κεντρικές) τράπεζες και άλλους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς·
- β) αγορά ή πώληση των αγαθών αυτών από επιχειρήσεις των οποίων η κύρια ή η δευτερεύουσα δραστηριότητα δεν αφορά την παραγωγή ή την αγοραπωλησία τέτοιων αγαθών κατά συνέπεια, αυτή η αγορά ή η πώληση δεν περιλαμβάνεται στην ενδιάμεση ανάλωση ή τον ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου των επιχειρήσεων αυτών·
- γ) αγορά ή πώληση τέτοιων αγαθών από νοικοκυριά· κατά συνέπεια, οι αγορές αυτές δεν περιλαμβάνονται στην τελική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών.

Στο ΕΣΟΛ, κατά συνθήκη, και οι ακόλουθες περιπτώσεις καταγράφονται ως αγορά ή πώληση τιμαλφών:

- α) η αγορά ή η πώληση των αγαθών αυτών από κοσμηματοπωλεία και εμπόρους τέχνης (σύμφωνα με το γενικό ορισμό των τιμαλφών, η αγορά των αγαθών αυτών από κοσμηματοπωλεία και εμπόρους τέχνης θα πρέπει να καταγράφεται ως μεταβολές αποθεμάτων)·
- β) η αγορά ή η πώληση των αγαθών αυτών από μουσεία (σύμφωνα με το γενικό ορισμό των τιμαλφών, η αγορά των αγαθών αυτών από ένα μουσείο θα έπρεπε να είχε καταγραφεί ως σχηματισμός παγίου κεφαλαίου).

Με τη συνθήκη αυτή αποφεύγεται η συχνή αναταξινόμηση μεταξύ των τριών κυρίων τύπων σχηματισμού κεφαλαίου, δηλαδή μεταξύ των αγορών μείον των πωλήσεων τιμαλφών, του σχηματισμού παγίου κεφαλαίου και των μεταβολών αποθεμάτων (π.χ. στην περίπτωση συναλλαγών τέτοιων αγαθών μεταξύ νοικοκυριών και εμπόρων τέχνης).

3.127. Η παραγωγή τιμαλφών αποτιμάται σε βασικές τιμές (βλέπε επίσης παράγραφο 3.57 σχετικά με την παραγωγή πρωτοτύπων). Όλες οι άλλες αγορές τιμαλφών αποτιμώνται με βάση τις τιμές αγοραστή που καταβλήθηκαν περιλαμβανομένων και των αμοιβών ή προμηθειών μεσαζόντων. Περιλαμβάνουν επίσης το εμπορικό κέρδος όταν αγοράζονται από μεσαζόντες. Οι πωλήσεις τιμαλφών αποτιμώνται με βάση τις τιμές που εισπράττουν οι πωλητές, μετά από αφαίρεση τυχόν αμοιβών ή προμηθειών που καταβλήθηκαν σε μεσαζόντες ή άλλους ενδιάμεσους. Αν εξαιρεθεί η παραγωγή τιμαλφών, συνολικά οι αγορές, μείον πωλήσεις μεταξύ των νέων μονίμων κατοίκων, αλληλοεξουδετερώνονται, έτσι ώστε παραμένουν μόνο τα εμπορικά κέρδη των μεσαζόντων.

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (P.6 και P.7)

3.128. *Ορισμός:* Οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αποτελούνται από συναλλαγές αγαθών και υπηρεσιών (πωλήσεις, ανταλλαγές, δωρεές ή χορηγήσεις) από μονίμους κατοίκους προς μη μονίμους κατοίκους.

3.129. *Ορισμός:* Οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αποτελούνται από συναλλαγές αγαθών και υπηρεσιών (αγορές, ανταλλαγές, δωρεές ή χορηγήσεις) από μη μονίμους κατοίκους προς μονίμους κατοίκους.

3.130. Οι εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών δεν περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) ενδοεπιχειρησιακό εμπόριο, δηλαδή:
  - (1) παραδόσεις σε μη μονίμους κατοίκους από εταιρείες μη μονίμους κατοίκους που είναι θυγατρικές εταιρειών μονίμων κατοίκων, π.χ. πωλήσεις στο εξωτερικό από θυγατρικές μη μονίμους κατοίκους μιας πολυεθνικής εταιρείας που ανήκει σε, η ελέγχεται από, μονίμους κατοίκους,
  - (2) παραδόσεις σε μονίμους κατοίκους από εταιρείες μονίμους κατοίκους που είναι θυγατρικές εταιρειών μη μονίμων κατοίκων, π.χ. πωλήσεις από εγχώριες θυγατρικές μιας αλλοδαπής πολυεθνικής εταιρείας·
- β) ροές πρωτογενούς εισοδήματος από και προς την αλλοδαπή, όπως αμοιβές εργαζομένων, τόκοι και πρόσδοδοι από άμεσες επενδύσεις. Οι πρόσδοδοι από άμεσες επενδύσεις μπορεί να περιλαμβάνουν ένα μη απομονώσιμο μέρος που θα αφορά την παροχή διαφόρων υπηρεσιών, π.χ. κατάρτιση εργαζομένων, υπηρεσίες διοίκησης επιχειρήσεων και χρήση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και εμπορικών σημάτων·
- γ) πώληση ή αγορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ή μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων, όπως γη και διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

3.131. Οι εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών θα πρέπει να διακρίνονται σε:

- παραδόσεις στο εσωτερικό της ΕΕ.
- εισαγωγές και εξαγωγές από και προς το εξωτερικό της ΕΕ.

Για λόγους ευκολίας και οι δύο αυτές κατηγορίες θα αναφέρονται στο παρόν ως εισαγωγές και εξαγωγές.

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ (P.61 και P.71)

3.132. Οι εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών πραγματοποιούνται όταν υπάρχουν αλλαγές ιδιοκτησίας αγαθών μεταξύ μόνιμων κατοίκων και μη μόνιμων κατοίκων (ασχέτως του εάν συμβαίνουν ή όχι αντίστοιχες υλικές διασυννοριακές μετακινήσεις αγαθών).

3.133. Πάντως, η αρχή της αλλαγής της ιδιοκτησίας τροποποιείται όσον αφορά την καταγραφή των εισαγωγών και των εξαγωγών αγαθών, στις ακόλουθες τέσσερις περιπτώσεις:

- α) χρηματοδοτική μίσθωση: θεωρείται ότι υπάρχει τεκμαρτή αλλαγή ιδιοκτησίας από τον εκμισθωτή προς το μισθωτή, για αγαθά που διατίθενται στο πλαίσιο χρηματοδοτικής μίσθωσης· η καταγραφή γίνεται όταν ο μισθωτής πάρει στη κατοχή του το αγαθό (βλέπε παράρτημα II περί μίσθωσης και αγοράς με δόσεις διαρκών αγαθών)·
- β) παραδόσεις μεταξύ μητρικών και θυγατρικών επιχειρήσεων (τιμήμα ή θυγατρική, ή αλλοδαπή θυγατρική): τεκμαίρεται αλλαγή ιδιοκτησίας όταν υπάρχει παράδοση αγαθών μεταξύ μητρικών και θυγατρικών επιχειρήσεων·
- γ) τα αγαθά για σημαντική επεξεργασία κατά παραγγελία ή για επισκευή καταγράφονται τόσο στις εισαγωγές όσο και τις εξαγωγές αν και δεν υπάρχει αλλαγή ιδιοκτησίας·
- δ) διαμεσολαβητικό εμπόριο: δεν καταγράφονται εισαγωγές ή εξαγωγές όταν έμποροι ή διαμεσολαβητές εμπορευμάτων αγοράζουν από μη μόνιμους κατοίκους και στη συνέχεια πωλούν πάλι σε μη μόνιμους κατοίκους στην ίδια λογιστική περίοδο. Το ίδιο θα πρέπει να εφαρμόζεται στην περίπτωση διαμεσολαβητικού εμπορίου από μη μόνιμους κατοίκους.

3.134. Στις ακόλουθες περιπτώσεις πραγματοποιούνται εξαγωγές αγαθών, αν και τα αγαθά δεν διασχίζουν τα σύνορα της χώρας:

- α) αγαθά που παράγονται από μονάδες μόνιμους κατοίκους που λειτουργούν σε διεθνή ύδατα πωλούνται άμεσα σε μη μόνιμους κατοίκους σε ξένες χώρες (πετρέλαιο, φυσικό αέριο, προϊόντα αλιείας, προϊόντα που περιουλλέγονται από νανάγια, κ.λπ.)·
- β) εξοπλισμός μεταφορών ή άλλος κινητός εξοπλισμός που δεν είναι δεσμευμένος σε ένα συγκεκριμένο τόπο δεν χρειάζεται να διασχίσει τα σύνορα της χώρας εξαγωγής ως αποτέλεσμα της πώλησής του από ένα μόνιμο κάτοικο σε ένα μη μόνιμο κάτοικο·
- γ) αγαθά χάνονται ή καταστρέφονται μετά την αλλαγή της ιδιοκτησίας πριν να διασχίσουν τα σύνορα της χώρας εξαγωγής.

Τα ανάλογα ισχύουν και για τις εισαγωγές αγαθών.

3.135. Οι εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών περιλαμβάνουν συναλλαγές μεταξύ μόνιμων και μη μόνιμων κατοίκων όσον αφορά τα ακόλουθα:

- α) μη νομισματικό χρυσό, δηλαδή χρυσό που δεν χρησιμοποιείται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής·
- β) άργυρο σε ράβδους, διαμάντια και άλλα πολύτιμα μέταλλα και λίθους·
- γ) χαρτονομίσματα και κέρματα εκτός κυκλοφορίας και μη εκδοθέντα χρεώγραφα (που αποτιμώνται ως αγαθά, και όχι στην ονομαστική τους αξία)·
- δ) ηλεκτρισμό, φυσικό αέριο και νερό·
- ε) διασυννοριακή μετακίνηση ζωικού κεφαλαίου·
- στ) ταχυδρομικά δέματα·
- ζ) κρατικές εξαγωγές, όπου περιλαμβάνονται αγαθά που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις και δάνεια·
- η) αγαθά που μεταβιβάζονται προς ή από την ιδιοκτησία ενός οργανισμού ρυθμιστικών αποθεμάτων·
- θ) αγαθά που παραδίδονται από μια επιχείρηση μόνιμη κάτοικο, σε θυγατρικές της μη μόνιμους κατοίκους·
- ι) αγαθά που λαμβάνει μια επιχείρηση μόνιμη κάτοικος από θυγατρικές της μη μόνιμους κατοίκους·
- κ) λαθραία αγαθά·

- λ) άλλες μη καταγραφόμενες παραδόσεις, όπως δώρα και είδη με αξία μικρότερη από ένα καθορισμένο κατώτατο όριο·
- μ) αγαθά που έχουν υποστεί επεξεργασία κατά παραγγελία στο εξωτερικό, όταν επέρχεται σημαντική υλική μεταβολή των αγαθών, και παρόμοια αγαθά που υφίστανται επεξεργασία στην επικράτεια της χώρας για λογαριασμό μη μονίμων κατοίκων·
- ν) επενδυτικά αγαθά που κατασκευάζονται στο εξωτερικό, με εργασίες που προϋποθέτουν μεγάλης έκτασης ανακατασκευή ή μεταποίηση. Παρόμοια αγαθά που επισκευάζονται στην επικράτεια της χώρας για λογαριασμό μη μονίμων κατοίκων.
- 3.136. Οι εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών δεν περιλαμβάνουν τα ακόλουθα αγαθά, αν και αυτά διασχίζουν τα σύνορα:
- α) αγαθά που διαμετακομίζονται μέσα από μια χώρα·
- β) αγαθά που αποστέλλονται προς ή από πρεσβείες, στρατιωτικές βάσεις ή άλλους θύλακες μια χώρας μέσα στα εθνικά σύνορα άλλης χώρας·
- γ) εξοπλισμό μεταφορών και λοιπό κινητό εξοπλισμό που εξέρχεται προσωρινά από μια χώρα, χωρίς αλλαγή ιδιοκτησίας (π.χ. κατασκευαστικός εξοπλισμός που χρησιμοποιείται για εγκαταστάσεις ή κατασκευές στο εξωτερικό)·
- δ) εξοπλισμό και άλλα αγαθά που αποστέλλονται στο εξωτερικό για μικρής έκτασης, επεξεργασία, συντήρηση ή επισκευή·
- ε) άλλα αγαθά που εξέρχονται από μια χώρα προσωρινά, και τα οποία κατά κανόνα επιστρέφουν σε λιγότερο από ένα έτος στην αρχική τους κατάσταση και χωρίς αλλαγή ιδιοκτησίας (π.χ. αγαθά που αποστέλλονται στο εξωτερικό για εκθέσεις ή ψυχαγωγική χρήση, αγαθά που διατίθενται στο πλαίσιο λειτουργικής μίσθωσης, περιλαμβανομένων των πολυετών μισθώσεων, επιστροφές αγαθών γιατί δεν πραγματοποιήθηκαν οι αναμενόμενες πωλήσεις)·
- στ) αγαθά προς φύλαξη, που χάνονται ή καταστρέφονται αφού διασχίσουν τα σύνορα και πριν πραγματοποιηθεί η αλλαγή ιδιοκτησίας.
- 3.137. Καταρχήν, οι εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών θα πρέπει να καταγράφονται τη στιγμή της μεταβίβασης της ιδιοκτησίας των αγαθών. Στην πράξη, η αλλαγή ιδιοκτησίας θεωρείται ότι πραγματοποιείται τη στιγμή που τα συναλλασσόμενα μέρη την καταγράφουν στα βιβλία τους ή τους λογαριασμούς τους. Αυτό μπορεί να μη συμπίπτει με τα διάφορα στάδια της συμβατικής διεργασίας, όπως:
- α) χρόνο δέσμευσης (ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης)·
- β) χρόνο παροχής των αγαθών και των υπηρεσιών και απόκτηση απαίτησης πληρωμής (ημερομηνία μεταβίβασης)·
- γ) χρόνο ικανοποίησης της απαίτησης (ημερομηνία πληρωμής).
- 3.138. Οι εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών πρέπει να αποτιμώνται «ελεύθερα στο πλοίο» (FOB) στα σύνορα της χώρας εξαγωγής. Η αξία αυτή περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
- α) αξία των αγαθών σε βασικές τιμές·
- β) συν τις σχετικές υπηρεσίες μεταφοράς και διανομής μέχρι το σημείο των συνόρων, περιλαμβανόμενου και του κόστους φόρτωσης σε μεταφορικό μέσο για περαιτέρω μεταφορά (όπου ισχύει αυτό) (βλέπε πίνακα 3.1, δεύτερη στήλη στο δεύτερο μέρος του πίνακα)·
- γ) συν τυχόν φόρους μείον επιδοτήσεις επί των εξαγομένων αγαθών· για παραδόσεις στο εσωτερικό της ΕΕ περιλαμβάνεται ο ΦΠΑ και άλλοι φόροι επί των αγαθών που έχουν πληρωθεί στη χώρα εξαγωγής.
- Στους πίνακες προσφοράς και χρήσης και το συμμετρικό πίνακα εισροών-εκροών, οι εισαγωγές αγαθών για επιμέρους ομάδες προϊόντων πρέπει να αποτιμώνται διαφορετικά: με βάση την αξία κόστους-ασφάλειας-ναύλου (CIF) στα σύνορα της χώρας εισαγωγής.
- Ορισμός:* Η τιμή CIF είναι η τιμή ενός αγαθού που παραδίδεται στα σύνορα της χώρας εισαγωγής, ή η τιμή μιας υπηρεσίας που παρέχεται σε μόνιμο κάτοικο, πριν από την πληρωμή τυχόν δασμών εισαγωγής ή άλλων φόρων εισαγωγών ή εμπορικών και μεταφορικών κερδών στο εσωτερικό της χώρας⁽²⁾.
- 3.139. Μπορεί να είναι απαραίτητη η χρήση υποκατάστατων μεταβλητών ή άλλων σχετικών μέτρων υποκατάστασης της αξίας FOB σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως:
- α) η ανταλλαγή αγαθών θα πρέπει να αποτιμάται με βάση τις βασικές τιμές που θα είχαν εισπραχθεί αν τα αγαθά είχαν πωληθεί έναντι μετρητών·

(²) Για τα συμπεριλαμβανόμενα εμπορικά και μεταφορικά κέρδη, βλέπε επίσης πίνακα 3.5 τρίτη στήλη στο δεύτερο μέρος του πίνακα.

- β) συναλλαγές μεταξύ μητρικών και θυγατρικών επιχειρήσεων: κατά κανόνα, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται οι πραγματικές αξίες μεταβίβασης. Πάντως, αν διαφέρουν πολύ από τις αγοραίες τιμές, θα πρέπει να αντικαθίστανται από ένα εκτιμώμενο ισοδύναμο αγοραίας τιμής, ή τουλάχιστον να επισημαίνεται η καθεμία ξεχωριστά για σκοπούς ανάλυσης·
- γ) αγαθά που μεταβιβάζονται στο πλαίσιο χρηματοδοτικής μίσθωσης: τα αγαθά θα πρέπει να αποτιμώνται με βάση την τιμή αγοραστή που πλήρωσε ο εκμισθωτής (και όχι τη σωρευτική αξία των μισθωμάτων που καταβάλλονται)·
- δ) οι εισαγωγές αγαθών θα πρέπει να εκτιμώνται με βάση τελωνειακά δεδομένα (για εμπόριο εκτός ΕΕ) ή πληροφοριών Intrastat (για εμπόριο στο εσωτερικό της ΕΕ). Οι δύο αυτές πηγές δεδομένων δεν εφαρμόζουν αποτίμηση FOB, αλλά χρησιμοποιούν, αντιστοίχως, την αξία CIF στα σύνορα της ΕΕ και τις αξίες CIF στα εθνικά σύνορα. Εφόσον οι αξίες FOB χρησιμοποιούνται μόνο στο πιο συγκεντρωτικό επίπεδο και οι αξίες CIF χρησιμοποιούνται σε επίπεδο ομάδας προϊόντων, οι τροποποιήσεις αυτές, δηλαδή η αναπροσαρμογή CIF/FOB, θα πρέπει να εφαρμόζονται μόνο στο πιο συγκεντρωτικό επίπεδο·
- ε) εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών που θα πρέπει να εκτιμώνται με βάση πληροφορίες από έρευνες ή διάφορες κατά περίπτωση πληροφορίες. Σε τέτοιες περιπτώσεις, μπορούν συνήθως να υπάρχουν στοιχεία μόνο σχετικά με τη συνολική αξία των πωλήσεων, χωρισμένη κατά προϊόν. Κατά συνέπεια, η εκτίμηση θα βασίζεται στην αξία αγοραστή και όχι στην αξία FOB.

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (P.62 και P.72)

- 3.140. *Ορισμός:* Οι εξαγωγές υπηρεσιών αποτελούνται από όλες τις υπηρεσίες που παρέχονται από μόνιμους κατοίκους σε μη μόνιμους κατοίκους.
- 3.141. *Ορισμός:* Οι εισαγωγές υπηρεσιών αποτελούνται από όλες τις υπηρεσίες που παρέχονται από μη μόνιμους κατοίκους σε μόνιμους κατοίκους.
- 3.142. Στις εξαγωγές υπηρεσιών περιλαμβάνονται οι ακόλουθες οριακές περιπτώσεις:
- α) μεταφορά εξαχθέντων αγαθών μετά την έξοδό τους από τα σύνορα της χώρας εξαγωγής, όταν πραγματοποιείται από μεταφορέα μόνιμο κάτοικο (περιπτώσεις 2 και 3 του πίνακα 3.4)·
  - β) μεταφορά εισαχθέντων αγαθών από μεταφορέα μόνιμο κάτοικο:
    - (1) μέχρι τα σύνορα της χώρας εξαγωγής όταν τα αγαθά αποτιμώνται FOB για να αντισταθμιστεί η αξία της μεταφοράς που περιλαμβάνεται στην αξία FOB (περίπτωση 3 του πίνακα 3.5).
    - (2) μέχρι τα σύνορα της χώρας εισαγωγής όταν τα αγαθά αποτιμώνται CIF για να αντισταθμιστεί η αξία της μεταφοράς που περιλαμβάνεται στην αξία CIF (περιπτώσεις 3 και 2 CIF του πίνακα 3.5)·
  - γ) μεταφορά αγαθών από μόνιμους κατοίκους για λογαριασμό μη μόνιμων κατοίκων, που δεν αφορά εισαγωγές ή εξαγωγές αγαθών (π.χ. μεταφορά αγαθών που δεν εξέρχονται από τη χώρα ή μεταφορά αγαθών έξω από την επικράτεια της χώρας)·
  - δ) διεθνείς ή εγχώριες μεταφορές επιβατών μη μόνιμων κατοίκων από εταιρείες μεταφοράς επιβατών μόνιμους κατοίκους·
  - ε) μικρής σημασίας δραστηριότητες επεξεργασίας και επισκευών για λογαριασμό μη μόνιμων κατοίκων·
  - στ) υπηρεσίες κατασκευών όταν μια εταιρεία που πραγματοποιεί έργα κατασκευών στο εξωτερικό δεν αντιμετωπίζεται ως οιονεί εταιρεία. Αυτό ισχύει για σχέδια κατασκευών που διαρκούν λιγότερο από ένα έτος και των οποίων το προϊόν δεν είναι μεικτός σχηματισμός παγίου κεφαλαίου (βλέπε παράγραφο 2.09 και, ιδιαιτέρως, την αντίστοιχη υποσημείωση 4)·
  - ζ) εγκατάσταση εξοπλισμού στο εξωτερικό, όταν ένα έργο είναι από τη φύση του σχέδιο περιορισμένης διάρκειας·
  - η) χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες όσον αφορά το ποσό των ρητά αναφερομένων προμηθειών και αμοιβών·
  - θ) ασφαλιστικές υπηρεσίες όσον αφορά το ποσό της αμοιβής των υπηρεσιών·
  - ι) δαπάνες από τουρίστες μη μόνιμους κατοίκους και από άτομα που ταξιδεύουν για επιχειρηματικούς λόγους, μη μόνιμους κατοίκους (που κατά συνθήκη ταξινομούνται ως υπηρεσίες· πάντως, για τους σκοπούς των πινάκων προσφοράς και χρήσης και των συμμετρικών πινάκων εισροών-εκροών, θα είναι ίσως απαραίτητη η συνολική ανάλυση κατά προϊόντα)·
  - κ) δαπάνη από μη μόνιμους κατοίκους για υγειονομικές και εκπαιδευτικές υπηρεσίες παρεχόμενες από μόνιμους κατοίκους· εδώ περιλαμβάνεται η παροχή των υπηρεσιών αυτών τόσο μέσα στην επικράτεια της χώρας όσο και στο εξωτερικό·
  - λ) υπηρεσίες στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης για παραθεριστικές κατοικίες που ανήκουν σε μη μόνιμους κατοίκους (βλέπε παράγραφο 3.64)·
  - μ) δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, δημιουργού και πνευματικής ιδιοκτησίας, οι εισπράξεις των οποίων αφορούν την εκχώρηση άδειας για τη χρήση άυλων μη παραχθέντων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και δικαιωμάτων ιδιοκτησίας, όπως διπλώματα ευρεσιτεχνίας, copyright, εμπορικά σήματα, βιομηχανικές διεργασίες,

δικαιόχρηση, κ.λπ., και με τη χρήση, μέσω συμφωνιών εκχώρησης άδειας, παραχθέντων πρωτοτύπων όπως χειρογράφων, πινάκων ζωγραφικής, κ.λπ.

- 3.143. Για τις εισαγωγές υπηρεσιών, οι περισσότερες οριακές περιπτώσεις είναι πανομοιότυπες με αυτές που ισχύουν για τις εξαγωγές υπηρεσιών· επομένως, λίγες μόνο εξειδικευμένες αποσαφηνίσεις είναι απαραίτητες για την εισαγωγή υπηρεσιών.
- 3.144. Οι εισαγωγές υπηρεσιών μεταφορών περιλαμβάνουν τις ακόλουθες οριακές περιπτώσεις:
- α) μεταφορά εξαγομένων αγαθών μέχρι τα σύνορα της χώρας εξαγωγής όταν πραγματοποιείται από μεταφορέα μη μόνιμο κάτοικο, για να αντισταθμιστεί η αξία μεταφοράς που περιλαμβάνεται στην αξία FOB των εξαγομένων αγαθών (περίπτωση 4 του πίνακα 3.4)
  - β) μεταφορά εισαγομένων αγαθών από μεταφορέα μη μόνιμο κάτοικο:
    - (1) από τα σύνορα της χώρας εξαγωγής ως ξεχωριστή υπηρεσία μεταφοράς, όταν τα εισαγόμενα αγαθά αποτιμώνται FOB (περίπτωσης 4 και 5 FOB του πίνακα 3.5).
    - (2) από τα σύνορα της χώρας εισαγωγής ως ξεχωριστή υπηρεσία μεταφοράς όταν τα εισαγόμενα αγαθά αποτιμώνται CFI (στην περίπτωση αυτή η αξία της υπηρεσίας μεταφοράς μεταξύ των συνόρων της χώρας εξαγωγής και της χώρας εισαγωγής περιλαμβάνεται ήδη στην αξία CIF του αγαθού· περίπτωση 4 του πίνακα 3.5)
  - γ) μεταφορά αγαθών από μη μόνιμους κατοίκους για λογαριασμό μόνιμων κατοίκων, που δεν αφορά εισαγωγές ή εξαγωγές αγαθών (π.χ. διαμετακόμιση αγαθών ή μεταφορά στο εξωτερικό της οικονομικής επιχρόνιας)
  - δ) διεθνείς ή εγχώριες μεταφορές επιβατών για λογαριασμό μόνιμων κατοίκων από εταιρείες μεταφοράς επιβατών μη μόνιμους κατοίκους.
- Οι εισαγωγές υπηρεσιών μεταφορών δεν περιλαμβάνουν τη μεταφορά εξαγομένων αγαθών μετά την έξοδό τους από τα σύνορα της χώρας εξαγωγής όταν πραγματοποιείται από μεταφορέα μη μόνιμο κάτοικο (περίπτωσης 5 και 6 του πίνακα 3.4). Οι εξαγωγές αγαθών αποτιμώνται FOB και όλες οι σχετικές μεταφορικές υπηρεσίες πρέπει επομένως να θεωρούνται ως συναλλαγές μεταξύ μη μόνιμων κατοίκων, δηλαδή μεταξύ ενός μεταφορέα μη μόνιμου κάτοικου και ενός εισαγωγέα μη μόνιμου κάτοικου. Αυτό ισχύει ακόμη και αν αυτές οι υπηρεσίες μεταφορών πληρώνονται από τον εξαγωγέα στα πλαίσια συμβάσεων εξαγωγής CIF.
- 3.145. Οι εισαγωγές από την άποψη των απευθείας αγορών στο εξωτερικό από μόνιμους κατοίκους καλύπτουν όλες τις αγορές αγαθών και υπηρεσιών που πραγματοποιούνται από μόνιμους κατοίκους όταν αυτοί ταξιδεύουν στο εξωτερικό για επαγγελματικούς ή προσωπικούς λόγους. Πρέπει να διακριθούν δύο κατηγορίες, γιατί χρειάζονται διαφορετική αντιμετώπιση:
- α) οι δαπάνες από άτομα που ταξιδεύουν για επαγγελματικούς λόγους είναι μέρος της ενδιάμεσης ανάλωσης·
  - β) οι δαπάνες από λοιπούς ταξιδιώτες που ταξιδεύουν για προσωπικούς λόγους είναι μέρος της τελικής καταναλωτικής δαπάνης των νοικοκυριών.
- 3.146. Οι εισαγωγές και εξαγωγές υπηρεσιών καταγράφονται τη στιγμή κατά την οποία παρέχονται, που κατά κανόνα συμπίπτει με τη στιγμή κατά την οποία παράγονται οι υπηρεσίες. Οι εισαγωγές υπηρεσιών θα πρέπει να αποτιμώνται σε τιμές αγοραστή και οι εξαγωγές υπηρεσιών σε βασικές τιμές.

Πίνακας 3.4 — Αντιμετώπιση της μεταφοράς εξαγομένων αγαθών

Επεξήγηση για την ανάγνωση του πίνακα: το πρώτο μέρος του πίνακα δείχνουν ότι υπάρχουν έξι διαφορετικές δυνατότητες μεταφοράς εξαγομένων αγαθών, αναλόγως του εάν ο μεταφορέας είναι μόνιμος κάτοικος ή όχι, και αναλόγως του πού πραγματοποιείται η μεταφορά: από έναν τόπο στην εγχώρια επιχρόνια προς τα σύνορα της χώρας, από τα σύνορα της χώρας στα σύνορα της χώρας εισαγωγής ή από τα σύνορα της χώρας εισαγωγής σε έναν τόπο στο εσωτερικό της χώρας εισαγωγής. Στο δεύτερο μέρος του πίνακα, για καθεμία από αυτές τις έξι δυνατότητες, αναφέρεται εάν καταγράφονται ως εξαγωγές αγαθών, εξαγωγές υπηρεσιών, εισαγωγές αγαθών ή εισαγωγές υπηρεσιών.

Εγχώρια επιχρόνια	Ενδιάμεση επιχρόνια	Επιχρόνια χώρας εισαγωγής
1. Μεταφορέας μόνιμος κάτοικος ⇒	2. Μεταφορέας μόνιμος κάτοικος ⇒	3. Μεταφορέας μόνιμος κάτοικος ⇒
4. Μεταφορέας μη μόνιμος κάτοικος ⇒	5. Μεταφορέας μη μόνιμος κάτοικος ⇒	6. Μεταφορέας μη μόνιμος κάτοικος ⇒

	Εξαγωγές αγαθών (fob)	Εξαγωγές υπηρεσιών	Εισαγωγές αγαθών (cif/fob)	Εισαγωγές υπηρεσιών
1	X	—	—	—
2	—	X	—	—
3	—	X	—	—
4	X	—	—	X
5	—	—	—	—
6	—	—	—	—

Πίνακας 3.5 — Αντιμετώπιση της μεταφοράς εισαγομένων αγαθών

Επεξήγηση για την ανάγνωση του πίνακα: το πρώτο μέρος του πίνακα δείχνει ότι υπάρχουν έξι διαφορετικές δυνατότητες μεταφοράς εισαγομένων αγαθών, αναλόγως του εάν ο μεταφορέας είναι μόνιμος κάτοικος ή όχι, και αναλόγως του πού πραγματοποιείται η μεταφορά: από έναν τόπο στη χώρα εξαγωγής προς τα σύνορα της χώρας εξαγωγής, από τα σύνορα της χώρας εξαγωγής προς τα σύνορα της χώρας εισαγωγής και από τα σύνορα της χώρας εισαγωγής σε έναν τόπο στο εσωτερικό της χώρας εισαγωγής. Στο δεύτερο μέρος του πίνακα, για καθεμία από αυτές τις έξι δυνατότητες, αναφέρεται εάν καταγράφονται ως εισαγωγές αγαθών, εισαγωγές υπηρεσιών, εξαγωγές αγαθών ή εξαγωγές υπηρεσιών. Σε ορισμένες περιπτώσεις (περιπτώσεις 2 και 5), η καταγραφή αυτή εξαρτάται από την αρχή αποτίμησης που εφαρμόζεται για τα εισαγόμενα αγαθά.

Εγγόρια επικράτεια	Ενδιάμεση επικράτεια	Επικράτεια χώρας εισαγωγής
1. Μεταφορέας μόνιμος κάτοικος ←	2. Μεταφορέας μόνιμος κάτοικος ←	3. Μεταφορέας μόνιμος κάτοικος ←
4. Μεταφορέας μη μόνιμος κάτοικος ←	5. Μεταφορέας μη μόνιμος κάτοικος ←	6. Μεταφορέας μη μόνιμος κάτοικος ←

	Αποτίμηση εισαγομένων αγαθών	Εισαγωγές αγαθών	Εισαγωγές υπηρεσιών	Εξαγωγές αγαθών (fob)	Εξαγωγές υπηρεσιών
1	cif/fob	—	—	—	—
2	fob	—	—	—	—
	cif	X	—	—	X
3	cif/fob	X	—	—	X
4	cif/fob	—	X	—	—
5	fob	—	X	—	—
	cif	X	—	—	—
6	cif/fob	X	—	—	—

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η μετάβαση από την αποτίμηση των εισαγομένων αγαθών CIF σε αποτίμηση FOB συνιστάται στα ακόλουθα:

- α) αναπροσαρμογή CIF/FOB, δηλαδή από 2 CIF σε 2 FOB (μειώνει τις συνολικές εισαγωγές και εξαγωγές)
- β) αναταξινόμηση CIF/FOB, δηλαδή από 5 CIF σε 5 FOB (οι συνολικές εισαγωγές και εξαγωγές παραμένουν αμετάβλητες).

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΥΠΑΡΧΟΝΤΩΝ ΑΓΑΘΩΝ

3.147. Ορισμός: Υπάρχοντα αγαθά είναι τα αγαθά που είχαν ήδη ένα χρήστη (εκτός από τα αποθέματα).

3.148. Τα υπάρχοντα αγαθά περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) υπάρχοντα κτίρια και άλλα πάγια κεφαλαιουχικά αγαθά που πωλούνται από παραγωγικές μονάδες σε άλλες μονάδες:

- (1) για να επαναχρησιμοποιηθούν όπως είναι,
- (2) για να κατεδαφιστούν ή να διαλυθούν τα προϊόντα που προκύπτουν μετατρέπονται συνήθως σε πρώτες ύλες (π.χ. παλαιοσίδηρος) που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή νέων αγαθών (π.χ. χάλυβα).
- β) τιμαφή που πωλούνται από μια μονάδα σε άλλη·
- γ) υπάρχοντα διαρκή καταναλωτικά αγαθά που πωλούνται από νοικοκυριά ή στρατιωτικές αρχές σε άλλες μονάδες:
- (1) για να επαναχρησιμοποιηθούν όπως είναι,
- (2) για να διαλυθούν και να μετατραπούν σε υλικά διάλυσης·
- δ) υπάρχοντα μη διαρκή αγαθά (π.χ. απορρίμματα χαρτιού, ράκη, ρούχα, παλιά μπουνκάλια, κ.λπ.) που πωλούνται από οποιαδήποτε μονάδα, είτε για να επαναχρησιμοποιηθούν είτε για να γίνουν πρώτη ύλη για την παραγωγή νέων αγαθών (ανακτώμενα αγαθά).
- 3.149. Η μεταβίβαση υπαρχόντων αγαθών καταγράφεται ως αρνητική δαπάνη (αγορά) για τον πωλητή και ως θετική δαπάνη (αγορά) για τον αγοραστή.
- 3.150. Αυτό έχει τις ακόλουθες συνέπειες:
- α) όταν η πώληση ενός υπάρχοντος παγίου περιουσιακού στοιχείου ή τιμαφούς πραγματοποιείται μεταξύ δύο παραγωγών μόνιμων κατοίκων, η θετική και η αρνητική αξία που καταγράφεται για τον ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου αλληλοεξουδετερώνεται όσον αφορά το σύνολο της οικονομίας, με εξαίρεση το κόστος μεταβίβασης της ιδιοκτησίας·
- β) όταν ένα υπάρχον ακίνητο πάγιο περιουσιακό στοιχείο (π.χ. κτίριο) πωλείται σε ένα μη μόνιμο κάτοικο, κατά συνθήκη αυτός αντιμετωπίζεται σαν να αγοράζει ένα χρηματοπιστωτικό περιουσιακό στοιχείο, δηλαδή μετοχικό κεφάλαιο μιας πλασματικής μονάδας μόνιμου κατοίκου. Αυτή η πλασματική μονάδα μόνιμος κάτοικος θεωρείται στη συνέχεια ότι αγοράζει το πάγιο περιουσιακό στοιχείο. Κατά συνέπεια, η πώληση και η αγορά του παγίου περιουσιακού στοιχείου πραγματοποιείται μεταξύ μόνιμων κατοίκων·
- γ) όταν εξάγεται ένα υπάρχον κινητό πάγιο περιουσιακό στοιχείο, π.χ. πλοίο ή αεροσκάφος, δεν καταγράφεται θετικός ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου σε καμία άλλη θέση της οικονομίας για αντιστάθμιση του αρνητικού ακαθάριστου σχηματισμού παγίου κεφαλαίου του πωλητή·
- δ) ορισμένα διαρκή αγαθά, όπως οχήματα, μπορούν να ταξινομηθούν ως πάγια περιουσιακά στοιχεία είτε ως διαρκή καταναλωτικά αγαθά, ανάλογα με τον ιδιοκτήτη και το σκοπό για τον οποίο χρησιμοποιούνται. Επομένως, εάν η ιδιοκτησία ενός τέτοιου αγαθού μεταβιβαστεί από μια επιχείρηση σε ένα νοικοκυριό για να χρησιμοποιηθεί για τελική κατανάλωση, καταγράφεται αρνητικός ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου για την επιχείρηση και θετική καταναλωτική δαπάνη για το νοικοκυριό. Στη λιγότερο συνήθη περίπτωση όπου η ιδιοκτησία ενός τέτοιου αγαθού μεταβιβάζεται από ένα νοικοκυριό σε μια επιχείρηση, θα πρέπει να καταγραφεί αρνητική ακαθάριστη τελική καταναλωτική δαπάνη για το νοικοκυριό και θετικός ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου για την επιχείρηση·
- ε) οι συναλλαγές υπαρχόντων τιμαφών θα πρέπει να καταγράφονται ως αγορά τιμαφούς (θετικός ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου) από τον αγοραστή και ως πώληση τιμαφούς (αρνητικός ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου) από τον πωλητή. Στην περίπτωση συναλλαγής με την αλλοδαπή, θα πρέπει να καταγραφούν οι εισαγωγές ή οι εξαγωγές ενός αγαθού (βλέπε παράγραφο 3.135). Η πώληση ενός τιμαφούς από ένα νοικοκυριό δεν θα πρέπει να καταγράφεται ως ακαθάριστη τελική καταναλωτική δαπάνη·
- στ) όταν υπάρχοντα διαρκή αγαθά στρατιωτικής προέλευσης πωλούνται στο εξωτερικό από το κράτος, αυτό θα πρέπει να καταγράφεται ως εξαγωγή αγαθών και ως αρνητική ενδιάμεση ανάληψη και τελική κατανάλωση από το κράτος.
- 3.151. Για τα κόστη της πώλησης που βαρύνουν τον πρώην ιδιοκτήτη (κόστη μεταβίβασης ιδιοκτησίας), θα πρέπει να καταγράφεται ζήμια κτήσης. Θα πρέπει να γίνεται μια παρόμοια εγγραφή για το μέρος του αρχικού κόστους αγοράς που δεν έχει καταγραφεί ως ανάληψη παγίου κεφαλαίου.
- 3.152. Οι συναλλαγές υπαρχόντων αγαθών θα πρέπει να καταγράφονται τη στιγμή της αλλαγής της ιδιοκτησίας. Οι αρχές αποτίμησης που εφαρμόζονται είναι αυτές που αντιστοιχούν με τους σχετικούς τύπους συναλλαγών προδόντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

4.01. *Ορισμός:* Διανεμητικές συναλλαγές είναι οι συναλλαγές μέσω των οποίων η προστιθέμενη αξία που δημιουργείται από την παραγωγή διανέμεται στους εργαζομένους, στο κεφάλαιο και στο κράτος, και οι συναλλαγές που αφορούν την αναδιανομή του εισοδήματος και του πλούτου.

Το σύστημα διακρίνει μεταξύ των τρεχουσών μεταβιβάσεων και των μεταβιβάσεων κεφαλαίου, οι οποίες αφορούν την αναδιανομή της αποταμίευσης ή του πλούτου κι όχι του εισοδήματος.

ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (D.1)

4.02. *Ορισμός:* Το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας (D.1) ορίζεται ως το σύνολο των αμοιβών, σε μετρητά ή σε είδος, που καταβάλλεται από έναν εργοδότη σε έναν εργαζόμενο σε αντάλλαγμα για την εργασία που προσέφερε ο εργαζόμενος κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου.

Το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας αναλύεται ως εξής:

- α) μισθοί και ημερομίσθια (D.11):
  - μισθοί και ημερομίσθια σε χρήμα,
  - μισθοί και ημερομίσθια σε είδος·
- β) κοινωνικές εισφορές εργοδοτών (D.12):
  - πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών (D.121),
  - τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών (D.122).

ΜΙΣΘΟΙ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ (D.11)

Μισθοί και ημερομίσθια σε χρήμα

4.03. Οι μισθοί και τα ημερομίσθια σε χρήμα περιλαμβάνουν τις αξίες τυχόν κοινωνικών εισφορών, φόρων εισοδήματος, κ.λπ., πληρωτέων από τον εργαζόμενο, ακόμη και αν στην πραγματικότητα παρακρατούνται από τον εργοδότη, ο οποίος τα καταβάλλει απευθείας σε οργανισμούς κοινωνικών ασφαλίσεων, φορολογικές αρχές, κ.λπ. για λογαριασμό του εργαζομένου.

Οι μισθοί και τα ημερομίσθια σε χρήμα περιλαμβάνουν τα ακόλουθα είδη αμοιβών:

- α) βασικούς μισθούς και ημερομίσθια που καταβάλλονται σε τακτά διαστήματα·
- β) προσαυξημένες αποδοχές για υπερωρίες, νυχτερινή εργασία, εργασία κατά τη διάρκεια αργιών, και εργασία υπό δυσμενείς ή επικίνδυνες συνθήκες·
- γ) επιδόματα κόστους ζωής, τοπικά επιδόματα και επιδόματα εκπατρισμού·
- δ) έκτακτες αποδοχές με βάση την παραγωγικότητα ή τα κέρδη, δώρα Χριστουγέννων και νέου έτους εκτός από κοινωνικές αποδοχές των εργαζομένων [βλέπε παράγραφο 4.07 στοιχείο γ)], «δέκατος τρίτος μισθός, δέκατος τέταρτος μισθός» (ετήσια συμπληρωματική αμοιβή)·
- ε) επιδόματα για τη μετακίνηση προς και από την εργασία, εκτός από επιδόματα ή αποζημιώσεις εργαζομένων για ταξίδια, χωρισμό από την οικογένεια, μετακόμιση και δαπάνες ψυχαγωγίας που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης των καθηκόντων τους [βλέπε παράγραφο 4.07 στοιχείο α)]·
- στ) πληρωμές αργιών για επίσημες αργίες ή ετήσιες άδειες·
- ζ) προμήθειες, φιλοδομήματα, έξοδα παράστασης και αμοιβές διευθυντών που καταβάλλονται στους εργαζομένους·
- η) δώρα ή άλλες έκτακτες πληρωμές που συνδέονται με τις συνολικές επιδόσεις της επιχείρησης, και που καταβάλλονται στο πλαίσιο προγραμμάτων παροχής κινήτρων·
- θ) πληρωμές των εργοδοτών προς τους εργαζομένους στα πλαίσια προγραμμάτων αποταμίευσης·
- ι) έκτακτες πληρωμές σε εργαζομένους που φεύγουν από την επιχείρηση, αν οι πληρωμές αυτές δεν συνδέονται με συλλογική σύμβαση·
- κ) στεγαστικά επιδόματα που καταβάλλονται σε χρήμα από τους εργοδότες στους εργαζομένους.

Μισθοί και ημερομίσθια σε είδος

4.04. *Ορισμός:* Οι μισθοί και τα ημερομίσθια σε είδος είναι αγαθά και υπηρεσίες, ή άλλα οφέλη, που παρέχονται δωρεάν ή σε μειωμένη τιμή από τους εργοδότες, και τα οποία οι εργαζόμενοι μπορούν να χρησιμοποιήσουν όταν και

όπως επιθυμούν, για την ικανοποίηση των αναγκών και των επιθυμιών των ίδιων των εργαζομένων ή άλλων μελών των νοικοκυριών τους. Αυτά τα αγαθά και οι υπηρεσίες, ή τα άλλα οφέλη, δεν είναι απαραίτητα για την παραγωγική διεργασία του εργοδότη. Για τους εργαζομένους, αυτοί οι μισθοί και τα ημερομίσθια σε είδος αποτελούν ένα πρόσθετο εισόδημα: θα πλήρωναν σε τιμές αγοράς αν αγοράζαν οι ίδιοι αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες.

4.05. Οι πιο συνήθεις παροχές σε είδος είναι οι ακόλουθες:

- α) γεύματα και ποτά, όπου περιλαμβάνονται και αυτά που καταναλώνονται κατά τη διάρκεια επαγγελματικών ταξιδιών (γιατί θα καταναλώνονταν οπωσδήποτε), απ' όπου όμως εξαιρούνται ειδικά γεύματα ή ποτά που είναι απαραίτητα λόγω εξαιρετικών συνθηκών εργασίας. Οι μειωμένες τιμές που προσφέρονται σε δωρεάν ή επιδοτούμενα εστιατόρια στον τόπο εργασίας, ή με δελτία γευμάτων (vouchers), πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στους μισθούς και τα ημερομίσθια σε είδος·
- β) υπηρεσίες στέγασης ή διαμονής, σε ιδιότητα ή νοικιασμένα κτίρια, του τύπου που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από όλα τα μέλη του νοικοκυριού του εργαζομένου·
- γ) στολές ή άλλα ειδικά είδη ρουχισμού τα οποία οι εργαζόμενοι συχνά επιλέγουν να φορούν και έξω από τον τόπο εργασίας, καθώς και στην εργασία·
- δ) υπηρεσίες οχημάτων ή άλλων διαρκών αγαθών που παρέχονται για την προσωπική χρήση των εργαζομένων·
- ε) αγαθά και υπηρεσίες που παράγονται ως εκροές από τις παραγωγικές διεργασίες των εργοδοτών, όπως δωρεάν ταξίδια για τους εργαζομένους σε σιδηροδρόμους ή αεροπορικές εταιρείες, δωρεάν κάρβουνα για ανθρακωρύχους ή δωρεάν τρόφιμα για εργαζομένους στη γεωργία·
- στ) παροχή εγκαταστάσεων για αθλητισμό, ψυχαγωγία ή διακοπές για τους εργαζομένους και τις οικογένειές τους·
- ζ) μεταφορά προς και από τον τόπο εργασίας, εκτός αν συμπεριλαμβάνεται στο χρόνο εργασίας, χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων·
- η) παιδικούς σταθμούς για τα παιδιά των εργαζομένων·
- θ) πληρωμές από εργοδότες σε εργοστασιακά συμβούλια ή παρόμοιους οργανισμούς·
- ι) μετοχές που διανέμονται δωρεάν στους εργαζομένους·
- κ) οι αμοιβές σε είδος μπορεί επίσης να περιλαμβάνουν την αξία των τόκων που χάνουν οι εργοδότες όταν παρέχουν δάνεια σε εργαζομένους με μειωμένο ή, ακόμη, και μηδενικό επιτόκιο. Η αξία αυτή μπορεί να εκτιμηθεί ως το ποσό που θα πλήρωνε ο εργαζόμενος αν ήταν υποχρεωμένος να πληρώσει το μέσο επιτόκιο για στεγαστικό δάνειο (στην περίπτωση αγοράς σπιτιού) ή καταναλωτικό δάνειο (στην περίπτωση αγοράς αγαθών και υπηρεσιών), μείον το ποσό του τόκου που πληρώνει στην πραγματικότητα. Μία τεκμαρτή πληρωμή από τον εργαζόμενο επιστρέφει στον εργοδότη μέσω του λογαριασμού πρωτογενούς διανομής του εισοδήματος.

4.06. Τα αγαθά και οι υπηρεσίες, ή τα λοιπά οφέλη, θα πρέπει να αποτιμώνται σε βασικές τιμές, όταν παράγονται από τον εργοδότη, και σε τιμές αγοραστή όταν τα αγοράζει ο εργοδότης (δηλαδή, την τιμή που πληρώνει πραγματικότητα ο εργοδότης).

Στην περίπτωση της δωρεάν παροχής, η συνολική αξία των μισθών και των ημερομισθίων σε είδος υπολογίζεται σύμφωνα με τις βασικές τιμές (ή τις τιμές αγοραστή του εργοδότη όταν τα αγοράζει αυτός) των σχετικών αγαθών και υπηρεσιών ή λοιπών οφελών.

Στην περίπτωση παροχής με μειωμένες τιμές, η αξία προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ του υπολογισμού που παρουσιάζεται στην προηγούμενη παράγραφο και του ποσού που πληρώνει ο εργαζόμενος.

4.07. Οι μισθοί και τα ημερομίσθια δεν περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) δαπάνες των εργοδοτών που συνεπάγονται οφέλη και για τους ίδιους, εκτός από τους εργαζομένους, γιατί είναι απαραίτητες για την παραγωγική διεργασία του εργοδότη:
  - (1) επιδόματα ή αποζημιώσεις εργαζομένων για ταξίδια, χωρισμό από την οικογένεια, μετακόμιση και έξοδα ψυχαγωγίας που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης των καθηκόντων τους.
  - (2) δαπάνες για τη βελτίωση των συνθηκών στο χώρο της εργασίας, ιατρικές εξετάσεις που απαιτούνται λόγω της φύσης της εργασίας, παροχή ρουχισμού εργασίας που φοριέται αποκλειστικά ή κυρίως στον τόπο εργασίας.

- (3) υπηρεσίες στέγασης στον τόπο εργασίας, το είδος που δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τα μέλη των οικογενειών των εργαζομένων, οικίσκοι, κοιτώνες, παραπήγματα, κ.λπ.,
- (4) ειδικά γεύματα ή ποτά που είναι απαραίτητα λόγω εξαιρετικών συνθηκών εργασίας,
- (5) επιδόματα που καταβάλλονται στους εργαζομένους για την αγορά εργαλείων, εξοπλισμού ή ειδικού ρουχιισμού που απαιτούνται αποκλειστικά ή κυρίως, για την εργασία τους, ή το τμήμα των μισθών και των ημερομισθίων, το οποίο, στο πλαίσιο των συμβάσεων εργασίας, οι εργαζόμενοι υποχρεούνται να διαθέτουν για τέτοιες αγορές.

Αυτού του είδους οι δαπάνες για αγαθά και υπηρεσίες που υποχρεούνται οι εργοδότες να παρέχουν στους εργαζομένους τους έτσι ώστε αυτοί να είναι σε θέση να πραγματοποιήσουν την εργασία τους αντιμετωπίζονται ως ενδιάμεση ανάληψη από τους εργοδότες.

- β) τα ποσά των μισθών και ημερομισθίων που οι εργοδότες συνεχίζουν να καταβάλλουν προσωρινά στους εργαζομένους τους σε περίπτωση ασθένειας, μητρότητας, τραυματισμού σε βιομηχανικό ατύχημα, αναπηρίας, απόλυσης, κ.λπ. Οι πληρωμές αυτές αντιμετωπίζονται ως αυτοχρηματοδοτούμενες κοινωνικές παροχές προς τους εργαζομένους (D.623), ενώ τα ίδια ποσά εμφανίζονται στο πλαίσιο των τεκμαρτών κοινωνικών εισφορών (D.122) των εργοδοτών.
- γ) άλλες αυτοχρηματοδοτούμενες κοινωνικές παροχές προς τους εργαζομένους, με τη μορφή επιδομάτων παιδιών, επιδομάτων συζύγων, οικογενειακών, εκπαιδευτικών ή άλλων επιδομάτων που αφορούν τα συντηρούμενα μέλη οικογενειών, και με τη μορφή της παροχής δωρεάν υγειονομικών υπηρεσιών (εκτός από αυτές που είναι απαραίτητες λόγω της φύσης της εργασίας) προς τους εργαζομένους ή τις οικογένειές τους.
- δ) τυχόν φόροι που βαρύνουν τον εργοδότη και συνδέονται με τις δαπάνες για μισθούς και ημερομίσθια, για παράδειγμα, φόρος επί του συνολικού μισθού. Οι φόροι αυτοί αντιμετωπίζονται ως λοιποί φόροι επί της παραγωγής.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ (D.12)

- 4.08. Ένα ποσό ίσο με την αξία των κοινωνικών εισφορών που καταβάλλουν οι εργοδότες για να εξασφαλίσουν το δικαίωμα των εργαζομένων τους σε κοινωνικές παροχές πρέπει να καταγράφεται στο πλαίσιο του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας. Οι κοινωνικές εισφορές των εργοδοτών μπορεί να είναι πραγματικές ή τεκμαρτές.

Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών (D.121)

- 4.09. *Ορισμός:* Οι πραγματικές κοινωνικές εισφορές των εργοδοτών (D.121) είναι οι πληρωμές από τους εργοδότες προς όφελος των εργαζομένων τους σε ασφαλιστικούς φορείς (ταμεία κοινωνικής ασφάλισης και ιδιωτικά ασφαλιστικά προγράμματα). Οι πληρωμές αυτές καλύπτουν εισφορές που προκύπτουν από καταστατικά, συμβάσεις, συμβόλαια και εθελοντικές εισφορές σχετικά με την ασφάλιση έναντι κοινωνικών κινδύνων ή αναγκών [βλέπε παράγραφο 4.92 στοιχείο α)].

Αν και αυτές οι εισφορές των εργοδοτών καταβάλλονται απευθείας στους ασφαλιστικούς οργανισμούς, θεωρούνται ως συνιστώσα του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας των εργαζομένων, οι οποίοι λογίζεται ότι τις καταβάλλουν στη συνέχεια στους ασφαλιστικούς οργανισμούς.

Τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών (D.122)

- 4.10. *Ορισμός:* Οι τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές των εργοδοτών (D.122) αντιπροσωπεύουν το αντίστοιχο των αυτοχρηματοδοτούμενων κοινωνικών παροχών (μειον ενδεχομένες κοινωνικές εισφορές εργαζομένων) που καταβάλλονται απευθείας από τους εργοδότες προς τους εργαζομένους ή τους πρώην εργαζομένους και άλλους δικαιούχους⁽¹⁾, χωρίς να παρεμβάλλεται μια ασφαλιστική εταιρεία ή ένα αυτόνομο συνταξιοδοτικό ταμείο και χωρίς να δημιουργείται ειδικό ταμείο ή ξεχωριστό αποθεματικό για το σκοπό αυτό.

Το γεγονός ότι ορισμένες μορφές κοινωνικών παροχών πληρώνονται απευθείας από τους εργοδότες και όχι μέσω των ταμείων κοινωνικής ασφάλισης ή άλλων ασφαλιστικών οργανισμών δεν μεταβάλλει καθόλου το χαρακτήρα τους ως κοινωνικών παροχών. Εντούτοις, επειδή το κόστος αυτών των παροχών αποτελεί μέρος του εργατικού κόστους που βαρύνει τους εργοδότες, θα πρέπει κι αυτό να περιληφθεί στο εισόδημα εξαρτημένης εργασίας.

- 4.11. Στους λογαριασμούς των τομέων, το κόστος των άμεσων κοινωνικών παροχών εμφανίζεται πρώτα στις χρήσεις του λογαριασμού δημιουργίας εισοδήματος, ως συστατικό του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας και για δεύτερη φορά

⁽¹⁾ Οι τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές των εργοδοτών περιλαμβάνουν ποσό, η αξία του οποίου ισούται με τους μισθούς και τα ημερομίσθια τα οποία οι εργοδότες συνεχίζουν προσωρινά να καταβάλλουν σε περίπτωση ασθένειας, μητρότητας, βιομηχανικού ατυχήματος, αναπηρίας, απόλυσης, κ.λπ. των εργαζομένων τους, αν το ποσό αυτό μπορεί ν' απομνησθεί.

στις χρήσεις του λογαριασμού δευτερογενούς διανομής εισοδήματος, ως κοινωνικές παροχές. Για να ισοσκελιστεί ο δεύτερος λογαριασμός, υποτίθεται ότι τα νοικοκυριά των εργαζομένων επιστρέφουν στους τομείς των εργοδοτών τις τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές των εργοδοτών οι οποίες χρηματοδοτούν (μαζί με ενδεχόμενες κοινωνικές εισφορές εργαζομένων) τις άμεσες κοινωνικές παροχές που λαμβάνουν οι εργαζόμενοι από τους ίδιους εργοδότες. Ο νοητός αυτός κύκλος ροών είναι παρόμοιος με αυτόν των πραγματικών κοινωνικών εισφορών των εργοδοτών, οι οποίες περνούν από το λογαριασμό των νοικοκυριών και μετά θεωρούνται ότι πληρώνονται από αυτά στους ασφαλιστικούς οργανισμούς.

Για την αποτίμηση των τεκμαρτών κοινωνικών εισφορών των εργοδοτών, το ποσό των οποίων δεν συμπίπτει αναγκαστικά με το ποσό των άμεσων κοινωνικών παροχών, θα πρέπει να ανατρέξουμε στην υποδιαίρεση D.612.

4.12. Χρόνος καταγραφής του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας:

- α) οι μισθοί και τα ημερομίσθια (D.11) καταγράφονται στην περίοδο κατά την οποία πραγματοποιείται η εργασία. Πάντως, οι έκτακτες αποδοχές ή οι άλλες εξαιρετικές πληρωμές, ο δέκατος τρίτος μισθός, κ.λπ., καταγράφονται όταν καταβάλλονται·
- β) οι πραγματικές κοινωνικές εισφορές των εργοδοτών (D.121) καταγράφονται στην περίοδο κατά την οποία πραγματοποιείται η εργασία·
- γ) οι τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές των εργοδοτών (D.122):
  - (1) που αντιπροσωπεύουν το αντίστοιχο των υποχρεωτικών άμεσων κοινωνικών εισφορών καταγράφονται στην περίοδο κατά την οποία πραγματοποιείται η εργασία.
  - (2) που αντιπροσωπεύουν το αντίστοιχο των εθελοντικών άμεσων κοινωνικών παροχών καταγράφονται όταν προσφέρονται οι παροχές αυτές.

4.13. Το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας μπορεί να αποτελείται από τα ακόλουθα:

- α) την αμοιβή εργαζομένων μόνιμων κατοίκων από εργοδότες μόνιμους κατοίκους·
- β) την αμοιβή εργαζομένων μόνιμων κατοίκων από εργοδότες μη μόνιμους κατοίκους·
- γ) την αμοιβή εργαζομένων μη μόνιμων κατοίκων από εργοδότες μόνιμους κατοίκους·

Αυτά τα διαφορετικά στοιχεία καταγράφονται στο ΕΣΟΛ ως εξής:

- (1) η αμοιβή εργαζομένων μόνιμων και μη μόνιμων κατοίκων από εργοδότες μόνιμους κατοίκους συγκεντρώνει τα στοιχεία α) και γ) και εμφανίζεται μεταξύ των χρήσεων στο λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος των τομέων και των κλάδων παραγωγής όπου ανήκουν οι εργοδότες,
- (2) η αμοιβή των εργαζομένων μόνιμων κατοίκων από εργοδότες μόνιμους και μη μόνιμους κατοίκους περιλαμβάνει τα στοιχεία α) και β) και εμφανίζεται μεταξύ των πόρων στο λογαριασμό κατανομής του πρωτογενούς εισοδήματος των νοικοκυριών,
- (3) το στοιχείο β), αμοιβή εργαζομένων μόνιμων κατοίκων από εργοδότες μη μόνιμους κατοίκους, εμφανίζεται μεταξύ των χρήσεων στο λογαριασμό των πρωτογενών εισοδημάτων και των τρεχουσών μεταβιβάσεων της αλλοδαπής,
- (4) το στοιχείο γ), αμοιβή εργαζομένων μη μόνιμων κατοίκων από εργοδότες μόνιμους κατοίκους, εμφανίζεται μεταξύ των πόρων στο λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων της αλλοδαπής.

ΦΟΡΟΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ (D.2)

4.14. *Ορισμός:* Οι φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών (D.2) αποτελούνται από υποχρεωτικές, μονομερείς πληρωμές, σε χρήμα ή σε είδος, οι οποίες επιβάλλονται από το δημόσιο ή από τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και σχετίζονται με την παραγωγή και την εισαγωγή αγαθών και υπηρεσιών, την απασχόληση εργατικού δυναμικού, την ιδιοκτησία ή χρήση γης, κτιρίων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή. Οι φόροι αυτοί πρέπει να πληρώνονται είτε πραγματοποιούνται κέρδη είτε όχι.

4.15. Οι φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών διαιρούνται στα ακόλουθα:

- α) φόρους επί προϊόντων (D.21):
  - (1) φόρους τύπου φόρου προστιθεμένης αξίας (ΦΠΑ) (D.211),
  - (2) φόρους και δασμούς επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ (D.212):
    - δασμούς επί εισαγωγών (D.2121),
    - φόρους επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ και δασμούς εισαγωγής (D.2122).

(3) φόρους επί προϊόντων εκτός από ΦΠΑ και δασμούς επί εισαγωγών (D.214)

β) άλλους φόρους συνδεδεμένους με την παραγωγή (D.29).

ΦΟΡΟΙ ΕΠΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (D.21)

4.16. *Ορισμός:* Οι φόροι επί προϊόντων (D.21) είναι φόροι που καταβάλλονται ανά μονάδα παραγομένου ή συναλλασσομένου αγαθού ή υπηρεσίας. Ο φόρος μπορεί να είναι ένα συγκεκριμένο ποσό χρημάτων ανά μονάδα ποσότητας ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας, ή μπορεί να υπολογίζεται επί της αξίας ως συγκεκριμένο ποσοστό της τιμής ανά μονάδα, ή της αξίας των αγαθών και των υπηρεσιών που παράγονται ή είναι αντικείμενα συναλλαγών. Ως γενική αρχή, οι φόροι που υπολογίζονται στην πραγματικότητα για ένα προϊόν, ασχέτως του ποια θεσμική μονάδα πληρώνει το φόρο, θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στους φόρους επί των προϊόντων, εκτός εάν συμπεριλαμβάνονται ρητώς σε άλλο τίτλο.

Φόροι τύπου φόρου προστιθεμένης αξίας (ΦΠΑ) (D.211)

4.17. *Ορισμός:* Ένας φόρος τύπου φόρου προστιθεμένης αξίας (ΦΠΑ) είναι ένας φόρος επί αγαθών ή υπηρεσιών ο οποίος εισπράττεται σταδιακά από επιχειρήσεις και ο οποίος τελικά χρεώνεται πλήρως στους τελικούς αγοραστές.

Ο παρών τίτλος περί φόρων τύπου φόρου προστιθεμένης αξίας (D.211) περιλαμβάνει το φόρο προστιθεμένης αξίας που εισπράττεται από το κράτος και ο οποίος εφαρμόζεται σε εγχώρια και εισαγόμενα προϊόντα, καθώς και, εάν υπάρχουν, άλλους εκπεστέους φόρους που εφαρμόζονται βάσει κανόνων ομοίων με αυτούς που διέπουν το ΦΠΑ, που στο εξής για λόγους ευκολίας θα καλούνται «ΦΠΑ».

Οι παραγωγοί υποχρεούνται να καταβάλλουν μόνο τη διαφορά μεταξύ του ΦΠΑ επί των πωλήσεων του και του ΦΠΑ επί των αγορών τους που προορίζονται για ίδια ενδιάμεση ανάλωση ή ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου.

Ο ΦΠΑ καταγράφεται ως καθαρός, με την έννοια ότι:

- α) οι εκροές αγαθών και υπηρεσιών και οι εισαγωγές αποτιμώνται χωρίς να περιλαμβάνεται ο τιμολογηθείς ΦΠΑ·
- β) οι αγορές αγαθών και υπηρεσιών καταγράφονται συμπεριλαμβανομένου του μη εκπεστέου ΦΠΑ. Κατά την καταγραφή του, ο ΦΠΑ θεωρείται ότι βαρύνει τους αγοραστές, και όχι τους πωλητές, και μάλιστα μόνο τους αγοραστές που δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσουν την έκπτωσησή του. Επομένως, το μεγαλύτερο μέρος του ΦΠΑ καταγράφεται στο ΕΣΟΛ σαν να καταβάλλεται για τελικές χρήσεις, και κυρίως για κατανάλωση νοικοκυριών. Πάντως, ένα μέρος του ΦΠΑ μπορεί να καταβάλλεται από επιχειρήσεις, κυρίως από αυτές που εξαιρούνται από το καθεστώς του ΦΠΑ.

Για το σύνολο της οικονομίας, ο ΦΠΑ είναι ίσος με τη διαφορά μεταξύ του συνολικού τιμολογηθέντος ΦΠΑ και του συνολικού εκπεστέου ΦΠΑ.

Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ (D.212)

4.18. *Ορισμός:* Οι φόροι και οι δασμοί εισαγωγών εκτός από το ΦΠΑ (D.212) περιλαμβάνουν υποχρεωτικές πληρωμές που εισπράττονται από το κράτος ή από τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για εισαγόμενα αγαθά, εκτός από το ΦΠΑ, για να επιτραπεί η ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών αυτών στην οικονομική επικράτεια, και επί υπηρεσιών που παρέχονται σε μονάδες μονίμους κατοίκους από μονάδες μη μονίμους κατοίκους.

Οι πληρωμές αυτές περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

α) Δασμούς εισαγωγής (D.2121)

Αυτοί αποτελούνται από τελωνειακούς δασμούς ή άλλους δασμούς επί εισαγωγών που καταβάλλονται με βάση τελωνειακά δασμολόγια για αγαθά ενός συγκεκριμένου τύπου, όταν τα αγαθά αυτά εισέρχονται για χρήση στην οικονομική επικράτεια της χώρας όπου θα γίνει η χρήση.

β) Φόρους επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς εισαγωγής (D.2122)

Ο τίτλος αυτός περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- (1) δασμούς επί εισαγομένων γεωργικών προϊόντων,
- (2) νομοματικά εξισωτικά ποσά που επιβάλλονται σε εισαγωγές,
- (3) ειδικούς φόρους κατανάλωσης και ειδικούς φόρους σε ορισμένα εισαγόμενα προϊόντα εφόσον αυτοί οι φόροι και οι δασμοί για παρόμοια προϊόντα εγχώριας προέλευσης καταβάλλονται από τον ίδιο τον παραγωγικό κλάδο,
- (4) γενικούς φόρους επί πωλήσεων που καταβάλλονται για εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών.

- (5) φόρους για συγκεκριμένες υπηρεσίες που παρέχονται από επιχειρήσεις μη μόνιμους κατοίκους σε μονάδες μόνιμους κατοίκους στο εσωτερικό της οικονομικής επικράτειας,
- (6) κέρδη δημοσίων επιχειρήσεων που ασκούν μονοπώλιο όσον αφορά τις εισαγωγές ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας, τα οποία μεταβιβάζονται στο κράτος.

Οι καθαροί φόροι και δασμοί επί εισαγωγών, εκτός από το ΦΠΑ, υπολογίζονται αφαιρώντας τις επιδοτήσεις επί εισαγωγών (D.311) από τους φόρους και δασμούς επί εισαγωγών, εκτός από το ΦΠΑ (D.212).

Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους επί εισαγωγών (D.214)

- 4.19. *Ορισμός:* Οι φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους επί εισαγωγών (D.214), αποτελούνται από φόρους επί αγαθών και υπηρεσιών οι οποίοι καταβάλλονται ως αποτέλεσμα της παραγωγής, της εξαγωγής, της πώλησης, της μεταβίβασης, της εκμίσθωσης ή της παράδοσης αυτών των αγαθών ή των υπηρεσιών, ή ως αποτέλεσμα της χρήσης τους για ίδια κατανάλωση ή ίδιο σχηματισμό κεφαλαίου.
- 4.20. Ο τίτλος αυτός περιλαμβάνει, συγκεκριμένα, τα ακόλουθα:
- α) ειδικούς φόρους κατανάλωσης και άλλους φόρους κατανάλωσης (εκτός από αυτούς που συμπεριλαμβάνονται στους φόρους και τους δασμούς επί εισαγωγών)
  - β) φόρους χαρτοσήμου επί της πώλησης συγκεκριμένων προϊόντων, όπως τα οινοπνευματώδη ποτά ή ο καπνός, και επί νομικών εγγράφων ή επιταγών
  - γ) φόρους επί χρηματοπιστωτικών και κεφαλαιακών συναλλαγών, που καταβάλλονται με την πώληση μη χρηματοοικονομικών και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, περιλαμβανομένου και του ξένου συναλλάγματος. Οι φόροι αυτοί πρέπει να καταβάλλονται όταν αλλάξει η ιδιοκτησία γης ή άλλων περιουσιακών στοιχείων, εκτός αν αυτή η αλλαγή ιδιοκτησίας είναι αποτέλεσμα μεταβίβασεων κεφαλαίου (κυρίως κληρονομιών και δωρεών). Αντιμετωπίζονται ως φόροι επί των υπηρεσιών μεσαζόντων
  - δ) φόρους εγγραφής αυτοκινήτων σε μητρώα
  - ε) φόρους ψυχαγωγίας
  - στ) φόρος επί λαχείων, τυχερών παιχνιδιών και στοιχημάτων, εκτός από τους φόρους επί των κερδών
  - ζ) φόρους επί ασφαλιστρών
  - η) φόρους επί συγκεκριμένων υπηρεσιών όπως: ξενοδοχεία ή διαμονή, υπηρεσίες στέγασης, εστιατόρια, μεταφορές, επικοινωνίες, διαφήμιση
  - θ) γενικούς φόρους πωλήσεων ή φόρους κύκλου εργασιών (εκτός από τους φόρους τύπου ΦΠΑ): σ' αυτούς περιλαμβάνονται οι φόροι χονδρικών και λιανικών πωλήσεων κατασκευαστών, οι φόροι αγορών, οι φόροι κύκλου εργασιών
  - ι) κέρδη δημοσιονομικών μονοπωλίων που μεταβιβάζονται στο κράτος, εκτός από αυτά που ασκούν μονοπώλιο όσον αφορά τις εισαγωγές αγαθού ή μιας υπηρεσίας (που περιλαμβάνονται στο D.2122). Τα δημοσιονομικά μονοπώλια είναι δημόσιες επιχειρήσεις στις οποίες έχει χορηγηθεί νόμιμο μονοπώλιο όσον αφορά την παραγωγή ή τη διανομή ενός συγκεκριμένου είδους αγαθού ή υπηρεσίας με σκοπό την είσπραξη εσόδων και όχι την προώθηση των συμφερόντων της κρατικής οικονομικής ή κοινωνικής πολιτικής. Όταν σε μια δημόσια επιχείρηση έχουν χορηγηθεί εξουσίες μονοπωλίου στο πλαίσιο συγκεκριμένης οικονομικής ή κοινωνικής πολιτικής λόγω της ειδικής φύσης του αγαθού ή της υπηρεσίας ή της τεχνολογίας παραγωγής, για παράδειγμα, οργανισμοί κοινής ωφέλειας, ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες, σιδηρόδρομοι, κ.λπ. δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως δημοσιονομικό μονοπώλιο. Κατά κανόνα, τα δημοσιονομικά μονοπώλια ασχολούνται με την παραγωγή αγαθών ή υπηρεσιών που μπορεί να υφίστανται μεγάλη φορολογία σε άλλες χώρες: τείνουν να περιορίζονται στην παραγωγή ορισμένων καταναλωτικών αγαθών (οινοπνευματώδη ποτά, καπνός, σπίρτα, κ.λπ.) ή καυσίμων
  - κ) δασμούς επί εξαγωγών και νομοματικά εξισωτικά ποσά που εισπράττονται από εξαγωγές.
- 4.21. Οι καθαροί φόροι επί προϊόντων υπολογίζονται αφαιρώντας τις επιδοτήσεις επί προϊόντων (D.31) από τους φόρους επί προϊόντων (D.21).

ΛΟΙΠΟΙ ΦΟΡΟΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (D.29)

- 4.22. *Ορισμός:* Οι λοιποί φόροι επί της παραγωγής (D.29) αποτελούνται από όλους τους φόρους που βαρύνουν τις επιχειρήσεις ως αποτέλεσμα της παραγωγικής διεργασίας, ανεξαρτήτως της ποσότητας ή της αξίας των αγαθών και των υπηρεσιών που παράγονται ή πωλούνται.

Μπορεί να υπολογίζονται με βάση τη γη, τα πάγια περιουσιακά στοιχεία ή την εργασία που χρησιμοποιείται κατά την παραγωγική διεργασία ή με βάση ορισμένες δραστηριότητες ή συναλλαγές.

4.23. Οι άλλοι φόροι επί της παραγωγής (D.29) περιλαμβάνουν, συγκεκριμένα, τα ακόλουθα:

- α) φόρους ιδιοκτησίας ή χρήσης γης, κτιρίων ή άλλων κατασκευών που χρησιμοποιούνται από επιχειρήσεις για την παραγωγή (περιλαμβανομένων των ιδιοκτητών ιδιοκατοικουμένων κατοικιών)
- β) φόρους επί της χρήσης παγίων περιουσιακών στοιχείων (οχημάτων, μηχανημάτων, εξοπλισμού) για παραγωγικούς σκοπούς, ασχέτως του αν τα μέσα αυτά είναι ιδιόκτητα ή μισθωμένα
- γ) φόρους επί της συνολικής μισθολογικής κατάστασης και φόρους επί του συνολικού μισθού
- δ) φόρους επί διεθνών συναλλαγών (ταξίδια στο εξωτερικό, εμβάσματα στο εξωτερικό, ή παρόμοιες συναλλαγές με μη μόνιμους κατοίκους) για παραγωγικούς σκοπούς
- ε) φόρους που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις για την απόκτηση επιχειρηματικών και επαγγελματικών αδειών, εάν οι άδειες αυτές χορηγούνται αυτομάτως με την πληρωμή του οφειλόμενου ποσού. Πάντως, εάν το κράτος διενεργεί ελέγχους όσον αφορά την καταλληλότητα ή την ασφάλεια των εγκαταστάσεων, την αξιοπιστία ή την ασφάλεια του χρησιμοποιούμενου εξοπλισμού, των επαγγελματικών προσόντων του απασχολούμενου προσωπικού, ή της ποιότητας ή του επιπέδου των παραγομένων αγαθών ή υπηρεσιών ως προϋπόθεση για τη χορήγηση μιας τέτοιας άδειας, οι πληρωμές αντιμετωπίζονται ως αγορά παρεχομένων υπηρεσιών, εκτός εάν τα ποσά που απαιτούνται για τις άδειες είναι δυσανάλογα μεγάλα σε σχέση με το κόστος των ελέγχων που διενεργεί το κράτος
- στ) φόροι για τη ρύπανση που προκύπτει από παραγωγικές δραστηριότητες. Οι φόροι αυτοί αποτελούνται από φόρους που επιβάλλονται για την εκπομπή ή την απόρριψη στο περιβάλλον βλαβερών αερίων, υγρών ή άλλων βλαβερών ουσιών. Δεν περιλαμβάνουν πληρωμές για την αποκομιδή και τη διάθεση απορριμμάτων ή βλαβερών ουσιών από δημόσιες αρχές, που είναι ενδιάμεση ανάλωση των επιχειρήσεων
- ζ) υποεκτίμηση του ΦΠΑ που οφείλεται στο σύστημα ενιαίας χρέωσης, που εμφανίζεται συχνά στη γεωργία.

4.24. Στον τίτλο αυτό δεν περιλαμβάνονται φόροι επί της προσωπικής χρήσης οχημάτων, κ.λπ., από νοικοκυριά, οι οποίοι καταγράφονται στο πλαίσιο των τρεχόντων φόρων εισοδήματος, περιουσίας, κ.λπ.

ΦΟΡΟΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΠΟΥ ΚΑΤΑΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

4.25. Οι φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών που καταβάλλονται στα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιλαμβάνουν, συγκεκριμένα, τα ακόλουθα:

- α) φόρους που καταβάλλονται απευθείας από παραγωγικές μονάδες μόνιμους κατοίκους στα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εισφορά ΕΚΑΧ των εξορυκτικών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων παραγωγής σιδήρου και χάλυβα)
- β) φόρους που εισπράττονται από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών για λογαριασμό των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και συγκεκριμένα:
  - (1) εισπράξεις από την κοινή γεωργική πολιτική: δασμοί επί εισαγομένων γεωργικών προϊόντων, νομισματικά εξισωτικά ποσά που εισπράττονται για τις εξαγωγές και τις εισαγωγές, δασμοί παραγωγής ζάχαρης, και φόρος επι ισογλυκόζης, φόροι συννεπυθιμότητας για το γάλα και τα δημητριακά.
  - (2) εισπράξεις από το εμπόριο με τρίτες χώρες: τελωνιακοί δασμοί που επιβάλλονται με βάση το ενοποιημένο δασμολόγιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (TARIC).
  - (3) εισπράξεις από ΦΠΑ σε κάθε κράτος μέλος.

4.26. Καταγραφή των φόρων επί της παραγωγής και των εισαγωγών: οι φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών καταγράφονται όταν πραγματοποιούνται οι δραστηριότητες, οι συναλλαγές ή τα λοιπά γεγονότα που δημιουργούν την υποχρέωση καταβολής φόρων.

4.27. Πάντως, ορισμένες οικονομικές δραστηριότητες, συναλλαγές ή γεγονότα, που σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία θα έπρεπε να επιβάλλουν στις σχετικές μονάδες την υποχρέωση καταβολής φόρων, διαφεύγουν συνεχώς της προσοχής των φορολογικών αρχών. Θα ήταν εξοπραγματικό να υποσχεθεί ότι αυτές οι δραστηριότητες, οι συναλλαγές ή τα γεγονότα δημιουργούν χρηματοπιστωτικά στοιχεία του ενεργητικού ή του παθητικού με τη μορφή υποχρεώσεων πληρωμής ή δικαιωμάτων εισπράξης. Για το λόγο αυτό, τα ποσά που πρέπει να καταγράφονται στο ΕΣΟΛ καθορίζονται με βάση τα ποσά που πρέπει να καταβληθούν μόνο όταν δικαιολογούνται από αξιολογήσεις φορολογικών αρχών, φορολογικές δηλώσεις, ή άλλα όργανα που δημιουργούν υποχρέωση με τη μορφή σαφών υποχρεώσεων πληρωμής εκ μέρους των φορολογουμένων. Το σύστημα δεν ασχολείται με τεχναρισμούς διαφεύγοντες φόρους που δεν δικαιολογούνται από φορολογικές αποτιμήσεις.

Οι φόροι που δικαιολογούνται από φορολογικές αποτιμήσεις αλλά δεν καταβλήθηκαν (λόγω χρεωκοπίας, για παράδειγμα) αντιμετωπίζονται σαν να είχαν καταβληθεί· υπάρχουν δύο ενδεχόμενα:

- α) παραγραφή ενός επισφαλούς χρέους από το κράτος, που αναγνωρίζει ότι η υποχρέωσή του δεν μπορεί πλέον να εισπραχθεί· η παραγραφή αυτή καταγράφεται στις λοιπές μεταβολές όγκου στους λογαριασμούς περιουσιακών στοιχείων του κράτους και του αθετούντος χρεώστη·
- β) διαγραφή του χρέους με αμοιβαία συμφωνία μεταξύ του κράτους και του χρεώστη. Η διαγραφή αυτή αντιμετωπίζεται ως κεφαλαιακή μεταβίβαση από το κράτος στο χρεώστη στο λογαριασμό κεφαλαίου, με ταυτόχρονη διαγραφή μιας υποχρέωσης από το χρηματοπιστωτικό λογαριασμό.
- 4.28. Η συνολική αξία των φόρων που θα πρέπει να καταγράφονται περιλαμβάνει τυχόν τόκους που χρεώνονται για καθυστερημένη καταβολή φόρων και τυχόν πρόστιμα που επιβάλλονται από τις φορολογικές αρχές, εάν είναι αδύνατο να καταγραφούν αυτοί οι τόκοι και τα πρόστιμα ξεχωριστά από τους φόρους· περιλαμβάνει επίσης τυχόν επιβαρύνσεις που μπορεί να επιβληθούν σχετικά με την είσπραξη ή την ανάκτηση χρεωστούμενων φόρων. Αντιστοίχως, από τη συνολική αξία των φόρων αφαιρείται το ποσό τυχόν φορολογικών ελαφρύνσεων που χορηγούνται από το κράτος για λόγους οικονομικής πολιτικής, και τυχόν επιστροφών φόρων λόγω της καταβολής ποσού μεγαλύτερου από το χρεωστούμενο.
- 4.29. Στο σύστημα λογαριασμών, οι φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών (D.2) εμφανίζονται:
- α) στις χρήσεις, στο λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος της συνολικής οικονομίας·
- β) στους πόρους, στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος του δημόσιου τομέα και στο λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων της αλλοδαπής.
- Οι φόροι επί των προϊόντων καταγράφονται ως πόροι στο λογαριασμό αγαθών και υπηρεσιών της συνολικής οικονομίας. Έτσι, παρέχεται η δυνατότητα να ισοσκελίζονται οι πόροι των αγαθών και υπηρεσιών — που αποτιμώνται χωρίς να συμπεριλαμβάνονται οι φόροι επί των προϊόντων — με τις χρήσεις, που αποτιμώνται συμπεριλαμβανομένων αυτών των φόρων.
- Οι λοιποί φόροι επί της παραγωγής (D.29) εμφανίζονται στις χρήσεις, στο λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος των κλάδων παραγωγής ή των τομέων που καταβάλλουν τους φόρους αυτούς.

ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ (D.3)

- 4.30. *Ορισμός:* Οι επιδοτήσεις (D.3) είναι τρέχουσες μονομερείς πληρωμές που καταβάλλονται από το δημόσιο ή από τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε παραγωγούς εμπορεύσιμου προϊόντος μόνιμους κατοίκους⁽²⁾, με στόχο να επηρεαστούν τα επίπεδα παραγωγής, οι τιμές τους, ή η αμοιβή των συντελεστών της παραγωγής. Οι παραγωγοί λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος μπορούν να λάβουν λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής μόνο αν αυτές οι πληρωμές εξαρτώνται από γενικούς κανονισμούς που εφαρμόζονται τόσο σε παραγωγούς εμπορεύσιμου προϊόντος όσο και σε παραγωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος. Συμβατικά, οι επιδοτήσεις προϊόντων δεν καταγράφονται ως λοιπή μη εμπορεύσιμη παραγωγή (P.13).
- 4.31. Οι επιδοτήσεις που χορηγούνται από τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης καλύπτουν μόνο τρέχουσες μεταβιβάσεις που πραγματοποιούνται απευθείας από αυτά προς παραγωγικές μονάδες μόνιμους κατοίκους.
- 4.32. Οι επιδοτήσεις ταξινομούνται ως εξής:
- α) επιδοτήσεις προϊόντων (D.31):
- (1) επιδοτήσεις εισαγωγών (D.311),
  - (2) λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων (D.319)
- β) λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής (D.39).

ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (D.31)

- 4.33. *Ορισμός:* Οι επιδοτήσεις προϊόντων είναι επιδοτήσεις που καταβάλλονται ανά μονάδα ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας που παράγεται ή εισάγεται. Η επιδότηση μπορεί να είναι ένα συγκεκριμένο ποσό χρημάτων ανά μονάδα ποσότητας ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας, ή μπορεί να υπολογίζεται επί της αξίας ως συγκεκριμένο ποσοστό της τιμής ανά μονάδα. Η επιδότηση μπορεί επίσης να υπολογισθεί ως η διαφορά μεταξύ μιας καθορισμένης τιμής-στόχου και της αγοραίας τιμής που πληρώνει στην πραγματικότητα ο αγοραστής. Μια επιδότηση ενός προϊόντος συνήθως πρέπει να καταβάλλεται όταν το αγαθό παράγεται, πωλείται ή εισάγεται. Συμβατικά, οι επιδοτήσεις προϊόντων μπορεί να αφορούν μόνο εμπορεύσιμη παραγωγή (P.11) ή παραγωγή για ίδια τελική χρήση (P.12).

⁽²⁾ Τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης χορηγούν επιδοτήσεις σε μονάδες που είναι μόνιμοι κάτοικοι οποιουδήποτε μέρους της Κοινότητας.

Επιδότησεις εισαγωγών (D.311)

4.34. *Ορισμός:* Οι επιδοτήσεις εισαγωγών (D.311) είναι επιδοτήσεις αγαθών και υπηρεσιών οι οποίες πρέπει να καταβάλλονται όταν τα αγαθά διασχίζουν τα σύνορα για χρήση στην οικονομική επικράτεια, ή όταν οι υπηρεσίες παρέχονται σε θεσμικές μονάδες μόνιμους κατοίκους. Μπορεί να περιλαμβάνουν τις ζημιές που υφίστανται, λόγω συγκεκριμένης κρατικής πολιτικής, κρατικοί εμπορικοί οργανισμοί, των οποίων η αποστολή είναι να αγοράζουν προϊόντα από μη μόνιμους κατοίκους και στη συνέχεια να τα πωλούν σε χαμηλότερες τιμές σε μόνιμους κατοίκους.

Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων (D.319)

4.35. Οι λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων (D.319) περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) επιδοτήσεις προϊόντων που χρησιμοποιούνται στο εσωτερικό· πρόκειται για επιδοτήσεις που καταβάλλονται σε παραγωγούς μόνιμους κατοίκους για την παραγωγή τους η οποία χρησιμοποιείται ή καταναλώνεται στο εσωτερικό της οικονομικής επικράτειας·
- β) ζημιές κρατικών εμπορικών οργανισμών, αποστολή των οποίων είναι να αγοράζουν τα προϊόντα παραγωγών μόνιμων κατοίκων και στη συνέχεια να τα πωλούν σε χαμηλότερες τιμές σε μόνιμους κατοίκους ή σε μη μόνιμους κατοίκους, όταν είναι αποτέλεσμα συγκεκριμένης κρατικής οικονομικής ή κοινωνικής πολιτικής·
- γ) επιδοτήσεις σε δημόσιες επιχειρήσεις και οιονεί επιχειρήσεις για αντιστάθμιση των συνεχών ζημιών τις οποίες υφίστανται, όσον αφορά τις παραγωγικές δραστηριότητές τους, επειδή χρεώνουν τιμές που είναι χαμηλότερες από το μέσο κόστος παραγωγής, λόγω συγκεκριμένης κρατικής ή ευρωπαϊκής οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής·
- δ) άμεσες επιδοτήσεις εξαγωγών που καταβάλλονται απευθείας σε παραγωγούς μόνιμους κατοίκους όταν τα αγαθά εξέρχονται από την οικονομική επικράτεια ή όταν οι υπηρεσίες παρέχονται σε μη μόνιμους κατοίκους — με εξαίρεση τις επιστροφές στα τελωνιακά σύνορα φόρων προϊόντων που είχαν καταβληθεί πριν, και την απαλλαγή από φόρους που θα έπρεπε να καταβληθούν εάν τα αγαθά προορίζονταν για πώληση ή για χρήση στο εσωτερικό της οικονομικής επικράτειας.

ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (D.39)

4.36. *Ορισμός:* Οι λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής (D.39) αποτελούνται από επιδοτήσεις εκτός από επιδοτήσεις προϊόντων τις οποίες μπορεί να εισπράττουν οι παραγωγικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι ως συνέπεια της ενασχόλησής τους με την παραγωγή.

Για τη λοιπή μη εμπορεύσιμη παραγωγή τους, οι παραγωγοί λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος μπορούν να εισπράξουν λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής μόνο εάν αυτές οι πληρωμές από το δημόσιο εξαρτώνται από γενικούς κανονισμούς που ισχύουν τόσο για παραγωγούς εμπορεύσιμου προϊόντος όσο και για παραγωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος.

4.37. Ο τίτλος αυτός περιλαμβάνει, συγκεκριμένα, τα ακόλουθα:

- α) επιδοτήσεις του μισθολογίου ή του εργατικού δυναμικού: πρόκειται για επιδοτήσεις που καταβάλλονται με βάση το συνολικό μισθολόγιο ή το σύνολο του εργατικού δυναμικού, ή την απασχόληση συγκεκριμένων κατηγοριών ατόμων, όπως άτομα με σωματική αναπηρία ή άτομα που ήταν άνεργα για μεγάλα χρονικά διαστήματα, ή του κόστους εκπαιδευτικών προγραμμάτων που διοργανώνονται ή χρηματοδοτούνται από επιχειρήσεις·
- β) επιδοτήσεις για τη μείωση της ρύπανσης: πρόκειται για τρέχουσες επιδοτήσεις που αποσκοπούν στην κάλυψη μέρους ή του συνόλου του κόστους μιας πρόσθετης επεξεργασίας που πραγματοποιείται με σκοπό τη μείωση ή την εξάλειψη της αποβολής ρυπογόνων ουσιών στο περιβάλλον·
- γ) επιχορηγήσεις για ελάφρυνση από τόκους προς παραγωγικές μονάδες μόνιμους κατοίκους, ακόμη και όταν στοχεύουν στην ενθάρρυνση του σχηματισμού κεφαλαίου⁽³⁾. Στην πραγματικότητα, πρόκειται για τρέχουσες συναλλαγές που είναι σχεδιασμένες για να μειώνουν το λειτουργικό κόστος των παραγωγών. Στους λογαριασμούς αντιμετωπίζονται ως επιχορηγήσεις προς τους παραγωγούς που επωφελούνται από αυτές, ακόμη και όταν στην πράξη η διαφορά του τόκου καταβάλλεται απευθείας από το κράτος στο πιστωτικό ίδρυμα που είχε χορηγήσει το δάνειο·
- δ) υπερεκτίμηση του ΦΠΑ λόγω του συστήματος ενιαίας χρέωσης, που εμψυχώνεται συχνά στη γεωργία.

⁽³⁾ Πάντως, όταν μία επιχορήγηση εξυπηρετεί διπλό σκοπό, δηλαδή τόσο την απόσβεση ενός χρέους όσο και την πληρωμή των τόκων για το χρέος αυτό, και όταν δεν είναι δυνατό να γίνει κατανομή μεταξύ των δύο στοιχείων, το σύνολο της επιχορήγησης αντιμετωπίζεται ως επιχορήγηση για επενδύσεις.

4.38. Τα ακόλουθα δεν αντιμετωπίζονται ως επιδοτήσεις:

- α) τρέχουσες μεταβιβάσεις από το δημόσιο τομέα προς τα νοικοκυριά ως καταναλωτές. Αυτές αντιμετωπίζονται είτε ως κοινωνικές παροχές είτε ως διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις (D.75)·
- β) τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ διαφόρων τμημάτων του δημόσιου τομέα υπό την ιδιότητά τους ως παραγωγών μη εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών, εκτός από λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής (D.39). Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις εμφανίζονται στον τίτλο «τρέχουσες συναλλαγές στο εσωτερικό του δημόσιου τομέα» (D.73)·
- γ) επιχορηγήσεις για επενδύσεις (D.92)·
- δ) έκτακτες πληρωμές σε ταμεία κοινωνικής ασφάλισης, εφόσον οι πληρωμές αυτές αποσκοπούν στην αύξηση των μαθηματικών αποθεμάτων των ταμείων αυτών. Οι πληρωμές αυτές εμφανίζονται στον τίτλο «Λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου» (D.99)·
- ε) μεταβιβάσεις από το δημόσιο τομέα προς μη χρηματοδοτικές εταιρείες και οιοει εταιρείες για την κάλυψη ζημιών που έχουν συσσωρευθεί σε διάστημα ορισμένων οικονομικών ετών, ή εξαιρετικών ζημιών λόγω παραγόντων που δεν ελέγχονται από την επιχείρηση, ταξινομούνται στον τίτλο «Λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου» (D.99)·
- στ) ακύρωση χρεών προς το δημόσιο που βαρύνουν παραγωγικές μονάδες (που οφείλονται, για παράδειγμα, σε δάνεια από ένα δημόσιο οργανισμό προς μια μη χρηματοπιστωτική επιχείρηση η οποία έχει συσσωρεύσει ζημιές χρήσης σε διάστημα ορισμένων οικονομικών ετών). Γενικά, οι συναλλαγές αυτές αντιμετωπίζονται στους λογαριασμούς ως λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου (D.99)·
- ζ) πληρωμές από το δημόσιο τομέα ή από τον υπόλοιπο κόσμο για ζημιές ή απώλειες σε κεφαλαιουχικά αγαθά ως αποτέλεσμα πολέμων, άλλων πολιτικών γεγονότων ή εθνικών καταστροφών εμφανίζονται στον τίτλο «Λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου» (D.99 [βλέπε παράγραφο 4.165 στοιχείο στ])·
- η) μετοχές και λοιπές μορφές συμμετοχής σε εταιρείες, που αγοράζονται από το δημόσιο τομέα, και οι οποίες εμφανίζονται στον τίτλο «Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο» (AF.5)·
- θ) πληρωμές από ένα δημόσιο οργανισμό που έχει αναλάβει την ευθύνη για εξαιρετική συνταξιοδοτική επιβάρυνση μια δημόσιας επιχείρησης. Οι πληρωμές αυτές πρέπει να καταγράφονται στις διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις (D.75)·
- ι) πληρωμές από το δημόσιο προς παραγωγούς εμπορεύσιμης παραγωγής για να εξοφληθούν στο σύνολό τους, ή κατά ένα μέρος, αγαθά και υπηρεσίες που αυτοί οι παραγωγοί εμπορεύσιμης παραγωγής παρέχουν, άμεσα και ατομικά, σε νοικοκυριά στο πλαίσιο κοινωνικών αναγκών ή κινδύνων (βλέπε παράγραφο 4.84), και για τα οποία τα νοικοκυριά έχουν νομικά κατοχυρωμένο δικαίωμα. Οι πληρωμές αυτές περιλαμβάνονται στην ατομική καταναλωτική δαπάνη του δημοσίου (P.31) και στη συνέχεια στις κοινωνικές παροχές σε είδος (D.631) και στην πραγματική ατομική κατανάλωση των νοικοκυριών (P.41).

4.39. Χρόνος καταγραφής: οι επιδοτήσεις καταγράφονται όταν πραγματοποιείται η συναλλαγή ή το γεγονός (παραγωγή, πώληση, εισαγωγή, κ.λπ.) για τα οποία χορηγείται η επιδότηση.

Ειδικές περιπτώσεις:

- α) οι επιδοτήσεις που έχουν τη μορφή της διαφοράς μεταξύ της τιμής αγοράς και της τιμής πώλησης που χρεώνει ένας δημόσιος εμπορικός οργανισμός καταγράφονται τη στιγμή της αγοράς των αγαθών από τον οργανισμό αν είναι ήδη γνωστή η τιμή πώλησης·
- β) οι επιδοτήσεις που προορίζονται για να καλύψουν τη ζημία ενός παραγωγού καταγράφονται τη στιγμή κατά την οποία ο δημόσιος οργανισμός αποφασίζει να καλύψει τη ζημία.

4.40. Στο ΕΣΟΛ, οι επιδοτήσεις εμφανίζονται:

- α) στις αρνητικές χρήσεις, στο λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος της συνολικής οικονομίας·
- β) στους αρνητικούς πόρους στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος του δημόσιου τομέα και στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών συναλλαγών.

Οι επιδοτήσεις προϊόντων καταγράφονται ως αρνητικοί πόροι στο λογαριασμό αγαθών και υπηρεσιών της συνολικής οικονομίας. Έτσι, οι πόροι των αγαθών και υπηρεσιών μπορούν να ισοσκελίζονται με τις χρήσεις.

Οι λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής (D.39) εμφανίζονται στις αρνητικές χρήσεις του λογαριασμού δημιουργίας παραγωγής εισοδήματος των βιομηχανιών ή των κλάδων που τις εισπράττουν.

Συνέπειες ενός συστήματος πολλαπλών συναλλαγματικών ισοτιμιών για τους φόρους επί της παραγωγής και των εισαγωγών και για τις επιδοτήσεις: οι πολλαπλές συναλλαγματικές ισοτιμίες δεν εφαρμόζονται σήμερα μεταξύ των κρατών μελών της ΕΚ. Σε ένα τέτοιο σύστημα:

- α) οι σιωπηροί φόροι επί των εισαγωγών αντιμετωπίζονται ως φόροι επί των εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς εισαγωγής (D.2122)·
- β) οι σιωπηροί φόροι επί των εξαγωγών αντιμετωπίζονται ως φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής (D.214)·
- γ) οι σιωπηρές επιδοτήσεις εισαγωγών αντιμετωπίζονται ως επιδοτήσεις εισαγωγών (D.311)·
- δ) οι σιωπηρές επιδοτήσεις εξαγωγών αντιμετωπίζονται ως λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων (D.319).

ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ (D.4)

- 4.41. *Ορισμός:* Εισόδημα περιουσίας (D.4) είναι το εισόδημα που εισπράττει ο ιδιοκτήτης ενός χρηματοπιστωτικού περιουσιακού στοιχείου ή ενός υλικού μη παραχθέντος περιουσιακού στοιχείου σε αντάλλαγμα για την παροχή χρηματοδότησης ή τη διάθεση του υλικού μη παραχθέντος περιουσιακού στοιχείου σε άλλη θεσμική μονάδα.

Τα εισοδήματα περιουσίας ταξινομούνται στο ΕΣΟΛ ως εξής:

- α) τόκοι (D.41)·
- β) διανομή εισοδήματος εταιρειών (D.42):
  - (1) μερίσματα (D.421).
  - (2) αναλήψεις από τα εισόδημα οινεί εταιρειών (D.422)·
- γ) επανεπενδύσιμα έσοδα από άμεσες επενδύσεις εξωτερικού (D.43)·
- δ) εισόδημα περιουσίας που αποδίδεται σε κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων (D.44)·
- ε) γαιοπρόσοδος (D.45).

ΤΟΚΟΣ (D.41)

- 4.42. *Ορισμός:* Σύμφωνα με τους όρους του χρηματοδοτικού μέσου που έχει συμφωνηθεί μεταξύ τους, τόκος (D.41) είναι το ποσό το οποίο έχει υποχρέωση να καταβάλλει ο χρεώστης προς τον πιστωτή σε μια ορισμένη χρονική περίοδο χωρίς να μειώνεται το ύψος του οφειλομένου αρχικού κεφαλαίου.

- 4.43. Οι πιστωτές δανείζουν χρήματα στους χρεώστες, πράγμα που οδηγεί στη δημιουργία ενός από τα παρακάτω χρηματοδοτικά μέσα.

Αυτή η μορφή εισοδήματος περιουσίας εισπράττεται από τους ιδιοκτήτες ορισμένων μορφών χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων:

- α) καταθέσεις (AF.2)·
- β) χρεόγραφα εκτός από μετοχές (AF.3)·
- γ) δάνεια (AF.4)·
- δ) λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί (AF.7).

Τόκοι καταθέσεων, δανείων και εισπρακτέων και πληρωτέων λογαριασμών

- 4.44. Ο εισπρακτέος και πληρωτέος τόκος για αυτά τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις καθορίζεται εφαρμόζοντας το αντίστοιχο επιτόκιο στο οφειλόμενο αρχικό κεφάλαιο σε κάθε χρονική στιγμή κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου.

Τόκοι χρεογράφων

Τόκοι συναλλαγματικών και παρόμοιων βραχυπρόθεσμων μέσων

- 4.45. Η διαφορά μεταξύ της αξίας όψεως και της τιμής που καταβλήθηκε κατά τη στιγμή της έκδοσης (δηλαδή της προεξόφλησης) δίνει το ύψος του τόκου που καταβάλλεται κατά τη διάρκεια ζωής του γραμματίου. Η αύξηση της αξίας ενός γραμματίου λόγω της συσσώρευσης δεδουλευμένων τόκων δεν αποτελεί κέρδος κτήσης γιατί οφείλεται σε αύξηση του αρχικού κεφαλαίου και όχι σε αλλαγή της τιμής του περιουσιακού στοιχείου. Οι υπόλοιπες αλλαγές της αξίας του γραμματίου αντιμετωπίζονται ως κέρδη/ζημιές κτήσης.

Τόκοι ομολόγων και ομολογιών χρέους

- 4.46. Τα ομόλογα και οι ομολογίες χρέους (debentures) είναι μακροπρόθεσμα χρεόγραφα που δίνουν στον κάτοχό τους το απόλυτο δικαίωμα σε ένα σταθερό ή συμβατικά καθορισμένο μεταβλητό χρηματικό εισόδημα με τη μορφή πληρωμών τοκομεριδίων, ή ένα καθορισμένο σταθερό ποσό σε μια καθορισμένη ημερομηνία ή ημερομηνίες οπότε εξοφλείται το χρεόγραφο, ή και τα δύο.

α) Ομολογίες άνευ τοκομεριδίων (zero-coupon)

Δεν γίνονται πληρωμές τοκομεριδίων. Ο τόκος που βασιίζεται στη διαφορά μεταξύ της τιμής εξόφλησης και της τιμής έκδοσης πρέπει να είναι κατανεμημένος σε όλη τη διάρκεια μέχρι τη λήξη της ομολογίας. Οι δεδουλευμένοι τόκοι κάθε έτους επανεπενδύονται στην ομολογία από τον κάτοχό της, και έτσι θα πρέπει να καταγράφονται αντισταθμιστικές εγγραφές ίσες με την αξία των δεδουλευμένων τόκων στο χρηματοοικονομικό λογαριασμό ως αγορά μεγαλύτερου μέρους της ομολογίας από τον κάτοχό της και ως περαιτέρω έκδοση μεγαλύτερου μέρους της ομολογίας από τον εκδότη ή το χρεώστη (δηλαδή ως αύξηση του «όγκου» της αρχικής ομολογίας).

β) Λοιπά ομόλογα, περιλαμβανομένων και των κυμαινόμενων υφαιρετικών ομολογιών (deep-discounted bonds)

Ο τόκος έχει δύο συνιστώσες:

- (1) το ύψος του χρηματικού εισοδήματος που εισπράττεται από πληρωμές τοκομεριδίων σε κάθε περίοδο,
- (2) το ύψος των δεδουλευμένων τόκων για κάθε περίοδο, που αποδίδονται στη διαφορά μεταξύ της τιμής εξόφλησης και της τιμής έκδοσης, το οποίο υπολογίζεται με τον τρόπο που χρησιμοποιείται για τις ομολογίες άνευ τοκομεριδίου.

γ) Ομολογίες με τιμαριθμική ρήτρα (index-linked securities)

Το ύψος των πληρωμών τοκομεριδίων ή/και του αρχικού κεφαλαίου συνδέεται με τιμαριθμικό δείκτη. Η μεταβολή της αξίας του αρχικού κεφαλαίου μεταξύ της αρχής και του τέλους μιας συγκεκριμένης λογιστικής περιόδου λόγω της μεταβολής του σχετικού δείκτη αντιμετωπίζεται ως δεδουλευμένοι τόκοι για την περίοδο αυτή, πλέον τυχόν καταβλητέων τόκων για την περίοδο αυτή. Οι δεδουλευμένοι τόκοι που οφείλονται στην τιμαριθμική αναπροσαρμογή επανεπενδύονται στην πράξη στην ομολογία και πρέπει να καταγράφονται στους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς του κατόχου και του εκδότη.

Ανταλλαγές επιτοκίων (swaps) και προθεσμιακές συμβάσεις επιτοκίων

4.47. Οι ανταλλαγές (swaps) είναι συμβατικές συμφωνίες μεταξύ δύο θεσμικών μονάδων οι οποίες συμφωνούν να ανταλλάσσουν ροές ληξιπροθέσμων υποχρεώσεων για το ίδιο ποσό χρέωσης διαχρονικά. Συνήθη είδη ανταλλαγών είναι οι ανταλλαγές επιτοκίων και οι ανταλλαγές συναλλάγματος.

Οι ροές των πληρωμών τόκων που προκύπτουν από συμφωνίες swap θα πρέπει να καταγράφονται χωρίς να συμπεριλαμβάνονται οι πληρωμές μεταξύ των δύο μερών της συναλλαγής, τυχόν πληρωμές σε τρίτους, όπως εξειδικευμένους μεσίτες, ως αμοιβές για την οργάνωση των swap, καταγράφονται ως αγορά υπηρεσιών.

Η ίδια αρχή εφαρμόζεται για συναλλαγές σχετικές με προθεσμιακές συμβάσεις επιτοκίων.

Επιτόκιο χρηματοδοτικών μισθώσεων

4.48. Η χρηματοδοτική μίσθωση είναι μια εναλλακτική λύση για το δανεισμό ως μέθοδο χρηματοδότησης της αγοράς μηχανημάτων και εξοπλισμού. Είναι μια σύμβαση που διοχετεύει χρηματοδότηση από ένα δανειστή σε ένα δανειζόμενο: ο εκμισθωτής αγοράζει τον εξοπλισμό και ο μισθωτής αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλλει μισθώματα που δίνουν τη δυνατότητα στον εκμισθωτή, κατά τη διάρκεια της περιόδου της σύμβασης, να ανακτήσει το σύνολο, ή σχεδόν το σύνολο, του κόστους που υπέστη, μαζί με τόκους.

Ο εκμισθωτής θεωρείται ότι χορηγεί δάνειο στο μισθωτή, ισόποσο με την αξία της τιμής αγοράς που καταβλήθηκε για το περιουσιακό στοιχείο: το δάνειο αυτό εξοφλείται στο σύνολό του βαθμιαία κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης. Επομένως, το μίσθωμα που καταβάλλει ο μισθωτής σε κάθε περίοδο θεωρείται ότι έχει δύο συνιστώσες: εξόφληση μέρους του αρχικού κεφαλαίου και πληρωμή τόκων. Το επιτόκιο του τεκμαρτού δανείου καθορίζεται σιωπηρά με βάση το συνολικό ποσό που καταβάλλεται για μισθώματα κατά τη διάρκεια ζωής της μίσθωσης σε σχέση με την τιμή αγοράς του περιουσιακού στοιχείου. Το μέρος του μισθώματος που αντιπροσωπεύει τους τόκους μειώνεται βαθμιαία κατά τη διάρκεια ζωής της μίσθωσης, όσο εξοφλείται το αρχικό κεφάλαιο. Το αρχικό δάνειο του μισθωτή, καθώς και οι μεταγενέστερες δόσεις εξόφλησης του αρχικού κεφαλαίου, καταγράφονται στους χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς του εκμισθωτή και του μισθωτή. Οι πληρωμές τόκων καταγράφονται ως τόκοι στους αντίστοιχους λογαριασμούς πρωτογενούς διανομής εισοδήματος.

Λοιποί τόκοι

4.49. Επίσης, ως τόκοι αντιμετωπίζονται τα ακόλουθα:

- α) τόκοι που χρεώνονται για υπεραναλήψεις από τραπεζικούς λογαριασμούς, επιπλέον τόκοι που καταβάλλονται για καταθέσεις που παραμένουν για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από αυτό που είχε συμφωνηθεί, και πληρωμές σε ορισμένους κατόχους ομολογιών που καθορίζονται με κλήρωση

- β) τόκοι που εισπράττονται από αμοιβαία κεφάλαια [βλέπε παράγραφο 2.51 στοιχείο β)], από επενδύσεις που έχουν πραγματοποιήσει, και οι οποίοι αποδίδονται στους μετόχους, ακόμη και αν κεφαλαιοποιούνται. Εξαίρονται τα κέρδη ή οι ζημιές κτήσης χρηματοπιστωτικών μέσων που ανήκουν στην επενδυτική εταιρεία, τα οποία δεν καταγράφονται ως εισόδημα περιουσίας.

Χρόνος καταγραφής

- 4.50. Οι τόκοι καταγράφονται με βάση το χρόνο που δημιουργείται η υποχρέωση πληρωμής: δηλαδή, οι τόκοι καταγράφονται ως δεδουλευμένοι διαχρονικά με υποχρέωση πληρωμής στον πιστωτή με βάση το ποσό του αρχικού κεφαλαίου. Οι δεδουλευμένοι τόκοι για κάθε λογιστική περίοδο πρέπει να καταγράφονται, είτε καταβάλλονται πραγματικά είτε προστίθενται στο αρχικό κεφάλαιο. Όταν δεν καταβάλλονται στην πραγματικότητα, η αύξηση του αρχικού κεφαλαίου πρέπει επίσης να καταγράφεται στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό ως περαιτέρω απόκτηση χρηματοπιστωτικού στοιχείου του ενεργητικού του είδους αυτού εκ μέρους του πιστωτή και ισόποση απόκτηση υποχρέωσης εκ μέρους του χρεώστη.
- 4.51. Οι τόκοι πρέπει να καταγράφονται πριν από την αφαίρεση τυχόν φόρων με τους οποίους βαρύνονται. Οι εισπραχθέντες και καταβληθέντες τόκοι καταγράφονται πάντοτε συμπεριλαμβανομένων τυχόν επιχορηγήσεων για μείωση των τόκων, ακόμη και αν οι επιχορηγήσεις αυτές καταβάλλονται απευθείας στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και όχι στους αποδέκτες (βλέπε επιδοτήσεις).

Δεδομένου ότι η αξία των υπηρεσιών που παρέχονται από ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς δεν κατανέμεται στους διάφορους πελάτες, οι πραγματικές πληρωμές, οι εισπράξεις τόκων προς ή από ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς δεν αναπροσαρμόζονται για να εξαλειφθεί το περιθώριο κέρδους που αντιπροσωπεύει τη σιωπηρή επιβάρυνση που χρεώνουν οι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί. Πρέπει να προστεθεί ένα στοιχείο αναπροσαρμογής στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών και μιας πλασματικής βιομηχανίας στην οποία, κατά συνθήκη, αποδίδεται το συνολικό προϊόν των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών ως ενδιάμεση ανάλωση.

- 4.52. Στο σύστημα λογαριασμών, οι τόκοι εμφανίζονται:

- α) στους πόρους και τις χρήσεις, στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των τοιμέων⁽⁴⁾
- β) στους πόρους και τις χρήσεις, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

ΔΙΑΝΕΜΟΜΕΝΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ (D.42)

Μερίσματα (D.421)

- 4.53. *Ορισμός:* Τα μερίσματα (D.421) είναι μια μορφή εισοδήματος περιουσίας που εισπράττουν οι ιδιοκτήτες μετοχών (AF.5), για τα οποία έχουν αποκτήσει το δικαίωμα επειδή έθεσαν τα χρήματά τους στη διάθεση των επιχειρήσεων. Η συγγέντρωση μετοχικού κεφαλαίου με την έκδοση μετοχών είναι μια εναλλακτική λύση προς το δανεισμό και την εξεύρεση χρηματοδότησης. Πάντως, σε αντίθεση με τα δανειακά κεφάλαια, το μετοχικό κεφάλαιο δεν δημιουργεί υποχρέωση σταθερή από νομισματική άποψη και δεν δίνει στους κατόχους των μετοχών μιας επιχείρησης δικαιώματα σε σταθερό ή προκαθορισμένο εισόδημα.
- 4.54. Ο τίτλος αυτός περιλαμβάνει επίσης:
- α) μετοχές που χορηγούνται στους μετόχους ως πληρωμή μερίσματος για το οικονομικό έτος. Δεν περιλαμβάνονται όμως οι έκτακτες εκδόσεις μετοχών που αντιπροσωπεύουν την κεφαλαιοποίηση ιδίων κεφαλαίων με τη μορφή αποθεμάτων και μη διανεμηθέντων κερδών και εξασφαλίζουν στους μετόχους νέες μετοχές σε αναλογία με τις μετοχές που ήδη κατείχαν
- β) μερίσματα εισπραττόμενα από αμοιβαία κεφάλαια [βλέπε παράγραφο 2.51 στοιχείο β)], από επενδύσεις που έχουν πραγματοποιήσει, και τα οποία καταλογίζονται στους μετόχους, ακόμη και αν κεφαλαιοποιούνται. Δεν περιλαμβάνονται κέρδη ή ζημιές κτήσης από χρηματοπιστωτικά μέσα που ανήκουν στην επενδυτική εταιρεία, τα οποία δεν καταγράφονται ως εισόδημα περιουσίας
- γ) το εισόδημα που καταβάλλεται στο δημόσιο από δημόσιες επιχειρήσεις που είναι αναγνωρισμένες ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες, αν και δεν έχουν ιδρυθεί επίσημα ως επιχειρήσεις.

- 4.55. Χρόνος καταγραφής: τα μερίσματα καταγράφονται όταν είναι καταβλητέα, όπως καθορίζεται από την εταιρεία.

⁽⁴⁾ Η πρακτική αυτή διαφέρει από την πρακτική που ακολουθείται συνήθως στη λογιστική των επιχειρήσεων, όπου οι καταβληθέντες τόκοι εμφανίζονται συνήθως ως πάγια επιβάρυνση παρόμοια με τα λοιπά κόστη παραγωγής στο λογαριασμό ζίνησης.

Στο σύστημα λογαριασμών, τα μερίσματα εμφανίζονται:

- α) στις χρήσεις, στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των τομέων στους οποίους ταξινομούνται οι επιχειρήσεις·
- β) στους πόρους, στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των τομέων στους οποίους ταξινομούνται οι μέτοχοι·
- γ) στις χρήσεις και τους πόρους, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών (D.422)

- 4.56. *Ορισμός:* Οι αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών (D.422) είναι τα ποσά τα οποία αποσύρουν πραγματικά οι επιχειρηματίες για ίδια χρήση από τα κέρδη των οιονεί εταιρειών που ανήκουν σ' αυτούς.
- 4.57. Τα ποσά αυτά πρέπει να καταγράφονται πριν από την αφαίρεση τυχόν τρεχουσών φόρων εισοδήματος, περιουσίας, κ.λπ., για τους οποίους θεωρείται πάντοτε ότι καταβάλλονται από τους ιδιοκτήτες των επιχειρήσεων.

4.58. Όταν μια οιονεί εταιρεία έχει κέρδη χρήσης, η μονάδα στην οποία ανήκει αυτή η εταιρεία μπορεί να επιλέξει να αφήσει μέρος ή το σύνολο του κέρδους στην εταιρεία, ιδιαίτερος για επενδυτικούς σκοπούς. Αυτό το εισόδημα, που παραμένει στην εταιρεία, εμφανίζεται ως αποταμίευση από την οιονεί εταιρεία, και μόνο τα κέρδη που αποσύρουν πραγματικά οι ιδιοκτήτριες μονάδες καταγράφονται στους λογαριασμούς, υπό τον τίτλο «Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών».

4.59. Όταν πραγματοποιούνται κέρδη στην αλλοδαπή από υποκαταστήματα, αντιπροσωπείες, κ.λπ., επιχειρήσεων μόνιμων κατοίκων, εφόσον αυτά τα υποκαταστήματα, κ.λπ., αντιμετωπίζονται ως μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι, τα έσοδα που παραμένουν σ' αυτά εμφανίζονται ως έσοδα επανεπενδυόμενα στις άμεσες επενδύσεις εξωτερικού (D.43). Μόνο το εισόδημα που μεταφέρεται πραγματικά στη μητρική επιχείρηση αντιμετωπίζεται στους λογαριασμούς ως αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών που προέρχονται από την αλλοδαπή. Οι ίδιες αρχές εφαρμόζονται όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ υποκαταστημάτων, αντιπροσωπειών, κ.λπ., που λειτουργούν στην οικονομική επικράτεια και της μητρικής εταιρείας μη μόνιμου κατοίκου στην οποία ανήκουν.

4.60. Στον τίτλο αυτό περιλαμβάνεται το καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα που εισπράττεται από μόνιμους κατοίκους ως ιδιοκτήτες γης και κτιρίων στην αλλοδαπή, ή από μη μόνιμους κατοίκους ως ιδιοκτήτες γης και κτιρίων στην οικονομική επικράτεια. Στην πραγματικότητα, όσον αφορά όλες τις συναλλαγές σχετικά με γη και κτίρια που πραγματοποιούνται στην οικονομική επικράτεια μιας χώρας από μονάδες μη μόνιμους κατοίκους, οι μονάδες αυτές θεωρούνται, σύμφωνα με τις συνθήκες που έχουν υιοθετηθεί από το ΕΣΟΑ, ότι είναι πλασματικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι στις οποίες οι ιδιοκτήτες μη μόνιμοι κάτοικοι κατέχουν το μετοχικό κεφάλαιο.

Η αξία μίσθωσης λόγω της ιδιοκατοίκησης κατοικιών που βρίσκονται στο εξωτερικό καταγράφεται ως εισαγωγές υπηρεσιών, και το αντίστοιχο καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα ως πρωτογενές εισόδημα που εισπράττεται από την αλλοδαπή· η αξία μίσθωσης λόγω ιδιοκατοίκησης για κατοικίες που ανήκουν σε μη μόνιμους κατοίκους καταγράφεται ως εξαγωγές υπηρεσιών, και το αντίστοιχο λειτουργικό πλεόνασμα ως πρωτογενές εισόδημα που καταβάλλεται στην αλλοδαπή.

4.61. Στον τίτλο «Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών» δεν περιλαμβάνονται ποσά που εισπράττουν οι ιδιοκτήτες τους:

- α) από την πώληση υπαρχόντων παγίων κεφαλαιουχικών αγαθών·
- β) από την πώληση γης και άυλων περιουσιακών στοιχείων·
- γ) από αναλήψεις κεφαλαίων (π.χ. ολική ή μερική ρευστοποίηση των μετοχών της οιονεί εταιρείας που κατέχουν)

Τα ποσά αυτά εγγράφονται στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό ως αναλήψεις από μετοχικό κεφάλαιο. Αντιστρόφως, τυχόν ποσά που διαθέτουν οι ιδιοκτήτες μιας οιονεί εταιρείας με σκοπό την αγορά στοιχείων του ενεργητικού ή τη μείωση στοιχείων του παθητικού αντιμετωπίζονται ως προσθήκες στο μετοχικό κεφάλαιο. Πάντως, αν η οιονεί εταιρεία ανήκει στο κράτος και αν λειτουργεί συνεχώς με λειτουργικό έλλειμμα λόγω συγκεκριμένης κρατικής, οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, τυχόν τακτικές μεταβιβάσεις χρημάτων από το κράτος προς την επιχείρηση για την κάλυψη των ζημιών της θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως επιδοτήσεις.

4.62. Χρόνος καταγραφής: οι αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών καταγράφονται όταν οι ιδιοκτήτες αποσύρουν τα χρήματα.

4.63. Στο σύστημα λογαριασμών οι αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών εμφανίζονται:

- α) στις χρήσεις, στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των τομέων στους οποίους ταξινομούνται οι οιονεί εταιρείες·

- β) στους πόρους, στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των τομέων των ιδιοκτητών
- γ) στις χρήσεις και τους πόρους, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

ΕΠΑΝΕΠΕΝΔΥΟΜΕΝΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ (D.43)

4.64. *Ορισμός:* Τα επανεπενδύσιμα έσοδα από άμεσες επενδύσεις εξωτερικού ισούνται με:

το λειτουργικό πλεόνασμα της επιχείρησης άμεσων επενδύσεων εξωτερικού

στην τυχόν εισπρακτά εισοδήματα περιουσίας ή εισπρακτέες τρέχουσες μεταβιβάσεις,

μείον τυχόν πληρωτέα εισοδήματα περιουσίας ή πληρωτέες τρέχουσες μεταβιβάσεις, περιλαμβανομένων των πραγματικών μεταβιβάσεων σε άμεσους επενδυτές του εξωτερικού και τυχόν πληρωτέους τρέχοντες φόρους εισοδήματος, περιουσίας, κ.λπ., της επιχείρησης άμεσων επενδύσεων εξωτερικού.

4.65. Μια επιχείρηση άμεσων επενδύσεων εξωτερικού είναι μια επιχείρηση ανώνυμης ή μη ανώνυμης εταιρικής μορφής στην οποία ένας επενδυτής μόνιμος κάτοικος άλλης οικονομίας κατέχει 10% ή περισσότερο των κανονικών μετοχών ή των ψήφων (για μια ανώνυμη εταιρεία) ή το ισοδύναμο (για μια μη ανώνυμη εταιρεία). Οι επιχειρήσεις άμεσων ξένων επενδύσεων περιλαμβάνουν τις οντότητες που χαρακτηρίζονται ως θυγατρικές (ο επενδυτής κατέχει περισσότερο από το 50%) συνδεδεμένες εταιρείες (ο επενδυτής κατέχει 50% ή λιγότερο) και παραρτήματα (προσωπικές εταιρείες πλήρους ή από κοινού ιδιοκτησίας), που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στον επενδυτή. Κατά συνέπεια, οι «επιχειρήσεις άμεσων επενδύσεων εξωτερικού» είναι έννοια ευρύτερη από τις «εταιρείες υπό ξένο έλεγχο».

4.66. Μπορεί να γίνει πραγματική διανομή του επιχειρηματικού εισοδήματος των επιχειρήσεων άμεσων επενδύσεων εξωτερικού με τη μορφή μερισμάτων ή αναλήψεων από το εισόδημα οιονεί εταιρειών.

Επιπλέον, τα παραμένοντα έσοδα αντιμετωπίζονται σαν να είχαν διανεμηθεί και μεταβιβασθεί στους άμεσους επενδυτές εξωτερικού σε αναλογία με την κατοχή μετοχών απ' αυτούς και στη συνέχεια σαν να είχαν επανεπενδυθεί απ' αυτούς.

Τα επανεπενδύσιμα έσοδα σε άμεσες επενδύσεις εξωτερικού μπορεί να είναι θετικά ή αρνητικά.

4.67. Χρόνος καταγράφης: τα επανεπενδύσιμα έσοδα σε άμεσες επενδύσεις εξωτερικού καταγράφονται όταν εισπράττονται.

Στο σύστημα λογαριασμών τα επανεπενδύσιμα έσοδα σε άμεσες επενδύσεις εξωτερικού εμφανίζονται:

- α) στις χρήσεις και τους πόρους, στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των τομέων
- β) στις χρήσεις και τους πόρους, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΠΟΥ ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΚΑΤΟΧΟΥΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ (D.44)

4.68. *Ορισμός:* Το εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων αντιστοιχεί στα συνολικά πρωτογενή εισοδήματα που εισπράττονται από την επένδυση τεχνικών ασφαλιστικών αποθεματικών. Τα τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά επενδύονται από ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία σε χρηματοοικονομικούς πόρους ή γη (από όπου εισπράττεται καθαρό εισόδημα περιουσίας, δηλαδή μετά την αφαίρεση τυχόν καταβληθέντων τόκων) ή σε κτίρια (που παράγουν καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα). Τυχόν εισπραχθέν καθαρό εισόδημα που οφείλεται στην επένδυση ιδίων πόρων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων πρέπει να εξαιρείται, σε αναλογία με το ποσοστό ιδίων πόρων στο άθροισμα ιδίων πόρων και τεχνικών ασφαλιστικών αποθεματικών.

4.69. Δεδομένου ότι τα τεχνικά αποθεματικά είναι περιουσιακά στοιχεία των κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων, τα έσοδα από την επένδυσή τους εμφανίζονται στους λογαριασμούς σαν να καταβάλλονται από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τα συνταξιοδοτικά ταμεία στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων, με τη μορφή εισοδήματος περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Εφόσον τα εισοδήματα αυτά στην πράξη κρατούνται από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τα συνταξιοδοτικά ταμεία, θεωρούνται ότι επιστρέφονται στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τα συνταξιοδοτικά ταμεία με τη μορφή συμπληρωματικών ασφαλίσεων και ασφαλιστικών εισφορών, που προστίθενται στα πραγματικά πληρωτέα ασφαλιστικά και εισφορές.

Αυτά τα συμπληρωματικά ασφάλιστρα και οι συμπληρωματικές εισφορές για συμβάσεις ασφάλισης εκτός από ασφάλεια ζωής και για συμβάσεις ασφάλειας ζωής που συνάπτονται στο πλαίσιο προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης καταγράφονται μαζί με τα πραγματικά ασφάλιστρα και εισφορές στους λογαριασμούς δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των σχετικών μονάδων.

Τα συμπληρωματικά ασφάλιστρα για ατομική ασφάλεια ζωής που δεν εντάσσονται στο πλαίσιο προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης, όπως και τα ίδια τα ασφάλιστρα, δεν είναι τρέχουσες μεταβιβάσεις και επομένως δεν καταγράφονται στους λογαριασμούς δευτερογενούς διανομής εισοδήματος. Συμπεριλαμβάνονται απευθείας ως ένα από τα στοιχεία που συμβάλλουν στην αλλαγή του «καθαρού μετοχικού κεφαλαίου νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφάλισης ζωής και αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων» που καταγράφονται στους χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς των σχετικών μονάδων.

- 4.70. Χρόνος καταγραφής: το εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων καταγράφεται όταν είναι πληρωτέο.
- 4.71. Στο σύστημα λογαριασμών, το εισόδημα περιουσίας που διανέμεται σε κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων εμφανίζεται:
- α) στους πόρους, στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων
  - β) στις χρήσεις, στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των ασφαλιστών
  - γ) στους πόρους και τις χρήσεις, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

ΓΑΙΟΠΡΟΣΟΔΟΣ ΚΑΙ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΥΠΕΔΑΦΟΥΣ (D.45)

Γαιοπρόσδοος από εκτάσεις γης

- 4.72. Η γαιοπρόσδοος που εισπράττει ένας ιδιοκτήτης γης από ένα μισθωτή είναι μια μορφή εισοδήματος περιουσίας.

Στον τίτλο περιλαμβάνονται τα μισθώματα που καταβάλλονται στους ιδιοκτήτες εσωτερικών υδάτων και ποταμών για το δικαίωμα εκμετάλλευσης των νερών αυτών για ψυχαγωγικούς ή άλλους σκοπούς, συμπεριλαμβανομένης και της αλιείας.

Ένας ιδιοκτήτης γης μπορεί να υποχρεούται να καταβάλλει φόρους γης ή να βαρύνεται με ορισμένες δαπάνες συντήρησης, αποκλειστικά λόγω του γεγονότος ότι κατέχει τη γη. Κατά συνθήκη, αυτοί οι φόροι και οι δαπάνες συντήρησης θεωρούνται ότι πρέπει να καταβάλλονται από το άτομο που έχει το δικαίωμα χρήσης της γης, ο οποίος θεωρείται ότι τους αφαιρεί από το μίσθωμα που θα έπρεπε κανονικά να καταβάλει στον ιδιοκτήτη της γης.

- 4.73. Η γαιοπρόσδοος δεν περιλαμβάνει τα μισθώματα για κτίρια και για κατοικίες που βρίσκονται πάνω στη γη· τα μισθώματα αυτά αντιμετωπίζονται ως πληρωμή για μια εμπορεύσιμη υπηρεσία που παρέχεται από τον ιδιοκτήτη στο μισθωτή του κτιρίου ή της κατοικίας, και εμφανίζονται στους λογαριασμούς ως ενδιάμεση ανάλωση ή τελική κατανάλωση της μισθώτριας μονάδας. Αν δεν υπάρχει αντικειμενική βάση για το διαχωρισμό της πληρωμής μεταξύ γαιοπρόσδοου και μισθώματος των κτιρίων που βρίσκονται πάνω στη μισθωμένη γη, το συνολικό ποσό αντιμετωπίζεται ως γαιοπρόσδοος, εάν η αξία της γης θεωρείται ότι υπερβαίνει την αξία των κτιρίων που βρίσκονται επάνω της, και ως μίσθωμα στην αντίθετη περίπτωση.

Έσοδα από περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους

- 4.74. Ο τίτλος αυτός περιλαμβάνει τα ποσοστά που πρέπει να καταβάλλονται στους ιδιοκτήτες κοιτασμάτων, μεταλλευμάτων ή ορυκτών καυσίμων (άνθρακα, πετρελαίου, ή φυσικού αερίου), οι οποίοι τα εκμισθώνουν σε άλλες θεσμικές μονάδες, επιτρέποντάς τους να εκμεταλλεύονται ή να εξορύκσουν τα κοιτάσματα αυτά για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο.
- 4.75. Χρόνος καταγραφής των εσόδων από γη και από περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους: τα έσοδα από γη και από περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους καταγράφονται στην περίοδο κατά την οποία πρέπει να καταβάλλονται.
- 4.76. Στο σύστημα λογαριασμών, οι γαιοπρόσοδοι και τα έσοδα από περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους καταγράφονται:
- α) στους πόρους και τις χρήσεις, στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των τομέων
  - β) στους πόρους και τις χρήσεις, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών συναλλαγών.

ΤΡΕΧΟΝΤΕΣ ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ, ΠΛΟΥΤΟΥ, κ.λπ. (D.5)

- 4.77. Ορισμός: Οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος, πλούτου κ.λπ. (D.5), καλύπτουν όλες τις υποχρεωτικές, μονομερείς πληρωμές, σε μετρητά ή σε είδος, που επιβάλλονται περιοδικά από το κράτος και από αλλοδαπή στο εισόδημα και την περιουσία των θεσμικών μονάδων, και ορισμένους περιοδικούς φόρους που δεν αποτιμούνται ούτε με βάση το εισόδημα ούτε με βάση την περιουσία.

Οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος, πλούτου, κ.λπ., διαιρούνται στα ακόλουθα:

- α) φόρους εισοδήματος (D.51)
- β) λοιπούς τρέχοντες φόρους (D.59).

ΦΟΡΟΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (D.51)

4.78. *Ορισμός:* Οι φόροι εισοδήματος (D.51) είναι φόροι επί εισοδημάτων, κερδών και κερδών κεφαλαίου. Αποτιμώνται με βάση τα πραγματικά ή υποτιθέμενα εισοδήματα ατόμων, νοικοκυριών, εταιρειών ή ΜΚΙ. Περιλαμβάνουν φόρους που αποτιμώνται με βάση την κατοχή περιουσίας, γης ή ακινήτων όταν η κατοχή αυτή χρησιμοποιείται ως βάση για την εκτίμηση του εισοδήματος των ιδιοκτητών τους.

Οι φόροι εισοδήματος περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) φόρους επί ατομικών εισοδημάτων ή εισοδημάτων νοικοκυριών (εισοδήματα από απασχόληση, ιδιοκτησία, επιχειρηματική δραστηριότητα, συντάξεις, κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένων των φόρων που παρακρατούνται από τους εργοδότες (παρακράτηση φόρου στην πηγή). Εδώ περιλαμβάνονται και οι φόροι επί του εισοδήματος των ιδιοκτητών προσωπικών εταιρειών
- β) φόρους επί των εισοδημάτων ή των κερδών επιχειρήσεων
- γ) φόρους επί κερδών κτήσης
- δ) φόρους επί των κερδών από λαχεία ή τυχερά παιχνίδια, που καταβάλλονται με βάση τα ποσά που εισπράττουν αυτοί που κερδίζουν, και που διακρίνονται από τους φόρους επί των κύκλου εργασιών των παραγωγών που διοργανώνουν τυχερά παιχνίδια ή λαχεία, οι οποίοι αντιμετωπίζονται ως φόροι επί προϊόντων.

ΛΟΙΠΟΙ ΤΡΕΧΟΝΤΕΣ ΦΟΡΟΙ (D.59)

4.79. Οι λοιποί τρέχοντες φόροι (D.59) περιλαμβάνουν τα:

- α) τρέχοντες φόρους επί κεφαλαίων, που είναι φόροι που πρέπει να καταβάλλονται περιοδικά από ιδιοκτήτες ή γης ή κτιρίων με βάση την ιδιοκτησία ή τη χρήση τους, και τρέχοντες φόρους με βάση την καθαρή περιουσία και άλλα περιουσιακά στοιχεία (κοσμήματα, άλλα εξωτερικά σημεία πλούτου) — με εξαίρεση τους φόρους που αναφέρονται στο D.29 (οι οποίοι καταβάλλονται από τις επιχειρήσεις λόγω της ενασχόλησής τους με την παραγωγή) και στο D.51 (φόροι εισοδήματος)
- β) κεφαλικούς φόρους, που επιβάλλονται ανά ενήλικο άτομο ή ανά νοικοκυριό, ανεξάρτητα από το εισόδημα ή την περιουσία
- γ) φόρους επί των δαπανών, που καταβάλλονται με βάση τις συνολικές δαπάνες ατόμων ή νοικοκυριών
- δ) πληρωμές από νοικοκυριά για άδειες κατοχής ή χρήσης οχημάτων, σκαφών ή αεροσκαφών (που δεν χρησιμοποιούνται για επαγγελματικούς σκοπούς), ή για άδειες κυνηγιού, χρήσης πυροβόλων όπλων ή αλιείας, κ.λπ.⁽³⁾
- ε) φόρους επί διεθνών συναλλαγών (ταξίδια στο εξωτερικό, εμβάσματα από και προς το εξωτερικό, επενδύσεις εξωτερικού, κ.λπ.), εκτός από αυτούς που βαρύνουν τους παραγωγούς και από τους δασμούς εισαγωγής που βαρύνουν τα νοικοκυριά.

4.80. Οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας, κ.λπ., δεν περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) φόρους κληρονομιάς, τέλη θανάτου ή φόρους επί δωρεών μεταξύ ζώντων, που θεωρούνται ότι επιβάλλονται στο κεφάλαιο των αποδεκτών και εμφανίζονται στον τίτλο «φόροι κεφαλαίου» (D.91)
- β) περιστασιακές ή εξαιρετικές εισφορές επί των κεφαλαίων ή της περιουσίας, που εμφανίζονται στον τίτλο «φόροι κεφαλαίου» (D.91)
- γ) φόρους επί της γης, των κτιρίων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν σε ή μισθώνονται από επιχειρήσεις, οι οποίες τα χρησιμοποιούν για παραγωγικούς σκοπούς, δεδομένου ότι οι φόροι αυτοί αντιμετωπίζονται ως λοιποί φόροι επί της παραγωγής (D.29)

⁽³⁾ Η διαχωριστική γραμμή μεταξύ των φόρων και της αγοράς υπηρεσιών από το κράτος καθορίζεται με βάση τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται και στην περίπτωση των πληρωμών από επιχειρήσεις: εάν οι άδειες χορηγούνται αυτομάτως με την πληρωμή του οφειλόμενου ποσού, η πληρωμή θεωρείται ως φόρος. Εάν όμως το κράτος χρησιμοποιεί την έκδοση αδειών για τη διοργάνωση μιας ιδιαίτερης κανονιστικής λειτουργίας (όπως ο έλεγχος των ικανοτήτων ή των προσόντων του σχετικού ατόμου), οι πληρωμές θα πρέπει να θεωρούνται ως αγορά υπηρεσιών από το κράτος και όχι ως πληρωμές φόρων, εκτός εάν οι πληρωμές είναι σαφώς δυσανάλογες με το κόστος της παροχής των υπηρεσιών.

- δ) πληρωμές από νοικοκυριά για άδειες εκτός από τις άδειες χρήσης οχημάτων, σκαφών ή αεροσκαφών, ή τις άδειες κυνηγιού, χρήσης πυροβόλων όπλων ή αλιείας: άδειες οδήγησης ή άδειες κυβερνήτη αεροσκάφους, άδειες τηλεόρασης ή ραδιοφώνου, άδειες κατοχής πυροβόλων όπλων, τέλη εισόδου σε μουσεία ή βιβλιοθήκες, τέλη αποκομιδής απορριμμάτων, κ.λπ., που στις περισσότερες περιπτώσεις θεωρούνται ως αγορά υπηρεσιών που παρέχονται από το κράτος⁽⁶⁾.
- 4.81. Η συνολική αξία φόρων που θα πρέπει να καταγράφονται περιλαμβάνει τυχόν τόκους που βαρύνουν καθυστερημένους πληρωτέους φόρους και τυχόν πρόστιμα που επιβάλλουν οι φορολογικές αρχές, εάν είναι αδύνατο να καταγραφούν ξεχωριστά αυτοί οι τόκοι και τα πρόστιμα· περιλαμβάνει επίσης τυχόν προσαυξήσεις που επιβάλλονται για την εισπραξη ή τη συλλογή των φόρων που καθυστερούν. Αντιστοίχως, μειώνεται κατά το ποσό τυχόν εκπτώσεων που χορηγεί το κράτος στο πλαίσιο οικονομικής πολιτικής και τυχόν επιστροφών λόγω υπερβολών πληρωμών.
- 4.82. Καταγραφή τρεχόντων φόρων εισοδήματος, περιουσίας: οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας, κ.λπ., καταγράφονται όταν πραγματοποιούνται οι δραστηριότητες, οι συναλλαγές ή τα άλλα γεγονότα που δημιουργούν την υποχρέωση πληρωμής.

Πάντως, ορισμένες οικονομικές δραστηριότητες, συναλλαγές ή γεγονότα, που σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία θα έπρεπε να επιβάλλουν στις σχετικές μονάδες την υποχρέωση καταβολής φόρων, διαφεύγουν συνεχώς της προσοχής των φορολογικών αρχών. Θα ήταν εξωπραγματικό να υποτεθεί ότι αυτές οι δραστηριότητες, οι συναλλαγές ή τα γεγονότα δημιουργούν χρηματοοικονομικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις με τη μορφή υποχρεώσεων πληρωμής ή δικαιωμάτων εισπραχθείς. Γι' αυτό, τα ποσά που θα πρέπει να καταγράφονται στο ΕΣΟΛ καθορίζονται με βάση τα πληρωτέα ποσά όταν αυτά τεκμηριώνονται από φορολογικές αποτιμήσεις, δηλώσεις ή άλλα μέσα που δημιουργούν υποχρεώσεις με τη μορφή σαφών υποχρεώσεων πληρωμής εκ μέρους των φορολογουμένων. Το σύστημα δεν τεκμαίρει ελλείποντες φόρους εάν δεν τεκμηριώνονται από φορολογικές αποτιμήσεις.

Οι φόροι που τεκμηριώνονται από φορολογικές αποτιμήσεις αλλά οι οποίοι δεν καταβάλλονται (για παράδειγμα λόγω χρεωκοπίας) αντιμετωπίζονται σαν να είχαν πληρωθεί· υπάρχουν δύο ενδεχόμενα:

- α) παραγραφή επισφαλών χρεών από το κράτος που αναγνωρίζει ότι η απαίτησή του δεν μπορεί πλέον να εισπραχθεί· αυτή η παραγραφή καταγράφεται στους λογαριασμούς λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων του κράτους και του αθετούντως χρεώστη·
- β) διαγραφή του χρέους με αμοιβαία συμφωνία μεταξύ του κράτους και του χρεώστη. Αυτή η διαγραφή αντιμετωπίζεται ως μεταβίβαση κεφαλαίου από το κράτος στο χρεώστη στο λογαριασμό κεφαλαίου με ταυτόχρονη διαγραφή μιας απαίτησης από το χρηματοπιστωτικό λογαριασμό.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η υποχρέωση πληρωμής φόρων εισοδήματος μπορεί να καθορισθεί μόνο σε μεταγενέστερη λογιστική περίοδο από αυτήν κατά την οποία παράγεται το εισόδημα. Επομένως, χρειάζεται ένας βαθμός ευελιξίας όσον αφορά το χρόνο καταγραφής των φόρων αυτών. Οι φόροι εισοδήματος που παρακρατούνται στην πηγή, όπως οι φόροι που παρακρατούνται από τους εργοδότες και οι τακτικές προκαταβολές φόρων εισοδήματος, μπορεί να καταγράφονται κατά τις περιόδους κατά τις οποίες καταβάλλονται, και τυχόν τελική υποχρέωση καταβολής φόρου μπορεί να καταγράφεται στην περίοδο κατά την οποία καθορίζεται η υποχρέωση αυτή.

Στο σύστημα λογαριασμών, οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας, κ.λπ. εμφανίζονται:

- α) στις χρήσεις, στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των τομέων στους οποίους ταξινομούνται οι φορολογούμενοι·
- β) στους πόρους, στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος του δημοσίου τομέα·
- γ) στις χρήσεις και τους πόρους, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών συναλλαγών.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ (D.6)

- 4.83. *Ορισμός*: Οι κοινωνικές παροχές είναι μεταβιβάσεις προς νοικοκυριά, σε μετρητά ή σε είδος, που αποσκοπούν στο να τα ανακουφίσουν από το χρηματοοικονομικό βάρος ορισμένων κινδύνων ή αναγκών, που πραγματοποιούνται μέσω συλλογικά διοργανωμένων προγραμμάτων, ή έξω από το πλαίσιο τέτοιων προγραμμάτων από κρατικούς οργανισμούς και ΜΚΙΕΝ· περιλαμβάνουν πληρωμές από το δημόσιο προς παραγωγούς οι οποίοι χορηγούν ατομικά παροχές προς νοικοκυριά και οι οποίες πραγματοποιούνται στο πλαίσιο κοινωνικών κινδύνων ή αναγκών.
- 4.84. Ο κατάλογος των κινδύνων ή των αναγκών που μπορεί να δικαιολογήσουν κοινωνικές παροχές έχει καθορισθεί, κατά συνθήκη, ως εξής:
- α) ασθένεια·
  - β) αναπηρία, ανικανότητα·

⁽⁶⁾ Η διαχωριστική γραμμή μεταξύ των φόρων και της αγοράς υπηρεσιών από το κράτος καθορίζεται με βάση τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται και στην περίπτωση των πληρωμών από επιχειρήσεις: εάν οι άδειες χορηγούνται αυτομάτως με την πληρωμή του οφειλόμενου ποσού, η πληρωμή θεωρείται ως φόρος. Εάν όμως το κράτος χρησιμοποιεί την έκδοση αδειών για τη διοργάνωση μιας ιδιαίτερης κανονιστικής λειτουργίας (όπως ο έλεγχος των ικανοτήτων ή των προσόντων του σχετικού ατόμου), οι πληρωμές θα πρέπει να θεωρούνται ως αγορά υπηρεσιών από το κράτος και όχι ως πληρωμές φόρων, εκτός εάν οι πληρωμές είναι σαφώς δυσανάλογες με το κόστος της παροχής των υπηρεσιών.

- γ) επαγγελματικό ατύχημα ή ασθένεια·
- δ) γήρας·
- ε) επιζώντες·
- στ) μητροτητα·
- ζ) οικογένεια·
- η) προώθηση της απασχόλησης·
- θ) ανεργία·
- ι) στέγαση⁽⁷⁾·
- κ) εκπαίδευση·
- λ) γενική ανέχεια.

4.85. Οι κοινωνικές παροχές περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) τρέχουσες και κατ' αποκοπήν μεταβιβάσεις από προγράμματα που εισπράττουν εισφορές, καλύπτουν το σύνολο ή μεγάλο μέρος της κοινωνίας και επιβάλλονται και ελέγχονται από κρατικές μονάδες (προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης)·
- β) τρέχουσες και κατ' αποκοπήν μεταβιβάσεις από προγράμματα που διοργανώνονται από επιχειρήσεις για λογαριασμό των εργαζομένων τους, των πρώην εργαζομένων τους ή τα συντηρούμενα μέλη των οικογενειών τους (προγράμματα επιχειρήσεων με ιδιωτική χρηματοδότηση ή χωρίς χρηματοδότηση). Οι εισφορές μπορεί να καταβάλλονται από εργαζομένους ή εργοδότες· μπορεί επίσης να καταβάλλονται από αυτοαπασχολούμενους·
- γ) τρέχουσες μεταβιβάσεις από κρατικές μονάδες και ΜΚΙΕΝ, που δεν εξαρτώνται από προηγούμενες πληρωμές ή εισφορές (παροχή βοήθειας)·

4.86. Στις κοινωνικές παροχές δεν περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- α) αποζημιώσεις με βάση ασφαλιστήρια συμβόλαια που έχουν συναφθεί αποκλειστικά με πρωτοβουλία του ίδιου του ασφαλισμένου, ανεξάρτητα από τον εργοδότη του ή το κράτος·
- β) αποζημιώσεις με βάση ασφαλιστήρια συμβόλαια που έχουν συναφθεί με αποκλειστικό σκοπό την εξασφάλιση έκπτωσης, ακόμη και αν οι συμβάσεις αυτές βασίζονται σε συλλογική σύμβαση.

4.87. Για να θεωρείται ένα ατομικό ασφαλιστήριο συμβόλαιο ως τμήμα ενός προγράμματος κοινωνικής ασφάλισης, τα ενδεχόμενα ή οι περιστάσεις κατά των οποίων ασφαλίζονται οι συμμετέχοντες πρέπει να αντιστοιχούν με τους κινδύνους ή τις ανάγκες (βλέπε παράγραφο 4.84) και, επιπλέον, να ικανοποιείται μια ή περισσότερες από τις ακόλουθες συνθήκες:

- α) υποχρεωτική συμμετοχή στο πρόγραμμα, είτε διά νόμου για μια καθορισμένη κατηγορία εργατών, αυτοαπασχολούμενων ή χωρίς απασχόληση, είτε με βάση τους όρους και τις συνθήκες απασχόλησης ενός εργαζομένου ή ομάδες εργαζομένων·
- β) συλλογικό πρόγραμμα που λειτουργεί προς όφελος μιας καθορισμένης ομάδας εργαζομένων, αυτοαπασχολούμενων ή χωρίς απασχόληση, όπου η συμμετοχή περιορίζεται στα μέλη αυτής της ομάδας·
- γ) ένας εργοδότης καταβάλλει συνεισφορές (πραγματικές ή τεχνητές) στο πρόγραμμα για λογαριασμό ενός εργαζομένου, ανεξάρτητα του αν ο ίδιος ο εργαζόμενος καταβάλλει εισφορά.

4.88. Τα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης είναι προγράμματα στα οποία οι εργαζόμενοι υποχρεούνται ή ενθαρρύνονται, από τους εργοδότες τους ή από το κράτος, να ασφαλισθούν εναντίον ορισμένων ενδεχομένων ή περιστάσεων που μπορεί να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στην ευημερία των ίδιων ή των συντηρουμένων μελών των οικογενειών τους.

Τα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης μπορούν να ταξινομηθούν σύμφωνα με τους ακόλουθους τύπους:

- α) προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης που καλύπτουν το σύνολο ή μεγάλα τμήματα της κοινωνίας, τα οποία επιβάλλονται, ελέγχονται και χρηματοδοτούνται από κρατικές μονάδες·
- β) προγράμματα με ιδιωτική χρηματοδότηση που αποτελούνται:

- (1) προγράμματα στα οποία οι κοινωνικές εισφορές καταβάλλονται σε τρίτους (ασφαλιστικές επιχειρήσεις, αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία),

(7) Στην περίπτωση της στέγασης, οι πληρωμές από δημόσιους οργανισμούς σε ενοίκους για τη μείωση των ενοικίων τους είναι κοινωνικές παροχές, με εξαίρεση τυχόν ειδικές παροχές που καταβάλλουν οι δημόσιοι οργανισμοί ως εργοδότες.

- (2) προγράμματα στα οποία οι εργοδότες διατηρούν ειδικά αποθεματικά τα οποία είναι ξεχωριστά από τα άλλα αποθεματικά τους, ακόμη και αν τα προγράμματα αυτά δεν αποτελούν θεσμικές μονάδες ξεχωριστές από τους εργοδότες. Τα προγράμματα αυτά αναφέρονται ως μη αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία. Τα αποθεματικά αυτά θεωρούνται ως περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στους αποδέκτες και όχι στους εργοδότες.
- γ) μη χρηματοδοτούμενα προγράμματα στα οποία οι εργοδότες καταβάλλουν κοινωνικές εισφορές για τους εργαζομένους τους, τους πρώην εργαζομένους τους ή τα συντηρούμενα μέλη των οικογενειών τους, από δικούς τους πόρους, χωρίς να δημιουργούν ειδικά αποθεματικά για το σκοπό αυτό.
- 4.89. Τα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης που οργανώνονται από κρατικές μονάδες για τους δικούς τους εργαζομένους, ταξινομούνται ως προγράμματα με ιδιωτική χρηματοδότηση ή χωρίς χρηματοδότηση, ανάλογα με την περίπτωση, και όχι ως προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης.
- 4.90. Οι κοινωνικές εισφορές μπορούν να διαιρεθούν σε πραγματικές εισφορές που καταβάλλονται στο πλαίσιο των δύο πρώτων κατηγοριών προγραμμάτων που αναφέρονται στην παράγραφο 4.88 ανωτέρω, και σε τεκμαίρες εισφορές που καταβάλλονται στο πλαίσιο προγραμμάτων χωρίς χρηματοδότηση.
- 4.91. Οι κοινωνικές εισφορές μπορούν να διαιρεθούν σ' αυτές που είναι υποχρεωτικές από το νόμο και σε αυτές που δεν είναι.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ (D.61)

Πραγματικές κοινωνικές εισφορές (D.611)

- 4.92. Οι πραγματικές κοινωνικές εισφορές περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:
- α) Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών (D.6111). Αυτές αντιστοιχούν με τη ροή D.121
- Οι πραγματικές κοινωνικές εισφορές των εργοδοτών καταβάλλονται από τους εργοδότες σε ταμεία κοινωνικής ασφάλισης, ασφαλιστικές επιχειρήσεις, ή αυτόνομα καθώς και μη αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία, που διαχειρίζονται προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης, με σκοπό την εξασφάλιση κοινωνικών παροχών για τους εργαζομένους τους.
- Λεγόμενοι ότι οι πραγματικές κοινωνικές εισφορές των εργοδοτών καταβάλλονται προς όφελος των εργαζομένων τους, η αξία τους καταγράφεται ως μια από τις συνιστώσες του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας μαζί με τους μισθούς και τα ημερομίσθια σε μετρητά ή σε είδος. Στη συνέχεια, οι κοινωνικές εισφορές καταγράφονται σαν να καταβάλλονται από τους εργαζομένους ως τρέχουσες μεταβιβάσεις προς τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης, τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις ή τα αυτόνομα καθώς και τα μη αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία.
- β) Κοινωνικές εισφορές εργαζομένων (D.6112)
- Αυτές είναι κοινωνικές εισφορές που καταβάλλουν οι εργαζόμενοι σε προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης και προγράμματα με ιδιωτική χρηματοδότηση ή χωρίς χρηματοδότηση. Οι κοινωνικές εισφορές των εργαζομένων αποτελούνται από τις πραγματικές πληρωτέες εισφορές, συν, στην περίπτωση προγραμμάτων με ιδιωτική χρηματοδότηση, τις συμπληρωματικές εισφορές που καταβάλλονται από το εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων, το οποίο εισπράττουν οι εργαζόμενοι που συμμετέχουν στα προγράμματα, μείον τις δαπάνες λειτουργίας. Όλες οι δαπάνες λειτουργίας θεωρείται ότι βαρύνουν τις εισφορές των εργαζομένων και όχι των εργοδοτών.
- γ) Κοινωνικές εισφορές από αυτοαπασχολούμενους και μη απασχολούμενους (D.6113)
- Πρόκειται για κοινωνικές εισφορές που καταβάλλονται, για ίδιο όφελος, από άτομα που δεν εργάζονται με μισθωτή εργασία, δηλαδή, αυτοαπασχολούμενους (εργοδότες ή εργαζόμενους για ίδιο λογαριασμό), ή άτομα που δεν εργάζονται. Οι εισφορές αυτές περιλαμβάνουν επίσης την αξία των συμπληρωματικών εισφορών που καταβάλλονται από το εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων το οποίο εισπράττουν τα άτομα που συμμετέχουν αυτές οι συμπληρωματικές εισφορές καταγράφονται ως επιστρεφόμενες στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις μαζί με τις εισφορές.
- 4.93. Οι πληρωμές των πραγματικών κοινωνικών εισφορών μπορεί να είναι υποχρεωτικές δυνάμει νόμου ή κανονισμού, ή μπορεί να καταβάλλονται ως αποτέλεσμα συλλογικών συμβάσεων σε μια συγκεκριμένη βιομηχανία, ή συμφωνιών μεταξύ εργοδότη και εργαζομένων σε μια συγκεκριμένη επιχείρηση, ή επειδή συμπεριλαμβάνονται στην ίδια τη σύμβαση απασχόλησης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι εισφορές μπορεί να είναι εθελοντικές.

Αυτές οι εθελοντικές εισφορές καλύπτουν τα ακόλουθα:

- α) κοινωνικές εισφορές τις οποίες καταβάλλουν ή συνεχίζουν να καταβάλλουν σε ένα ταμείο κοινωνικής ασφάλισης άτομα που δεν είναι, ή δεν είναι πλέον, υποχρεωμένα από το νόμο να καταβάλλουν εισφορά.

- β) κοινωνικές εισφορές που καταβάλλονται σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις (ή φιλικές αλληλασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία που ταξινομούνται στον ίδιο τομέα) ως τμήμα προγραμμάτων συμπληρωματικής ασφάλισης που οργανώνονται από επιχειρήσεις προς όφελος των εργαζομένων τους και στα οποία οι εργαζόμενοι εντάσσονται εθελοντικά·
- γ) εισφορές σε φιλικές αλληλασφαλιστικές εταιρείες όπου δικαίωμα εγγραφής έχουν οι εργαζόμενοι με μισθωτή εργασία ή οι αυτοαπασχολούμενοι.
- 4.94. Για να είναι δυνατή η διάκριση μεταξύ κοινωνικών εισφορών που είναι υποχρεωτικές και αυτών που δεν είναι, στην ταξινόμηση εισάγεται μία συμπληρωματική βαθμίδα:
- α) υποχρεωτικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών (D.61111)·
- β) εθελοντικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών (D.61112)·
- γ) υποχρεωτικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών (D.61121)·
- δ) εθελοντικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών (D.61122)·
- ε) υποχρεωτικές κοινωνικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων και μη εργαζομένων (D.61131)·
- στ) εθελοντικές κοινωνικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων και μη εργαζομένων (D.61132).
- 4.95. Οι πραγματικές κοινωνικές εισφορές σε ταμεία κοινωνικής ασφάλισης ή άλλους κρατικούς οργανισμούς καταγράφονται μεικτές ως διανεμητικές συναλλαγές.
- Εξάλλου, οι κοινωνικές εισφορές που καταβάλλονται στο πλαίσιο προγραμμάτων με ιδιωτική χρηματοδότηση σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις και σε φιλικές αλληλασφαλιστικές εταιρείες και αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία που περιλαμβάνονται στον ίδιο τομέα καταγράφονται ως καθαρές, δηλαδή αφού αφαιρεθεί το μέρος της εισφοράς που αντιπροσωπεύει την αξία της ασφαλιστικής υπηρεσίας που παρέχεται σε νοικοκυριά (μονίμους και μη μονίμους κατοίκους). Με βάση τις χρησιμοποιούμενες συνθήκες, αυτό το μέρος της συνεισφοράς αντιπροσωπεύει, στην πραγματικότητα, την πληρωμή μιας εμπορεύσιμης υπηρεσίας που αποτελεί μέρος της τελικής κατανάλωσης των νοικοκυριών ή, στην περίπτωση εισφορών που καταβάλλονται από νοικοκυριά μη μονίμους κατοίκους, μέρος των εξαγωγών υπηρεσιών.
- Στην περίπτωση μη αυτόνομων προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης με ιδιωτική χρηματοδότηση, όπου οι εργοδότες διατηρούν δικά τους ξεχωριστά αποθεματικά, δεν αφαιρούνται δαπάνες λειτουργίας από τις εισφορές που καταβάλλουν οι εργαζόμενοι. Εφόσον τα ταμεία αυτά δεν αποτελούν θεσμικές μονάδες ξεχωριστές από τους εργοδότες, το κόστος της διαχείρισης και διοίκησης των ταμείων εντάσσεται στα γενικά κόστη παραγωγής του εργοδότη.
- 4.96. Χρόνος καταγραφής: οι πραγματικές κοινωνικές εισφορές των εργοδοτών (D.6111) και οι κοινωνικές εισφορές των εργαζομένων (D.6112) καταγράφονται όταν πραγματοποιείται η εργασία η οποία δημιουργεί την υποχρέωση καταβολής των εισφορών. Οι κοινωνικές εισφορές από αυτοαπασχολούμενους και από μη απασχολούμενους (D.6113) καταγράφονται όταν δημιουργούνται οι υποχρεώσεις πληρωμής.
- 4.97. Στο σύστημα λογαριασμών, οι πραγματικές κοινωνικές εισφορές εμφανίζονται:
- α) στις χρήσεις, στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των νοικοκυριών·
- β) στις χρήσεις, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (στην περίπτωση νοικοκυριών μη μονίμων κατοίκων)·
- γ) στους πόρους, στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των ασφαλιστικών επιχειρήσεων ή εργοδοτών μονίμων κατοίκων·
- δ) στους πόρους, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (στην περίπτωση ασφαλιστικών επιχειρήσεων ή εργοδοτών μη μονίμων κατοίκων).

Τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές (D.612)

- 4.98. Οι τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές (D.612) αντιπροσωπεύουν το αντίστοιχο των κοινωνικών παροχών (μείον ενδεχόμενες κοινωνικές εισφορές εργαζομένων) που καταβάλλεται άμεσα από τους εργοδότες (δηλαδή που δεν συνδέεται με τις πραγματικές εισφορές των εργοδοτών) προς τους εργαζομένους τους ή τους πρώην εργαζομένους τους και άλλους δικαιούχους. Αντιστοιχούν με τη ροή D.122. Η αξία τους θα πρέπει, κατάρχην, να βασίζεται σε μαθηματικούς υπολογισμούς.
- 4.99. Είναι απαραίτητη η χρήση των τεκμαρτών κοινωνικών εισφορών για να συμπεριλαμβάνονται οι κοινωνικές παροχές που διανέμονται απευθείας από τους εργοδότες στους λογαριασμούς υπό τον τίτλο «Κοινωνικές παροχές» και για να συμπεριλαμβάνεται το κόστος των παροχών αυτών (όσον αφορά το μέρος που δεν καλύπτεται από πραγματικές εισφορές εργαζομένων) στις αμοιβές των εργαζομένων που καταβάλλει ο εργοδότης.

Όταν οι εργοδότες παρέχουν οι ίδιοι κοινωνικές παροχές απευθείας προς τους εργαζομένους τους, τους πρώην εργαζομένους τους ή τα συντηρούμενα μέλη των οικογενειών τους από δικούς τους πόρους, χωρίς να παρεμβάλλεται

ένα ταμείο κοινωνικής ασφάλισης, μια ασφαλιστική επιχείρηση ή ένα αυτόνομο συνταξιοδοτικό ταμείο, και χωρίς να δημιουργείται ιδιαίτερο ταμείο ή ξεχωριστό αποθεματικό για το σκοπό αυτό, οι αποδέκτες μπορεί να θεωρηθεί ότι προστατεύονται έναντι διαφόρων συγκεκριμένων αναγκών ή περιστάσεων, ακόμη και αν δεν έχουν γίνει πληρωμές για την κάλυψή τους.

Επομένως, θα πρέπει να τεκμαίρεται για τους απασχολούμενους αυτούς αμοιβή αξίας ίσης με το ποσό των κοινωνικών εισφορών που θα χρειάζονται για να εξασφαλισθεί εκ των πραγμάτων το δικαίωμα για τις αντίστοιχες κοινωνικές παροχές. Τα ποσά αυτά εξαρτώνται όχι μόνο από το ύψος των παροχών που πρέπει να καταβάλλονται σήμερα αλλά επίσης και με τον τρόπο με τον οποίο ενδέχεται να εξελιχθούν οι υποχρεώσεις των εργοδοτών στο μέλλον στο πλαίσιο τέτοιων προγραμμάτων, ως αποτέλεσμα παραγόντων όπως προσδοκώμενες αλλαγές των αριθμών, της κατανομής των ηλικιών και της προσδοκώμενης των σημερινών και των πρώην εργαζομένων τους. Έτσι, οι αξίες που θα πρέπει να τεκμαίρονται για την εισφορά θα πρέπει, καταρχήν, να βασίζονται στον τύπο των μαθηματικών μεταβλητών που καθορίζουν τα επίπεδα ασφαλιστών που χρεώνουν οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Όταν, ως αποτέλεσμα πολιτικών γεγονότων ή οικονομικών μεταβολών, ο λόγος μεταξύ του αριθμού των σημερινών απασχολούμενων και του αριθμού που εισπράττουν συντάξεις αλλάζει σε σημαντικό βαθμό και γίνεται αφύσικος, θα πρέπει να εκτιμάται η αξία των τεκμαρτών εισφορών των σημερινών εργαζομένων, που θα διαφέρει από την πραγματική αξία των συντάξεων που καταβάλλονται. Ένα λογικό ποσοστό των μισθών που καταβάλλονται στους σημερινούς απασχολούμενους μπορεί να χρησιμοποιηθεί για το σκοπό αυτό.

Πάντως, στην πράξη μπορεί να είναι δύσκολο να καθορισθεί το ύψος αυτών των τεκμαρτών εισφορών. Η επιχείρηση μπορεί να κάνει δικές της εκτιμήσεις, ενδεχομένως με βάση τις εισφορές που καταβάλλονται για προγράμματα παρόμοια συνταξιοδότηση, έτσι ώστε να υπολογίσει τις πιθανές υποχρεώσεις της στο μέλλον. Αλλιώς, η μόνη πρακτική εναλλακτική λύση μπορεί να είναι η χρήση των κοινωνικών παροχών χωρίς χρηματοδότηση που καταβάλλονται από την επιχείρηση κατά την ίδια λογιστική περίοδο (αφού αφαιρεθούν οι πραγματικές εισφορές που καταβάλλουν οι ίδιοι οι εργαζόμενοι) ως εκτίμηση της τεκμαρτής αμοιβής που θα απαιτηθεί για να καλύψει τις τεκμαρτές εισφορές. Αν και προφανώς για πολλούς λόγους η αξία των τεκμαρτών εισφορών που θα απαιτηθούν μπορεί να διαφέρει από τις κοινωνικές παροχές χωρίς χρηματοδότηση που καταβάλλονται στην πραγματικότητα κατά την ίδια περίοδο, για λόγους όπως η μεταβολή της σύνθεσης και της ηλικιακής δομής του κατά την τρέχουσα περίοδο (μείον κοινωνικές εισφορές των εργαζομένων) μπορούν πάντως να παρέχουν επαρκείς εκτιμήσεις των εισφορών και των συναφών τεκμαρτών αμοιβών.

4.100. Για τους εργοδότες καταγράφεται, στο λογαριασμό παραγωγής εισοδήματος, ότι καταβάλλουν στους υπάχοντες εργαζομένους τους, ως συστατικό μέρος της αμοιβής τους, ένα ποσό που περιγράφεται ως τεκμαρτή κοινωνική εισφορά αξίας ίσης με την αξία των κατ' εκτίμηση κοινωνικών εισφορών που θα ήταν απαραίτητες για την παροχή των κοινωνικών παροχών χωρίς χρηματοδότηση τις οποίες δικαιούνται. Για τους εργαζομένους καταγράφεται, στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος, ότι επιστρέφουν στους εργοδότες τους το ίδιο ποσό τεκμαρτών κοινωνικών εισφορών (δηλαδή τρέχουσες μεταβιβάσεις) σαν να τα κατέβαλαν σε ένα ξεχωριστό πρόγραμμα κοινωνικής ασφάλισης.

4.101. Χρόνος καταγραφής: οι τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές που αντιπροσωπεύουν το αντίστοιχο των υποχρεωτικών άμεσων κοινωνικών παροχών καταγράφονται όταν εμφανίζεται η υποχρέωση πληρωμής των παροχών.

Οι τεκμαρτές, κοινωνικές εισφορές που αντιπροσωπεύουν το αντίστοιχο των εθελοντικών άμεσων κοινωνικών παροχών καταγράφονται όταν χορηγούνται οι παροχές.

4.102. Στο σύστημα λογαριασμών οι τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές εμψανίζονται:

- α) στις χρήσεις, στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των νοικοκυριών, και στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων·
- β) στους πόρους, στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των τομέων στους οποίους ανήκουν οι εργοδότες, και στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ (D.62)

4.103. Ο τίτλος αυτός περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρέμα (D.621)

Είναι πληρωτέες σε νοικοκυριά από ταμεία κοινωνικής ασφάλισης (εκτός από τις επιστροφές, βλ. D.6311). Οι παροχές αυτές παρέχονται στο πλαίσιο προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης.

Παροχές κοινωνικής ασφάλισης με ιδιωτική χρηματοδότηση (D.622)

Είναι (σε χρήμα ή σε είδος) πληρωτέες σε νοικοκυριά από ασφαλιστικές επιχειρήσεις ή άλλες θεσμικές μονάδες που διαχειρίζονται προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης με ιδιωτική χρηματοδότηση.

Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε εργαζομένους χωρίς χρηματοδότηση (D.623)

Είναι (σε χρήμα ή σε είδος) πληρωτέες στους εργαζομένους τους, τα συντηρούμενα μέλη των οικογενειών τους ή τους επιζώντες από εργοδότες που διαχειρίζονται προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης χωρίς χρηματοδότηση. Κατά κανόνα, περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) συνέχιση της πληρωμής κανονικού ή μειωμένου μισθού σε περιόδους απουσίας από την εργασία λόγω ασθένειας, ατυχήματος, μητρότητας, κ.λπ.
- β) πληρωμή οικογενειακών, εκπαιδευτικών ή άλλων επιδομάτων σχετικών με συντηρούμενα μέλη οικογενειών
- γ) πληρωμή συντάξεων σε πρώην εργαζομένους ή στους επιζώντες των οικογενειών τους, και πληρωμή εφάπαξ επιδομάτων σε εργαζόμενους ή στους επιζώντες των οικογενειών τους στην περίπτωση απόλυσης, ανικανότητας, θανάτου από ατύχημα, κ.λπ. (αν συνδέονται με συλλογικές συμβάσεις)
- δ) γενικές ιατρικές υπηρεσίες που δεν σχετίζονται με την εργασία
- ε) εγκαταστάσεις ανάρρωσης και γηροκομεία.

Οι κοινωνικές παροχές προς εργαζομένους χωρίς χρηματοδότηση οι οποίες καταβάλλονται από εργοδότες σε πρώην εργαζομένους ή άλλους δικαιούχους θα πρέπει να καταγράφονται συμπεριλαμβανομένων των πραγματικών κοινωνικών εισφορών των εργοδοτών, δηλαδή των πληρωμών που πραγματοποιούνται από τους εργοδότες προς όφελος των σχετικών δικαιούχων σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα (D.624)

Είναι πληρωτέες σε νοικοκυριά από κρατικές μονάδες ή ΜΚΙΕΝ για την κάλυψη των ίδιων αναγκών που καλύπτουν οι παροχές κοινωνικής ασφάλισης, οι οποίες όμως δεν χορηγούνται στο πλαίσιο ενός προγράμματος κοινωνικής ασφάλισης που περιλαμβάνει κοινωνικές εισφορές και παροχές κοινωνικής ασφάλισης. Οι παροχές αυτές δεν περιλαμβάνουν τις τρέχουσες μεταβιβάσεις που καταβάλλονται λόγω γεγονότων ή περιστάσεων που κανονικά δεν καλύπτονται από προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης (δηλαδή μεταβιβάσεις λόγω φυσικών καταστροφών, που καταγράφονται στις λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις ή στις μεταβιβάσεις *ζεφ.α.α.ι.ο.*).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ (D.63)

- 4.104. *Ορισμός:* Οι κοινωνικές παροχές σε είδος (D63) είναι επιμέρους αγαθά και υπηρεσίες που παρέχονται ως μεταβιβάσεις σε είδος σε επιμέρους νοικοκυριά από κρατικές μονάδες και ΜΚΙΕΝ, είτε αγοράζονται από την αγορά είτε παράγονται ως μη εμπορεύσιμο προϊόν από κρατικές μονάδες ή ΜΚΙΕΝ. Μπορεί να χρηματοδοτούνται από φορολογικά έσοδα, άλλα κρατικά εισοδήματα ή εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, ή από δωρεές και εισόδημα περιουσίας στην περίπτωση των ΜΚΙΕΝ.

Αν και ορισμένες από τις μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες που παράγονται από ΜΚΙΕΝ έχουν ορισμένα από τα χαρακτηριστικά των συλλογικών υπηρεσιών, όλες οι μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες που παράγονται από ΜΚΙΕΝ θεωρούνται, κατά συνθήκη και για λόγους ευκολίας, ως ατομικές. Οι υπηρεσίες που παρέχονται δωρεάν, ή σε τιμές που δεν είναι οικονομικά σημαντικές, σε νοικοκυριά αναφέρονται ως ατομικές υπηρεσίες, για να διακριθούν από τις συλλογικές υπηρεσίες που παρέχονται στο σύνολο της Κοινότητας ή σε μεγάλα τμήματα της Κοινότητας. Οι ατομικές υπηρεσίες αποτελούνται κυρίως υπό υπηρεσίες εκπαίδευσης και υγειονομικές υπηρεσίες, αν και συχνά παρέχονται άλλα είδη υπηρεσιών, όπως υπηρεσίες στέγασης και πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες.

Ο τίτλος «Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος» (D.63) περιλαμβάνει κοινωνικές παροχές σε είδος και μεταβιβάσεις επιμέρους μη εμπορεύσιμων αγαθών ή υπηρεσιών.

Κοινωνικές παροχές σε είδος (D.631)

- 4.105. Οι κοινωνικές παροχές σε είδος είναι κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος που αποσκοπούν στο να απαλλάξουν τα νοικοκυριά από το οικονομικό βάρος κοινωνικών κινδύνων ή αναγκών (βλέπε παράγραφο 4.84). Μπορούν να διαρρηθύν σε αυτές όπου τα νοικοκυριά αποδέχτες αγοράζουν τα αγαθά και τις υπηρεσίες και στη συνέχεια τους επιστρέφονται οι δαπάνες, και αυτές όπου οι σχετικές υπηρεσίες παρέχονται απευθείας στους δικαιούχους. Στη

δεύτερη περίπτωση, μονάδες του δημοσίου ή ΜΚΙΕΝ αγοράζουν, στο σύνολό τους ή κατά ένα μέρος, αγαθά και υπηρεσίες που παρέχονται απευθείας από τους παραγωγούς τους στους δικαιούχους.

Παροχές κοινωνικής ασφάλισης, επιστροφές (D.6311)

Αυτές οι παροχές αποτελούν επιστροφές από ταμεία κοινωνικής ασφάλισης συγκεκριμένων δαπανών που πραγματοποιήθηκαν από νοικοκυριά, και συγκεκριμένα αγαθά ή υπηρεσίες.

Όταν ένα νοικοκυριό αγοράζει ένα αγαθό ή μία υπηρεσία για το οποίο στη συνέχεια αποζημιώνεται, συνολικά ή κατά ένα μέρος από ένα ταμείο κοινωνικής ασφάλισης, το νοικοκυριό μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί για λογαριασμό του ταμείου κοινωνικής ασφάλισης. Στην πραγματικότητα, το νοικοκυριό παρέχει βραχυπρόθεσμη πίστωση στο ταμείο κοινωνικής ασφάλισης, η οποία ρευστοποιείται μόλις αποζημιωθεί το νοικοκυριό.

Το ποσό της δαπάνης που επιστρέφεται καταγράφεται σαν να καταβλήθηκε από το ταμείο κοινωνικής ασφάλισης τη στιγμή που το νοικοκυριό πραγματοποίησε την αγορά, ενώ η μόνη δαπάνη που καταγράφεται για το νοικοκυριό, είναι η διαφορά, εάν υπάρχει, μεταξύ της τιμής αγοραστή που καταβλήθηκε και του ποσού που επιστρέφεται. Έτσι, το ποσό της δαπάνης που επιστρέφεται δεν αντιμετωπίζεται ως τρέχουσα μεταβίβαση σε χρήμα από τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης προς τα νοικοκυριά.

Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε είδος (D.6312)

Αυτές είναι οι κοινωνικές παροχές σε είδος, εκτός από αποζημιώσεις, που πραγματοποιούνται από ταμεία κοινωνικής ασφάλισης προς νοικοκυριά. Το μεγαλύτερο μέρος των λοιπών παροχών κοινωνικής ασφάλισης σε είδος ενδέχεται να είναι ιατρικές ή οδοντιατρικές θεραπείες, χειρουργικές δαπάνες, διαμονή σε νοσοκομείο, διορθωτικά γυαλιά ή φακοί επαφής, ιατρικές συσκευές ή εξοπλισμός και παρόμοια αγαθά ή υπηρεσίες στο πλαίσιο κοινωνικών κινδύνων ή αναγκών. Η υπηρεσία παρέχεται απευθείας στους αποδέκτες, χωρίς αποζημίωση, από παραγωγούς εμπορεύσιμου ή μη εμπορεύσιμου προϊόντος, και θα πρέπει να αποτιμάται αναλόγως. Θα πρέπει να αφαιρούνται τυχόν πληρωμές από τα ίδια τα νοικοκυριά.

Παροχές κοινωνικής βοήθειας σε είδος (D.6313)

Αυτές είναι μεταβιβάσεις σε είδος που παρέχονται σε νοικοκυριά από κρατικές μονάδες ή ΜΚΙΕΝ, παρόμοια με τις παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε είδος, που δεν παρέχονται όμως στο πλαίσιο ενός προγράμματος κοινωνικής ασφάλισης. Περιλαμβάνονται, αν δεν καλύπτονται από πρόγραμμα κοινωνικής ασφάλισης, η κοινωνική στέγαση, τα στεγαστικά επιδόματα, οι παιδικοί σταθμοί, η επαγγελματική κατάρτιση, οι μειώσεις στα κόμιστρα των συγκοινωνιών (με την προϋπόθεση ότι χορηγούνται για κοινωνικούς σκοπούς), και παρόμοια αγαθά και υπηρεσίες στο πλαίσιο κοινωνικών κινδύνων ή αναγκών. Θα πρέπει να αφαιρούνται τυχόν πληρωμές από τα ίδια τα νοικοκυριά.

Μεταβιβάσεις ατομικών μη εμπορεύσιμων αγαθών ή υπηρεσιών (D.632)

- 4.106. *Ορισμός:* Οι μεταβιβάσεις ατομικών μη εμπορεύσιμων αγαθών ή υπηρεσιών (D.632) είναι αγαθά ή υπηρεσίες που παρέχονται σε επιμέρους νοικοκυριά δωρεάν ή σε τιμές που δεν είναι οικονομικά σημαντικές, από παραγωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος κρατικών μονάδων ή ΜΚΙΕΝ. Αντιστοιχούν με την ατομική καταναλωτική δαπάνη των ΜΚΙΕΝ και του κράτους (βλέπε παράγραφο 3.85), μείον τις κοινωνικές παροχές σε είδος (D.631) που χορηγούνται σε νοικοκυριά στο πλαίσιο προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης ή κοινωνικής πρόνοιας.
- 4.107. Χρόνος καταγραφής των κοινωνικών παροχών:
- σε χρήμα καταγράφονται όταν διαπιστώνονται οι απαιτήσεις των παροχών·
  - σε είδος καταγράφονται όταν παρέχονται οι υπηρεσίες, ή όταν αλλάζει η ιδιοκτησία των αγαθών που παρέχονται απευθείας σε νοικοκυριά από παραγωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος.
- 4.108. Στο σύστημα λογαριασμών, οι κοινωνικές παροχές εκτός από τις κοινωνικές παροχές σε είδος (D.62) εμφανίζονται:
- στις χρήσεις, στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των τομέων που χορηγούν τις παροχές·
  - στις χρήσεις, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (στην περίπτωση παροχών που χορηγούνται από την αλλοδαπή)·
  - στους πόρους, στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των νοικοκυριών·
  - στους πόρους, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (στην περίπτωση των παροχών που χορηγούνται σε νοικοκυριά μη μόνιμους κατοίκους).

Οι κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος (D.63) εμφανίζονται:

- α) στις χρήσεις, στο λογαριασμό αναδιαμομής εισοδήματος σε είδος των τομέων που χορηγούν τις παροχές·
- β) στους πόρους, στο λογαριασμό αναδιανομής εισοδήματος σε είδος των νοικοκυριών.

Η κατανάλωση των αγαθών και των υπηρεσιών που μεταβιβάζονται καταγράφεται στο λογαριασμό χρήσης διορθωμένου διαθέσιμου εισοδήματος.

Κατά συνθήκη, δεν υπάρχουν κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος από και προς την αλλοδαπή (αυτές καταγράφονται στο D.62, κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος).

ΛΟΙΠΕΣ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ (D.7)

ΚΑΘΑΡΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΓΙΑ ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΕΚΤΟΣ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ ΖΩΗΣ (D.71)

4.109. *Ορισμός:* Τα καθαρά ασφάλιστρα για ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής (D.71) είναι ασφάλιστρα που καταβάλλονται στο πλαίσιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων που συνάπτονται από θεσμικές μονάδες. Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που συνάπτονται από επιμέρους νοικοκυριά είναι αυτά που συνάπτονται με δική τους πρωτοβουλία και για δικό τους όφελος, ανεξάρτητα από τους εργοδότες τους ή το κράτος, και έξω από τα πλαίσια οποιουδήποτε προγράμματος κοινωνικών ασφαλίσεων^(*). Τα καθαρά ασφάλιστρα για ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής περιλαμβάνουν τόσο τα πραγματικά ασφάλιστρα που καταβάλλουν οι κάτοχοι των συμβολαίων για να εξασφαλίσουν ασφαλιστική κάλυψη κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου (δεδουλευμένα ασφάλιστρα) και τα συμπληρωματικά ασφάλιστρα που καταβάλλονται από το εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων, μετά από αφαίρεση των εξόδων λειτουργίας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που διαχειρίζονται τα ασφαλιστήρια συμβόλαια.

Τα καθαρά ασφάλιστρα για ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής είναι τα ποσά που είναι διαθέσιμα για την παροχή κάλυψης έναντι διαφόρων γεγονότων ή ατυχημάτων που έχουν ως αποτέλεσμα ζημιές σε αγαθά ή ιδιοκτησία, ή βλάβες σε άτομα ως αποτέλεσμα φυσικών ή ανθρωπίνων αιτιών — πυρκαγιών, πλημμυρών, πτώσεων αεροσκαφών, συγκρούσεων, βυθίσεων, κλοπών, βιαιών πράξεων, ατυχημάτων, ασθενειών, κ.λπ. —, ή από οικονομικές ζημιές που οφείλονται σε γεγονότα όπως ασθένεια, ανεργία, ατυχήματα, κ.λπ.

4.110. Χρόνος καταγραφής: τα καθαρά ασφάλιστρα για ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής καταγράφονται όταν καθίστανται δεδουλευμένα.

Τα ασφάλιστρα από τα οποία αφαιρούνται τα λειτουργικά έξοδα είναι τα μέρη των συνολικών ασφαλιστρών που καταβάλλονται κατά την τρέχουσα περίοδο ή κατά τις προηγούμενες περιόδους, τα οποία καλύπτουν τους κινδύνους που υπάρχουν κατά την τρέχουσα περίοδο.

Τα δεδουλευμένα ασφάλιστρα κατά την τρέχουσα περίοδο πρέπει να διακρίνονται από τα οφειλόμενα ασφάλιστρα κατά την τρέχουσα περίοδο, τα οποία ενδέχεται να καλύπτουν κινδύνους μελλοντικών περιόδων, καθώς και της τρέχουσας περιόδου.

4.111. Στο σύστημα λογαριασμών τα καθαρά ασφάλιστρα για ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής εμφανίζονται:

- α) στις χρήσεις, στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των μόνιμων κατοίκων κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων·
- β) στις χρήσεις, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (για μη μόνιμους κατοίκους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων)·
- γ) στους πόρους, στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των ασφαλιστικών επιχειρήσεων μόνιμων κατοίκων·
- δ) στους πόρους, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (για ασφαλιστικές επιχειρήσεις μη μόνιμους κατοίκους).

(*) Τα ασφάλιστρα για ασφάλειες ζωής δεν εμφανίζονται αυτοίσια στο σύστημα λογαριασμών. Διαφορούνται στα ακόλουθα:

α) ασφάλιστρα που είναι μια μορφή κοινωνικών εισφορών (καταβάλλονται για προγράμματα κοινωνικών ασφαλίσεων)·

β) ασφάλιστρα για ατομικές ασφάλειες ζωής.

Τα πρώτα συμπεριλαμβάνονται στον τίτλο «Πραγματικές κοινωνικές εισφορές» και τα δεύτερα δεν αντιμετωπίζονται ως διανεμητικές συναλλαγές. Και οι δύο κατηγορίες ασφαλιστρών για ασφάλειες ζωής αυξάνουν τα τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά που εμφανίζονται στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό και στον ισολογισμό.

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ ΖΩΗΣ (D.72)

- 4.112. *Ορισμός:* Οι απαιτήσεις από ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής (D.72) αντιπροσωπεύουν τις οφειλόμενες αποζημιώσεις όσον αφορά όλες τις ασφάλειες εκτός από τις ασφάλειες ζωής^(*): δηλαδή τα ποσά που οι ασφαλιστικές εταιρείες υποχρεώνονται να πληρώσουν για την αποκατάσταση βλαβών ή ζημιών προσώπων ή αγαθών, συμπεριλαμβανομένων και των παγίων κεφαλαιουχικών αγαθών.
- 4.113. Οι απαιτήσεις από ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής δεν περιλαμβάνουν πληρωμές που αποτελούν κοινωνικές παροχές.
- 4.114. Εφόσον οι δαπάνες λειτουργίας για τις ασφάλειες εκτός από τις ασφάλειες ζωής υπολογίζονται αφαιρώντας τις οφειλόμενες αποζημιώσεις από το άθροισμα της αξίας των δεδουλευμένων ασφαλιστρών και των συμπληρωματικών ασφαλιστρών, συνεπάγεται ότι οι συνολικές οφειλόμενες αποζημιώσεις πρέπει να ισούνται με τα καθαρά εισπρακτέα ασφαλίστρα για ασφάλειες εκτός από ασφάλειες ζωής από μια ασφαλιστική εταιρεία κατά την ίδια λογιστική περίοδο. Αυτό τονίζει το γεγονός ότι η ουσιαστική λειτουργία των ασφαλειών εκτός από τις ασφάλειες ζωής είναι η αναδιανομή των πόρων.
- Η καταβολή μιας αποζημίωσης για ασφάλεια εκτός από ασφάλεια ζωής θεωρείται ως μεταβίβαση προς το δικαιούχο. Οι πληρωμές αυτές θεωρούνται πάντοτε ως τρέχουσες μεταβιβάσεις. Ακόμη και αν αφορούν μεγάλα ποσά λόγω τυχαίας καταστροφής ενός παγίου περιουσιακού στοιχείου ή σοβαρών προσωπικών βλαβών. Τα ποσά που εισπράττουν οι δικαιούχοι συνήθως δεν είναι δεσμευμένα για ένα συγκεκριμένο σκόπο, και τα αγαθά ή τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν πάθει ζημιές ή έχουν καταστραφεί δεν πρέπει αναγκαστικά να επισκευαστούν ή να αντικατασταθούν.
- Ορισμένες υποχρεώσεις καταβολής αποζημιώσεων προκύπτουν λόγω βλαβών ή ζημιών που προκαλούν οι κάτοχοι ασφαλιστηρίων συμβολαίων στην περιουσία τρίτων ή σε άλλα πρόσωπα. Στις περιπτώσεις αυτές, οι έγκυρες αποζημιώσεις καταγράφονται σαν να καταβάλλονται άμεσα από την ασφαλιστική εταιρεία σ' αυτούς που έχουν υποστεί τις ζημιές και όχι έμμεσα μέσω του κατόχου του ασφαλιστηρίου συμβολαίου.
- 4.115. Χρόνος καταγραφής: οι αποζημιώσεις ασφαλειών εκτός από τις ασφάλειες ζωής καταγράφονται όταν συμβαίνει το ατύχημα ή οποιοδήποτε άλλο γεγονός που καλύπτεται από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο.
- 4.116. Στο σύστημα λογαριασμών, εμφανίζονται:
- α) στις χρήσεις, στο λογαριασμό δευτερεύουσας διανομής εισοδήματος των ασφαλιστικών εταιρειών μονίμων κατοίκων
  - β) στις χρήσεις, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (για τις ασφαλιστικές εταιρείες μη μονίμους κατοίκους)
  - γ) στους πόρους, στο λογαριασμό δευτερεύουσας διανομής εισοδήματος των δικαιούχων τομέων
  - δ) στους πόρους, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (για δικαιούχους μη μονίμους κατοίκους).

ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ (D.73)

- 4.117. *Ορισμός:* Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις εντός του δημοσίου (D.273) περιλαμβάνουν τις μεταβιβάσεις ανάμεσα στους διάφορους υποτομείς του δημοσίου (κεντρική διοίκηση, διοίκηση ομοσπόνδων κρατιδίων, τοπική αυτοδιοίκηση, ταμεία κοινωνικής ασφάλισης), εκτός από τους φόρους, τις επιδοτήσεις, τις επιχορηγήσεις επενδύσεων και λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου.
- 4.118. Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις εντός του δημοσίου δεν περιλαμβάνουν συναλλαγές για λογαριασμό άλλης μονάδας: οι συναλλαγές αυτές εγγράφονται μόνο μια φορά στους λογαριασμούς, στους πόρους της δικαιούχου μονάδας για λογαριασμό της οποίας πραγματοποιήθηκε η συναλλαγή. Η περίπτωση αυτή παρουσιάζεται ιδιαίτερα όταν κάποιος κυβερνητικός φορέας (π.χ. μια κρατική υπηρεσία) εισπράττει φόρους, μέρος ή το σύνολο των οποίων μεταβιβάζεται απευθείας σε άλλο δημόσιο φορέα (π.χ. σε αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης). Στην περίπτωση αυτή, οι εισπράξεις φόρων που προορίζονται για τον άλλο δημόσιο φορέα εμφανίζονται σαν να είχε γίνει η είπραξη απευθείας από το φορέα αυτό και όχι σαν τρέχουσα μεταβίβαση ανάμεσα στους υποτομείς του δημοσίου. Η λύση αυτή εφαρμόζεται βέβαια και στην περίπτωση των φόρων που προορίζονται για άλλο δημόσιο τομέα και οι οποίοι παίρνουν τη μορφή επιπρόσθετων επιβαρύνσεων που επιβάλλονται στους φόρους που επιβάλλει η κεντρική διοίκηση. Οι καθυστερήσεις στη μεταβίβαση των φόρων από την πρώτη κρατική μονάδα στη δεύτερη εμφανίζονται με εγγραφές στο «λοιπό εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί» στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό.

^(*) Οι απαιτήσεις από ασφάλειες ζωής δεν εμφανίζονται με αυτήν την ονομασία στο σύστημα λογαριασμών. Χωρίζονται σε:

α) αποζημιώσεις που αποτελούν μορφή κοινωνικών παροχών

β) ατομικές αποζημιώσεις ασφαλειών ζωής.

Οι πρώτες εντάσσονται στην κατηγορία των κοινωνικών παροχών, εκτός από τις κοινωνικές παροχές σε είδος, και οι δεύτερες δεν θεωρούνται διανεμητικές συναλλαγές. Και οι δύο υποδιαρέσεις ασφαλειών ζωής μειώνουν τα τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά που εμφανίζονται στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό και τον ισολογισμό.

Εξάλλου, οι μεταβιβάσεις εισπραχθέντων φόρων που αποτελούν μέρος μιας συνολικής μεταβίβασης από την κεντρική διοίκηση σε άλλο κρατικό φορέα περιλαμβάνονται στις τρέχουσες μεταβιβάσεις εντός του δημοσίου. Οι μεταβιβάσεις αυτές δεν αντιστοιχούν σε μια συγκεκριμένη κατηγορία φόρων και δεν γίνεται αυτομάτως, αλλά κυρίως μέσω ορισμένων ταμείων (επαρχιακών ταμείων και ταμείων τοπικής αυτοδιοίκησης), σύμφωνα με κλίμακες διανομής καθορισμένες από την κεντρική διοίκηση.

- 4.119. Χρόνος καταγραφής: οι τρέχουσες μεταβιβάσεις εντός του δημοσίου καταγράφονται όταν προβλέπεται η πραγματοποίησή τους με βάση τους ισχύοντες κανονισμούς.
- 4.120. Στο σύστημα λογαριασμών, οι τρέχουσες μεταβιβάσεις εντός του δημοσίου καταγράφονται στις χρήσεις και τους πόρους, στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των υποτομέων του δημοσίου⁽¹⁰⁾.

ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ (D.74)

- 4.121. *Ορισμός:* Η τρέχουσα διεθνής συνεργασία (D.74) περιλαμβάνει όλες τις μεταβιβάσεις σε χρήμα ή σε είδος μεταξύ του δημοσίου και άλλων κυβερνήσεων ή διεθνών οργανισμών⁽¹¹⁾ εκτός από τις επιχορηγήσεις επενδύσεων και λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου.
- 4.122. Η κατηγορία D.74 καλύπτει τα ακόλουθα:
- α) τις εισφορές, εκτός των φόρων του δημοσίου προς τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκτός από τον «τέταρτο ίδιο πόρο με βάση το ΑΕΠ»⁽¹²⁾.
  - β) εισφορές του δημοσίου προς διεθνείς οργανισμούς (εκτός από τους πόρους που καταβάλλουν τα κράτη μέλη σε υπερεθνικούς οργανισμούς).
  - γ) τυχόν τρέχουσες μεταβιβάσεις τις οποίες ενδέχεται να εισπράξει το δημόσιο από τα όργανα ή τους οργανισμούς που αναφέρονται στο στοιχείο α) και β)⁽¹³⁾.
  - δ) τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ κρατών είτε σε χρήμα (π.χ. πληρωμές που προορίζονται να καλύψουν ελλείματα προϋπολογισμών ξένων χωρών ή υπερπόντιων εδαφών) είτε σε είδος (π.χ. αξία δωρεάν αποστολών τροφίμων, στρατιωτικού εξοπλισμού, έκτακτης βοήθειας λόγω φυσικών καταστροφών με τη μορφή τροφίμων, ρουχισμού, φαρμάκων, κ.λπ.).
  - ε) μισθούς και ημερομίσθια που καταβάλλει ένα κράτος, ένα θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή ένας διεθνής οργανισμός σε συμβούλους ή τεχνικούς εμπειρογνώμονες οι οποίοι τίθενται στη διάθεση των αναπτυσσόμενων χωρών.

Η τρέχουσα διεθνής συνεργασία περιλαμβάνει μεταβιβάσεις μεταξύ του δημοσίου και διεθνών οργανισμών που βρίσκονται στην ίδια χώρα, δεδομένου ότι οι διεθνείς οργανισμοί δεν θεωρούνται θεσμικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι των χωρών στις οποίες είναι εγκατεστημένοι.

- 4.123. Χρόνος καταγραφής: χρόνος κατά τον οποίο πρέπει να πραγματοποιούνται οι μεταβιβάσεις σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς (υποχρεωτικές μεταβιβάσεις), ή χρόνος κατά τον οποίο πραγματοποιούνται οι μεταβιβάσεις (εθελοντικές μεταβιβάσεις).
- 4.124. Στο σύστημα λογαριασμών, η τρέχουσα διεθνής συνεργασία εγγράφεται:
- α) στις χρήσεις και τους πόρους, στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος του δημοσίου τομέα
  - β) στις χρήσεις και τους πόρους, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

⁽¹⁰⁾ Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις εντός του δημοσίου είναι εσωτερικές ροές του δημοσίου τομέα και δεν εμφανίζονται στον ενοποιημένο λογαριασμό του τομέα ως σύνολο.

⁽¹¹⁾ Οι διεθνείς οργανισμοί, σύμφωνα με την έννοια που χρησιμοποιείται στο σύστημα, αντλούν την εξουσία τους είτε άμεσα από τα ανεξάρτητα κράτη που είναι μέλη τους είτε έμμεσα μέσω άλλων διεθνών οργανισμών μέλη των οποίων είναι ανεξάρτητα κράτη.

⁽¹²⁾ Οι εισφορές που καταβάλλουν παραγωγικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι προς τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης καταγράφονται στους λογαριασμούς ως φόροι επί της παραγωγής πληρωτέοι προς την αλλοδαπή· ο τέταρτος ίδιος πόρος με βάση το ΑΕΠ που δημιουργήθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 1988, σχετικά με το σύστημα ιδίων πόρων της Κοινότητας ταξινομείται στο D.75, διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις.

⁽¹³⁾ Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις που πραγματοποιούν απευθείας τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς όφελος παραγωγικών μονάδων εμπορεύσιμων προϊόντος μόνιμων κατοίκων εμφανίζονται ως επιδοτήσεις από την αλλοδαπή.

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ (D.75)

Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς ΜΚΙΕΝ

4.125. Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις προς ΜΚΙΕΝ περιλαμβάνουν όλες τις εθελοντικές εισφορές (εκτός από τα κληροδοτήματα), τις συνδρομές μελών και την οικονομική βοήθεια που δέχονται τα ΜΚΙΕΝ από νοικοκυριά (περιλαμβανομένων και των νοικοκυριών μη μόνιμων κατοίκων) και, σε μικρότερο βαθμό, από άλλες μονάδες.

4.126. Περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- α) τακτικές συνδρομές που καταβάλλουν τα νοικοκυριά σε συνδικαλιστικές οργανώσεις και πολιτικούς αθλητικούς, πολιτιστικούς, θρησκευτικούς και παρόμοιους οργανισμούς που καταχωρίζονται στον τομέα ΜΚΙΕΝ·
- β) εθελοντικές εισφορές (εκτός από κληροδοτήματα) από νοικοκυριά, επιχειρήσεις και την αλλοδαπή ΜΚΙΕΝ, περιλαμβανομένων και των μεταβιβάσεων σε είδος με τη μορφή δωρεάν χορήγησης τροφίμων, ρουχισμού, κουβερτών, φαρμάκων, κ.λπ. σε φιλανθρωπικές οργανώσεις για διανομή σε νοικοκυριά μόνιμους κατοίκους ή μη μόνιμους κατοίκους·
- γ) βοήθεια και επιχορηγήσεις από το δημόσιο τομέα, εκτός από μεταβιβάσεις που γίνονται με σκοπό τη χρηματοδότηση κεφαλαιουχικών δαπανών, οι οποίες εγγράφονται στις επιχορηγήσεις επενδύσεων.

Εξαιρούνται οι πληρωμές συνδρομών μελών ή εισφορών ΜΚΙ που παράγουν εμπορεύσιμες υπηρεσίες και οι οποίοι εξυπηρετούν επιχειρήσεις, όπως εμπορικά επιμελητήρια ή επαγγελματικές ενώσεις, που θεωρούνται πληρωμές για παροχή υπηρεσιών.

4.127. Χρόνος καταγραφής: οι τρέχουσες μεταβιβάσεις σε ΜΚΙΕΝ καταγράφονται όταν πραγματοποιούνται.

4.128. Στο σύστημα λογαριασμών, οι τρέχουσες μεταβιβάσεις ΜΚΙΕΝ καταγράφονται:

- α) στις χρήσεις, στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των τομεών που συνεισφέρουν·
- β) στις χρήσεις, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων·
- γ) στους πόρους, στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος του τομέα ΜΚΙΕΝ.

Τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών

4.129. *Ορισμός:* Τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ νοικοκυριών είναι όλες οι τρέχουσες μεταβιβάσεις σε χρήμα ή σε είδος που καταβάλλονται ή εισπράττονται από νοικοκυριά μόνιμους κατοίκους προς, ή από, άλλα νοικοκυριά μόνιμους κατοίκους ή μη μόνιμους κατοίκους. Πιο συγκεκριμένα, περιλαμβάνουν εμβάσματα από μετανάστες ή εργαζόμενους που έχουν εγκατασταθεί μόνιμα στο εξωτερικό (ή που εργάζονται στο εξωτερικό για ένα έτος ή περισσότερο) προς μέλη των οικογενειών τους που ζουν στη χώρα προέλευσης, ή από γονείς σε παιδιά που βρίσκονται σε άλλο τόπο.

4.130. Χρόνος καταγραφής: όταν πραγματοποιούνται οι μεταβιβάσεις.

4.131. Στο σύστημα λογαριασμών, οι τρέχουσες μεταβιβάσεις μεταξύ των νοικοκυριών εγγράφονται:

- α) στις χρήσεις και τους πόρους, στο λογαριασμό δευτερογενούς εισοδήματος των νοικοκυριών·
- β) στις χρήσεις και τους πόρους, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

Πρόστιμα

4.132. *Ορισμός:* Τα πρόστιμα που επιβάλλονται σε θεσμικές μονάδες από δικαστήρια ή οιονεί δικονομικούς οργανισμούς θεωρούνται ως υποχρεωτικές τρέχουσες μεταβιβάσεις.

4.133. Δεν περιλαμβάνονται στην κατηγορία αυτή:

- α) πρόστιμα που επιβάλλονται από φορολογικές αρχές για την αποφυγή ή την καθυστέρηση πληρωμής φόρων που συνήθως δεν μπορούν να διαχωρισθούν από τους ίδιους τους φόρους·
- β) πληρωμές για την απόκτηση αδειών, δεδομένου ότι οι πληρωμές αυτές είναι είτε φόροι είτε πληρωμές για παροχή υπηρεσιών από κρατικές μονάδες (βλέπε D.29 και D.59).

4.134. Χρόνος καταγραφής: τα πρόστιμα καταγράφονται όταν εμφανίζεται η υποχρέωση πληρωμής.

Λαχεία και τυχερά παιχνίδια

4.135. Τα ποσά που καταβάλλονται για λαχεία ή που παίζονται σε στοιχήματα αποτελούνται από δύο στοιχεία: την πληρωμή ενός κόστους λειτουργίας για τη μονάδα που διοργανώνει το λαχείο ή το τυχερό παιχνίδι και μία κατάλοιπη τρέχουσα μεταβίβαση που καταβάλλεται στους κερδοσμένους. Η πληρωμή του κόστους λειτουργίας μπορεί να είναι σημαντική και μπορεί να καλύπτει φόρους επί της παραγωγής υπηρεσιών τυχερών παιχνιδιών. Στο πλαίσιο του συστήματος θεωρείται ότι οι μεταβιβάσεις πραγματοποιούνται απευθείας μεταξύ των συμμετεχόντων στο λαχείο ή στο τυχερό παιχνίδι, δηλαδή μεταξύ νοικοκυριών. Όταν συμμετέχουν νοικοκυριά μη μόνιμοι κάτοικοι, μπορεί να υπάρξουν σημαντικές καθαρές μεταβιβάσεις μεταξύ του τομέα των νοικοκυριών και της αλλοδαπής. Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις καταγράφονται όταν πραγματοποιούνται.

Πληρωμές αποζημιώσεων

4.136. *Ορισμός:* Οι πληρωμές αποζημιώσεων είναι τρέχουσες μεταβιβάσεις που καταβάλλονται από θεσμικές μονάδες σε άλλες θεσμικές μονάδες ως αποζημίωση για βλάβες σε πρόσωπα ή ζημιές σε περιουσία που προκαλούνται από τις πρώτες, εκτός από τις πληρωμές αποζημιώσεων ασφαλειών εκτός από τις ασφάλειες ζωής. Οι πληρωμές αποζημιώσεων μπορεί να είναι υποχρεωτικές μετά από απόφαση δικαστηρίου ή χαριστικές πληρωμές που έχουν συμφωνηθεί εξωδικαστικά. Η κατηγορία αυτή καλύπτει χαριστικές πληρωμές από κρατικές μονάδες ή ΜΚΙΕΝ προς αποζημίωση προσωπικών βλαβών ή ζημιών που προκλήθηκαν από φυσικές καταστροφές, εκτός από αυτές που ταξινομούνται ως μεταβιβάσεις κεφαλαίου.

4.137. Χρόνος καταγραφής: οι πληρωμές αποζημιώσεων καταγράφονται όταν πραγματοποιούνται (χαριστικές πληρωμές) ή όταν πρέπει να πραγματοποιηθούν (υποχρεωτικές πληρωμές).

Τέταρτος ίδιος πόρος με βάση το ΑΕΠ

4.138. Ο «τέταρτος ίδιος πόρος με βάση το ΑΕΠ» που δημιουργήθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 1988, σχετικά με το σύστημα ιδίων πόρων της Ένωσης, είναι μία τρέχουσα μεταβίβαση που καταβάλλεται από το δημόσιο τομέα του κάθε κράτους μέλους προς τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Είναι μία συμπληρωματική συνεισφορά στον προϋπολογισμό αυτών των θεσμικών οργάνων, που αποτιμάται με βάση τα επίπεδα του ΑΕΠ του κάθε κράτους μέλους.

Χρόνος καταγραφής: ο τέταρτος ίδιος πόρος με βάση το ΑΕΠ καταγράφεται όταν πρέπει να καταβληθεί.

Στο σύστημα λογαριασμών, ο τέταρτος ίδιος πόρος με βάση το ΑΕΠ εμφανίζεται:

- α) στις χρήσεις, στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος του δημοσίου τομέα·
- β) στους πόρους, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

Λοιπά

4.139. α) Τρέχουσες μεταβιβάσεις από ΜΚΙΕΝ προς το δημόσιο τομέα που δεν είναι φόροι·

- β) πληρωμές από το δημόσιο τομέα σε δημόσιες επιχειρήσεις που ταξινομούνται στον τομέα των μη χρηματοπιστωτικών εταιρειών και οιονεί εταιρειών με σκοπό την κάλυψη αφύσικων επιβαρύνσεων λόγω συντάξεων·

- γ) επιδόματα για εκπαιδευτικά ταξίδια και βραβεία που χορηγούνται σε νοικοκυριά μόνιμους κατοίκους και μη μόνιμους κατοίκους από το δημόσιο και από ΜΚΙΕΝ·
- δ) προμ αποταμιεύσεων που παρέχονται κατά καιρούς από το δημόσιο σε νοικοκυριά ως επιβράβευση των αποταμιεύσεών τους κατά τη διάρκεια της περιόδου·
- ε) πληρωμές από νοικοκυριά για δαπάνες που έγιναν για λογαριασμό τους από οργανισμούς κοινωνικής πρόνοιας·
- στ) τρέχουσες μεταβιβάσεις από ΜΚΙΕΝ προς την αλλοδαπή·
- ζ) χορηγίες από εταιρείες αν οι πληρωμές αυτές δεν μπορούν να θεωρηθούν ως αγορές διαφημιστικών υλικών υπηρεσιών (για παράδειγμα, μεταβιβάσεις για ευαγείς σκοπούς ή υποτροφίες)·
- η) τρέχουσες μεταβιβάσεις από το δημόσιο προς νοικοκυριά υπό την ιδιότητά τους ως καταναλωτών, αν δεν καταγράφονται ως κοινωνικές παροχές.

4.140. Χρόνος καταγραφής: οι μεταβιβάσεις αυτές καταγράφονται όταν πραγματοποιούνται, εκτός από τις μεταβιβάσεις από ή προς το δημόσιο που καταγράφονται όταν πρέπει να πραγματοποιηθούν.

Στο σύστημα των λογαριασμών, οι διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις εμφανίζονται:

- α) στους πόρους και στις χρήσεις, στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος όλων των τομέων·
- β) στους πόρους και τις χρήσεις, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΣΕ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ (D.8)

4.141. *Ορισμός:* Η διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής των νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων (D.8) αντιπροσωπεύει την αναπροσαρμογή που απαιτείται για να εμφανισθεί στην αποταμίευση των νοικοκυριών η μεταβολή των μαθηματικών αποθεματικών στα οποία τα νοικοκυριά έχουν σαφή απαίτηση (απαίτηση που επανεμφανίζεται σε χρηματοοικονομικό επίπεδο ως στοιχείο του ενεργητικού στην κατηγορία (F.61), και τα οποία τροφοδοτούνται με ασφάλιστρα και εισφορές που καταγράφονται στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος ως κοινωνικές προσφορές.

4.142. Εφόσον τα νοικοκυριά θεωρούνται από τους χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς και τους ισολογισμούς του συστήματος ότι κατέχουν τα αποθεματικά των προγραμμάτων με ιδιωτική χρηματοδότηση, τόσο των αυτόνομων όσο και των μη αυτόνομων, είναι απαραίτητο ένα διορθωτικό στοιχείο για να εξασφαλισθεί ότι τυχόν πλεόνασμα των συνταξιοδοτικών εισφορών σε σχέση με τις καταβληθείσες συντάξεις (δηλαδή πληρωτέων «μεταβιβάσεων» σε σχέση με εισπρακτέες «μεταβιβάσεις» δεν επηρεάζει την αποταμίευση των νοικοκυριών.

Για να εξουδετερωθεί το αποτέλεσμα αυτό, μια διόρθωση ίση με:

τη συνολική αξία των πραγματικών κοινωνικών εισφορών που αφορούν συντάξεις, και οι οποίες είναι πληρωτέες σε συνταξιοδοτικά προγράμματα με ιδιωτική χρηματοδότηση.

συν τη συνολική αξία των πληρωτέων συμπληρωματικών εισφορών που προέρχονται από το εισόδημα περιουσίας που διανέμεται σε κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

μείον την αξία των συναφών εξόδων λειτουργίας.

μείον τη συνολική αξία των συντάξεων που καταβάλλονται ως παροχές κοινωνικής ασφάλισης από συνταξιοδοτικά προγράμματα με ιδιωτική χρηματοδότηση.

προστίθεται στο διαθέσιμο εισόδημα, ή το διορθωμένο διαθέσιμο εισόδημα, των νοικοκυριών στους λογαριασμούς χρήσης εισοδήματος πριν από τη μετάβαση στην αποταμίευση.

Έτσι, η αποταμίευση των νοικοκυριών είναι αυτή που θα ήταν αν οι συνταξιοδοτικές εισφορές και οι εισπραττόμενες συντάξεις δεν είχαν καταγραφεί ως τρέχουσες μεταβιβάσεις στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος. Αυτό το διορθωτικό στοιχείο είναι απαραίτητο για να συμβαδίζει η αποταμίευση των νοικοκυριών με τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής τους σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων που καταγράφεται στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό του συστήματος. Φυσικά, απαιτούνται και διορθώσεις προς την αντίθετη κατεύθυνση στους λογαριασμούς χρήσης εισοδήματος των ασφαλιστικών επιχειρήσεων ή των αυτόνομων συνταξιοδοτικών ταμείων ή των εργοδοτών που διατηρούν μη αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία.

4.143. Χρόνος καταγραφής: η διόρθωση καταγράφεται ανάλογα με τις φορές που την απαιτούν.

- 4.144. Στο σύστημα λογαριασμών, η διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής των νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων καταγράφεται:
- στις χρήσεις, στους λογαριασμούς χρήσης εισοδήματος του τομέα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και άλλων τομέων που διαχειρίζονται μη αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία·
  - στις χρήσεις, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (για οργανισμούς μη μονίμους κατοίκους)·
  - στους πόρους, στους λογαριασμούς χρήσης εισοδήματος του τομέα των νοικοκυριών·
  - στους πόρους, στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (για νοικοκυριά μη μονίμους κατοίκους).

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ (D.9)

- 4.145. Οι μεταβιβάσεις κεφαλαίου διαφέρουν από τις τρέχουσες μεταβιβάσεις κατά το ότι προϋποθέτουν την απόκτηση ή τη διάθεση ενός ή περισσότερων στοιχείων του ενεργητικού ενός τουλάχιστον από τα μέρη της συναλλαγής. Ασχέτως του αν οι μεταβιβάσεις είναι σε χρήμα ή σε είδος θα πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα αντίστοιχη μεταβολή των χρηματοοικονομικών, ή μη χρηματοοικονομικών, στοιχείων του ενεργητικού που εμφανίζονται στους ισολογισμούς ενός ή και των δύο μερών της συναλλαγής.
- 4.146. Μια μεταβίβαση κεφαλαίου σε είδος είναι η μεταβίβαση της ιδιοκτησίας ενός στοιχείου του ενεργητικού (εκτός από αποθέματα και μετρητά), ή η ακύρωση μιας υποχρέωσης από έναν πισωτή, χωρίς αντίστοιχη ανταπόδοση.
- Μια μεταβίβαση κεφαλαίου σε χρήμα είναι η μεταβίβαση μετρητών που συγκέντρωσε ο ένας συμβαλλόμενος με τη διάθεση ενός ή περισσότερων στοιχείων του ενεργητικού (εκτός από αποθέματα), ή που ο δεύτερος συμβαλλόμενος αναμένεται ή υποχρεούται να χρησιμοποιήσει για την απόκτηση ενός ή περισσότερων περιουσιακών στοιχείων (εκτός από αποθέματα). Ο δεύτερος συμβαλλόμενος, δηλαδή ο αποδέκτης, είναι συχνά υποχρεωμένος να χρησιμοποιήσει τα μετρητά για την απόκτηση ενός ή περισσότερων περιουσιακών στοιχείων, ως προϋπόθεση για την πραγματοποίηση της μεταβίβασης.
- 4.147. Οι μεταβιβάσεις κεφαλαίου καλύπτουν τους φόρους κεφαλαίου (D.91), τις επιχορηγήσεις επενδύσεων (D.92), και τις λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου (D.99).

ΦΟΡΟΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ (D.91)

- 4.148. *Ορισμός:* Οι φόροι κεφαλαίου (D.91) είναι φόροι που επιβάλλονται σε μη τακτά και όχι συχνά διαστήματα στις αξίες των περιουσιακών στοιχείων ή την καθαρή θέση των θεσμικών μονάδων ή τις αξίες των περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται μεταξύ θεσμικών μονάδων λόγω κληρονομιών, δωρεών εν ζωή ή άλλων μεταβιβάσεων.
- 4.149. Οι φόροι κεφαλαίου περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:
- φόρους επί μεταβιβάσεων κεφαλαίου: φόροι θανάτου και φόροι δωρεών μεταξύ ζώντων, που θεωρούνται ότι επιβάλλονται στο κεφάλαιο των αποδεκτών, εκτός από τους φόρους επί πωλήσεων περιουσιακών στοιχείων, δεδομένου ότι αυτές δεν είναι μεταβιβάσεις·
  - έκτακτους φόρους κεφαλαίου: περιστασιακοί και έκτακτοι φόροι στα περιουσιακά στοιχεία ή την καθαρή αξία των θεσμικών μονάδων⁽¹⁴⁾. Εδώ περιλαμβάνονται και τα τέλη υπεραξίας, δηλαδή οι φόροι επί της αύξησης της αξίας της γεωργικής γης λόγω της έγκρισης άδειας για ανάπτυξη της γης για εμπορικούς ή οικιστικούς σκοπούς.
- 4.150. Χρόνος καταγραφής: οι φόροι κεφαλαίου καταγράφονται όταν εμφανίζονται οι υποχρεώσεις καταβολής φόρου.
- 4.151. Στο σύστημα λογαριασμών οι φόροι κεφαλαίου καταγράφονται:
- στις μεταβολές των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης, (-) στο λογαριασμό κεφαλαίων των τομέων στους οποίους ταξινομούνται οι φορολογούμενοι·
  - στις μεταβολές των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης, (+) στο λογαριασμό κεφαλαίου του δημοσίου τομέα·
  - στις μεταβολές των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης, στο λογαριασμό κεφαλαίου της αλλοδαπής.

⁽¹⁴⁾ Πάντως, οι φόροι κερδών κεφαλαίου εμφανίζονται στους λογαριασμούς στην κατηγορία «τρέχοντες φόροι εισοδήματος, περιουσίας, κ.λπ.».

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (D.92)

- 4.152. *Ορισμός:* Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων (D.92) είναι μεταβιβάσεις κεφαλαίου σε χρήμα ή σε είδος από το δημόσιο ή από την αλλοδαπή⁽¹⁵⁾ προς άλλες θεσμικές μονάδες μόνιμους ή μη μόνιμους κατοίκους, με σκοπό τη χρηματοδότηση μέρους ή του συνόλου του κόστους της απόκτησης παγίων στοιχείων του ενεργητικού εκ μέρους τους.
- 4.153. Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων μπορούν να είναι σε χρήμα ή σε είδος. Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων σε είδος είναι μεταβιβάσεις μεταφορικού εξοπλισμού, μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού από το δημόσιο σε άλλες μονάδες μόνιμους ή μη μόνιμους κατοίκους, καθώς και η απευθείας χορήγηση κτιρίων ή άλλων κατασκευών σε μονάδες μόνιμους ή μη μόνιμους κατοίκους.
- 4.154. Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων δεν περιλαμβάνουν μεταβιβάσεις στρατιωτικού εξοπλισμού με τη μορφή όπλων ή εξοπλισμού που χρησιμοποιεί αποκλειστικά ως φορέας τέτοιων όπλων, δεδομένου ότι αυτά ταξινομούνται ως πάγια περιουσιακά στοιχεία.
- 4.155. Η αξία του σχηματισμού κεφαλαίου που πραγματοποιείται από το δημόσιο προς όφελος άλλων τομέων της οικονομίας πρέπει επίσης να εμφανίζεται στις επιχορηγήσεις επενδύσεων, όταν ο αποδέκτης είναι αναγνωρίσιμος και αποκτά την κυριότητα του κεφαλαίου. Σε τέτοιες περιπτώσεις, ο σχηματισμός κεφαλαίου καταγράφεται στις μεταβολές του ενεργητικού, στο λογαριασμό κεφαλαίου του αποδέκτη, και χρηματοδοτείται με επιχορήγηση επενδύσεων που εμφανίζεται στις μεταβολές του παθητικού και της καθαρής θέσης του ίδιου λογαριασμού.
- 4.156. Η κατηγορία D.92 δεν περιλαμβάνει μόνο εφάπαξ μη περιοδικές πληρωμές που προορίζονται να χρηματοδοτήσουν τις επενδύσεις κεφαλαίου κατά τη διάρκεια του ίδιου διαστήματος, αλλά και τμηματικές πληρωμές που αφορούν επενδύσεις κεφαλαίου που πραγματοποιήθηκαν κατά προγενέστερη περίοδο. Έτσι, τα τμήματα των ετήσιων πληρωμών του δημοσίου που αντιπροσωπεύουν την εξόφληση χρεών, τα οποία συνάπτουν οι επιχειρήσεις με σκοπό προγράμματα επενδύσεων κεφαλαίου, και την ευθύνη της εξόφλησης των οποίων έχει αναλάβει εν μέρει ή εξ ολοκλήρου το δημόσιο, θεωρούνται επίσης επιχορηγήσεις επενδύσεων.
- Πάντως, οι επιδοτήσεις επιτοκίου που πραγματοποιεί το δημόσιο δεν περιλαμβάνονται στην παραπάνω κατηγορία, ακόμη και όταν αποβλέπουν στην ενθάρρυνση των επενδύσεων κεφαλαίου. Στην πράξη, η ανάληψη από μέρους των δημοσίων αρχών μέρους των τόκων αποτελεί, όπως και η ίδια η ροή του τόκου, τρέχουσα διανεμητική συναλλαγή. Εντούτοις, όταν μια επιχορήγηση εξυπηρετεί το διπλό σκοπό της χρηματοδότησης της εξόφλησης του δανείου που είχε συναφθεί και την πληρωμή των τόκων του κεφαλαίου που έχει δοθεί ως δάνειο, και όταν δεν είναι δυνατό να διαχωριστούν τα δύο αυτά στοιχεία, όλη η επιχορήγηση αντιμετωπίζεται στους λογαριασμούς ως επιχορήγηση επένδυσης.
- 4.157. Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων στον τομέα των μη χρηματοδοτικών εταιρειών και οιονεί εταιρειών περιλαμβάνουν, εκτός από τις χορηγήσεις σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, επιχορηγήσεις κεφαλαίου σε δημόσιες επιχειρήσεις που αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα, με την προϋπόθεση ότι ο δημόσιος φορέας που πραγματοποιεί την επιχορήγηση δεν διατηρεί αλαίτηση κατά της δημόσιας επιχείρησης.
- 4.158. Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων στον τομέα των νοικοκυριών περιλαμβάνουν επιχορηγήσεις για την αγορά εξοπλισμού και για τον εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων, εκτός από τις εταιρείες και οιονεί εταιρείες, και επιχορηγήσεις σε νοικοκυριά για την κατασκευή, αγορά και βελτίωση κατοικιών.
- 4.159. Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων στο δημόσιο περιλαμβάνουν όλες τις πληρωμές (εκτός από τις χορηγήσεις για επιδότηση επιτοκίου) που πραγματοποιούνται προς υποτομείς του δημοσίου⁽¹⁶⁾ με σκοπό τη χρηματοδότηση επενδύσεων κεφαλαίου. Τα σπουδαιότερα παραδείγματα είναι οι μεταβιβάσεις από την κεντρική διοίκηση στον υποτομέα τοπικής αυτοδιοίκησης με συγκεκριμένο σκοπό τη χρηματοδότηση των ακαθάριστων επενδύσεων παγίου κεφαλαίου. Θα πρέπει να τονισθεί ότι μεταβιβάσεις γενικού χαρακτήρα που προορίζονται για ποικίλους ή μη καθορισμένους σκοπούς εγγράφονται στην κατηγορία των τρεχουσών συναλλαγών μεταξύ υποτομέων του δημοσίου, ακόμη και αν προορίζονται εν μέρει για την κάλυψη δαπανών για επενδύσεις κεφαλαίου.
- 4.160. Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων σε μη κερδοσκοπικά ιδρύματα από το δημόσιο και από την αλλοδαπή διακρίνονται από τις τρέχουσες μεταβιβάσεις σε μη κερδοσκοπικά ιδρύματα με χρησιμοποίηση του ίδιου κριτηρίου.
- 4.161. Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων προς την αλλοδαπή θα πρέπει επίσης να περιορίζονται στις μεταβιβάσεις που πραγματοποιούνται με το συγκεκριμένο σκοπό της χρηματοδότησης του σχηματισμού κεφαλαίου μονάδων μη μόνιμων κατοίκων. Συμπεριλαμβάνουν, για παράδειγμα, τις μη ανταποδοτικές μεταβιβάσεις για την κατασκευή γεφυρών, οδών, εργοστασίων, νοσοκομείων ή σχολείων σε αναπτυσσόμενες χώρες, ή την κατασκευή κτιρίων διεθνών οργανισμών. Μπορεί να αποτελούνται από τμηματικές πληρωμές κατά τη διάρκεια μια περιόδου, όπως και από εφάπαξ πληρωμές. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει επίσης τη δωρεάν προμήθεια παγίων κεφαλαιουχικών αγαθών.

⁽¹⁵⁾ Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων από την αλλοδαπή περιλαμβάνουν αυτές που καταβάλλονται απευθείας από τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (π.χ. ορισμένες μεταβιβάσεις από το ευρωπαϊκό γεωργικό ταμείο προσανατολισμού και εγγυήσεων, ΕΓΤΠΕ, τμήμα προσανατολισμού).

⁽¹⁶⁾ Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων που γίνονται ανάμεσα σε δημόσιες υπηρεσίες είναι εσωτερικές ροές του δημοσίου τομέα και δεν εμφανίζονται σε ενοποιημένο λογαριασμό για τον τομέα ως σύνολο.

4.162. Χρόνος καταγραφής: οι επιχορηγήσεις επενδύσεων σε χρήματα αναγράφονται όταν πρέπει να καταβληθεί η πληρωμή. Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων σε είδος καταγράφονται όταν μεταβιβάζεται η ιδιοκτησία του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου.

4.163. Στο σύστημα λογαριασμών, οι επιχορηγήσεις επενδύσεων καταγράφονται:

- α) στις μεταβολές των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης, (-) στο λογαριασμό κεφαλαίου του δημοσίου τομέα·
- β) στις μεταβολές των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης, (+) στο λογαριασμό κεφαλαίου των τομέων που δέχονται τις επιχορηγήσεις·
- γ) στις μεταβολές των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης, στο λογαριασμό κεφαλαίου της αλλοδαπής.

ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ (D.99)

4.164. Ορισμός: Οι λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου (D.99) καλύπτουν μεταβιβάσεις, εκτός από επιχορηγήσεις επενδύσεων και φόρους κεφαλαίου, οι οποίες δεν αναδιανέμουν το εισόδημα αλλά αναδιανέμουν τις αποταμιεύσεις ή την περιουσία ανάμεσα στους διάφορους τομείς ή υποτομείς της οικονομίας ή της αλλοδαπής.

4.165. Οι λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου καλύπτουν τις ακόλουθες συναλλαγές:

- α) αποζημιώσεις από το δημόσιο ή την αλλοδαπή προς ιδιοκτήτες κεφαλαιουχικών αγαθών τα οποία καταστράφηκαν ή υπέστησαν ζημιές λόγω πράξεων πολέμου, άλλων πολιτικών γεγονότων ή θεομηνιών (πλημμυρών, κ.λπ.)·
  - β) μεταβιβάσεις του δημοσίου σε μη χρηματοδοτικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες για την κάλυψη ζημιών που συσσωρεύτηκαν κατά τη διάρκεια μερικών οικονομικών ετών, ή την κάλυψη έκτακτων ζημιών που προέρχονται από αιτίες έξω από τον έλεγχο της επιχείρησης·
  - γ) μεταβιβάσεις ανάμεσα στους υποτομείς του δημοσίου, που προορίζονται να καλύψουν απρόβλεπτες δαπάνες ή συσσωρευμένα ελλείμματα⁽¹⁷⁾·
  - δ) προμ αποταμιεύσεων, που παρέχονται κατά καιρούς από το δημόσιο στα νοικοκυριά ως επιβράβευση των αποταμιεύσεων που πραγματοποίησαν κατά τη διάρκεια ορισμένων ετών·
  - ε) κληροδοτήματα, μεγάλες δωρεές μεταξύ ζώντων, και δωρεές μεταξύ μονάδων που ανήκουν σε διαφορετικούς τομείς, περιλαμβανομένων κληροδοτημάτων ή μεγάλων δωρεών προς ΜΚΟ (για παράδειγμα, δωρεές προς πανεπιστήμια για την κάλυψη του κόστους κατασκευής νέων κτιρίων, φοιτητικών εστιών, βιβλιοθηκών, εργαστηρίων, κ.λπ.)·
- στ) η αντισταθμιστική συναλλαγή της παραγραφής χρεών μετά από συμφωνία μεταξύ θεσμικών μονάδων που ανήκουν σε διαφορετικούς τομείς ή υποτομείς (για παράδειγμα, παραγραφή εκ μέρους του δημοσίου ενός χρέους το οποίο του οφείλει μια μη χρηματοδοτική εταιρεία μιας ξένης χώρας, πληρωμές για την κάλυψη εγγυήσεων που απαλλάσσουν αθετούντες οφειλέτες από τις υποχρεώσεις τους). Οι παραγραφές αυτές θεωρούνται ως μεταβίβαση κεφαλαίου από τον οφειλέτη στον πιστωτή, αξίας ίσης με το οφειλόμενο χρέος κατά τη στιγμή της παραγραφής. Επίσης, η αντισταθμιστική συναλλαγή της ανάληψης χρέους είναι κι αυτή μεταβίβαση κεφαλαίου.

Πάντως, εξαιρούνται τα ακόλουθα:

- (1) παραγραφή χρηματοπιστωτικών απαιτήσεων και ανάληψη υποχρεώσεων οιονεί εταιρείας από τον ιδιοκτήτη της οιονεί εταιρείας. Η περίπτωση αυτή αντιμετωπίζεται ως συναλλαγή μετοχών και λοιπών τίτλων συμμετοχής σε κεφάλαιο (βλέπε παράγραφο 5.16),
- (2) παραγραφή χρηματοπιστωτικών απαιτήσεων και ανάληψη υποχρεώσεων δημόσιας επιχείρησης, που παύει να υπάρχει ως θεσμική μονάδα στο σύστημα, από το κράτος. Η περίπτωση αυτή καταγράφεται στο λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων (βλέπε παραγράφους 5.16, 6.29 και 6.30),
- (3) παραγραφή χρηματοπιστωτικών απαιτήσεων και ανάληψη υποχρεώσεων δημόσιας επιχείρησης από το κράτος, ως μέρος συνεχιζόμενης διαδικασίας ιδιωτικοποίησης που θα ολοκληρωθεί σε βραχυπρόθεσμη προοπτική. Η περίπτωση αυτή αντιμετωπίζεται ως συναλλαγή μετοχών και λοιπών τίτλων συμμετοχής σε κεφάλαιο (βλέπε παράγραφο 5.16).

Η παραγραφή ενός χρέους δεν είναι συναλλαγή μεταξύ θεσμικών μονάδων και επομένως δεν εμφανίζεται ούτε στο λογαριασμό κεφαλαίου ούτε στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό του συστήματος. Εάν ο πιστωτής απολαύσει μια

⁽¹⁷⁾ Οι μεταβιβάσεις αυτές ανάμεσα στους υποτομείς του δημοσίου είναι εσωτερικές ροές του δημόσιου τομέα και δεν εμφανίζονται σε ενοποιημένο λογαριασμό για τον τομέα ως σύνολο.

τέτοια παραγραφή, η πράξη αυτή θα πρέπει να καταγραφεί στους λογαριασμούς λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων του πιστωτή και του οφειλέτη [βλέπε παράγραφο 6.27 στοιχείο δ)]. Οι προβλέψεις για επισφαλή δάνεια θεωρούνται ως λογιστικές εγγραφές που είναι εσωτερικές για το θεσμικό παραγωγό και δεν εμφανίζονται πουθενά στο σύστημα. Επίσης, η μονομερής αποκήρυξη ενός χρέους εκ μέρους του οφειλέτη δεν είναι συναλλαγή και δεν αναγνωρίζεται στο σύστημα:

- ξ) το τμήμα εκείνο των ρευστοποιηθέντων κερδών (ή ζημιών) κεφαλαίου το οποίο αναδιανέμεται σε άλλον τομέα όπως, για παράδειγμα, κέρδη κεφαλαίου που αναδιανέμονται από ασφαλιστικές επιχειρήσεις σε νοικοκυριά. Πάντως, οι αντισταθμιστικές συναλλαγές των μεταβιβάσεων, προς το κράτος, των εσόδων από μια ιδιωτικοποίηση που γίνεται έμμεσα (π.χ. μέσω μιας εταιρείας holding) πρέπει να καταγράφονται ως χρηματοπιστωτικές συναλλαγές μετοχών και λοιπών τίτλων συμμετοχής σε κεφάλαιο (F.5) και επομένως δεν έχουν άμεσες συνέπειες για το επίπεδο καθαρής χορήγησης/λήψης δανείων του κράτους·
- η) μεγάλες πληρωμές για αποζημίωση εκτεταμένων ζημιών ή σοβαρών βλαβών σε πρόσωπα που δεν καλύπτονται από ασφαλιστήρια συμβόλαια [εκτός από πληρωμές από το δημόσιο ή από την αλλοδαπή που περιγράφονται στο στοιχείο α)]. Οι πληρωμές μπορεί να είναι υποχρεωτικές από απόφαση δικαστηρίου ή να έχουν διακανονισθεί εξωδικαστικά. Εδώ περιλαμβάνονται οι πληρωμές αποζημιώσεων για βλάβες που οφείλονται σε μεγάλες εκρήξεις, διαρροές πετρελαίου, παρενέργειες φαρμάκων, κ.λπ.·
- θ) έκτακτες πληρωμές σε ταμεία κοινωνικής ασφάλισης που πραγματοποιούνται από εργοδότες (περιλαμβανομένου και του δημόσιου) ή από το δημόσιο (στο πλαίσιο της κοινωνικής λειτουργίας του), εφόσον οι πληρωμές αυτές προορίζονται να αυξήσουν τα μαθηματικά αποθέματα των ταμείων αυτών. Η συνοδευτική διόρθωση από ταμεία κοινωνικής ασφάλισης προς νοικοκυριά καταγράφεται επίσης ως λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου (D.99) (βλέπε παράρτημα περί ασφάλισεων, παράγραφος 20).

4.166. Χρόνος καταγραφής:

- α) οι λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου σε χρήμα καταγράφονται όταν πρέπει να καταβληθεί η πληρωμή·
- β) οι λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου σε είδος καταγράφονται όταν μεταβιβάζεται η ιδιοκτησία του περιουσιακού στοιχείου ή όταν παραγράφεται από τον πιστωτή η υποχρέωση.

4.167. Στο σύστημα λογαριασμών, οι λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου εμφανίζονται στις μεταβολές των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης, στο λογαριασμό κεφαλαίων των τομέων και της αλλοδαπής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

- 5.01. *Ορισμός:* Οι χρηματοπιστωτικές συναλλαγές είναι συναλλαγές χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων μεταξύ θεσμικών μονάδων, και μεταξύ θεσμικών μονάδων και της αλλοδαπής.
- 5.02. Όσον αφορά τον ορισμό της συναλλαγής (βλέπε παράγραφο 1.33), μια χρηματοπιστωτική συναλλαγή είναι μια αλληλεπίδραση μεταξύ θεσμικών μονάδων, ή μεταξύ μιας θεσμικής μονάδας και της αλλοδαπής, με κοινή συμφωνία, που αφορά την ταυτόχρονη δημιουργία ή εκκαθάριση ενός χρηματοπιστωτικού περιουσιακού στοιχείου και της αντίστοιχης υποχρέωσης ή τη μεταβολή της ιδιοκτησίας ενός χρηματοπιστωτικού περιουσιακού στοιχείου, ή την ανάληψη μιας υποχρέωσης.
- 5.03. Τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία είναι οικονομικά περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνουν μέσα πληρωμής, χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις και οικονομικά περιουσιακά στοιχεία με φύση παρόμοια με των χρηματοπιστωτικών απαιτήσεων.
- 5.04. Τα μέσα πληρωμής περιλαμβάνουν το νομισματικό χρυσό, τα ειδικά τραπεζικά δικαιώματα, τα μετρητά και τις μεταβιβάσιμες καταθέσεις.
- Οι χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις δίνουν το δικαίωμα στους ιδιοκτήτες τους, τους πιστωτές, να εισπράξουν μια πληρωμή ή μια σειρά πληρωμών χωρίς αντισταθμιστική προσοφρά από άλλες θεσμικές μονάδες, τους οφειλέτες, που έχουν αναλάβει τις αντίστοιχες υποχρεώσεις.
- Ως παραδείγματα οικονομικών περιουσιακών στοιχείων με φύση παρόμοια με των χρηματοπιστωτικών απαιτήσεων μπορούν να αναφερθούν οι μετοχές και οι λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο και, κατά ένα μέρος, τα εξαρτημένα περιουσιακά στοιχεία. Η θεσμική μονάδα που εκδίδει ένα τέτοιο περιουσιακό στοιχείο θεωρείται ότι έχει αναλάβει μια αντίστοιχη υποχρέωση.
- 5.05. Τα εξαρτημένα (υπό αίτηση) περιουσιακά στοιχεία είναι συμβατικές διευθετήσεις μεταξύ θεσμικών μονάδων, και μεταξύ θεσμικών μονάδων και της αλλοδαπής, που ορίζουν έναν ή περισσότερους όρους που πρέπει να πληρούνται για να πραγματοποιηθεί μια χρηματοπιστωτική συναλλαγή. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν οι εγγυήσεις πληρωμής από τρίτους, οι πιστωτικές επιστολές, τα πιστωτικά όρια, οι εγγυημένες πρακτικές διευκόλυνσης της έκδοσης ομολογιών και πολλά από τα παραγόμενα μέσα. Στο σύστημα, ένα εξαρτημένο περιουσιακό στοιχείο είναι χρηματοπιστωτικό περιουσιακό στοιχείο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η ίδια η συμβατική διευθέτηση έχει αγοραία αξία γιατί είναι εμπορεύσιμη ή μπορεί να αντισταθμιστεί στην αγορά. Σε αντίθετη περίπτωση, ένα εξαρτημένο περιουσιακό στοιχείο δεν καταγράφεται στο σύστημα⁽¹⁾.
- 5.06. Διακρίνονται επτά κατηγορίες χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων: νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (AF.1), μετρητά και καταθέσεις (AF.3), χρεόγραφα εκτός από μετοχές (AF.2), δάνεια (AF.4), μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο (AF.5), τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά (AF.6) και λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί (AF.7).
- 5.07. Στο σύστημα, κάθε χρηματοπιστωτικό περιουσιακό στοιχείο έχει μια αντίστοιχη υποχρέωση, με εξαίρεση τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία που κατατάσσονται στην κατηγορία «νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα» (AF.1). Διακρίνονται έξι κατηγορίες υποχρεώσεων, που αντιστοιχούν με τις κατηγορίες των αντίστοιχων χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων.
- 5.08. Η ταξινόμηση των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών αντιστοιχεί με την ταξινόμηση των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων. Διακρίνονται επτά κατηγορίες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών: συναλλαγές νομισματικού χρυσού και ειδικών τραπεζικών δικαιωμάτων (F.1), συναλλαγές μετρητών και καταθέσεων (F.2), συναλλαγές χρεογράφων εκτός από μετοχές (F.3), συναλλαγές δανείων (F.4), συναλλαγές μετοχών και λοιπών συμμετοχών σε κεφάλαιο (F.5), συναλλαγές τεχνικών ασφαλιστικών αποθεματικών (F.6) και συναλλαγές λοιπών εισπρακτέων/πληρωτέων λογαριασμών (F.7).
- 5.09. Τα κατεχόμενα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία και οι εκκρεμείς υποχρεώσεις σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή (ενός τομέα ή της αλλοδαπής) καταγράφονται στον ισολογισμό (βλέπε κεφάλαιο 7). Οι χρηματοπιστωτικές συναλλαγές έχουν ως αποτέλεσμα μεταβολές στους ισολογισμούς. Πάντως, οι μεταβολές μεταξύ του ισολογισμού ανοίγματος και του ισολογισμού κλεισίματος μπορεί να περιλαμβάνουν επίσης λοιπές ροές (βλέπε κεφάλαιο 6). Αυτές δεν οφείλονται σε αλληλεπιδράσεις μεταξύ θεσμικών μονάδων, ή μεταξύ μιας θεσμικής μονάδας και της αλλοδαπής, με κοινή συμφωνία. Οι λοιπές ροές αναλύονται σε ανατιμήσεις χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, και σε μεταβολές του όγκου των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που δεν οφείλονται σε χρηματοπιστωτικές συναλλαγές. Οι πρώτες καταγράφονται στο λογαριασμό ανατίμησης και οι δεύτερες στο λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων, στις κατηγορίες: απώλειες λόγω φυσικών καταστροφών, κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση, λοιπές μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων π.δ.κ.α., και μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής.

⁽¹⁾ Τα τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά (AF.6) είναι άνευ όρων υποχρεώσεις των ασφαλιστικών εταιρειών και των συνταξιοδοτικών ταμείων. Πάντως, τα αντίστοιχα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία των επιμέρους κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων και δικαιούχων είναι στις περισσότερες περιπτώσεις εξαρτημένα περιουσιακά στοιχεία.

- 5.10. Οι χρηματοπιστωτικές συναλλαγές μεταξύ θεσμικών μονάδων καταγράφονται στους χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς των εμπλεκόμενων τομέων. Οι χρηματοπιστωτικές συναλλαγές μεταξύ θεσμικών μονάδων και της αλλοδαπής καταγράφονται στους χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς των εμπλεκόμενων τομέων και στον εξωτερικό χρηματοπιστωτικό λογαριασμό, δηλαδή στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό της αλλοδαπής (βλέπε κεφάλαιο 8).

Ο χρηματοπιστωτικός λογαριασμός (ενός τομέα ή της αλλοδαπής), δείχνει, στην αριστερή πλευρά, τις αποκτήσεις μείον πωλήσεις χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων, ενώ στη δεξιά πλευρά δείχνει την ανάληψη υποχρεώσεων μείον την εξόφλησή τους. Το αντισταθμιστικό μέγεθος του χρηματοπιστωτικού λογαριασμού, δηλαδή η καθαρή απόκτηση χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων μείον την καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων, είναι η καθαρή χορήγηση(+)/καθαρή λήψη(-) δανείων (B.9).

- 5.11. Ο χρηματοπιστωτικός λογαριασμός ενός τομέα μπορεί να είναι ενοποιημένος ή όχι. Ο μη ενοποιημένος χρηματοπιστωτικός λογαριασμός ενός τομέα δείχνει τις μεταβολές των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων λόγω όλων των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών στις οποίες εμπλέκονται θεσμικές μονάδες που ταξινομούνται στον τομέα αυτό. Ο ενοποιημένος χρηματοπιστωτικός λογαριασμός ενός τομέα δείχνει τις μεταβολές των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων λόγω χρηματοπιστωτικών συναλλαγών μεταξύ θεσμικών μονάδων που ταξινομούνται στο σχετικό τομέα και άλλων θεσμικών μονάδων ή της αλλοδαπής. Σε σύγκριση με τον μη ενοποιημένο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό, οι χρηματοπιστωτικές συναλλαγές μεταξύ θεσμικών μονάδων που ταξινομούνται στο σχετικό θεσμικό τομέα διαγράφονται από τον ενοποιημένο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό. Ο εξωτερικός χρηματοπιστωτικός λογαριασμός είναι εξ ορισμού ενοποιημένος.

- 5.12. Μια χρηματοπιστωτική συναλλαγή μεταξύ δύο θεσμικών μονάδων αυξάνει την καθαρή χορήγηση/καθαρή λήψη δανείων μιας θεσμικής μονάδας και μειώνει, κατά το ίδιο ποσό, την καθαρή χορήγηση/καθαρή λήψη δανείων της άλλης θεσμικής μονάδας. Οι χρηματοπιστωτικές συναλλαγές μεταξύ θεσμικών μονάδων που ταξινομούνται στον ίδιο τομέα δεν μεταβάλλουν την καθαρή χορήγηση/καθαρή λήψη δανείων του τομέα. Ο ενοποιημένος και ο μη ενοποιημένος χρηματοπιστωτικός λογαριασμός ενός τομέα δείχνουν το ίδιο ποσό καθαρής χορήγησης/καθαρής λήψης δανείων. Κατά τον ίδιο τρόπο οι χρηματοπιστωτικές συναλλαγές μεταξύ θεσμικών μονάδων δεν μεταβάλλουν την καθαρή χορήγηση/καθαρή λήψη δανείων του συνόλου της οικονομίας. Έχει το ίδιο ύψος αλλά αντίθετο πρόσημο με την καθαρή χορήγηση/καθαρή λήψη δανείων στον εξωτερικό χρηματοπιστωτικό λογαριασμό. Επομένως, η καθαρή χορήγηση/καθαρή λήψη δανείων όλων των θεσμικών μονάδων και της αλλοδαπής είναι μηδενική.

- 5.13. Ο χρηματοπιστωτικός λογαριασμός κατά οφειλέτη/πιστωτή⁽²⁾ (ενός τομέα ή της αλλοδαπής) είναι επέκταση του χρηματοπιστωτικού λογαριασμού, που δείχνει επιπλέον την ανάλυση της καθαρής απόκτησης χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων κατά οφειλέτη τομέα, και την ανάλυση της καθαρής ανάληψης υποχρεώσεων κατά πιστωτή τομέα. Επομένως, παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις σχέσεις οφειλέτων/πιστωτών και συμφωνεί με το χρηματοπιστωτικό ισολογισμό κατά οφειλέτη/πιστωτή (βλέπε παράγραφο 7.69). Πάντως, στην περίπτωση των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών σε δευτερεύουσες αγορές, δεν παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τις θεσμικές μονάδες στις οποίες πουλήθηκαν χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία ή από τις οποίες αγοράστηκαν χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία, δηλαδή ο χρηματοπιστωτικός λογαριασμός κατά οφειλέτη/πιστωτή δεν παρέχει μια πλήρη απάντηση στην ερώτηση ποιος χρηματοδοτεί ποιον στη διάρκεια μιας λογιστικής περιόδου.

- 5.14. Ο χρηματοπιστωτικός λογαριασμός είναι ο τελικός λογαριασμός στην πλήρη ακολουθία λογαριασμών ο οποίος καταγράφει συναλλαγές (βλέπε κεφάλαιο 8). Επομένως, ο χρηματοπιστωτικός λογαριασμός δεν έχει εξισωτικό μέγεθος το οποίο μεταφέρεται σε άλλο λογαριασμό. Στο σύστημα, το εξισωτικό μέγεθος του χρηματοπιστωτικού λογαριασμού είναι ίδιο με το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού κεφαλαίων. Στην πράξη, παρατηρείται συνήθως μια αναντιστοιχία μεταξύ τους, γιατί υπολογίζονται με βάση διαφορετικά στατιστικά δεδομένα.

- 5.15. Οι χρηματοπιστωτικές συναλλαγές έχουν πάντα αντισταθμιστικές συναλλαγές στο σύστημα. Αυτές οι αντισταθμιστικές συναλλαγές μπορεί να είναι λοιπές χρηματοπιστωτικές συναλλαγές ή μη χρηματοπιστωτικές συναλλαγές.

Η ταυτόχρονη αύξηση ή μείωση τόσο των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων όσο και των υποχρεώσεων ή η ανταλλαγή ενός χρηματοπιστωτικού περιουσιακού στοιχείου με άλλο, καταγράφονται, στο σύνολο τους, στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό (ενός τομέα ή της αλλοδαπής). Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες μια συναλλαγή και η αντισταθμιστική της συναλλαγή είναι και οι δύο χρηματοπιστωτικές συναλλαγές, μεταβάλλουν το χαρτοφυλάκιο χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων και μπορούν να μεταβάλλουν τα σύνολα τόσο των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων όσο και των υποχρεώσεων των εμπλεκόμενων θεσμικών μονάδων ή της αλλοδαπής, δεν μεταβάλλουν όμως την καθαρή χορήγηση/καθαρή λήψη δανείων ή την καθαρή θέση.

Οι αντισταθμιστικές συναλλαγές των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών μπορεί επίσης να είναι συναλλαγές προϊόντων (βλέπε κεφάλαιο 3), διανεμητικές συναλλαγές (βλέπε κεφάλαιο 4) ή συναλλαγές μη χρηματοπιστωτικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων (βλέπε παράγραφο 6.6). Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η αντισταθμιστική συναλλαγή μιας χρηματοπιστωτικής συναλλαγής δεν είναι χρηματοπιστωτική συναλλαγή, η καθαρή χορήγηση/καθαρή λήψη δανείων των εμπλεκόμενων θεσμικών μονάδων ή της αλλοδαπής μεταβάλλεται.

(²) Το ΣΕΑ 1993 (παράγραφοι οι 11.103-11.111) χρησιμοποιεί τον όρο «λογαριασμός λεπτομερούς ροής κεφαλαίων».

- 5.16. Η αντισταθμιστική συναλλαγή μιας χρηματοπιστωτικής συναλλαγής μπορεί να είναι μια τρέχουσα μεταβίβαση ή μια μεταβίβαση κεφαλαίων (βλέπε κεφάλαιο 4). Στην περίπτωση αυτή, η χρηματοπιστωτική μεταβολή αφορά μεταβολή ιδιοκτησίας ενός χρηματοπιστωτικού περιουσιακού στοιχείου, ή ανάληψη υποχρέωσης (ανάληψη χρέους) ή ταυτόχρονη εκκαθάριση ενός χρηματοπιστωτικού περιουσιακού στοιχείου και της αντίστοιχης υποχρέωσης (παραγραφή χρέους ή απαλλαγή εξόφλησης χρέους). Η αντισταθμιστική μεταβίβαση της ανάληψης χρέους και της παραγραφής χρέους ταξινομείται συνήθως στην κατηγορία «μεταβιβάσεις κεφαλαίων» (D.9) και καταγράφεται στο λογαριασμό κεφαλαίου. Πάντως, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ο ιδιοκτήτης μιας οιονεί εταιρείας αναλαμβάνει υποχρεώσεις ή παραγράφει χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις έναντι της οιονεί εταιρείας, η αντισταθμιστική συναλλαγή της ανάληψης χρέους ή της παραγραφής χρέους είναι μια συναλλαγή μετοχών ή λοιπών συμμετοχών σε κεφάλαιο (F.5).

Σε αντίθεση με την ανάληψη χρέους και την παραγραφή χρέους, η ακύρωση ή η μείωση επισφαλών χρεών από πιστωτές και η μονομερής διαγραφή μιας υποχρέωσης από έναν οφειλέτη (άρνηση εξόφλησης χρέους) δεν ταξινομούνται στις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές γιατί δεν αφορούν αλληλεπιδράσεις μεταξύ θεσμικών μονάδων, ή μεταξύ θεσμικών μονάδων και της αλλοδαπής, με κοινή συμφωνία. Η ακύρωση ή η μείωση επισφαλών χρεών από πιστωτές καταγράφεται στο λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων [βλέπε παράγραφο 6.27 στοιχείο δ)]. Η άρνηση εξόφλησης χρέους δεν αναγνωρίζεται από το σύστημα.

- 5.17. Η αντισταθμιστική συναλλαγή μιας χρηματοπιστωτικής συναλλαγής μπορεί να είναι τόκος (D.41). Ο τόκος είναι εισπρακτέος από τους πιστωτές και πληρωτέος από τους οφειλέτες ορισμένων ειδών χρηματοπιστωτικών απαιτήσεων που ταξινομούνται στις κατηγορίες μετρητά και καταθέσεις (AF.2), χρεόγραμμα εκτός από μετοχές (AF.3), δάνεια (AF.4) και λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί (AF.7). Στο σύστημα, ο τόκος καταγράφεται όταν δημιουργείται υποχρέωση πληρωμής του, δηλαδή ο τόκος καταγράφεται σαν να δημιουργείται συνεχώς διαχρονικά ως εισπρακτέος από τον πιστωτή με βάση το ύψος του εναπομένου κεφαλαίου (βλέπε παράγραφο 4.50). Η αντισταθμιστική συναλλαγή μιας εγγραφής τόκου (D.41) είναι πάντοτε μια χρηματοπιστωτική συναλλαγή που δημιουργεί μια πρόσθετη χρηματοπιστωτική απαίτηση του πιστωτή έναντι του οφειλέτη. Το αποτέλεσμα αυτής της χρηματοπιστωτικής συναλλαγής είναι ότι ο τόκος επανεπενδύεται. Η πραγματική πληρωμή τόκου δεν καταγράφεται στους τόκους (D.41) αλλά προϋποθέτει μια συναλλαγή που αναφέρεται στη μεταβολή ιδιοκτησίας του μέσου πληρωμής. Η αντισταθμιστική συναλλαγή είναι μια χρηματοπιστωτική συναλλαγή που μειώνει την καθαρή χρηματοπιστωτική απαίτηση του πιστωτή έναντι του οφειλέτη. Όταν οι δεδουλευμένοι τόκοι δεν καταβάλλονται όταν είναι πληρωτέοι, δημιουργούνται τόκοι υπερημερίας. Δεδομένου ότι οι δεδουλευμένοι τόκοι έχουν ήδη καταγραφεί στο σύστημα, οι τόκοι υπερημερίας δεν μεταβάλλουν το σύνολο των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων, αλλά ενδεχομένως την ταξινόμησή τους (βλέπε παράγραφο 5.131).
- 5.18. Η αντισταθμιστική συναλλαγή μιας χρηματοπιστωτικής συναλλαγής μπορεί να είναι εισόδημα περιοσίας που αποδίδεται αλλά δεν διανέμεται. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν ο τόκος (D.41) και τα μερίσματα (D.421) που εισπράττονται από αμοιβαία κεφάλαια από τις επενδύσεις που έχουν πραγματοποιήσει, τα οποία αποδίδονται αλλά δεν διανέμονται στους μετόχους [βλέπε παράγραφο 4.49 στοιχείο β) και παράγραφο 4.54 στοιχείο β)], επανεπενδυόμενα έσοδα από άμεσες επενδύσεις εξωτερικού (D.43) και εισόδημα περιοσίας που αποδίδεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων (D.44) στην περίπτωση επιμέρους συμβολαίων ασφάλειας ζωής που δεν συνάπτονται στο πλαίσιο προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης. Το αποτέλεσμα της αντισταθμιστικής χρηματοπιστωτικής συναλλαγής είναι ότι το (θετικό ή αρνητικό) εισόδημα περιοσίας επανεπενδύεται.

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

- 5.19. Οι χρηματοπιστωτικές συναλλαγές ταξινομούνται σε κατηγορίες, που υποδιαιρούνται σε υποκατηγορίες, ορισμένες από τις οποίες διακρίνονται περαιτέρω σε υποτίτλους. Η ταξινόμηση των συναλλαγών χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων αντιστοιχεί στην ταξινόμηση χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (βλέπε παραγράφους 5.06-5.08). Επομένως, οι ορισμοί των κατηγοριών, υποκατηγοριών και υποτίτλων και οι συμπληρωματικές επεξηγήσεις εμφανίζονται μόνο μια φορά στο ΕΣΟΑ — στο παρόν τμήμα του κεφαλαίου για τις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές. Το κεφάλαιο για τους ισολογισμούς δεν επαναλαμβάνει τους ορισμούς και τις επεξηγήσεις τους στο κυρίως κείμενο, παρουσιάζει όμως συνοπτικά στο παράρτημα του 7.1 όλα τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο σύστημα.
- 5.20. Η ταξινόμηση των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών και των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων βασίζεται κυρίως στο βαθμό ρευστότητας και τα νομικά χαρακτηριστικά των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων. Η ταξινόμηση δεν περιλαμβάνει λειτουργικές κατηγορίες, με εξαίρεση ένα υπόμνημα του ισολογισμού σχετικό με τις άμεσες επενδύσεις εξωτερικού. Οι ορισμοί των κατηγοριών, υποκατηγοριών και υποτίτλων είναι γενικά ανεξάρτητοι από την ταξινόμηση των θεσμικών μονάδων. Πάντως, ανάλογα με τις ανάγκες, η ταξινόμηση των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων μπορεί να γίνει πιο αναλυτική, μέσω της διασταυρωμένης ταξινόμησης θεσμικών μονάδων. Ως παράδειγμα μπορούν να αναφερθούν οι καταθέσεις τάξεων μεταξύ νομοματικών χρηματοπιστωτικών εταιρειών. Ο βαθμός λεπτομέρειας που θα χρησιμοποιηθεί στην ταξινόμηση χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εξαρτάται από το θεσμικό τομέα που αναλύεται.

Πίνακας 5.1 — Ταξινόμηση χρηματοπιστωτικών συναλλαγών

Ταξινόμηση χρηματοπιστωτικών συναλλαγών	Κωδικός		
Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	F.1		
Νομισματικός χρυσός		F.11	
Ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)		F.12	
Μετοχές και καταθέσεις	F.2		
Μετοχές		F.21	
Μεταβιβάσιμες καταθέσεις		F.22	
Λοιπές καταθέσεις		F.29	
Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	F.3		
Χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων		F.33	
Βραχυπρόθεσμα			F.331
Μακροπρόθεσμα			F.332
Χρηματοπιστωτικά παράγωγα		F.34	
Δάνεια	F.4		
Βραχυπρόθεσμα		F.41	
Μακροπρόθεσμα		F.42	
Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	F.5		
Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο, εκτός από μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων		F.51	
Μετοχές που έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο			F.511
Μετοχές που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο			F.512
Λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο			F.513
Μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων		F.52	
Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	F.6		
Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής και αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων		F.61	
Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής			F.611
Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων			F.612
Προκαταβολές ασφαλιστρών και αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων		F.62	
Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	F.7		
Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές		F.71	
Λοιποί		F.79	
Υπόμνημα του ισολογισμού: άμεσες επενδύσεις εξωτερικού	F.m		

5.21. Για την ανάλυση των διαύλων διαβίβασης της νομισματικής πολιτικής μπορεί να απαιτείται η επισήμανση συνολικών μεγεθών χρήματος στους ισολογισμούς, καθώς και τους χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς των τομέων και της αλληλοδαπής. Πάντως, οι ορισμοί που χρησιμοποιούνται όσον αφορά τα συνολικά μεγέθη χρήματος ποικίλλουν από τη μια χώρα στην άλλη, καθώς και διαχρονικά. Επιπλέον, αποτελούνται από συνιστώσες οι οποίες στις περισσότερες περιπτώσεις δεν αντιστοιχούν με τις κατηγορίες, υποκατηγορίες ή υποτίτλους των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων όπως ορίζονται στο σύστημα. Επιπλέον, οι τομείς που δημιουργούν χρήμα, οι τομείς που κατέχουν χρήμα και οι χρηματικά ουδέτεροι τομείς εξαρτώνται από τον ορισμό του σχετικού συνολικού χρηματικού μεγέθους. Επομένως, στο σύστημα δεν ορίζονται συνολικά χρηματικά μεγέθη. Πάντως, στο παραρτήμα 5.1 του παρόντος κεφαλαίου παρουσιάζεται μια μέθοδος που επιτρέπει την εμφάνιση οποιουδήποτε συνολικού χρηματικού μεγέθους στους ισολογισμούς και τους χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς.

5.22. Οι καινοτομίες στις χρηματοπιστωτικές αγορές έχουν μειώσει τη χρησιμότητα της διάκρισης βραχυπρόθεσμων/μακροπρόθεσμων χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων. Πάντως, όταν έχει σημασία η ανάλυση της προθεσμίας λήξης, όπως π.χ. για την ανάλυση των επιτοκίων και των αποδόσεων των περιουσιακών στοιχείων, μπορεί να απαιτείται μια ανάλυση σε ένα φάσμα προθεσμιών λήξης. Επομένως, η διάκριση ως προς την προθεσμία λήξης αναγνωρίζεται ως δευτερεύον κριτήριο ταξινόμησης όπου αυτό έχει σημασία.

Ορισμός: Βραχυπρόθεσμα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (υποχρεώσεις) είναι χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (υποχρεώσεις) των οποίων η αρχική προθεσμία λήξης είναι συνήθως ένα έτος ή λιγότερο, και σε εξαιρετικές περιπτώσεις δύο έτη το πολύ⁽³⁾.

Μακροπρόθεσμα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (υποχρεώσεις) είναι χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (υποχρεώσεις) των οποίων η αρχική προθεσμία λήξης είναι περισσότερο από ένα έτος, και σε εξαιρετικές περιπτώσεις περισσότερο από δύο έτη τουλάχιστον.

5.23. Πολλές από τις κατηγορίες, υποκατηγορίες και υποτίτλους των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων μπορούν να αναλυθούν με βάση τις μονάδες στις οποίες εκφράζονται.

Ορισμός: Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (υποχρεώσεις) σε εθνικό νόμισμα είναι χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (υποχρεώσεις) που είναι εκφρασμένα στη νομισματική μονάδα που χρησιμοποιείται νόμιμα στη χώρα.

Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (υποχρεώσεις) σε ξένο νόμισμα είναι χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (υποχρεώσεις) που δεν είναι εκφρασμένα στο εθνικό νόμισμα της χώρας.

Τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία σε ξένο νόμισμα περιλαμβάνουν χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία εκφρασμένα σε ένα καλάθι νομισμάτων, για παράδειγμα Ecu ή ΕΤΔ, και χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία εκφρασμένα σε χρυσό. Η διάκριση μεταξύ εθνικού και ξένου νομίσματος είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για την κατηγορία «μετρητά και καταθέσεις» (ΑF.2).

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΑ ΤΡΑΒΗΚΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ (ΕΤΔ) (F.1)

5.24. Η κατηγορία F.1 αποτελείται από δύο υποκατηγορίες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών:

- α) νομισματικό χρυσό (F.11)
- β) ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ) (F.12).

5.25. Τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται στην κατηγορία νομισματικός χρυσός και ΕΤΔ (ΑF.1) είναι τα μόνα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία για τα οποία δεν υπάρχουν αντισταθμιστικές υποχρεώσεις στο σύστημα. Επομένως, οι συναλλαγές νομισματικού χρυσού και ΕΤΔ (F.1) αφορούν πάντοτε μεταβολές της ιδιοκτησίας χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων (βλέπε παράγραφο 5.02).

Νομισματικός χρυσός (F.11)

5.26. **Ορισμός:** Η υποκατηγορία νομισματικός χρυσός (F.11) περιλαμβάνει όλες τις συναλλαγές νομισματικού χρυσού (ΑF.11), δηλαδή χρυσού που κατέχεται, ως συνιστώσα συναλλαγματικών αποθεμάτων, από νομισματικές αρχές ή από τρίτους που υπόκεινται στον ουσιαστικό έλεγχο των νομισματικών αρχών.

5.27. Ο τομέας των νομισματικών αρχών, που βασίζεται σε μια λειτουργική έννοια, αποτελείται από τον υποτομέα κεντρική τράπεζα (S.121) και από κρατικά ιδρύματα, που πραγματοποιούν πράξεις οι οποίες αποδίδονται συνήθως στην κεντρική τράπεζα. Οι πράξεις αυτές περιλαμβάνουν την έκδοση χρήματος, την τήρηση και τη διαχείριση συναλλαγματικών αποθεμάτων και τη λειτουργία ταμείων συναλλαγματικής σταθεροποίησης.

Επομένως, ο χρυσός μπορεί κανονικά να είναι χρηματοπιστωτικό περιουσιακό στοιχείο μόνο για την κεντρική τράπεζα ή για το κράτος. Πάντως, σε ορισμένες περιπτώσεις, και άλλες χρηματοδοτικές εταιρείες μπορούν να κατέχουν τίτλους χρυσού που μπορούν να πωληθούν μόνο με έγκριση των νομισματικών αρχών. Σε τέτοιες περιορισμένες περιπτώσεις, η έννοια του ουσιαστικού ελέγχου μπορεί να εφαρμοστεί στο χρυσό που κατέχεται από χρηματοδοτικές εταιρείες εκτός από την κεντρική τράπεζα.

5.28. Ο νομισματικός χρυσός έχει συνήθως τη μορφή ράβδων καθαρότητας τουλάχιστον 995/1000.

5.29. Οι συναλλαγές νομισματικού χρυσού αποτελούνται συνήθως από πωλήσεις και αγορές νομισματικού χρυσού μεταξύ νομισματικών αρχών. Οι αγορές νομισματικού χρυσού καταγράφονται στους χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς των εγγωφίων νομισματικών αρχών ως αυξήσεις χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων. Οι αντισταθμιστικές εγγραφές είναι μειώσεις των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων της αλλοδαπής.

5.30. Οι συναλλαγές μη νομισματικού χρυσού, δηλαδή χρυσού εκτός από το νομισματικό χρυσό, αντιμετωπίζονται ως αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών (αν μοναδικός σκοπός είναι η δημιουργία ενός αποθέματος πλούτου) και, σε άλλη περίπτωση, ως τελική κατανάλωση ή ενδιάμεση ανάλωση ή/και μεταβολή αποθεμάτων. Οι συναλλαγές μη νομισματικού χρυσού περιλαμβάνουν συναλλαγές των νομισματικών αρχών σε χρυσό, που δεν είναι συνιστώσα των συναλλαγματικών αποθεμάτων τους.

5.31. Αν οι νομισματικές αρχές προσθέτουν μη νομισματικό χρυσό στα αποθέματα νομισματικού χρυσού που κατέχουν, ή αποδεσμεύουν νομισματικό χρυσό από τα αποθέματά τους για μη νομισματική χρήση, θεωρούνται ότι προβαίνουν σε νομισματοποίηση ή απονομισματοποίηση χρυσού, αντιστοίχως. Η νομισματοποίηση ή η απονομισματοποίηση χρυσού δεν δημιουργεί εγγραφές στους χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς: αντίθετα, η μεταβολή των θέσεων του ισολογισμού αιτιολογείται με εγγραφές στο λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων ως αναταξινόμηση, δηλαδή αναταξινόμηση χρυσού από τιμαλφή (ΑF.11) σε νομισματικό χρυσό (βλέπε παράγραφο 6.32). Η απονομισματοποίηση χρυσού καταγράφεται αντιστοίχως.

⁽³⁾ Σε ορισμένες περιπτώσεις, χρεόγραφα εκτός από τις μετοχές που εκδίδονται από το δημόσιο τομέα με προθεσμία λήξης μέχρι πέντε έτη μπορούν να ταξινομηθούν ως βραχυπρόθεσμα.

5.32. Οι καταθέσεις, τα χρεόγραφα και τα δάνεια που είναι εκφρασμένα σε χρυσό αντιμετωπίζονται ως χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία εκτός από νομισματικό χρυσό και ταξινομούνται μαζί με παρόμοια περιουσιακά στοιχεία σε ξένο νόμισμα στην αντίστοιχη κατηγορία.

Οι ανταλλαγές (swaps) μη νομισματικού χρυσού, δηλαδή συμφωνίες σχετικά με την ανταλλαγή μη νομισματικού χρυσού για αποθέματα, αντιμετωπίζονται ως δάνεια με εγγύηση [βλέπε παράγραφο 5.81 στοιχείο ε)].

Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ) (F.12)

5.33. *Ορισμός:* Η υποκατηγορία ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ) (F.12) αποτελείται από όλες τις συναλλαγές ΕΤΔ (AF.12), δηλαδή διεθνών αποθεματικών περιουσιακών στοιχείων που δημιουργούνται από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) και κατανέμονται στα μέλη του ως συμπληρώματα των υπαρχόντων συναλλαγματικών αποθεμάτων.

5.34. Τα ΕΤΔ δεν θεωρούνται ως υποχρεώσεις του ΔΝΤ, και τα μέλη του ΔΝΤ στα οποία κατανέμονται ΕΤΔ δεν έχουν πραγματική (άνευ όρων) υποχρέωση να εξοφλήσουν τα ΕΤΔ που τους κατανέμονται. Τα ΕΤΔ κατανέμονται αποκλειστικά από επίσημους φορείς, που είναι κατά κανόνα κεντρικές τράπεζες, και μεταβιβάζονται μεταξύ των συμμετεχόντων στο τμήμα ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων του ΔΝΤ και άλλων κατόχων που ορίζονται από το ΔΝΤ (λοιπές κεντρικές τράπεζες και ορισμένους διεθνείς οργανισμούς). Τα ΔΝΤ αντιπροσωπεύουν το εξασφαλισμένο και χωρίς περιορισμούς δικαίωμα του κατόχου να αποκτήσει άλλα αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία, και ιδιαίτερα ξένο συνάλλαγμα.

5.35. Μεταβολές στα ΕΤΔ τα οποία κατέχει μία νομισματική αρχή μπορούν να προκύψουν από τις συναλλαγές ΕΤΔ που περιλαμβάνουν πληρωμές ΕΤΔ προς, ή εισπράξεις ΕΤΔ από, το ΔΝΤ, από άλλους συμμετέχοντες στο τμήμα ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων του ΔΝΤ, ή από άλλους κατόχους. Οι συναλλαγές αυτές καταγράφονται στους χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς των νομισματικών αρχών και της αλλοδαπής αντιστοίχως. Μεταβολές σε ΕΤΔ μπορούν επίσης να προκύψουν από μεταβολές της αξίας των ΕΤΔ, που καταγράφονται στο λογαριασμό ανατίμησης, ή από αποδόσεις και ακυρώσεις ΕΤΔ που καταγράφονται στο λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων [βλέπε παράγραφο 6.27 στοιχείο α)].

ΜΕΤΡΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (F.2)

5.36. *Ορισμός:* Η κατηγορία μετρητά και καταθέσεις (F.2) αποτελείται από όλες τις συναλλαγές μετρητών και καταθέσεων (AF.2), δηλαδή μετρητά σε κυκλοφορία, και κάθε είδους καταθέσεις σε εθνικό και σε ξένο νόμισμα.

5.37. Η κατηγορία F.2 διαίρεται σε τρεις υποκατηγορίες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών:

- α) μετρητά (F.21)·
- β) μεταβιβάσιμες καταθέσεις (F.22)·
- γ) λοιπές καταθέσεις (F.29).

Η διάκριση μεταξύ μεταβιβάσιμων και μη μεταβιβάσιμων καταθέσεων μπορεί να είναι δύσκολη και όχι ιδιαίτερα χρήσιμη από αναλυτική άποψη για ορισμένες χώρες (για τη διάκριση μεταξύ καταθέσεων και δανείων βλέπε παραγράφους 5.74-5.76).

Μετρητά (F.21)

5.38. *Ορισμός:* Η υποκατηγορία μετρητά (F.21) αποτελείται από όλες τις συναλλαγές μετρητών (AF.21), δηλαδή τραπεζογραμμάτων και κερμάτων σε κυκλοφορία, που χρησιμοποιούνται συνήθως για την πραγματοποίηση πληρωμών.

5.39. Η υποκατηγορία AF.21 περιλαμβάνει:

- α) τραπεζογραμμάτια και κέρματα σε κυκλοφορία, που έχουν εκδοθεί από νομισματικές αρχές μόνιμους κατοίκους·
- β) τραπεζογραμμάτια και κέρματα σε κυκλοφορία, που έχουν εκδοθεί από νομισματικές αρχές μη νομίμους κατοίκους και κατέχονται από νομίμους κατοίκους.

5.40. Η υποκατηγορία AF.21 δεν περιλαμβάνει:

- α) τραπεζογραμμάτια και κέρματα που δεν είναι σε κυκλοφορία, για παράδειγμα, το απόθεμα ιδίων τραπεζογραμμάτων μιας κεντρικής τράπεζας, ή αποθέματα τραπεζογραμμάτων που κατέχει μια κεντρική τράπεζα για περιπτώσεις ανάγκης·
- β) αναμνηστικά κέρματα που δεν χρησιμοποιούνται συνήθως για την πραγματοποίηση πληρωμών.

5.41. Όλοι οι τομείς καθώς και η αλλοδαπή μπορούν να κατέχουν χρήμα. Το χρήμα εκδίδεται από την κεντρική τράπεζα, το κράτος, την αλλοδαπή, και σε εξαιρετικές περιπτώσεις από άλλους νομισματικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Το χρήμα θεωρείται ότι αποτελεί υποχρέωση της θεσμικής μονάδας που το εκδίδει.

Μεταβιβάσιμες καταθέσεις (F.22)

- 5.42. *Ορισμός:* Η υποκατηγορία μεταβιβάσιμες καταθέσεις (F.22) αποτελείται από όλες τις συναλλαγές μεταβιβάσιμων καταθέσεων (AF.22), δηλαδή καταθέσεων (σε εγχώριο ή ξένο νόμισμα) που είναι άμεσα μετατρέψιμες σε μετρητά ή που μπορούν να μεταβιβαστούν με επιταγή, τραπεζική εντολή, εγγραφή χρέωσης ή παρόμοιους τρόπους, χωρίς ιδιαίτερους περιορισμούς ή κυρώσεις.
- 5.43. Η υποκατηγορία AF.22 περιλαμβάνει μεταβιβάσιμες καταθέσεις σε νομισματικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς μονίμους κατοίκους και μη μονίμους κατοίκους. Αυτές καλύπτουν μεταβιβάσιμες καταθέσεις μεταξύ νομισματικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών, όπως καταθέσεις άλλων νομισματικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών στην κεντρική τράπεζα που γίνονται για την κάλυψη απαιτήσεων σχετικά με υποχρεωτικά αποθέματα, εφόσον οι καταθέσεις αυτές εξακολουθούν να είναι μεταβιβάσιμες, ή ισοζύγια εργασίας και καταθέσεις σε ξένο συνάλλαγμα που υπόκεινται σε συμφωνίες ανταλλαγής (swaps) μεταξύ κεντρικών τραπεζών ή/και άλλων νομισματικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών.
- 5.44. Όλοι οι τομείς καθώς και η αλλοδαπή μπορούν να έχουν μεταβιβάσιμες καταθέσεις. Αυτές είναι υποχρεώσεις κυρίως των νομισματικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών και της αλλοδαπής, καθώς και του κράτους σε ορισμένες περιπτώσεις.

Λοιπές καταθέσεις (F.29)

- 5.45. *Ορισμός:* Η υποκατηγορία λοιπές καταθέσεις (F.29) αποτελείται από όλες τις συναλλαγές σε λοιπές καταθέσεις (AF.29), δηλαδή καταθέσεις (σε εθνικό ή σε ξένο νόμισμα) εκτός από τις μεταβιβάσιμες καταθέσεις. Οι λοιπές καταθέσεις δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την πραγματοποίηση πληρωμών σε οποιαδήποτε στιγμή και δεν είναι μετατρέψιμες σε μετρητά ή σε μεταβιβάσιμες καταθέσεις χωρίς σημαντικούς περιορισμούς ή κυρώσεις.
- 5.46. Η υποκατηγορία AF.29 περιλαμβάνει:
- α) καταθέσεις προθεσμίας. Οι καταθέσεις αυτές δεν είναι άμεσα διαθέσιμες γιατί υπόκεινται σε μια συγκεκριμένη χρονική προθεσμία ή μια περίοδο προειδοποίησης πριν από την ανάληψη. Περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, καταθέσεις στην κεντρική τράπεζα με τη μορφή υποχρεωτικών αποθεμάτων, εφόσον οι καταθέτες δεν μπορούν να τις ρευστοποιήσουν χωρίς υποχρέωση προειδοποίησης ή χωρίς περιορισμό.
  - β) καταθέσεις ταμειυτηρίου, βιβλιάρια ταμειυτηρίου, πιστοποιητικά ταμειυτηρίου ή πιστοποιητικά καταθέσεων προθεσμίας που δεν είναι εμπορεύσιμα ή των οποίων η δυνατότητα αγοραπωλησίας, αν και υπάρχει θεωρητικά, είναι πολύ περιορισμένη.
  - γ) καταθέσεις που οφείλονται σε ένα πρόγραμμα ή μια σύμβαση αποταμίευσης. Οι καταθέσεις αυτές προϋποθέτουν συχνά μια υποχρέωση, εκ μέρους του καταθέτη, να πραγματοποιεί τακτικές πληρωμές σε μια δεδομένη περίοδο, και το αρχικό κεφάλαιο όπως, και οι τόκοι είναι διαθέσιμοι μόνο μετά την πάροδο μιας προκαθορισμένης χρονικής περιόδου. Οι καταθέσεις αυτές συνδυάζονται συχνά με τη χορήγηση, στο τέλος της περιόδου αποταμίευσης, δανείων που είναι ανάλογα με τη συσσωρευθείσα αποταμίευση, με σκοπό την αγορά ή την κατασκευή κατοικίας.
  - δ) αποδεικτικά καταθέσεων που εκδίδονται από ενώσεις αποταμίευσεων και δανείων, κτηματικές εταιρείες, πιστωτικές ενώσεις, και παρόμοιους οργανισμούς, οι οποίες μερικές φορές αποκαλούνται μετοχές και οι οποίες από νομική άποψη, ή στην πράξη, είναι εξοφλητές όταν ζητηθεί ή με σχετικά σύντομη περίοδο προειδοποίησης.
  - ε) εξοφλητές πληρωμές κερδών συναφείς με χρηματοπιστωτικά παράγωγα, που είναι υποχρεώσεις νομισματικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών [βλέπε παράγραφο 5.81 στοιχείο γ)].
  - στ) βραχυπρόθεσμες συμφωνίες επαναγοράς (repos) που είναι υποχρεώσεις νομισματικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών [βλέπε παράγραφο 5.81 στοιχείο δ)]⁽⁴⁾.
- 5.47. Η υποκατηγορία AF.29 δεν περιλαμβάνει τα εμπορεύσιμα πιστοποιητικά καταθέσεων προθεσμίας και τα εμπορεύσιμα πιστοποιητικά αποταμίευσης. Αυτά ταξινομούνται στην κατηγορία χρεόγραφα εκτός από μετοχές εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (AF.33).

- 5.48. Η υποκατηγορία AF.29 περιλαμβάνει επίσης τα ακόλουθα:

- α) επίσημα αποθέματα Ecu της κεντρικής τράπεζας. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται από τα Ecu που εκδίδει το ENI έναντι νομισματικών αποθεμάτων των κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών με σκοπό την υλοποίηση της συμφωνίας ΕΝΣ. Αυτά τα Ecu μπορούν να χρησιμοποιούνται από το ENI και τις κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών ως μέσο πληρωμής και για συναλλαγές μεταξύ τους και με το ENI. Το ENI μπορεί να χορηγεί στις νομισματικές αρχές τρίτων χωρών και σε διεθνείς νομισματικούς οργανισμούς τον τίτλο των λοιπών κατόχων Ecu⁽⁵⁾.

⁽⁴⁾ Το ΣΕΛ 1993 (παράγραφοι 11.32, 11.72 και 11.83) κατατάσσει τις συμφωνίες επαναγοράς (repos) στα δάνεια, εκτός αν σχετίζονται με υποχρεώσεις των τραπεζών και ταξινομούνται σε εθνικά μέτρα χρήματος, με την ευρεία έννοια στη δεύτερη περίπτωση. Οι συμφωνίες επαναγοράς ταξινομούνται στις λοιπές καταθέσεις.

⁽⁵⁾ Άρθρα 6.2 και 6.3 του πρωτοκόλλου περί του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος, που αποτελεί παράρτημα της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

- β) χρηματικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις της κεντρικής τράπεζας που προκύπτουν από το μηχανισμό πολύ βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης και το μηχανισμό βραχυπρόθεσμης νομισματικής υποστήριξης. Οι μηχανισμοί αυτοί διοικούνται από το ENI⁽⁶⁾.
- γ) χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις έναντι του ΔΝΤ που είναι συνιστώσες διεθνών συναλλαγματικών αποθεμάτων και δεν βασίζονται σε δάνεια. Αποτελούνται από τη θέση αποθεματικού μεριδίου στο ΔΝΤ, που προκύπτει από την πληρωμή μέρους της συνδρομής ενός μέλους στα αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία και από την καθαρή χρήση του νομίσματος του μέλους εκ μέρους του Ταμείου.

Οι υποχρεώσεις έναντι του ΔΝΤ δεν βασίζονται σε δάνεια. Αποτελούνται από τη χρήση πίστωσης του Ταμείου στο πλαίσιο του λογαριασμού γενικών πόρων του ΔΝΤ· ο λογαριασμός αυτός μετρά την ποσότητα του νομίσματος ενός μέλους την οποία κατέχει το ΔΝΤ και την οποία το μέλος είναι υποχρεωμένο να επαναγοράσει.

- 5.49. Όλοι οι τομείς καθώς και η αλλοδαπή μπορούν να κατέχουν λοιπές καταθέσεις. Αυτές είναι υποχρεώσεις κυρίως νομισματικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών και της αλλοδαπής, αλλά και άλλων τομέων, όπως π.χ. του δημοσίου τομέα (βλέπε παραγράφους 5.74-5.76).

ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΜΕΤΟΧΕΣ (F.3)

- 5.50. *Ορισμός:* Η κατηγορία χρεόγραφα εκτός από μετοχές (F.3) περιλαμβάνει όλες τις συναλλαγές χρεογράφων εκτός από μετοχές (AF.3), δηλαδή χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων που είναι μέσα πληρωτέα στον κομιστή, είναι συνήθως εμπορεύσιμα, διακινούνται σε δευτερεύουσες αγορές και δεν δίνουν στον κάτοχο δικαιώματα ιδιοκτησίας στη θεσμική μονάδα που τα εκδίδει.
- 5.51. Η κατηγορία AF.3 καλύπτει χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία που εκπροσωπούνται κατά κανονά από έγγραφα τα οποία προορίζονται για κυκλοφορία, και των οποίων η ονομαστική αξία προσδιορίζεται κατά την έκδοση. Περιλαμβάνει γραμμάτια, ομολογίες, πιστοποιητικά καταθέσεων προθεσμίας, δικαιόγραφα, ομολογίες χρέους (debentures), εμπορεύσιμα χρηματοπιστωτικά παράγωγα και παρόμοια μέσα που διακινούνται συνήθως στις χρηματοπιστωτικές αγορές (για τη διάκριση μεταξύ χρεογράφων, εκτός από μετοχές, και δανείων βλέπε παραγράφους 5.77-5.80).
- 5.52. Όλοι οι τομείς καθώς και η αλλοδαπή μπορούν να κατέχουν χρεόγραφα εκτός από μετοχές ως χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία. Αυτά είναι υποχρεώσεις κυρίως χρηματοδοτικών και μη χρηματοδοτικών εταιρειών, του κράτους, ομοσπόνδων κρατιδίων και της αυτοδιοίκησης, καθώς και της αλλοδαπής.
- 5.53. Η κατηγορία F.3 διαίρεται σε τρεις υποκατηγορίες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών⁽⁷⁾:
- α) χρεόγραφα εκτός από μετοχές εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (F.33)
  - β) χρηματοπιστωτικά παράγωγα (F.34).

Χρεόγραφα εκτός από μετοχές εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (F.33)

- 5.54. *Ορισμός:* Η υποκατηγορία χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (F.33), αποτελείται από όλες τις συναλλαγές χρεογράφων εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (AF.33), δηλαδή χρεογράφων εκτός από μετοχές που δίνουν στον κάτοχό τους απεριόριστο δικαίωμα σε σταθερό ή συμβατικά καθορισμένο μεταβλητό χρηματικό εισόδημα με τη μορφή τοκομεριδίων (τόκων) ή/και σε ένα καθορισμένο σταθερό ποσό σε μια ορισμένη ημερομηνία ή ημερομηνίες ή αρχίζοντας από μια ημερομηνία καθορισμένη κατά τη στιγμή της έκδοσης.
- 5.55. Η υποκατηγορία F.33 μπορεί να διακριθεί, όταν χρειάζεται, σε δύο υποτίτλους χρηματοπιστωτικών συναλλαγών:
- α) βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (F.331)
  - β) μακροπρόθεσμα χρεόγραφα εκτός από μετοχές εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (F.332).

⁽⁶⁾ Άρθρο 6.1 δεύτερο εδάφιο του πρωτοκόλλου περί του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος, που αποτελεί παράρτημα της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

⁽⁷⁾ Το ΣΕΛ 1993 (παραγράφους 11.79, 11.80 και 11.81) συνιστά μια προαιρετική υποδιαίρεση της ταξινόμησης των αλλαγών χρεογράφων εκτός από μετοχές, κατά προθεσμία σε βραχυπρόθεσμες (F.31) και μακροπρόθεσμες (F.32). Πάντως, το ΣΕΛ (παραγράφος 11.82) προβλέπει μια πρόσθετη προαιρετική υποδιαίρεση της ταξινόμησης των συναλλαγών χρεογράφων εκτός από μετοχές, η οποία εμφανίζει ξεχωριστά τις συναλλαγές χρηματοπιστωτικών παραγώγων στις περιπτώσεις όπου είναι σημαντικές από άποψη ανάλυσης και πολιτικής. Αυτή η δεύτερη επιλογή υιοθετήθηκε από το ΕΣΟΛ. Διευκολύνει επίσης τη σύνδεση με την υποκατηγορία «ομολογίες δανείων», όπως ορίζεται στο εγχειρίδιο ισοζυγίου πληρωμών του 1993, όπου οι ομολογίες δανείων υποδιαίρονται σε ομολογίες, γραμμάτια, μέσα της αγοράς χρήματος και χρηματοπιστωτικά παράγωγα. Οι κωδικοί F.31 και F.32 δεν χρησιμοποιούνται στο ΕΣΟΛ για να αποφευχθεί η σύγχυση με τους κωδικούς ΣΕΛ 1993.

Βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (F.331)

- 5.56. *Ορισμός:* Ο υπότιτλος βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (F.331), αποτελείται από όλες τις συναλλαγές βραχυπρόθεσμων χρεογράφων εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (AF.331), δηλαδή χρεογράφων εκτός από μετοχές με βραχυπρόθεσμη αρχική προθεσμία (βλέπε παράγραφο 5.22), εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων.
- 5.57. Τα βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων, εκδίδονται κατά κανόνα με έκπτωση λόγω προεξόφλησης.
- 5.58. Ο υπότιτλος AF.331 περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
- α) κρατικά χρεόγραφα και άλλα βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα που εκδίδονται από το κράτος, περιλαμβανομένων και αυτών τα οποία αναλαμβάνουν οι λοιπές νομισματικές χρηματοδοτικές εταιρείες για να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις για υποχρεωτικά αποθέματα·
  - β) εμπορεύσιμα βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα που εκδίδονται από χρηματοδοτικές και από μη χρηματοδοτικές εταιρείες. Χρησιμοποιούνται διάφοροι όροι γι' αυτά τα χρεόγραφα, όπως: δικαιόγραφα, εμπορικά γραμμάτια, υποσχέσεις πίστωσης, γραμμάτια εμπορίου, συναλλαγματικές και πιστοποιητικά καταθέσεων προθεσμίας·
  - γ) βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα που εκδίδονται στο πλαίσιο μακροπρόθεσμων εγγυημένων πρακτικών διευκόλυνσης της έκδοσης ομολογίων·
  - δ) επιταγές αποδοχής τράπεζας. Μια επιταγή αποδοχής τράπεζας προϋποθέτει την αποδοχή, εκ μέρους χρηματοδοτικών εταιρειών, γραμματίων, εμπορικών γραμματίων ή συναλλαγματικών που εκδίδονται από μη χρηματοδοτικές εταιρείες και την άνευ όρων υπόσχεση και πληρωμή ενός καθορισμένου ποσού σε μια καθορισμένη ημερομηνία. Η επιταγή αποδοχής τράπεζας αντιπροσωπεύει μια άνευ όρων χρηματοπιστωτική απαίτηση εκ μέρους του κατόχου και μια άνευ όρων υποχρέωση εκ μέρους της χρηματοδοτικής εταιρείας που την αποδέχεται. Η αντισταθμιστική ανταλλαγή της χρηματοδοτικής εταιρείας είναι μια συναλλαγή βραχυπρόθεσμου δανείου που χορηγείται από τη χρηματοδοτική εταιρεία στον πελάτη της. Για το λόγο αυτό σινοστάται να αντιμετωπίζονται οι επιταγές αποδοχής τράπεζας ως πραγματική υποχρέωση της αποδέκτριας χρηματοδοτικής εταιρείας και ως χρηματοπιστωτικό περιουσιακό στοιχείο του κατόχου, αν και μπορεί να μην έχει γίνει ανταλλαγή χρημάτων. Απαιτείται ευελιξία όσον αφορά την εφαρμογή της σύστασης αυτής, για να λαμβάνονται υπόψη οι εθνικές πρακτικές και οι διαφορές της φύσης αυτών των μέσων.
- 5.59. Ο υπότιτλος AF.331 δεν περιλαμβάνει χρεόγραφα των οποίων η δυνατότητα αγοραπωλησίας, αν και υπάρχει θεωρητικά, είναι πολύ περιορισμένη στην πράξη, και τα οποία ταξινομούνται στις υποκατηγορίες λοιπές καταθέσεις (AF.29) ή βραχυπρόθεσμα δάνεια (AF.41), ανάλογα με τη φύση τους (βλέπε παραγράφους 5.74-5.76).

Μακροπρόθεσμα χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (F.332)

- 5.60. *Ορισμός:* Ο υπότιτλος μακροπρόθεσμα χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (F.332), αποτελείται από όλες τις συναλλαγές μακροπρόθεσμων χρεογράφων εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (F.332), δηλαδή χρεόγραφα εκτός από μετοχές με μεγάλη αρχική προθεσμία (βλέπε παράγραφο 5.22), εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων.
- 5.61. Τα μακροπρόθεσμα χρεόγραφα εκδίδονται κατά κανόνα με κουπόνια τοκομεριδίων.
- 5.62. Ο υπότιτλος AF.332 περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
- α) ομολογίες στον κομιστή·
  - β) εξαρτημένες ομολογίες, που συχνά αναφέρονται ως εξαρτημένο χρέος·
  - γ) ομολογίες με προαιρετικές προθεσμίες, η μικρότερη από τις οποίες είναι μεγαλύτερη του έτους·
  - δ) ομολογίες χωρίς ημερομηνία ή διαρκείς ομολογίες·
  - ε) γραμμάτια με κυμαινόμενο επιτόκιο·
  - στ) χρεόγραφα με τιμαριθμική ρήτρα, στα οποία η αξία του αρχικού κεφαλαίου συνδέεται με ένα δείκτη τιμών, με την τιμή ενός αγαθού, ή με μια συναλλαγματική ισοτιμία·
  - ζ) κυμαινόμενες υφαιρετικές ομολογίες (deep-discount bonds) και ομολογίες άνευ τοκομεριδίων·
  - η) ευρωομολογίες. Ομολογίες που τίθενται σε κυκλοφορία ταυτόχρονα στις αγορές δύο τουλάχιστον χωρών και είναι εκφρασμένες σε νόμισμα που δεν χρειάζεται να είναι το νόμισμα καμίας από τις δύο χώρες, συνήθως μέσω διεθνών κοινοπραξιών ή χρηματοπιστωτικών εταιρειών από πολλές χώρες·
  - θ) ομολογίες ιδιωτικής έκδοσης, δηλαδή ομολογίες που περιορίζονται από διμερείς συμφωνίες σε ορισμένους επενδυτές, αν είναι έστω και δυνητικά μεταβιβάσιμες· σε αντίθετη περίπτωση, αντιμετωπίζονται ως μακροπρόθεσμα δάνεια·
  - ι) δάνεια που έχουν γίνει εμπορεύσιμα εκ των πραγμάτων. Αυτό θα πρέπει να ερμηνευθεί ως μόνο δάνεια που διακινούνται σε μια οργανωμένη δευτερεύουσα αγορά (βλέπε παράγραφο 5.79)·
  - κ) χρεόγραφα που προκύπτουν από τη μετατροπή δανείων. Η μετατροπή προϋποθέτει δύο χρηματοπιστωτικές συναλλαγές: την εξόφληση του δανείου και τη δημιουργία των νέων χρεογράφων·

- λ) ομολογίες χρέους και τίτλους δανειακών υποχρεώσεων μετατρέψιμων σε μετοχές, είτε πρόκειται για μετοχές της εκδότριας εταιρείας ή για μετοχές άλλης εταιρείας, εφόσον δεν έχουν ακόμη μετατραπεί. Η μετατροπή προϋποθέτει δύο χρηματοπιστωτικές συναλλαγές: τη ρευστοποίηση της ομολογίας χρέους ή του τίτλου δανειακών υποχρεώσεων και την έκδοση των μετοχών. Αν μπορεί να διαχωριστεί από την ομολογία που την υποστηρίζει, η επίλογή της μετατροπής θα πρέπει να θεωρείται ως ξεχωριστό χρηματοπιστωτικό περιουσιακό στοιχείο που ταξινομείται στην υποκατηγορία χρηματοπιστωτικά παράγωγα (AF.34) [βλέπε παράγραφο 5.67 στοιχείο α), και παράγραφο 5.67 στοιχείο β)].
- μ) μετοχές που καταβάλλουν σταθερό εισόδημα αλλά δεν προβλέπουν τη συμμετοχή στη διανομή της κατάλοιπης αξίας μιας εταιρείας κατά τη διάλυσή της, περιλαμβανομένων και των προτιμησιακών μετοχών χωρίς συμμετοχή.
- 5.63. Ο υπότιτλος AF.332 περιλαμβάνει και άλλα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία που εκδίδονται ως μέρος της μετατροπής δανείων, υποθηκών, χρεών πιστωτικών καρτών, εισπρακτέων λογαριασμών και λοιπών στοιχείων του ενεργητικού σε εμπορεύσιμα χρεόγραφα. Ορισμένες φορές το νέο χρεόγραφο εκδίδεται σε αντικατάσταση του αρχικού περιουσιακού στοιχείου, το οποίο ουσιαστικά υφίσταται εκκαθάριση. Ως εναλλακτική λύση, το αρχικό περιουσιακό στοιχείο μεταβιβάζεται σε άλλη θεσμική μονάδα και τα νέα χρεόγραφα αντικαθιστούν το αρχικό περιουσιακό στοιχείο στον ισολογισμό της αρχικής εθνικής μονάδας. Στην περίπτωση αυτή, το αρχικό περιουσιακό στοιχείο θα πρέπει να καταγράφεται στον ισολογισμό της νέας θεσμικής μονάδας που το κατέχει.
- 5.64. Ο υπότιτλος F.332 δεν περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
- α) συναλλαγές σε χρεόγραφα ως μέρος συμφωνιών επαναγοράς (repos). Οι συμφωνίες επαναγοράς ταξινομούνται στην υποκατηγορία λοιπές καταθέσεις [βλέπε παράγραφο 5.45 στοιχείο στ)] ή στην κατηγορία δάνεια [βλέπε παράγραφο 5.81 στοιχείο δ)] ανάλογα με τις εμπλεκόμενες θεσμικές μονάδες. Το χρηματικό κεφάλαιο που δανείζεται ή υπόκειται σε συμφωνία επαναγοράς δεν μετακινείται σε άλλο ισολογισμό και εξακολουθεί να ταξινομείται στο AF.332.
- β) συναλλαγές σε μη εμπορεύσιμα χρεόγραφα. Ταξινομούνται στην υποκατηγορία μακροπρόθεσμα δάνεια (AF.42).
- γ) συναλλαγές σε μη εμπορεύσιμα δάνεια, περιλαμβανομένων και αυτών που έχουν πωληθεί σε τρίτους αλλά για τα οποία δεν υπάρχει δευτερεύουσα οργανωμένη αγορά (βλέπε παράγραφο 5.79).

Χρηματοπιστωτικά παράγωγα (F.34)

- 5.65. *Ορισμός:* Η υποκατηγορία χρηματοπιστωτικά παράγωγα (F.34) αποτελείται από όλες τις συναλλαγές χρηματοπιστωτικών παραγώγων (AF.34) δηλαδή χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία που βασίζονται ή προέρχονται από ένα διαφορετικό βασικό μέσο. Το βασικό μέσο είναι συνήθως άλλο χρηματοπιστωτικό περιουσιακό στοιχείο, αλλά μπορεί να είναι και ένα αγαθό ή ένας δείκτης τιμών.
- 5.66. Τα χρηματοπιστωτικά παράγωγα αναφέρονται επίσης ως δευτερεύοντα μέσα και, δεδομένου ότι η αποφυγή του κινδύνου είναι συχνά κίνητρο για τη δημιουργία τους, αναφέρονται επίσης συχνά ως μέσα κάλυψης κινδύνου. Μόνο τα δευτερεύοντα μέσα, που έχουν αγοραία αξία επειδή είναι εμπορεύσιμα ή μπορούν να αντισταθμιστούν στην αγορά, θεωρούνται χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία στο σύστημα και ταξινομούνται στην υποκατηγορία AF.34 (βλέπε παράγραφο 5.05).
- 5.67. Η υποκατηγορία AF.34 περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
- α) δικαιώματα επιλογής (οψιόν) εμπορεύσιμα και πωλούμενα στην ελεύθερη αγορά. Η οψιόν είναι εξαρτημένα περιουσιακά στοιχεία που δίνουν στους κατόχους τους το δικαίωμα, όχι όμως και την υποχρέωση, να αγοράσουν από, ή να πουλήσουν στον, εκδότη της οψιόν χρηματοπιστωτικά ή μη χρηματοπιστωτικά στοιχεία (το βασικό μέσο) σε μια προκαθορισμένη τιμή, μέσα σε ένα δεδομένο χρονικό διάστημα (αμερικανική οψιόν) ή σε μια δεδομένη ημερομηνία (ευρωπαϊκή οψιόν). Ο αγοραστής της οψιόν καταβάλλει ένα τίμημα (αντίτιμο της οψιόν) για τη δέσμευση του εκδότη της οψιόν να αγοράσει ή να πουλήσει το συγκεκριμένο ποσό του βασικού περιουσιακού στοιχείου, ή να καταβάλει, όταν το ζητήσει ο αγοραστής, την αντίστοιχη αμοιβή. Κατά συνθήκη, η δέσμευση αυτή αντιμετωπίζεται ως υποχρέωση του εκδότη της οψιόν γιατί η τιμή της οψιόν αντιπροσωπεύει το τρέχον κόστος για τον εκδότη της οψιόν, για να εξαγοράσει την εξαρτημένη υποχρέωσή του.
- β) ενεχυρογράφα. Αυτά είναι μια μορφή εμπορεύσιμων οψιόν, που δίνουν στους κατόχους τους το δικαίωμα να αγοράσουν από τον εκδότη τον ενεχυρογράφο (που συνήθως είναι μία εταιρεία) έναν ορισμένο αριθμό μετοχών ή ομολογιών κάτω από προκαθορισμένες συνθήκες για μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Υπάρχουν επίσης ενεχυρογράφα συναλλάγματος, η αξία των οποίων βασίζεται στο ποσό ενός νομίσματος που απαιτείται για την αγορά άλλου νομίσματος κατά την ημερομηνία λήξης ή πριν από την ημερομηνία λήξης του ενεχυρογράφου και των διασταυρωμένων ενεχυρογράφων συναλλάγματος που συνδέονται με τρίτα νομίσματα. Κατά συνθήκη, ο εκδότης του ενεχυρογράφου θεωρείται ότι έχει αναλάβει μία υποχρέωση που αντιπροσωπεύει το τρέχον κόστος εξαγοράς της εξαρτημένης υποχρέωσης του εκδότη.
- γ) προθεσμιακές πράξεις, μόνο αν έχουν αγοραία αξία επειδή είναι εμπορεύσιμες ή μπορούν να αντισταθμιστούν. Οι προθεσμιακές πράξεις είναι δεσμεύσεις για παράδοση, ή για παραλαβή, μιας συγκεκριμένης ποσότητας μιας

ορισμένης ποιότητας ενός αγαθού, ξένου συναλλάγματος, ή ενός χρεογράφου σε μια καθορισμένη τιμή και για μια καθορισμένη ημερομηνία ή περίοδο παραλάβης. Οι προθεσμιακές πράξεις μπορούν επίσης να βασίζονται σε ένα δείκτη τιμών αντί για ένα συγκεκριμένο χρηματοπιστωτικό ή μη χρηματοπιστωτικό περιουσιακό στοιχείο·

- δ) συμφωνίες ανταλλαγής (swaps), μόνο αν έχουν αγοραία αξία επειδή είναι εμπορεύσιμες ή μπορούν να αντισταθμιστούν. Οι συμφωνίες ανταλλαγής είναι συμβατικές συμφωνίες μεταξύ δύο μερών που συμφωνούν να ανταλλάξουν, διαχρονικά και σύμφωνα με προκαθορισμένους κανόνες, ροές πληρωμών για το ίδιο ποσό χρέωσης. Οι δύο πιο συνηθισμένες ποικιλίες είναι οι ανταλλαγές επιτοκίων και οι ανταλλαγές συναλλάγματος. Οι ανταλλαγές επιτοκίων προϋποθέτουν την ανταλλαγή πληρωμών τόκου διαφορετικού χαρακτήρα, όπως π.χ. με σταθερό επιτόκιο ή με κυμαινόμενο επιτόκιο, δύο διαφορετικά κυμαινόμενα επιτόκια, σταθερό επιτόκιο σε ένα νόμισμα και κυμαινόμενο επιτόκιο σε άλλο, κ.λπ. (βλέπε παράγραφο 4.47). Οι ανταλλαγές συναλλάγματος προϋποθέτουν την ανταλλαγή συγκεκριμένων ποσών δύο διαφορετικών νομισμάτων και στη συνέχεια την αποπληρωμή, που περιλαμβάνει τόσο ροές τόκων όσο και ροές εξόφλησης, διαχρονικά, σύμφωνα με προκαθορισμένους κανόνες·
- ε) προθεσμιακές συμβάσεις επιτοκίου, μόνο αν έχουν αγοραία αξία επειδή είναι εμπορεύσιμες ή μπορούν να αντισταθμιστούν. Οι προθεσμιακές συμβάσεις επιτοκίου είναι συμβατικές συμφωνίες στις οποίες δύο μέρη, για να προστατευθούν από μεταβολές του επιτοκίου, συμφωνούν για την πληρωμή ενός επιτοκίου που θα καταβληθεί, σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία εξόφλησης, για ένα πλασματικό ποσό αρχικού κεφαλαίου που δεν ανταλλάσσεται στην πραγματικότητα. Οι πληρωμές σχετίζονται με τη διαφορά μεταξύ του συμφωνηθέντος προθεσμιακού επιτοκίου και του αγοραίου επιτοκίου που ισχύει τη στιγμή της εξόφλησης. Καταγράφονται ως εισόδημα περιουσίας στο σύστημα (βλέπε παράγραφο 4.47).

5.68. Η υποκατηγορία AF.34 δεν περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- α) το βασικό μέσο στο οποίο βασίζεται το χρηματοπιστωτικό παράγωγο·
- β) εξοφλητές πληρωμές κερδών σχετικές με χρηματοπιστωτικά παράγωγα. Αυτές ταξινομούνται στις λοιπές καταθέσεις (AF.29) [βλέπε παράγραφο 5.45 στοιχείο ε)] ή στα δάνεια (AF.4) [βλέπε παράγραφο 5.81 στοιχείο γ)], ανάλογα με τις εμπλεκόμενες σχετικές μονάδες·
- γ) δευτερεύοντα μέσα που δεν είναι εμπορεύσιμα και δεν μπορούν να αντισταθμιστούν στην αγορά.

ΔΑΝΕΙΑ (F.4)

5.69. *Ορισμός:* Η κατηγορία δάνεια (F.4) αποτελείται από όλες τις συναλλαγές δανείων (AF.4), δηλαδή χρηματοπιστωτικών στοιχείων που δημιουργούνται όταν οι πιστωτές δανείζουν χρήματα στους οφειλέτες, απευθείας ή μέσω μεσιτών, και τα οποία είτε τεκμηριώνονται με μη εμπορεύσιμα έγγραφα είτε δεν τεκμηριώνονται με έγγραφα.

5.70. Γενικά, τα δάνεια χαρακτηρίζονται από τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- α) οι συνθήκες που διέπουν ένα δάνειο είτε ορίζονται από τη χρηματοδοτική εταιρεία που χορηγεί το δάνειο είτε είναι αντιζειμένο διαπραγμάτευσης μεταξύ του δανειστή και του οφειλέτη, απευθείας ή μέσω ενός μεσίτη·
- β) η πρωτοβουλία σχετικά με ένα δάνειο προέρχεται συνήθως από τον οφειλέτη·
- γ) ένα δάνειο είναι ένα άνευ όρων χρέος προς τον πισωτή, το οποίο πρέπει να εξοφληθεί στη λήξη του και το οποίο είναι τοκοφόρο.

5.71. Η κατηγορία F.4 μπορεί να διαιρεθεί, αν χρειάζεται, σε δύο υποκατηγορίες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών:

- α) βραχυπρόθεσμα δάνεια (F.41)·
- β) μακροπρόθεσμα δάνεια (F.42).

Βραχυπρόθεσμα δάνεια (F.41)

5.72. *Ορισμός:* Η υποκατηγορία βραχυπρόθεσμα δάνεια (F.41) αποτελείται από όλες τις συναλλαγές βραχυπροθέσμων δανείων (AF.41), δηλαδή δανείων με σύντομη αρχική προθεσμία (βλέπε παράγραφο 5.22) και δάνεια που πρέπει να εξοφληθούν όταν ζητηθεί.

Μακροπρόθεσμα δάνεια (F.42)

5.73. *Ορισμός:* Η υποκατηγορία μακροπρόθεσμα δάνεια (F.42) αποτελείται από όλες τις συναλλαγές μακροπροθέσμων δανείων (AF.42), δηλαδή δανείων με μεγάλη αρχική προθεσμία (βλέπε παράγραφο 5.22).

- 5.74. Η διάκριση μεταξύ συναλλαγών δανείων (F.4) και συναλλαγών καταθέσεων (F.22, F.29) μπορεί συχνά να βασίζεται στο κριτήριο «ποιος είχε την πρωτοβουλία για τη συναλλαγή». Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η πρωτοβουλία προέρχεται από το δανειζόμενο, η συναλλαγή θα πρέπει να ταξινομείται στην κατηγορία δάνεια. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η πρωτοβουλία προέρχεται από το δανειστή, η συναλλαγή θα πρέπει να ταξινομείται σε μια από τις υποκατηγορίες καταθέσεων. Πάντως, το κριτήριο του ποιος έχει την πρωτοβουλία δεν είναι πάντοτε σαφές.
- 5.75. Κατά συνθήκη, τα βραχυπρόθεσμα δάνεια που χορηγούνται σε νομισματικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, μόνιμους κατοίκους ή μη μόνιμους κατοίκους, ταξινομούνται συνήθως σε μία από τις υποκατηγορίες των καταθέσεων (AF.22, AF.29), και οι βραχυπρόθεσμες καταθέσεις σε θεσμικές μονάδες εκτός από νομισματικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, μόνιμους κατοίκους ή μη μόνιμους κατοίκους, ταξινομούνται συνήθως στην υποκατηγορία βραχυπρόθεσμα δάνεια (AF.41). Επομένως, οι καταθέσεις είναι υποχρεώσεις κυρίως νομισματικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών μόνιμων κατοίκων και μη μόνιμων κατοίκων (βλέπε παράγραφους 5.43 και 5.49), ενώ οι νομισματικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί συνήθως δεν έχουν βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις στο πλαίσιο του συστήματος.
- 5.76. Μπορεί να είναι χρήσιμο από αναλυτική άποψη να προβλέπονται εξαιρέσεις για τις ανωτέρω συνθήκες. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν καταθέσεις ταμειυτηρίου στο κράτος και οι ανταλλαγές μη νομισματικού χρυσού μεταξύ νομισματικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών [βλέπε παράγραφο 5.81 στοιχείο ε)]^(*).
- 5.77. Η διάκριση μεταξύ συναλλαγών δανείων (F.4) και συναλλαγών χρεογράφων εκτός από μετοχές (F.3) μπορεί να βασιστεί στο βαθμό δυνατότητας αγοραπωλησίας των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και στις συνέπειές του.
- 5.78. Οι εκδόσεις χρεογράφων αποτελούνται από μεγάλο αριθμό ίδιων εγγράφων, το καθένα από τα οποία τεκμηριώνει ένα στρογγυλό ποσό, οι οποίες, στο σύνολό τους, απαρτίζουν το συνολικό δανειζόμενο ποσό. Σε σύγκριση με αυτό, τα δάνεια τεκμηριώνονται συνήθως από ένα μόνο έγγραφο και οι συναλλαγές δανείων πραγματοποιούνται μεταξύ ενός πιστωτή και ενός οφειλέτη. Πάντως, στην περίπτωση κοινοπρακτικών δανείων, το δάνειο χορηγείται από πολλούς πιστωτές.
- 5.79. Υπάρχει μια δευτερεύουσα αγορά δανείων. Πάντως τα επιμέρους δάνεια μόνο περιστασιακά γίνονται αντικείμενο αγοραπωλησίας. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ένα δάνειο γίνεται εμπορεύσιμο σε μια οργανωμένη αγορά, θα πρέπει να ταξινομείται στην κατηγορία χρεογράφα εκτός από μετοχές. Συνήθως, γίνεται περιττή μετατροπή του αρχικού δανείου [βλέπε παράγραφο 5.62 στοιχείο ι) και παράγραφο 5.62 στοιχείο κ)].
- 5.80. Συνήθως οι χρηματοδοτικές εταιρείες προσφέρουν τυποποιημένα δάνεια, τα οποία συχνά χορηγούνται σε νοικοκυριά. Οι χρηματοδοτικές εταιρείες προσδιορίζουν τις συνθήκες, και τα νοικοκυριά έχουν μόνο τη δυνατότητα επιλογής να δεχτούν ή όχι. Σε σύγκριση με αυτό, οι συνθήκες των μη τυποποιημένων δανείων είναι συνήθως αποτέλεσμα διαπραγματεύσεων μεταξύ του πιστωτή και του οφειλέτη. Αυτό είναι σημαντικό κριτήριο που διευκολύνει τη διάκριση μεταξύ μη τυποποιημένων δανείων και χρεογράφων εκτός από μετοχές. Στην περίπτωση δημοσίων εκδόσεων χρεογράφων, οι συνθήκες της έκδοσης καθορίζονται από το δανειζόμενο, ενδεχομένως μετά από διαβουλεύσεις με την τράπεζα ή με κορυφαία στελέχη της. Πάντως, στην περίπτωση διεθνών εκδόσεων χρεογράφων, ο πιστωτής και ο οφειλέτης διαπραγματεύονται τις συνθήκες έκδοσης [βλέπε παράγραφο 5.62 στοιχείο θ)].
- 5.81. Η κατηγορία AF.4 περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
- α) υπόλοιπα σε τρέχοντες λογαριασμούς, για παράδειγμα, εσωτερικά υπόλοιπα μεταξύ μη χρηματοδοτικών εταιρειών και των θυγατρικών τους μη μόνιμων κατοίκων, όπου δεν συμπεριλαμβάνονται τα υπόλοιπα που είναι υποχρεώσεις νομισματικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών, που ταξινομούνται στις υποκατηγορίες των καταθέσεων·
  - β) λογαριασμούς εργαζομένων λόγω της συμμετοχής στα κέρδη της επιχείρησης·
  - γ) εξοφλητέες πληρωμές κερδών σχετικές με χρηματοπιστωτικά παράγωγα, που είναι υποχρεώσεις θεσμικών μονάδων εκτός από νομισματικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς [βλέπε παράγραφο 5.45 στοιχείο ε)]·
  - δ) βραχυπρόθεσμες συμφωνίες επαναγοράς (ρέπος) που είναι υποχρεώσεις θεσμικών μονάδων, εκτός από νομισματικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς [βλέπε παράγραφο 5.45 στοιχείο στ)] και μακροπρόθεσμες συμφωνίες επαναγοράς·
  - ε) δάνεια που προκύπτουν από ανταλλαγές μη νομισματικού χρυσού. Αυτές είναι συμφωνίες όσον αφορά την προσωρινή ανταλλαγή μη νομισματικού χρυσού για αποθέματα. Η οικονομική χρήση τους είναι παρόμοια με ενός δανείου με εμπράγματη εγγύηση κατά το ότι ο αγοραστής του χρυσού δίνει στον πωλητή προκαταβολές βασισμένες στο χρυσό για την περίοδο της συμφωνίας και εισπράττει πρόσοδο από τη σταθερή τιμή όταν επαναγοράζεται ο χρυσός·
  - στ) δάνεια που είναι αντιστάθμιση επιταγών αποδοχής τράπεζας [βλέπε παράγραφο 5.58 στοιχείο δ)]·

(*) Οι ανταλλαγές ξένου συναλλάγματος μεταξύ της κεντρικής τράπεζας και λοιπών νομισματικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών, δηλαδή περιπτώσεις κατά τις οποίες μια κεντρική τράπεζα αγοράζει ξένο συναλλάγμα από άλλο νομισματικό χρηματοπιστωτικό οργανισμό ως αντάλλαγμα για μια κατάθεση στην κεντρική τράπεζα και υπάρχει δέσμευση για αντιστροφή της συναλλαγής σε μεταγενέστερη ημερομηνία, δεν ταξινομούνται στην κατηγορία δάνεια. Αυτό είναι απόκλιση από το ΣΕΛ 1993 (παράγραφος 11.33).

- ζ) συμφωνίες χρηματοδοτικής μίσθωσης και αγοράς με δόσεις⁽⁹⁾.
- η) δάνεια για τη χρηματοδότηση εμπορικών πιστώσεων.
- θ) ενυπόθηκα δάνεια.
- ι) καταναλωτική πίστη.
- κ) ανανεώσιμες πιστώσεις.
- λ) δάνεια με δόσεις.
- μ) δάνεια που καταβάλλονται ως εγγύηση για την εκπλήρωση ορισμένων υποχρεώσεων.

5.82. Η κατηγορία AF.4 περιλαμβάνει επιπλέον τα ακόλουθα:

- α) χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις που προκύπτουν από τη μεσοπρόθεσμη οικονομική υποστήριξη για τα ισοζύγια πληρωμών των κρατών μελών. Τα δάνεια αυτά τα διαχειρίζεται το ENI⁽¹⁰⁾.
- β) χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις από το ΔΝΤ που τεκμηριώνονται από δάνεια στο πλαίσιο των γενικών συμφωνιών δανεισμού ή στο πλαίσιο ειδικών συμφωνιών δανεισμού με μέλη.

Υποχρεώσεις προς το ΔΝΤ, που τεκμηριώνονται από δάνεια στο πλαίσιο του μέσου διαρθρωτικής αναπροσαρμογής, του ενισχυμένου μέσου διαρθρωτικής αναπροσαρμογής, και του ταμείου καταπιστευμάτων (Trust Fund).

5.83. Η κατηγορία AF.4 δεν περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- α) λοιπούς εισπρακτέους/πληρωτέους λογαριασμούς (AF.7), περιλαμβανομένων των εμπορικών πιστώσεων και προ-καταβολών (AF.71).
- β) χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που προκύπτουν από την ιδιοκτησία ακίνητων περιουσιακών στοιχείων, όπως γη και κατασκευές, από μη μονίμως κατοίκους. Αυτά ταξινομούνται στον υπότιτλο λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο (AF.513) [βλέπε παράγραφο 5.95 στοιχείο στ)].

5.84. Τα δάνεια μπορεί να είναι χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις όλων των τομέων και της αλλοδαπής. Πάντως, οι νομιματικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί συνήθως δεν έχουν βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις στο σύστημα.

5.85. Οι υποκατηγορίες βραχυπρόθεσμα δάνεια και μακροπρόθεσμα δάνεια δεν διαιρούνται σε υποτίτλους στο σύστημα. Πάντως, μπορεί να είναι χρήσιμη από αναλυτική άποψη η υποδιαίρεση, συγκεκριμένα, των μακροπρόθεσμων δανείων σε καταναλωτική πίστη⁽¹¹⁾, ενυπόθηκα δάνεια⁽¹²⁾ και λοιπά δάνεια.

ΜΕΤΟΧΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΚΕΦΑΛΑΙΟ (F.5)

5.86. *Ορισμός:* Η κατηγορία μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο (F.5) αποτελείται από όλες τις συναλλαγές μετοχών και λοιπών συμμετοχών σε κεφάλαιο (AF.5) δηλαδή χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων που αντιπροσωπεύουν δικαιώματα ιδιοκτησίας σε εταιρείες ή οιονεί εταιρείες. Αυτά τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία κατά κανόνα δίνουν στους κατόχους τους το δικαίωμα σε μερίδιο των κερδών των εταιρειών ή των οιονεί εταιρειών και σε μερίδιο των καθαρών περιουσιακών στοιχείων τους σε περίπτωση εκκαθάρισης⁽¹³⁾.

Οι μετοχές που προσφέρονται προς πώληση αλλά δεν αγοράζονται κατά την έκδοσή τους δεν καταγράφονται στο σύστημα. Οι μετοχές και οι λοιποί τίτλοι συμμετοχής σε κεφάλαιο εξαγοράζονται όταν αγοραστούν από την εκδότρια επιχείρηση ή όταν ανταλλαγούν με τα περιουσιακά στοιχεία μιας επιχείρησης σε περίπτωση εκκαθάρισης της.

⁽⁹⁾ Βλέπε παράρτημα II περί μίσθωσης, και αγοράς με δόσεις, διαρκών αγαθών.

⁽¹⁰⁾ Άρθρο 6.1 τρίτο εδάφιο του πρωτοκόλλου περί του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος, που είναι παράρτημα της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

⁽¹¹⁾ Η καταναλωτική πίστη είναι δάνεια που χορηγούνται σε νοικοκυριά, τα οποία στην περίπτωση των συναλλαγών αυτών λειτουργούν για εξοπεχειρηματικούς και εξοπεπαγγελματικούς σκοπούς. Εξαίρονται τα ενυπόθηκα δάνεια που προορίζονται για τη χρηματοδότηση της ανέγερσης και της αγοράς κατοικιών. Σκοπός είναι να αφορά η καταναλωτική πίστη αποκλειστικά πιστώσεις που χρησιμοποιούνται για την αγορά αγαθών ή/και υπηρεσιών που καταναλώνονται από τα νοικοκυριά σε ατομική βάση. Λόγω διαφορών στις ατομικές πρακτικές, μπορεί να χρειαστούν κάπως διαφορετικοί ορισμοί.

⁽¹²⁾ Τα ενυπόθηκα δάνεια είναι μακροπρόθεσμα δάνεια που χρησιμοποιούν ως εγγύηση μια υποθήκη σε μια κατοικία την οποία χρησιμοποιεί ο δανειζόμενος για προσωπική του διαμονή. Λόγω διαφορών στις εθνικές πρακτικές μπορεί να απαιτηθεί κάπως διαφορετικός ορισμός.

⁽¹³⁾ Τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία σε περίπτωση εκκαθάρισης ορίζονται ως τα περιουσιακά στοιχεία μιας επιχείρησης μείον όλες οι υποχρεώσεις, εκτός από τις υποχρεώσεις προς τους ίδιους τους ιδιοκτήτες όσον αφορά τα επενδεδιμένα κεφάλαιά τους.

5.87. Η κατηγορία F.5 διαιρείται σε δύο υποκατηγορίες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών:

- α) μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο, εξαιρουμένων των μετοχών αμοιβαίων κεφαλαίων (F.51)·
- β) μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων (F.52)·

Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο, εξαιρουμένων των μετοχών αμοιβαίων κεφαλαίων (F.51)

5.88. *Ορισμός:* Η υποκατηγορία μετοχές και λοιπές μετοχές σε κεφάλαιο, εξαιρουμένων των μετοχών αμοιβαίων κεφαλαίων (F.51), αποτελείται από όλες τις συναλλαγές μετοχών και λοιπών μετοχών σε κεφάλαιο, εξαιρουμένων των μετοχών αμοιβαίων κεφαλαίων (AF.51), δηλαδή χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων, εκτός από μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων, που αντιπροσωπεύουν δικαιώματα ιδιοκτησίας σε εταιρείες ή οιονεί εταιρείες. Αυτά τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία κατά κανόνα δίνουν στους μετόχους τους σε μερίδιο τα κέρδη των εταιρειών ή των οιονεί εταιρειών και σε μερίδιο των καθαρών περιουσιακών στοιχείων τους σε περίπτωση εκκαθάρισης.

5.89. Η υποκατηγορία F.51 μπορεί να υποδιαιρεθεί, όταν χρειάζεται, σε τρεις υπότιτλους χρηματοπιστωτικών συναλλαγών:

- α) μετοχές που έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο, εκτός από μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων (F.511)·
- β) μετοχές που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο, εκτός από μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων (F.512)·
- γ) λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο (F.513).

Μετοχές που έχουν εισαχθεί στο χρηματιστήριο, εξαιρουμένων των μετοχών αμοιβαίων κεφαλαίων (F.511), και μετοχές που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο, εξαιρουμένων των μετοχών αμοιβαίων κεφαλαίων (F.512)

5.90. *Ορισμός:* Ο υπότιτλος μετοχές που έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο, εξαιρουμένων των μετοχών αμοιβαίων κεφαλαίων (F.511), αποτελείται από όλες τις συναλλαγές μετοχών που έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο, εξαιρουμένων των μετοχών αμοιβαίων κεφαλαίων (AF.511), ενώ ο υπότιτλος μετοχές που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο, εξαιρουμένων των μετοχών αμοιβαίων κεφαλαίων (F.512), αποτελείται από όλες τις συναλλαγές μετοχών που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο, εξαιρουμένων των μετοχών αμοιβαίων κεφαλαίων (AF.512). Οι μετοχές καλύπτουν προσοδοφόρα συμμετοχή στο κεφάλαιο εταιρειών με τη μορφή χρεογράφων τα οποία είναι καταρχήν εμπορεύσιμα. Ο υπότιτλος AF.511 καλύπτει μετοχές με τιμές που ορίζονται σε αναγνωρισμένα χρηματιστήρια ή άλλες μορφές δευτερευουσών αγορών, ενώ ο υπότιτλος AF.512 καλύπτει τις μετοχές που δεν διακινούνται σε χρηματιστήρια.

5.91. Οι υπότιτλοι AF.511 και AF.512 περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) μετοχές κεφαλαίου που εκδίδουν οι ανώνυμες εταιρείες: πρόκειται για τίτλους που δίνουν στους κατόχους τους το δικαίωμα της από κοινού ιδιοκτησίας και τους επιτρέπουν να συμμετέχουν και στα συνολικά διανεμόμενα κέρδη, καθώς και στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία σε περίπτωση εκκαθάρισης·
- β) μετοχές επικαρπίας που εκδίδουν οι ανώνυμες εταιρείες: πρόκειται για μετοχές το κεφάλαιο των οποίων έχει εξοφληθεί, αλλά που κρατούνται από τους κατόχους τους οι οποίοι εξακολουθούν να είναι συνιδιοκτήτες και να έχουν το δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη που απομένουν όταν καταβληθούν τα μερίσματα του υπόλοιπου εγγεγραμμένου κεφαλαίου, καθώς και δικαίωμα συμμετοχής σε όλα πλεονάσματα τυχόν απομείνουν κατά την εκκαθάριση, δηλαδή τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία μείον το υπόλοιπο εγγεγραμμένο κεφάλαιο·
- γ) διάφορες μετοχές που εκδίδουν ανώνυμες εταιρείες: πρόκειται για τίτλους οι οποίοι:
  - (1) ανάλογα με τη χώρα και τις περιστάσεις οι οποίες δημιουργούνται, έχουν διάφορες ονομασίες όπως ιδρυτικοί τίτλοι, μετοχές συμμετοχής στα κέρδη, μερισματούχες μετοχές, κ.λπ., και οι οποίοι δεν αποτελούν μέρος του εγγεγραμμένου κεφαλαίου,
  - (2) δεν δίνουν στους κατόχους τους το δικαίωμα της συνιδιοκτησίας με τη στενή έννοια του όρου (το δικαίωμα συμμετοχής κατά την εξόφληση του εγγεγραμμένου κεφαλαίου, το δικαίωμα ψήφου κατά τις συνελεύσεις των μετόχων, κ.λπ.),
  - (3) δίνουν στους κατόχους το δικαίωμα να λάβουν ένα ποσοστό από όσα κέρδη εναπομένουν μετά την καταβολή των μερισμάτων του εγγεγραμμένου κεφαλαίου, καθώς και κλάσμα από όσα πλεονάσματα απομένουν κατά την εκκαθάριση·
- δ) προνομιούχες μετοχές που επιτρέπουν τη συμμετοχή στη διανομή της κατάλοιπης αξίας κατά την εκκαθάριση μιας επιχείρησης. Αυτές μπορούν να έχουν ή να μην έχουν εισαχθεί σε αναγνωρισμένο χρηματιστήριο.

5.92. Οι υπότιτλοι AF.511 και AF.512 δεν περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) μετοχές που προσφέρονται για πώληση αλλά δεν αγοράστηκαν κατά την έκδοση. Αυτές δεν καταγράφονται στο σύστημα·
- β) ομολογίες χρέους και τίτλους δανειακών υποχρεώσεων μετατρέψιμους σε μετοχές. Εμφανίζονται στους λογαριασμούς, στην υποκατηγορία AF.33 μέχρι τη στιγμή της μετατροπής τους (βλέπε παράγραφο 5.62 στοιχείο λ)·
- γ) τη συμμετοχή στο κεφάλαιο εταιρών με απεριόριστη ευθύνη (ομόρρυθμοι εταίροι απεριόριστης ευθύνης) σε μετοχικές εταιρείες. Αυτή ταξινομείται στον υπότιτλο AF.513·
- δ) κρατικές επενδύσεις στο κεφάλαιο διεθνών οργανισμών που έχουν συσταθεί, από νομική άποψη, ως εταιρείες μετοχικού κεφαλαίου. Αυτές ταξινομούνται στον υπότιτλο AF.513 [βλέπε παράγραφο 5.95 στοιχείο γ)].

5.93. Οι υπότιτλοι F.511 και F.512 δεν περιλαμβάνουν τις εκδόσεις δωρεάν μετοχών, δηλαδή τη διανομή νέων μετοχών σε μετόχους ανάλογα με τις μετοχές που οι ίδιοι κατέχουν. Μια τέτοια έκδοση, που δεν αλλάζει ούτε τις υποχρεώσεις της εταιρείας έναντι των μετόχων ούτε το ποσοστό των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας που κατέχει ο κάθε μέτοχος, δεν αποτελεί χρηματοπιστωτική συναλλαγή και δεν καταγράφεται στο σύστημα (βλέπε παράγραφο 6.56). Το ίδιο ισχύει για τις εκδόσεις κατάτμησης μετοχών.

Λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο (F.513)

5.94. *Ορισμός:* Ο υπότιτλος λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο (F.513) αποτελείται από όλες τις συναλλαγές λοιπών συμμετοχών σε κεφάλαιο (AF.513) δηλαδή όλων των μορφών συμμετοχής εκτός από αυτούς που ταξινομούνται στους υπότιτλους AF.511 και AF.512 και στον υπότιτλο AF.52.

5.95. Ο υπότιτλος AF.513 περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- α) όλες τις μορφές συμμετοχής στο κεφάλαιο εταιρειών, που δεν είναι μετοχές:
  - (1) τη συμμετοχή στο κεφάλαιο μετοχικών εταιρειών, εκ μέρους ομόρρυθμων εταίρων,
  - (2) τη συμμετοχή στο κεφάλαιο ανωνύμων εταιρειών, οι ιδιοκτήτες της οποίας είναι εταίροι και όχι μέτοχοι,
  - (3) το κεφάλαιο που έχει επενδυθεί σε απλές εταιρείες ή σε απλές ετερόρρυθμες εταιρείες, που είναι αναγνωρισμένες ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες,
  - (4) το κεφάλαιο που είναι επενδεδυμένο σε συνεταιριστικές εταιρείες που είναι αναγνωρισμένες ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες·
- β) επενδύσεις του κράτους στο κεφάλαιο δημοσίων επιχειρήσεων, των οποίων το κεφάλαιο δεν διαιρείται σε μετοχές, και οι οποίες δυνάμει ειδικής νομοθεσίας αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητες νομικές οντότητες [βλέπε παράγραφο 2.16 στοιχείο γ)]·
- γ) επενδύσεις του κράτους στο κεφάλαιο διεθνών και υπερεθνικών οργανισμών, με μόνη εξαίρεση το ΔΝΤ, ακόμη και αν αυτές έχουν συσταθεί από νομική άποψη ως εταιρείες μετοχικού κεφαλαίου (π.χ. η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων)·
- δ) τους χρηματοπιστωτικούς πόρους του ΕΝΙ που προέρχονται από συνεισφορές των εθνικών κεντρικών τραπεζών⁽¹⁴⁾·
- ε) κεφάλαιο επενδεδυμένο σε χρηματοδοτικές και μη χρηματοδοτικές οιονεί εταιρείες [βλέπε παράγραφο 2.13 στοιχείο στ)]. Το ύψος των επενδύσεων αυτών αντιστοιχεί με τις νέες επενδύσεις (σε χρήμα ή σε είδος), μείον τυχόν αναλήψεις κεφαλαίου (βλέπε παράγραφο 4.61)·
- στ) τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχουν μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι έναντι πλασματικών μονάδων μόνιμων κατοίκων (βλέπε παράγραφο 2.15) και αντιστρόφως.

Μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων (F.52)

5.96. *Ορισμός:* Η υποκατηγορία μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων (F.52) αποτελείται από όλες τις συναλλαγές μετοχών αμοιβαίων κεφαλαίων (AF.52), δηλαδή μετοχών που εκδίδονται από ένα συγκεκριμένο είδος χρηματοπιστωτικών εταιρειών, αποκλειστικός σκοπός των οποίων είναι η επένδυση των συλλεγομένων κεφαλαίων στην αγορά χρήματος, στην αγορά κεφαλαίου ή/και σε ακίνητα.

5.97. Η υποκατηγορία AF.52 περιλαμβάνει μετοχές που εκδίδονται από χρηματοδοτικές εταιρείες οι οποίες καλούνται, ανάλογα με την χώρα, αμοιβαία κεφάλαια, μονάδες καταπιστευμάτων (unit trusts), επενδυτικές ενώσεις (investment trusts) και άλλα σχήματα συλλογικών επενδύσεων, π.χ. ΟΣΕΚΑ, είτε είναι ανοικτές είτε ημιανοικτές είτε κλειστές. Οι μετοχές αυτές μπορεί να έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο ή όχι. Όταν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο, είναι συνήθως εξοφλητέες μόλις ζητηθεί, σε αξία που αντιστοιχεί σε μερίδιό τους στα ίδια κεφάλαια της χρηματοδοτικής εταιρείας. Αυτά τα ίδια κεφάλαια ανατιμώνται τακτικά με βάση τις αγοραίες τιμές των διαφόρων συνιστωσών τους.

ΤΕΧΝΙΚΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ (F.6)⁽¹⁵⁾

5.98. *Ορισμός:* Η κατηγορία τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά (F.6) αποτελείται από όλες τις συναλλαγές τεχνικών ασφαλιστικών αποθεματικών (AF.6), δηλαδή τις τεχνικές προβλέψεις των ασφαλιστικών εταιρειών και των (αυτόνομων και μη αυτόνομων) συνταξιοδοτικών ταμείων έναντι κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων ή δικαιούχων, όπως ορίζονται από την απόφαση 91/674/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1991, για τους ετησίους και τους ενοποιημένους λογαριασμούς των ασφαλιστικών επιχειρήσεων⁽¹⁶⁾.

⁽¹⁴⁾ Άρθρο 16.2 του πρωτοκόλλου περί του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος, που αποτελεί παράρτημα της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

⁽¹⁵⁾ Βλέπε παράρτημα III περί ασφαλίσεων για περιγραφή της αντιμετώπισης της κοινωνικής ασφάλισης και των λοιπών ασφαλίσεων στο σύστημα.

⁽¹⁶⁾ ΕΕ αριθ. L 374 της 31. 12. 1991, σσ. 7-31.

- 5.99. Η κατηγορία AF.6 καλύπτει τα ακόλουθα:
- α) καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής·
  - β) καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων·
  - γ) προκαταβολές ασφαλιστρών·
  - δ) αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων.
- 5.100. Τα τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά είναι χρηματοπιστωτικά στοιχεία:
- α) για τους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων·
  - β) όσον αφορά την καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής και αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων, και τις προκαταβολές ασφαλιστρών·
  - γ) για τους δικαιούχους, όσον αφορά τα αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων.
- 5.101. Τα τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά είναι υποχρεώσεις των:
- α) ασφαλιστικών εταιρειών για ασφάλειες ζωής ή για ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής, και των αυτόνομων συνταξιοδοτικών ταμείων που περιλαμβάνονται στον υποτομέα ασφαλιστικές επιχειρήσεις και συνταξιοδοτικά ταμεία (S.125)·
  - β) μη αυτόνομα ασφαλιστικά ταμεία που συμπεριλαμβάνονται στους τομείς των θεσμικών μονάδων που τα δημιουργήσαν.
- Οι προβλέψεις ή παρόμοια ταμεία που έχουν δημιουργηθεί από εργοδότες για την παροχή συντάξεων σε εργαζομένους (μη αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία) περιλαμβάνονται στην κατηγορία AF.6 μόνο εάν υπολογίζονται με βάση μαθηματικά κριτήρια παρόμοια με αυτά που χρησιμοποιούν οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τα αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία. Σε αντίθετη περίπτωση, οι προβλέψεις αυτές καλύπτονται από τις μετοχές ή τους λοιπούς τίτλους συμμετοχής που εκδίδονται από τη θεσμική μονάδα η οποία δημιουργεί τις προβλέψεις.
- 5.102. Η κατηγορία AF.6 δεν περιλαμβάνει προβλέψεις που δημιουργούνται από θεσμικές μονάδες ταξινομημένες στον υποτομέα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης (S.1314). Στο σύστημα, οι προβλέψεις αυτές δεν είναι υποχρεώσεις του υποτομέα των ταμείων κοινωνικής ασφάλισης.
- 5.103. Η κατηγορία F.6 διαίρεται σε δύο υποκατηγορίες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών:
- α) καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής και αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων (F.61)·
  - β) προκαταβολές ασφαλιστρών και αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων (F.62).

Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής και σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων (F.61)

- 5.104. *Ορισμός:* Η υποκατηγορία καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής και σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων (F.61) αποτελείται από όλες τις συναλλαγές καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής και σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων (AF.61), δηλαδή τεχνικές προβλέψεις που διατηρούν οι σχετικές εταιρείες οιονεί εταιρείες με σκοπό την ικανοποίηση των προβλεπόμενων απαιτήσεων και παροχών όταν καλύπτονται οι προκαθορισμένοι όροι.
- 5.105. Η υποκατηγορία F.61 διαίρεται σε δύο υπότιτλους χρηματοπιστωτικών συναλλαγών:
- α) καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλιστικών ζωής (F.611)·
  - β) καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων (F.612).

Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής (F.611)

- 5.106. *Ορισμός:* Ο υπότιτλος καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής (F.611) αποτελείται από όλες τις συναλλαγές καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής (AF.611), δηλαδή τεχνικές προβλέψεις έναντι εκκρεμών κινδύνων και τεχνικές προβλέψεις για ασφάλεια με συμμετοχή στα κέρδη, που αυξάνουν την αξία, στη λήξη, προικοδοτημάτων με συμμετοχή στα κέρδη ή παρομοίων ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

5.107. Ο υπότιτλος AF.611 περιλαμβάνει προβλέψεις ασφαλείων ζωής, προβλέψεις για έκτακτες παροχές και εκπώσεις και τεχνικές προβλέψεις για συμβάσεις ασφαλείων ζωής όπου οι κάτοχοι των ασφαλιστηρίων συμβολαίων φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο, όπως ορίζεται στα άρθρα 27, 29 και 31 της οδηγίας 91/674/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1991, για τους ετήσιους λογαριασμούς και τους ενοποιημένους λογαριασμούς των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

5.108. Οι συναλλαγές καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλείων ζωής αποτελούνται από προσθήκες μείον αφαιρέσεις, που θα πρέπει να διακρίνονται από τα ονομαστικά κέρδη και ζημιές κτήσης που προέρχονται από τα κεφάλαια που επενδύουν οι ασφαλιστικές εταιρείες (βλέπε παράγραφο 6.57).

Οι προσθήκες περιλαμβάνουν:

- α) πραγματικά εισπραχθέντα ασφάλιστρα κατά την τρέχουσα λογιστική περίοδο·
- β) συν συμπληρωματικά ασφάλιστρα που αντιστοιχούν στο εισόδημα από την επένδυση των αποθεματικών, το οποίο αποδίδεται στα νοικοκυριά που κατέχουν ασφαλιστήρια συμβόλαια·
- γ) μείον τη χρέωση των υπηρεσιών ασφάλισης ζωής.

Οι αφαιρέσεις περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) τα ποσά που οφείλονται στους κατόχους συμβολαίων προικοδοτημάτων και παρομοίων ασφαλιστηρίων συμβολαίων κατά τη λήξη τους, και τα ποσά που οφείλονται σε δικαιούχους λόγω θανάτου ασφαλισμένων·
- β) συν πληρωμές που οφείλονται για ασφαλιστήρια συμβόλαια που εξαγοράζονται πριν από τη λήξη.

5.109. Τα αποθεματικά ασφαλείων ζωής είναι χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία των νοικοκυριών μονίμων ή μη μονίμων κατοίκων και υποχρεώσεις των ασφαλιστικών επιχειρήσεων μονίμων ή μη μονίμων κατοίκων.

Στην περίπτωση σύναψης ομαδικής ασφάλισης, π.χ. από μια εταιρεία για λογαριασμό των εργαζομένων της, οι εργαζόμενοι, και όχι ο εργοδότης, θεωρούνται ότι είναι οι πιστωτές, εφόσον θεωρούνται ως οι πραγματικοί κάτοχοι των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων (F.612)

5.110. *Ορισμός:* Ο υπότιτλος καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων (F.612) αποτελείται από όλες τις συναλλαγές καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων (AF.612), δηλαδή προβλέψεις που διατηρούν τα αυτόνομα και τα μη αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία που έχουν δημιουργηθεί από εργοδότες ή/και εργαζομένους ή ομάδες αυτοαπασχολούμενων για την παροχή συντάξεων σε εργαζομένους ή αυτοαπασχολούμενους.

5.111. Οι συναλλαγές καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων αποτελούνται από προσθήκες μείον αφαιρέσεις, που θα πρέπει να διακρίνονται από τα ονομαστικά κέρδη και ζημιές κτήσης που προέρχονται από τα κεφάλαια που επενδύουν τα ασφαλιστικά ταμεία (βλέπε παράγραφο 6.57).

Οι προσθήκες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) τις πραγματικές εισφορές σε συνταξιοδοτικά ταμεία που είναι πληρωτέες από εργαζομένους, εργοδότες, αυτοαπασχολούμενους ή λοιπές θεσμικές μονάδες για λογαριασμό ατόμων ή νοικοκυριών που έχουν απαιτήσεις έναντι των ταμείων και εισπράττονται κατά την τρέχουσα λογιστική περίοδο·
- β) συν τις συμπληρωματικές εισφορές που αντιστοιχούν στο εισόδημα που εισπράττεται από την επένδυση των προβλέψεων των συνταξιοδοτικών ταμείων, το οποίο αποδίδεται στα νοικοκυριά που συμμετέχουν·
- γ) μείον τη χρέωση παροχής υπηρεσιών κατά τη σχετική περίοδο για τη διαχείριση των χρημάτων.

Οι αφαιρέσεις περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) κοινωνικές παροχές που ισούνται με τα ποσά που είναι πληρωτέα σε συνταξιούχους ή στα συντηρούμενα μέλη των οικογενειών τους με τη μορφή τακτικών πληρωμών ή άλλων παροχών·

β) συν κοινωνικές παροχές που αποτελούνται από τυχόν εφάπαξ ποσά που είναι πληρωτέα σε άτομα μόλις συνταξιοδοτούνται.

5.112. Οι συναλλαγές καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλιστικών ταμείων δεν περιλαμβάνουν τα χρήματα που μεταβιβάζονται από μη αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία σε αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία, τα οποία ταξινομούνται στον υποτομέα ασφαλιστικές επιχειρήσεις και συνταξιοδοτικά ταμεία (F.125), ως αποτέλεσμα της μετατροπής ενός ταμείου σε άλλο. Το γεγονός αυτό πρέπει να καταγράφεται στην κατηγορία μεταβολές ταξινόμησης τομέα και δομής (Κ.12.1) του λογαριασμού λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων (βλέπε παράγραφο 6.30).

5.113. Τα αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων είναι χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία νοικοκυριών μόνιμων ή μη μόνιμων κατοίκων και όχι χρηματοπιστωτικά στοιχεία των θεσμικών μονάδων που τα διαχειρίζονται.

Προκαταβολές ασφαλιστρών και αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων (F.62)

5.114. *Ορισμός:* Η υποκατηγορία προκαταβολές ασφαλιστρών και αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων (F.62) αποτελείται από όλες τις συναλλαγές προκαταβολών ασφαλιστρών που τηρούνται από ασφαλιστικές εταιρείες και (αυτόνομα και μη αυτόνομα) συνταξιοδοτικά ταμεία για:

- α) το ποσό που αντιπροσωπεύει το μέρος των ακαθάριστων εισπραχθέντων ασφαλιστρών που πρέπει να αποδοθεί στην επόμενη λογιστική περίοδο (προκαταβολές ασφαλιστρών)
- β) το συνολικό κατ' εκτίμηση τελικό κόστος της εκκαθάρισης όλων των απαιτήσεων που προκύπτουν από γεγονότα που συνέβησαν μέχρι το τέλος της λογιστικής περιόδου, είτε έχουν αναφερθεί είτε όχι, μείον τα ποσά που έχουν ήδη πληρωθεί έναντι τέτοιων απαιτήσεων (προβλέψεις έναντι εκκρεμών απαιτήσεων).

5.115. Οι προκαταβολές ασφαλιστρών προκύπτουν από το γεγονός ότι τα ασφαλίστρα πρέπει γενικά να καταβάλλονται κατά την έναρξη της περιόδου που καλύπτεται από την ασφάλιση, και η περίοδος αυτή συνήθως δεν συμπίπτει με την ίδια τη λογιστική περίοδο. Επομένως, όταν καταρτίζεται ο ισολογισμός στο τέλος της λογιστικής περιόδου, μέρος των πληρωτέων ασφαλιστρών κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου προορίζονται για την κάλυψη κινδύνων της επόμενης περιόδου. Οι προκαταβολές ασφαλιστρών καθορίζονται με βάση την αναλογία των σχετικών κινδύνων σε σχέση με τη χρονική περίοδο που υπολείπεται μέχρι τη λήξη του συμβολαίου.

Στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό, οι προκαταβολές ασφαλιστρών που καταγράφονται μεταξύ κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων και ασφαλιστικών επιχειρήσεων αποτελούνται από τα μέρη των ασφαλιστρών που είναι πληρωτέα κατά την τρέχουσα λογιστική περίοδο και προορίζονται για την κάλυψη κινδύνων κατά την επόμενη περίοδο.

5.116. Οι προκαταβολές ασφαλιστρών είναι χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία των κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Αν οι προκαταβολές αυτές αφορούν ασφάλεια ζωής, οι κάτοχοι ασφαλιστηρίων συμβολαίων είναι νοικοκυριά μόνιμοι κάτοικοι ή μη μόνιμοι κάτοικοι. Αν αφορούν ασφάλεια εκτός της ασφάλειας ζωής, ο κάτοχος του ασφαλιστηρίου συμβολαίου μπορεί να ανήκει σε οποιοδήποτε τομέα της οικονομίας ή στην αλλοδαπή. Τα ασφαλίστρα ή οι κοινωνικές εισφορές που καταβάλλονται από τους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων μπορούν να θεωρηθούν ως το κριτήριο κατανομής των προκαταβολών ασφαλιστρών μεταξύ των τομέων της οικονομίας και της αλλοδαπής.

5.117. Τα αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων τηρούνται από ασφαλιστικές εταιρείες για να καλυφθούν τα ποσά που αναμένουν ότι θα πληρώσουν όσον αφορά απαιτήσεις που δεν έχουν ακόμα εκκαθαριστεί, π.χ. επειδή είναι αμφισβητούμενες. Οι έγκυρες απαιτήσεις που έχουν γίνει αποδεκτές από ασφαλιστικές εταιρείες θεωρούνται πληρωτέες όταν συμβαίνει το γεγονός το οποίο δημιουργεί την απαίτηση — όσος χρόνος και αν απαιτείται για την εκκαθάριση των αμφισβητούμενων απαιτήσεων.

5.118. Τα αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων είναι χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία των δικαιούχων, που μπορεί να ανήκουν σε οποιοδήποτε τομέα της οικονομίας ή στην αλλοδαπή.

5.119. Η υποκατηγορία AF.62 περιλαμβάνει προβλέψεις για μη δεδουλευμένα ασφαλίστρα, άλλες τεχνικές προβλέψεις, προβλέψεις για εκκρεμείς ζημιές και εξισωτικές προβλέψεις, όπως ορίζονται από τα άρθρα 25, 26, 28 και 30 της οδηγίας 91/674/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1991, για τους ετήσιους και τους ενοποιημένους λογαριασμούς των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

ΛΟΙΠΟΙ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΟΙ/ΠΛΗΡΩΤΕΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ (F.7)

5.120. *Ορισμός:* Η κατηγορία λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί (F.7) αποτελείται από όλες τις συναλλαγές λοιπών εισπρακτέων/πληρωτέων λογαριασμών (AF.7), δηλαδή χρηματοπιστωτικών απαιτήσεων που δημιουργούνται ως αντιστάθμιση μιας χρηματοπιστωτικής ή μιας μη χρηματοπιστωτικής συναλλαγής σε περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει χρονική διαφορά μεταξύ της συναλλαγής και της αντίστοιχης πληρωμής.

- 5.121. Η κατηγορία F.7 συναλλαγές χρηματοπιστωτικών απαιτήσεων που προέρχονται από την πρόωρη ή καθυστερημένη πληρωμή αγαθών ή υπηρεσιών, διανεμητικών συναλλαγών ή δευτερεύοντος εμπορίου χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων. Αποτελούνται από τις αντισταθμιστικές συναλλαγές στην περίπτωση που η πληρωμή θα έπρεπε να καταβληθεί και δεν έχει καταβληθεί ακόμα. Τα χρέη που αφορούν εισόδημα που δημιουργείται διαχρονικά και οι πληρωμές υπερημερίας ταξινομούνται επίσης στην κατηγορία αυτή.
- 5.122. Η κατηγορία F.7 δεν περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
- στατιστικές αναντιστοιχίες, εκτός από τις χρονικές διαφορές μεταξύ συναλλαγών αγαθών και υπηρεσιών διανεμητικών συναλλαγών ή χρηματοπιστωτικών συναλλαγών και των αντιστοιχών πληρωμών·
  - στοιχεία για τα οποία δεν υπάρχουν αρκετές πληροφορίες έτσι ώστε να είναι δυνατή η ταξινόμησή τους. Η ταξινόμηση θα πρέπει να βασίζεται σε όσες πληροφορίες είναι διαθέσιμες·
  - στοιχεία για τη φύση των οποίων δεν είναι γνωστό τίποτε απολύτως·
  - το στοιχείο των «διαφόρων» του ισοζυγίου πληρωμών που περιγράφεται ως καθαρά σφάλματα και παραλείψεις·
  - πρόωρη ή καθυστερημένη πληρωμή (περιλαμβανομένων των πληρωμών υπερημερίας) στην περίπτωση της έκδοσης χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων ή της εξαγοράς απαιτήσεων εκτός από αυτές που ταξινομούνται στην κατηγορία F.7. Αυτές εξακολουθούν να ταξινομούνται στην κατηγορία τους.
- 5.123. Η κατηγορία F.7 διαρείται σε δύο υποκατηγορίες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών:
- εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (F.71)·
  - λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (F.79).

Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (F.71)

- 5.124. *Ορισμός:* Η υποκατηγορία εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (F.71) αποτελείται από όλες τις συναλλαγές εμπορικών πιστώσεων και προκαταβολών (AF.71), δηλαδή χρηματοπιστωτικών απαιτήσεων που προκύπτουν από την απευθείας παροχή πίστωσης εκ μέρους προμηθευτών και αγοραστών για συναλλαγές αγαθών και υπηρεσιών και προκαταβολών για εργασίες που συνεχίζονται ή πρόκειται να πραγματοποιηθούν και συνδέονται με τέτοιες συναλλαγές.
- 5.125. Η υποκατηγορία F.71 περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
- χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις σχετικές με την παράδοση αγαθών ή υπηρεσιών όπου δεν έχει πραγματοποιηθεί πληρωμή·
  - εμπορικές πιστώσεις τις οποίες έχουν δεχθεί εταιρείες αγοράς απαιτήσεων (φάκτορινγκ) εκτός εάν θεωρούνται ως δάνειο·
  - ενοίκιο κτιρίων που γίνεται πληρωτέο διαχρονικά·
  - πληρωμές υπερημερίας σχετικές με την πληρωμή αγαθών και υπηρεσιών, όταν δεν τεκμηριώνονται από δάνειο.
- 5.126. Η υποκατηγορία AF.71 δεν περιλαμβάνει δάνεια για τη χρηματοδότηση εμπορικών πιστώσεων. Αυτά ταξινομούνται στην κατηγορία AF.4 [βλέπε παράγραφο 5.81 στοιχείο η)].
- 5.127. Οι εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές μπορεί να χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις όλων των τομέων και της αλλοδαπής.

Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (F.79)

- 5.128. *Ορισμός:* Η υποκατηγορία λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (F.79) αποτελείται από όλες τις συναλλαγές λοιπών εισπρακτέων/πληρωτέων λογαριασμών εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (AF.79), δηλαδή χρηματοπιστωτικών απαιτήσεων που προκύπτουν από χρονικές διαφορές μεταξύ διανεμητικών συναλλαγών ή χρηματοπιστωτικών συναλλαγών στη δευτερεύουσα αγορά και της αντίστοιχης πληρωμής. Περιλαμβάνει επίσης χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις λόγω εισοδήματος που δημιουργείται διαχρονικά.
- 5.129. Η υποκατηγορία AF.79 περιλαμβάνει χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της χρονικής διαφοράς μεταξύ συναλλαγών και πληρωμών που γίνονται, όσον αφορά, για παράδειγμα, τα ακόλουθα:
- φόρους·
  - εισφορές·
  - μισθούς και ημερομίσθια·

- δ) γαιοπρόσοδο και προσόδους από περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους·
- ε) μερίσματα·
- στ) τόκους·
- ζ) συναλλαγές χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων στη δευτερεύουσα αγορά.

- 5.130. Κατά προτίμηση, η αντισταθμιστική χρηματοπιστωτική συναλλαγή του τόκου που δημιουργείται από χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (βλέπε παράγραφο 5.17) θα πρέπει να καταγράφεται σαν να επανεπενδύονται σ' αυτό το χρηματοπιστωτικό περιουσιακό στοιχείο. Η καταγραφή του τόκου θα πρέπει πάντως να ακολουθεί τις εθνικές πρακτικές. Αν η δημιουργία του τόκου δεν καταγράφεται σαν να επανεπενδύεται στο χρηματοπιστωτικό περιουσιακό στοιχείο, θα πρέπει να ταξινομείται στην υποκατηγορία F.79.
- 5.131. Κατά την ημερομηνία που είναι πληρωτέος ο τόκος, καταγράφονται δύο χρηματοπιστωτικές συναλλαγές (βλέπε παράγραφο 5.17): πρώτον, στην περίπτωση πληρωμής, μια συναλλαγή του περιουσιακού στοιχείου που χρησιμοποιείται για πληρωμή ή, σε περίπτωση μη πληρωμής, μια αύξηση των τόκων υπερημερίας που θα πρέπει να καταγραφεί στην υποκατηγορία F.79· δεύτερον, η αντισταθμιστική χρηματοπιστωτική συναλλαγή που μειώνει την καθαρή χρηματοπιστωτική αιτίαση του πιστωτή έναντι του οφειλέτη.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ: ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ (F.m)

- 5.132. *Ορισμός:* Οι άμεσες επενδύσεις εξωτερικού (F.m) αποτελούνται από όλες τις συναλλαγές αμέσων επενδύσεων εξωτερικού (AF.m), δηλαδή επενδύσεων που αφορούν μακροπρόθεσμη σχέση η οποία αντανάκλα ένα διαρκές συμφέρον μιας θεσμικής μονάδας μόνιμου κατοίκου μιας οικονομίας («άμεσος επενδυτής»), σε μια θεσμική μονάδα μόνιμη κάτοικο μιας οικονομίας άλλης από την οικονομία του επενδυτή («επιχείρηση αμέσων επενδύσεων»). Σκοπός του άμεσου επενδυτή είναι η άσκηση σημαντικής επιρροής στη διαχείριση της επιχείρησης που είναι μόνιμη κάτοικος της άλλης οικονομίας. Οι άμεσες επενδύσεις περιλαμβάνουν τόσο την αρχική συναλλαγή μεταξύ του άμεσου επενδυτή και της επιχείρησης αμέσων επενδύσεων και όλες τις επόμενες συναλλαγές κεφαλαίου μεταξύ τους και μεταξύ θυγατρικών τους εταιρειών, τόσο ανώνυμης όσο και μη ανώνυμης εταιρικής μορφής⁽¹⁷⁾.
- 5.133. Οι συναλλαγές χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που αποτελούν άμεσες επενδύσεις εξωτερικού θα πρέπει να καταγράφονται στις αντίστοιχες κατηγορίες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, δηλαδή δάνεια (F.4), μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο (F.5) και λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί (F.7). Πάντως, τα ποσά των άμεσων επενδύσεων εξωτερικού που περιλαμβάνονται σε καθεμία από τις κατηγορίες αυτές θα πρέπει επίσης να καταγράφονται ξεχωριστά ως υπόμνημα του ισολογισμού.

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ

- 5.134. Οι χρηματοπιστωτικές συναλλαγές καταγράφονται με τις αξίες συναλλαγής, δηλαδή τις αξίες σε εθνικό νόμισμα με τις οποίες τα σχετικά χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία ή/και υποχρεώσεις δημιουργούνται, ρευστοποιούνται, ανταλλάσσονται ή αναλαμβάνονται μεταξύ θεσμικών μονάδων, ή μεταξύ των θεσμικών μονάδων και της αλλοδαπής, βάσει αποκλειστικά εμπορικών κριτηρίων.
- 5.135. Οι χρηματοπιστωτικές συναλλαγές και οι αντισταθμιστικές χρηματοπιστωτικές ή μη χρηματοπιστωτικές συναλλαγές καταγράφονται με την ίδια αξία συναλλαγής. Υπάρχουν τρεις δυνατότητες:
- α) η χρηματοπιστωτική συναλλαγή είναι μια συναλλαγή μέσω πληρωμής σε εθνικό νόμισμα (βλέπε παραγράφους 5.04 και 5.23): η αξία συναλλαγής είναι ίση με την ποσότητα μέσων πληρωμής που ανταλλάσσεται·
  - β) η χρηματοπιστωτική συναλλαγή είναι συναλλαγή μέσω πληρωμής σε ξένο νόμισμα (βλέπε παραγράφους 5.04 και 5.23), ενώ η αντισταθμιστική συναλλαγή δεν είναι συναλλαγή μέσω πληρωμής σε εθνικό νόμισμα: η αξία συναλλαγής είναι ίση με το ποσό των μέσων πληρωμής που ανταλλάσσονται, το οποίο μετατρέπεται σε εθνικό νόμισμα με βάση την αγοραία ισοτιμία που ισχύει όταν πραγματοποιηθεί η πληρωμή·
  - γ) ούτε η χρηματοπιστωτική συναλλαγή ούτε η αντισταθμιστική ανταλλαγή είναι συναλλαγή μέσω πληρωμής (βλέπε παράγραφο 5.04): η αξία συναλλαγής προσδιορίζεται με βάση την τρέχουσα αγοραία αξία των σχετικών χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων ή/και υποχρεώσεων.
- 5.136. Η αξία συναλλαγής αναφέρεται σε μια συγκεκριμένη χρηματοπιστωτική συναλλαγή και την αντισταθμιστική της συναλλαγή. Από εννοιολογική άποψη, η αξία συναλλαγής θα πρέπει να διακρίνεται σαφώς από μια αξία που θα βασίζεται σε μια τιμή που προσφέρεται στην αγορά, μια λογική αγοραία τιμή, ή οποιαδήποτε τιμή που αποσκοπεί στο να εκφράσει τη γενικότητα των τιμών για μια κατηγορία παρόμοιων ή ακόμη και εντελώς ίδιων χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων ή/και υποχρεώσεων. Πάντως, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η αντισταθμιστική συναλλαγή μιας χρηματοπιστωτικής συναλλαγής είναι, για παράδειγμα, μια μεταβίβαση, και επομένως η χρηματοπιστωτική συναλλαγή πραγματοποιείται για όχι καθαρά εμπορικά κριτήρια, η αξία της συναλλαγής προσδιορίζεται με βάση την τρέχουσα αγοραία αξία των σχετικών χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων ή/και υποχρεώσεων.

⁽¹⁷⁾ Πρότυπος ορισμός του ΟΟΣΑ για τις άμεσες επενδύσεις εξωτερικού, τρίτη έκδοση.

5.137. Η αξία συναλλαγής δεν περιλαμβάνει χρέωση υπηρεσιών, αμοιβές, προμήθειες και παρόμοιες πληρωμές για υπηρεσίες που παρέχονται κατά την πραγματοποίηση των συναλλαγών· αυτές θα καταγράφονται ως πληρωμές για παροχή υπηρεσιών. Εξαιρούνται επίσης οι φόροι επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, οι οποίοι αντιμετωπίζονται ως φόροι επί υπηρεσιών που εντάσσονται στους φόρους επί προϊόντων. Όταν μια χρηματοπιστωτική συναλλαγή προϋποθέτει μια νέα έκδοση υποχρεώσεων, η αξία συναλλαγής είναι ίση με το ποσό της αναλαμβανόμενης υποχρέωσης, μη συμπεριλαμβανομένων τυχόν προκαταβληθέντων τόκων. Κατά τον ίδιο τρόπο, όταν εξαλείφεται μια υποχρέωση, η αξία συναλλαγής τόσο για τον πισωτή όσο και για τον οφειλέτη να πρέπει να αντιστοιχεί με τη μείωση της υποχρέωσης.

Ειδικά κριτήρια αποτίμησης για ορισμένες υποκατηγορίες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών

5.138. Χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (F.33)

- α) Όταν τα χρεόγραφα διατίθενται στην αγορά από τους εκδότες μέσω πωλητών-εγγυητών (underwriters) ή άλλων μεσαζόντων και στη συνέχεια πωλούνται στους τελικούς επενδυτές σε υψηλότερες τιμές, τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις θα πρέπει να καταγράφονται με βάση τις αξίες που καταβάλλουν οι επενδυτές. Οι διαφορές μεταξύ των ποσών που καταβάλλουν οι επενδυτές και αυτών που εισπράττουν οι εκδότες θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως πληρωμές για παροχή υπηρεσιών από τους εκδότες προς τους πωλητές-εγγυητές.
- β) Οι εκδόσεις χρεογράφων καταγράφονται με βάση την αξία έκδοσης. Όταν τα χρεόγραφα εκδίδονται με έκπτωση προεξόφλησης ή με επιβάρυνση, τα έσοδα του εκδότη κατά τη στιγμή της πώλησης, και όχι η αξία όψεως, καταγράφονται στους λογαριασμούς ως πραγματική αξία έκδοσης. Η διαφορά μεταξύ της αξίας έκδοσης και της αξίας εξαγοράς αντιμετωπίζεται ως τόκος που δημιουργείται κατά τη διάρκεια ζωής του χρεογράφου.
- γ) Οι κυμαινόμενες υφαιρετικές ομολογίες (deep-discount bonds) ή οι ομολογίες χωρίς τοκομερίδια θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως χρεόγραφα που εκδίδονται με έκπτωση. Ο τόκος δημιουργείται κατά τη διάρκεια ζωής των ομολογιών και αντιμετωπίζεται σαν να επανεπενδύεται σε τέτοιες ομολογίες (βλέπε παράγραφο 4.46).
- δ) Όταν μακροπρόθεσμα χρεόγραφα εκδίδονται με έκπτωση, που δεν είναι σημαντική, η διαφορά μεταξύ της αξίας έκπτωσης και της αξίας εξαγοράς μπορεί να τεκμαίρεται κατά την ημερομηνία έκδοσης.
- ε) Στην περίπτωση χρεογράφων των οποίων η αξία του αρχικού κεφαλαίου συνδέεται με ένα δείκτη τιμών, την τιμή ενός αγαθού ή ένα δείκτη συναλλαγματικής ισοτιμίας, η τιμή έκδοσης του χρεογράφου καταγράφεται ως αρχικό κεφάλαιο, και οι πληρωμές με τιμαριθμική ρήτρα που καταβάλλονται περιοδικά ή/και στη λήξη αντιμετωπίζονται ως τόκος που δημιουργείται κατά τη διάρκεια ζωής του χρεογράφου, ενώ η αντισταθμιστική συναλλαγή καταγράφεται στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό ως επανεπένδυση σε χρεόγραφα εκτός από μετοχές.
- στ) Οι επενδύσεις σε χρεόγραφα που κυκλοφορούν στη δευτερεύουσα αγορά καταγράφεται με βάση τη διατίμηση του χρηματιστηρίου ή την αγοραία τιμή.
- ζ) Τα χρεόγραφα που έχουν φτάσει στην ημερομηνία λήξης καταγράφονται με βάση την αξία εξαγοράς, που περιλαμβάνει τα προμ εξαγοράς αλλά δεν περιλαμβάνει τις πληρωμές από κλήρωση και τα προμ αποταμίευσης, που θα πρέπει να καταγράφονται ως τόκοι.
- η) Η μετατροπή ομολογιών σε μετοχές θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως πώληση ομολογιών και αγορά μετοχών [βλέπε παράγραφο 5.62 στοιχείο λ)]. Η αξία συναλλαγής θα πρέπει να προκύπτει από την αγοραία αξία των πωλουμένων ομολογιών, προϋποθέτοντας πιθανώς ένα κέρδος ή ζημία κτήσης από μετοχές που θα καταγράφεται στο λογαριασμό ανατίμησης (βλέπε παράγραφο 6.54).

5.139. Χρηματοπιστωτικά παράγωγα (F.34)

- α) Η αγοραπωλησία προαιρετικών δικαιωμάτων (οπιών) στη δευτερεύουσα αγορά και το κλείσιμο οπιών πριν την παράδοση προϋποθέτουν χρηματοπιστωτικές συναλλαγές. Αν μια οπιών φτάσει ως την ημερομηνία παράδοσης, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ή να μη χρησιμοποιηθεί. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η οπιών χρησιμοποιείται, μπορεί να καταβληθεί μια πληρωμή από τον εκδότη της οπιών προς τον κάτοχο της οπιών, ίση με τη διαφορά μεταξύ της ισχύουσας αγοραίας τιμής του βασικού περιουσιακού στοιχείου και της τιμής άσκησης της οπιών, ή, ως εναλλακτική λύση, μπορεί να υπάρξει αγορά ή πώληση του βασικού χρηματοπιστωτικού ή μη χρηματοπιστωτικού περιουσιακού στοιχείου, που καταγράφεται στην ισχύουσα αγοραία τιμή και μια αντισταθμιστική πληρωμή μεταξύ της οπιών και του εκδότη της οπιών, ίση με την τιμή άσκησης. Η διαφορά μεταξύ της επικρατούσας αγοραίας τιμής του βασικού περιουσιακού στοιχείου και της τιμής άσκησης είναι, και στις δύο περιπτώσεις, ίση με την αξία πιστοποίησης του προαιρετικού δικαιώματος, δηλαδή την τιμή της οπιών κατά την παράδοση. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το προαιρετικό δικαίωμα δεν ασκείται, δεν πραγματοποιείται συναλλαγή. Πάντως, ο εκδότης του προαιρετικού δικαιώματος πραγματοποιεί κέρδος κτήσης και ο κάτοχος προαιρετικού δικαιώματος έχει ζημία κτήσης που θα πρέπει να καταγράφεται στο λογαριασμό ανατίμησης.
- β) Τα χρηματοπιστωτικά παράγωγα εκτός από τα προαιρετικά δικαιώματα κατά κανόνα αφορούν συμβάσεις βάσει των οποίων δύο μέρη συμφωνούν να ανταλλάξουν συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία, είτε πραγματικά είτε χρηματοπιστωτικά, σε μια ή περισσότερες μελλοντικές χρονικές στιγμές. Οι συναλλαγές θα πρέπει να καταγράφονται όσον αφορά τα χρηματοπιστωτικά παράγωγα περιλαμβάνουν τυχόν αγοραπωλησία των συμβολαίων, καθώς και την καθαρή αξία των διακανονισμών που πραγματοποιούνται. Μπορεί επίσης να είναι αναγκαία η καταγραφή συναλλαγών συναφών με την κατάρτιση παραγώγων συμβολαίων. Πάντως, σε πολλές περιπτώσεις, τα

δύο μέρη συνάπτουν ένα παράγωγο συμβόλαιο χωρίς πληρωμή από το ένα μέρος στο άλλο· στις περιπτώσεις αυτές η αξία της συναλλαγής για την κατάρτιση του συμβολαίου είναι μηδενική και συνήθως δεν απαιτείται εγγραφή στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό.

- γ) Τυχόν ρητώς προαναφερόμενες προμήθειες που καταβάλλονται σε, ή εισπράττονται από, μεσίτες ή άλλους ενδιαμέσους για τη διευθέτηση προαιρετικών δικαιωμάτων, προθεσμιακών αγορών, ανταλλαγών (swaps) και λοιπών συμβάσεων παραγώγων αντιμετωπίζονται ως πληρωμές για παροχή υπηρεσιών στους κατάλληλους λογαριασμούς. Οι ροές πληρωμών τόκων που προκύπτουν από συμφωνίες ανταλλαγής (swaps) θα πρέπει να καταγράφονται ως εισόδημα περιουσίας, ενώ οι εξοφλήσεις αρχικού κεφαλαίου θα πρέπει να καταγράφονται ως συναλλαγές του κατάλληλου βασικού μέσου στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό. Τα συμβαλλόμενα μέρη μιας ανταλλαγής δεν θεωρούνται ότι παρέχουν υπηρεσίες αμοιβαία, όμως τυχόν πληρωμές σε τρίτους για τη διευθέτηση της ανταλλαγής θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως πληρωμή για την παροχή υπηρεσιών (βλέπε παράγραφο 4.47). Αν και το πομ που καταβάλλεται στον πωλητή ενός προαιρετικού δικαιώματος μπορεί εννοιολογικά να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνει μια επιβάρυνση για παροχή υπηρεσιών, στην πράξη δεν είναι συνήθως δυνατό να διακριθεί η συνιστώσα της παροχής υπηρεσιών. Επομένως, η συνολική τιμή θα πρέπει να καταγράφεται ως αγορά χρηματοπιστωτικού περιουσιακού στοιχείου από τον αγοραστή και ως ανάληψη υποχρέωσης από τον πωλητή.
- δ) Όταν οι ανταλλαγές περιλαμβάνουν την ανταλλαγή αρχικών κεφαλαίων, όπως π.χ. συμβαίνει στις ανταλλαγές συναλλάγματος, η αρχική ανταλλαγή αρχικών κεφαλαίων θα πρέπει να καταγράφεται ως συναλλαγή του βασικού μέσου που ανταλλάσσεται και όχι ως συναλλαγή χρηματοπιστωτικών παραγώγων (F.34). Στο σημείο αυτό δημιουργείται σιωπηρώς χρηματοπιστωτικό παράγωγο με μηδενική αρχική αξία. Στη συνέχεια, η αξία του παραγώγου θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τις ακόλουθες συνιστώσες:
- (1) την τρέχουσα αγοραία αξία της διαφοράς μεταξύ των αναμενόμενων μελλοντικών αγοραίων αξιών των αρχικών κεφαλαίων που θα επανανταλλάγουν και τα αρχικά κεφάλαια που αναφέρονται στη σύμβαση, και
  - (2) την τρέχουσα αγοραία αξία της μελλοντικής ροής τυχόν τόκων και άλλων χρηματικών ροών που ορίζονται στη σύμβαση.

Οι μεταβολές της αξίας του παραγώγου διαχρονικά θα πρέπει να καταγράφονται στο λογαριασμό ανατίμησης.

Οποιαδήποτε επανανταλλαγή αρχικών κεφαλαίων πραγματοποιηθεί αργότερα θα διέπεται από τους όρους και τις συνθήκες της σύμβασης ανταλλαγής, και μπορεί να προϋποθέτει την ανταλλαγή χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων σε τιμή διαφορετική από την επικρατούσα αγοραία τιμή για τέτοια περιουσιακά στοιχεία. Η αντισταθμιστική πληρωμή μεταξύ των συμβαλλόμενων της σύμβασης ανταλλαγής θα είναι αυτή που ορίζεται από τη σύμβαση. Στην περίπτωση αυτή, η διαφορά μεταξύ της αγοραίας τιμής και της συμβατικής τιμής είναι ίση με την αξία ρευστοποίησης του στοιχείου του ενεργητικού/παθητικού όπως θα ισχύει στην ημερομηνία λήξης και θα πρέπει να καταγράφεται ως συναλλαγή χρηματοπιστωτικών παραγώγων (F.34). Αυτή η τελική συναλλαγή παραγώγων και οποιαδήποτε τελική ροή τόκων πρέπει να αντιστοιχεί με το συνολικό κέρδος/ζημία ανατίμησης για όλη τη διάρκεια της σύμβασης ανταλλαγής. Η αντιμετώπιση είναι ανάλογη με αυτή που ορίζεται σχετικά με προαιρετικά δικαιώματα (οιμίον) που ασκούνται μέχρι την παράδοση [βλέπε στοιχείο α) παραπάνω].

5.140. Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο, εξαιρουμένων των μετοχών αμοιβαίων κεφαλαίων (F.51)

- α) Οι νέες μετοχές καταγράφονται στην αξία έκδοσης, που κατά κανόνα αντιστοιχεί με την ονομαστική αξία συν το πομ έκδοσης.
- β) Οι συναλλαγές μετοχών που βρίσκονται σε κυκλοφορία καταγράφονται στην αξία συναλλαγής. Όταν αυτή δεν είναι γνωστή, μπορεί να υπολογιστεί κατά προσέγγιση με βάση την τιμή χρηματιστηρίου ή την αγοραία τιμή για μετοχές που έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο, και τη λογιστική αξία για μετοχές που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο.
- γ) Οι μετοχές μερισματογράφων (scrip dividend shares) αποτιμώνται με την τιμή που εννοείται από την πρόταση μερισμάτων εκ μέρους του εκδότη.
- δ) Οι εκδόσεις δωρεάν μετοχών δεν καταγράφονται στο σύστημα (βλέπε παράγραφο 5.93). Πάντως, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η έκδοση δωρεάν μετοχών προϋποθέτει μεταβολές στη συνολική αγοραία αξία των μετοχών μιας εταιρείας, οι μεταβολές θα πρέπει να καταγράφονται στο λογαριασμό ανατίμησης (βλέπε παράγραφο 6.56).
- ε) Η αξία συναλλαγής των λοιπών συμμετοχών σε κεφάλαιο (F.513) είναι το ποσό των χρημάτων που μεταβιβάζεται από τους ιδιοκτήτες στις εταιρείες ή τις οιονεί εταιρείες τους. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορούν να μεταβιβαστούν χρήματα μέσω της ανάληψης υποχρεώσεων της εταιρείας ή της οιονεί εταιρείας.

5.141. Μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων (F.52)

- α) Οι συναλλαγές μετοχών αμοιβαίων κεφαλαίων περιλαμβάνουν την αξία των καθαρών συνεισφορών στο αμοιβαίο κεφάλαιο.
- β) Το εισόδημα περιουσίας που εισπράττεται από αμοιβαία κεφάλαια, χωρίς να περιλαμβάνει μέρος των εξόδων διαχείρισης, και αποδίδεται στους μετόχους, ακόμη και αν δεν διανέμεται σε αυτούς, έχει μια αντισταθμιστική εγγραφή στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό στις μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων. Το αποτέλεσμα είναι ότι το εισόδημα περιουσίας επανεπενδύεται.

ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ

- 5.142. Οι χρηματοπιστωτικές συναλλαγές και οι αντισταθμιστικές συναλλαγές τους πρέπει να καταγράφονται την ίδια χρονική στιγμή.
- 5.143. Όταν η αντισταθμιστική συναλλαγή μιας χρηματοπιστωτικής συναλλαγής είναι μη χρηματοπιστωτική συναλλαγή, και οι δύο καταγράφονται όταν πραγματοποιείται η μη χρηματοπιστωτική συναλλαγή. Για παράδειγμα, όταν οι πωλήσεις αγαθών ή υπηρεσιών δημιουργούν εμπορικές πιστώσεις, αυτή η χρηματοπιστωτική συναλλαγή πρέπει να καταγράφεται όταν πραγματοποιούνται οι εγγραφές στο σχετικό μη χρηματοπιστωτικό λογαριασμό.
- 5.144. Όταν η αντισταθμιστική συναλλαγή μιας χρηματοπιστωτικής συναλλαγής είναι και αυτή χρηματοπιστωτική συναλλαγή, υπάρχουν τρεις δυνατότητες:
- και οι δύο χρηματοπιστωτικές συναλλαγές είναι συναλλαγές μέσω πληρωμής (βλέπε παράγραφο 5.04): καταγράφονται όταν πραγματοποιείται η πρώτη πληρωμή
  - μόνο μία από τις δύο χρηματοπιστωτικές συναλλαγές είναι συναλλαγή μέσω πληρωμής (βλέπε παράγραφο 5.04): καταγράφονται όταν πραγματοποιείται η πληρωμή
  - καμία από τις δύο χρηματοπιστωτικές συναλλαγές δεν είναι συναλλαγή μέσω πληρωμής (βλέπε παράγραφο 5.04): καταγράφονται όταν πραγματοποιείται η πρώτη χρηματοπιστωτική συναλλαγή.

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΟΥΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥΣ

- 5.145. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν είναι διαθέσιμες οι βασικές στατιστικές για χρηματοπιστωτικές συναλλαγές, οι χρηματοπιστωτικές συναλλαγές μπορούν να καταρτιστούν με βάση τις μεταβολές στους χρηματοπιστωτικούς ισολογισμούς, δηλαδή τις μεταβολές του ποσού των κατεχομένων χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και των εκκρεμών υποχρεώσεων μεταξύ του ισολογισμού κλεισίματος και του ισολογισμού ανοίγματος. Η διαφορά μεταξύ του ποσού των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών και των μεταβολών των χρηματοπιστωτικών ισολογισμών αποτελείται από εγγραφές στο λογαριασμό ανατίμησης και στο λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων.

Παράρτημα 5.1

Σύνδεση με τα συνολικά μεγέθη χρήματος

- 5.146. Το παράρτημα αυτό παρουσιάζει μια μέθοδο που επιτρέπει την εμφάνιση συνολικών μεγεθών χρήματος στους ισολογισμούς και τους χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς.
- 5.147. Οι ορισμοί των συνολικών μεγεθών χρήματος που χρησιμοποιούνται αλλάζουν από τη μια χώρα στη άλλη, καθώς και διαχρονικά. Επιπλέον, οι ορισμοί αυτοί δεν βιολίζονται υποχρεωτικά στην ταξινόμηση των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και στην ταξινόμηση των τομέων όπως ορίζονται στο σύστημα. Επομένως, τα συνολικά μεγέθη χρήματος δεν ορίζονται στο σύστημα.
- 5.148. Τα παρακάτω προβλήματα εμφάνιζονται κατά την ένταξη των συνολικών μεγεθών χρήματος στους ισολογισμούς και τους χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς. Πρώτον, τα συνολικά μεγέθη χρήματος μπορεί να απαρτίζονται από συνιστώσες που δεν αντιστοιχούν με τις κλάσεις, δηλαδή τις κατηγορίες, υποκατηγορίες και υποτίτλους, των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων όπως ορίζονται στο σύστημα. Για παράδειγμα, ένα συνολικό μέγεθος χρήματος μπορεί να περιλαμβάνει μόνο ένα υποτίμημα της κατηγορίας μετρητά και καταθέσεις (AF.2). Η υποκατηγορία μπορεί να ορίζεται με μια αναφορά στην προθεσμία λήξης ή/και αναφορά στις θεσμικές μονάδες που κατέχουν ή εκδίδουν μετρητά και καταθέσεις. Δεύτερον, τα συνολικά μεγέθη χρήματος μπορεί να προϋποθέτουν τομείς που δημιουργούν χρήμα, τομείς που κατέχουν χρήμα και χρηματικά ουδέτερους τομείς, που δεν μπορούν να βασιστούν στους τομείς και υποτομείς όπως ορίζονται στο σύστημα. Τρίτον, οι πηγές δεδομένων που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση συνολικών μεγεθών χρήματος μπορεί να διαφέρουν στην πράξη από τις πηγές δεδομένων που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση των ισολογισμών και των χρηματοπιστωτικών λογαριασμών των τομέων και της αλλοδαπής.
- 5.149. Για να χαρακτηριστεί ένα συνολικό μέγεθος χρήματος MX στους ισολογισμούς ή τους χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς, μπορεί να είναι απαραίτητη η υποδιαίρεση τυχόν κλάσης ή χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που ορίζονται στο σύστημα σε δύο υποτίμηματα:
- MX_1 : υποτίμημα χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων (υποχρεώσεων) που ταξινομούνται στην κλάση ή και περιλαμβάνονται στο συνολικό μέγεθος χρήματος MX .
  - MX_2 : υποτίμημα χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων (υποχρεώσεων) που ταξινομούνται στην κλάση ή αλλά δεν συμπεριλαμβάνονται στο συνολικό μέγεθος χρήματος MX .

Στην πράξη, ορισμένες κλάσεις χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων (υποχρεώσεων) δεν συμμετέχουν ούτε καν σε ευρέα συνολικά μεγέθη χρήματος, όπως π.χ. νομισματικός χουρός και ΕΤΔ (AF.1), ή τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά (AF.6). Επομένως το MX_1 και MX_2 θα είναι μηδενικά, δηλαδή δεν είναι απαραίτητη η ανάλυση του AF.1 σε MX_1 και MX_2 ή του AF.6 σε MX_1 και MX_2 .

- 5.150. Το συνολικό μέγεθος χρήματος MX ισούται με το άθροισμα όλων των υποτιμημάτων των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων MX_i των τομέων που κατέχουν χρήμα, και το MX ισούται με το άθροισμα όλων των υποτιμημάτων των υποχρεώσεων MX_i των τομέων που δημιουργούν χρήμα.
- 5.151. Ένα σημαντικό πλεονέκτημα της μεθόδου αυτής είναι η ευελιξία. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες αλλάζει ο ορισμός ενός συνολικού μεγέθους χρήματος, το μόνο πράγμα που πρέπει να αναπροσαρμοστεί είναι οι αναλύσεις ορισμένων κλάσεων χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε MX_i και MX_{-i} .

Συνολικά μεγέθη χρήματος στους ισολογισμούς ή τους χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς

Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία των τομέων που κατέχουν χρήμα			Υποχρεώσεις των τομέων που δημιουργούν χρήμα	
Σύνολο	Ανάλυση κατά τομείς		Ανάλυση κατά τομείς	Σύνολο
		AF.1		
		AF.2		
		εκ των οποίων MX_2 MX_{-2}		
		AF.3		
		AF.33		
		εκ των οποίων MX_{33} MX_{-33}		
		AF.34		
		εκ των οποίων MX_{34} MX_{-34}		
		AF.4		
		AF.41		
		εκ των οποίων MX_{41} MX_{-41}		
		AF.42		
		εκ των οποίων MX_{42} MX_{-42}		
		AF.5		
		AF.51		
		εκ των οποίων MX_{51} MX_{-51}		
		AF.52		
		εκ των οποίων MX_{52} MX_{-52}		
		AF.6		
		AF.7		
		AF.71		
		εκ των οποίων MX_{71} MX_{-71}		
		AF.79		
		Σύνολο χρημα- τοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εκ των οποίων MX		

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΛΟΙΠΕΣ ΡΟΕΣ

- 6.01. Οι λοιπές ροές καλύπτουν την ανάλωση παγίου κεφαλαίου (Κ.1), τις αγορές και πωλήσεις μη χρηματοπιστωτικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων (Κ.2) και τις λοιπές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων (Κ.3-Κ.12).

Οι λοιπές μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων αποτελούνται από διάφορα είδη μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης που δεν είναι αποτέλεσμα συναλλαγών, οι οποίες καταγράφονται στον λογαριασμό κεφαλαίου και τους χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς. Καλύπτουν τις λοιπές μεταβολές του όγκου (Κ.3-Κ.10 και Κ.12), καθώς και τα κέρδη και ζημιές κτήσης (Κ.11).

ΑΝΑΛΩΣΗ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ (Κ.1)

- 6.02. *Ορισμός:* Η ανάλωση παγίου κεφαλαίου (Κ.1) αντιπροσωπεύει το ποσό των παγίων περιουσιακών στοιχείων που αναλώνονται, κατά τη διάρκεια της περιόδου που εξετάζεται ως αποτέλεσμα της φυσικής φθοράς και της προβλέψιμης απαρχαίωσης, περιλαμβανόμενης και μιας πρόβλεψης για απώλειες παγίων περιουσιακών στοιχείων ως αποτέλεσμα τυχαίων ζημιών έναντι των οποίων μπορεί να υπάρξει ασφάλιση.
- 6.03. Η ανάλωση παγίου κεφαλαίου πρέπει να υπολογίζεται για όλα τα πάγια περιουσιακά στοιχεία (εκτός από ζώα), περιλαμβανομένων τόσο των υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων όσο και των άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων, όπως το κόστος μεταλλευτικών ερευνών και το λογισμικό υπολογιστών, οι εκτεταμένες βελτιώσεις μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων και το κόστος της μεταβίβασης ιδιοκτησίας όσον αφορά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία.
- 6.04. Η ανάλωση παγίου κεφαλαίου (που θα πρέπει να διακρίνεται από την απόσβεση που δικαιολογείται για φορολογικούς σκοπούς ή την απόσβεση που εμφανίζεται στους λογαριασμούς των επιχειρήσεων) θα πρέπει να εκτιμάται με βάση τα αποθέματα παγίων περιουσιακών στοιχείων και την πιθανή μέση διάρκεια οικονομικής ζωής των διαφόρων κατηγοριών αυτών των στοιχείων. Για τον υπολογισμό των αποθεμάτων παγίων περιουσιακών στοιχείων, συνιστάται η χρήση της μεθόδου της διαρκούς απογραφής όταν δεν υπάρχουν άμεσες πληροφορίες όσον αφορά τα αποθέματα παγίων περιουσιακών στοιχείων. Τα αποθέματα παγίων περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να αποτιμώνται σε τιμές αγοραστή της τρέχουσας περιόδου.

Οι απώλειες παγίων περιουσιακών στοιχείων ως αποτέλεσμα τυχαίων ζημιών έναντι των οποίων μπορεί να υπάρξει ασφάλιση λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της μέσης ωφέλιμης ζωής των εν λόγω αγαθών. Για το σύνολο της οικονομίας οι πραγματικές συνήθειες τυχαίες ζημιές σε μια δεδομένη λογιστική περίοδο μπορεί να αναμένεται ότι θα είναι ίση, ή σχεδόν ίση, με το μέσο όρο. Πάντως, για τις επιμέρους μονάδες και ομάδες μονάδων μπορεί να υπάρξει διαφορά ανάμεσα στις πραγματικές συνήθειες ζημιές και το μέσο όρο των τυχαίων ζημιών. Στην περίπτωση αυτή, για τους τομείς, τυχόν διαφορά καταγράφεται στις λοιπές μεταβολές του όγκου των παγίων περιουσιακών στοιχείων.

Η ανάλωση παγίου κεφαλαίου υπολογίζεται σύμφωνα με τη μέθοδο της «ευθείας γραμμής», κατά την οποία γίνεται απόσβεση της αξίας ενός παγίου περιουσιακού στοιχείου με σταθερό ρυθμό για όλη τη διάρκεια ζωής του αγαθού.

Πάντως, ανάλογα με τη μορφή της πτώσης της αποτελεσματικότητας ενός παγίου περιουσιακού στοιχείου, μπορεί να απαιτείται ο υπολογισμός της ανάλωσης παγίου κεφαλαίου με βάση τη γεωμετρική μέθοδο απόσβεσης.

- 6.05. Στο σύστημα λογαριασμών, η ανάλωση παγίου κεφαλαίου καταγράφεται κάτω από κάθε εξισωτικό μέγεθος που εμφανίζεται μεικτό και καθαρό. Η «μεικτή» εγγραφή σημαίνει ότι δεν αφαιρείται η ανάλωση παγίου κεφαλαίου, ενώ η «καθαρή» εγγραφή σημαίνει ότι αφαιρείται η ανάλωση παγίου κεφαλαίου.

ΑΓΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΗ ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (Κ.2)

- 6.06. *Ορισμός:* Τα μη χρηματοπιστωτικά παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία⁽¹⁾ περιλαμβάνουν τη γη, τα λοιπά υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών, και τα άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία.
- 6.07. Η γη ορίζεται ως το ίδιο το έδαφος, περιλαμβανόμενης της κάλυψης του εδάφους και των συναφών επιφανειακών υδάτων⁽¹⁾. Τα συναφή επιφανειακά ύδατα περιλαμβάνουν τυχόν εσωτερικά ύδατα — ταμεινθρές, λίμνες, ποταμούς, κ.λπ. — επί των οποίων μπορούν να ασκηθούν δικαιώματα ιδιοκτησίας.

⁽¹⁾ Για τον ορισμό των περιουσιακών στοιχείων, βλέπε παράρτημα 7.1 του κεφαλαίου 7.

6.08. Τα ακόλουθα στοιχεία δεν περιλαμβάνονται στη γη:

- α) Κτίρια ή άλλες κατασκευές που βρίσκονται πάνω στη γη ή τη διατρέχουν οδοί, σήραγγες, κ.λπ.
- β) αμπελώνες, οπωρώνες ή άλλες φυτείες δένδρων και άλλων καλλιεργειών, κ.λπ.
- γ) περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους.
- δ) μη καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι.
- ε) υδάτινοι πόροι του υπεδάφους.

Τα στοιχεία α) και β) είναι παραχθέντα πάγια περιουσιακά στοιχεία, ενώ τα στοιχεία γ), δ) και ε) ανήκουν στα υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία.

6.09. Οι αγορές και πωλήσεις αποτιμώνται στις τρέχουσες αγοραίες τιμές που ισχύουν τη στιγμή που πραγματοποιούνται οι αγορές/πωλήσεις. Οι συναλλαγές της καταγράφονται με την ίδια αξία στους λογαριασμούς τόσο του αγοραστή όσο και του πωλήτη. Στην αξία αυτή δεν περιλαμβάνονται τα κόστη σχετικά με τη μεταφορά ιδιοκτησίας της γης, τα οποία αντιμετωπίζονται ως ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου.

6.10. Οι αγορές και πωλήσεις λοιπών υλικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων καλύπτουν τα περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους, τους μη καλλιεργούμενους βιολογικούς πόρους και τους υδάτινους πόρους. Τα περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους περιλαμβάνουν αποθέματα άνθρακα, πετρελαίου και φυσικού αερίου, αποθέματα μεταλλευμάτων και αποθέματα μη μεταλλικών ορυκτών⁽²⁾.

6.11. Οι αγορές και πωλήσεις λοιπών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων αποτιμώνται στις τρέχουσες αγοραίες τιμές που ισχύουν τη στιγμή που πραγματοποιούνται οι αγορές/πωλήσεις. Στις αγορές και πωλήσεις δεν συμπεριλαμβάνονται τα συναφή κόστη μεταβίβασης ιδιοκτησίας. Αυτά καταγράφονται ως ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου.

6.12. Τα άυλα μη χρηματοπιστωτικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν οντότητες για τις οποίες έχει χορηγηθεί δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, εκχωρήσεις και άλλες μεταβιβάσιμες συμβάσεις, φήμη και πελατεία και λοιπά άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία. Οι εκχωρήσεις αυτές αφορούν γη, περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους, καθώς και κατοικίες και κτίρια για χρήση εκτός κατοικίας⁽²⁾. Ως άλλα παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν οι μεταβιβάσιμες συμβάσεις με αθλητές και δημοσιογράφους. Η αξία των αγορών ή πωλήσεων εκχωρήσεων ή λοιπών μεταβιβάσιμων συμβάσεων αποτελείται από πληρωμές προς τον αρχικό ή επόμενο κάτοχο ή δικαιούχο, όταν οι εκχωρήσεις πωλούνται ή μεταβιβάζονται σε άλλες θεσμικές μονάδες. Η αξία των αγορών και πωλήσεων άυλων μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων δεν περιλαμβάνει τα σχετικά κόστη μεταβίβασης ιδιοκτησίας. Τα κόστη μεταβίβασης ιδιοκτησίας είναι συνιστώσα του ακαθάριστου σχηματισμού παγίου κεφαλαίου.

6.13. Οι αγορές και οι πωλήσεις μη χρηματοπιστωτικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων καταγράφονται στο λογαριασμό κεφαλαίου των τομέων, του συνόλου της οικονομίας και της αλλοδαπής.

ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (Κ.3-Κ.12)

6.14. *Ορισμός:* Οι λοιπές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων είναι ροές που δεν είναι αποτέλεσμα των συναλλαγών που καταγράφονται στο λογαριασμό κεφαλαίου και το χρηματοπιστωτικό λογαριασμό. Διακρίνονται δύο είδη λοιπών μεταβολών. Το πρώτο είδος είναι οι μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων. Το δεύτερο είδος είναι μεταβολές της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού, των στοιχείων του παθητικού και της καθαρής θέσης λόγω μεταβολών του επιπέδου και της διάρθρωσης των τιμών που οδηγούν σε κέρδη ή ζημιές κτήσης.

ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΟΓΚΟΥ (Κ.3-Κ.10 και Κ.12)

6.15. Οι λοιπές μεταβολές του όγκου είναι ροές με διαφορετικές λειτουργίες. Μια σημαντική λειτουργία είναι να δοθεί η δυνατότητα σε ορισμένα περιουσιακά στοιχεία να εισέρχονται και να εξέρχονται από το σύστημα με βάση την κανονική πορεία των γεγονότων, π.χ. εισοδοί και εξοδοί περιουσιακών στοιχείων που εμφανίζονται στη φύση. Αυτό έχει σημασία για την καταγραφή της ανακάλυψης, της εξάντλησης και της υποβάθμισης φυσικών περιουσιακών στοιχείων. Μια δεύτερη λειτουργία είναι η καταγραφή των συνεπειών εξαιρετικών, απροβλέπτων γεγονότων τα οποία επηρεάζουν τα οικονομικά οφέλη που προέρχονται από περιουσιακά στοιχεία.

6.16. Οι λοιπές μεταβολές του όγκου καλύπτουν τις ακόλουθες εννέα κατηγορίες:

- α) οικονομική εμφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων (Κ.3)

⁽²⁾ Για τον ορισμό των περιουσιακών στοιχείων, βλέπε παράρτημα 7.1 του κεφαλαίου 7.

- β) οικονομική εμφάνιση παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων (Κ.4)
- γ) φυσική αύξηση μη καλλιεργουμένων βιολογικών πόρων (Κ.5)
- δ) οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων (Κ.6)
- ε) απώλειες λόγω φυσικών καταστροφών (Κ.7)
- στ) κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση (Κ.8)
- ζ) λοιπές μεταβολές του όγκου μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων π.δ.κ.α. (Κ.9)
- η) λοιπές μεταβολές του όγκου χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων π.δ.κ.α. (Κ.10)
- θ) μεταβολές ταξινόμησης και δομής (Κ.12).

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΜΗ ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (Κ.3)

6.17. Η οικονομική εμφάνιση μη χρηματοπιστωτικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων (Κ.3) αντιπροσωπεύει την αύξηση του όγκου τέτοιων στοιχείων, η οποία δεν είναι αποτέλεσμα παραγωγής.

Συμπεριλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- α) μεικτές αυξήσεις της ποσότητας εκμεταλλεύσιμων πόρων του υπεδάφους: βεβαιωμένων αποθεμάτων άνθρακα, πετρελαίου, φυσικού αερίου, μεταλλευμάτων ή μη μεταλλικών ορυκτών που είναι οικονομικά εκμεταλλεύσιμα. Αυτό καλύπτει επίσης την αύξηση των αποθεμάτων των οποίων η εκμετάλλευση γίνεται οικονομικώς συμφέρουσα ως αποτέλεσμα τεχνολογικής προόδου ή μεταβολών των σχετικών τιμών
- β) μεταφορές λοιπών φυσικών περιουσιακών στοιχείων στην οικονομική δραστηριότητα: οντότητες που υπάρχουν στη φύση και οι οποίες αλλάζουν καθεστώς έτσι ώστε να χαρακτηρίζονται ως οικονομικά περιουσιακά στοιχεία, όπου τα οικονομικά περιουσιακά στοιχεία είναι οντότητες για τις οποίες ισχύουν δικαιώματα ιδιοκτησίας εκ μέρους θεσμικών μονάδων, και από τις οποίες οι ιδιοκτήτες τους μπορούν να αποκομίσουν οικονομικά οφέλη (π.χ. εκμετάλλευση παρθένων δασών, αλλαγή καθεστώτος της γης από μη χρησιμοποιήσιμη σε γη που μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο πλαίσιο της οικονομίας, ανάκτηση γης)
- γ) μεταβολές ποιότητας μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων λόγω μεταβολών οικονομικών χρήσεων: οι μεταβολές ποιότητας αντιμετωπίζονται ως μεταβολές του όγκου. Οι μεταβολές ποιότητας που καταγράφονται εδώ εμφανίζονται ως αντίστοιχο μεταβολών οικονομικής χρήσης οι οποίες εμφανίζονται ως μεταβολές ταξινόμησης (βλέπε παράγραφο 6.32), π.χ. από καλλιεργήσιμη γη σε γη που βρίσκεται κάτω από κτίρια
- δ) εμφάνιση άυλων μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων: τα άυλα μη χρηματοπιστωτικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία εμφανίζονται όταν χορηγούνται διπλώματα ευρεσιτεχνίας ή συντάσσονται μεταβιβάσιμες συμβάσεις. Επίσης, όταν μια επιχείρηση πωλείται σε τιμή που υπερβαίνει τα ίδια κεφάλαιά της (βλέπε παράγραφο 7.05), το πλεόνασμα της τιμής αγοράς σε σχέση με την καθαρή θέση είναι το περιουσιακό στοιχείο «φήμη και πελατεία». Η φήμη και πελατεία που δεν τεκμηριώνεται από πώληση/αγορά δεν θεωρείται ως οικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (Κ.4)

6.18. Η οικονομική εμφάνιση παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων (Κ.4) στην περίπτωση αγαθών που δεν είναι ήδη καταγεγραμμένα σε ισολογισμούς. Είναι η αναγνώριση μιας σημαντικής ή ιδιαίτερης αξίας που θεωρείται ως οικονομική εμφάνιση που πρέπει να καταγραφεί στις λοιπές μεταβολές του όγκου.

Η οικονομική εμφάνιση παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- α) τιμαφή, όπως πολύτιμοι λίθοι και λοιπά αντικείμενα τέχνης, όταν αναγνωρίζεται για πρώτη φορά η μεγάλη αξία ή η καλλιτεχνική σημασία ενός αντικειμένου που δεν είναι ήδη καταγεγραμμένο στον ισολογισμό
- β) ιστορικά μνημεία, όταν αναγνωρίζεται για πρώτη φορά η ιδιαίτερη αρχαιολογική, ιστορική ή πολιτιστική σημασία μιας κατασκευής ή μιας τοποθεσίας που δεν έχει ήδη καταγραφεί στους ισολογισμούς.

ΦΥΣΙΚΗ ΑΥΞΗΣΗ ΜΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ (Κ.5)

6.19. Η φυσική αύξηση μη καλλιεργουμένων βιολογικών πόρων (Κ.5) δεν υπόκειται στον άμεσο έλεγχο, την ευθύνη και τη διαχείριση μιας θεσμικής μονάδας και επομένως δεν αποτελεί παραγωγή. Η επαύξηση οικονομικών περιουσιακών στοιχείων όπως μη υλοτομημένη φυσική ξυλεία ή ψάρια σε εκβολές ποταμών θα πρέπει στην περίπτωση αυτή να θεωρείται ως οικονομική εμφάνιση.

- 6.20. Η φυσική αύξηση θα πρέπει να καταγράφεται ως προσθήκη (Κ.5)· η εξάντληση τέτοιων πόρων θα πρέπει να καταγράφεται ως οικονομική εξαφάνιση (Κ.61). Πάντως, στην πράξη, η φυσική αύξηση μπορεί να καταγραφεί μόνο ως καθαρή, επειδή οι φυσικές μετρήσεις που ενδέχεται να είναι η μοναδική διαθέσιμη βάση για την καταγραφή είναι, στην πραγματικότητα, καθαρές μετρήσεις.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ ΜΗ ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (Κ.6)

- 6.21. Η οικονομική εξαφάνιση μη χρηματοπιστωτικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων (Κ.6) περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
- α) εξάντληση φυσικών οικονομικών περιουσιακών στοιχείων (Κ.61), που καλύπτει τη μείωση αποθεμάτων περιουσιακών στοιχείων του υπεδάφους και την εξάντληση μη καλλιεργουμένων βιολογικών πόρων που περιλαμβάνονται στο όριο των στοιχείων του ενεργητικού (βλέπε παράγραφο 6.19)
  - β) λοιπή οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων (Κ.62):
    - (1) λοιπές μειώσεις της ποσότητας εκμεταλλεύσιμων πόρων του υπεδάφους (επανεκτιμήσεις των δυνατοτήτων εκμετάλλευσης λόγω μεταβολών της τεχνολογίας ή των σχετικών τιμών).
    - (2) μεταβολή ποιότητας μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων λόγω μεταβολών των οικονομικών χρήσεων.
    - (3) υποβάθμιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων λόγω οικονομικής δραστηριότητας. Αυτό καλύπτει την υποβάθμιση της γης, των υδάτινων πόρων και, καταρχήν, άλλων φυσικών περιουσιακών στοιχείων.
    - (4) λήξη και διαγραφή φήμης και πελατείας ή μεταβιβάσιμων συμβάσεων, και λήξη της προστασίας από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

ΖΗΜΙΕΣ ΛΟΓΩ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ (Κ.7)

- 6.22. Οι ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών (Κ.7) που καταγράφονται ως λοιπές μεταβολές του όγκου περιουσιακών στοιχείων είναι αποτέλεσμα διακεκριμένων και αναγνωρίσιμων γεγονότων μεγάλης έκτασης που μπορούν να καταστρέψουν στοιχεία από οποιαδήποτε κατηγορία οικονομικών (μη χρηματοπιστωτικών ή χρηματοπιστωτικών) περιουσιακών στοιχείων.
- 6.23. Στα γεγονότα αυτά περιλαμβάνονται οι μεγάλοι σεισμοί, οι εκρήξεις ηφαιστίων, τα παλιρροιακά κύματα, οι ιδιαίτερα ισχυρές καταιγίδες, οι ξηρασίες και άλλες φυσικές καταστροφές· πολεμικές πράξεις, ταραχές και άλλα πολιτικά γεγονότα· και τεχνολογικά ατυχήματα όπως εκτεταμένες διαρροές τοξικών ουσιών ή διαρροή ραδιενεργών σωματιδίων στην ατμόσφαιρα.

Εδώ περιλαμβάνονται, συγκεκριμένα, τα ακόλουθα:

- α) υποβάθμιση της ποιότητας της γης λόγω ασυνήθων πλημμυρών ή ζημιών από ανέμους·
- β) καταστροφή καλλιεργουμένων περιουσιακών στοιχείων από ξηρασία ή ασθένεια·
- γ) κατάστροφη κτιρίων, εξοπλισμού ή τιμαλφών από πυρκαγιές δασών ή σεισμούς·
- δ) τυχαία καταστροφή μετρητών ή χρεογράφων πληρωτέων στο μέλλοντα, λόγω φυσικών καταστροφών ή πολιτικών γεγονότων.

ΚΑΤΑΣΧΕΣΕΙΣ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ (Κ.8)

- 6.24. Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση (Κ.8) πραγματοποιούνται όταν οι κυβερνήσεις ή άλλες θεσμικές μονάδες λαμβάνουν υπό την κατοχή τους τα περιουσιακά στοιχεία άλλων θεσμικών μονάδων, περιλαμβανομένων και μονάδων μη μόνιμων κατοίκων, χωρίς πλήρη αποζημίωση, για λόγους άλλους εκτός από την πληρωμή φόρων, προστίμων ή παρομοίων εισφορών. Το μη αποζημιωμένο μέρος τέτοιων μονόπλευρων κατασχέσεων δεν είναι μεταβίβαση κεφαλαίου που καταγράφεται στο λογαριασμό κεφαλαίου.

ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΟΓΚΟΥ ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ π.δ.κ.α. (Κ.9)

- 6.25. Στις λοιπές μεταβολές του όγκου μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων (Κ.9) καταγράφονται οι επιπτώσεις απροσδόκητων γεγονότων στα οικονομικά οφέλη που προέρχονται από περιουσιακά στοιχεία.

Εδώ περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- α) απόβλεπτη απαρχαίωση

Η ανάλωση παγίου κεφαλαίου δεν καλύπτει την απόβλεπτη απαρχαίωση παγίων περιουσιακών στοιχείων, και το ποσό που περιλαμβάνεται για την κανονικά αναμενόμενη απαρχαίωση μπορεί να μην καλύπτει την πραγματική απαρχαίωση. Επομένως, θα πρέπει να γίνουν εγγραφές που θα αντιστοιχούν στη μείωση της αξίας των παγίων περιουσιακών στοιχείων λόγω της εισαγωγής βελτιωμένης τεχνολογίας.

- β) διαφορές μεταξύ των προβλέψεων που περιλαμβάνονται στην ανάλυση παγίου κεφαλαίου για την κάλυψη συνήθων ζημιών και των πραγματικών ζημιών
- Η ανάλυση παγίου κεφαλαίου δεν καλύπτει τις απρόβλεπτες ζημιές, και το ποσό που συμπεριλαμβάνεται για τις κανονικά αναμενόμενες ζημιές μπορεί να είναι μικρότερο από (ή να υπερβαίνει) τις πραγματικές ζημιές. Επομένως, πρέπει να γίνουν διορθώσεις για να καλυφθεί η απρόβλεπτη μείωση (ή αύξηση) της αξίας των παγίων περιουσιακών στοιχείων λόγω αυτών των γεγονότων.
- γ) υποβάθμιση παγίων περιουσιακών στοιχείων που δεν προβλέπεται στην ανάλυση παγίου κεφαλαίου: μείωση της αξίας παγίων περιουσιακών στοιχείων από, για παράδειγμα, τις απρόβλεπτες συνέπειες οξέων που υπάρχουν στην ατμόσφαιρα και τη βροχή σε οικοδομικές επιφάνειες ή αμαξώματα οχημάτων
- δ) εγκατάλειψη εγκαταστάσεων παραγωγής πριν να ολοκληρωθούν ή πριν να τεθούν σε οικονομική χρήση
- ε) εξαιρετικές ζημιές σε αποθέματα (π.χ. από πυρκαγιά, από ληστείες, από επίθεση εντόμων σε αποθήκες δημητριακών)
- στ) στατιστικές αναντιστοιχίες, όσον αφορά μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία, μεταξύ του ισολογισμού κλεισίματος και του αντίστοιχου ισολογισμού ανοίγματος.

ΛΟΙΠΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΟΓΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ π.δ.κ.α. (Κ.10)

- 6.26. Εδώ καταγράφονται όλες οι μεταβολές των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που δεν οφείλονται σε χρηματοπιστωτικές συναλλαγές οι οποίες καταγράφονται στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό, που δεν προέρχονται από κέρδη και ζημιές κτήσης που εγγράφονται στο λογαριασμό ανατίμησης, που δεν είναι μεταβολές ταξινόμησης και δομής και δεν οφείλονται σε ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών και κατασχές χωρίς αποζημίωση.
- 6.27. Η κατηγορία Κ.10 περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
- α) χορηγήσεις και ακυρώσεις ειδικών τραπεζικών δικαιωμάτων (ΕΤΔ) (ΑΕ.12) (βλέπε παραγράφους 5.33-5.35)
- Για τα ΕΤΔ δεν υπάρχει ούτε πλασματική υποχρέωση. Επομένως, ο μηχανισμός με τον οποίο δημιουργούνται τα ΕΤΔ (που αναφέρεται ως χορηγήσεις ΕΤΔ) και εξαφανίζονται τα ΕΤΔ (ακυρώσεις ΕΤΔ) δεν αντιμετωπίζεται ως μηχανισμός που δημιουργεί συναλλαγές στο ΣΕΛ αλλά που δημιουργεί εγγραφές στο λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων. Οι χορηγήσεις ΕΤΔ αυξάνουν τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία των νομισματικών αρχών, ενώ οι ακυρώσεις ΕΤΔ μειώνουν τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά τους στοιχεία.
- β) λοιπές μεταβολές του όγκου σχετικά με συνταξιοδοτικά ταμεία με καθορισμένες αποδοχές.
- Τα συνταξιοδοτικά προγράμματα με καθορισμένες αποδοχές είναι αυτά στα οποία το επίπεδο των συντάξεων που θα χορηγούνται στους εργαζομένους που συμμετέχουν είναι εγγυημένο. Οι συντάξεις συνδέονται μέσω κάποιου τύπου με τη διάρκεια υπηρεσίας του συνταξιοδοτικού ταμείου. Για τα συνταξιοδοτικά προγράμματα με καθορισμένες αποδοχές, μια εγγραφή στο λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων καταγράφει τις μεταβολές της μαθηματικώς προσδιορισμένης υποχρέωσης που οφείλεται σε μεταβολές της διάρθρωσης των συντάξεων, οι οποίες θα πρέπει να διακρίνονται από τις μεταβολές της ηλικιακής και υπηρεσιακής σύνθεσης του συνόλου των δικαιούχων. Ως παραδείγματα μεταβολών της δομής των συντάξεων μπορούν να αναφερθούν μεταβολές του τύπου, μειώσεις της ηλικιακής συνταξιοδότησης, ή χρηματοδότηση για ετήσια αύξηση (που συνήθως καθορίζεται ως σταθερά επί τοις εκατό ανά έτος) των μελλοντικών συντάξεων ή όλων των συντάξεων που ήδη καταβάλλονται.
- γ) εξαιρετικές απώλειες μετρητών ή χρεωγράφων εξοφληθέν στο φέροντα λόγω π.χ., πυρκαγιάς ή κλοπής
- δ) παραγραφή επισφαλών χρεών από τους πιστωτές
- Μονομερής αναγνώριση από ένα πιστωτή ότι μια χρηματοπιστωτική απαίτηση δεν μπορεί πλέον να εισπραχθεί, λόγω χρεωκοπίας ή άλλων παραγόντων, και η συνακόλουθη αφαίρεση αυτής της χρηματοπιστωτικής απαίτησης από τον ισολογισμό του πιστωτή θα πρέπει να δικαιολογείται εδώ, μαζί με την αφαίρεση της υποχρέωσης από τον οφειλέτη. Πάντως, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η οφειλέτης θεσμική μονάδα ελέγχεται από τον πιστωτή, η ακύρωση ή η μείωση χρεών εκ μέρους του πιστωτή, που δεν οφείλεται σε χρεωκοπία, καταγράφεται στους λογαριασμούς συσσώρευσης.
- ε) στατιστικές αναντιστοιχίες, όσον αφορά χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις μεταξύ του ισολογισμού κλεισίματος και του αντίστοιχου ισολογισμού ανοίγματος.

6.28. Στην κατηγορία Κ.10 δεν περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- α) διαγραφή χρέους με αμοιβαία συμφωνία μεταξύ του οφειλέτη και του πιστωτή (απαλλαγή από χρέος): αντιμετωπίζεται ως χρηματοπιστωτική συναλλαγή μεταξύ του πιστωτή και του οφειλέτη [βλέπε παράγραφο 4.165 στοιχείο στ) και παράγραφο 5.16] και όχι ως λοιπή μεταβολή του όγκου

- β) αποκήρυξη χρέους: η μονομερής διαγραφή μιας υποχρέωσης εκ μέρους ενός οφειλέτη δεν αναγνωρίζεται από το σύνταγμα.

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΗΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ (Κ.12)

- 6.29. Οι μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής (Κ.12) περιλαμβάνουν τις μεταβολές της τομεακής ταξινόμησης και της δομής θεσμικών μονάδων (Κ.12.1) και τις μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (Κ.12.2).

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΗΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΟΜΗΣ ΤΟΜΕΩΝ (Κ.12.1)

- 6.30. Η αναταξινόμηση μιας θεσμικής μονάδας από έναν τομέα σε άλλον συνεπάγεται τη μεταφορά ολόκληρου του ισολογισμού της: π.χ. μια θεσμική μονάδα ταξινομημένη στον τομέα των νοικοκυριών γίνεται οιονεί εταιρεία για να αναταξινομηθεί στον τομέα των επιχειρήσεων.

Οι μεταβολές της δομής θεσμικών μονάδων καλύπτουν την εμφάνιση και την εξαφάνιση ορισμένων χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που προκύπτουν από την αναδιάρθρωση της εταιρείας. Όταν μια εταιρεία εξαφανίζεται ως ανεξάρτητο νομικό πρόσωπο επειδή απορροφάται από μία ή περισσότερες άλλες εταιρείες, όλες οι απαιτήσεις/υποχρεώσεις, περιλαμβανομένων των μετοχών και των λοιπών συμμετοχών σε κεφάλαιο, που υπάρχουν μεταξύ αυτής της εταιρείας και των εταιρειών που την απορρόφησαν εξαφανίζονται από το σύστημα. Πάντως, η αγορά μετοχών και λοιπής συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο μιας εταιρείας στο πλαίσιο μιας συγχώνευσης θα πρέπει να καταγράφεται ως χρηματοπιστωτική συναλλαγή μεταξύ της αγοράστριας εταιρείας και του προηγούμενου ιδιοκτήτη. Η αντικατάσταση των υπαρχουσών μετοχών με μετοχές της αγοράστριας ή της νέας εταιρείας θα πρέπει να καταγράφονται ως εξαγορές μετοχών, συνοδευόμενες από την έκδοση νέων μετοχών. Απαιτήσεις/υποχρεώσεις που υπήρχαν μεταξύ της εταιρείας που απορροφήθηκε και τρίτων παραμένουν αναλλοίωτες και μεταβιβάζονται στην εταιρεία ή τις εταιρείες που την απορρόφησαν.

Αντιστοίχως, όταν μια εταιρεία διαρρέεται με νομική πράξη σε δύο ή περισσότερες θεσμικές μονάδες, στην κατηγορία αυτή καταγράφονται νέες απαιτήσεις και υποχρεώσεις (εμφάνιση χρηματοπιστωτικών μέσων) (Κ.12.1).

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΗΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (Κ.12.2)

- 6.31. Η κατηγορία Κ.12.2 διακρίνει τη νομιματοποίηση/απονομιματοποίηση χρυσού (Κ.12.21) από τις μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων, εκτός από τη νομιματοποίηση/απονομιματοποίηση χρυσού (Κ.12.22).

- 6.32. Η νομιματοποίηση/απονομιματοποίηση χρυσού (Κ.12.21) καταγράφεται στο λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων των νομισματικών αρχών, δηλαδή στον υποτομέα της κεντρικής τράπεζας (S.121) ή του κράτους (S.1311).

Νομιματοποίηση χρυσού πραγματοποιείται όταν οι νομισματικές αρχές αναταξινόμούν το χρυσό από απόθεμα τιμαλφών σε αποθεματικό περιουσιακό στοιχείο που κρατείται από τις νομισματικές αρχές. Στην περίπτωση αυτή, ο λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων καταγράφει μείωση των τιμαλφών που κατέχουν και αύξηση του νομισματικού χρυσού που κατέχουν.

Οι αγορές νομισματικού χρυσού απευθείας από άλλες νομισματικές αρχές ταξινομούνται ως χρηματοπιστωτικές συναλλαγές νομισματικού χρυσού (F.11). Όλες οι άλλες αγορές, περιλαμβανομένων και των αγορών από ενδιαμέσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς ή μέσω μιας οργανωμένης αγοράς χρυσού, πρέπει να καταγράφονται ως αγορές τιμαλφών οι οποίες θα ακολουθούνται από μεταβολή της ταξινόμησης.

Απονομιματοποίηση χρυσού πραγματοποιείται όταν οι νομισματικές αρχές μεταφέρουν χρυσό από τα αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία στα τιμαλφή. Στην περίπτωση αυτή, μειώνεται ο νομισματικός χρυσός που κατέχουν οι νομισματικές αρχές και εμφανίζεται αύξηση στα τιμαλφή τους. Οι πωλήσεις νομισματικού χρυσού απευθείας σε άλλες νομισματικές αρχές ταξινομούνται ως χρηματοπιστωτικές συναλλαγές νομισματικού χρυσού (F.11). Όλες οι άλλες πωλήσεις, περιλαμβανομένων και των πωλήσεων σε ενδιαμέσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς ή μέσω μιας οργανωμένης αγοράς χρυσού, πρέπει να καταγράφονται ως πωλήσεις τιμαλφών αφού πρώτα έχει πραγματοποιηθεί μεταβολή της ταξινόμησης.

- 6.33. Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από την νομιματοποίηση/απονομιματοποίηση χρυσού (Κ.12.22): ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν οι μεταβολές της χρήσης γης ή η μετατροπή κατοικιών σε κτίρια για εμπορική χρήση ή αντίστροφα. Στην περίπτωση της γης, και οι δύο εγγραφές — μια αρνητική εγγραφή για την παλιά κατηγορία και μια θετική εγγραφή για τη νέα κατηγορία — πρέπει να γίνουν με την ίδια αξία στην κατηγορία Κ.12.22. Η μεταβολή της αξίας της γης που οφείλεται στην αλλαγή της χρήσης καταγράφεται στην οικονομική εμφάνιση [βλέπε παράγραφο 6.17 στοιχείο γ)] ή την εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων [βλέπε παράγραφο 6.21 στοιχείο β)], που θεωρούνται ως μεταβολές του όγκου.

Η κατηγορία Κ.12.22 δεν περιλαμβάνει τη μετατροπή ομολογίων σε μετοχές. Η μετατροπή αυτή καταγράφεται ως δύο χρηματοπιστωτικές συναλλαγές [βλέπε παράγραφο 5.62 στοιχείο λ)].

- 6.34. Οι εγγραφές για λοιπές μεταβολές του όγκου (Κ.3-Κ.10 και Κ.12) καταγράφονται στους λογαριασμούς λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων των τομέων, του συνόλου της οικονομίας και της αλλοδαπής.

ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΑ ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ ΚΤΗΣΗΣ (Κ.11)

- 6.35. Τα ονομαστικά κέρδη κτήσης⁽³⁾ είναι η κατηγορία των λοιπών μεταβολών της αξίας στοιχείων του ενεργητικού, στοιχείων του παθητικού και επομένως και της καθαρής θέσης που αντανάκλα τις μεταβολές του ύψους και της διάρθρωσης των τιμών τους. Τα ονομαστικά κέρδη κτήσης αναλύονται σε ουδέτερα κέρδη κτήσης και πραγματικά κέρδη κτήσης.
- 6.36. *Ορισμός:* Το ονομαστικό κέρδος κτήσης (Κ.11) για μια δεδομένη ποσότητα ενός περιουσιακού στοιχείου ορίζεται ως η μεταβολή της αξίας του στοιχείου αυτού για τον ιδιοκτήτη ως αποτέλεσμα μεταβολής της τιμής του ή, γενικότερα, της νομισματικής του αξίας. Το ονομαστικό κέρδος κτήσης από μια υποχρέωση ορίζεται ως η μεταβολή της αξίας αυτής της υποχρέωσης ως αποτέλεσμα μεταβολής της τιμής της, ή, γενικότερα, της νομισματικής της αξίας, αλλά με αντίθετο πρόσημο.
- 6.37. Ένα θετικό κέρδος κτήσης οφείλεται σε αύξηση της τιμής ενός δεδομένου περιουσιακού στοιχείου ή σε μείωση της αξίας μιας δεδομένης υποχρέωσης. Ένα αρνητικό κέρδος κτήσης — δηλαδή ζημία κτήσης — οφείλεται στη μείωση της αξίας ενός δεδομένου περιουσιακού στοιχείου ή σε αύξηση της αξίας μιας δεδομένης υποχρέωσης.
- 6.38. Τα ονομαστικά κέρδη κτήσης που εγγράφονται στο λογαριασμό ανατίμησης είναι αυτά που προέρχονται από περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις, ασχέτως του αν ρευστοποιούνται ή όχι. Ένα κέρδος κτήσης λέγεται ότι ρευστοποιείται όταν το εν λόγω περιουσιακό στοιχείο πωλείται, εξασφαλίζεται, χρησιμοποιείται ή διατίθεται με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, ή όταν εξοφλείται η υποχρέωση. Επομένως, μη ρευστοποιηθέν κέρδος είναι αυτό που εμφανίζεται για ένα περιουσιακό στοιχείο που εξακολουθεί να ανήκει ή για μια υποχρέωση που εξακολουθεί να υφίσταται στο τέλος της λογιστικής περιόδου. Το ρευστοποιηθέν κέρδος νοείται συνήθως ως το κέρδος που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια ολόκληρης της περιόδου κατά την οποία κάποιος έχει στην ιδιοκτησία του το περιουσιακό στοιχείο, ή κατά την οποία υφίσταται υποχρέωση, ασχέτως του αν η περίοδος αυτή συμπίπτει με τη λογιστική περίοδο ή όχι. Πάντως, εφόσον τα κέρδη κτήσης εγγράφονται στο σύστημα με βάση το πότε εμφανίζονται, η διάκριση μεταξύ ρευστοποιηθέντων και μη ρευστοποιηθέντων κερδών, αν και είναι χρήσιμη για ορισμένους σκοπούς, δεν εμφανίζεται στις ταξινομήσεις και τους λογαριασμούς.
- 6.39. Τα κέρδη κτήσης περιλαμβάνουν κέρδη από κάθε είδους περιουσιακά στοιχεία: μη χρηματοπιστωτικά παραχθέντα και μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία, και χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία. Έτσι, καλύπτονται κέρδη κτήσης από αποθέματα κάθε είδους αγαθών τα οποία κρατούν οι παραγωγοί, περιλαμβανομένων και των συνεχιζόμενων εργασιών.
- 6.40. Ονομαστικά κέρδη κτήσης μπορεί να εμφανιστούν από περιουσιακά στοιχεία που κρατούνται για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου και όχι μόνο για περιουσιακά στοιχεία που εμφανίζονται στους ισολογισμούς ανοίγιατος ή/και κλεισίματος. Τα ονομαστικά κέρδη κτήσης που αποκομίζει ο ιδιοκτήτης ενός συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου, ή μιας δεδομένης ποσότητας ενός συγκεκριμένου τύπου περιουσιακού στοιχείου, μεταξύ δύο χρονικών στιγμών, ορίζονται ως εξής:

νομισματική αξία αυτού του περιουσιακού στοιχείου κατά τη μεταγενέστερη χρονική στιγμή.

μείον

νομισματική αξία αυτού του περιουσιακού στοιχείου κατά την προγενέστερη χρονική στιγμή.

με την προϋπόθεση ότι το ίδιο το περιουσιακό στοιχείο δεν υφίσταται ποιοτική ή ποσοτική μεταβολή σε αυτό το χρονικό διάστημα. Το ονομαστικό κέρδος κτήσης (G) που εμφανίζεται για μια δεδομένη ποσότητα q ενός περιουσιακού στοιχείου μεταξύ των χρονικών στιγμών 0 και t μπορεί να εκφραστεί ως εξής:

$$G = (p_t - p_0) \times q$$

όπου p_0 και p_t είναι οι τιμές του περιουσιακού στοιχείου κατά τις χρονικές στιγμές 0 και t, αντιστοίχως. Για τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις με σταθερή τρέχουσα αξία για τα οποία οι τιμές p_0 και p_t ισούνται εξ ορισμού με τη μονάδα, το ονομαστικό κέρδος κτήσης είναι πάντοτε μηδενικό.

- 6.41. Για τον υπολογισμό των ονομαστικών κερδών κτήσης, οι αγορές και οι πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων πρέπει να αποτιμώνται με τον ίδιο τρόπο που αποτιμώνται στο λογαριασμό κεφαλαίων και το χρηματοπιστωτικό λογαριασμό. Στην περίπτωση παγίων περιουσιακών στοιχείων η αξία μίας αγοράς είναι το ποσό που καταβάλλει ο αγοραστής στον

⁽³⁾ Ο όρος «κέρδη κτήσης» χρησιμοποιείται για να καλύψει τόσο τα κέρδη όσο και τις ζημιές κτήσης, γιατί εννοείται σαφώς ότι τα κέρδη κτήσης μπορεί να είναι αρνητικά όπως και θετικά. Επίσης, ο όρος «περιουσιακό στοιχείο» μπορεί να χρησιμοποιείται συνολικά για να καλύπτει τόσο στοιχεία του ενεργητικού όσο και στοιχεία του παθητικού.

παραγωγό ή στον πωλητή, συν τα συναφή κόστη μεταβίβασης ιδιοκτησίας που βαρύνουν τον αγοραστή. Η αξία της πώλησης ενός υπάρχοντος παγίου περιουσιακού στοιχείου είναι το ποσό που εισπράττει ο πωλητής από τον αγοραστή, μείον τα κόστη μεταβίβασης ιδιοκτησίας που βαρύνουν τον πωλητή.

Διακρίνονται τέσσερις διαφορετικές καταστάσεις οι οποίες δημιουργούν ονομαστικά κέρδη κτήσης:

- (1) περιουσιακό στοιχείο που κρατείται για όλη τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου: το ονομαστικό κέρδος κτήσης που δημιουργείται κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου ισούται με την αξία στον ισολογισμό κλεισίματος, μείον την αξία στον ισολογισμό ανοίγματος. Οι αξίες είναι οι κατ' εκτίμηση αξίες που θα είχαν τα περιουσιακά στοιχεία αν αγοράζονταν την εποχή που καταρτίζεται ο ισολογισμός. Το ονομαστικό κέρδος δεν ρευστοποιείται.
- (2) περιουσιακό στοιχείο το οποίο κρατείται κατά την αρχή της περιόδου και το οποίο πωλείται κατά τη διάρκεια της περιόδου: το ονομαστικό κέρδος κτήσης που εμφανίζεται ισούται με την αξία που έχει στον ισολογισμό κλεισίματος, μείον την πραγματική ή την κατ' εκτίμηση αξία πώλησης. Το ονομαστικό κέρδος ρευστοποιείται.
- (3) περιουσιακό στοιχείο που αγοράζεται κατά τη διάρκεια της περιόδου και το οποίο εξακολουθεί να κρατείται κατά το τέλος της περιόδου: το ονομαστικό κέρδος κτήσης που εμφανίζεται ισούται με την αξία στον ισολογισμό κλεισίματος, μείον την πραγματική ή κατ' εκτίμηση αξία απόκτησης του περιουσιακού στοιχείου. Το ονομαστικό κέρδος δεν ρευστοποιείται.
- (4) περιουσιακό στοιχείο που αγοράζεται και πωλείται κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου: το ονομαστικό κέρδος κτήσης που εμφανίζεται ισούται με την πραγματική ή κατ' εκτίμηση αξία πώλησης, μείον την πραγματική ή κατ' εκτίμηση αξία απόκτησης. Το ονομαστικό κέρδος ρευστοποιείται.

6.42. Τα ονομαστικά κέρδη κτήσης που καταγράφονται είναι αυτά που εμφανίζονται για περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις, είτε ρευστοποιούνται είτε όχι. Καταγράφονται στο λογαριασμό ανατίμησης των τομέων, του συνόλου της οικονομίας και της αλλοδαπής.

ΟΥΔΕΤΕΡΑ ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ ΚΤΗΣΗΣ (Κ.11.1)

6.43. *Ορισμός:* Το ουδέτερο κέρδος κτήσης (Κ.11.1) από ένα περιουσιακό στοιχείο ορίζεται ως η αξία του κέρδους κτήσης που θα προέκυπτε εάν η τιμή του περιουσιακού στοιχείου μεταβαλλόταν διαχρονικά με τον ίδιο ρυθμό που μεταβάλλεται το γενικό επίπεδο τιμών.

Τα ουδέτερα κέρδη κτήσης επισημαίνονται για να διευκολυνθεί ο υπολογισμός των πραγματικών κερδών κτήσης που αναδιανέμουν την πραγματική αγοραστική δύναμη μεταξύ των τομέων.

6.44. Έστω ότι το γενικό επίπεδο των τιμών συμβολίζεται ως r . Το ουδέτερο κέρδος κτήσης (GN) από μια δεδομένη ποσότητα q ενός περιουσιακού στοιχείου μεταξύ των χρονικών στιγμών 0 και t υπολογίζεται με τον τύπο:

$$GN = p_0 \times (r_t/r_0 - 1)$$

όπου $p_0 \times q$ είναι η τρέχουσα αξία του περιουσιακού στοιχείου τη χρονική στιγμή 0 και r_t/r_0 ο συντελεστής μεταβολής του γενικού επιπέδου τιμών μεταξύ των χρονικών στιγμών 0 και t . Ο όρος r_t/r_0 εφαρμόζεται για όλα τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις.

6.45. Δεν υπάρχει κατάλληλος ιδανικός γενικός δείκτης τιμών για τον υπολογισμό των ουδέτερων κερδών κτήσης. Κατά συνθήκη, ο γενικός δείκτης τιμών που θα πρέπει να εφαρμόζεται για τον υπολογισμό των ουδέτερων κερδών κτήσης είναι ο δείκτης τιμών για τελικές εθνικές χρήσεις εκτός από τις μεταβολές αποθεμάτων.

6.46. Τα ουδέτερα κέρδη κτήσης καταγράφονται στο λογαριασμό ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης που είναι επιμέρους λογαριασμός του λογαριασμού ανατίμησης των τομέων, του συνόλου της οικονομίας και της αλλοδαπής.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΚΕΡΔΗ/ΖΗΜΙΕΣ ΚΤΗΣΗΣ (Κ.11.2)

6.47. *Ορισμός:* Το πραγματικό κέρδος κτήσης (Κ.11.2) ενός περιουσιακού στοιχείου ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ του ονομαστικού και του ουδέτερου κέρδους κτήσης από αυτό το περιουσιακό στοιχείο.

Το πραγματικό κέρδος κτήσης GR από μια δεδομένη ποσότητα q ενός περιουσιακού στοιχείου μεταξύ των χρονικών στιγμών 0 και t υπολογίζεται με τον ακόλουθο τύπο:

$$GR = G - GN$$

ή

$$GR = (p_t/p_0 - r_t/r_0) \times p_0 \times q$$

Έτσι, οι αξίες των πραγματικών κερδών κτήσης από περιουσιακά στοιχεία εξαρτώνται από τις κινήσεις των τιμών τους κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, σε σχέση με τις κινήσεις άλλων τιμών, κατά μέσο όρο, όπως μετρώνται με το γενικό δείκτη τιμών.

- 6.48. Τα πραγματικά κέρδη κτήσης καταγράφονται στο λογαριασμό πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης, που είναι επιμέρους λογαριασμός του λογαριασμού ανατίμησης των τομέων, του συνόλου της οικονομίας και της αλλοδαπής.

ΚΕΡΔΗ ΚΤΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ

Μετρητά και καταθέσεις (AF.2)

- 6.49. Οι τρέχουσες αξίες των μετρητών και των καταθέσεων των εκφρασμένων σε εθνικό νόμισμα παραμένουν σταθερές διαχρονικά. Η «τιμή» ενός τέτοιου περιουσιακού στοιχείου ισούται πάντοτε με τη μονάδα, ενώ η ποσότητα είναι ο αριθμός των μονάδων του νομίσματος στο οποίο είναι εκφρασμένα. Τα ονομαστικά κέρδη κτήσης τέτοιων περιουσιακών στοιχείων είναι πάντοτε μηδενικά. Για το λόγο αυτό, η διαφορά μεταξύ των αξιών των αποθεμάτων ανοίγματος και κλεισίματος τέτοιων περιουσιακών στοιχείων, με εξαίρεση τις λοιπές μεταβολές του όγκου των περιουσιακών στοιχείων, εξηγείται πλήρως με τις αξίες των συναλλαγών αυτών των περιουσιακών στοιχείων. Στην περίπτωση αυτή, είναι συνήθως δυνατό να εκπέσουν οι τελευταίες από τα στοιχεία του ισολογισμού.
- 6.50. Πάντως, για να υπολογιστούν τα ουδέτερα και τα πραγματικά κέρδη κτήσης από περιουσιακά στοιχεία με σταθερή τρέχουσα αξία, απαιτούνται δεδομένα για το χρόνο και τις αξίες των συναλλαγών, καθώς και για τις αξίες στον ισολογισμό ανοίγματος και τον ισολογισμό κλεισίματος. Ας υποθέσουμε, για παράδειγμα, ότι συνάπτεται ένα δάνειο το οποίο εξοφλείται κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου ενώ το γενικό επίπεδο τιμών ανεβαίνει. Το ουδέτερο κέρδος από το δάνειο είναι θετικό και το πραγματικό κέρδος αρνητικό από την απόψη του πιστωτή, ενώ το ύψος του εξαρτάται από τη χρονική διάρκεια κατά την οποία το δάνειο παραμένει εξοφλητέο, και από το ποσοστό του πληθωρισμού. Είναι αδύνατο να καταγραφούν τέτοιες πραγματικές ζημιές χωρίς δεδομένα σχετικά με την αξία των δανείων που χορηγήθηκαν και εξοφλήθηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου και τους χρόνους κατά τους οποίους χορηγήθηκαν και εξοφλήθηκαν. Γενικά, μπορεί να υποθεθεί ότι εάν η συνολική απόλυτη αξία των θετικών και αρνητικών συναλλαγών είναι μεγάλη σε σχέση με τα επίπεδα των ισολογισμών ανοίγματος και κλεισίματος, οι κατά προσέγγιση εκτιμήσεις των ουδέτερων και των πραγματικών κερδών κτήσης από χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις με σταθερές τρέχουσες αξίες που προέρχονται μόνο από δεδομένα του ισολογισμού μπορεί να μην είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικές. Αζομία και η καταγραφή των αξιών των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών σε μεζιτή βάση — δηλαδή ξεχωριστή καταγραφή των χορηγηθέντων και εξοφληθέντων δανείων για να γίνεται διάκριση από τη συνολική αξία των δανείων, μείον των εξοφλήσεων — μπορεί να μην επαρκεί χωρίς πληροφορίες σχετικά με τους χρόνους χορήγησης και εξόφλησης των δανείων.

Δάνεια (AF.4) και λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί (AF.7)

- 6.51. Αυτά που ισχύουν για τα μετρητά και τις καταθέσεις ισχύουν και για τα δάνεια και τους λοιπούς εισπρακτέους/πληρωτέους λογαριασμούς, που δεν είναι αντικείμενα αγοροπωλησιών. Πάντως, όταν ένα υπάρχον δάνειο ή εμπορική πίστωση πωλείται σε άλλη θεσμική μονάδα, η διαφορά μεταξύ της τιμής εξόφλησης και της τιμής συναλλαγής θα πρέπει να καταγράφεται στο λογαριασμό ανατίμησης του πωλητή και του αγοραστή κατά τη στιγμή της συναλλαγής.

Χρεόγραφα εκτός από μετοχές (AF.3)

- 6.52. Όταν εκδίδονται ομολογίες με ειδική τιμή ή με προεξόφληση, περιλαμβανομένων και των κυμαινομένων υφαιρετικών ομολογιών (deep discounted bonds) και των ομολογιών άνευ τοκομεριδίου (zero coupon bonds), η διαφορά μεταξύ της τιμής έκδοσης και της τιμής όψης ή εξόφλησης κατά τη λήξη δείχνει τον τόκο τον οποίο ο εκδότης υποχρεούται να καταβάλει κατά τη διάρκεια ζωής της ομολογίας. Οι τόκοι αυτοί καταγράφονται ως εισόδημα περιουσίας πληρωτέο από τον εκδότη της ομολογίας και εισπρακτέο από τον κάτοχο της ομολογίας, επιπλέον τυχόν τοκομεριδίων που καταβάλλει στην πραγματικότητα ο εκδότης σε καθορισμένα χρονικά διαστήματα κατά τη διάρκεια ζωής της ομολογίας. Οι δεδουλευμένοι τόκοι καταγράφονται στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό σαν να επανεπενδύονται ταυτόχρονα στην ομολογία εκ μέρους του κατόχου της ομολογίας⁽⁴⁾. Επομένως, καταγράφονται στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό ως αγορά περιουσιακού στοιχείου που προστίθεται στο υπάρχον περιουσιακό στοιχείο (βλέπε παράγραφο 5.17). Έτσι, η βαθμιαία αύξηση της αγοραίας τιμής μιας ομολογίας που αποδίδεται στη συσσώρευση καταβληθέντων και επανεπενδυθέντων τόκων αντανακλά την αύξηση του εξοφλητέου αρχικού κεφαλαίου, δηλαδή του μεγέθους του περιουσιακού στοιχείου. Πρόκειται ουσιαστικά για ποσοτική αύξηση ή αύξηση του όγκου και όχι για αύξηση τιμής. Δεν δημιουργεί κέρδος κτήσης για τον κάτοχο της ομολογίας ή ζημία κτήσης για τον εκδότη της ομολογίας. Η περίπτωση είναι ανάλογη με ενός αγαθού, όπως του κρασιού, που φορμίζει ενώ βρίζεται σε αποθήκευση. Τυχόν αύξηση της τιμής του κρασιού που αποδίδεται σε βελτίωση της ποιότητάς του αντανακλά αύξηση

⁽⁴⁾ Το σύστημα συνιστά το χειρισμό αυτό, επιτρέπει όμως την καταγραφή των τόκων αυτών στους λοιπούς εισπρακτέους/πληρωτέους λογαριασμούς (AF.7) όταν αυτό απαιτείται για λόγους συμμόρφωσης με τις εθνικές πρακτικές (βλέπε παράγραφο 5.130).

του όγκου και όχι της τιμής. Ο ομολογίες μεταβάλλονται ποιοτικά με την πάροδο του χρόνου όσο πλησιάζουν στη λήξη τους και πρέπει οπωσδήποτε να αναγνωρισθεί ότι η αύξηση της αξίας τους λόγω της συσσώρευσης καταβληθέντων τόκων δεν είναι μεταβολές της τιμής και δεν δημιουργούν κέρδη κτήσης.

- 6.53. Πάντως, οι τιμές των ομολογιών σταθερού επιτοκίου μεταβάλλονται επίσης, όταν μεταβάλλονται τα αγοραία επιτόκια, ενώ οι τιμές κυμαίνονται αντίστροφα προς τις κινήσεις του επιτοκίου. Οι συνέπειες μιας δεδομένης μεταβολής του επιτοκίου στην τιμή μιας επιμέρους ομολογίας είναι μικρότερη, όσο πιο κοντά στη λήξη της βρίσκεται η ομολογία. Οι μεταβολές των τιμών των ομολογιών που μπορούν να αποδοθούν σε μεταβολές των αγοραίων επιτοκίων αποτελούν μεταβολές της τιμής και όχι της ποσότητας. Επομένως, δημιουργούν ονομαστικά κέρδη ή ζημιές κτήσης τόσο για τους εκδότες όσο και για τους κατόχους των ομολογιών. Τυχόν αύξηση του επιτοκίου δημιουργεί ονομαστικό κέρδος κτήσης για τον εκδότη της ομολογίας και ισοότιση ονομαστική ζημία κτήσης για τον κάτοχο της ομολογίας, και αντίστροφα στην περίπτωση μείωσης των επιτοκίων.

Μπορούν να υπάρξουν ονομαστικά κέρδη ή ζημιές κτήσης για συναλλαγματικές, όπως και για ομολογίες. Πάντως, δεδομένου ότι οι συναλλαγματικές είναι βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα με πολύ πιο σύντομη προθεσμία λήξης, τα κέρδη κτήσης που δημιουργούνται από μεταβολές του επιτοκίου είναι γενικά πολύ μικρότερα από αυτά που δημιουργούνται για ομολογίες με την ίδια αξία όφης.

- 6.54. Η μετατροπή ομολογιών σε μετοχές καταγράφεται συνήθως ως δύο χρηματοπιστωτικές συναλλαγές [βλέπε παράγραφο 5.62 στοιχείο λ)]. Πραγματοποιείται συνήθως σε τιμή χαμηλότερη από την αγοραία τιμή των μετοχών και το τυχόν κέρδος κτήσης που προκύπτει θα πρέπει να καταγράφεται ως μεταβολή της τιμής στις μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο στο λογαριασμό ανατίμησης.
- 6.55. Η αξία των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (AF.34) μπορεί να μεταβάλλεται λόγω μεταβολών της αξίας του υποκειμένου μέσου, μεταβολές της ευκηνιότητας της τιμής του υποκειμένου μέσου, ή όσο πλησιάζει η περίοδος εκτέλεσης ή η λήξη. Όλες αυτές οι μεταβολές της αξίας θα πρέπει να θεωρούνται ως μεταβολές της τιμής και να καταγράφονται στον Κ.11.

Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε μετοχικό κεφάλαιο (AF.5)

- 6.56. Οι μετοχές που χορηγούνται ως δώρο (βλέπε παράγραφο 5.93) αυξάνουν τον αριθμό των μετοχών και την ονομαστική αξία της έκδοσης μετοχών αλλά, θεωρητικά, δεν μεταβάλλουν την αγοραία αξία του συνόλου των μετοχών. Κατά συνθήκη, δεν εμφανίζονται καθόλου στους λογαριασμούς. Πάντως, οι εκδόσεις αυτές είναι σχεδιασμένες έτσι ώστε να βελτιώνουν τη ρευστότητα των μετοχών στην αγορά και επομένως μπορεί να οδηγήσουν σε αύξηση της συνολικής αγοραίας αξίας των μετοχών που έχουν εκδοθεί — οποιαδήποτε τέτοια μεταβολή θα πρέπει να καταγράφεται ως αποτέλεσμα ανατίμησης.

Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά (AF.6)

- 6.57. Οι μεταβολές της καθαρής συμμετοχής των νοικοκυριών σε τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά και σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων (AF.61), που εμφανίζονται μεταξύ της αρχής και του τέλους της λογιστικής περιόδου, και οι οποίες είναι αποτέλεσμα ονομαστικών κερδών ή ζημιών κτήσης από την επένδυση αποθεματικών ασφαλιστικών εταιρειών και συνταξιοδοτικών ταμείων, καταγράφονται στο λογαριασμό ανατίμησης, καθώς και οι μεταβολές της προπληρωμής ασφαλιστών και αποθεματικών έναντι εκκρεμών απαιτήσεων (AF.62) που οφείλονται σε κέρδη ή ζημιές κτήσης.

ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΦΡΑΣΜΕΝΑ ΣΕ ΞΕΝΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

- 6.58. Η αξία ενός ξένου περιουσιακού στοιχείου μετράται με την αγοραία αξία του σε ξένο νόμισμα, μετατρέπόμενη στο νόμισμα της χώρας της οποίας ο ιδιοκτήτης είναι μόνιμος κάτοικος, με βάση την τρέχουσα ισοτιμία. Επομένως, μπορεί να εμφανιστούν ονομαστικά κέρδη κτήσης όχι μόνο επειδή μεταβάλλεται η τιμή του περιουσιακού στοιχείου σε τοπικό νόμισμα αλλά επίσης και επειδή μεταβάλλεται η συναλλαγματική ισοτιμία. Η συνολική αξία των ονομαστικών κερδών κτήσης που δημιουργούνται κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου μπορεί να υπολογιστεί με το συνήθη τρόπο, αφαιρώντας την αξία των συναλλαγών από τη διαφορά μεταξύ των αξιών του ισολογισμού ανοίγματος και του ισολογισμού κλεισίματος. Για το σκοπό αυτό, οι συναλλαγές χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων σε ξένο νόμισμα πρέπει να μετατραπούν σε εθνικό νόμισμα χρησιμοποιώντας τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά τη στιγμή που πραγματοποιούνται οι συναλλαγές, ενώ οι αξίες του ισολογισμού ανοίγματος και του ισολογισμού κλεισίματος πρέπει να μετατραπούν χρησιμοποιώντας τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά τις ημερομηνίες που αναφέρονται στους ισολογισμούς. Αυτό σημαίνει ότι η συνολική αξία των συναλλαγών — αποκτήσεις μείον πωλήσεις — σε ξένο νόμισμα μετατρέπεται, στην πραγματικότητα, χρησιμοποιώντας μια μέση σταθμισμένη συναλλαγματική ισοτιμία στην οποία οι σταθμίσεις αντιστοιχούν με τις αξίες των συναλλαγών που πραγματοποιούνται σε διαφορετικές ημερομηνίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

- 7.01. *Ορισμός:* Ο ισολογισμός είναι μια δήλωση, που καταρτίζεται σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή, σχετικά με τις αξίες των κατεχομένων περιουσιακών στοιχείων και των χρηματοπιστωτικών υποχρεώσεων που υπάρχουν. Το εξισωτικό μέγεθος καλείται καθαρή θέση (B.90).

Τα αποθέματα των περιουσιακών στοιχείων και των χρηματοπιστωτικών απαιτήσεων που καταγράφονται στον ισολογισμό αποτιμώνται με βάση τις αγοραίες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός.

- 7.02. Οι ισολογισμοί καταρτίζονται για τομείς, το σύνολο της οικονομίας και την αλλοδαπή.

Για έναν τομέα ο ισολογισμός δείχνει την αξία όλων των περιουσιακών στοιχείων — παραχθέντων, μη παραχθέντων και χρηματοπιστωτικών — και των υποχρεώσεων, καθώς και την καθαρή θέση του τομέα. Για το σύνολο οικονομίας, ο ισολογισμός παρέχει ως εξισωτικό μέγεθος αυτό που αναφέρεται συχνά ως εθνικός πλούτος — το άθροισμα των μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και των καθαρών χρηματοπιστωτικών στοιχείων σε σχέση με την αλλοδαπή.

Ο ισολογισμός της αλλοδαπής, που λέγεται εξωτερικός λογαριασμός περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, αποτελείται αποκλειστικά από χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις.

- 7.03. Οι εταιρείες θεωρείται ότι έχουν καθαρή θέση επιπλέον της αξίας των μετοχών και των λοιπών τίτλων συμμετοχής που έχουν εκδοθεί. Στην περίπτωση των οιονεί εταιρειών, η καθαρή θέση είναι μηδενική, γιατί η αξία του κεφαλαίου που κατέχει ο ιδιοκτήτης υποτίθεται ότι ισούται με τα στοιχεία του ενεργητικού, μείον τις υποχρεώσεις της εταιρείας. Επομένως, η καθαρή θέση των επιχειρήσεων αμέσων επενδύσεων μόνιμων κατοίκων, που είναι θυγατρικές εταιρειών μη μόνιμων κατοίκων και αντιμετωπίζονται επομένως ως οιονεί εταιρείες, είναι μηδενική.

- 7.04. Η διαφορά μεταξύ των συνολικών χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και των συνολικών υποχρεώσεων καλείται καθαρά χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (βλέπε παράγραφο 7.67).

- 7.05. Για το μη χρηματοπιστωτικό τομέα και τον τομέα των χρηματοπιστωτικών εταιρειών, ο ισολογισμός των ιδίων κεφαλαίων παρέχει ένα δείκτη χρήσιμο από αναλυτική άποψη.

Τα ίδια κεφάλαια είναι το άθροισμα της καθαρής θέσης (B.90) και των μετοχών και λοιπών τίτλων συμμετοχής (AF.5) που έχουν εκδοθεί.

- 7.06. Ο ισολογισμός συμπληρώνει την ακολουθία λογαριασμών, παρουσιάζοντας το τελικό αποτέλεσμα των εγγραφών των λογαριασμών παραγωγής, διανομής και χρήσης εισοδήματος, και των λογαριασμών συσσώρευσης (βλέπε κεφάλαιο 8 «Ακολουθία λογαριασμών και εξισωτικά μεγέθη»).

- 7.07. Ο ισολογισμός αναφέρεται στην αξία των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού (περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων) σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Οι ισολογισμοί πρέπει να καταρτίζονται στην αρχή της λογιστικής περιόδου (που συμπίπτει με το τέλος της προηγούμενης περιόδου) και στο τέλος της.

- 7.08. Μια βασική λογιστική ταυτότητα συνδέει τον ισολογισμό ανοίγματος με τον ισολογισμό κλεισίματος:

η αξία των αποθεμάτων ενός συγκεκριμένου είδους περιουσιακού στοιχείου στο λογαριασμό ανοίγματος:

συν συναλλαγές: συνολική αξία των αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων, μείον συνολική αξία των διατεθέντων περιουσιακών στοιχείων, σε συναλλαγές που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου: οι συναλλαγές μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων καταγράφονται στο λογαριασμό κεφαλαίου, ενώ οι συναλλαγές χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων καταγράφονται στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό.

μείον ανάληψη παγίου κεφαλαίου.

συν λοιπές μεταβολές όγκου: αξία λοιπών θετικών ή αρνητικών μεταβολών του όγκου των κατεχομένων περιουσιακών στοιχείων (για παράδειγμα, λόγω της ανακάλυψης ενός περιουσιακού στοιχείου του υπεδάφους ή της καταστροφής ενός περιουσιακού στοιχείου λόγω πολέμου ή φυσικής καταστροφής): οι μεταβολές αυτές καταγράφονται στο λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων.

στην ανατιμήσεις: μεταβολή των θετικών ή αρνητικών ονομαστικών κερδών κτήσης που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της περιόδου λόγω μεταβολής της τιμής του περιουσιακού στοιχείου: οι μεταβολές αυτές καταγράφονται στο λογαριασμό ανατίμησης.

είναι ίδια με την αξία των αποθεμάτων του περιουσιακού στοιχείου στο λογαριασμό κλεισίματος.

Οι λογιστικές διασυνδέσεις μεταξύ των ισολογισμών ανοίγματος και κλεισίματος μέσω συναλλαγών ή λοιπών μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων (λοιπές μεταβολές του όγκου και κέρδη κτήσης) παρουσιάζονται σχηματικά στο παράρτημα 7.2.

ΕΙΔΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

7.09. Τα περιουσιακά στοιχεία που καταγράφονται στους ισολογισμούς είναι οικονομικά περιουσιακά στοιχεία.

7.10. *Ορισμός:* Τα οικονομικά περιουσιακά στοιχεία είναι οντότητες που λειτουργούν ως απόθεμα αξίας, για τα οποία ισχύουν ατομικά ή συλλογικά δικαιώματα ιδιοκτησίας εκ μέρους θεσμικών μονάδων, και από τα οποία οι ιδιοκτήτες μπορούν να έχουν οικονομικά οφέλη λόγω της κτήσης τους ή της χρήσης τους κατά τη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου.

7.11. Τα οικονομικά οφέλη αποτελούνται από πρωτογενή εισοδήματα (λειτουργικό πλεόνασμα λόγω χρήσης: εισόδημα ιδιοκτησίας παραχωρώντας τα σε τρίτους για χρήση) που προέρχονται από τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου και την αξία, συμπεριλαμβανομένων τυχόν κερδών/ζημιών κτήσης που θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν με τη διάθεση ή την κατάργηση του περιουσιακού στοιχείου.

7.12. Μια γενική επισκόπηση της ταξινόμησης και της κάλυψης των οικονομικών περιουσιακών στοιχείων παρουσιάζεται στον πίνακα 7.1. Λεπτομερής, ορισμός κάθε κατηγορίας περιουσιακών στοιχείων παρουσιάζεται στο παράρτημα I του παρόντος κεφαλαίου.

Στην έννοια των περιουσιακών στοιχείων δεν περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- α) ανθρώπινο κεφάλαιο·
- β) φυσικά περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι οικονομικά περιουσιακά στοιχεία (π.χ. αέρας, νερό ποταμών)·
- γ) υπό αίρεση στοιχεία του ενεργητικού, που δεν είναι χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (βλέπε παράγραφο 7.22).

7.13. Διακρίνονται οι ακόλουθες τρεις κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων:

- α) μη χρηματοπιστωτικά παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία·
- β) μη χρηματοπιστωτικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία·
- γ) χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία.

ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΑΝ.1)

7.14. *Ορισμός:* Τα παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.1) είναι μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία που δημιουργήθηκαν ως προϊόντα από παραγωγικές διεργασίες.

7.15. Η ταξινόμηση των παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων είναι σχεδιασμένη έτσι ώστε τα περιουσιακά στοιχεία να διακρίνονται με βάση το ρόλο τους στην παραγωγή. Αποτελείται από: πάγια περιουσιακά στοιχεία⁽¹⁾, τα οποία χρησιμοποιούνται επανειλημμένα ή συνεχώς στην παραγωγή για περισσότερο από ένα έτος, αποθέματα που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή ως ενδιάμεση ανάλωση, πωλούνται ή διατίθενται με άλλους τρόπους, και τιμαφή. Τα τελευταία δεν χρησιμοποιούνται καταρχήν για παραγωγή ή κατανάλωση, αλλά αγοράζονται και κρατούνται κυρίως ως αποθέματα αξίας.

ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΜΗ ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΑΝ.2)

7.16. *Ορισμός:* Τα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.2) είναι οικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δημιουργήθηκαν με άλλους τρόπους, εκτός από παραγωγικές διεργασίες. Αποτελούνται από υλικά περιουσιακά στοιχεία και άλλα περιουσιακά στοιχεία, όπως ορίζονται παρακάτω.

⁽¹⁾ Δύο είδη διαρκών αγαθών που χρησιμοποιούνται από παραγωγούς εξαρτώνται από τον ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου: μικρά εργαλεία και ορισμένα είδη στρατιωτικού εξοπλισμού. Επομένως, δεν υπάρχουν αντίστοιχα περιουσιακά στοιχεία. Επιπλέον, ο μεταφορικός, εξοπλισμός και τα λοιπά μηχανήματα και εξοπλισμός που αγοράζονται από νοικοκυριά για τελική κατανάλωση δεν θεωρούνται πάγια περιουσιακά στοιχεία. Συμπεριλαμβάνονται στο υπόμνημα «Διαρκή καταναλωτικά αγαθά» του ισολογισμού (βλέπε παράγραφο 7.63).

- 7.17. Η ταξινόμηση είναι σχεδιασμένη έτσι ώστε τα περιουσιακά στοιχεία να διακρίνονται με βάση τον τρόπο δημιουργίας τους. Ορισμένα από αυτά τα περιουσιακά στοιχεία υπάρχουν στη φύση *άλλα*, που μπορούν να χαρακτηριστούν ως δημιουργήματα της κοινωνίας, δημιουργούνται με νομικές ή λογιστικές πράξεις.
- 7.18. Όλα τα υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία είναι φυσικά περιουσιακά στοιχεία. Το ποια φυσικά περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνονται καθορίζεται, σύμφωνα με το γενικό ορισμό ενός οικονομικού περιουσιακού στοιχείου, από το εάν τα περιουσιακά στοιχεία υπόκεινται σε ιδιοκτησία και μπορούν να αποφέρουν οικονομικά οφέλη στους ιδιοκτήτες τους, έχοντας ως δεδομένα την υπάρχουσα τεχνολογία, τη γνώση, τις οικονομικές ευκαιρίες, τους διαθέσιμους πόρους, και το σύνολο των σχετικών τιμών. Επιπλέον, εξαιρούνται τα φυσικά περιουσιακά στοιχεία για τα οποία δεν υπάρχουν, ή δεν μπορούν να θεσπιστούν, δικαιώματα ιδιοκτησίας, όπως η ανοικτή θάλασσα ή ο αέρας.
- 7.19. Στα άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνονται οντότητες κατοχυρωμένες με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, μεταβιβάσιμες συμβάσεις, αγορασμένη φήμη και πελατεία, κ.λπ. Εξαιρούνται οι οντότητες που δεν τεκμηριώνονται με νομικές ή λογιστικές πράξεις, δηλαδή πράξεις όπως η χορήγηση ενός διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή η εκχώρηση κάποιου οικονομικού οφέλους σε τρίτους.

ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ (Α.Φ.)

- 7.20. *Ορισμός:* Τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (Α.Φ.) είναι οικονομικά περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνουν μέσα πληρωμής, χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις και οικονομικά περιουσιακά στοιχεία με φύση παρόμοια με των χρηματοπιστωτικών απαιτήσεων.
- 7.21. Τα μέσα πληρωμών αποτελούνται από το νομισματικό χρυσό, τα ειδικά τραπεζικά δικαιώματα, τα μετρητά και τις μεταβιβάσιμες καταθέσεις.
- Τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία δίνουν στους ιδιοκτήτες τους, τους πιστωτές, το δικαίωμα να εισπράξουν μια πληρωμή ή μια σειρά πληρωμών χωρίς ανταποδοτική παροχή από άλλες θεσμικές μονάδες, τους οφειλέτες, που έχουν αναλάβει τις αντίστοιχες υποχρεώσεις.
- Παραδείγματα οικονομικών περιουσιακών στοιχείων με φύση παρόμοια με των χρηματοπιστωτικών απαιτήσεων είναι οι μετοχές και οι λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο και, κατά ένα μέρος, τα υπό αίρεση περιουσιακά στοιχεία. Η θεσμική μονάδα που εκδίδει ένα τέτοιο χρηματοπιστωτικό περιουσιακό στοιχείο θεωρείται ότι έχει αναλάβει την αντίστοιχη υποχρέωση.
- 7.22. Τα υπό αίρεση περιουσιακά στοιχεία είναι συμβατικές διευθετήσεις μεταξύ θεσμικών μονάδων, και μεταξύ των θεσμικών μονάδων και της αλλοδαπής, που ορίζουν ένα ή περισσότερους όρους που πρέπει να ικανοποιηθούν για να πραγματοποιηθεί μια χρηματοπιστωτική συναλλαγή. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν οι εγγυήσεις πληρωμής από τρίτους, οι πιστωτικές επιστολές, τα πιστωτικά όρια, τα εγγυημένα μέσα έκδοσης γραμματείων και πολλά από τα παράγωγα μέσα. Στο σύστημα, ένα υπό αίρεση περιουσιακό στοιχείο είναι χρηματοπιστωτικό περιουσιακό στοιχείο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η ίδια η συμβατική διευθέτηση έχει αγοραία αξία επειδή είναι εμπορεύσιμη ή μπορεί να αντισταθμιστεί στην αγορά. Σε αντίθετη περίπτωση, τα υπό αίρεση περιουσιακά στοιχεία δεν καταγράφονται στο σύστημα⁽²⁾.
- 7.23. Στο σύστημα, κάθε χρηματοπιστωτική απαίτηση έχει μια αντίστοιχη υποχρέωση, με εξαίρεση τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται στην κατηγορία «Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα» (Α.Φ.1).
- 7.24. Η ταξινόμηση των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων αντιστοιχεί με την ταξινόμηση των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών. Επομένως, οι ορισμοί των κατηγοριών, υποκατηγοριών και υποτιμημάτων των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων καθώς και οι συμπληρωματικές επεξηγήσεις εμφανίζονται μόνο μια φορά στο ΕΣΟΛ — στο κεφάλαιο περί χρηματοπιστωτικών συναλλαγών. Το κεφάλαιο για τους ισολογισμούς δεν επαναλαμβάνει τους ορισμούς και τις επεξηγήσεις τους στο κυρίως κείμενο αλλά περιλαμβάνει, στο παράρτημα 1, μια περίληψη όλων των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που ορίζονται στο σύστημα.

⁽²⁾ Τα τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά (Α.Φ.6) είναι χωρίς περιορισμό υποχρεώσεις των ασφαλιστικών εταιρειών και των συνταξιοδοτικών ταμείων. Πάντως, τα αντίστοιχα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία των επιμέρους κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων και αποδεκτών είναι, στις περισσότερες περιπτώσεις, υπό αίρεση περιουσιακά στοιχεία.

Πίνακας 7.1. — Ταξινόμηση περιουσιακών στοιχείων

AN	ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (AN.1 + AN.2)
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία ⁽¹⁾
AN.111	Υλικά πάγια περιουσιακά στοιχεία
AN.1111	Κατοικίες
AN.1112	Λοιπά κτίρια και κατασκευές
AN.11121	Κτίρια για χρήση εκτός κατοικίας
AN.11122	Λοιπές κατασκευές
AN.1113	Μηχανήματα και εξοπλισμός
AN.11131	Εξοπλισμός μεταφορών
AN.11132	Λοιπά μηχανήματα και εξοπλισμός
AN.1114	Καλλιεργούμενα περιουσιακά στοιχεία
AN.11141	Ζωικό κεφάλαιο για αναπαραγωγή, γαλακτοκομία, έλξη, κ.λπ
AN.11142	Αμπελώνες, οπωρώνες και λοιπές φυτείες δένδρων που παράγουν προϊόντα κατ' επανάληψη
AN.112	Άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία
AN.1121	Μεταλλευτικές έρευνες
AN.1122	Λογισμικό ηλεκτρονικών υπολογιστών
AN.1123	Λογοτεχνικά, καλλιτεχνικά ή ψυχαγωγικά πρωτότυπα
AN.1129	Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία
AN.12	Αποθέματα
AN.121	Υλικά και προμήθειες
AN.122	Συνεχιζόμενες εργασίες
AN.1221	Συνεχιζόμενες εργασίες σχετικές με καλλιεργούμενα περιουσιακά στοιχεία
AN.122	Λοιπές συνεχιζόμενες εργασίες
AN.123	Έτοιμα προϊόντα
AN.124	Αγαθά προς μεταπώληση
AN.13	Τιμαφή
AN.131	Πολύτιμα μέταλλα και πολύτιμοι λίθοι
AN.132	Παλαιά αντικείμενα (αντίκες) και λοιπά έργα τέχνης
AN.139	Λοιπά τιμαφή
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία
AN.211	Γη
AN.2111	Γη επί της οποίας βρίσκονται κτίρια και κατασκευές
AN.2112	Καλλιεργούμενη γη
AN.2113	Γη που χρησιμοποιείται για αναψυχή και συναφή επιφανειακά ύδατα
AN.2119	Λοιπή γη και συναφή επιφανειακά ύδατα
AN.212	Περιουσιακά στοιχεία υπεδάφους
AN.2121	Αποθέματα άνθρακα, πετρελαίου και φυσικού αερίου
AN.2122	Αποθέματα μεταλλευμάτων
AN.2123	Αποθέματα μη μεταλλικών ορυκτών
AN.213	Μη καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι
AN.214	Υδάτινοι πόροι
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία
AN.221	Οντότητες κατοχυρωμένες με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας
AN.222	Μισθώσεις και λοιπές μεταβιβάσιμες συμβάσεις
AN.223	Φήμη και πελατεία
AN.229	Λοιπά άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία
AF.	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ⁽²⁾ (AF.1 + AF.2 + AF.3 + AF.4 + AF.5 + AF.6 + AF.7)
AF.1	Νομοματικός χρευσός και ειδικά τραβητικά δικαιώματα (ΕΤΔ)
AF.11	Νομοματικός χρευσός
AF.12	Ειδικά τραβητικά δικαιώματα (ΕΤΔ)

AF.2	Μετρητά και καταθέσεις
AF.21	Μετρητά
AF.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις
AF.29	Λοιπές καταθέσεις
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές
AF.33	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων
AF.331	Βραχυπρόθεσμα
AF.332	Μακροπρόθεσμα χρεόγραφα
AF.34	Χρηματοπιστωτικά παράγωγα
AF.4	Δάνεια
AF.41	Βραχυπρόθεσμα
AF.42	Μακροπρόθεσμα
F.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο
AF.51	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο, εκτός από τις μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων
AF.511	Μετοχές που διακινούνται σε χρηματιστήρια
AF.512	Μετοχές που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήρια
AF.513	Λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο
AF.52	Μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά
AF.61	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής και συνταξιοδοτικών ταμείων
AF.611	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής
AF.612	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων
AF.62	Προπληρωμές ασφαλιστρών και αποθεματικά έναντι εκζημιών απατήσεων
AF.7	Λοιποί εισπρακτέου/πληρωτέου λογαριασμοί
AF.71	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές
AF.79	Λοιποί

(¹) Υπόμνημα AN.m: διαρκή καταναλωτικά αγαθά.

(²) Υπόμνημα AF.m: άμεσες επενδύσεις εξωτερικού.

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ

7.25. Ένα συγκεκριμένο στοιχείο του ισολογισμού θα πρέπει να αποτιμάται σαν να αγοράζεται κατά την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός, περιλαμβανομένου τυχόν συναφούς κόστους μεταβίβασης, ιδιοκτησίας στην περίπτωση μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων. Αυτό σημαίνει ότι τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις θα πρέπει να αποτιμώνται χρησιμοποιώντας τις τρέχουσες αγοραίες τιμές αυτών των περιουσιακών στοιχείων κατά την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός.

Αυτό σημαίνει ότι τα περιουσιακά στοιχεία θα πρέπει να αποτιμώνται με βάση τα ακόλουθα:

- τιμές αγοραστή, εάν αγοράστηκαν
- βασικές τιμές, εάν έχουν παραχθεί για ίδιο λογαριασμό, και με βάση τις βασικές τιμές παρομοίων αγαθών ή το άθροισμα των κόστων παραγωγής, εάν δεν υπάρχουν διαθέσιμες βασικές τιμές.

7.26. Στην ιδανική περίπτωση, οι τιμές αυτές θα πρέπει να είναι οι τιμές που μπορούν να παρατηρηθούν στην αγορά. Όταν δεν υπάρχουν τέτοιες παρατηρήσιμες τιμές — εφόσον μπορεί να μην υπήρχαν αγορές/πωλήσεις των σχετικών ειδών κατά το πρόσφατο παρελθόν — θα πρέπει να γίνει μια απόπειρα εκτίμησης του ποιος θα ήταν οι τιμές των περιουσιακών στοιχείων που θα αγοράζονταν στην αγορά κατά την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός.

7.27. Εκτός από τις τιμές που παρατηρούνται στην αγορά ή που εκτιμώνται από τις παρατηρούμενες τιμές ή τα κόστη στον απολογισμό, με τους ακόλουθους τρόπους:

- ανατίμηση και συσφόρευση αγορών μείων πωλήσεων
ή
- παρούσα ή προεξοφληθείσα αξία μελλοντικών προσόδων.

7.28. Οι αγοραίες τιμές είναι συνήθως γνωστές για πολλές χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις, την υπάρχουσα ακίνητη περιουσία (κτίσματα και λοιπές κατασκευές καθώς και γη στην οποία βρίσκονται), τον υπάρχοντα μεταφορικό εξοπλισμό, τις καλλιέργειες και το ζωικό κεφάλαιο, καθώς και πρόσφατα παραχθέντα πάγια περιουσιακά στοιχεία και απόθεματα.

- 7.29. Για ορισμένα περιουσιακά στοιχεία που ανατιμώνται, οι αρχικές τιμές αγοράς υφίστανται απόσβεση κατά τη διάρκεια της προσδοκώμενης ζωής του περιουσιακού στοιχείου. Η αξία ενός τέτοιου περιουσιακού στοιχείου σε ένα δεδομένο σημείο της διάρκειας ζωής του υπολογίζεται με βάση την τρέχουσα τιμή αγοράς μείον τη συσσωρευμένη αξία αυτών των αποσβέσεων. Τα περισσότερα πάγια περιουσιακά στοιχεία μπορούν να εγγραφούν στους ισολογισμούς σε τρέχουσες τιμές αγοραστή μειωμένες κατά τη συσσωρευμένη απόσβεση παγίου κεφαλαίου (μειωμένο κόστος αντικατάστασης)⁽³⁾.
- 7.30. Στην περίπτωση περιουσιακών στοιχείων στην οποία οι πρόσδοδοι είτε παρουσιάζουν στέρηση (όπως για την ξυλεία), ή κατανέμονται σε μία εκτεταμένη χρονική περίοδο (όπως για τα περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους), θα πρέπει να χρησιμοποιείται ένα προεξοφλητικό επιτόκιο για να υπολογιστεί η παρούσα αξία των προσδοκωμένων μελλοντικών προσόδων.
Το προεξοφλητικό επιτόκιο θα πρέπει να προκύπτει από πληροφορίες που θα βασίζονται στις συναλλαγές τις σχετικές με το συγκεκριμένο είδος περιουσιακών στοιχείων — δάση, ορυχεία και λατομεία — και όχι να χρησιμοποιείται ένα γενικό επιτόκιο.
- 7.31. Η αξία περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που εκφράζονται σε ξένα νομίσματα θα πρέπει να μετατρέπεται στο εθνικό νόμισμα σύμφωνα με την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός. Η ισοτιμία αυτή θα πρέπει να είναι ο μέσος όρος μεταξύ των τιμών αγοράς και πώλησης για πράξεις σε ξένο συνάλλαγμα.
- 7.32. Οι εναλλακτικές λύσεις για τις τρέχουσες αγοραίες αξίες θα μπορούσαν να είναι χρήσιμες για ορισμένους αναλυτικούς σκοπούς και μπορούν να εμφανίζονται ως υπομνήματα στους ισολογισμούς. Ως παραδείγματα εναλλακτικής αποτίμησης μπορούν να αναφερθούν η ονομαστική αξία των μακροπρόθεσμων ομολογιών και η ανατιμημένη πληρωμή και η αντίστοιχη αξία των μετοχών εταιρειών.

ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΑΝ)

ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΑΝ.1)

Πάγια περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.11)

Υλικά πάγια περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.111)

- 7.33. Τα υλικά πάγια περιουσιακά στοιχεία πρέπει να καταγράφονται σε τιμές αγοράς αν αυτό είναι δυνατό (ή σε βασικές τιμές στην περίπτωση παραγωγής νέων περιουσιακών στοιχείων για ίδιο λογαριασμό), και, αν αυτό δεν είναι δυνατό, σε τρέχουσες τιμές αγοραστή μειωμένες κατά τη συσσωρευμένη απόσβεση παγίου κεφαλαίου. Το κόστος που βαρύνει τους αγοραστές όσον αφορά τη μεταβίβαση ιδιοκτησίας σχετικά με αυτά τα περιουσιακά στοιχεία, μειωμένο κατά περίπτωση, περιλαμβάνεται στην αξία που εγγράφεται στον ισολογισμό.

Άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.112)

- 7.34. Οι μεταλλευτικές έρευνες θα πρέπει να αποτιμώνται είτε με βάση τα συσσωρευμένα ποσά που καταβάλλονται στο πλαίσιο συμβάσεων που ανατίθενται σε άλλες θεσμικές μονάδες για το σκοπό αυτό, είτε με βάση τα κόστη που προκύπτουν από έρευνες που διενεργούνται για ίδιο λογαριασμό. Το τμήμα των ερευνών που έχουν πραγματοποιηθεί στο παρελθόν το οποίο δεν έχει αποσβεστεί πλήρως θα πρέπει να ανατιμάται με βάση τις τιμές και τα κόστη της τρέχουσας περιόδου.
- 7.35. Το λογισμικό για ηλεκτρονικούς υπολογιστές θα πρέπει να αποτιμάται με βάση την τιμή αγοραστή που καταβάλλεται στην αγορά, με βάση κατ' εκτίμηση βασικές τιμές, όταν παράγεται στο εσωτερικό της επιχείρησης, ή με βάση το κόστος παραγωγής, όταν δεν είναι γνωστές τέτοιες τιμές. Το λογισμικό που έχει αγοραστεί κατά τα προηγούμενα έτη και δεν έχει ακόμη αποσβεστεί πλήρως θα πρέπει να ανατιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές ή τα κόστη (που μπορεί να είναι χαμηλότερα από την αρχική τιμή ή το κόστος).
- 7.36. Τα λογοτεχνικά, καλλιτεχνικά ή ψυχαγωγικά πρωτότυπα και τα λοιπά άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία θα πρέπει να αποτιμώνται με βάση την τιμή αγοράς εάν αυτά τα άυλα περιουσιακά στοιχεία ανταλλάσσονται στην πραγματικότητα στις αγορές. Στην περίπτωση άυλων περιουσιακών στοιχείων που έχουν παραχθεί για ίδιο λογαριασμό, ίσως είναι απαραίτητο να αποτιμηθούν με βάση το κόστος παραγωγής, ανατιμημένο αντιστοίχως με βάση τις τιμές της τρέχουσας περιόδου και μειωμένο κατά τις σχετικές αποσβέσεις. Σε άλλη περίπτωση, μπορεί να είναι απαραίτητο να χρησιμοποιηθούν εκτιμήσεις της παρούσας αξίας των προσδοκωμένων μελλοντικών προσόδων που θα εισπράξουν οι ιδιοκτήτες τέτοιων περιουσιακών στοιχείων.

Αποθέματα (ΑΝ.12)

- 7.37. Τα αποθέματα θα πρέπει να αποτιμώνται με βάση τις τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός, και όχι τις τιμές με τις οποίες αποτιμήθηκαν τα προϊόντα όταν εισήχθησαν στα αποθέματα.

⁽³⁾ Το άθροισμα των μειωμένων αξιών όλων των παγίων στοιχείων χαρακτηρίζεται ως καθαρό απόθεμα κεφαλαίου. Το μεικτό απόθεμα κεφαλαίου περιλαμβάνει τις αξίες της συσσωρευμένης απόσβεσης παγίου κεφαλαίου.

7.38. Τα αποθέματα υλικών και προμηθειών αποτιμώνται σε τιμές αγοραστές, ενώ τα αποθέματα έτοιμων προϊόντων και συνεχιζόμενων εργασιών αποτιμώνται σε βασικές τιμές. Τα αποθέματα αγαθών που προορίζονται για μεταπώληση χωρίς περαιτέρω επεξεργασία από χονδρεμπόρους ή λιανοπωλητές αποτιμώνται στις τιμές που ισχύουν την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός, χωρίς να συνυπολογίζεται τυχόν κόστος μεταφοράς που βαρύνει τους χονδρεμπόρους ή τους λιανοπωλητές. Για τα αποθέματα συνεχιζόμενων εργασιών, η αξία του ισολογισμού κλεισίματος μπορεί να υπολογιστεί εφαρμόζοντας το κλάσμα του συνολικού κόστους παραγωγής που έχει προκύψει μέχρι το τέλος της περιόδου στη βασική τιμή ενός παρόμοιου έτοιμου προϊόντος κατά την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός. Εάν η βασική τιμή των έτοιμων προϊόντων δεν είναι γνωστή, μπορεί να εκτιμηθεί με βάση την αξία του κόστους παραγωγής, με μια ανατίμηση για το προσδοκώμενο καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα ή το (κατ' εκτίμηση καθαρό) μεικτό εισόδημα.

Οι αναπτυσσόμενες καλλιέργειες αποκλειστικής χρήσης (εκτός από την ξυλεία) και το ζωικό κεφάλαιο που προορίζεται για σφαγή μπορούν να αποτιμηθούν με βάση τις τιμές τέτοιων προϊόντων στις αγορές. Η μη υλοποιηθείσα ξυλεία αποτιμάται προεξοφλώντας τις μελλοντικές προσόδους από την πώληση της ξυλείας σε τρέχουσες τιμές, αφαιρώντας τις δαπάνες για την ωρίμανση των δέντρων, την υλοτομία, κ.λπ.

Τιμαφή (AN.13)

7.39. Τα τιμαφή [έργα τέχνης, παλαιά αντικείμενα (αντίκες), κοσμήματα, πολύτιμοι λίθοι, μη νομισματικός χρυσός (βλέπε παράγραφο 5.30), και λοιπά πολύτιμα μέταλλα] πρέπει να αποτιμώνται σε τρέχουσες τιμές. Εφόσον υπάρχουν οργανωμένες αγορές για τέτοια περιουσιακά στοιχεία, θα πρέπει να αποτιμώνται με βάση τις πραγματικές ή τις κατ' εκτίμηση τιμές που θα καταβάλλονταν γι' αυτό εάν είχαν αγοραστεί στην αγορά, περιλαμβανομένων τυχόν αμοιβών ή προμηθειών μεσαζόντων, κατά την ημερομηνία στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός. Σε άλλη περίπτωση, θα πρέπει να αποτιμώνται με βάση τις τιμές αγοράς, ανατιμημένες στο τρέχον επίπεδο τιμών.

ΜΗ ΠΑΡΑΧΘΕΝΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (AN.2)

Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία (AN.21)

Γη (AN.211)

7.40. Στο λογαριασμό κεφαλαίου, οι δαπάνες για έγγειες βελτιώσεις και το κόστος μεταβίβασης ιδιοκτησίας γης καταγράφονται ως ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου, ξεχωριστά από την ίδια τη γη.

Εάν η αξία της γης δεν μπορεί να ξεχωριστεί από την αξία των κτιρίων ή των άλλων κατασκευών που βρίσκονται πάνω της, τα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να ταξινομούνται μαζί, με βάση το ποια ενδέχεται να είναι η μεγαλύτερη αξία.

Στον ισολογισμό, η γη αποτιμάται με βάση την τρέχουσα αγοραία τιμή της.

Η τιμή αυτή δεν ισούται απαραίτητα με το άθροισμα όλων των συνιστωσών που αποτελούν το κόστος της απόκτησης της γης κατά τη στιγμή της αγοράς. Συγκεκριμένα, η τρέχουσα αγοραία τιμή μπορεί να μην καλύπτει το κόστος μεταβίβασης της ιδιοκτησίας ή τις δαπάνες για έγγειες βελτιώσεις που δεν έχουν αποσβεσθεί ώστε να είναι μηδενικές. Επομένως, μπορεί να είναι απαραίτητο να εγγραφούν αυτά τα ποσά, είτε στο σύνολό τους είτε κατά ένα μέρος, ως ζημίες κτήσης στο λογαριασμό ανατίμησης.

Περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους (AN.212)

7.41. Τα βεβαιωθέντα αποθέματα ορυκτών που έχουν εντοπιστεί στην επιφάνεια της γης ή στο υπέδαφος και τα οποία είναι εκμεταλλεύσιμα από οικονομική άποψη με δεδομένη την τρέχουσα τεχνολογία και τις σχετικές τιμές αποτιμώνται με βάση την παρούσα αξία των προσδοκωμένων καθαρών προσόδων που θα προκύψουν από την εμπορική εκμετάλλευση αυτών των περιουσιακών στοιχείων.

Λοιπά φυσικά περιουσιακά στοιχεία (AN.213 και AN.214)

7.42. Εφόσον είναι μάλλον απίθανο να υπάρχουν παρατηρηθείσες τιμές για τέτοια περιουσιακά στοιχεία, θα πρέπει να αποτιμώνται με βάση την παρούσα αξία των προσδοκωμένων μελλοντικών προσόδων από αυτά.

Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία (AN.22)

7.43. Τα άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία (οντότητες κατοχυρωμένες με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, μισθώσεις ή λοιπές μεταβιβάσιμες συμβάσεις, και αγορασμένη φήμη και πελατεία) θα πρέπει να αποτιμώνται σε τρέχουσες τιμές

όταν ανταλλάσσονται στην πραγματικότητα στις αγορές. Σε άλλη περίπτωση, θα πρέπει να γίνονται εκτιμήσεις όσον αφορά την παρούσα αξία των προσδοκωμένων μελλοντικών προσόδων που θα εισπράξουν οι ιδιοκτήτες τέτοιων περιουσιακών στοιχείων.

ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ (ΑF)

- 7.44. Τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις θα πρέπει καταρχήν να αποτιμώνται σε τρέχουσες τιμές. Θα πρέπει να τους δίνεται η ίδια αξία ασχέτως του αν εμφανίζονται ως στοιχεία του ενεργητικού ή του παθητικού. Οι τιμές δεν θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν έξοδα λειτουργίας, αμοιβές, προμήθειες και παρόμοιες πληρωμές, οι οποίες θα πρέπει να καταγράφονται ως υπηρεσίες που παρέχονται κατά την πραγματοποίηση των συναλλαγών.

Νομισματικός χρυσός και ΕΤΔ (ΑF.1)

- 7.45. Ο νομισματικός χρυσός (ΑF.11) θα πρέπει να αποτιμάται με βάση την τιμή που καθορίζεται στις οργανωμένες αγορές.

Η αξία των ΕΤΔ (ΑF.12) καθορίζεται σε καθημερινή βάση από το ΔΝΤ και οι ισοτιμίες έναντι των εθνικών νομισμάτων προκύπτουν από τις τιμές των αγορών ξένου συναλλάγματος.

Μετρητά και καταθέσεις (ΑF.2)

- 7.46. Για τα μετρητά (ΑF.2), η αποτίμηση είναι η ονομαστική αξία ή αξία όψης του νομίσματος. Για τις καταθέσεις, οι αξίες που θα πρέπει να καταγράφονται στους ισολογισμούς είναι τα ποσά του αρχικού κεφαλαίου τα οποία οι χρεώστες έχουν συμβατική υποχρέωση να πληρώσουν στους πιστωτές με βάση τους όρους των καταθέσεων όταν ρευστοποιούνται οι καταθέσεις στην ημερομηνία που καταρτίζεται ο ισολογισμός. Οι αξίες μπορεί να περιλαμβάνουν τους δεδουλευμένους τόκους (βλέπε παράγραφο 5.130).

Χρεόγραφα εκτός από μετοχές (ΑF.3)

- 7.47. Η αποτίμηση που θα επιλεγεί πρέπει να είναι συμβατή με τον τρόπο χειρισμού των δεδουλευμένων τόκων και την ταξινόμησή του σε συγκεκριμένους τίτλους στοιχείων του ενεργητικού (βλέπε παραγράφους 5.128, 5.130 και 5.138). Αν οι δεδουλευμένοι τόκοι έχουν αντιμετωπιστεί στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό σαν να επανεπενδύονται στα αντίστοιχα χρεόγραφα, θα πρέπει τα χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (ΑF.33), να αποτιμώνται σε τρέχουσες αγοραίες τιμές έτσι ώστε να περιλαμβάνεται η αξία των δεδουλευμένων τόκων. Η συνολική τρέχουσα αγοραία αξία αυτών των χρεογράφων έχει δύο ξεχωριστές συνιστώσες όγκου, από τις οποίες μία αντιπροσωπεύει το αρχικό κεφάλαιο και η άλλη τους δεδουλευμένους τόκους. Έτσι, ο γενικός συνολικός όγκος περιλαμβάνει τους δεδουλευμένους τόκους [δηλαδή είναι ο αριθμός μονάδων χρεογράφων που έχουν εκδοθεί συν το συμπληρωματικό όγκο που οφείλεται στους δεδουλευμένους τόκους, βλέπε παράγραφο 6.52], και η τιμή που θα πρέπει να εφαρμόζεται για καθεμία από αυτές τις μονάδες όγκου δεν περιλαμβάνει τους δεδουλευμένους τόκους.

Αν, στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό, η αξία των δεδουλευμένων τόκων έχει συμπεριληφθεί στο F.79 (Λοιποί εισπρακτέου/πληρωτέου λογαριασμοί) και όχι στο F.33 (Χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων), η αξία των δεδουλευμένων τόκων θα πρέπει επίσης να συμπεριληφθεί στο ΑF.79 στον ισολογισμό.

- 7.48. Τα βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα εκτός από μετοχές εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (ΑF.331) πρέπει να αποτιμώνται με βάση τις τρέχουσες αγοραίες τιμές τους.

Εάν οι αγοραίες τιμές δεν είναι διαθέσιμες:

- α) τα βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα που εκδίδονται στο άρτιο θα πρέπει να αποτιμώνται στην τιμή όψης, συν τους δεδουλευμένους τόκους που δεν είναι πληρωτέοι ή δεν έχουν πληρωθεί·
- β) τα προεξοφληθέντα χρεόγραφα θα πρέπει να αποτιμώνται στην τιμή έκδοσης, συν τους δεδουλευμένους τόκους.

Οι προσεγγίσεις αυτές θα πρέπει να περιορίζονται στα χρεόγραφα των οποίων η αρχική προθεσμία δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες.

- 7.49. Τα μακροπρόθεσμα χρεόγραφα εκτός από μετοχές εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (ΑF.332) θα πρέπει πάντα να αποτιμώνται με την τρέχουσα τιμή τους στην αγορά, είτε πρόκειται για ομολογίες για τις οποίες καταβάλλονται τακτικά τόκοι είτε για κυμαινόμενες υφαιρετικές ομολογίες (deep discounted bonds) ή ομολογίες άνευ τοκομεριδίου για τις οποίες καταβάλλεται ελάχιστος ή μηδενικός τόκος.

- 7.50. Τα χρηματοπιστωτικά παράγωγα (ΑF.34) θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στον ισολογισμό με την τρέχουσα αγοραία τιμή τους. Στην περίπτωση κατά την οποία δεν υπάρχει καθορισμένη αγοραία τιμή (π.χ. οψιόν ΟΤC), τα χρηματοπιστωτικά παράγωγα θα πρέπει να αποτιμώνται είτε με βάση το ποσό που απαιτείται για την εξαγορά ή την αντιστάθμιση της σύμβασης είτε με το ύψος του πριμ που καταβάλλεται.

Κατά συνθήκη, ο εκδότης ενός χρηματοπιστωτικού παραγώγου θεωρείται ότι έχει αναλάβει μια αντίστοιχη υποχρέωση.

Δάνεια (AF.4)

7.51. Τα μεγέθη που πρέπει να καταγράφονται στους ισολογισμούς τόσο των πιστωτών όσο και των χρεωστών είναι τα ποσά του αρχικού κεφαλαίου τα οποία οι χρεώστες έχουν συμβατική υποχρέωση να εξοφλήσουν στους πιστωτές, ακόμη και σε περίπτωση αγοραπωλησίας του δανείου με προεξόφληση ή προσαύξηση.

Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο (AF.5)

7.52. Οι μετοχές και οι λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο πρέπει να αποτιμώνται στις τρέχουσες τιμές τους. Η ίδια τρέχουσα τιμή χρησιμοποιείται τόσο για την πλευρά του ενεργητικού όσο και για την πλευρά του παθητικού, αν και οι μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο δεν αποτελούν, από νομική άποψη, υποχρέωση για τον εκδότη τους, αλλά δικαίωμα ιδιοκτησίας στην αξία ρευστοποίησης της εταιρείας, το ύψος της οποίας δεν είναι γνωστό εκ των προτέρων.

7.53. Οι μετοχές που έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο (AF.511) πρέπει να αποτιμώνται με βάση μια αντιπροσωπευτική τιμή του μέσου της αγοράς που παρατηρείται στο χρηματιστήριο ή σε άλλες οργανωμένες χρηματοοικονομικές αγορές.

7.54. Η αξία των μετοχών που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο (AF.512), που δεν υπεισέρχονται σε τακτικές αγοραπωλησίες σε οργανωμένες αγορές, θα πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με την τιμή των μετοχών που έχουν εισαχθεί στο χρηματιστήριο. Πάντως, η εκτίμηση αυτή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις διαφορές μεταξύ των δύο τύπων μετοχών και ιδιαίτερα τη ρευστότητα καθώς και τα αποθεματικά που έχουν συσσωρευτεί κατά τη διάρκεια ζωής της εταιρείας και τον τομέα δραστηριότητάς της.

7.55. Η μέθοδος εκτίμησης που θα χρησιμοποιηθεί εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις διαθέσιμες βασικές στατιστικές. Για παράδειγμα, μπορεί να λαμβάνει υπόψη δεδομένα για δραστηριότητες συγχωνεύσεων που αφορούν μετοχές που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο. Επιπλέον, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες τα αποθεματικά των εταιρειών, οι οποίες εκδίδουν μετοχές που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο, διαφέρουν κατά μέσο όρο, και σε αναλογία με το ονομαστικό τους κεφάλαιο, από τα αποθεματικά των εταιρειών που εκδίδουν μετοχές που έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο, θα ήταν σωστό να υπολογιστεί η τρέχουσα τιμή των μετοχών που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο σε αναλογία με στοιχεία που περιλαμβάνουν τα αποθεματικά, όπως η καθαρή θέση που εμφανίζεται στους ισολογισμούς της εταιρείας, ή τα ίδια κεφάλαια, καταρτισμένα σύμφωνα με τις αρχές του ΕΣΟΛ.

$$\text{τρέχουσα τιμή μετοχών που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο} = \text{τρέχουσα τιμή μετοχών που έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο} \times \frac{\text{ίδια κεφάλαια (εταιρείες που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο)}}{\text{ίδια κεφάλαια (εταιρείες που έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο)}}$$

Ο λόγος της τρέχουσας τιμής προς τα ίδια κεφάλαια μπορεί να διαφέρει ανάλογα με τον τομέα δραστηριότητας. Επομένως, είναι προτιμότερο να υπολογίζεται η τρέχουσα τιμή των μετοχών που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο για τον κάθε τομέα ξεχωριστά. Μπορεί να υπάρχουν και άλλες διαφορές μεταξύ των εταιρειών που έχουν εισαχθεί στο χρηματιστήριο και αυτών που δεν έχουν εισαχθεί, που μπορεί να έχουν συνέπειες στη μέθοδο εκτίμησης.

7.56. Οι λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο (AF.513) είναι, πολύ συχνά, υποχρεώσεις συγκεκριμένων θεσμικών μονάδων (οιονεί εταιρειών, εταιρειών που ανήκουν στο κράτος, διεθνών οργανισμών, πλασματικών μονάδων, κ.λπ.). Γενικά, θα πρέπει να αποτιμώνται σύμφωνα με συγκεκριμένες μεθόδους, όπως τα ίδια κεφάλαια ή η ονομαστική αξία. Η μέθοδος των ιδίων κεφαλαίων θα πρέπει μάλιστα να χρησιμοποιείται συστηματικά για τις οιονεί εταιρείες, εφόσον η καθαρή θέση τους είναι, κατά συνθήκη, ίση με το μηδέν.

7.57. Οι μετοχές των αμοιβαίων κεφαλαίων (AF.52) θα πρέπει να αποτιμώνται με την τιμή του χρηματιστηρίου, εάν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο, ή με την τρέχουσα τιμή εξαγοράς, εάν είναι εξαγοράσιμες από το ίδιο το αμοιβαίο κεφάλαιο.

Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά (AF.6)

7.58. Στην περίπτωση της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής (AF.611), η παρούσα αξία των μαθηματικά καθορισμένων απαιτήσεων των ατόμων για την πληρωμή κεφαλαίου ή εισοδήματος μπορεί να επιβεβαιωθεί. Η αξία αυτή είναι η υποχρέωση των επιχειρήσεων ασφαλειών ζωής να τηρούν αποθεματικά έναντι κινδύνων και αποθεματικά για ασφάλιση με συμμετοχή στα κέρδη που προσθέτει αξία κατά τη λήξη, ή κληροδοτήματα

με συμμετοχή στα κέρδη ή παρόμοια ασφαλιστήρια συμβόλαια. Στην περίπτωση της ασφάλειας με συμμετοχή στα κέρδη, τα αποθεματικά συμπεριλαμβάνουν κέρδη κτήσης.

- 7.59. Στην περίπτωση της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων (AF.612), το είδος της υποχρέωσης των ταμείων — και της χρηματοπιστωτικής απαίτησης των νοικοκυριών — εξαρτάται από το είδος του συνταξιοδοτικού προγράμματος.

Συνταξιοδοτικά προγράμματα με καθορισμένες παροχές είναι αυτά στα οποία το επίπεδο των συνταξιοδοτικών παροχών που θα δίδονται στους συμμετέχοντες εργαζόμενους είναι εγγυημένο. Η υπόχρεωση ενός συνταξιοδοτικού προγράμματος με καθορισμένες παροχές ισούται με την παρούσα αξία των παροχών τις οποίες υποσχεται το πρόγραμμα. Δεδομένου ότι το πρόγραμμα μπορεί να έχει πλεόνασμα ή προσωρινό έλλειμμα χρηματοδότησης, ένα πρόγραμμα με καθορισμένες παροχές μπορεί να έχει θετική ή αρνητική καθαρή θέση.

Τα προγράμματα χρηματικής αγοράς είναι αυτά για τα οποία οι παροχές εξαρτώνται άμεσα από τα στοιχεία του ενεργητικού του ταμείου. Η υποχρέωση ενός προγράμματος χρηματικής αγοράς είναι η τρέχουσα αγοραία αξία των στοιχείων του ενεργητικού του ταμείου. Η καθαρή θέση του ταμείου είναι πάντοτε μηδενική.

- 7.60. Η αξία των προπληρωθέντων ασφαλιστών, που είναι μέρος του AF.62, καθορίζεται με βάση την αναλογία των σχετικών κινδύνων σε σχέση με το χρόνο για όσο χρόνο απομένει στη σύμβαση. Η αξία των αποθεματικών έναντι εκκρεμών απαιτήσεων, που είναι επίσης μέρος του AF.62, είναι η παρούσα αξία των ποσών που αναμένεται ότι θα καταβληθούν για την κάλυψη απαιτήσεων, περιλαμβανομένων και των αμφισβητούμενων απαιτήσεων.

Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί (AF.7)

- 7.61. Οι εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (AF.71) ή άλλα στοιχεία εισπρακτέα/πληρωτέα (AF.79) θα πρέπει να αποτιμώνται τόσο για τους πιστωτές όσο και για τους χρεώστες, σύμφωνα με το ύψος του αρχικού κεφαλαίου το οποίο οι χρεώστες έχουν τη συμβατική υποχρέωση να καταβάλλουν στους πιστωτές όταν εκμηδενίζεται η υποχρέωση.

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

- 7.62. Για να εμφανιστούν στοιχεία που παρουσιάζουν ειδικότερα αναλυτικό ενδιαφέρον για συγκεκριμένους τομείς, δύο υπομνήματα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στους ισολογισμούς:

- α) διαρκή καταναλωτικά αγαθά (AN.m)
- β) άμεσες επενδύσεις εξωτερικού (AF.m).

Διαρκή καταναλωτικά αγαθά (AN.m)

- 7.63. Τα διαρκή καταναλωτικά αγαθά είναι διαρκή αγαθά που χρησιμοποιούνται επανειλημμένα από νοικοκυριά για χρονικά διαστήματα μεγαλύτερα του έτους για τελική κατανάλωση. Περιλαμβάνονται στους ισολογισμούς μόνο ως υπομνήματα. Η ένταξη τους ως συνιστώσες στον ισολογισμό θα ήταν σωστή εάν το σύστημα θεωρούσε ότι τα διαρκή αγαθά είναι κεφάλαιο που αναλώνεται βαθμιαία σε παραγωγικές διεργασίες, των οποίων το προϊόν αποτελείται από υπηρεσίες. Όμως, τα διαρκή καταναλωτικά αγαθά δεν αντιμετωπίζονται με αυτό τον τρόπο.
- 7.64. Τα αποθέματα καταναλωτικών αγαθών τα οποία κατέχονται από νοικοκυριά — μεταφορικός εξοπλισμός και λοιπά μηχανήματα και εξοπλισμός — θα πρέπει να αποτιμώνται σε τρέχουσες τιμές, τόσο με όσο και χωρίς τις συσσωρευμένες επιβαρύνσεις που αντιστοιχούν στην απόσβεση παγίου κεφαλαίου. Τα μεγέθη που εμφανίζονται ως υπομνήματα στον ισολογισμό θα πρέπει να μην περιλαμβάνουν αυτές τις συσσωρευμένες επιβαρύνσεις.
- 7.65. Τα διαρκή αγαθά που ανήκουν σε ιδιοκτήτες εταιρειών μη ανώνυμης εταιρικής μορφής μπορεί να χρησιμοποιούνται κατά ένα μέρος από την επιχείρηση για παραγωγικούς σκοπούς και κατά ένα μέρος από τα μέλη του νοικοκυριού για τελική κατανάλωση. Τα μεγέθη που θα εμφανίζονται στον ισολογισμό της επιχείρησης θα πρέπει να αντανακλούν την αναλογία της χρήσης που αποδίδεται στην επιχείρηση.

Άμεσες επενδύσεις εξωτερικού (AF.m)

- 7.66. Οι άμεσες επενδύσεις είναι χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις, και όχι υλικό κεφάλαιο, γιατί η επιχείρηση άμεσων επενδύσεων είναι εταιρεία ή οιονεί εταιρεία μόνιμη κάτοικος άλλης χώρας. Τα χρηματοπιστωτικά στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού που αποτελούν τις άμεσες επενδύσεις θα πρέπει να καταγράφονται ανάλογα με τη φύση της απαίτησης στις κατηγορίες: μετοχές και λοιπές συμμετοχές και κεφάλαιο, δάνεια και λοιποί εισπρακτέοι/

πληρωτέοι λογαριασμοί. Τα ποσά των άμεσων επενδύσεων που συμπεριλαμβάνονται σε καθεμία από τις κατηγορίες αυτές θα πρέπει να καταγράφονται ξεχωριστά ως υπόμνημα.

ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

- 7.67. Ο χρηματοπιστωτικός ισολογισμός (ενός τομέα ή της αλλοδαπής) παρουσιάζει, στην αριστερή του πλευρά, τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία και, στη δεξιά πλευρά, τις υποχρεώσεις. Το εξισωτικό μέγεθος του χρηματοπιστωτικού ισολογισμού είναι τα καθαρά χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (BF.90).
- 7.68. Ο χρηματοπιστωτικός ισολογισμός ενός τομέα μπορεί να είναι ενοποιημένος ή μη ενοποιημένος. Ο μη ενοποιημένος χρηματοπιστωτικός ισολογισμός δείχνει τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις των θεσμικών μονάδων που ταξινομούνται στον τομέα αυτό. Σε σύγκριση με τον μη ενοποιημένο χρηματοπιστωτικό ισολογισμό, αυτά τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις διαγράφονται από τον ενοποιημένο χρηματοπιστωτικό ισολογισμό, και έχουν ως αντίστοιχο υποχρεώσεις, ή αντιστοίχως χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία, θεσμικών μονάδων που ταξινομούνται στον ίδιο τομέα. Ο εξωτερικός λογαριασμός περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, δηλαδή ο χρηματοπιστωτικός ισολογισμός της αλλοδαπής (βλέπε παράγραφο 8.77), είναι εξ ορισμού ενοποιημένος.
- 7.69. Ο χρηματοπιστωτικός ισολογισμός κατά οφειλέτη/πιστωτή (ενός τομέα ή της αλλοδαπής) είναι επέκταση του χρηματοπιστωτικού ισολογισμού που παρουσιάζει, επιπλέον, μια ανάλυση των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων κατά οφειλέτη τομέα και μια ανάλυση των υποχρεώσεων κατά πιστωτή τομέα. Επομένως, παρέχει πληροφορίες για τις σχέσεις οφειλετών/πιστωτών και είναι συνεπής με το χρηματοπιστωτικό λογαριασμό κατά οφειλέτη/πιστωτή (βλέπε παράγραφο 5.13).

Παράρτημα 7.1

Ορισμός κάθε κατηγορίας στοιχείων του ενεργητικού

Ταξινόμηση στοιχείων του ενεργητικού	Ορισμοί
ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΑΝ.)	Οντότητες για τις οποίες τεκμηριώνονται δικαιώματα ιδιοκτησίας, ατομικής ή συλλογικής, από θεσμικές μονάδες, και από τις οποίες οι ιδιοκτήτες τους μπορεί να έχουν οικονομικά οφέλη κατέχοντάς τις ή χρησιμοποιώντας τις για μια χρονική περίοδο, και οι οποίες αποτελούνται από υλικά περιουσιακά στοιχεία, τόσο παραχθέντα όσο και μη παραχθέντα, και από τα περισσότερα άυλα περιουσιακά στοιχεία για τα οποία δεν καταγράφονται αντίστοιχες υποχρεώσεις.
Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.Ι)	Μη χρηματοπιστωτικά στοιχεία τα οποία δημιουργήθηκαν ως προϊόν παραγωγικών διεργασιών. Τα παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται από πάγια περιουσιακά στοιχεία, αποθέματα και τιμολόγια, όπως ορίζονται παρακάτω.
Πάγια περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.11)	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται επανειλημμένα ή συνεχώς σε παραγωγικές διεργασίες για περισσότερο από ένα έτος. Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται από υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία, όπως ορίζονται παρακάτω.
Υλικά πάγια περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.111)	Πάγια περιουσιακά στοιχεία που αποτελούνται από κατοικίες, λοιπά κτίρια και κατασκευές, μηχανήματα και εξοπλισμό και καλλιεργούμενα περιουσιακά στοιχεία, όπως ορίζονται παρακάτω.
Κατοικίες (ΑΝ.1111)	Κτίρια που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά ή κυρίως ως κατοικίες, περιλαμβανομένων τυχόν συναφών κατασκευών, όπως κλειστών χώρων στάθμευσης, και όλων των μόνιμων εγκαταστάσεων που τοποθετούνται συνήθως σε κατοικίες. Περιλαμβάνονται επίσης πλωτές κατοικίες, φορηγίδες, αυτοκινούμενα τροχόσπιτα και ρημιούκλιμα τροχόσπιτα που χρησιμοποιούνται ως κύριες κατοικίες νοικοκυριών, καθώς και ιστορικά μνημεία που χαρακτηρίζονται κυρίως ως κατοικίες. Περιλαμβάνεται επίσης το κόστος της εκκαθάρισης και της προετοιμασίας του εργοταξίου. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν τα κτίρια κατοικίας, όπως κτίρια μονοκατοικιών και διπλοκατοικιών, και λοιπά κτίρια κατοικίας που προορίζονται για μη παροδική διαμονή. Οι ημιτελείς κατοικίες περιλαμβάνονται εφόσον ο τελικός χρήστης θεωρείται ότι τις έχει ήδη υπό την ιδιοκτησία του, είτε επειδή η κατασκευή γίνεται για ίδιο λογαριασμό είτε επειδή τεκμηριώνεται από την ύπαρξη σύμβασης πώλησης/αγοράς. Οι κατοικίες που αγοράζονται για στρατιωτικό προσωπικό συμπεριλαμβάνονται γιατί χρησιμοποιούνται, όπως και οι κατοικίες που αγοράζονται από πολίτες, για την παραγωγή υπηρεσιών στέγασης.
Λοιπά κτίρια και κατασκευές (ΑΝ.1112)	Κτίρια που δεν χρησιμοποιούνται για κατοικία και άλλες κατασκευές, όπως ορίζονται παρακάτω. Τα ημιτελή κτίρια και κατασκευές συμπεριλαμβάνονται, εφόσον ο τελικός χρήστης θεωρείται ότι τα έχει υπό την ιδιοκτησία του, είτε επειδή η κατασκευή γίνεται για ίδιο λογαριασμό είτε επειδή τεκμηριώνεται από την ύπαρξη σύμβασης πώλησης/αγοράς. Κτίρια και κατασκευές που αγοράζονται για στρατιωτική χρήση συμπεριλαμβάνονται, εφόσον μοιάζουν με πολιτικά κτίρια που αγοράζονται για παραγωγικούς σκοπούς και χρησιμοποιούνται με τον ίδιο τρόπο.
Κτίρια για χρήση εκτός κατοικίας (ΑΝ.11121)	Κτίρια που δεν χρησιμοποιούνται για κατοικίες, στα οποία συμπεριλαμβάνονται είδη και εγκαταστάσεις που είναι αναπόσπαστο μέρος της κατασκευής και το κόστος εκκαθάρισης και προετοιμασίας της γης. Περιλαμβάνονται επίσης ιστορικά μνημεία που χαρακτηρίζονται κυρίως ως κτίρια για χρήση εκτός κατοικίας. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν οι αποθήκες και τα βιομηχανικά κτίρια, τα εμπορικά κτίρια, τα κτίρια για δημόσια αναψυχή, τα ξενοδοχεία, τα εστιατόρια, τα εκπαιδευτικά κτίρια, τα υγειονομικά κτίρια, κ.λπ.
Λοιπές κατασκευές (ΑΝ.11122)	Κατασκευές εκτός από κτίρια, όπου συμπεριλαμβάνεται το κόστος των οδών, των υπονόμων και της εκκαθάρισης και προετοιμασίας της γης, εκτός από κτίρια κατοικίας ή κτίρια για χρήση εκτός κατοικίας. Συμπεριλαμβάνονται επίσης ιστορικά κτίρια τα οποία δεν μπορούν να

Ταξινόμηση στοιχείων του ενεργητικού	Ορισμοί
Μηχανήματα και εξοπλισμός (AN.1113)	<p>χαρακτηριστούν ως κατοικίες ή κτίρια για χρήση εκτός κατοικίας, καθώς και φρέατα, σήραγγες και άλλες κατασκευές σχετικές με την εξόρυξη περιουσιακών στοιχείων του υπεδάφους. (Μεγάλα γεωοβελτιωτικά έργα, όπως αντιπλημμυρικά φράγματα και αναχώματα, συμπεριλαμβάνονται στην αξία της γης.)</p> <p>Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν οι αυτοκινητόδρομοι, οι οδοί, οι σιδηρόδρομοι και οι διάδρομοι αεροδρομίων, οι γέφυρες, οι υπερυψωμένοι αυτοκινητόδρομοι, οι σήραγγες και οι υπόγειες διαβάσεις· οι πλωτές οδοί, οι λιμένες, τα φράγματα και λοιπά υδραυλικά έργα· οι σωληναγωγοί μεγάλων αποστάσεων, οι γραμμές επικοινωνίας και οι αγωγοί ηλεκτρισμού· οι τοπικοί σωληναγωγοί και καλώδια, τα βοηθητικά έργα· οι κατασκευές για ορυχεία και βιομηχανίες· και οι κατασκευές για αθλητισμό και αναψυχή.</p> <p>Μεταφορικός εξοπλισμός και λοιπά μηχανήματα και εξοπλισμός, όπως ορίζονται παρακάτω, εκτός από αυτά που αγοράζονται από νοικοκυριά για τελική κατανάλωση. Μπορούν να εξαιρεθούν τα εργαλεία που είναι σχετικά φθηνά και αγοράζονται με σχετικά σταθερό ρυθμό, όπως εργαλεία χειρός. Εξαιρούνται επίσης τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος κτιρίων, και τα οποία συμπεριλαμβάνονται στις κατοικίες και τα κτίρια για χρήση εκτός κατοικίας.</p> <p>Εξαιρούνται τα ημιτελή μηχανήματα και εξοπλισμός, εκτός εάν παράγονται για ίδια χρήση, επειδή ο τελικός χρήστης θεωρείται ότι γίνεται ιδιοκτήτης τους μόνο κατά την παράδοση. Μηχανήματα και εξοπλισμός που αγοράζονται για στρατιωτικούς σκοπούς συμπεριλαμβάνονται εφόσον μοιάζουν με αγαθά που αγοράζονται από πολίτες για παραγωγικούς σκοπούς, και τα οποία οι στρατιωτικές αρχές χρησιμοποιούν κατά τον ίδιο τρόπο.</p> <p>Μηχανήματα και εξοπλισμός που αγοράζονται από νοικοκυριά για τελική κατανάλωση δεν θεωρούνται ως στοιχείο του ενεργητικού. Αντίθετα, περιλαμβάνονται στο υπόμνημα «διαρκή καταναλωτικά αγαθά» στον ισολογισμό των νοικοκυριών. Πλωτές κατοικίες, φορηγίδες, αυτοκινούμενα τροχήλατα και ρυμουλκούμενα τροχήλατα που χρησιμοποιούνται από νοικοκυριά ως κύρια κατοικία συμπεριλαμβάνονται στις κατοικίες.</p>
Εξοπλισμός μεταφορών (AN.11131)	<p>Εξοπλισμός για μεταφορά ανθρώπων και αντικειμένων. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν πολλά από τα προϊόντα που περιλαμβάνονται στο υποτίμημα DM της CPA (1), εξοπλισμός μεταφορών, όπως αυτοκίνητα οχήματα, ρυμουλκούμενα και ημιρυμουλκούμενα· πλοία· σιδηροδρομικά και τροχιοδρομικά οχήματα έλξης και τροχιαίο υλικό· αεροσκάφη και διαστημόπλοια· μοτοσικλέτες, ποδήλατα, κ.λπ.</p>
Λοιπά μηχανήματα και εξοπλισμός (AN.11132)	<p>Μηχανήματα και εξοπλισμός που δεν ταξινομούνται αλλού. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν προϊόντα, εκτός από ανταλλακτικά και υπηρεσίες εγκατάστασης, επισκευής και συντήρησης, που περιλαμβάνονται στις ομάδες της CPA 29.1 «Μηχανήματα για την παραγωγή και τη χρήση μηχανικής ισχύος, εκτός από κινητήρες αεροσκαφών, οχημάτων και διάνκλων», 29.2, «λοιπά μηχανήματα γενικής χρήσης», 29.3 «γεωργικά μηχανήματα και μηχανήματα δασοκομίας», 29.4 «εργαλειομηχανές», 29.5 «λοιπά μηχανήματα γενικής χρήσης», και στις διαίρεσεις CPA 30 «μηχανές γραφείου και υπολογιστές», 31 «ηλεκτρικά μηχανήματα και συσκευές π.δ.κ.α.», 32 «εξοπλισμός και συσκευές ραδιοφώνου, τηλεόρασης και επικοινωνιών» και 33 «ιατρικά όργανα, όργανα ακριβείας και οπτικά όργανα και ρολόγια». Άλλα παραδείγματα είναι τα προϊόντα, εκτός από ανταλλακτικά, που περιλαμβάνονται στην κατηγορία της CPA 23.30.2 «στοιχεία κανσίμου, μη ακτινοβολημένα, για πυρηνικούς αντιδραστήρες», και στις ομάδες της CPA 36.1 «έπιπλα», 36.3 «μουσικά όργανα», 36.4 «αθλητικά είδη» και 28.3 «γεννήτριες ατμού, εκτός από λέβητες θερμού ύδατος κεντρικής θέρμανσης».</p>
Καλλιεργούμενα περιουσιακά στοιχεία (AN.1114)	<p>Ζωικό κεφάλαιο για αναπαραγωγή, γαλακτοκομία, έλξη κ.λπ., και αμπελώνες, οπωρώνες και λοιπές φυτείες δέντρων που παράγουν επανειλημμένα προϊόντα και τα οποία υπόκεινται στον άμεσο έλεγχο, την αρμοδιότητα και τη διαχείριση εκ μέρους θεσμικών μονάδων, όπως ορίζονται παρακάτω.</p> <p>Τα ανώριμα καλλιεργούμενα περιουσιακά στοιχεία εξαιρούνται, εκτός εάν παράγονται για ίδια χρήση.</p>
Ζωικό κεφάλαιο για αναπαραγωγή, γαλακτοκομία, έλξη, κ.λπ. (AN.11141)	<p>Ζωικό κεφάλαιο που εκτρέφεται για τα προϊόντα που παράγει επί σειρά ετών. Περιλαμβάνονται αποθέματα αναπαραγωγής (όπου περιλαμβάνονται ψάρια και πουλερικά), γαλακτοφόρες αγελάδες, ζώα</p>

Ταξινόμηση στοιχείων του ενεργητικού	Ορισμοί
Αμπελώνες, οπωρώνες και λοιπές φυτείες δέντρων που παράγουν επανειλημμένα προϊόντα (AN.11142)	<p>έλης, πρόβατα ή άλλα ζώα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή μαλλιού, και ζώα που χρησιμοποιούνται για μεταφορές, αγώνες ή ψυχαγωγία.</p> <p>Δέντρα (όπου συμπεριλαμβάνονται αμπέλια και θάμνοι) τα οποία καλλιεργούνται για τα προϊόντα που παράγουν επί σειρά ετών, περιλαμβανομένων και αυτών που καλλιεργούνται για την παραγωγή καρπών και ξηρών καρπών, χυμών και ρητίνης και προϊόντων από φλοιό και φύλλα.</p>
Άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία (AN.112)	<p>Πάγια περιουσιακά στοιχεία που αποτελούνται από μεταλλευτικές έρευνες, λογισμικό ηλεκτρονικών υπολογιστών, ψυχαγωγικά, λογοτεχνικά ή καλλιτεχνικά πρωτότυπα και λοιπά άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία, όπως ορίζονται παρακάτω, και τα οποία προορίζονται για χρήση διάρκειας μεγαλύτερης του έτους.</p>
Μεταλλευτικές έρευνες (AN.1121)	<p>Αξία των δαπανών για έρευνες για πετρέλαιο και φυσικό αέριο καθώς και για κοιτάσματα άλλων ορυκτών εκτός του πετρελαίου. Οι δαπάνες αυτές περιλαμβάνουν το κόστος της προκαταρκτικής άδειας, το κόστος άδειας και απόκτησης, το κόστος εκτίμησης και το κόστος των δοκιμαστικών γεωτρήσεων, καθώς και το κόστος αεροπορικών και λοιπών ερευνών, το κόστος μεταφοράς, κ.λπ., που απαιτείται για την πραγματοποίηση των δοκιμών.</p>
Λογισμικό ηλεκτρονικών υπολογιστών (AN.1122)	<p>Προγράμματα υπολογιστών, περιγραφές προγραμμάτων και υλικό υποστήριξης για λογισμικό τόσο συστημάτων όσο και εφαρμογών. Περιλαμβάνεται τόσο το λογισμικό που αγοράζεται όσο και το λογισμικό που δημιουργείται για ίδιο λογαριασμό, εάν η δαπάνη είναι μεγάλη. Περιλαμβάνονται επίσης οι μεγάλες δαπάνες για την αγορά, την ανάπτυξη ή την επέκταση βάσεων δεδομένων υπολογιστών που αναμένεται ότι θα χρησιμοποιηθούν για διάστημα μεγαλύτερο του έτους, είτε διατίθενται στο εμπόριο είτε όχι.</p>
Ψυχαγωγικά, λογοτεχνικά ή καλλιτεχνικά πρωτότυπα (AN.1123)	<p>Πρωτότυπα κινηματογραφικών ταινιών, εγγραφών ήχου, χειρογράφων, ταινιών μοντέλων, κ.λπ., που αποτελούν καταγραφές ή υλοποίηση θεατρικών παραστάσεων, ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών προγραμμάτων, μουσικών εκτελέσεων, αθλητικών εκδηλώσεων, λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών προϊόντων, κ.λπ. Περιλαμβάνονται έργα που παράγονται για ίδιο λογαριασμό. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως στις κινηματογραφικές ταινίες, μπορεί να υπάρχουν πολλά πρωτότυπα.</p>
Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία (AN.1129)	<p>Νέες πληροφορίες, εξειδικευμένες γνώσεις, κ.λπ., που δεν ταξινομούνται αλλού, των οποίων η χρήση για παραγωγικούς σκοπούς περιορίζεται στις μονάδες που έχουν εξασφαλίσει δικαιώματα ιδιοκτησίας, ή σε άλλες μονάδες στις οποίες έχει χορηγηθεί ειδική άδεια.</p>
Αποθέματα (AN.12)	<p>Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούνται από αγαθά και υπηρεσίες που δημιουργήθηκαν κατά την τρέχουσα περίοδο ή σε προηγούμενες περιόδους, και τα οποία κρατούνται για πώληση για χρήση στην παραγωγή ή για άλλη χρήση αργότερα. Αποτελούνται από υλικά και προμήθειες, συνεχιζόμενες εργασίες, έτοιμα προϊόντα και προϊόντα προς μεταπώληση, όπως ορίζονται παρακάτω.</p>
Υλικά και προμήθειες (AN.121)	<p>Συμπεριλαμβάνονται όλα τα αποθέματα που τηρούνται από το δημόσιο όπου περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, αποθέματα στρατηγικών υλικών, δημοπρασιών και λοιπών αγαθών που έχουν ιδιαίτερη σημασία για τη χώρα.</p> <p>Αγαθά τα οποία οι ιδιοκτήτες τους σκοπεύουν να τα χρησιμοποιήσουν ως ενδιάμεσες εισροές για τις δικές του παραγωγικές εργασίες, και όχι να τα μεταπωλήσουν.</p>
Συνεχιζόμενες εργασίες (AN.122)	<p>Αγαθά και υπηρεσίες που είναι κατά ένα μέρος ολοκληρωμένες αλλά συνήθως δεν διατίθεται σε άλλες μονάδες χωρίς περαιτέρω επεξεργασία ή δεν έχουν ακόμη ωριμάσει, και των οποίων η παραγωγική διεργασία θα συνεχισθεί σε μεταγενέστερη περίοδο από τον ίδιο παραγωγό. Εξαιρούνται οι κατά ένα μέρος ολοκληρωμένες κατασκευές τις οποίες ο τελικός ιδιοκτήτης θεωρείται ότι τις έχει ήδη υπό την ιδιοκτησία του, είτε επειδή η παραγωγή είναι για ίδια χρήση είτε επειδή η ιδιοκτησία τεκμηριώνεται από την ύπαρξη σύμβασης πώλησης/αγοράς. Αποτελούνται από συνεχιζόμενες εργασίες σε καλλιεργούμενα περιουσιακά στοιχεία και από λοιπές συνεχιζόμενες εργασίες, όπως ορίζονται παρακάτω.</p>
Συνεχιζόμενες εργασίες σε καλλιεργούμενα περιουσιακά στοιχεία (AN.1221)	<p>Ζωικό κεφάλαιο που εκτρέφεται για προϊόντα τα οποία παράγονται μόνο με τη σφαγή, όπως πουλερικά και ψάρια που καλλιεργούνται για εμπορικούς σκοπούς, δέντρα και λοιπή βλάστηση που παρέχουν προϊόντα μόνο μια φορά με την καταστροφή τους, καθώς και μη ώριμα καλλιεργούμενα περιουσιακά στοιχεία που παρέχουν επανειλημμένα προϊόντα.</p>

Ταξινόμηση στοιχείων του ενεργητικού	Ορισμοί
Λοιπές συνεχιζόμενες εργασίες (AN.122)	Άλλα αγαθά, εκτός από καλλιεργούμενα περιουσιακά στοιχεία και υπηρεσίες που έχουν κατά ένα μέρος υποστεί επεξεργασία, κατασκευαστεί ή συναρμολογηθεί από τον παραγωγό, αλλά τα οποία συνήθως δεν πωλούνται, μεταφέρονται ή μεταβιβάζονται σε άλλους χωρίς περαιτέρω επεξεργασία.
Έτοιμα προϊόντα (AN.123)	Αγαθά που είναι έτοιμα για πώληση ή αποστολή εκ μέρους του παραγωγού.
Αγαθά προς μεταπώληση (AN.124)	Αγαθά τα οποία αγοράζουν οι επιχειρήσεις όπως οι χονδρέμποροι και οι λιανοπωλητές με σκοπό τη μεταπώληση χωρίς περαιτέρω επεξεργασία (δηλαδή χωρίς μετασχηματισμό, εκτός από την παρουσιάσή τους με τρόπους ώστε να είναι ελκυστικά για τον πελάτη).
Τιμαλάφη (AN.13)	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία που δεν χρησιμοποιούνται κυρίως για παραγωγή ή για κατανάλωση, που αναμένεται ότι θα ανατηθούν ή τουλάχιστον ότι δεν θα μειωθεί η πραγματική αξία τους, που δεν φθίνουν διαχρονικά κάτω από κανονικές συνθήκες και τα οποία αγοράζονται και κρατούνται κυρίως ως αποθέματα αξίας. Τα τιμαλάφη περιλαμβάνουν πολύτιμα μέταλλα και πολύτιμους λίθους, παλαιά αντικείμενα (αντίκες) και άλλα αντικείμενα τέχνης, και λοιπά τιμαλάφη, όπως ορίζονται παρακάτω.
Πολύτιμα μέταλλα και πολύτιμοι λίθοι (AN.131)	Πολύτιμα μέταλλα και πολύτιμοι λίθοι που δεν κρατούνται από επιχειρήσεις για χρήση ως εισροές σε παραγωγικές διεργασίες.
Αντίκες και άλλα αντικείμενα τέχνης (AN.132)	Πίνακες ζωγραφικής, έργα γλυπτικής, κ.λπ., που αναγνωρίζονται ως έργα τέχνης και παλαιά αντικείμενα (αντίκες).
Λοιπά τιμαλάφη (AN.139)	Τιμαλάφη που δεν ταξινομούνται αλλού, όπως συλλογές και κοσμήματα μεγάλης αξίας κατασκευασμένα με πολύτιμους λίθους και πολύτιμα μέταλλα.
Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία (AN.2)	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία που δημιουργούνται με τρόπους άλλους, εκτός από παραγωγικές διεργασίες. Τα μη παραχθέντα παραγωγικά στοιχεία αποτελούνται από υλικά περιουσιακά στοιχεία και άλλα περιουσιακά στοιχεία, όπως ορίζονται παρακάτω. Περιλαμβάνονται επίσης τα κόστη της μεταβίβασης της ιδιοκτησίας και των μεγάλων έκτασης βελτιώσεων αυτών των περιουσιακών στοιχείων.
Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία (AN.21)	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία που εμφανίζονται στη γήση και για τα οποία μπορούν να θεμελιωθούν και να μεταβιβαστούν δικαιώματα ιδιοκτησίας. Εξαιρούνται τα περιβαλλοντικά περιουσιακά στοιχεία για τα οποία δεν υπάρχουν και δεν μπορούν να επιβληθούν δικαιώματα ιδιοκτησίας, όπως η ανοιχτή θάλασσα ή ο αέρας. Τα υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν γη, περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους, μη παραχθέντες βιολογικούς πόρους και υδάτινους πόρους, όπως ορίζονται παρακάτω.
Γη (AN.211)	Το έδαφος, περιλαμβανομένων του επιφανειακού εδάφους και τυχόν συναφών επιφανειακών υδάτων, για το οποίο ισχύουν δικαιώματα ιδιοκτησίας. Συμπεριλαμβάνονται επίσης τυχόν μεγάλα εγγειοβελτιωτικά έργα που δεν μπορούν να διαχωριστούν φυσικά από την ίδια τη γη. Εξαιρούνται τυχόν κτίρια ή άλλες κατασκευές που βρίσκονται πάνω του ή το διατρέχουν καλλιέργειες, δέντρα και ζώα περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους μη καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι και υπόγειοι υδάτινοι πόροι. Η γη περιλαμβάνει τη γη που βρίσκεται κάτω από κτίρια και κατασκευές, την καλλιεργούμενη γη, τη γη που χρησιμοποιείται για ψυχαγωγία, και συναφή επιφανειακά ύδατα, και τη λοιπή γη και συναφή επιφανειακά ύδατα, όπως ορίζονται παρακάτω.
Γη που βρίσκεται κάτω από κτίρια και κατασκευές (AN.2111)	Γη πάνω στην οποία έχουν κατασκευαστεί κατοικίες, κτίρια για χρήσεις εκτός κατοικίας, και κατασκευές, ή στην οποία είναι σκαμμένα τα θεμέλια τους, περιλαμβανομένων ανών και κήπων που θεωρούνται ως αναπόσπαστα μέρη αγροτικών ή μη κατοικιών και των οδών προοπέλασης σε αγροκτήματα.
Καλλιεργούμενη γη (AN.2112)	Γη πάνω στην οποία πραγματοποιείται γεωργική ή κτηνική παραγωγή για εμπορικούς σκοπούς ή για αυτοσυντήρηση, περιλαμβανομένης, καταρχήν, της γης πάνω στην οποία βρίσκονται φυτείες, δενδροκήποι και αιπελώνες.
Γη που χρησιμοποιείται για ψυχαγωγία και συναφή επιφανειακά ύδατα (AN.2113)	Γη που χρησιμοποιείται ως ιδιωτική γη για ψυχαγωγία, για ιδιωτικά πάρκα και χώρους αναψυχής, και δημόσια πάρκα και χώροι αναψυχής, μαζί με τα συναφή επιφανειακά ύδατα.

Ταξινόμηση στοιχείων του ενεργητικού	Ορισμοί
Λοιπή γη και συναφή επιφανειακά ύδατα (AN.2119)	Γη που δεν ταξινομείται αλλού, περιλαμβανομένων ιδιωτικών κήπων και γηπέδων που δεν καλλιεργούνται για αυτοσυντήρηση ή εμπορικούς σκοπούς, κοινόχρηστοι βοσκότοποι, γη που περιβάλλει κατοικίες εκτός από αυλές και κήπους που θεωρούνται αναπόσπαστο μέρος αγροτικών και μη αγροτικών κατοικιών και συναφή επιφανειακά ύδατα.
Περιοριστικά στοιχεία του υπεδάφους (AN.212)	Βεβαιωμένα αποθέματα κοιτασμάτων ορυκτών που βρίσκονται στην επιφάνεια της γης ή στο υπέδαφος και τα οποία είναι οικονομικώς εκμεταλλεύσιμα, με δεδομένη τη σημερινή τεχνολογία και τις σχετικές τιμές. Τα δικαιώματα ιδιοκτησίας των περιοριστικών στοιχείων του υπεδάφους συνήθως διαχωρίζονται από τα δικαιώματα ιδιοκτησίας της ίδιας της γης. Τα περιοριστικά στοιχεία του υπεδάφους αποτελούνται από αποθέματα άνθρακα, πετρελαίου και φυσικού αερίου, αποθέματα μεταλλικών ορυκτών και αποθέματα μη μεταλλικών ορυκτών, όπως ορίζονται παρακάτω.
Αποθέματα άνθρακα, πετρελαίου και φυσικού αερίου (AN.2121)	Αποθέματα ανθρακίτη, ασφαλτούχου άνθρακα και λιγνίτη· αποθέματα και πεδία πετρελαίου και φυσικού αερίου.
Αποθέματα μεταλλικών ορυκτών (AN.2122)	Αποθέματα σιδηρούχων και μη σιδηρούχων μεταλλευμάτων και μεταλλευμάτων πολύτιμων μετάλλων.
Αποθέματα μη μεταλλικών ορυκτών (AN.2123)	Λατομεία και χώροι εξόρυξης αργίλου και άμμου· αποθέματα χημικών ορυκτών και ορυκτών λιπασμάτων· αποθέματα άλατος· αποθέματα χαλαζία, γύψου, φυσικών ημιπολυτίμων λίθων, ασφάλτου και πίσσας, τύρφης και λοιπών μη μεταλλικών ορυκτών εκτός από τον άνθρακα και το πετρέλαιο.
Μη καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι (AN.213)	Ζώα και φυτά που παράγουν προϊόντα εφάπαξ ή επανειλημμένα, για τα οποία ισχύουν δικαιώματα ιδιοκτησίας αλλά των οποίων η φυσική αύξηση ή/και αναπαραγωγή δεν υπόκειται στον άμεσο έλεγχο, την αρμοδιότητα και τη διαχείριση θεσμικών μονάδων. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν παρθένα δάση και αλιεντικά πεδία μέσα στην επικράτεια της χώρας. Θα πρέπει να περιλαμβάνονται μόνο οι πόροι που είναι σήμερα, ή πιθανώς θα είναι σύντομα, εκμεταλλεύσιμοι για οικονομικούς σκοπούς.
Υδάτινοι πόροι (AN.214)	Υδροφόροι ορίζοντες και λοιποί υδάτινοι πόροι του εδάφους, εφόσον η σπανιότητά τους οδηγεί στην επιβολή δικαιωμάτων ιδιοκτησίας ή/και χρήσης, αγοράίας αποτίμησης και κάποιας μορφής οικονομικού ελέγχου.
Άυλα μη παραχθέντα περιοριστικά στοιχεία (AN.22)	Μη παραχθέντα περιοριστικά στοιχεία που είναι δημιουργήματα της κοινωνίας. Τεκμηριώνονται με νομικές ή λογιστικές πράξεις, όπως η χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή η παροχή κάποιου οικονομικού οφέλους σε τρίτους. Ορισμένα δίνουν στους ιδιοκτήτες τους το δικαίωμα να επιδίδονται σε κάποιες συγκεκριμένες δραστηριότητες και να εξαγοράν άλλες θεσμικές μονάδες από μια τέτοια δραστηριότητα, εκτός εάν χορηγηθεί άδεια του ιδιοκτήτη. Τα άυλα μη παραχθέντα περιοριστικά στοιχεία περιλαμβάνουν οντότητες για τις οποίες έχει χορηγηθεί δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, εκχωρήσεις αδειών και λοιπά μεταβιβάσιμα συμβόλαια, φήμη και πελατεία και λοιπά άυλα μη παραχθέντα περιοριστικά στοιχεία.
Οντότητες για τις οποίες έχει χορηγηθεί δίπλωμα ευρεσιτεχνίας (AN.221)	Εφευρέσεις σε κατηγορίες τεχνικής καινοτομίας στις οποίες μπορεί να χορηγηθεί προστασία με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας από το νόμο ή με απόφαση δικαστηρίου. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν συνθέσεις υλικών, διεργασίες, μηχανισμοί, ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά κυκλώματα και συσκευές, φαρμακευτικοί τύποι και νέες ποιότητες ζωντανών οργανισμών που έχουν παραχθεί τεχνητά.
Εκχωρήσεις αδειών και λοιπά μεταβιβάσιμα συμβόλαια (AN.222)	Εκχωρήσεις ή συμβόλαια όπου ο αποδέκτης έχει το δικαίωμα να μεταβιβάσει την εκχώρηση σε τρίτο, ανεξάρτητα από τον αρχικό ιδιοκτήτη. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν εκχωρήσεις γης και κτιρίων και λοιπών κατασκευών, εκχωρήσεις αποκλειστικών δικαιωμάτων εκμετάλλευσης αποθεμάτων ορυκτών ή αλιεντικών πεδίων, μεταβιβάσιμα συμβόλαια με αθλητές και δημιουργούς και δικαιώματα επιλογής (οιμόν) αγοράς υλικών περιοριστικών στοιχείων που δεν έχουν παραχθεί ακόμη. Οι εκχωρήσεις μίσθωσης μηχανημάτων εξαιρούνται από τα μη χρηματοπιστωτικά άυλα περιοριστικά στοιχεία.
Αγορασμένη φήμη και πελατεία (AN.223)	Η διαφορά μεταξύ της αξίας που καταβάλλεται για μια επιχείρηση στο πλαίσιο της λειτουργίας της και του αθροίσματος των περιοριστικών στοιχείων, μείον το άθροισμα των υποχρεώσεών της, από τα οποία κάθε στοιχείο έχει επισημανθεί και αποτιμηθεί ξεχωριστά. Επομένως, η αξία της φήμης και πελατείας περιλαμβάνει οτιδήποτε αποφέρει μα-

Ταξινόμηση στοιχείων του ενεργητικού	Ορισμοί
<p>Λοιπά άνυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.229)</p> <p>ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ (ΑΦ.)</p>	<p>χροπρόθεσμο όφελος στην επιχείρηση το οποίο δεν έχει επισμανθεί ξεχωριστά ως στοιχείο του ενεργητικού, καθώς και την αξία του γεγονότος ότι όλα τα περιουσιακά στοιχεία χρησιμοποιούνται ως σύνολο και δεν είναι απλώς μια συλλογή ξεχωριστών περιουσιακών στοιχείων.</p>
<p>Λοιπά άνυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ.229)</p>	<p>Άνυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία που δεν ταξινομούνται αλλού.</p>
<p>ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ (ΑΦ.)</p>	<p>Τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία είναι οικονομικά περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνουν μέσα πληρωμών, χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις και οικονομικά περιουσιακά στοιχεία με φύση παρόμοια με των χρηματοπιστωτικών απαιτήσεων.</p>
<p>Νομισματικός χρυσός και ΕΤΑ (ΑΦ.1)</p>	<p>Τα μέσα πληρωμών περιλαμβάνουν το νομισματικό χρυσό, τα ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα, τα μετρητά και τις μεταβιβάσιμες καταθέσεις.</p>
<p>Νομισματικός χρυσός (ΑΦ.11)</p>	<p>Οι χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις δίνουν στους ιδιοκτήτες τους, τους πιστωτές, το δικαίωμα να εισπράξουν μια πληρωμή ή μια σειρά πληρωμών, χωρίς ανταποδοτική παροχή, από άλλες θεσμικές μονάδες, τους οφειλέτες, οι οποίες έχουν αναλάβει τις αντίστοιχες υποχρεώσεις.</p>
<p>Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΑ) (ΑΦ.12)</p>	<p>Παράδειγμα των οικονομικών περιουσιακών στοιχείων με φύση παρόμοια με των χρηματοπιστωτικών απαιτήσεων είναι τα χρηματοπιστωτικά παράγωγα και οι μετοχές και οι λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο.</p>
<p>Νομισματικός χρυσός και ΕΤΑ (ΑΦ.1)</p>	<p>Τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία που κατατάσσονται στην κατηγορία αυτή είναι τα μόνα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία για τα οποία δεν υπάρχει αντίστοιχη υποχρέωση στο σύστημα.</p>
<p>Νομισματικός χρυσός (ΑΦ.11)</p>	<p>Χρυσός που κρατείται ως συνιστώσα των συναλλαγματικών αποθεμάτων από νομισματικές αρχές ή από άλλους που υπόκεινται στον ουσιαστικό έλεγχο των αρχών αυτών.</p>
<p>Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΑ) (ΑΦ.12)</p>	<p>Διεθνή αποθεματικά περιουσιακά στοιχεία που δημιουργούνται από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) και κατανομούνται στα μέλη του ως συμπλήρωμα των υπαρχόντων αποθεματικών περιουσιακών στοιχείων.</p>
<p>Μετρητά και καταθέσεις (ΑΦ.2)</p>	<p>Μετρητά που βρίσκονται σε κυκλοφορία και κάθε είδους καταθέσεις σε εθνικό και σε ξένο νόμισμα.</p>
<p>Μετρητά (ΑΦ.21)</p>	<p>Τραπεζογραμμάτια και κέρματα που βρίσκονται σε κυκλοφορία και τα οποία χρησιμοποιούνται γενικά για την πραγματοποίηση πληρωμών.</p>
<p>Μεταβιβάσιμες καταθέσεις (ΑΦ.22)</p>	<p>Καταθέσεις (σε εθνικό ή σε ξένο νόμισμα) που είναι άμεσα μετατρέψιμες σε μετρητά ή οι οποίες είναι μεταβιβάσιμες με επιταγή, τραπεζική εντολή, χρεωστική εγγραφή ή παρόμοιους τρόπους, χωρίς κανενός είδους σημαντικό περιορισμό ή κυρώσεις.</p>
<p>Λοιπές καταθέσεις (ΑΦ.29)</p>	<p>Καταθέσεις (σε εθνικό ή σε ξένο νόμισμα) εκτός από τις μεταβιβάσιμες καταθέσεις. Οι λοιπές καταθέσεις δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την πραγματοποίηση πληρωμών σε οποιαδήποτε στιγμή και δεν είναι άμεσα μετατρέψιμες σε μετρητά ή σε μεταβιβάσιμες καταθέσεις χωρίς κανενός είδους σημαντικούς περιορισμούς ή κυρώσεις.</p>
<p>Χρεόγραφα εκτός από μετοχές (ΑΦ.3)</p>	<p>Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία που είναι μέσα πληρωτέα στον κομιστή, είναι συνήθως εμπορεύσιμα και διακινούνται σε δευτερεύουσες αγορές ή μπορούν να αντισταθμιστούν στην αγορά, και δεν δίνουν στον κάτοχό τους δικαιώματα ιδιοκτησίας στη θεσμική μονάδα που τα εκδίδει.</p>
<p>Χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (ΑΦ.33)</p>	<p>Χρεόγραφα εκτός από μετοχές που δίνουν στον κάτοχό τους το απεριόριστο δικαίωμα για ένα σταθερό ή συμβατικά καθορισμένο μεταβλητό εισόδημα με τη μορφή τοκομεριδίων, ή/και σε ένα ρητώς αναφερόμενο σταθερό ποσό σε μια συγκεκριμένη ημερομηνία ή ημερομηνίες ή με έναρξη σε μια ημερομηνία ακαθορισμένη κατά τη στιγμή της έκδοσης.</p>
<p>Βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (ΑΦ.331)</p>	<p>Χρεόγραφα εκτός από μετοχές, των οποίων η αρχική προθεσμία λήξης είναι συνήθως ένα έτος ή λιγότερο και, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, δύο έτη το πολύ, εκτός από τα χρηματοπιστωτικά παράγωγα.</p>
<p>Μακροπρόθεσμα χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών παραγώγων (ΑΦ.332)</p>	<p>Χρεόγραφα εκτός από μετοχές, των οποίων η αρχική προθεσμία λήξης είναι συνήθως περισσότερο από ένα έτος, και, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, περισσότερο από δύο έτη τουλάχιστον. Εκτός από τα χρηματοπιστωτικά παράγωγα.</p>

Ταξινόμηση στοιχείων του ενεργητικού	Ορισμοί
Χρηματοπιστωτικά παράγωγα (AF.34)	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία που βασίζονται σε, ή προέρχονται από, ένα διαφορετικό υποκείμενο μέσο. Το υποκείμενο μέσο είναι συνήθως άλλο χρηματοπιστωτικό περιουσιακό στοιχείο, μπορεί όμως να είναι ένα εμπόρευμα ή ένας δείκτης τιμών.
Δάνεια (AF.4)	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία που δημιουργούνται όταν οι πιστωτές δανείζουν χρήματα στους οφειλέτες, είτε απευθείας είτε μέσω ενός μεσίτη, πράγμα που μπορεί να τεκμηριώνεται με ένα μη διαπραγματεύσιμο έγγραφο ή να μην τεκμηριώνεται με έγγραφα.
Βραχυπρόθεσμα δάνεια (AF.41)	Δάνεια των οποίων η αρχική προθεσμία λήξης είναι συνήθως ένα έτος ή λιγότερο, και, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, δύο έτη το πολύ, και δάνεια εξοφλητέα όταν ζητηθεί.
Μακροπρόθεσμα δάνεια (AF.42)	Δάνεια των οποίων η αρχική προθεσμία είναι συνήθως περισσότερο από ένα έτος, και, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, περισσότερο από δύο έτη τουλάχιστον.
Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο (AF.5)	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία που αντιπροσωπεύουν δικαιώματα ιδιοκτησίας σε εταιρείες ή οιονεί εταιρείες. Αυτά τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία δίνουν γενικά στους κατόχους τους το δικαίωμα να εισπράττουν μερίδιο από τα κέρδη των εταιρειών ή των οιονεί εταιρειών και μερίδιο από τα ίδια κεφάλαιά τους σε περίπτωση ρευστοποίησης.
Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο, εκτός από μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων (AF.51)	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία εκτός από μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων που αντιπροσωπεύουν δικαιώματα ιδιοκτησίας σε εταιρείες ή οιονεί εταιρείες. Αυτά τα χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία δίνουν γενικά στους κατόχους τους το δικαίωμα να εισπράττουν μερίδιο από τα κέρδη των εταιρειών ή των οιονεί εταιρειών και μερίδιο από τα ίδια κεφάλαιά τους στην περίπτωση ρευστοποίησης.
Μετοχές που έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο, εκτός από μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων (AF.511)	Οι μετοχές καλύπτουν την προσοδοφόρα συμμετοχή στο κεφάλαιο εταιρειών με τη μορφή χρεογράφων τα οποία είναι καταρχήν εμπροθέσιμα. Οι μετοχές που έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο καλύπτουν τις μετοχές των οποίων οι τιμές καθορίζονται σε ένα αναγνωρισμένο χρηματιστήριο ή άλλη μορφή δευτερευόντως αγοράς. Οι μετοχές που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο καλύπτουν τις μετοχές των οποίων οι τιμές δεν καθορίζονται σε χρηματιστήρια.
Λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο (AF.513)	Όλες οι μορφές συμμετοχής σε κεφάλαιο εκτός από αυτές που περιλαμβάνονται στις υποκατηγορίες AF.511 και AF.512, και στην υποκατηγορία AF.52.
Μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων (AF.52)	Μετοχές που εκδίδονται από μια συγκεκριμένη κατηγορία χρηματοδοτικών εταιρειών, των οποίων αποκλειστικός σκοπός είναι η επένδυση των χρημάτων που συλλέγονται στην αγορά χρήματος, τις αγορές κεφαλαίων, ή/και σε ακίνητη περιουσία.
Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά (AF.6)	Τεχνικά αποθεματικά ασφαλιστικών εταιρειών και (αυτόνομα και μη αυτόνομα) συνταξιοδοτικών ταμείων έναντι κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων ή δικαιούχων, όπως ορίζονται στην οδηγία 91/647/ΕΟΚ που Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1991, για τους ετήσιους λογαριασμούς και τους ενοποιημένους λογαριασμούς των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.
Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής και αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων (AF.61)	Αποθεματικά τα οποία δεσμεύουν οι σχετικές εταιρείες και οιονεί εταιρείες με σκοπό την εξασφάλιση, εφόσον καλυφθούν οι ισχύουσες προϋποθέσεις, των προβλεπόμενων απαιτήσεων και παροχών.
Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής (AF.611)	Τεχνικές προβλέψεις έναντι κινδύνων και τεχνικές προβλέψεις για ασφάλιση με συμμετοχή στα κέρδη που προσθέτει αξία κατά τη λήξη σε κληροδοτήματα με συμμετοχή στα κέρδη ή παρόμοια ασφαλιστήρια συμβόλαια.
Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων (AF.612)	Τεχνικές προβλέψεις που κρατούνται από αυτόνομα και μη αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία που έχουν δημιουργηθεί από εργοδότες ή/και μισθωτούς ή ομάδες αυτοαπασχολούμενων για την παροχή συντάξεων στους μισθωτούς ή τους αυτοαπασχολούμενους.

Ταξινόμηση στοιχείων του ενεργητικού	Ορισμοί
Προκαταβολές ασφαλιστών και αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων (AF.62)	<p>Τεχνικές προβλέψεις που έχουν δημιουργηθεί από ασφαλιστικές εταιρείες και (αυτόνομα και μη αυτόνομα) συνταξιοδοτικά ταμεία για:</p> <ul style="list-style-type: none"> — το ποσό που αντιπροσωπεύει το μέρος των ακαθάριστων εισπραχθέντων ασφαλιστών το οποίο πρέπει να αποδοθεί στην επόμενη λογιστική περίοδο (προκαταβολές ασφαλιστών). — το συνολικό εκτιμώμενο τελικό κόστος της κάλυψης όλων των απαιτήσεων που προκύπτουν από γεγονότα που συνέβησαν μέχρι το τέλος της λογιστικής περιόδου, είτε έχουν αναφερθεί είτε όχι, μείον τα ποσά που έχουν ήδη καταβληθεί για τέτοιες απαιτήσεις (προβλέψεις έναντι εκκρεμών απαιτήσεων).
Λοιποί εισπραχτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί (AF.7)	<p>Χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις που δημιουργούνται ως αντίστοιχο μιας χρηματοπιστωτικής ή μιας μη χρηματοπιστωτικής συναλλαγής σε περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχει χρονική διαφορά μεταξύ της συναλλαγής και της αντίστοιχης πληρωμής.</p>
Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (AF.71)	<p>Χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις που προκύπτουν από την απευθείας χορήγηση πίστωσης από προμηθευτές και αγοραστές για συναλλαγές αγαθών και υπηρεσιών και από προκαταβολιζόμενες πληρωμές για συνεχιζόμενες εργασίες ή για εργασίες που θα πραγματοποιηθούν και σχετίζονται με τέτοιες συναλλαγές.</p>
Λοιποί εισπραχτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από τις εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές (AF.79)	<p>Χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις που προκύπτουν από χρονικές διαφορές μεταξύ διανεμητικών συναλλαγών ή χρηματοπιστωτικών συναλλαγών στη δευτερεύουσα αγορά και της αντίστοιχης πληρωμής. Περιλαμβάνονται επίσης οι χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις που προκύπτουν από εισόδημα που δημιουργείται διαχρονικά.</p>
Υπομνήματα του ισολογισμού	<p>Στο σύστημα απαιτούνται ορισμένα υπομνήματα των ισολογισμών, τα οποία εμφανίζουν περιουσιακά στοιχεία που δεν επισημαίνονται ξεχωριστά στο γεντρικό πλαίσιο και τα οποία παρουσιάζουν ιδιαίτερο αναλυτικό ενδιαφέρον.</p>
Διαρκή καταναλωτικά αγαθά (AN.m)	<p>Διαρκή καταναλωτικά αγαθά που αγοράζονται από νοικοκυριά για τελική κατανάλωση (δηλαδή, αυτά που δεν χρησιμοποιούνται από τα νοικοκυριά ως αποθέματα αξίας ή από επιχειρήσεις μη ανώνυμης εταιρικής μορφής οι οποίες ανήκουν σε νοικοκυριά για παραγωγική χρήση).</p>
Άμεσες επενδύσεις εξωτερικού (AF.m)	<p>Το υπόμνημα «άμεσες επενδύσεις εξωτερικού (AF.m)» είναι η κατηγορία των διεθνών επενδύσεων που αντανακλά το στόχο της απόκτησης διαρκούς συμφέροντος από μια οντότητα μόνιμη κάτοικο μιας οικονομίας σε μια εταιρεία ή οιονεί εταιρεία που είναι μόνιμος κάτοικος άλλης οικονομίας. (Η οντότητα μόνιμη κάτοικος είναι ο άμεσος επενδυτής και η εταιρεία ή η οιονεί εταιρεία είναι η επιχείρηση άμεσης επένδυσης.)</p>

(¹) Στατιστική ταξινόμηση προϊόντων κατά δραστηριότητα (CPA), 1994.

Παράρτημα 7.2

Σχήμα εγγράφων από ισολογισμό ανοίγματος σε ισολογισμό κλεισίματος

Ταξινόμηση στοιχείων του ενεργητικού, στοιχείων του παθητικού και καθαφής θέσης	IV.1 Ισολογισμός ανοίγματος	III.1 και III.2 Συναλλαγές	III.3.1 Λοιπές μεταβολές του όγκου	III.3.2 Κέρδη κτήσης		IV.3 Ισολογισμός κλεισίματος
				III.3.2.1 Ουδέτερα κέρδη και ζημιές κτήσης	III.3.2.2 Πραγματικά κέρδη και ζημιές κτήσης	
Μη χρηματοπολιτιστοικά περιουσιακά στοιχεία	AN.	R.5, K.1, K.2	K.3, K.4, K.5, K.6, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.
Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	AN.1	P.5, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1
Πάγια περιουσιακά στοιχεία ⁽¹⁾	AN.11	P.51, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.11
Υλικά πάγια περιουσιακά στοιχεία	AN.111	P.511, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.111
Κατοικίες	AN.1111	P.511, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1111
Λοιπά κτίρια και κατασκευές	AN.1112	P.511, K.1	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1112
Μηχανήματα και εξοπλισμός	AN.1113	P.511, K.1	K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1113
Καλλιεργούμενα περιουσιακά στοιχεία	AN.1114	P.511, K.1	K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.1114
Άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία	AN.112	P.512, K.1	K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.112
Αποθέματα	AN.12	P.52	K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.12
Τιμαλφή	AN.13	P.53	K.4, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.13
Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	AN.2	K.2, P.513, K.1	K.3, K.5, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.2
Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	AN.21	K.21, P.513, K.1	K.3, K.5, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.21
Γη	AN.211	K.21, P.513, K.1	K.3, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.211

Ταξινόμηση στοιχείων του ενεργητικού, στοιχείων του παθητικού και καθαρής θέσης	IV.1 Ισολογισμός ανοίγματος	III.1 και III.2 Συναλλαγές	III.3.1 Λοιπές μεταβολές του όγκου	III.3.2 Κέρδη κτήσης		IV.3 Ισολογισμός κλεισίματος
				III.3.2.1 Ουδέτερα κέρδη και ζημιές κτήσης	III.3.2.2 Πραγματικά κέρδη και ζημιές κτήσης	
Περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους	AN.212	K.21, P.513	K.3, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.212
Μη καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι	AN.213	K.21, P.513	K.3, K.5, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.213
Υδάτινοι πόροι	AN.214	K.21, P.513	K.3, K.61, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.214
Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	AN.22	K.22, P.513	K.3, K.62, K.7, K.8, K.9, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AN.22
Χρηματοπιστωτικές απαιτήσεις/υποχρεώσεις ⁽¹⁾	AF.	F.	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.21, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.
Νομοματικός χρυσός και ΕΤΔ (μόνο ενεργητικό)	AF.1	F.1	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.21, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.1
Μετοχές και καταθέσεις	AF.2	F.2	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.2
Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	AF.3	F.3	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.3
Δάνεια	AF.4	F.4	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.4
Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	AF.5	F.5	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.5
Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	AF.6	F.6	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.6
Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	AF.7	F.7	K.7, K.8, K.10, K.12.1, K.12.22	K.11.1	K.11.2	AF.7
Καθαρή θέση	B.90	B.10.1	B.10.2	B.10.31	B.10.32	B.90

(1) Υπόμνημα του ισολογισμού Απ.μ: διαρκή καταναλωτικά αγαθά.

(2) Υπόμνημα του ισολογισμού ΑΦ.μ: άμεσες επενδύσεις εξωτερικού.

AN, ... και AF, ... από την ταξινόμηση περιουσιακών στοιχείων.

Εξισωτικά μεγέθη

- B.10.1 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου
- B.10.2 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων
- B.10.31 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης
- B.10.32 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης
- B.90 Καθαρή θέση

Συναλλαγές χρηματοπιστωτικών μέσων

- F. Συναλλαγές χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων
- F.1 Νομισματικός χρυσός και ΕΤΔ
- F.2 Μετρητά και καταθέσεις
- F.3 Χρεόγραφα εκτός από μετοχές
- F.4 Δάνεια
- F.5 Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο
- F.6 Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά
- F.7 Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί

Συναλλαγές αγαθών και υπηρεσιών

- P.5 Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου
- P.51 Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου
- P.511 Αγορές μείον πωλήσεις υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων
- P.512 Αγορές μείον πωλήσεις άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων
- P.513 Προσθήκες στην αξία μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων
- P.52 Μεταβολές αποθεμάτων
- P.53 Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών

Λοιπές εγγραφές ουσώρευσης

- K.1 Ανάλωση παγίου κεφαλαίου
- K.2 Αγορές μείον πωλήσεις μη χρηματοπιστωτικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
- K.21 Αγορές μείον πωλήσεις γης και λοιπών παγίων μη παραχθέντων μη περιουσιακών στοιχείων
- K.22 Αγορές μείον πωλήσεις άυλων μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
- K.3 Οικονομική εμφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
- K.4 Οικονομική εμφάνιση παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
- K.5 Φυσική αύξηση μη καλλιεργούμενων βιολογικών πόρων
- K.61 Εξάντληση φυσικών περιουσιακών στοιχείων
- K.62 Λοιπή οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
- K.7 Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών
- K.8 Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση
- K.9 Λοιπές μεταβολές του όγκου μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων π.δ.κ.α.
- K.10 Λοιπές μεταβολές του όγκου χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων π.δ.κ.α.
- K.11 Ονομαστικά κέρδη/ζημιές κτήσης
- K.11.1 Ουδέτερα κέρδη/ζημιές κτήσης
- K.11.2 Πραγματικά κέρδη/ζημιές κτήσης
- K.12 Μεταβολές ταξινόμησης και δομής
- K.12.1 Μεταβολές τομεακής ταξινόμησης και δομής
- K.12.21 Νομισματοποίηση/απονομισματοποίηση χρυσού
- K.12.22 Μεταβολές, εκτός από τη νομισματοποίηση/απονομισματοποίηση χρυσού, στην ταξινόμηση στοιχείων του ενεργητικού ή του παθητικού

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΕΞΙΣΩΤΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

- 8.01. Το ΕΣΟΛ καταγράφει ροές και αποθέματα σε ένα μεθοδικό σύνολο λογαριασμών που περιγράφουν τον οικονομικό κύκλο από τη δημιουργία του εισοδήματος ως τη διανομή και την αναδιανομή του και τέλος ως τη συσσώρευσή του με τη μορφή περιουσιακών στοιχείων.
- 8.02. Κάθε λογαριασμός δείχνει τις συναλλαγές που ισοσκελίζονται, είτε λόγω των ορισμών που χρησιμοποιούνται είτε επειδή ένα σημαντικό υπόλοιπο μεταφέρεται στον επόμενο λογαριασμό.
- 8.03. Η διαρθρωμένη καταγραφή των συναλλαγών σύμφωνα με μια λογική ανάλυση της οικονομικής ζωής παρέχει τα συνολικά μεγέθη που απαιτούνται για τη μελέτη ενός κλάδου, ενός θεσμικού τομέα ή υποτομέα, ή του συνόλου της οικονομίας. Η ανάλυση των λογαριασμών σχεδιάστηκε έτσι ώστε να παρέχει τις πιο σημαντικές οικονομικές πληροφορίες.
- 8.04. Οι λογαριασμοί χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες:
- α) τρέχοντες λογαριασμοί
  - β) λογαριασμοί συσσώρευσης
  - γ) ισολογισμοί.
- Οι τρέχοντες λογαριασμοί αφορούν τη δημιουργία, τη διανομή και την αναδιανομή του εισοδήματος και τη χρήση του με τη μορφή τελικής κατανάλωσης. Τέλος, επιτρέπουν τον υπολογισμό της αποταμίευσης, που είναι ουσιαστικός παράγοντας για τη συσσώρευση.
- Οι λογαριασμοί συσσώρευσης αναλύουν τις διάφορες συνιστώσες των μεταβολών των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού των διαφόρων μονάδων και επιτρέπουν την καταγραφή των μεταβολών της καθαρής θέσης (της διαφοράς μεταξύ στοιχείων του ενεργητικού και στοιχείων του παθητικού).
- Οι ισολογισμοί δείχνουν το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού των διαφόρων μονάδων κατά την αρχή και το τέλος της λογιστικής περιόδου, καθώς και την καθαρή θέση τους. Οι ροές για κάθε στοιχείο του ενεργητικού και του παθητικού που καταγράφονται στους λογαριασμούς συσσώρευσης εμφανίζονται ξανά στο λογαριασμό μεταβολών του ισολογισμού.
- 8.05. Η ακολουθία λογαριασμών εφαρμόζεται, μερικά ή ολικά, σε θεσμικές μονάδες, θεσμικούς τομείς και υποτομείς, κλάδους και το σύνολο της οικονομίας.
- 8.06. Τα εξισωτικά μεγέθη καταρτίζονται τόσο μερικά όσο και καθαρά. Είναι μερικά εάν υπολογίζονται πριν την αφαίρεση της ανάλωσης παγίου κεφαλαίου και καθαρά εάν υπολογίζονται μετά από την αφαίρεση. Είναι πιο σημαντική η έκφραση των εξισωτικών μεγεθών του εισοδήματος με καθαρή μορφή.
- 8.07. Οι λογαριασμοί παρουσιάζονται με διάφορους τρόπους:
- α) με τη μορφή ολοκληρωμένων οικονομικών λογαριασμών, που εμφανίζουν τους λογαριασμούς για όλους τους θεσμικούς τομείς, το σύνολο της οικονομίας και την αλλοδαπή σε έναν πίνακα
  - β) με τη μορφή μιας ακολουθίας λογαριασμών, που παρέχουν πιο λεπτομερείς πληροφορίες. Οι πίνακες που εμφανίζουν την παρουσίαση του κάθε λογαριασμού παρατίθενται στο τμήμα του παρόντος κεφαλαίου με τίτλο «ακολουθία λογαριασμών»
  - γ) με τη μορφή μητρών, στις οποίες ο κάθε λογαριασμός αντιπροσωπεύεται από ένα ζεύγος σειράς/στήλης.
- 8.08. Συνοπτική παρουσίαση των λογαριασμών, των εξισωτικών μεγεθών και των κυρίων μακροοικονομικών μεγεθών:

Πίνακας 8.1 — Συνοπτική παρουσίαση των λογαριασμών, των εξισωτικών μεγεθών και των κλίσεων μακροοικονομικών μεγεθών

Λογαριασμοί	Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για τους θεσμικούς τομείς				Εξισωτικά μεγέθη	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη
	I. Λογαριασμός παραγωγής	II. Λογαριασμοί διανομής και χρήσης εισοδήματος	III. Λογαριασμός μεταβολών κεφαλαίων	IV. Λογαριασμοί συσώρευσης		
Πόροντες λογαριασμοί	I. Λογαριασμός παραγωγής II.1. Λογαριασμοί πρωτογενούς διανομής εισοδήματος	II.2. Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος II.3. Λογαριασμοί αναδιανομής εισοδήματος σε είδος II.4. Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος II.4.1. Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος II.4.2. Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου διαθέσιμου εισοδήματος	III.1. Λογαριασμός μεταβολών κεφαλαίων λόγω αποταμίευσης και μεταβλητών κεφαλαίων III.2. Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων III.3.1. Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου στοιχείων III.3.2. Λογαριασμός ανατίμησης	III.1.1. Λογαριασμός μεταβολών της καθαφής θέσης και αποταμίευσης III.1.2. Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων III.2.1. Λογαριασμός συσώρευσης κεφών και ζημιών κτήσης III.2.2. Λογαριασμός πρωτογενών κερδών και ζημιών κτήσης	B.1 Προστιθέμενη αξία B.2 Λειτουργικό πλεόνασμα B.3 Μεικτό εισόδημα B.4 Επηρεψιματικό εισόδημα B.5 Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων B.6 Διαθέσιμο εισόδημα B.7 Διαθεσίμο διαθέσιμο εισόδημα B.8 Αποταμίευση	Ε-γύφιο προϊόν (ΑΕ-γύφιο/ΚΕ-γύφιο) Εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ, ΚΕΕ) Εθνικό διαθέσιμο εισόδημα Εθνική αποταμίευση
Λογαριασμοί συσώρευσης	III.1. Λογαριασμός συσώρευσης	III.2. Χρηματοπιστωτικός λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων	III.1.1. Λογαριασμός μεταβολών της καθαφής θέσης και μεταβλητών κεφαλαίων III.1.2. Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων III.3.1. Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου στοιχείων III.3.2. Λογαριασμός ανατίμησης	B.10.1 Μεταβολές της καθαφής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβλητών κεφαλαίων B.9 Καθαφή χορήγηση/αφαίρεση λήψης δανείων B.9 Καθαφή χορήγηση/αφαίρεση λήψης δανείων B.10.2 Μεταβολές της καθαφής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων B.10.3 Μεταβολές της καθαφής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης B.10.31 Μεταβολές της καθαφής θέσης λόγω συνδέσεων κερδών/ζημιών κτήσης B.10.32 Μεταβολές της καθαφής θέσης λόγω πρωτογενών κερδών/ζημιών κτήσης		

Λογαριασμοί	Εξισοτικά μεγέθη	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη
<p>Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για τους θεμελιώδεις τομείς</p> <p>IV. Ισολογισμοί</p> <p>IV.1. Ισολογισμός ανομιγματος</p> <p>IV.2. Μεταβολές του ισολογισμού</p> <p>IV.3. Ισολογισμός κλεισίματος</p>	<p>B.90 Καθαρή θέση</p> <p>B.10 Μεταβολές της καθαλής θέσης, συνολικές</p> <p>B.90 Καθαρή θέση</p>	<p>Εθνική καθαρή θέση</p> <p>Μεταβολές της εθνικής καθαλής θέσης</p> <p>Εθνική καθαρή θέση</p>
<p>0. Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών</p>	<p>0. Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών</p>	<p>Εθνικές διαπάνες</p>
<p>Τρέχοντες λογαριασμοί</p>	<p>Εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών</p> <p>Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο</p>	<p>Εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών</p> <p>Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο</p>
<p>Λογαριασμοί συνολόρου</p> <p>0. Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών</p> <p>Λογαριασμός της αλλοδαπής (λογαριασμός εξωτερικών συναλλαγών)</p>	<p>V. Λογαριασμός της αλλοδαπής</p> <p>V.I. Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών</p> <p>V.II. Εξωτερικός λογαριασμός πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων</p> <p>V.III. Εξωτερικοί λογαριασμοί συνολόρου</p>	<p>B.11 Εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών</p> <p>B.12 Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο</p> <p>B.10.1 Μεταβολές της καθαλής θέσης λόγω τρέχοντος εξωτερικού ισοζυγίου και μεταβιβάσεων ζεφάλαου</p> <p>B.9 Καθαρή χορήγηση/αφαίριση λήθη δανείων</p> <p>B.9 Καθαρή χορήγηση/αφαίριση λήθη δανείων</p> <p>B.10.2 Μεταβολές της καθαλής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιασίων στοιχείων</p> <p>B.10.3 Μεταβολές της καθαλής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης</p> <p>B.90 Καθαρή θέση</p> <p>B.10 Μεταβολές της καθαλής θέσης</p> <p>B.90 Καθαρή θέση</p>
<p>Ισολογισμοί</p>	<p>V.IV. Εξωτερικός λογαριασμός περιουσιασίων στοιχείων και υποχρεώσεων</p>	<p>B.90 Καθαρή θέση</p> <p>B.10 Μεταβολές της καθαλής θέσης</p> <p>B.90 Καθαρή θέση</p>

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

8.09. Η ακολουθία λογαριασμών αποτελείται από τρεις κυρίες κατηγορίες λογαριασμών:

- α) τρέχοντες λογαριασμοί:
  - (1) λογαριασμός παραγωγής (I),
  - (2) λογαριασμοί διανομής και χρήσης εισοδήματος (II)
- β) λογαριασμοί συσσώρευσης (III)
- γ) ισολογισμοί (IV).

ΤΡΕΧΟΝΤΕΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ**Λογαριασμός παραγωγής (I)⁽¹⁾**

- 8.10. Ο λογαριασμός παραγωγής (I) δείχνει τις συναλλαγές που σχετίζονται με την ίδια την παραγωγική διαδικασία. Καταρτίζεται για θεσμικούς τομείς και για κλάδους. Στους πόρους του περιλαμβάνεται το προϊόν και στις χρήσεις του περιλαμβάνεται η ενδιάμεση ανάλωση.
- 8.11. Ο λογαριασμός παραγωγής μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εξεύρεση ενός από τα πιο σημαντικά εξισωτικά μεγέθη του συστήματος — της προστιθέμενης αξίας ή της αξίας που παράγεται από οποιαδήποτε μονάδα που επιδίδεται σε μια παραγωγική δραστηριότητα — και ενός μακροοικονομικού μεγέθους με ζωτική σημασία: του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Η προστιθέμενη αξία είναι οικονομικά σημαντική τόσο για τους θεσμικούς τομείς όσο και για τους κλάδους.
- 8.12. Όπως ισχύει και για τα εξισωτικά μεγέθη των ακόλουθων λογαριασμών, η προστιθέμενη αξία (τα εξισωτικά μεγέθη του λογαριασμού) μπορεί να έχει υπολογιστεί πριν ή μετά την ανάλωση παγίου κεφαλαίου, δηλαδή μεικτή ή καθαρή. Δεδομένου ότι το προϊόν αποτιμάται σε βασικές τιμές και η ενδιάμεση ανάλωση αποτιμάται σε τιμές αγοραστή, η προστιθέμενη αξία δεν περιλαμβάνει φόρους μείον επιδοτήσεις προϊόντων.
- 8.13. Ο λογαριασμός παραγωγής στο επίπεδο του συνόλου της οικονομίας περιλαμβάνει στους πόρους, εκτός από την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών, φόρους μείον επιδοτήσεις προϊόντων. Έτσι, δίνει τη δυνατότητα καθορισμού του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (σε τιμές αγοράς) ως εξισωτικού μεγέθους.
- 8.14. Εφόσον οι υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα (ΥΧΔΜΕ) δεν κατανέμονται στους τομείς-χρήστες, το σύνολο της αξίας του προϊόντος των υπηρεσιών αυτών θεωρείται ως ενδιάμεση ανάλωση ενός πλασματικού τομέα με μηδενικό προϊόν και αρνητική προστιθέμενη αξία με ίσο μέγεθος αλλά αντίθετο πρόσημο από την ενδιάμεση ανάλωση. Έτσι, το σύνολο της προστιθέμενης αξίας όλων των τομέων και των βιομηχανιών μειώνεται κατά το ποσό αυτό. Για να μην γίνει περίπλοκη η παρουσίαση των λογαριασμών, είναι δυνατό να μην εισαχθεί συμπληρωματική στήλη για τον πλασματικό τομέα, αλλά να ληφθεί υπόψη το αντίστοιχο μέγεθος στη στήλη του συνόλου της οικονομίας.

Λογαριασμοί διανομής και χρήσης εισοδήματος (II)

8.15. Η διανομή και η χρήση του εισοδήματος αναλύονται σε τέσσερις βαθμίδες: πρωτογενή διανομή, δευτερογενή διανομή, αναδιανομή σε είδος και χρήση του εισοδήματος.

Η πρώτη βαθμίδα αφορά την παραγωγή εισοδήματος που προκύπτει απευθείας από την παραγωγική διεργασία και τη διανομή του στους συντελεστές της παραγωγής (εργασία, κεφάλαιο) και το δημόσιο (μέσω φόρων παραγωγής και εισαγωγών, και επιδοτήσεων). Δίνει τη δυνατότητα προσδιορισμού του πλεονάσματος λειτουργίας (ή του ακαθάριστου εισοδήματος στην περίπτωση των νοικοκυριών) και του πρωτογενούς εισοδήματος.

Η δεύτερη βαθμίδα παρακολουθεί την αναδιανομή του εισοδήματος μέσω των μεταβιβάσεων, εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος. Αυτό μας παρέχει το διαθέσιμο εισόδημα.

Το τρίτο στάδιο περιγράφει την αναδιανομή μέσω των κοινωνικών μεταβιβάσεων σε είδος, πράγμα που μας δίνει το διορθωμένο διαθέσιμο εισόδημα.

Το τέταρτο στάδιο περιγράφει το πώς το εισόδημα καταναλώνεται και αποταμιεύεται, παρέχοντας την αποταμίευση.

(¹) Βλέπε κεφάλαιο 3: «Συναλλαγές προϊόντων».

Πίνακας 8.2 — Λογαριασμός Ι: Λογαριασμός παραγωγής

Χρήσεις

Πόροι

Σύνολο	Αντίστοιχες εγγράφες του		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγράφες του		Σύνολο
	λογαριασμού εργαθών και υπηρεσιών	λογαριασμού της αλκοολικής													λογαριασμού εργαθών και υπηρεσιών	λογαριασμού της αλκοολικής	
3 595	3 595							Μη χρηματοδοτικές εταφείες	Χρηματοδοτικές εταφείες	Δημόσιος τομέας	Νοτιοανατολικά	ΜΚΙΕΝ		3 595			3 595
								Συναλλαγές και εξισοτιτά μεγάλη									
3 048	3 048							P.1	P.11	P.12	P.13	P.14	P.15				3 048
								Εμπορεύσιμο προϊόν ΥΧΔΜΕ									
171	171							P.12									171
								Προϊόν για ίδια τελική χρήση									
376	376							P.13									376
								Λοιπά μη εμπορεύσιμο προϊόν									
1 904	1 904							P.2									1 904
								Ενδιάμεση ανάληψη/ΥΧΔΜΕ									
133	133							D.21-D.31									133
								Φόροι επί προϊόντων Επιδότησιμες προϊόντων									
1 824	1 824							B.1g/B.1*g									1 824
								Προσπύθμενη αξία, ακαθάριστη/ακαθάριστη στο εγχώριο προϊόν									
222	222							K.1									222
								Ανάληψη (αποβέσεις) παγίων κεφαλαίου									
1 602	1 602							B.1n/B.1*n									1 602
								Προσπύθμενη αξία, καθαρή/καθαρό εγχώριο προϊόν									

P.11 Χρηματοδοτικές εταφείες: 102 περιλαμβανομένων 48 για τις ΥΧΔΜΕ (P. 119).

P.2 Σύνολο οικονομίας: 1 904 που αντιστοιχεί στο άθροισμα των θετικών τομέων (1 856) και στις ΥΧΔΜΕ (48).

B.1g Σύνολο οικονομίας: 1 824 που αντιστοιχεί στο σύνολο των θετικών τομέων (1 739) συν φόρους μετρίων επιδοτήσιμων προϊόντων (133) μείον ΥΧΔΜΕ (48).

*Λογαριασμοί πρωτογενούς διανομής εισοδήματος (II.1)***Λογαριασμός παραγωγής εισοδήματος (II.1.1)**

Η διάταξη του λογαριασμού παραγωγής εισοδήματος κατά θεσμικό τομέα είναι όπως εμφανίζεται στον πίνακα 8.3.

- 8.16. Ο λογαριασμός διανομής εισοδήματος παρουσιάζεται επίσης και από τους κλάδους, στις στήλες των πινάκων προσφοράς και χρήσεων.
- 8.17. Ο λογαριασμός διανομής εισοδήματος παρουσιάζει τους τομείς, τους υποτομείς και τους κλάδους που είναι η πηγή, και όχι ο προορισμός, του πρωτογενούς εισοδήματος.
- 8.18. Αναλύει το κατά πόσο η προστιθέμενη αξία μπορεί να καλύψει το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας και τους λοιπούς φόρους μείον τις επιδοτήσεις της παραγωγής. Μετρά το λειτουργικό πλεόνασμα, που είναι το πλεόνασμα (ή το έλλειμμα) των παραγωγικών δραστηριοτήτων πριν να ληφθούν υπόψη οι τόκοι, τα μισθώματα ή οι επιβαρύνσεις τα οποία η παραγωγική μονάδα:
- α) πρέπει να καταβάλει για χρηματοοικονομικά ή υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία που έχει δανειστεί ή ενοικιάσει·
  - β) πρέπει να εισπράξει για χρηματοοικονομικά ή υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία των οποίων είναι ιδιοκτήτρια.
- Το λειτουργικό πλεόνασμα αντιστοιχεί στο εισόδημα που απολαμβάνουν οι μονάδες από ίδια χρήση των παραγωγικών εγκαταστάσεων που κατέχουν. Είναι το τελευταίο εξισωτικό μέγεθος που μπορεί να υπολογιστεί τόσο για τους κλάδους όσο και για τους βιομηχανικούς τομείς και υποτομείς.
- 8.19. Στην περίπτωση των επιχειρήσεων μη ανώνυμης εταιρικής μορφής του τομέα των νοικοκυριών, το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού παραγωγής εισοδήματος περιέχει σιωπηρά ένα μέρος που αντιστοιχεί στην αμοιβή για εργασία που πραγματοποιεί ο ιδιοκτήτης ή μέλη της οικογενείας του και που δεν μπορεί να διακριθεί από τα κέρδη του ως επιχειρηματία. Αυτό αναφέρεται ως «μεικτό εισόδημα».
- 8.20. Στην περίπτωση της παραγωγής, για ίδιο λογαριασμό, υπηρεσιών στέγασης νοικοκυριών λόγω ιδιοκατοίκησης, το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού δημιουργίας εισοδήματος είναι λειτουργικό πλεόνασμα.

Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος (II.1.2)

- 8.21. Σε αντίθεση με το λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος, ο λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος αφορά τις μονάδες και τους θεσμικούς τομείς μόνιμους κατοίκους ως αποδέκτες και όχι παραγωγούς πρωτογενούς εισοδήματος.
- 8.22. «Πρωτογενές εισόδημα» είναι το εισόδημα που εισπράττουν οι μονάδες μόνιμοι κάτοικοι λόγω της άμεσης συμμετοχής τους στην παραγωγική διεργασία, και το εισόδημα που πρέπει να εισπράττει ο ιδιοκτήτης ενός χρηματοπιστωτικού ή υλικού μη παραχθέντος περιουσιακού στοιχείου σε αντάλλαγμα για την παροχή χρηματοδότησης ή τη διάθεση του υλικού μη παραχθέντος περιουσιακού στοιχείου σε άλλη θεσμική μονάδα.
- 8.23. Ο λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος (II.1.2) μπορεί να υπολογιστεί μόνο για τους θεσμικούς τομείς και υποτομείς γιατί, στην περίπτωση των κλάδων, δεν είναι δυνατή η ανάλυση ορισμένων ροών που συνδέονται με τη χρηματοδότηση (χορήγηση ή λήψη δανείων κεφαλαίου) και με περιουσιακά στοιχεία.
- 8.24. Εφόσον οι υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα (ΥΧΔΜΕ) δεν κατανέμονται στους τομείς-χρήστες, οι εγγραφές σχετικά με τους τόκους αφορούν τους πραγματικούς, καταβαλλόμενους και εισπραττόμενους τόκους. Γίνεται μια διόρθωση στους πόρους, στη στήλη «χρηματοπιστωτικές εταιρείες» (με αρνητικό πρόσημο) και τη στήλη «πλασματικός τομέας» (με θετικό πρόσημο). Για να απλουστευθεί η παρουσίαση των λογαριασμών, είναι δυνατό να μην χρησιμοποιηθεί συμπληρωματική στήλη για τον πλασματικό τομέα αλλά να εμφανιστεί το αντίστοιχο μέγεθος στη στήλη του συνόλου της οικονομίας.
- 8.25. Ο λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος αναλύεται σε λογαριασμό επιχειρηματικού εισοδήματος (II.1.2.1) και σε λογαριασμό διανομής λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος (II.1.2.2).

Λογαριασμός επιχειρηματικού εισοδήματος (II.1.2.1)

- 8.26. Σκοπός του λογαριασμού επιχειρηματικού εισοδήματος είναι ο καθορισμός ενός εξισωτικού μεγέθους που αντιστοιχεί στην έννοια του τρέχοντος κέρδους πριν από τη διανομή και το φόρο εισοδήματος, όπως χρησιμοποιείται συνήθως στη λογιστική των επιχειρήσεων.

Πίνακας 8.3 — Λογαριασμός II.1.1: Λογαριασμός δημολογίας εισοδήματος

Χρήσεις	Πόροι																
	Αντιστοιχίες εγγράφων του		S.1 Συνολική οικονομικά	S.15 MKIEN	S.14 Νοικικυριά	S.13 Δημόσιος τομέας	S.12 Χρηματοδοτικές εταιρείες	S.11 Μη χρηματοδοτικές εταιρείες	Συναλλαγές και εξισοστατικά μεγέθη	S.11 Μη χρηματοδοτικές εταιρείες	S.12 Χρηματοδοτικές εταιρείες	S.13 Δημόσιος τομέας	S.14 Νοικικυριά	S.15 MKIEN	S.1 Συνολική οικονομικά	Αντιστοιχίες εγγράφων του	Σύνολο
	λογαριασμού της αλλοδαστής	λογαριασμού της αλλοδαστής															
			872	73	188	575	31	1 824									1 824
									B.1π/B.1*g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη/ακαθάριστο εγχώριο προϊόν							
			735	63	158	533	28	1 602									1 602
									B.1π/B.1*n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή/καθαρό εγχώριο προϊόν							
762									D.1	Εισόδημα εξοχτημένης εργασίας							
569									D.11	Μισθοί και ημερομίσθια							
193									D.12	Κοινωνικές εισφορές εργοδοτών							
174									D.121	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών							
19									D.122	Τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών							
235									D.2	Φόροι επί των προϊόντων και των εισαγωγών							0
141									D.21	Φόροι επί προϊόντων							0
121									D.211	Φόροι τύπου ΦΠΑ							0
17									D.212	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ							0

Χρήσεις	Πόροι											
	Σύνολο	Αντίστοιχες εγγραφές του		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	Σύνολο	
		λογα- ριασμού της αλ- λοδαπής φρασιών	λογα- ριασμού της αλ- λοδαπής φρασιών	Συνολική οικονο- μία	ΜΚΙΕΝ	Νοι- κοκυριά	Δημό- σιος τομέας	Χρημα- τοδοτι- κές εταφείες	Μη χρημα- τοδοτι- κές εταφείες	Μη χρη- ματοδο- τικές εταφείες		
17	D.2121	0	0	17							Δασμοί εισαγωγών	0
0	D.2122	0	0	0							Φόροι επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ και δασμούς	0
3	D.214	0	0	3							Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς εισαγωγής	0
94	D.29	0	0	94	0	3	2	3	86		Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	0
-44	D.3	0	0	-44	0	-1	0	0	-35		Επιδότησεις	0
-8	D.31	0	0	-8							Επιδότησεις προϊόντων	0
0	D.311	0	0	0							Επιδότησεις εισαγω- γών	0
-8	D.319	0	0	-8							Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων	0
-36	D.39	0	0	-36	0	-1	0	0	-35		Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	0
429	B.2g			429	8	92	46	55	276		Λειτουργικό πλεό- νασμα, ακαθάριστο	
442	B.3g			442		442					Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο	
217	B.2n			217	5	60	16	45	139		Λειτουργικό πλεό- νασμα, καθαρό	
432	B.3n			432		432					Μεικτό εισόδημα, κα- θαρό	

Πίνακας 8.4 — Λογαριασμός II.1.2: Λογαριασμός διανομής προτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις	Πόσοι																
	Αντίστοιχες εγγραφές του		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	Αντίστοιχες εγγραφές του		Σύνολο	
	λογα- ριασμού της α- λοδαπής και υπη- ρεσιών	λογα- ριασμού της α- λοδαπής												λογα- ριασμού της α- λοδαπής	και υπη- ρεσιών		
Σύνολο																	
									Συναλλαγές και εξισοτιάζει μετόχη								
									B.2g	Λειτουργικό πλεό- νασμα, ακαθόριστο							429
									B.3g	Μεικτό εισόδημα, ακαθόριστο							442
									B.2h	Λειτουργικό πλεό- νασμα, καθαρό							217
									B.3h	Μεικτό εισόδημα, κα- θαρό							432
6	6								D.1	Εισοδήμα εξαφτημέ- νης εργασίας							768
6	6								D.11	Μισθοί και ημερομι- σθία							575
									D.12	Κοινωνικές εισφορές εργοδοτών							193
									D.121	Πραγματικές κοινωνι- κές εισφορές εργοδο- τών							174
									D.122	Τεχμαρτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών							19
	0								D.2	Φόροι επί των προί- όντων και των εισα- γωγών							235
	0								D.21	Φόροι επί προϊόντων							141
	0								D.211	Φόροι τύπου ΦΠΑ							121
	0								D.212	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ							17

Χρήσεις

Πόροι

Σύνολο	Αντίστοιχες εργασιές του		S.1 Συνολική οικονομικά	S.15 MKIEN	S.14 Νοι- κοζυριά	S.13 Δημό- σιος τομέας	S.12 Χορημα- τοδοτή- σες εταιρείες	S.11 Μη χηματο- δοτικές εταιρείες	Συναλλαγές και εξισωτικά μεγέθη	S.11 Μη χημ- ματοδο- τικές εταιρείες	S.12 Χορημα- τοδοτή- σες εταιρείες	S.13 Δημό- σιος τομέας	S.14 Νοι- κοζυριά	S.15 MKIEN	S.1 Συνολική οικονομικά	Αντίστοιχες εργασιές του		Σύνολο
	λογα- ριασμού αγαθών και υπηρε- σιών	λογα- ριασμού της αλ- λοδατικής														λογα- ριασμού αγαθών και υπηρε- σιών	λογα- ριασμού της αλ- λοδατικής	
	0		17	0	0	17	0	0	D.2121	Δασμοί εισαγωγών	0				17	0		17
	0		0	0	0	0	0	0	D.2122	Φόροι επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ και δαμους	0				0	0		0
	0		3	0	0	3	0	0	D.214	Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και δαμους εισαγωγής	3				3	0		3
	0		94	0	0	94	0	0	D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	94				94	0		94
	0		-44	0	0	-44	0	0	D.3	Επιδότησεις	-44				-44	0		-44
	0		-8	0	0	-8	0	0	D.31	Επιδότησεις προϊό- ντων	-8				-8	0		-8
	0		0	0	0	0	0	0	D.311	Επιδότησεις εισαγω- γών	0				0	0		0
	0		-8	0	0	-8	0	0	D.319	Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων	-8				-8	0		-8
	0		-36	0	0	-36	0	0	D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	-36				-36	0		-36
446	66		380	7	44	46	138	145	D.4	Εισόδημα περιουσίας	78	160	30	134	5	407	39	446
222	16		206	7	17	39	77	66	D.41	Τόκοι	25	125	12	33	5	200	22	222
0			0	0	0	0	-48	0	P.119	Διόρθωση ΥΧΑΜΕ					0			0
120	36		84	0	0	0	36	48	D.42	Διανεμόμενο εισόδη- μα εταιρειών	3	25	18	57	0	103	17	120
60	0		60	0	0	0	36	24	D.421	Μερίσματα	3	25	5	13	0	46	14	60
60	36	24					0	24	D.422	Αναλήψεις από το ει- σόδημα οισοεί εται- ρειών		13	44	0	57	3		60

Πόροι

Χρήσεις

Σύνολο	Αντίστοιχες εγγραφές του		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές του		Σύνολο
	λογα-φισαμιο-αριθμιο-ν και υπη-ρσειών	λογα-φισαμιο-αριθμιο-ν της αλ-λοδαπής													λογα-φισαμιο-αριθμιο-ν της αλ-λοδαπής	λογα-φισαμιο-αριθμιο-ν και υπη-ρσειών	
14	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14
25		25															25
65		65	0	27	7	0	31										65
1 855		1 855	6	1 390	221	29	209										
1 633		1 633	3	1 348	191	19	72										

Η διόρθωση ΥΧΑΜΕ για το σύνολο της οικονομίας (0) είναι το άθροισμα του τομέα των χρηματοδοτικών εταιρειών (-48) και του πλασματικού τομέα (+48).

- 8.27. Στην περίπτωση του δημοσίου τομέα και των κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά, ο λογαριασμός αυτός αφορά μόνο τις δραστηριότητές τους που σχετίζονται με εμπορεύσιμο προϊόν.
- 8.28. Το επιχειρηματικό εισόδημα αντιστοιχεί στο λειτουργικό πλεόνασμα ή το μεικτό εισόδημα (στην πλευρά των πόρων),
- συν* εισπρακτέο εισόδημα περιουσίας σε σχέση με χρηματοπιστωτικά ή άλλα περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στην επιχείρηση (στην πλευρά των πόρων),
- μείον* πληρωτέοι τόκοι για χρέη της επιχείρησης και πληρωτέα μισθώματα για γη και άλλα μη παραχθέντα υλικά περιουσιακά στοιχεία μισθωμένα από την επιχείρηση (στην πλευρά των χρήσεων).

Το πληρωτέο εισόδημα περιουσίας με τη μορφή μερισμάτων ή επανεπενδυόμενων εσόδων από άμεσες επενδύσεις εξωτερικού δεν αφαιρείται από το επιχειρηματικό εισόδημα.

Λογαριασμός διανομής λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος (Η.1.2.2)

- 8.29. Σκοπός του λογαριασμού διανομής λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος είναι η επιστροφή από την έννοια του επιχειρηματικού εισοδήματος στην έννοια του πρωτογενούς εισοδήματος. Επομένως, περιλαμβάνει τα στοιχεία του πρωτογενούς εισοδήματος που δεν περιλαμβάνονται στο λογαριασμό επιχειρηματικού εισοδήματος:
- α) στην περίπτωση ανωνύμων εταιρειών, διανεμηθέντα μερίσματα και επανεπενδυόμενα έσοδα από άμεσες επενδύσεις εξωτερικού (στην πλευρά των χρήσεων)
- β) στην περίπτωση των νοικοκυριών:
- (1) πληρωτέο εισόδημα περιουσίας, μείον πληρωτέα μισθώματα και τόκοι σχετικά με την επιχειρηματική δραστηριότητα (στην πλευρά των χρήσεων),
  - (2) εισόδημα εξαρτημένης εργασίας (στην πλευρά των πόρων),
  - (3) εισπρακτέο εισόδημα περιουσίας, εκτός από το εισπρακτέο εισόδημα που σχετίζεται με τη δραστηριότητα της επιχείρησης (στην πλευρά των πόρων)
- γ) στην περίπτωση του δημόσιου τομέα:
- (1) πληρωτέο εισόδημα περιουσίας, εκτός από το εισόδημα που σχετίζεται με δραστηριότητες εμπορεύσιμου προϊόντος (στην πλευρά των χρήσεων),
  - (2) φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών (στην πλευρά των πόρων),
  - (3) εισπρακτέο εισόδημα περιουσίας, εκτός από το εισπρακτέο εισόδημα που σχετίζεται με δραστηριότητες εμπορεύσιμου προϊόντος (στην πλευρά των πόρων).

Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος (Η.2)

- 8.30. Ο λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος δείχνει πως κατανέμεται, μέσω αναδιανομής, το υπόλοιπο του πρωτογενούς εισοδήματος ενός θεσμικού τομέα: τρέχοντες φορείς εισοδήματος, περιουσίες, κ.λπ. κοινωνικές εισφορές και παροχές (εκτός από τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος) και άλλες τρέχουσες μεταβιβάσεις.
- 8.31. Το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού είναι το διαθέσιμο εισόδημα, που αντανάκλα τις τρέχουσες συναλλαγές και εξαφεί ρητά τις μεταβιβάσεις κεφαλαίου, τα πραγματικά κέρδη και ζημιές κτήσης και τις συνέπειες γεγονότων όπως φυσικές καταστροφές.
- 8.32. Οι κοινωνικές εισφορές καταγράφονται⁽²⁾ στην πλευρά των χρήσεων του λογαριασμού δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των νοικοκυριών και στην πλευρά των πόρων του λογαριασμού δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των θεσμικών τομέων που είναι αρμόδιοι για τη διαχείριση των κοινωνικών ασφαλίσεων. Όταν καταβάλλονται από τους εργοδότες για τους εργαζομένους τους, συμπεριλαμβάνονται πρώτα στο εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, στην πλευρά των χρήσεων του λογαριασμού δημιουργίας εισοδήματος των εργοδοτών, εφόσον αποτελούν μέρος του κόστους των μισθών και ημερομισθίων καταγράφονται επίσης, ως εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, στην πλευρά των πόρων του λογαριασμού διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των νοικοκυριών, εφόσον αντιστοιχούν σε καταβολές προς τα νοικοκυριά.

⁽²⁾ Οι κοινωνικές εισφορές που εμφανίζονται στην πλευρά των χρήσεων του λογαριασμού δευτερογενούς διανομής εισοδήματος των νοικοκυριών είναι καθαρές, δηλαδή δεν περιλαμβάνουν τα λειτουργικά έξοδα των συνταξιοδοτικών ταμείων και λοιπών ασφαλιστικών εταιρειών, των οποίων μέρος ή σύνολο των πόρων αποτελείται από πραγματικές κοινωνικές εισφορές.

Χρήσεις	Πόροι													
	Αντίστοιχες εγγραφές του		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	S.12	S.11			
	λογα- φισασιών εργαζομένων και υπη- ρέσιων	λογα- φισασιών της αλ- λοδαπής												
Σύνολο	λογα- φισασιών εργαζομένων και υπη- ρέσιων	Συνολική οικονο- μικά	ΜΚΙΕΝ	Νοι- κοζυγία	Δημό- σιος τομέας	Χορημα- τοδοτη- τές εταιρείες	Μη χορημα- τοδοτη- τές εταιρείες	Συνολική οικονο- μικά	ΜΚΙΕΝ	Νοι- κοζυγία	Δημό- σιος τομέας	Χορημα- τοδοτη- τές εταιρείες	Μη χορημα- τοδοτη- τές εταιρείες	Σύνολο
19			19	1	5	1	12	D.623	Κοινωνικές παροχές προς μισθωτούς χωρίς χρηματοδότηση	19	19	19	19	19
52			52		52			D.624	Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα	52	52	52	52	52
278			269	2	71	139	11	D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	278	278	278	278	278
45			43	2	31	4	8	D.71	Καθαρά ασφαλί- στρα για ασφάλειες εκτός των ασφαλει- ών ζωής	45	45	45	45	45
45			45		45			D.72	Καθαρές απαιτή- σεις από ασφάλειες εκτός των ασφαλει- ών ζωής	45	45	45	45	45
96			96		96			D.73	Τρέχουσες μεταβι- βάσεις στο εσωτερικό του δημοσίου τομέα	96	96	96	96	96
32			31	1	31			D.74	Τρέχουσα διεθνής συναλλαγμα	32	32	32	32	32
56			54	2	40	8	3	D.75	Διαφορές τρέχουσες μεταβιβάσεις	56	56	56	56	56
1 826			1 826	40	1 187	382	185	B.6g	Διαθέσιμο εισόδη- μα, ακαθάριστο	1 826	1 826	1 826	1 826	1 826
1 604			1 604	37	1 145	352	48	B.6n	Διαθέσιμο εισόδη- μα, καθαρό	1 604	1 604	1 604	1 604	1 604

Λογαριασμός αναδιανομής εισοδήματος σε είδος (II.3)

- 8.33. Ο λογαριασμός αναδιανομής εισοδήματος σε είδος δίνει μια ευρύτερη εικόνα του εισοδήματος των νοικοκυριών, επειδή συμπεριλαμβάνει τις ροές που αντιστοιχούν στη χρήση των επιμέρους αγαθών και υπηρεσιών που δέχονται δωρεάν τα νοικοκυριά αυτά, δηλαδή κοινωνικές παροχές σε είδος και μεταβιβάσεις επιμέρους μη εμπορεύσιμων αγαθών ή υπηρεσιών· αυτές οι δύο κατηγορίες ροών πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της έννοιας των κοινωνικών μεταβιβάσεων σε είδος. Αυτό διευκολύνει τις διαχρονικές συγκρίσεις όταν υπάρχουν διαφορές ή μεταβολές των οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών και συμπληρώνει την ανάλυση του ρόλου του δημοσίου τομέα στην αναδιανομή του εισοδήματος.
- 8.34. Οι κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος καταγράφονται στην πλευριά των πόρων του λογαριασμού αναδιανομής εισοδήματος σε είδος στην περίπτωση των νοικοκυριών, και την πλευρά των χρήσεων στην περίπτωση του δημοσίου τομέα και των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά.
- 8.35. Το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού αναδιανομής εισοδήματος σε είδος είναι το διορθωμένο διαθέσιμο εισόδημα.

Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος (II.4)

- 8.36. Για τους θεσμικούς τομείς με τελική κατανάλωση, ο λογαριασμός χρήσης εισοδήματος δείχνει πως κατανέμεται το διαθέσιμο εισόδημα (ή το διορθωμένο διαθέσιμο εισόδημα) μεταξύ της δαπάνης για τελική κατανάλωση (ή της πραγματικής τελικής κατανάλωσης) και της αποταμίευσης.
- 8.37. Στο σύστημα, μόνο ο δημόσιος τομέας, τα ΜΚΙΕΝ και τα νοικοκυριά έχουν τελική κατανάλωση. Επιπλέον, ο λογαριασμός χρήσης εισοδήματος περιλαμβάνει, για τα νοικοκυριά και τα συνταξιοδοτικά ταμεία, ένα διορθωτικό στοιχείο (D.8 Διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής των νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων) που αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο καταγράφονται οι συναλλαγές μεταξύ νοικοκυριών και συνταξιοδοτικών ταμείων⁽³⁾.

Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος (II.4.1)

- 8.38. Ο λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος περιλαμβάνει την έννοια της δαπάνης για τελική κατανάλωση που χρηματοδοτείται από τους διάφορους σχετικούς τομείς: νοικοκυριά, δημόσιο τομέα και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά.
- 8.39. Το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος είναι η αποταμίευση.

Λογαριασμός χρήσης διορθωμένου διαθέσιμου εισοδήματος (II.4.2)

- 8.40. Ο λογαριασμός χρήσης διορθωμένου διαθέσιμου εισοδήματος περιλαμβάνει την έννοια της πραγματικής τελικής κατανάλωσης, που αντιστοιχεί στην αξία των αγαθών και των υπηρεσιών τα οποία έχουν στην πραγματικότητα στη διάθεσή τους τα νοικοκυριά για τελική κατανάλωση, ακόμη και αν η απόκτησή τους χρηματοδοτείται από το δημόσιο τομέα ή από μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά.

Κατά συνέπεια, η πραγματική τελική κατανάλωση του δημόσιου τομέα αντιστοιχεί μόνο στη συλλογική τελική κατανάλωση. Εφόσον η δαπάνη για τελική κατανάλωση των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που εξυπηρετούν νοικοκυριά θεωρείται ως αποκλειστικά ατομική, η πραγματική τελική κατανάλωσή τους είναι μηδενική.

- 8.41. Στο επίπεδο του συνόλου της οικονομίας, η δαπάνη για τελική κατανάλωση είναι ίση με την πραγματική τελική κατανάλωση· διαφέρει μόνο η διανομή στους θεσμικούς τομείς. Το ίδιο ισχύει για το διαθέσιμο εισόδημα και το διορθωμένο διαθέσιμο εισόδημα.
- 8.42. Η αποταμίευση είναι το εξισωτικό μέγεθος και για τις δύο παραλλαγές του λογαριασμού χρήσης εισοδήματος. Η αξία της είναι η ίδια για όλους τους τομείς, ασχέτως του αν υπολογίζεται αφαιρώντας τη δαπάνη για τελική κατανάλωση από το διαθέσιμο εισόδημα ή αφαιρώντας την πραγματική τελική κατανάλωση από το διορθωμένο διαθέσιμο εισόδημα.

⁽³⁾ Βλέπε κεφάλαιο 4: «Διανεμητικές συναλλαγές».

- 8.43. Αποταμίευση είναι το (θετικό ή αρνητικό) ποσό που προκύπτει από τις τρέχουσες συναλλαγές και το οποίο εξασφαλίζει τη σχέση με τη συσσώρευση. Αν η αποταμίευση είναι θετική, το εισόδημα που δεν δαπανάται χρησιμοποιείται για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων ή για την εξόφληση υποχρεώσεων. Αν η αποταμίευση είναι αρνητική, ρευστοποιούνται ορισμένα περιουσιακά στοιχεία ή αυξάνουν ορισμένες υποχρεώσεις.

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗΣ (III)(⁴)

- 8.44. Οι λογαριασμοί συσσώρευσης είναι λογαριασμοί ροών. Καταγράφουν τα διάφορα αίτια των μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων των μονάδων και τη μεταβολή της καθαρής θέσης τους.
- 8.45. Οι μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων καταγράφονται στην αριστερή πλευρά των λογαριασμών (συν ή πλην), ενώ οι μεταβολές των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης στην δεξιά πλευρά (συν ή πλην).

Λογαριασμός κεφαλαίου (III.1)

- 8.46. Ο λογαριασμός κεφαλαίου καταγράφει τις αποκτήσεις μείον τις πωλήσεις μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων από μονάδες μόνιμους κατοίκους και μετρά τη μεταβολή της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης (τελευταίο εξισωτικό μέγεθος των τρεχόντων λογαριασμών) και μεταβιβάσεων κεφαλαίου.
- 8.47. Ο λογαριασμός κεφαλαίου δίνει τη δυνατότητα προσδιορισμού του κατά πόσον οι αγορές μείον πωλήσεις μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων χρηματοδοτήθηκαν από αποταμίευση και από μεταβιβάσεις κεφαλαίου. Δείχνει την καθαρή χορήγηση δανείων που αντιστοιχεί στο ποσό που διαθέτει μια μονάδα ή ένας τομέας για να χρηματοδοτήσει, άμεσα ή έμμεσα, άλλες μονάδες ή τομείς, ή την καθαρή λήψη δανείων που αντιστοιχεί στο ποσό που αναγκάζεται μια μονάδα ή ένας τομέας να δανεισθεί από άλλες μονάδες ή άλλους τομείς.

Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίων (III.1.1)

- 8.48. Ο λογαριασμός αυτός δίνει τη δυνατότητα προσδιορισμού μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου, που αντιστοιχεί στην καθαρή αποταμίευση συν εισπρακτέες μεταβιβάσεις κεφαλαίου, μείον πληρωτέες μεταβιβάσεις κεφαλαίου.

Λογαριασμός αποκτήσεων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων (III.1.2)

- 8.49. Ο λογαριασμός αυτός καταγράφει τις αγορές μείον τις πωλήσεις μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων, έτσι ώστε να επιστρέψουμε από την έννοια της μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου στην καθαρή χορήγηση ή λήψη δανείων.

Χρηματοπιστωτικός λογαριασμός (III.2)

- 8.50. Ο χρηματοπιστωτικός λογαριασμός καταγράφει, ανά τύπο χρηματοπιστωτικού μέσου, τις μεταβολές των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που απαρτίζουν την καθαρή χορήγηση ή λήψη δανείων.
- 8.51. Η ταξινόμηση των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που χρησιμοποιείται στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό είναι η ίδια που χρησιμοποιείται και στους ισολογισμούς.

Λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων (III.3)

- 8.52. Ο λογαριασμός λοιπών μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων καταγράφει τις μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων των μονάδων, εκτός από αυτές που συνδέονται με την αποταμίευση και τις εθελοντικές μεταβιβάσεις πλούτου, που καταγράφονται στο λογαριασμό κεφαλαίου και το χρηματοπιστωτικό λογαριασμό. Διαφεύγει σε δύο λογαριασμούς: το λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων (III.3.1) και το λογαριασμό ανατίμησης (III.3.2).

(⁴) Βλέπε κεφάλαιο 5: «Χρηματοπιστωτικές συναλλαγές» και κεφάλαιο 6: «Λοιπές ροές».

Χρήσεις		Πόσοι														
		Αντιστοιχίες εργασιών του	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντιστοιχίες εργασιών του		Σύνολο
Σύνολο	λογα- ρασμιών της ά- και υπη- ρεσιών	λογα- ρασμιών της ά- λοδοστικής	Συνολική οικονο- μία	ΜΚΙΕΝ	Νοι- σοζιολογία	Δημό- σιος τομέας	Χορη- γοδο- τιές εταιρείες	Μη χρηματο- δοτικές εταιρείες	Χορη- γοδο- τιές εταιρείες	Δημό- σιος τομέας	Νοι- σοζιολογία	ΜΚΙΕΝ	Συνολική οικονο- μία	λογα- ρασμιών της ά- λοδοστικής	λογα- ρασμιών της ά- και υπη- ρεσιών	Σύνολο
5			5	2	3								5		5	5
17			17	2	3								17		17	17
-222			-222	-30	-137								-222		-222	-222
28			28	2	26								28		28	28
10			10	3	2								10		10	10

Χρήσεις

Πόσοι

P.5131 Επεταμένες βελτιώσεις μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων

P.5132 Κόστη μεταβίβασης ιδιοκτησίας μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων

K.1 Ανάλωση (αποσβέσεις) παγίου κεφαλαίου

P.52 Μεταβολές αποθεμάτων

P.53 Αγορές μείον πωλήσεις τιμολόγων

K.2 Αγορές μείον πωλήσεις μη χρηματοπιστωτικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων

K.21 Αγορές μείον τις πωλήσεις γης μη χρηματοπιστωτικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων

K.22 Αγορές μείον πωλήσεις άλλων μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων

B.9 Καθαρή χορήγηση/καθαρή λήψη δαείων

-38

38

4

148

-50

5

-69

-1

-6

-7

2

2

-10

-137

17

-3

-42

2

2

1

3

2

Χρήσεις

Πόσοι

Σύνολο	Αντίστοιχες εγγράφες του		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	Συναλλαγές και εξισοτιζα μέγεθη αποθεματικά	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγράφες του		Σύνολο
	λογαριασμοί ααδίων και υπηλοδαπής	λογαριασμοί της ααδίας														λογαριασμοί της ααδίας	λογαριασμοί ααδίων και υπηλοδαπής	
36	36	36	36	36	36	36	36	36	F.6	36	36	36	36	36	36	36	36	36
33	33	33	33	33	33	33	33	33	F.61	33	33	33	33	33	33	33	33	33
22	22	22	22	22	22	22	22	22	F.611	22	22	22	22	22	22	22	22	22
11	11	11	11	11	11	11	11	11	F.612	11	11	11	11	11	11	11	11	11
3	3	3	3	3	3	3	3	3	F.62	3	3	3	3	3	3	3	3	3
82	21	61	8	40	6	7	37	37	F.7	37	10	5	5	52	30	82	82	
36	18	18	11	11	1	6	8	8	F.71	8	6	4	4	18	18	36	36	
46	3	43	8	29	5	1	29	29	F.79	29	4	1	1	34	12	46	46	

Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων (III.3.1)

8.53. Οι κινήσεις που καταγράφονται στο λογαριασμό λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων επηρεάζουν την καθαρή θέση των ισολογισμών μονάδων, τομέων και υποτομέων. Η μεταβολή αυτή, που καλείται μεταβολή της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων, είναι το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού.

Λογαριασμός ανατίμησης (II.3.2.)

8.54. Ο λογαριασμός ανατίμησης καταγράφει τις μεταβολές της αξίας περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων λόγω μεταβολών των τιμών τους.

Για ένα δεδομένο περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, η μεταβολή αυτή μετράται ως:

- α) διαφορά μεταξύ της αξίας του στο τέλος της λογιστικής περιόδου και της αξίας του στην αρχή της λογιστικής περιόδου ή την ημερομηνία κατά την οποία εγγράφεται για πρώτη φορά στον ισολογισμό, ή
- β) διαφορά μεταξύ της αξίας του κατά την ημερομηνία κατά την οποία διαγράφεται από τον ισολογισμό της αξίας του στην αρχή της λογιστικής περιόδου ή στην ημερομηνία κατά την οποία εγγράφεται για πρώτη φορά στον ισολογισμό.

Η διαφορά αυτή καλείται «ονομαστικό κέρδος (ή ζημία) κτήσης».

Ένα ονομαστικό κέρδος κτήσης αντιστοιχεί στη θετική ανατίμηση ενός περιουσιακού στοιχείου ή στην αρνητική ανατίμηση μιας (χρηματοπιστωτικής) υποχρέωσης.

Μια ονομαστική ζημία κτήσης αντιστοιχεί στην αρνητική ανατίμηση ενός περιουσιακού στοιχείου ή στη θετική ανατίμηση μιας (χρηματοπιστωτικής) υποχρέωσης.

8.55. Οι ροές που αναγράφονται στο λογαριασμό ανατίμησης μεταβάλλουν την καθαρή θέση των ισολογισμών των σχετικών μονάδων. Η μεταβολή αυτή, που καλείται «μεταβολή της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών και ζημιών κτήσης», είναι το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού. Εγγράφεται στην πλευρά των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης.

8.56. Ο λογαριασμός ανατίμησης αναλύεται σε δύο επιμέρους λογαριασμούς: το λογαριασμό ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης (III.3.2.1) και το λογαριασμό πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης (III.3.2.2).

Λογαριασμός ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης (III.3.2.1)

8.57. Ο λογαριασμός ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης καταγράφει τις μεταβολές της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων σε αναλογία με τις μεταβολές του γενικού επιπέδου τιμών. Οι μεταβολές αυτές αντιστοιχούν στην ανατίμηση που είναι απαραίτητη για να τηρηθεί η γενική αγοραστική δύναμη των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων. Ο γενικός δείκτης τιμών που πρέπει να εφαρμόζεται για τον υπολογισμό αυτό είναι ο δείκτης τιμών των εθνικών τελικών χρήσεων, εκτός από τις μεταβολές των αποθεμάτων.

Λογαριασμός πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης (III.3.2.2)

8.58. Τα πραγματικά κέρδη και ζημίες κτήσης μετρούν τη διαφορά μεταξύ των ονομαστικών κερδών και ζημιών κτήσης και των ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης.

8.59. Αν τα ονομαστικά κέρδη κτήσης χωρίς να συμπεριλαμβάνονται οι ονομαστικές ζημίες κτήσης για ένα δεδομένο περιουσιακό στοιχείο υπερβαίνουν τα ουδέτερα κέρδη κτήσης χωρίς να συμπεριλαμβάνονται οι ουδέτερες ζημίες κτήσης, υπάρχει πραγματικό κέρδος κτήσης από το περιουσιακό στοιχείο για τη μονάδα που το κατέχει. Το κέρδος αυτό αντανάκλα το γεγονός ότι η πραγματική τιμή του περιουσιακού στοιχείου αυξήθηκε, κατά μέσο όρο, ταχύτερα από το γενικό επίπεδο τιμών. Αντιστοίχως, μια μείωση της σχετικής τιμής του περιουσιακού στοιχείου δημιουργεί πραγματική ζημία κτήσης για τη μονάδα που το κατέχει.

Κατ' αναλογία, μια αύξηση της σχετικής τιμής μιας υποχρέωσης δημιουργεί πραγματική ζημία κτήσης από υποχρεώσεις, ενώ μια μείωση της σχετικής τιμής μιας υποχρέωσης δημιουργεί ένα πραγματικό κέρδος κτήσης από υποχρεώσεις.

Πίνακας 8.13. — Λογαριασμός ΙΙΙ.3.1: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης													
		Αντίστοιχες εγγραφές του	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές του	Σύνολο		
Σύνολο	λογαριασμού της αλληλοδιαπίθης	λογαριασμού της αλληλοδιαπίθης και υπηρεσιών	Συνολική οικονομία	ΜΚΙΕΝ	Νοικοκυριά	Δημόσιος τομέας	Χρηματοδοτικές εταιρείες	Δημόσιος τομέας	Νοικοκυριά	ΜΚΙΕΝ	Χρηματοδοτικές εταιρείες	Δημόσιος τομέας	Συνολική οικονομία	λογαριασμού της αλληλοδιαπίθης και υπηρεσιών	Σύνολο
10			10												
-7			-7			-3	-2								
3			3			3									
-9			-9			-4	-5								
						1	-1								
1			1				1								
-2			-2			-3	-2	3							
-2			-2				-2								
-2			-2				-2								
-4			-4			-3	-1								

Μεταβολές παθητικού

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης

Μεταβολές ενεργητικού

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης

Μεταβολές ενεργητικού

Μεταβολές παθητικού και καθαφής θέσης

Σύνολο	Αντιστοιχίες εγγράφων του		S.1 Συνολική οικονομία	S.15 MKIEN	S.14 Νο-κοινωνία	S.13 Δημόσιος τομέας	S.12 Χρηματοδοτικές εταιρείες	S.11 Μη χρηματοδοτικές εταιρείες	S.15 MKIEN	S.14 Νο-κοινωνία	S.13 Δημόσιος τομέας	S.12 Χρηματοδοτικές εταιρείες	S.11 Μη χρηματοδοτικές εταιρείες	Σύνολο
	λογαριασμού της α-λοδοσικής	λογαριασμού της α-λοδοσικής												
-1	-1	-1	-1						AN.12	Αποθέματα				
-2	-2	-2	-2						AN.13	Τιμολογή				
17	17	17	17		3				AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία				
24	24	24	24						K.3	Οικονομική εμφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων				
4	4	4	4		4				K.5	Φυσική αύξηση μη καλλιεργούμενων βιολογικών πόρων				
-9	-9	-9	-9		-2				K.6	Οικονομική εμφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων				
-8	-8	-8	-8		-2				K.61	Εξάντληση φυσικών οικονομικών περιουσιακών στοιχείων				
-1	-1	-1	-1						K.62	Λοιπή οικονομική εμφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων				
-2	-2	-2	-2		-2				K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών				
					4				K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση				
									K.9	Λοιπές μεταβολές του όγκου μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων π.δ.κ.α.				
					-1				K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής				
					-1				K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων				
									K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων				

Μεταβολές ενεργητικού

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης

Σύνολο	Αντίστοιχες εγγραφές του		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγραφές του		Σύνολο
	λογα- φισασιών εργαθών και υπη- ρεσιών	λογα- φισασιών της αλ- λοδαπής													λογα- φισασιών εργαθών και υπη- ρεσιών	Συνολική οικονο- μία	
								Μη χρηματο- δοτικές εταφείες		Χρημα- τοδοπι- κές εταφείες	Δημό- σιος τομέας	Νοι- κοζυγιά					
	Κ.12.22 Μεταβολές της τάζινό- μησης, περιουσιαζών στοιχείων ή υποχρέω- σεων εκτός από τη νο- μιματοποίηση/απονο- μιματοποίηση χρέους																
	Εξ των οποίων:																
7			7				7										
	AF.1 Νομοματιός χρευσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)																
	AF.2 Μετοχή και καταθέ- σεις																
	AF.3 Χρεόγραφα εκτός από μετοχές																
-4						3	-3										
	AF.4 Δάνεια																
	AF.5 Μετοχές και λοιπές σημειογές σε κεφάλαιο																
2							2		2								
	AF.6 Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά																
	AF.7 Λοιποί εισπρακτέοι/ πληρωτέοι λογαρια- σμοί																
	B.10.2 Μεταβολές της καθα- ρής θέσης λόγω λοι- πών μεταβολών των όγκων																
								17	-4	2	2	2					17

Πίνακας 8.14 — Λογαριασμός III.3.2: Λογαριασμός ανατίμησης

Λογαριασμοί	Σύνολο	Αντίστοιχες εγγράφες του		S.1	S.15	S.14	S.13	S.14	S.13	S.12	S.11	Μεταβολές ενεργητικού	Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης						Λογαριασμοί	
		λογαριασμών αλφάβητα	λογαριασμών ισοζυγίων										Συνολική οικονομία	ΜΚΙΕΝ	Νοτιοανατολικά	Δημόσιες	Χρηματοδοτήσεις	Δημόσιες		Μη χρηματοδοτήσεις
III.3.2 Λογαριασμός ανατίμησης																				III.3.2. Λογαριασμός ανατίμησης
	280	7	4	280	8	80	44	4	44	4	144		K.11 Ονομαστικά κέρδη/ζημιές κτήσης							
	126	154	8	126	5	35	20	2	20	2	63		AN Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία							
	111	111	5	111	5	28	18	2	18	2	58		AN.1 Παράχθοντα περιουσιακά στοιχεία							
	7	7	2	7	2	2	1	4	1	4	4		AN.11 Πάγια περιουσιακά στοιχεία							
	8	8	5	8	5	5	1	1	1	1	1		AN.12 Αποθέματα							
	154	154	3	154	3	45	23	2	23	2	81		AN.13 Τιμολογή							
	152	152	3	152	3	45	23	1	23	1	80		AN.2 Μη παράχθοντα περιουσιακά στοιχεία							
	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1	1		AN.21 Υλικά μη παράχθοντα περιουσιακά στοιχεία							
	91	91	7	84	1	16	2	57	2	8	8		AN.22 Άυλα μη παράχθοντα περιουσιακά στοιχεία							
	12	12	12	12			1	11	1	11			AF Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απατηροί/υποχρεώσεις)							
	44	44	4	40	1	6		30		3	3		AF.1 Νομισματικός χροσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)							
	34	34	3	31	1	10		16		5	5		AF.2 Μετρητά και καταθέσεις							
													AF.3 Χρεώγραφα εκτός από μετοχές							
													AF.4 Δάνεια							
													AF.5 Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο							
													AF.6 Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά							

Μεταβολές παθητικού και καθαφής θέσης

Μεταβολές ενεργητικού

Λογαριασμοί	Αντίστοιχες εγγράφες του		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	Λοιπές φεές για εξισωτικά μεγέθη	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εγγράφες του		Σύνολο	Λογαριασμοί	
	Σύνολο	Λογαριασμοί της αλληλοδιαπίπτης														Λογαριασμοί της αλληλοδιαπίπτης	Λογαριασμοί της αλληλοδιαπίπτης			
	λογαριασμοί εργαθών και υπηρεσιών	λογαριασμοί εργαθών και υπηρεσιών	Συνολική οικονομία	ΜΚΙΕΝ	Νοικοκυριά	Διμήσοι-οσ τομείς	Χρηματοδοτικές εταιρείες	Μη χρηματοδοτικές εταιρείες												
	-57	-5	-52	-2	-20	-6	-13	-10	ΑΦ						-50	-3	-54			
	-3		-3				-3		ΑΦ.1											
	-32	-2	-30	-2	-17	-3		-8	ΑΦ.2						-29	-2	-32			
	17	1	15	2	2		11	1	ΑΦ.3						16	1	17			
	-29	-1	-28			-2	-24	-1	ΑΦ.4						-29		-29			
	6		5	2	2		3	1	ΑΦ.5						6		6			
	-8	-1	-7	-6	-6		-1	-1	ΑΦ.6						-7	-1	-8			
	-7	-3	-5	-1	-1			-3	ΑΦ.7						-6	-1	-7			
									B.10.32						80	-1	78			

Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία
 Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά διακρίματα (ΕΤΔ)
 Μετρητά και καταθέσεις
 Χρεόγραφα εκτός από μετοχές
 Δάνεια
 Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο
 Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά
 Λοιποί εισπραχθέντες/πληρωτέοι λογαριασμοί
 Μεταβολές της καθαφής θέσης λόγω παραμειωμένων κερδών/ζημιών κτήσης

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ (IV)⁽¹⁾

8.60. Στόχος των ισολογισμών είναι να δώσουν μια εικόνα των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων και της καθαρής θέσης των μονάδων στην αρχή και στο τέλος της λογιστικής περιόδου, καθώς και των μεταβολών μεταξύ ισολογισμών. Η ακολουθία είναι ως εξής:

- α) ισολογισμός ανοίγματος (IV.1)·
- β) μεταβολές του ισολογισμού (IV.2)·
- γ) ισολογισμός κλεισίματος (IV.3).

Ισολογισμός ανοίγματος (IV.1)

8.61. Ο ισολογισμός ανοίγματος καταγράφει την αξία των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που έχουν οι μονάδες στην αρχή της λογιστικής περιόδου.

Τα στοιχεία αυτά ταξινομούνται με βάση την ταξινόμηση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Αποτιμώνται σε τρέχουσες τιμές της αρχής της λογιστικής περιόδου.

Η διαφορά μεταξύ περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων — που είναι το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού — είναι η καθαρή θέση στην αρχή της λογιστικής περιόδου.

Μεταβολές του ισολογισμού (IV.2)

8.62. Ο λογαριασμός μεταβολών του ισολογισμού καταγράφει τις μεταβολές της αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου και συγκεντρώνει τα ποσά που καταγράφονται στους διάφορους λογαριασμούς συσσώρευσης, δηλαδή μεταβολή της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίων, μεταβολή της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων και μεταβολή της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών και ζημιών κτήσης.

Ισολογισμός κλεισίματος (IV.3)

8.63. Ο λογαριασμός κλεισίματος καταγράφει την αξία των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που έχουν οι μονάδες στο τέλος της λογιστικής περιόδου. Τα στοιχεία αυτά ταξινομούνται με βάση την ταξινόμηση που χρησιμοποιείται και στον λογαριασμό ανοίγματος, και αποτιμώνται σε τρέχουσες τιμές του τέλους της περιόδου.

Η διαφορά μεταξύ περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων είναι η καθαρή θέση στο τέλος της λογιστικής περιόδου.

8.64. Η αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας υποχρέωσης στους ισολογισμούς κλεισίματος είναι ίση με το άθροισμα της αξίας του στον ισολογισμό ανοίγματος και του ποσού που έχει καταγραφεί για το ίδιο στοιχείο στο λογαριασμό μεταβολών του ισολογισμού.

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΤΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ (V)

8.65. Οι λογαριασμοί της αλλοδαπής καταγράφουν τις συναλλαγές μεταξύ μονάδων μόνιμων κατοίκων και μονάδων μη μόνιμων κατοίκων. Η αλλοδαπή δεν αποτελεί θεσμικό τομέα, παίζει όμως παρόμοιο ρόλο στη δομή του συστήματος.

8.66. Η ακολουθία των λογαριασμών της αλλοδαπής ακολουθεί το πρότυπο των λογαριασμών των θεσμικών τομέων, δηλαδή:

- α) τρέχοντες λογαριασμοί·
- β) λογαριασμοί συσσώρευσης·
- γ) ισολογισμοί.

8.67. Οι λογαριασμοί αυτοί καταρτίζονται από τη σκοπιά της αλλοδαπής. Έτσι, αυτό που είναι πόρος για την αλλοδαπή είναι χρήση για το σύνολο της οικονομίας και αντίστροφα. Κατ' αναλογία, ένα χρηματοπιστωτικό περιουσιακό στοιχείο που ανήκει στην αλλοδαπή είναι υποχρέωση για το σύνολο της οικονομίας και αντίστροφα (με εξαίρεση το νομισματικό χρυσό και τα ειδικά τραπεζικά δικαιώματα).

⁽¹⁾ Βλέπε κεφάλαιο 7: «Ισολογισμοί».

Ενεργητικό	Παθητικό και καθαρή θέση											Λογιστικά στοιχεία							
	Σύνολο	Αντιστοιχίες εγγράφων του		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	Σύνολο								
		λογιστικού αθροίσματος των εγγράφων	λογιστικού αθροίσματος των εγγράφων																
	361	134	227	3	55	19	150	150	AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι πληρωτέοι λογαριασμοί	137	22	108	35	302	59	361		
									B.90	Καθαρή θέση	4 121	268	1 300	4 352	375	10 416	276	10 692	
IV.2. Μεταβολές του ισολογισμού	482		482	25	110	56	290	290	AN	Συνολικές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων/υποχρεώσεων									
	289		289	21	61	25	182	182	AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία									
	239		239	21	47	20	150	150	AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία									
	34		34	4	4	1	29	29	AN.12	Αποθέματα									
	16		16	10	10	4	3	3	AN.13	Τιμολογία									
	193		193	4	49	30	108	108	AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία									
	191		191	4	48	30	108	108	AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία									
	2		2		1				AN.22	Άλλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία									
	787	57	730	33	199	123	81	81	AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απατημένες/υποχρεώσεις)	155	285	176	33	677	91	767	IV.2. Μεταβολές του ισολογισμού	
	19	1	18		17	1			AF.1	Νομισματικός χρεωδός για ειδικά ταμειακά δικαιώματα (ΕΤΔ)									
	130	11	119	12	68	7	17	17	AF.2	Μετοχές και καταθέσεις		130	2	132		-2	130		
	187	9	178	13	35	29	80	21	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	7	87	71	165	22	187			

Ενεργητικό	Παθητικό και καθαρή θέση												Λογαριασμοί													
	Σύνολο	Αντίστοιχες εγγράφες του	Λογαριασμοί της αλλοδαπής	Σύνολο	Αντίστοιχες εγγράφες του	Λογαριασμοί της αλλοδαπής	S.1	S.14	S.15	S.13	S.12	S.11		Μη χρηματοδοτικές εταιρείες	Χρηματοδοτικές εταιρείες	Δημόσιος τομέας	Νοτιοανατολικά	MKTIEN	S.1	Αντίστοιχες εγγράφες του	Λογαριασμοί της αλλοδαπής	Σύνολο	Λογαριασμοί			
5 783	5 783	252	1 470	933	100	3 028	AN.11	Συναλλαγές, λοιπές ροές, αποθέματα και εξισωτικά μεγέθη	Μη χρηματοδοτικές εταιρείες	S.11	Μη χρηματοδοτικές εταιρείες	Συναλλαγές, λοιπές ροές, αποθέματα και εξισωτικά μεγέθη	AN.11	Πρώτα περιουσιακά στοιχεία	AN.11	AN.11	AN.11	AN.11	AN.11	AN.11	AN.11	AN.11	AN.11	AN.11	AN.11	
265	265	2	101	48	114	AN.12	Αποθέματα	AN.12	AN.12	AN.12	AN.12	AN.12	AN.12	AN.12	AN.12	AN.12	AN.12	AN.12	AN.12	AN.12	AN.12	AN.12	AN.12	AN.12	AN.12	
288	288	10	188	45	3	41	AN.13	Τιμολογή	AN.13	AN.13	AN.13	AN.13	AN.13	AN.13	AN.13	AN.13	AN.13	AN.13	AN.13	AN.13	AN.13	AN.13	AN.13	AN.13	AN.13	
4 068	4 068	85	1 173	620	42	2 148	AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	AN.2	AN.2	AN.2	AN.2	AN.2	AN.2	AN.2	AN.2	AN.2	AN.2	AN.2	AN.2	AN.2	AN.2	AN.2	AN.2	AN.2	
4 000	4 000	85	1 172	608	38	2 097	AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	AN.21	AN.21	AN.21	AN.21	AN.21	AN.21	AN.21	AN.21	AN.21	AN.21	AN.21	AN.21	AN.21	AN.21	AN.21	AN.21	AN.21	
68	68	1	1	12	3	51	AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	AN.22	AN.22	AN.22	AN.22	AN.22	AN.22	AN.22	AN.22	AN.22	AN.22	AN.22	AN.22	AN.22	AN.22	AN.22	AN.22	AN.22	
8 152	8 152	630	7 522	519	3 802	978	AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαίτησεις/υποχρεώσεις)	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF	AF
788	788	788	788	81	707	AF.1	Νομισματικός χρευστός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	AF.1	AF.1	AF.1	AF.1	AF.1	AF.1	AF.1	AF.1	AF.1	AF.1	AF.1	AF.1	AF.1	AF.1	AF.1	AF.1	AF.1	AF.1	AF.1
1 717	1 717	116	1 601	122	908	157	15	399	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	AF.2	AF.2	AF.2	AF.2	AF.2	AF.2	AF.2	AF.2	AF.2	AF.2	AF.2	AF.2	AF.2	AF.2	AF.2	AF.2
1 575	1 575	134	1 441	38	233	29	1 030	111	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	AF.3	AF.3	AF.3	AF.3	AF.3	AF.3	AF.3	AF.3	AF.3	AF.3	AF.3	AF.3	AF.3	AF.3	AF.3	AF.3
1 704	1 704	80	1 624	8	29	160	1 350	77	AF.4	Δάνεια	AF.4	AF.4	AF.4	AF.4	AF.4	AF.4	AF.4	AF.4	AF.4	AF.4	AF.4	AF.4	AF.4	AF.4	AF.4	AF.4
1 489	1 489	118	1 371	23	424	46	670	209	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	AF.5	AF.5	AF.5	AF.5	AF.5	AF.5	AF.5	AF.5	AF.5	AF.5	AF.5	AF.5	AF.5	AF.5	AF.5	AF.5
434	434	26	408	4	329	20	30	25	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθέματα	AF.6	AF.6	AF.6	AF.6	AF.6	AF.6	AF.6	AF.6	AF.6	AF.6	AF.6	AF.6	AF.6	AF.6	AF.6	AF.6
443	443	156	288	11	95	25	157	AF.7	Λοιποί ευπορατέου/πληρωτέου λογαριασμοί	AF.7	AF.7	AF.7	AF.7	AF.7	AF.7	AF.7	AF.7	AF.7	AF.7	AF.7	AF.7	AF.7	AF.7	AF.7	AF.7	AF.7
									B.90	Καθαρή θέση	B.90	B.90	B.90	B.90	B.90	B.90	B.90	B.90	B.90	B.90	B.90	B.90	B.90	B.90	B.90	B.90

IV.3. Ισοδότησιμος ζελεϊοίμα-τος

ΤΡΕΧΟΝΤΕΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών (V.1)

8.68. Οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών καταγράφονται στην πλευρά των πόρων του λογαριασμού και οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών καταγράφονται στην πλευρά των χρήσεων. Η διαφορά μεταξύ πόρων και χρήσεων είναι το εξισωτικό μέγεθος λογαριασμού, που καλείται «εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών». Αν είναι θετικό, υπάρχει πλεόνασμα για την αλλοδαπή και έλλειμμα για το σύνολο της οικονομίας, και αντίστροφα αν είναι αρνητικό.

8.69. Για να υπάρχει συνέπεια με τις μετρήσεις του προϊόντος των μονάδων μόνιμων κατοίκων, οι εισαγωγές αποτιμώνται με το αντίστοιχο της βασικής τιμής, δηλαδή χωρίς τους φόρους εισαγωγής αλλά με τις επιδοτήσεις εισαγωγής.

Οι εισαγωγές αγαθών που καταγράφονται στον εξωτερικό λογαριασμό αγαθών και υπηρεσιών αποτιμώνται σε τιμές FOB, δηλαδή στα σύνορα της χώρας εξαγωγής. Επίσης, και οι εξαγωγές αγαθών αποτιμώνται σε τιμές FOB.

Όταν οι υπηρεσίες μεταφορών και ασφάλισης που συμπεριλαμβάνονται στην αξία FOB των εισαγωγών αγαθών (δηλαδή μεταξύ του εργοστασίου και των συνόρων της χώρας εξαγωγής) παρέχονται από μονάδες μόνιμους κατοίκους, πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στην αξία των εξαγωγών υπηρεσιών από την οικονομία που εισάγει τα αγαθά. Αντίστροφα, όταν οι υπηρεσίες μεταφορών και ασφάλισης που περιλαμβάνονται στην αξία FOB εξαγωγών αγαθών παρέχονται από μονάδες μη μόνιμους κατοίκους, πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στην αξία των εισαγωγών υπηρεσιών από την οικονομία που εξάγει τα αγαθά.

Εξωτερικός λογαριασμός πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων (V.2)

8.70. Σκοπός του εξωτερικού λογαριασμού πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων είναι ο προσδιορισμός του τρέχοντος εξωτερικού ισοζυγίου το οποίο, στη δομή του συστήματος, αντιστοιχεί με την αποταμίευση των θεσμικών τομέων. Ο λογαριασμός αυτός είναι μια συμπυκνωμένη έκδοση της ακολουθίας λογαριασμών των θεσμικών τομέων που καλύπτει από το λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος μέχρι το λογαριασμό χρήσης εισοδήματος.

8.71. Στην πλευρά των πόρων, ο εξωτερικός λογαριασμός πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων εμφανίζει το εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών. Καταγράφει επίσης στην πλευρά των πόρων ή στην πλευρά των χρήσεων όλες τις διανεμητικές συναλλαγές που μπορεί να αφορούν την αλλοδαπή, εκτός από τις μεταβιβάσεις κεφαλαίου.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗΣ (V.3)**Λογαριασμός κεφαλαίου (V.3.1)**

8.72. Ο λογαριασμός κεφαλαίου της αλλοδαπής καταγράφει τις αγορές μείον πωλήσεις μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων από μονάδες μη μόνιμους κατοίκους και μετρά τις μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου.

8.73. Το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού κεφαλαίου είναι η καθαρή χορήγηση ή λήψη δανείων της αλλοδαπής. Έχει ίση αξία, αλλά αντίθετο πρόσημο, με το άθροισμα της καθαρής χορήγησης ή λήψης δανείων των θεσμικών τομέων των μόνιμων κατοίκων.

Χρηματοπιστωτικός λογαριασμός (V.3.2)

8.74. Η διάταξη του χρηματοπιστωτικού λογαριασμού της αλλοδαπής είναι όμοια με τη διάταξη του χρηματοπιστωτικού λογαριασμού των θεσμικών τομέων.

Λογαριασμός λοιπών μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων (V.3.3)

8.75. Όπως και για τους θεσμικούς τομείς, οι μεταβολές της καθαρής αξίας λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων και λόγω ονομαστικών κερδών και ζημιών κτήσης προσδιορίζονται διαδοχικά, ενώ τα κέρδη και οι ζημιές κτήσης αναλύονται σε ουδέτερα και καθαρά κέρδη και ζημιές κτήσης.

8.76. Η απουσία παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων από τους λογαριασμούς συσσώρευσης και τους ισολογισμούς της αλλοδαπής οφείλεται σε μια συνθήκη κατά την οποία δημιουργείται μια πλασματική θεσμική μονάδα, όπου η αλλοδαπή θεωρείται ότι έχει αποκτήσει ένα χρηματοπιστωτικό περιουσιακό στοιχείο — και αντίστροφα για τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχουν σε άλλες οικονομίες οι μονάδες μόνιμοι κάτοικοι.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ (V.4)

8.77. Οι ισολογισμοί της αλλοδαπής περιλαμβάνουν χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις. Στην πλευρά των περιουσιακών στοιχείων, καταγράφουν τις συνολικές αγορές μείον πωλήσεις νομισματικού χρυσού και ειδικών τραπεζικών δικαιωμάτων μεταξύ μονάδων μη μόνιμων κατοίκων και μονάδων μόνιμων κατοίκων.

Πίνακας 8.16 — Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για την αλλοδαπή (λογαριασμός εξωτερικών συναλλαγών)

VI: Εξωτερικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών

Χρήσεις		Πόροι			
P.6	Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	536	P.7	Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	497
P.61	Εξαγωγές αγαθών	462	P.71	Εισαγωγές αγαθών	392
P.62	Εξαγωγές υπηρεσιών	74	P.72	Εισαγωγές υπηρεσιών	105
B.11	Εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών	-39			

V.II: Εξωτερικός λογαριασμός πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων

Χρήσεις		Πόροι			
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	6	B.11	Εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών	-39
D.11	Μισθοί και ημερομίσθια	6	D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	2
D.2	Φόροι επί των προϊόντων και των εισαγωγών	0	D.11	Μισθοί και ημερομίσθια	2
D.21	Φόροι επί προϊόντων	0	D.12	Κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	0
D.211	Φόροι τύπου ΦΠΑ	0	D.121	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	0
D.212	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ	0	D.122	Τεχνητές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	0
D.2121	Δασμοί εισαγωγών	0	D.2	Φόροι επί των προϊόντων και των εισαγωγών	0
D.2122	Φόροι επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς	0	D.21	Φόροι επί προϊόντων	0
D.214	Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς εισαγωγής	0	D.211	Φόροι τύπου ΦΠΑ	0
D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	0	D.212	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ	0
D.3	Επιδότησεις	0	D.2121	Δασμοί εισαγωγών	0
D.31	Επιδότησεις προϊόντων	0	D.2122	Φόροι επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς εισαγωγής	0
D.311	Επιδότησεις εισαγωγών	0	D.214	Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς εισαγωγής	0
D.319	Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων	0	D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	0
D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	0	D.3	Επιδότησεις	0
D.4	Εισόδημα περιουσίας	66	D.31	Επιδότησεις προϊόντων	0
D.41	Τόκοι	16	D.311	Επιδότησεις παραγωγής	0
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	36	D.319	Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων	0

Χρήσεις		Πόροι		
D.421	Μερίσματα	0	D.39 Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	0
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	36		
D.43	Επανεπενδυόμενα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού	14	D.4 Εισόδημα περιουσίας	39
			D.41 Τόκοι	22
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, πλούτου, κ.λπ.	1	D.42 Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	17
D.51	Φόροι εισοδήματος	1	D.421 Μερίσματα	14
D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι	0	D.422 Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	3
			D.43 Επανεπενδυόμενα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού	0
D.61	Κοινωνικές εισφορές	0	D.44 Εισόδημα ιδιοκτησίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων	0
D.611	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές	0		
D.6111	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	0	D.5 Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, πλούτου, κ.λπ.	0
D.61111	Υποχρεωτικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	0	D.51 Φόροι εισοδήματος	0
D.61112	Εθελοντικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	0	D.59 Λοιποί τρέχοντες φόροι	0
D.6112	Κοινωνικές εισφορές μισθωτών	0		
D.61121	Υποχρεωτικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών	0	D.61 Κοινωνικές εισφορές	0
D.61122	Εθελοντικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών	0	D.611 Πραγματικές κοινωνικές εισφορές	0
D.612	Τεχμαρτές κοινωνικές εισφορές	0	D.6111 Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	0
			D.61111 Υποχρεωτικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	0
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	0	D.61112 Εθελοντικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	0
D.622	Κοινωνικές παροχές με ιδιωτική χρηματοδότηση	0	D.6112 Κοινωνικές εισφορές μισθωτών	0
D.623	Κοινωνικές παροχές προς μισθωτούς χωρίς χρηματοδότηση	0	D.61121 Υποχρεωτικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών	0
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	9	D.61122 Εθελοντικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών	0
D.71	Καθαρά ασφάλιστρα για ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής	2	D.612 Τεχμαρτές κοινωνικές εισφορές	0
D.74	Τρέχουσα διεθνής συνεργασία	4	D.62 Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	0
D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	1	D.621 Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	0
			D.622 Κοινωνικές παροχές με ιδιωτική χρηματοδότηση	0
D.8	Διόρθωση για τη μεταβολή της καθαής συμμετοχής νοικοκυριών στο γενικό συνταξιοδοτικό ταμείο	0	D.624 Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα	0
			D.7 Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	39

Χρήσεις		Πόροι		
		D.72	Καθαρές απαιτήσεις από ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής	3
		D.74	Τρέχουσα διεθνής συνεργασία	31
		D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	1
		D.8	Διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών στο κεφάλαιο συντάξιοδοτικών ταμείων	0
B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο	-41		

V.III: Λογαριασμοί συσσώρευσης

V.III.1. Λογαριασμός κεφαλαίου

V.III.1.1: Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου

Χρήσεις		Πόροι		
B.10.1	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου	-38		
		B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο	-41
		D.9	Μεταβιβάσεις κεφαλαίου	4
		D.91	Φόροι κεφαλαίου	0
		D.92	Επιχορηγήσεις επενδύσεων	4
		D.99	Λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου	0
		D.9	Μεταβιβάσεις κεφαλαίου	-1
		D.91	Φόροι κεφαλαίου	0
		D.92	Επιχορηγήσεις επενδύσεων	0
		D.99	Λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου	-1

V.III.1.2: Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.2	Αγορές μείον πωλήσεις μη χρηματοπιστωτικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0		
		B.10.1	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου	-38
K.21	Αγορές μείον πωλήσεις γης και λοιπών υλικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0		
K.22	Αγορές μείον πωλήσεις άυλων μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0		
B.9	Καθαρή χορήγηση/καθαρή λήψη δανείων	-38		

V.III.2: Χρηματοπιστωτικός λογαριασμός

Μεταβολές ενεργητικού

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης

F	Καθαρή απόκτηση χρηματοπιστωτικών στοιχείων του ενεργητικού/καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων	50	F	Καθαρή απόκτηση χρηματοπιστωτικών στοιχείων του ενεργητικού/καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων	88
F.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	1			
F.2	Μετρητά και καταθέσεις	11	F.2	Μετρητά και καταθέσεις	-2
F.21	Μετρητά	3	F.21	Μετρητά	2
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	2	F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	-1
F.29	Λοιπές καταθέσεις	6	F.29	Λοιπές καταθέσεις	-3
F.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	5	F.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	20
F.4	Δάνεια	10	F.4	Δάνεια	37
F.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	3	F.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	10
F.42	Μακροπρόθεσμα δάνεια	7	F.42	Μακροπρόθεσμα δάνεια	27
F.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	2	F.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	3
F.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0	F.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0
F.61	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής και αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων	0	F.61	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής και αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων	0
F.611	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής	0	F.612	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων	0
F.62	Προκαταβολή ασφαλιστρών και αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων	0			
			F.7	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	30
F.7	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	21	F.71	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	18
F.71	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	18	F.79	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	12
F.79	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	3			
			B.9	Καθαρή χορήγηση/καθαρή λήψη δανείων	-38

V.III.3: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων

V.III.3.1: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	0	
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0	
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	0	
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0	
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομισματοποίηση/απονομισματοποίηση χρευσού	0	
εκ των οποίων:			
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις/υποχρεώσεις)	0	
K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	0	
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0	
K.10	Λοιπές μεταβολές του όγκου χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων π.δ.κ.α.	0	
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	0	
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0	
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομισματοποίηση/απονομισματοποίηση χρευσού	0	
εκ των οποίων:			
AF.1	Νομισματικός χρεός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ETA)	0	
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0	
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0	
AF.4	Δάνεια	0	
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε ζεγάλλαιο	0	
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0	
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0	
		B.10.2	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων
			0

V.III.3.2: Λογαριασμός ανατίμησης

Μεταβολές ενεργητικού**Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης**

K.11	Ονομαστικά κέρδη/ζημιές κτήσης		K.11	Ονομαστικά κέρδη/ζημιές κτήσης	
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις/υποχρεώσεις)	3
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	2
			AF.4	Δάνεια	0
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις/υποχρεώσεις)	7	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	0	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0	AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	4			
AF.4	Δάνεια	0			
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	3			
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0			
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0			
			B.10.3.	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης	4

V.III.3.2.1: Λογαριασμός ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού**Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης**

K.11.1	Ουδέτερα κέρδη/ζημιές κτήσης		K.11.1	Ουδέτερα κέρδη/ζημιές κτήσης	
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις/υποχρεώσεις)	6
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	2
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	2
			AF.4	Δάνεια	0
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις/υποχρεώσεις)	11	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	0	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	1
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	2	AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	1
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	3			
AF.4	Δάνεια	1			
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	2			
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	1			
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	3			
			B.10.31	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης	6

V.III.3.2.2: Λογαριασμός πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
K.11.2	Πραγματικά κέρδη/ζημιές κτήσης	K.11.2	Πραγματικά κέρδη/ζημιές κτήσης
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις/υποχρεώσεις)
			-3
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF.2 Μετρητά και καταθέσεις
			-2
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF.3 Χρεόγραφα εκτός από μετοχές
			1
			AF.4 Δάνεια
			0
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις/υποχρεώσεις)	-5	AF.5 Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο
			0
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	0	AF.6 Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά
			-1
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	-2	AF.7 Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί
			-1
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	1	
AF.4	Δάνεια	-1	
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0	
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	-1	
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	-3	
			B.10.32 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης
			-1

V.IV: Εξωτερικός λογαριασμός περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

V.IV.1: Ισολογισμός ανοίγματος

Ενεργητικό		Παθητικό και καθαρή θέση	
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία απαιτήσεις/υποχρεώσεις
			297
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF.2 Μετρητά και καταθέσεις
			116
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF.3 Χρεόγραφα εκτός από μετοχές
			77
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF.4 Δάνεια
			17
			AF.5 Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο
			3
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία απαιτήσεις/υποχρεώσεις	573	AF.6 Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά
			25
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	0	AF.7 Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί
			59
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	105	
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	125	

Ενεργητικό		Παθητικό και καθαρή θέση	
AF.4	Δάνεια	70	
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	113	
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	26	
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	134	
		B.90	Καθαρή θέση 276

V.IV.2: Μεταβολές του ισολογισμού

Ενεργητικό		Παθητικό και καθαρή θέση	
Συνολικές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων		Συνολικές μεταβολές υποχρεώσεων	
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία 91
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF.2 Μετρητά και καταθέσεις -2
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF.3 Χρεόγραφα εκτός από μετοχές 22
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF.4 Δάνεια 37
			AF.5 Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο 3
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία απαιτήσεις/υποχρεώσεις	57	AF.6 Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο 0
AF.1	Νομοματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	1	AF.7 Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί 30
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	11	
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	9	
AF.4	Δάνεια	10	
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	5	
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0	
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	21	
			B.10 Μεταβολές της καθαρής θέσης Αιτιολόγηση: -34
			B.10.1 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίων -38
			B.10.2 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών των όγκων περιουσιακών 0
			B.10.3 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης 4
			B.10.31 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης 6
			B.10.32 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης -1

V.IV.3: Ισολογισμός κλεισίματος

Ενεργητικό		Παθητικό και καθαρή θέση		
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία απαιτήσεις/υποχρεώσεις	388
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF.2 Μετρητά και καταθέσεις	114
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF.3 Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	99
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF.4 Δάνεια	54
			AF.5 Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	6
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία απαιτήσεις/υποχρεώσεις	630	AF.6 Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	25
AF.1	Νομοματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	0	AF.7 Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	89
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	116		
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	134		
AF.4	Δάνεια	80		
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	118		
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	26		
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	155		
			B.90 Καθαρή θέση	242

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (0)

- 8.78. Σκοπός του λογαριασμού αγαθών και υπηρεσιών είναι να δείξει, κατά ομάδα προϊόντων και για το σύνολο της οικονομίας, πώς χρησιμοποιούνται τα διαθέσιμα προϊόντα.
- 8.79. Έτσι, ο λογαριασμός αυτός παρουσιάζει, κατά ομάδα προϊόντων και για το σύνολο της οικονομίας, τους πόρους (προϊόν και εισαγωγές) και τις χρήσεις αγαθών και υπηρεσιών (ενδιάμεση ανάλωση, τελική κατανάλωση, ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου, μεταβολές αποθεμάτων, αγορές μείον πωλήσεις τιμαλών, εξαγωγές).
- 8.80. Δεδομένου ότι το προϊόν αποτιμάται σε βασικές τιμές και οι χρήσεις αποτιμώνται σε τιμές αγοραστές, οι φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στην πλευρά των πόρων.
- 8.81. Οι χρήσεις καταγράφονται στη δεξιά πλευρά του λογαριασμού αγαθών και υπηρεσιών και οι πόροι στην αριστερή πλευρά, δηλαδή στην αντίθετη πλευρά από αυτή που χρησιμοποιούνται στους τρέχοντες λογαριασμούς για τις θεσμικές μονάδες, εφόσον οι ροές προϊόντων είναι τα αντίστοιχα των νομοματικών ροών.
- 8.82. Ο λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών είναι εξ ορισμού ισοσκελισμένος και επομένως δεν έχει εξισωτικό μέγεθος.

Πίνακας 8.17 — Λογαριασμός 0: Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών

Πόροι		Χρήσεις			
P.1	Προϊόν (παραγωγή)	3 595	P.2	Ενδιάμεση ανάλωση	1 904
P.11	Εμπορεύσιμο προϊόν	3 048			
P.12	Προϊόν για ίδια τελική χρήση	171	P.3/ P.4	Τελική καταναλωτική δαπάνη Πραγματική τελική κατανάλωση	1 371
P.13	Λοιπό μη εμπορεύσιμο προϊόν	376	P.31/ P.41	Ατομική καταναλωτική δαπάνη Πραγματική ατομική κατανάλωση	1 215

Πόροι		Χρήσεις	
D.21 Φόροι επί προϊόντων	141	P.32/ P.42 Συλλογική καταναλωτική δαπάνη Πραγματική συλλογική κατανάλωση	156
D.31 Ετιδοτήσεις προϊόντων	-8		
		P.51 Ακαθάριστες επενδύσεις παγίων κεφαλαίου	376
P.7 Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	497	P.511 Αγορές μείον πωλήσεις υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	303
P.71 Εισαγωγές αγαθών	392	P.5111 Αγορές νέων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	305
P.72 Εισαγωγές υπηρεσιών	105	P.5112 Αγορές υπαρχόντων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	11
		P.5113 Πωλήσεις υπαρχόντων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	-13
		P.512 Αγορές μείον πωλήσεις άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	51
		P.5121 Αγορές νέων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	53
		P.5122 Αγορές υπαρχόντων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	6
		P.5123 Πωλήσεις υπαρχόντων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	-8
		P.513 Προσθήκες στην αξία μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	22
		P.5131 Εκτεταμένες βελτιώσεις μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιου- σιακών στοιχείων	5
		P.5132 Κόστη μεταβίβασης ιδιοκτησίας μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	17
		P.52 Μεταβολές αποθεμάτων	28
		P.53 Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	10
		P.6 Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	536
		P.61 Εξαγωγές αγαθών	462
		P.62 Εξαγωγές υπηρεσιών	74

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

8.83. Οι ολοκληρωμένοι οικονομικοί λογαριασμοί παρέχουν μια συνοπτική επισκόπηση των λογαριασμών μιας οικονομίας: τρεχόντων λογαριασμών, λογαριασμών συσσώρευσης και ισολογισμών.

Συγκεντρώνουν στον ίδιο πίνακα τους λογαριασμούς όλων των θεσμικών τομέων του συνόλου της οικονομίας και της αλλοδαπής, και ισοσκελίζουν όλες τις ροές και όλα τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις. Επίσης, δίνουν τη δυνατότητα άμεσης ανάγνωσης των μακροοικονομικών μεγεθών.

8.84. Στον πίνακα ολοκληρωμένων οικονομικών λογαριασμών οι χρήσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και οι μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων καταγράφονται στην αριστερή πλευρά, ενώ οι πόροι, οι υποχρεώσεις, οι μεταβολές των υποχρεώσεων και η καθαρή θέση καταγράφονται στη δεξιά πλευρά.

8.85. Για να είναι αναγνώσιμος ο πίνακας, ενώ παράλληλα θα δίνει μια εικόνα της συνολικής οικονομικής διεργασίας, τα επίπεδα συγκέντρωσης που χρησιμοποιούνται είναι τα υψηλότερα που μπορούν να είναι συμβατά με την κατανόηση της δομής του συστήματος.

8.86. Οι στήλες του πίνακα αντιπροσωπεύουν τους θεσμικούς τομείς, δηλαδή: μη χρηματοδοτικές εταιρείες, χρηματοδοτικές εταιρείες, δημόσιο τομέα, μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς που εξυπηρετούν νοικοκυριά, και νοικοκυριά. Υπάρχει επίσης μια στήλη για το σύνολο της οικονομίας, μια στήλη για την αλλοδαπή, και μια στήλη που ισοσκελίζει τη χρήση και τους πόρους αγαθών και υπηρεσιών.

8.87. Οι σειρές του πίνακα αντιπροσωπεύουν τις διάφορες κατηγορίες συναλλαγών, περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τα εξισωτικά μεγέθη και ορισμένα μακροοικονομικά μεγέθη.

Πίνακας 8.18 — Ολοκληρωμένοι οικονομικοί λογαριασμοί (συνέχεια)

ΤΡΕΧΟΝΤΕΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ
Χρήσεις

Πόσοι

Λογαριασμοί	Σύνολο	Άγρο- θών και υπη- ρεσιών (σπόροι)	Άλλο- δαπής	S.1 Συνο- οικο- νομια	S.15 MKIEN	S.14 Νοικο- κυρία	S.13 Δημό- σιος τομέας	S.12 Χρή- ματο- δοπι- κές εται- ρείες	S.11 Μη χρημα- τοδο- τικές εται- ρείες	Κωδικός	Συναλλαγές και λοιπές φορές αποθέματα και εξισωτικά μεγέθη	Πόσοι							Λογα- ριασμοί			
												S.11 Μη χρημα- τοδο- τικές εται- ρείες	S.12 Χρήμα- τοδοπι- κές εται- ρείες	S.13 Δημό- σιος τομέας	S.14 Νοικο- κυρία	S.15 MKIEN	S.1 Συνο- οικο- νομια	Άλλο- δαπής		Αγρο- θών και υπη- ρεσιών (σπόροι)	Σύνολο	
	429			429	8	92	46	55	276	B.2g	Λειτουργικό πλεό- νασμα, ακαθάριστο		276	55	46	92	8	429		429		
	442			442		442				B.3g	Μεικτό εισόδημα, ακαθάριστο					442				442		
	217			217	5	60	16	45	139	B.2n	Λειτουργικό πλεό- νασμα, καθαρό		139	45	16	60	5	217		217		
	432			432		432				B.3n	Μεικτό εισόδημα, καθαρό					432				432		
Π.1.2. Λογα- ριασμός διανομής πρωτογεν- ών ελ- σοδήμα- τος	446	66		380	7	44	46	138	145	D.4	Εισόδημα περιουσίας		78	160	30	134	5	407	39	446		
	1 855			1 855	6	1 390	221	29	209	B.5g	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, ακαθά- ριστο/εθνικό εισόδη- μα, ακαθάριστο		209	29	221	1 390	6	1 855		1 855	Π.2. Λογα- ριασμός δευτερο- γενούς διανομής εισοδήμα- τος	
	1 633			1 633	3	1 348	191	19	72	B.5n/B.5*η	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθα- ρό/εθνικό εισόδημα, καθαρό		72	19	191	1 348	3	1 633		1 633		
Π.2. Λογαρια- σμός δευτερο- γενούς διανομής εισοδήμα- τος	213	1		212	0	178	0	10	24	D.5	Τρέχοντες φόροι ει- σοδήματος πλούτου, κ.λ.π.		24	10	0	178	0	213	0	213		
	322	0		322		322				D.61	Κοινωνικές εισφορές		14	39	268	0	1	322	0	322		
	332	0		332	1	0	289	29	13	D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος		13	29	0	0	289	1	332	0	332	
	278	9		269	2	71	139	46	11	D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις		10	49	108	36	36	239	39	278		

Πίνακας 8.18 — Ολοκληρωμένοι οικονομικοί λογαριασμοί (συνέχεια)

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗΣ

Μεταβολές ενεργητικού

Μεταβολές παθητικού και καθαφής θέσης

Λογαριασμοί	Σύνολο	Αγρών και υπηρεσιών (τόρου)	Άλλοδαπής	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	Κωδικός	Κατηγορίες και λοιπές εξισώσεις	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Άλλοδαπής	Σύνολο	Λογαριασμοί
				Συνολική οικονομία	ΜΚΙΕΝ	Νοικοκυριά	Δημόσιος τομέας	Χρηματοδοτικές εταιρείες	Μη χρηματοδοτικές εταιρείες		Μη χρηματοδοτικές εταιρείες	Χρηματοδοτικές εταιρείες	Δημόσιος τομέας	Νοικοκυριά	ΜΚΙΕΝ	Συνολική οικονομία				
	36	0	0	36	0	36	0	0	0	F.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0	0	0	0	0	36	0	36	
	82	21	0	61	8	40	6	0	7	F.7	Λοιποί εισπρατέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	0	0	0	0	0	61	21	82	
III.3.1.	15	0	0	15	0	2	1	-2	14	K.3-10 και K.12	Λοιπές μεταβολές του όγκου, συνολικές	15	-2	1	0	0	15	0	-2	III.3.1.
Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	24	0	0	24	0	0	0	0	24	K.3	Οικονομική εμφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	24	0	0	0	0	24	0	0	Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων
	3	0	0	3	0	0	3	0	0	K.4	Οικονομική εμφάνιση παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	3	0	0	0	0	3	0	0	
	4	0	0	4	0	0	4	0	0	K.5	Φυσική αύξηση μη καλλιεργημένων βιολογικών πόρων	4	0	0	0	0	4	0	0	
	-9	0	0	-9	0	0	-2	0	-7	K.6	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	-9	0	-2	0	0	-9	0	0	
	-11	0	0	-11	0	0	-6	0	-5	K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	-11	0	-6	0	0	-11	0	0	
	0	0	0	0	0	0	8	-3	-5	K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0	0	8	-3	0	0	0	0	
	1	0	0	1	0	0	0	0	1	K.9	Λοιπές μεταβολές του όγκου μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων π.δ.κ.α.	1	0	0	0	0	1	0	0	
	3	0	0	3	0	2	0	1	0	K.10	Λοιπές μεταβολές του όγκου χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων π.δ.κ.α.	3	0	0	2	0	3	0	-2	

Πίνακας 8.18 — Ολοκληρωμένοι οικονομικοί λογαριασμοί (συνέχεια)

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΣΥΣΣΩΡΕΥΣΗΣ

Μεταβολές ενεργητικού

Μεταβολές παθητικού και καθαής θέσης

Λογαριασμοί	Σύνολο	Αγρών και υπηρεσιών (σύνολο)	Άλλοδαπής	S.1 Συνολικό οικόνομημα	S.15 MKIEN	S.14 Νοικοκυριά	S.13 Δημόσιος τομέας	S.12 Χρηματοδοτικές εταιρείες	S.11 Μη χρηματοδοτικές εταιρείες	Κωδικός	Κατάσταση	S.11 Μη χρηματοδοτικές εταιρείες	S.12 Χρηματοδοτικές εταιρείες	S.13 Δημόσιος τομέας	S.14 Νοικοκυριά	S.15 MKIEN	S.1 Συνολικό οικόνομημα	Άλλοδαπής	Αγρών και υπηρεσιών (σύνολο)	Σύνολο	Λογαριασμοί	
	0		0	0	0	0	-6	0	6	K.12	Μεταβολές της τζί-νομησης και της δομής εξ των οποίων: Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	6	0	-6	0	0	0	0	0	0	0	III.3.2. Λογαριασμός ανατιμής
	10		0	10	0	0	0	-2	12	AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	12	-2	0	0	0	10	0				
	-7		0	-7	0	0	-3	-2	-2	AN.1	Παράχθέντα περιουσιακά στοιχεία	-2	-2	0	0	0	-7	0				
	17		0	17	0	0	3	0	14	AN.2	Μη παράχθέντα περιουσιακά στοιχεία	14	0	3	0	0	17	0				
	5		0	5	0	2	1	0	2	AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απατήσεις/υποχρεώσεις)	2	0	1	2	0	5	0				
	17		0	17	0	2	2	-4	17	B.10.2	Μεταβολές της καθαής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών των όγκων περιουσιακών στοιχείων	17	-4	2	2	0	17	0				
	280		0	280	8	80	44	4	144	K.11	Ονομαστικά κέρδη/ζημιές κτήσης	144	4	44	8	80	280	0				III.3.2. Λογαριασμός ανατιμής
	126		0	126	5	35	20	2	63	AN.1	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	63	2	20	5	35	126	0				
	154		0	154	3	45	23	2	81	AN.2	Μη παράχθέντα περιουσιακά στοιχεία	81	2	23	3	45	154	0				
	91		7	84	1	16	2	57	8	AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απατήσεις/υποχρεώσεις)	8	57	2	1	16	84	7				
	134		4	134	10	96	38	10	288	B.10.3	Μεταβολές της καθαής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης	288	10	38	96	10	288	4				
	78		3	78	0	0	7	0	76			76	0	0	0	0	76	3				
	292		4	292	10	288	4	0	0			0	0	4	10	288	4					

Πίνακας 8.18 — Ολοκληρωμένοι οικονομικοί λογαριασμοί (συνέχεια)

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

Ενεργητικό

Παθητικό

Λογαριασμοί	Σύνολο	Αγαθών και υπηρεσιών (φόροι)	Αλλοδαπής	S.1 Συνολική οικονομία	S.15 MKIEN	S.14 Νοικοκυριά	S.13 Δημόσιος τομέας	S.12 Χρηματοδοτικές εταιρείες	S.11 Μη χρηματοδοτικές εταιρείες	Κωδικός	Παθητικό							Σύνολο	Λογαριασμοί				
											S.11 Μη χρηματοδοτικές εταιρείες	S.12 Χρηματοδοτικές εταιρείες	S.13 Δημόσιος τομέας	S.14 Νοικοκυριά	S.15 MKIEN	S.1 Συνολική οικονομία	S.15 MKIEN			S.14 Νοικοκυριά	S.13 Δημόσιος τομέας	S.12 Χρηματοδοτικές εταιρείες	S.11 Μη χρηματοδοτικές εταιρείες
											B.10.2	17	-4	2	2	0	17	0			17		
											B.10.3	134	10	38	96	10	288	4			292		
IV.3. Ισολογισμός κλεισίματος	10 404	0	10 404	349	2 932	1 647	145	5 331	AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία												IV.3. Ισολογισμός κλεισίματος	
	6 336	0	6 336	264	1 759	1 026	103	3 183	AN.1	Παραγθέντα περιουσιακά στοιχεία													
	4 068	0	4 068	85	1 173	620	42	2 148	AN.2	Μη παραγθέντα περιουσιακά στοιχεία													
	8 152	630	7 522	205	2 018	519	3 802	978	AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απατήσεις/υποχρεώσεις)													
									B.90	Καθαρή θέση		4 337	278	1 302	4 628	406	10 951	242					11 193

ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

8.88. Τα μακροοικονομικά μεγέθη είναι συνοπτικοί δείκτες του αποτελέσματος της δραστηριότητας του συνόλου της οικονομίας και βασικά μεγέθη για σκοπούς μακροοικονομικής ανάλυσης και συγκρίσεων, διαχρονικών και στο χώρο.

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΪΟΝ ΣΕ ΤΙΜΕΣ ΑΓΟΡΑΣ (ΑΕγχΠ)

8.89. Το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τιμές αγοράς είναι το τελικό αποτέλεσμα της παραγωγικής δραστηριότητας των παραγωγικών μονάδων μόνιμων κατοίκων.

Μπορεί να προσδιοριστεί με τρεις τρόπους:

- α) το ΑΕγχΠ είναι το άθροισμα της ακαθάριστης προστιθεμένης αξίας των διαφόρων θεσμικών τομέων ή των διαφόρων βιομηχανικών κλάδων συν τους φόρους και μείον τις επιδοτήσεις προϊόντων (που δεν κατανέμονται σε τομείς και κλάδους). Είναι επίσης το εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού παραγωγής της συνολικής οικονομίας,
- β) το ΑΕγχΠ είναι το άθροισμα των τελικών χρήσεων αγαθών και υπηρεσιών από θεσμικές μονάδες μόνιμους κατοίκους (πραγματική τελική κατανάλωση και ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου), συν εξαγωγές και μείον εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών,
- γ) το ΑΕγχΠ είναι το άθροισμα των χρήσεων στο λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος του συνόλου της οικονομίας (εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών μείον επιδοτήσεις, ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα και μεικτό εισόδημα του συνόλου της οικονομίας).

8.90. Αφαιρώντας την ανάλωση παγίου κεφαλαίου από το ΑΕγχΠ, έχουμε το καθαρό εγχώριο προϊόν σε τιμές αγοράς (ΚΕγχΠ).

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

8.91. Το ακαθάριστο (ή καθαρό) λειτουργικό πλεόνασμα του συνόλου της οικονομίας είναι το άθροισμα των ακαθάριστων (ή καθαρών) λειτουργικών πλεονασμάτων των διαφόρων βιομηχανιών ή των διαφόρων θεσμικών τομέων.

ΜΕΙΚΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

8.92. Το ακαθάριστο (ή καθαρό) μεικτό εισόδημα του συνόλου της οικονομίας είναι το ίδιο με το ακαθάριστο (ή καθαρό) μεικτό εισόδημα του τομέα των νοικοκυριών.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

8.93. Το ακαθάριστο (ή καθαρό) επιχειρηματικό εισόδημα του συνόλου της οικονομίας είναι το άθροισμα του ακαθάριστου (ή καθαρού) επιχειρηματικού εισοδήματος των διαφόρων τομέων.

ΕΘΝΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ (ΣΕ ΤΙΜΕΣ ΑΓΟΡΑΣ)

8.94. Το ακαθάριστο (ή καθαρό) εισόδημα (σε τιμές αγοράς) αντιπροσωπεύει το συνολικό εισπραττόμενο πρωτογενές εισόδημα των θεσμικών μονάδων μόνιμων κατοίκων: εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών, μείον επιδοτήσεις, εισόδημα περιουσίας (εισπρακτέο μείον πληρωτέο), (ακαθάριστο ή καθαρό) λειτουργικό πλεόνασμα και (ακαθάριστο ή καθαρό) μεικτό εισόδημα.

Το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα σε τιμές αγοράς ισούται με το ΑΕγχΠ μείον το πληρωτέο πρωτογενές εισόδημα από μονάδες μόνιμους κατοίκους σε μονάδες μη μόνιμους κατοίκους, συν το πρωτογενές εισόδημα που εισπράττουν μονάδες μόνιμοι κάτοικοι από την αλλοδαπή.

Το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (σε τιμές αγοράς) είναι εννοιολογικά ταυτόσημο με το ακαθάριστο εθνικό προϊόν (ΑΕΠ) (σε τιμές αγοράς), όπως ήταν γενικά γνωστό μέχρι τώρα στους εθνικούς λογαριασμούς.

Πάντως, το ΑΕΠ υπολογιζόταν διαφορετικά στο ΕΣΟΛ 1995⁽⁶⁾.

Το εθνικό εισόδημα δεν είναι έννοια της παραγωγής αλλά έννοια εισοδήματος, που έχει μεγαλύτερη σημασία αν εκφράζεται ως καθαρό, δηλαδή αφού αφαιρεθεί η ανάλωση παγίου κεφαλαίου.

ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

- 8.95. Το ακαθάριστο (ή καθαρό) εθνικό διαθέσιμο εισόδημα είναι το άθροισμα των ακαθάριστων (ή καθαρών) διαθεσίμων εισοδημάτων των θεσμικών τομέων.

Το ακαθάριστο (ή καθαρό) εθνικό διαθέσιμο εισόδημα ισούται με το ακαθάριστο (ή καθαρό) εθνικό εισόδημα (σε τιμές αγοράς), μείον τις τρέχουσες μεταβιβάσεις (τρέχοντες φόρους εισοδήματος και περιουσίας, κ.λπ., κοινωνικές εισφορές, κοινωνικές παροχές και λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις) που καταβάλλονται σε μονάδες μη μόνιμους κατοίκους, συν τις τρέχουσες μεταβιβάσεις που εισπράττουν οι μονάδες μόνιμοι κάτοικοι από την αλλοδαπή.

ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗ

- 8.96. Αυτό το μακροοικονομικό μέγεθος μετρά το μερίδιο του εθνικού διαθέσιμου εισοδήματος που δεν χρησιμοποιείται για δαπάνες τελικής κατανάλωσης.

Η ακαθάριστη (ή καθαρή) εθνική αποταμίευση είναι το άθροισμα των ακαθάριστων (ή καθαρών) αποταμιεύσεων των διαφόρων θεσμικών τομέων.

ΤΡΕΧΟΝ ΕΞΙΣΩΤΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ

- 8.97. Το εξισωτικό μέγεθος του εξωτερικού λογαριασμού πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων αντιπροσωπεύει το πλεόνασμα (αν είναι αρνητικό) ή το έλλειμμα (αν είναι θετικό) του συνόλου της οικονομίας στις τρέχουσες συναλλαγές της (εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών, πρωτογενή εισοδήματα, τρέχουσες μεταβιβάσεις) με την αλλοδαπή.

ΚΑΘΑΡΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ (+) Ή ΛΗΨΗ (-) ΔΑΝΕΙΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

- 8.98. Η καθαρή χορήγηση (+) ή λήψη (-) δανείων του συνόλου της οικονομίας είναι το άθροισμα της καθαρής χορήγησης ή λήψης δανείων των θεσμικών τομέων. Αντιπροσωπεύει τους καθαρούς πόρους που διαθέτει το σύνολο της οικονομίας στην αλλοδαπή (αν είναι θετική) ή δέχεται από την αλλοδαπή (αν είναι αρνητική).

Η καθαρή χορήγηση (+) ή λήψη (-) δανείων του συνόλου της οικονομίας έχει ίση αξία αλλά αντίθετο πρόσημο από την καθαρή λήψη (-) ή χορήγηση (+) δανείων της αλλοδαπής.

ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

- 8.99. Η καθαρή θέση του συνόλου της οικονομίας είναι το άθροισμα των καθαρών θέσεων των θεσμικών τομέων.

Αντιπροσωπεύει την αξία των μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων του συνόλου της οικονομίας μείον το ισοζύγιο χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της αλλοδαπής.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΕ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΜΗΤΡΑΣ

- 8.100. Σε προηγούμενα μέρη του παρόντος κεφαλαίου παρουσιάστηκε μια ακολουθία λογαριασμών (Τ). Ταυτόχρονα, οι έννοιες και οι ορισμοί του συστήματος επιτρέπουν τη χρήση και άλλων μεθόδων παρουσίασης. Μ' αυτές παρέχονται πρόσθετες εικόνες και δίνεται η δυνατότητα για διαφορετικά είδη αναλύσεων.

- 8.101. Ο πίνακας εισροών-εκροών είναι ένα πλαίσιο μήτρας που χρησιμοποιείται ευρέως για την παροχή λεπτομερών και συνεκτικά διατεταγμένων πληροφοριών σχετικά με τη ροή αγαθών και υπηρεσιών και με τη διάρθρωση του κόστους παραγωγής. Η μήτρα αυτή περιέχει περισσότερες πληροφορίες από τους λογαριασμούς Τ σχετικά με αγαθά και υπηρεσίες, παραγωγή και δημιουργία εισοδήματος: για παράδειγμα, η δαπάνη για τελική κατανάλωση παρουσιάζεται κατά ομάδα προϊόντων ή κλάδο προέλευσης και η ενδιάμεση ανάλωση παρουσιάζεται τόσο κατά ομάδα προϊόντων

⁽⁶⁾ Στο ΕΣΟΛ 1979, το ΑΕΠ (σε τιμές αγοράς) υπολογιζόταν προσθέτοντας στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (σε τιμές αγοράς) το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας και το εισόδημα περιουσίας από την αλλοδαπή και αφαιρώντας τις αντίστοιχες ροές που καταβάλλονται προς την αλλοδαπή.

ή κλάδο προέλευσης όσο και κατά ομάδα προέλευσης προϊόντων ή κλάδο προορισμού. Οι αποσυγκεντρωμένες διασυνδέσεις μεταξύ των λογαριασμών αυτών αναπτύσσονται περαιτέρω στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων του ΕΣΟΑ μέσω του ορισμού της παραγωγής ή των ομάδων προϊόντων κατά κλάδο.

- 8.102. Το παρόν τμήμα δείχνει, καταρχάς, ότι η πλήρης ακολουθία λογαριασμών και εξισωτικών μεγεθών μπορεί επίσης να παρουσιαστεί με τη μορφή μήτρας. Στον πίνακα αυτό, παρουσιάζονται όλες οι συναλλαγές για το σύνολο της οικονομίας και για την αλλοδαπή, αντιστοίχως. Επιπλέον, περιλαμβάνεται ένας συγκεντρωτικός λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών.
- 8.103. Στη συνέχεια, εξετάζονται οι γενικοί σκοποί που μπορούν να εξυπηρετηθούν με μια λογιστική μήτρα. Ένα βασικό χαρακτηριστικό είναι το ευρύ φάσμα των δυνατοτήτων επέκτασης ή συμπύκνωσης μιας τέτοιας μήτρας σύμφωνα με συγκεκριμένες συνθήκες και ανάγκες. Τέλος, θα παρουσιαστεί το πώς αυτό λειτουργεί στην πράξη. Πιο συγκεκριμένα, οι διασυνδέσεις μεταξύ των πινάκων προσφοράς και χρήσης και των τομεακών λογαριασμών θα αναπτυχθούν με την εισαγωγή λογαριασμών εργατικού δυναμικού, για να καταλήξουμε σε ένα πλαίσιο μήτρας κοινωνικής λογιστικής (Social Accounting Matrix — SAM). Μια SAM χρησιμεύει, μεταξύ άλλων, στο να δώσει τη δυνατότητα για πιο ολοκληρωμένη ανάλυση θεμάτων οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, όπου συμπεριλαμβάνεται και η ανεργία.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΤΟΥ ΕΣΟΑ ΜΕ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΜΗΤΡΑΣ

- 8.104. Ο πίνακας 8.19 παρουσιάζει την πλήρη ακολουθία λογαριασμών και εξισωτικών μεγεθών σε μια μήτρα. Για το σκοπό αυτό, οι λογαριασμοί πρωτογενούς διανομής εισοδήματος, χρήσης εισοδήματος και λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων δεν υποδιαιρούνται. Εξάλλου, υπάρχει πάντοτε η δυνατότητα συνδυασμού ή όχι του λογαριασμού αναδιανομής του εισοδήματος σε είδος με το λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος. Τέλος, έχει εισαχθεί ένας λογαριασμός όπου καταγράφεται η καθαρή θέση.
- 8.105. Τα στοιχεία που παρουσιάζονται στους πίνακες του τμήματος αυτού αντιστοιχούν επακριβώς με το αριθμητικό παράδειγμα που παρουσιάζεται στο προηγούμενο μέρος του παρόντος κεφαλαίου. Σε όλες τις μήτρες, οι θέσεις που περιέχουν ένα εξισωτικό μέγεθος περιβάλλονται από έντονη μαύρη γραμμή.
- 8.106. Μια απεικόνιση με τη μορφή μήτρας επιτρέπει την παρουσίαση κάθε συναλλαγής με μια μοναδική εγγραφή, ενώ η φύση της συναλλαγής δηλώνεται από τη θέση της. Κάθε λογαριασμός αναπαρίσταται με ένα ζεύγος σειράς και στήλης και ακολουθεί η σύμβαση ότι οι πόροι εμφανίζονται στις σειρές, ενώ οι χρήσεις εμφανίζονται στις στήλες. Για παράδειγμα, το καθαρό εγχώριο προϊόν (1602) είναι πληρωτέο από τους παραγωγούς της οικονομίας και εισπρακτέο από το λογαριασμό πρωτογενούς διανομής εισοδήματος. Ο πίνακας 8.19 το δείχνει αυτό στο κελί (3,2), δηλαδή στη σειρά 3 και τη στήλη 2. Εφόσον ο πίνακας αυτός διακρίνει τις συναλλαγές με την αλλοδαπή σε ξεχωριστό λογαριασμό, τα διαγώνια στοιχεία του, δηλαδή τα κελιά (3,3), (4,4), (5,5), (6,6), (7,7) και (8,8), περιέχουν μόνο συναλλαγές μεταξύ θεσμικών μονάδων μονίμων κατοίκων.
- 8.107. Δεν έχει δοθεί ονομασία στα σύνολα σειρών και στηλών. Η κυρία λειτουργία τους στη λογιστική με μήτρες είναι να εξασφαλιστεί ότι όλοι λογαριασμοί αντιπροσωπεύουν πραγματικά πλήρη ισοζύγια, με την έννοια ότι οι συνολικοί πόροι (αθροίσματα σειρών) ισούνται με τις συνολικές χρήσεις (αθροίσματα στηλών). Εξάλλου, εξισωτικά μεγέθη που έχουν νόημα, και τα οποία συνδέουν διαδοχικούς λογαριασμούς, μπορούν να εξαχθούν μόνο εάν πληρούνται αυτός ο όρος.
- 8.108. Η σειρά 1 παρουσιάζει τις χρήσεις αγαθών και υπηρεσιών, σε τιμές αγοραστή: ενδιάμεση ανάλωση (1904) στη στήλη 2, τελική κατανάλωση (1371) στη στήλη 5, ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου (414) στη στήλη 7 και εξαγωγές (536) στη στήλη 14.
- 8.109. Το άθροισμα των στοιχείων της σειράς 1 είναι η συνολική χρήση αγαθών και υπηρεσιών, σε τιμές αγοραστή (4225). Η στήλη 1 παρουσιάζει την προσφορά αγαθών και υπηρεσιών (το σύνολο της οποίας είναι επίσης, φυσικά, 4225). Το προϊόν (σε βασικές τιμές) συν φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων (3728) εμφανίζεται στην τομή με τη σειρά 2. Οι εισαγωγές (497) προέρχονται από τον εξωτερικό λογαριασμό αγαθών και υπηρεσιών (σειρά 14).
- 8.110. Η σειρά 2 παρουσιάζει το προϊόν (σε βασικές τιμές) συν φόρους μείον επιδοτήσεις προϊόντων. Λόγω της αποτίμησης αυτής, το άθροισμα της σειράς 2 (3728) και το σχετικό άθροισμα της στήλης 2 περιλαμβάνει φόρους μείον επιδοτήσεις προϊόντων. Αυτό εξασφαλίζει ότι οι φόροι αυτοί συμπεριλαμβάνονται στο εξισωτικό μέγεθος του λογαριασμού 2, καθαρό εγχώριο προϊόν (ΚΕγχΠ) [βλέπε κελί (3,2)]. Τα περισσότερα εξισωτικά μεγέθη μπορούν να υπολογιστούν ακαθάριστα ή καθαρά. Στη μήτρα αυτή, όλα τα εξισωτικά μεγέθη εμφανίζονται καθαρά. Η ανάλωση παγίου κεφαλαίου (222) τοποθετείται απευθείας στον υπολογαριασμό κεφαλαίου για την αγορά μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων (σειρά 7 και στήλη 2).

- 8.111. Η σειρά 3 παρουσιάζει τις εισπράξεις αρχικού εισοδήματος από το σύνολο της οικονομίας: οι συνιστώσες του καθαρού εγχώριου προϊόντος εμφανίζονται στο κελί (3,2), το εισόδημα περιουσίας από λοιπούς τομείς μόνιμους κατοίκους (341) στη διαγώνιο, και οι ροές αρχικού εισοδήματος από την αλλοδαπή (72) στο κελί (3,15). Εφόσον η μήτρα αυτή δεν υποδιαιρεί το λογαριασμό πρωτογενούς διανομής εισοδήματος, δεν αναλύει την πληρωτέα από παραγωγούς προστιθέμενη αξία σε διάφορες κατηγορίες προστιθέμενης αξίας που είναι πληρωτέα από αυτούς, όπως καταγράφεται στο λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος.
- 8.112. Εκτός από το διαγώνιο στοιχείο, η στήλη 3 περιέχει το αρχικό εισόδημα πληρωτέο στην αλλοδαπή (41) στο κελί (15,3) και το εξισωτικό μέγεθος, καθαρό εθνικό εισόδημα (1633), που συνδέει το λογαριασμό αυτό με τον επόμενο.
- 8.113. Η μήτρα αυτή παρέχει τη δυνατότητα συνδυασμού ή όχι του λογαριασμού αναδιανομής εισοδήματος σε είδος με το λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος. Εάν δεν εμφανίζεται η αναδιανομή εισοδήματος σε είδος, τότε η διαγώνιος περιέχει τρέχουσες μεταβιβάσεις, εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος, μεταξύ τομέων μόνιμων κατοίκων (1096). Οι μεταβιβάσεις αυτές περιλαμβάνουν τρέχοντες φόρους εισοδήματος, πλούτου, κ.λπ., κοινωνικές εισφορές και παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος, και λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις. Εάν συμπεριλαμβάνεται η αναδιανομή εισοδήματος σε είδος, τότε η διαγώνιος του λογαριασμού 4 καταγράφει επίσης τις κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος· αν αυτό αθροιστεί με τις λοιπές ροές τρεχουσών μεταβιβάσεων, το άθροισμα είναι 1315. Και στις δύο περιπτώσεις, η σειρά 4 ανοίγει με το καθαρό εθνικό εισόδημα, ενώ οι τρέχουσες μεταβιβάσεις από την αλλοδαπή (10) καταγράφονται στο κελί (4,15). Η στήλη 4 δείχνει, εκτός από το διαγώνιο στοιχείο, τις τρέχουσες μεταβιβάσεις προς την αλλοδαπή (39), στο κελί (15,4), ενώ το εξισωτικό μέγεθος, (διορθωμένο) καθαρό διαθέσιμο εισόδημα (1604), τοποθετείται στην πλευρά των χρήσεων του λογαριασμού (διορθωμένου) διαθέσιμου εισοδήματος.
- 8.114. Εάν συμπεριλαμβάνεται η αναδιανομή εισοδήματος σε είδος, τότε ο λογαριασμός 5 είναι ο λογαριασμός χρήσης διορθωμένου διαθέσιμου εισοδήματος. Άλλως, ο λογαριασμός αυτός είναι ο λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος. Σε συγκεντρωτικό επίπεδο, αυτό είναι αποκλειστικά θέμα ορολογίας, γιατί το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα ισούται με το συνολικό διορθωμένο διαθέσιμο εισόδημα και η συνολική δαπάνη για τελική κατανάλωση ισούται με τη συνολική πραγματική τελική κατανάλωση. Εκτός από το διαθέσιμο εισόδημα, η σειρά του λογαριασμού αυτού καταγράφει μια δόρθωση για τις μεταβολές της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων μόνιμων κατοίκων (11) στη διαγώνιο και μια δόρθωση στη διαγώνιο για την καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων μη μόνιμων κατοίκων (0) στη στήλη 15. Η στήλη περιέχει, εκτός από την τελική κατανάλωση (1371) και το διαγώνιο στοιχείο, μια δόρθωση για τις μεταβολές της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών μη μόνιμων κατοίκων σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων μόνιμων κατοίκων (0) [βλέπε κελί (15,5)], και το εξισωτικό μέγεθος, καθαρή αποταμίευση (233), που εισάγεται στον πρώτο υπολογαριασμό κεφαλαίου (λογαριασμός 6).
- 8.115. Για το λογαριασμό κεφαλαίου, διακρίνονται δύο υπολογαριασμοί. Καταρχάς, στη σειρά του λογαριασμού της μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου, στην καθαρή αποταμίευση προστίθενται οι μεταβιβάσεις κεφαλαίου εισπραχτές από τομείς μόνιμους κατοίκους (61) [βλέπε κελί (6,6)], και από το εξωτερικό (1) [βλέπε κελί (6,16)]. Στη στήλη του λογαριασμού αυτού, εμφανίζονται οι πληρωτέες μεταβιβάσεις κεφαλαίου, προς τομείς μόνιμους κατοίκους και το εξωτερικό (4) [βλέπε κελί (16,6)]. Αυτό παρέχει ένα εξισωτικό μέγεθος, τη μεταβολή της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου (230), το οποίο μεταφέρεται στο λογαριασμό μεταβολών του ισολογισμού (λογαριασμός 11).
- 8.116. Στη συνέχεια, η σειρά του λογαριασμού απόκτησης μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων παρουσιάζει την ανάληψη παγίου κεφαλαίου [βλέπε κελί (7,2)], τις αγορές μείον πωλήσεις μη παραχθέντων, μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων από μονάδες μόνιμους κατοίκους (0) [βλέπε κελί (7,7)] και από μονάδες μη μόνιμους κατοίκους (0) [βλέπε κελί (7,17)], και τις μεταβολές περιουσιακών στοιχείων λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου (833) [βλέπε κελί (7,12)]. Αυτό δείχνει το συνολικό ποσό που είναι διαθέσιμο σε μόνιμους κατοίκους για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων. Η απόκτηση αυτή εμφανίζεται σε δύο στάδια: πρώτα η απόκτηση μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων, σ' αυτό το λογαριασμό, και στη συνέχεια η απόκτηση χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων, περιλαμβανομένων των εξωτερικών περιουσιακών στοιχείων, στον επόμενο λογαριασμό. Η στήλη του λογαριασμού αυτού (λογαριασμός 7) περιέχει επομένως τον ακαθάριστο σχηματισμό κεφαλαίου [βλέπε κελί (1,7)], το διαγώνιο στοιχείο (7,7) που εξετάζεται ανωτέρω, τις μεταβολές των υποχρεώσεων λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου (603) [βλέπε κελί (12,7)], και ένα εξισωτικό μέγεθος, την καθαρή χορήγηση δανείων για το σύνολο της οικονομίας (38), που εμφανίζεται στον επόμενο λογαριασμό, το λογαριασμό χρηματοπιστωτικών συναλλαγών.
- 8.117. Ο λογαριασμός 8, ο χρηματοπιστωτικός λογαριασμός, ανοίγει με την καθαρή χορήγηση δανείων του συνόλου της οικονομίας [βλέπε κελί (8,7)] και προσθέτει τις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές μεταξύ τομέων μόνιμων κατοίκων (553) στη διαγώνιο, καθώς επίσης και την καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων έναντι της αλλοδαπής (50) [βλέπε κελί (8,18)]. Η στήλη περιέχει το διαγώνιο στοιχείο και την καθαρή απόκτηση χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων της αλλοδαπής (88) στο κελί (18,8). Φυσικά, η καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων έναντι της αλλοδαπής συν την καθαρή χορήγηση δανείων του συνόλου της οικονομίας ισούται με την καθαρή απόκτηση περιουσιακών στοιχείων της αλλοδαπής, έτσι ώστε και σε αυτό το λογαριασμό διατηρείται το ισοζύγιο μεταξύ των συνόλων σειράς και στήλης.

- 8.118. Ο λογαριασμός των λοιπών μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων, λογαριασμός 9, καταγράφει, στη σειρά, τις μεταβολές των περιουσιακών στοιχείων λόγω λοιπών μεταβολών (379) [βλέπε κελί (9,12)], και στη στήλη, τις μεταβολές υποχρεώσεων λόγω λοιπών μεταβολών (74) [βλέπε κελί (12,9)], και το εξισωτικό μέγεθος, μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών (305) [βλέπε κελί (11,9)].
- 8.119. Οι τέσσερις τελευταίοι λογαριασμοί του συνόλου της οικονομίας αναφέρονται στους ισολογισμούς και τις μεταβολές σ' αυτούς. Πρώτον, ο ισολογισμός ανοίγματος εμφανίζει, στη σειρά, το απόθεμα στοιχείων του ενεργητικού κατά το άνοιγμα (16 714) [βλέπε κελί (10,12)], και, στη στήλη, το απόθεμα υποχρεώσεων κατά το άνοιγμα (6 298) [βλέπε κελί (12,10)], και την καθαρή θέση κατά το άνοιγμα (10 416) [βλέπε κελί (13,10)]. Στη συνέχεια, ο λογαριασμός των μεταβολών του ισολογισμού καταγράφει τις δύο συνιστώσες αυτών των μεταβολών στη σειρά [βλέπε κελιά (11,6) και (11,9)], καθώς και τις συνολικές μεταβολές της καθαρής θέσης (535) στη στήλη [βλέπε κελί (13,11)]. Στη συνέχεια, ο ισολογισμός κλεισίματος εμφανίζει, στη σειρά, το απόθεμα υποχρεώσεων κατά το άνοιγμα [βλέπε κελί (12,10)], τις δύο συνιστώσες των μεταβολών των υποχρεώσεων [βλέπε κελί (12,7) και (12,9)], και την καθαρή θέση κατά το κλείσιμο (10 951) [βλέπε κελί (12,13)]. Φυσικά, το άθροισμα των στοιχείων αυτών ισούται με το απόθεμα στοιχείων του ενεργητικού κατά το κλείσιμο, που υπολογίζεται επίσης στη στήλη του λογαριασμού αυτού: απόθεμα στοιχείων του ενεργητικού κατά το άνοιγμα [βλέπε κελί (10,12)] συν τις δύο συνιστώσες των μεταβολών των στοιχείων του ενεργητικού [βλέπε κελιά (7,12) και (9,12)]. Τέλος, ο πρόσθετος λογαριασμός της καθαρής θέσης εμφανίζει την καθαρή θέση κατά το άνοιγμα [βλέπε κελί (13,10)] και τις συνολικές μεταβολές της καθαρής θέσης [βλέπε κελί (13,11)] στη σειρά, καθώς και την καθαρή θέση κατά το κλείσιμο στη στήλη [βλέπε κελί (12,13)].
- 8.120. Για την αλλοδαπή, περιλαμβάνονται οι ίδιοι λογαριασμοί όπως για το σύνολο της οικονομίας, αν και σε κάπως πιο συγκεντρωτική μορφή. Πρώτον, ο λογαριασμός της αλλοδαπής των αγαθών και υπηρεσιών παρουσιάζει, στη σειρά, τις εισαγωγές από το σύνολο της οικονομίας [βλέπε κελί (14,1)], και, στη στήλη, τις εξαγωγές [βλέπε κελί (1,14)] και το εξισωτικό μέγεθος [βλέπε κελί (15,14)], εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών (-39). Θα πρέπει να σημειωθεί ότι όλα τα εξισωτικά μεγέθη των λογαριασμών της αλλοδαπής εμφανίζονται από τη σκοπιά της αλλοδαπής. Έτσι, για να έχουμε τα σχετικά μακροοικονομικά μεγέθη για το σύνολο της οικονομίας, το πρόσημο θα πρέπει να αντιστραφεί.
- 8.121. Δεύτερον, ο λογαριασμός της αλλοδαπής των αρχικών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων καταγράφει το εξισωτικό μέγεθος του προηγούμενου λογαριασμού, καθώς και το πρωτογενές εισόδημα, τις τρέχουσες μεταβιβάσεις και τη διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων, προς και από την αλλοδαπή, αντιστοιχώς. Τα στοιχεία αυτά έχουν ήδη εξεταστεί ανωτέρω. Από αυτά προκύπτει το τρέχον ισοζύγιο με τον υπόλοιπο κόσμο (-41), που εμφανίζεται στο κελί (16,15).
- 8.122. Τρίτον, ο λογαριασμός κεφαλαίου της αλλοδαπής έχει επίσης διαιρεθεί σε δύο υπολογισμούς. Έναν για το τρέχον ισοζύγιο, τις μεταβιβάσεις κεφαλαίου προς και από την αλλοδαπή και το εξισωτικό μέγεθος, μεταβολές της καθαρής χρηματοπιστωτικής θέσης της αλλοδαπής έναντι της εγχώριας οικονομίας λόγω του τρέχοντος εξωτερικού ισοζυγίου και των μεταβιβάσεων κεφαλαίου (-38) [βλέπε κελί (21,16)]: άλλον έναν για τις μεταβολές των στοιχείων του ενεργητικού λόγω του τρέχοντος εξωτερικού ισοζυγίου και των μεταβιβάσεων κεφαλαίου (50) [βλέπε κελί (17,22)], αγορές μείον πωλήσεις μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων από μονάδες μη μόνιμους κατοίκους [βλέπε κελί (7,17)], μεταβολές των υποχρεώσεων λόγω του τρέχοντος ισοζυγίου της αλλοδαπής και των μεταβιβάσεων κεφαλαίου (88) [βλέπε κελί (22,17)], και το εξισωτικό μέγεθος, καθαρή χορήγηση δανείων για την αλλοδαπή (-38), που μεταφέρεται στον επόμενο λογαριασμό.
- 8.123. Τέταρτον, ο χρηματοπιστωτικός λογαριασμός εμφανίζει την καθαρή απόκτηση χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων από την αλλοδαπή [βλέπε κελί (18,8)] και την καθαρή δανειοδότηση της αλλοδαπής [βλέπε κελί (18,17)], στη σειρά, και την καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων στο εξωτερικό [βλέπε κελί (8,18)], στη στήλη. Πέμπτον, ο λογαριασμός λοιπών μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων παρουσιάζει, στη σειρά, αυτές τις μεταβολές περιουσιακών στοιχείων (7) [βλέπε κελί (19,22)], και στη στήλη αυτές τις μεταβολές υποχρεώσεων (3) [βλέπε κελί (22,19)], καθώς και το εξισωτικό μέγεθος, μεταβολές στην καθαρή χρηματοπιστωτική θέση της αλλοδαπής λόγω λοιπών μεταβολών (4) [βλέπε κελί (21,19)].
- 8.124. Τέλος, οι ισολογισμοί της αλλοδαπής είναι ανάλογοι με αυτούς του συνόλου της οικονομίας. Τα στοιχεία που δεν έχουν αναφερθεί ανωτέρω είναι τα ακόλουθα: απόθεμα στοιχείων του ενεργητικού της αλλοδαπής κατά το άνοιγμα (573) [βλέπε κελί (20,22)], απόθεμα εξωτερικών υποχρεώσεων κατά το άνοιγμα (297) [βλέπε κελί (22,20)], καθαρή εξωτερική χρηματοπιστωτική θέση της αλλοδαπής έναντι του συνόλου της οικονομίας κατά το άνοιγμα (276) [βλέπε κελί (23,20)], συνολικές μεταβολές της καθαρής χρηματοπιστωτικής θέσης της αλλοδαπής (-34) [βλέπε κελί (23,21)], και χρηματοπιστωτική θέση της αλλοδαπής έναντι του συνόλου της οικονομίας κατά το κλείσιμο (242) [βλέπε κελί (22,23)].
- 8.125. Σε επόμενο στάδιο, αυτή η περιορισμένη μεγέθους μήτρα μπορεί να αναλυθεί για να εμφανιστεί η πλήρης ακολουθία λογαριασμών, συμπεριλαμβανομένων και πληροφοριών για τους συναλλασσομένους και τις κατηγορίες συναλλαγών. Πάντως, το πλήρες δυναμικό της λογιστικής με μήτρες μπορεί να αξιοποιηθεί αν δεν αναλύονται όλοι οι λογαριασμοί με τον ίδιο τρόπο, αλλά επιλέγεται η πιο κατάλληλη ταξινόμηση για κάθε λογαριασμό. Το χαρακτηριστικό αυτό εξετάζεται πιο εκτεταμένα στο επόμενο τμήμα.

ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΜΗΤΡΩΝ

- 8.126. Κάθε εγγραφή σε μια συγκεντρωτική μήτρα, όπως ο πίνακας 8.19, μπορεί να θεωρηθεί ως το γενικό σύνολο μιας υπομήτρας στην οποία παρουσιάζονται κατηγορίες συναλλασσομένων και των δύο πλευρών του συνόλου των συναλλαγών που εξετάζονται. Μια πολύ χρήσιμη επιλογή σε μια παρουσίαση των λογαριασμών με τη μορφή μητρών είναι ότι σε κάθε λογαριασμό μπορούν να επιλεγούν διαφορετικά είδη συναλλασσομένων και ομαδοποιήσεις τους, χωρίς να χάνεται η συνεκτικότητα και η ολοκλήρωση του πλήρους λογιστικού συστήματος. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να εφαρμοστεί «πολλαπλή εμφάνιση παραγόντων και πολλαπλός χωρισμός σε τομείς» επιλέγοντας, για κάθε λογαριασμό, μια μονάδα και μια ταξινόμηση μονάδων που προσιδιάζουν καλύτερα στο σύνολο των οικονομικών ροών που εξετάζονται.
- 8.127. Καταρχάς, κάθε λογαριασμός μπορεί να αναλυθεί με δύο αρκετά διαφορετικούς τρόπους: υποδιαίρεση του συνόλου της οικονομίας σε ομάδες μονάδων, ή ταξινόμηση των κατηγοριών των συναλλαγών που εμφανίζονται σε κάθε λογαριασμό σε διάφορους υπολογαριασμούς. Για παράδειγμα, μια υποδιαίρεση του συνόλου της οικονομίας στους πρώτους πέντε λογαριασμούς θα μπορούσε να είναι ως εξής:
- α) διάκριση των προϊόντων στο λογαριασμό αγαθών και υπηρεσιών και ταξινόμησή τους κατά ομάδες προϊόντων·
  - β) διάκριση τοπικών μονάδων οικονομικής δραστηριότητας στο λογαριασμό παραγωγής και ταξινόμησή τους κατά κλάδους·
  - γ) διάκριση θεσμικών μονάδων για τους λογαριασμούς πρωτογενούς και δευτερογενούς διανομής εισοδήματος και χρήσης εισοδήματος και ταξινόμηση τους κατά θεσμικούς (υπο) τομείς.
- 8.128. Οι υποδιαιρέσεις αυτές έχουν δύο κύριες συνέπειες. Πρώτον, για όλες τις κατηγορίες συναλλαγών που διακρίνονται σε ένα κελί αυτών των λογαριασμών γίνεται σαφές το ποια ομάδα καταβαλλουσών μονάδων έχει ανταλλάξει τι με ποια ομάδα εισπραττουσών μονάδων. Δεύτερον, αποκαλύπτονται οι αλληλοσυσχετισμοί μεταξύ διαφόρων οικονομικών ροών μέσω λεπτομερών σταυροειδών ταξινομήσεων. Για παράδειγμα, το παράδειγμα που εμφανίζεται στην προηγούμενη παράγραφο, παρουσιάζεται μια απλή κυκλική ροή εισοδήματος, σε μεσοοικονομικό επίπεδο, μέσω των ακόλουθων αντιστοιχιών:
- α) η υπομήτρα (3,2) δείχνει ποιος θεσμικός υποτομέας εισπράττει καθαρή προστιθέμενη αξία από ποιους κλάδους·
  - β) οι υπομήτρες (4,3) και (5,4) δείχνουν ποιος θεσμικός τομέας εισπράττει πρωτογενές εισόδημα και διαθέσιμο εισόδημα από ποιον θεσμικό υποτομέα (φυσικά, στους λογαριασμούς διανομής εισοδήματος και το λογαριασμό χρήσης εισοδήματος μπορούν να εφαρμοστούν διαφορετικές ταξινομήσεις, οπότε αυτές οι υπομήτρες παύουν να είναι διαγώνιες)·
  - γ) η υπομήτρα (1,5) δείχνει ποια ομάδα προϊόντων καταναλώνεται από ποιους θεσμικούς υποτομείς· και
  - δ) η υπομήτρα (2,1) δείχνει ποιος κλάδος παράγει ποιες ομάδες προϊόντων.
- 8.129. Κατά την κατάρτιση μιας τέτοιας μήτρας, είναι χρήσιμο να αρχίζει κανείς με το σχεδιασμό μιας λογιστικής δομής που είναι κατάλληλη για τις προβλεπόμενες εφαρμογές. Συνεπώς, επιλέγονται οι πιο κατάλληλες μονάδες και ταξινομήσεις μονάδων για κάθε λογαριασμό. Πάντως, στην πράξη αυτό θα είναι μια αμφίδρομη διαδικασία. Ας υποθέσουμε, για παράδειγμα, ότι υπάρχει μια κατηγορία συναλλαγών για την οποία είναι γνωστές μόνο οι συνολικές εισπράξεις και πληρωμές των συναλλασσομένων τα αθροίσματα των γραμμών και των στηλών μιας υπομήτρας), ενώ δεν είναι γνωστό το ποιος πλήρωσε σε ποιον (η εσωτερική δομή της υπομήτρας). Το πρόβλημα αυτό μπορεί να λυθεί με την εισαγωγή ενός μη διαιρεμένου ψευδολογαριασμού.
- 8.130. Στις γενικές ιδιότητες της παρουσίασης λογαριασμών με τη μορφή μητρών περιλαμβάνονται οι ακόλουθες:
- α) μια λεπτομερής παρουσίαση με τη μορφή μητρών είναι κατάλληλη για μαθηματική επεξεργασία χρησιμοποιώντας άλγεβρα μητρών· αυτό μπορεί επίσης να είναι χρήσιμο για την ισοσκέλιση των λογαριασμών·
  - β) μια λεπτομερής μήτρα παρουσιάζει μια ταυτόχρονη ανάλυση αλληλοσυνδεμένων συναλλαγών κατά καταβάλλουσες και εισπράττουσες μονάδες· κατά συνέπεια, είναι μια κατάλληλη μορφή για να αποκαλυφθούν, σε μεσοοικονομικό επίπεδο, οι αλληλοσυσχετισμοί οικονομικών ροών· εδώ περιλαμβάνονται οι ροές που αφορούν δύο διαφορετικά είδη μονάδων (π.χ., δαπάνες για την τελική κατανάλωση διαφόρων κατηγοριών αγαθών και υπηρεσιών από διάφορους υποτομείς των νοικοκυριών)·

- γ) για μια δέσμη λογαριασμών που παρουσιάζει μια διάσπαση των συναλλαγών κατά καταβάλλουσες και εισπράττουσες μονάδες, η παρουσίαση με τη μορφή μητρών είναι πιο συνοπτική από άλλες μεθόδους παρουσίασης: η πληρωμή από μία μονάδα και η εισπράξη από άλλη μονάδα σε κάθε συναλλαγή παρουσιάζονται με μία μόνο εγγραφή.
- 8.131. Μια συγκεντρωτική μήτρα για το σύνολο της οικονομίας μπορεί να χρησιμεύσει ως πίνακας αναφοράς για μεταγενέστερους, πιο λεπτομερείς πίνακες. Όταν ο αναγνώστης εξοικειωθεί με τη λεπτομερή παρουσίαση μερών του συστήματος (πίνακας προσφοράς και χρήσης, τομεακοί λογαριασμοί κ.λπ.), η σχέση των λεπτομερών υπομητρών με τη συγκεντρωτική μήτρα θα πρέπει να γίνεται σαφής, μέσω ενός συστήματος κωδικών. Η χρήση μητρών παρουσιάζει ιδιαίτερα πλεονεκτήματα εάν δεν είναι δυνατό ή επιθυμητό να παρουσιάζεται μια εξίσου λεπτομερής ταξινόμηση σε όλους τους λογαριασμούς του συστήματος.
- 8.132. Η παρουσίαση με τη μορφή μητρών είναι ένα εργαλείο κατάλληλο για την εξερεύνηση της ευελιξίας του συστήματος. Για παράδειγμα, μπορούν να αναπτυχθούν περαιτέρω οι αλληλοσχετίσεις μεταξύ των κοινωνικών και των οικονομικών πτυχών του συστήματος για να καταλήξουμε σε μια μήτρα κοινωνικής λογιστικής (SAM). Η προσέγγιση SAM παρουσιάζεται στο επόμενο τμήμα του παρόντος κεφαλαίου.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΜΗΤΡΑΣ ΜΕΙΩΜΕΝΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ ΣΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

- 8.133. Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων χρησιμοποιούν μια ταξινόμηση των σειρών και των στηλών που είναι πιο κατάλληλη για την περιγραφή των οικονομικών διεργασιών που εξετάζονται, και συγκεκριμένα των διεργασιών παραγωγής και χρήσης προϊόντων. Πάντως, οι μήτρες αυτές δεν περιλαμβάνουν τους αλληλοσχετισμούς μεταξύ προστιθεμένης αξίας και τελικών χρήσεων. Με την επέκταση ενός πίνακα προσφοράς και χρήσεων, ή ενός πίνακα εισροών-εκροών, έτσι ώστε να παρουσιάζεται ολόκληρη η κυκλική ροή του εισοδήματος σε μεσοοικονομικό επίπεδο, εμφανίζεται ένα ουσιαστικό χαρακτηριστικό μιας μήτρας κοινωνικής λογιστικής (SAM).
- 8.134. Η μήτρα κοινωνικής λογιστικής (SAM) ορίζεται από το ΕΣΟΛ ως εξής: παρουσίαση των λογαριασμών του ΕΣΟΛ σε μια μήτρα που εξετάζει λεπτομερώς τις διασυνδέσεις μεταξύ ενός πίνακα προσφοράς και χρήσεων και των τομεακών λογαριασμών. Οι SAM κατά κανόνα εστιάζουν στο ρόλο που παίζουν οι άνθρωποι στην οικονομία, που μπορεί να αντανακλάται, μεταξύ άλλων, με επιπλέον αναλύσεις του τομέα των νοικοκυριών και μια αποσυγκεντρωμένη παρουσίαση των αγορών εργασίας (δηλαδή που θα διακρίνει διάφορες κατηγορίες απασχολομένων).
- 8.135. Ένα σημαντικό κοινωνικό θέμα είναι το επίπεδο και η σύνθεση της απασχόλησης/ανεργίας. Μια SAM κατά κανόνα παρέχει πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με το θέμα αυτό, μέσω της υποδιαίρεσης του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας κατά τύπο απασχολούμενου. Η υποδιαίρεση αυτή ισχύει τόσο για τη χρήση εργατικού δυναμικού κατά κλάδο, όπως εμφανίζεται στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων, όσο και για την προσφορά εργασίας κατά κοινωνικοοικονομική υποομάδα, όπως εμφανίζεται στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος για τα νοικοκυριά. Αυτό σημαίνει ότι η μήτρα παρουσιάζει όχι μόνο την προσφορά και τη χρήση διαφόρων ομάδων προϊόντων, αλλά επίσης και την προσφορά και τη χρήση διαφόρων κατηγοριών εργασίας.
- 8.136. Η ταξινόμηση των αυτοαποσχολούμενων μπορεί να βασιίζεται σε συνδυασμό των γενικών και των (κυρίων) επαγγελματικών χαρακτηριστικών, όπως το φύλο, η εκπαίδευση, η ηλικία, και ο τόπος διαμονής αφενός και η απασχόληση, το είδος σύμβασης εργασίας (πλήρης/μερική απασχόληση, μόνιμη/προσωρινή απασχόληση) και η περιφέρεια και ο κλάδος απασχόλησης αφετέρου. Άλλο στοιχείο που θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι ότι οι διακυμάνσεις των μεταβολών των σχετικών ποσοστών αμοιβών στο εσωτερικό των ομάδων είναι μικρότερες από τις διακυμάνσεις μεταξύ των ομάδων. Μια ταξινόμηση κατά κλάδο απασχόλησης δεν είναι τόσο χρήσιμη, γιατί αυτή εμφανίζεται ήδη στη SAM με τη σταυροειδή ταξινόμηση της προστιθεμένης αξίας.
- 8.137. Τόσο τα άτομα μόνιμοι κάτοικοι που εργάζονται σε επιχειρήσεις μη μόνιμους κατοίκους όσο και τα άτομα μη μόνιμοι κάτοικοι που εργάζονται σε επιχειρήσεις μόνιμους κατοίκους καθώς και οι εργαζόμενοι με προσωρινή απασχόληση στο εξωτερικό θα πρέπει να εμφανίζονται ξεχωριστά. Έτσι, η απασχόληση μπορεί να εκτιμηθεί μετρώντας τον αριθμό των (ημεδαπών) απασχολούμενων ατόμων. Προφανώς, αυτό περιλαμβάνει και τους αυτοαποσχολούμενους, για την εισροή εργασίας των οποίων μπορεί στη συνέχεια να απομονωθεί μια τεκμαρτή αμοιβή από το λοιπό καθαρό μεικτό εισόδημα στη SAM.
- 8.138. Συγκεκριμένα, η σύγκριση των εργατικών εισοδημάτων όλων των απασχολούμενων ατόμων όπως εμφανίζονται στη SAM, η ανάλυση των εισοδημάτων αυτών με βάση όλες τις εργασίες που πραγματοποιήθηκαν και τα μέσα ποσοστά

Πίνακας 8.19 — Παρουσίαση της πλήρους ακολουθίας λογαριασμών και εξισωτικών

Λογαριασμός	0. Αγαθών και υπηρεσιών	I-IV. ΣΥΝΟΛΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ												
		I. Παραγωγής	II.1. Πρωτογενούς διανομής εισοδήματος	II.2/3. Δευτερογενούς (ανα)διανομής εισοδήματος (σε είδος)	II.4. Χρήσης (διορθωμένου) διαθέσιμου εισοδήματος	III.1.1. Αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου	III.1.2. Απόκτησης μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	III.2. Χρηματοπιστωτικός	III.3. Λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων	IV.1. Ισολογισμός ανοίγματος	IV.2. Μεταβολών του ισολογισμού			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
0. Αγαθών και υπηρεσιών	1	Εμπορικά και μεταφορικά κέρδη 0	Ενδιάμεση ανάληψη 1 904			Τελική κατανάλωση 1 371		Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου 414						
I. Παραγωγής	2	Προϊόν (παραγωγή) και φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων 3 728												
II.1. Πρωτογενούς διανομής εισοδήματος	3		Καθαρό εγχώριο προϊόν 1 602	Ροές εισοδημάτων περιουσίας (μεταξύ ταμείων μονίμων κατοίκων) 341										
II.2/3. Δευτερογενούς (ανα)διανομής εισοδήματος (σε είδος)	4			Εθνικό εισόδημα καθαρό 1 633	Τρέχουσες μεταβιβάσεις (1 315) 1 096									
II.4. Χρήσης (διορθωμένου) διαθέσιμου εισοδήματος	5				Διορθωμένο διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό 1 604	Διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών στα αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων 11								
III.1.1. Αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου	6					Αποταμίευση καθαρή 233	Μεταβιβάσεις κεφαλαίου 61							
III.1.2. Απόκτησης μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	7		Ανάληψη παγίου κεφαλαίου 222					Αποκτήσεις μείον πωλήσεις μη παραγθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων 0						
III.2. Χρηματοπιστωτικός	8							Καθαρή χορήγηση δανείων του συνόλου της οικονομίας 38	Καθαρές αποκτήσεις χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων (= καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων) 553					
III.3. Λοιπών μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων	9													
IV.1. Ισολογισμός ανοίγματος	10													
IV.2. Μεταβολές του ισολογισμού	11						Μεταβολή της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου 230			Μεταβολές καθαής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών 305				
IV.3. Ισολογισμός κλεισίματος	12							Μεταβολές παθητικού λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου 603		Μεταβολές υποχρεώσεων λόγω λοιπών μεταβολών 74	Παθητικό ανοίγματος 6 298			
Καθαρή θέση	13										Καθαρή θέση ανοίγματος 10 416		Μεταβολή της καθαρής θέσης 535	

Πίνακας 8.19 — Παρουσίαση της πλήρους ακολουθίας λογαριασμών και εξισωτικών

Λογαριασμός	0. Αγαθών και υπηρεσιών	I-IV. ΣΥΝΟΛΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ													
		I. Παραγωγής	II.1 Πρωτογενούς διανομής εισοδήματος	II.2/3 Δευτερο- γενούς (ανα)διανομής εισοδήματος (σε είδος)	II.4 Χρήσης (διαθρομιμένου) διαθέσιμου εισοδήματος	III.1.1 Αποταμίευσης και μεταφι- βάσεων κεφαλαίων	III.1.2 Απόκτησης μη χρηματο- πιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	III.2 Χρηματο- πιστωτικός	III.3 Λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων	IV.1 Ισολογισμός ανοίγματος	IV.2 Μεταβολών του ισολογισμού				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
V.1. Εξωτερικός αγαθών και υπηρεσιών	14	Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών 497													
V.2. Εξωτερικός πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων	15		Πρωτογενές εισόδημα προς την αλλοδαπή	Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς την αλλοδαπή	Διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών στα αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων προς την αλλοδαπή										
			41	39	0										
V.3.1.1. Αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίων	16						Μεταβιβάσεις κεφαλαίων προς την αλλοδαπή								
							4								
V.3.1.2. Απόκτησης μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	17														
V.3.2. Χρηματοπιστωτικός	18									Καθαρή απόκτηση εξωτερικών χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων 88					
V.3.3. Λοιπών μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων	19														
V.4.1. Ισολογισμός ανοίγματος	20														
V.4.2. Μεταβολών του ισολογισμού	21														
V.4.3. Ισολογισμός κλεισίματος	22														
Καθαρή θέση	23														
Σύνολο		4 225	3 728	2 015	2 739	1 615	295	1 055	641	379	16 714	535			

μεγεθών για το σύνολο της οικονομίας με τη μορφή μήτρας (συνέχεια)

IV.3 Ισολογισμός κλεισίματος	Καθαρή θέση	V. ΑΛΛΟΔΑΠΗ										Σύνολο
		V.1 Εξωτερικός αγαθών και υπηρεσιών	V.2 Εξωτερικός προσογενών εισοδημάτων και τρέχουσών μετα- βιβάσεων	V.3.1.1 Αποταμίευση και μετα- βιβάσεων κεφάλαιου	V.3.1.2 Απόκτησης μη χρηματο- πιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	V.3.2 Χρηματο- πιστωτικός	V.3.3 Λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων	V.4.1 Ισολογισμός ανοίγματος	V.4.2 Μεταβολών του ισολογισμού	V.4.3 Ισολογισμός κλεισίματος	Καθαρή θέση	
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
												497
		Εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών										41
		- 39										
			Τρέζον εξωτερικό ισοζύγιο									- 37
			41									
										Μεταβολές του εξωτερικού ενεργητικού λόγω του τρέχοντος εξωτερικού ισοζυγίου και μεταβιβάσεων κεφάλαιου		50
										50		50
					Καθαρή χο- ρηγήση δανείων της αλλοδαπής							50
					- 38							
										Μεταβολές του εξωτερικού ενεργητικού λόγω λοιπών μεταβολών	7	7
										7		
										Εξωτερικό ενεργητικό	573	573
										573		
				Μεταβολή της καθαφής εξω- τερικής χρημα- τοπιστωτικής θέσης λόγω του τρέχοντος εξωτερικού ισοζυγίου και μεταβιβάσεων κεφάλαιου			Μεταβολή της καθαφής εξωτερικής χρηματοπιστω- τικής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών					- 34
				- 38			4					
					Μεταβολές του εξωτε- ρικού παθη- τικού λόγω του τρέχοντος εξωτερικού ισοζυγίου μεταβιβάσεων κεφάλαιου	88		Μεταβολές του εξωτε- ρικού παθη- τικού λόγω λοιπών μεταβολών	3	Εξωτερικό παθητικό ανοίγματος	297	630
											242	
									Καθαρή εξωτερική χρηματοπιστω- τική θέση ανοίγματος	Μεταβολή της καθαφής εξωτερικής χρηματοπιστω- τικής θέσης, ότιολογική		242
									276	- 34		
17 926	10 951	497	41	- 37	50	50	7	573	- 34	630	242	

ωριαίας αμοιβής, και της δυναμικής προσφοράς εργασίας κατά τύπο ατόμου και κατά ομάδα νοικοκυριών (εκφρασμένη σε ισοδύναμα «πλήρους απασχόλησης»), παρέχουν λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τη σύνθεση της ανεργίας και ένα συγκεντρωτικό δείκτη («ανεργία σε ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης») που είναι συνεπής, τόσο από εννοιολογική όσο και από αριθμητική άποψη, με τους λοιπούς μακροοικονομικούς δείκτες· αυτό μπορεί επίσης να προκύψει από το πλαίσιο SAM. Επιπλέον, η αντιπαράθεση της μέτρησης των απασχολούμενων ατόμων (εκτός από τους αλλοδαπούς) και του δυναμικού εργατικού δυναμικού σ' αυτό το σύνολο δεδομένων αποκαλύπτει την ανεργία, σύμφωνα με το συμβατικό ορισμό της.

- 8.139. Στο σημείο αυτό, θα είναι ίσως χρήσιμη η κατάρτιση μιας SAM ως παραδείγματος. Για το σκοπό αυτό, ο πίνακας 8.20 αποτελεί υπόδειγμα του σχεδιασμού μιας SAM που καταγράφει όλες τις συναλλαγές που διακρίνονται στο σύστημα (δηλαδή, όλες τις ροές εκτός από τις «λοιπές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων»). Η κυριότερη καινοτομία είναι μια νέα έννοια που αποδίδεται στο λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος, έτσι ώστε να διευκολυνθεί η διασύνδεση των λεπτομερών αναλύσεων της αγοράς εργασίας με τους εθνικούς λογαριασμούς. Η συγκεντρωτική SAM που παρουσιάζεται εδώ είναι συνοπτικός πίνακας, στον οποίο μπορούν να αναφέρονται άλλοι πιο λεπτομερείς πίνακες. Οι πιθανοί τύποι ταξινομήσεων σε κάθε λογαριασμό εμφανίζονται σε παρένθεση στους τίτλους των σειρών και των στηλών.
- 8.140. Η ακολουθία λογαριασμών στη μήτρα αυτή είναι η ίδια που χρησιμοποιείται στον πίνακα 8.19. Η μεταβολή αυτής της μήτρας στη συγκεντρωτική SAM που παρουσιάζεται εδώ προϋποθέτει τα ακόλουθα:
- α) εξάλειψη του λογαριασμού λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων, του ισολογισμού ανοίγματος, του λογαριασμού μεταβολών στον ισολογισμό, του ισολογισμού κλεισίματος και του λογαριασμού καθαρής θέσης, τόσο για το σύνολο της οικονομίας όσο και για την αλλοδαπή, και εξάλειψη του εξωτερικού χρηματοπιστωτικού λογαριασμού·
  - β) υποδιαίρεση του λογαριασμού πρωτογενούς διανομής εισοδήματος και του δεύτερου υπολογαριασμού κεφαλαίου και
  - γ) συνδυασμό των δύο υπολογαριασμών κεφαλαίου (εξαιρουμένου του σχηματισμού παγίου κεφαλαίου) και συνδυασμό του εξωτερικού λογαριασμού αγαθών και υπηρεσιών και του εξωτερικού λογαριασμού πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.
- 8.141. Οι δύο πρώτες σειρές και στήλες του πίνακα 8.20 περιέχουν μια συγκεντρωτική εκδοχή του πίνακα προσφοράς και χρήσης, που εδώ διασυνδέεται ρητώς με τους λοιπούς λογαριασμούς του συστήματος. Σημειώστε ότι αντιμετωπίστηκαν οι σειρές και οι στήλες του πίνακα προσφοράς [βλέπε κελί (II, I)].
- 8.142. Ο τρίτος λογαριασμός καταγράφει τη δημιουργία εισοδήματος και παίζει σημαντικό ρόλο. Ταξινομείται με βάση την κατηγορία πρωτογενούς εισροής: (1) εισόδημα εξαρτημένης εργασίας διαφόρων τύπων εργαζομένων, (2) λοιποί φόροι μείον επιδοτήσεις παραγωγής, (3) καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα και (4) καθαρό μεικτό εισόδημα.
- 8.143. Εδώ ο λογαριασμός αυτός φιλοξενεί συναλλαγές μεταξύ δύο διαφορετικών τύπων μονάδων. Συγκεκριμένα, αυτό αναφέρεται στο εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, που καταγράφεται ως συναλλαγή (εργασία με αντάλλαγμα αμοιβή) μεταξύ μιας θεσμικής μονάδας (εργοδότη) και ενός ατόμου (απασχολούμενου). Σ' αυτή τη SAM, τα απασχολούμενα άτομα θεωρούνται ως ξεχωριστές μονάδες που εισπράττουν εισόδημα εξαρτημένης εργασίας στο λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος και διανέμουν το εισόδημα αυτό στο νοικοκυριό τους στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος. Οι μονάδες αυτές ταξινομούνται στη συνέχεια σε ομάδες απασχολούμενων/αυτοαπασχολούμενων ατόμων. Αυτή η παρουσίαση χρησιμεύει για την ενοποίηση των αναλύσεων της αγοράς εργασίας και των εθνικών λογαριασμών.
- 8.144. Το (κατάλοιπο) μεικτό εισόδημα και λειτουργικό πλεόνασμα παραμένουν στην παράγουσα μονάδα, όμως η ταξινόμηση παραγωγών μονάδων δεν είναι απαραίτητο να είναι η ίδια με αυτήν που χρησιμοποιείται στο λογαριασμό παραγωγής. Στην πραγματικότητα, η ταξινόμηση κατά θεσμικό υποτομέα έχει ιδιαίτερη σημασία για το λειτουργικό πλεόνασμα και το μεικτό εισόδημα. Αυτό σημαίνει σταυροειδή ταξινόμηση αυτών των συνιστωσών της προστιθέμενης αξίας κατά κλάδο και κατά θεσμικό υποτομέα στη SAM.
- 8.145. Δεδομένου ότι το εξισωτικό μέγεθος του κελιού (III, II) ισούται με τη συνολική εγχώρια προστιθέμενη αξία, οι κατηγορίες πρωτογενών εισροών καλύπτουν όλα τα άτομα που απασχολούνται σε επιχειρήσεις μόνιμους κατοίκους. Στη στήλη III, η αμοιβή ατόμων μη μόνιμων κατοίκων που εργάζονται σε επιχειρήσεις μόνιμους κατοίκους μεταβιβάζεται στην αλλοδαπή. Ένα ουσιαστικό εθνικό εξισωτικό μέγεθος προκύπτει στο λογαριασμό III μόνον εάν προστεθεί πρώτα η αμοιβή ατόμων μόνιμων κατοίκων που εργάζονται σε επιχειρήσεις μη μόνιμους κατοίκους. Αυτό γίνεται στη σειρά III και για το σκοπό αυτό μπορεί να δημιουργηθεί μια ξεχωριστή κατηγορία, άτομα μόνιμοι κάτοικοι που εργάζονται σε επιχειρήσεις μη μόνιμους κατοίκους. Ένα πρόσθετο πλεονέκτημα της εισαγωγής αυτής της κατηγορίας είναι ότι διευκολύνει την εκτίμηση της απασχόλησης, σύμφωνα με το συμβατικό της ορισμό.

- 8.146. Το αποτέλεσμα όλων αυτών είναι ότι ο λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος κλείνει με ένα νέο εξισωτικό μέγεθος (1 473), μεταξύ συνολικής καθαρής προστιθέμενης αξίας και καθαρού εθνικού εισοδήματος (NNI). Αυτό το εξισωτικό μέγεθος, που καλείται συνολικό καθαρό δημιουργηθέν εισόδημα, σε βασικές τιμές, παρέχει το συνολικό εισόδημα που εισπράττουν οι θεσμικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι ως αποτέλεσμα της απασχόλησής τους με την παραγωγή.
- 8.147. Ο λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος μιας λεπτομερούς SAM παρουσιάζει τα εισοδήματα εργασίας των νοικοκυριών ως συμβολή από ένα ή περισσότερα απασχολούμενα/αυτοαπασχολούμενα μέλη του νοικοκυριού. Μεταξύ άλλων, αυτό δείχνει σε ποιο βαθμό εξαρτάται η κάθε ομάδα νοικοκυριών από πολλαπλές πηγές (εργατικού) εισοδήματος. Εκτός από αυτό, οι κατηγορίες συναλλαγών στους λογαριασμούς διανομής και χρήσης εισοδήματος είναι οι ίδιες με τον προηγούμενο πίνακα.
- 8.148. Κατά το σχεδιασμό αυτής της SAM, ο λογαριασμός κεφαλαίου και ο χρηματοπιστωτικός λογαριασμός έχουν αλληλοσυνδεθεί, και ο χρηματοπιστωτικός λογαριασμός ταξινομείται όχι κατά θεσμικό τομέα αλλά κατά τύπο χρηματοπιστωτικού περιουσιακού στοιχείου. Κατά συνέπεια, η ανάλυση αυτής της SAM δείχνει, κατά θεσμικό υποτομέα, τόσο τις αγορές μείον πωλήσεις διαφόρων τύπων χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων [βλέπε κελί (IX, VII)] όσο και την ανάληψη μείον εξόφληση διαφόρων τύπων υποχρεώσεων [βλέπε κελί (VII, IX)]. Αυτές οι δύο κατηγορίες συναλλαγών είναι συνδυασμένες, όσον αφορά την αλλοδαπή. Αυτό χρησιμεύει για να συμπεριληφθεί το εξισωτικό μέγεθος «καθαρή χορήγηση δανείων» του πίνακα 8.20, αν και το πρόσημο αντιστρέφεται όταν το βλέπουμε από την πλευρά της εθνικής οικονομίας [βλέπε κελί (IX, XI)].
- 8.149. Ένα μεγάλο μέρος των συνολικών μεταβολών του όγκου της καθαρής θέσης οφείλεται κατά πάσα πιθανότητα σε αυξήσεις των παγίων περιουσιακών στοιχείων. Αν κάποιος ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για τη δυναμική μιας οικονομίας, έχει σημασία να παρουσιαστεί σε ποιους κλάδους έχει επεκταθεί η παραγωγική δυναμικότητα. Αυτός είναι ο στόχος του λογαριασμού σχηματισμού παγίου κεφαλαίου (λογαριασμός VIII) που εισάγεται σ' αυτή τη SAM. Έτσι, ένας πιο λεπτομερής πίνακας θα παρουσίαζε τα ακόλουθα:
- α) ποιος επενδύει που στις σειρές αυτού του λογαριασμού [βλέπε κελί (VIII, VII)]· και
  - β) που επενδύει κάποιος σε τι στις στήλες [βλέπε κελί (I, VIII)].
- Στην περίπτωση αυτή, το ποιος αναφέρεται σε ένα θεσμικό υποτομέα, το που αναφέρεται σε έναν κλάδο, και το τι αναφέρεται σε μια ομάδα προϊόντων. Μέσω αυτού του λογαριασμού σχηματισμού παγίου κεφαλαίου, η SAM παρουσιάζει, σε μεσοοικονομικό επίπεδο, τις διασυνδέσεις που υπάρχουν μεταξύ σχηματισμού παγίου κεφαλαίου κατά θεσμικό τομέα, όπως παρουσιάζεται στο λογαριασμό κεφαλαίου, και σχηματισμού παγίου κεφαλαίου κατά ομάδα προϊόντων, όπως περιλαμβάνεται στους πίνακες προσφοράς και χρήσης.
- 8.150. Ο πίνακας 8.21 παρουσιάζει τι είδους πληροφορίες μπορούν να εξαχθούν από μια πιο αναλυτική SAM. Ο κύριος σκοπός του είναι να δείξει τα ακόλουθα:
- α) την κυκλική ροή του εισοδήματος, όπου περιλαμβάνεται υποδιαίρεση του εισοδήματος εργασίας κατά ορισμένες κατηγορίες απασχολούμενων· αυτό επιτρέπει την πιο λεπτομερή ανάλυση της διασύνδεσης μεταξύ προστιθέμενης αξίας των κλάδων και πρωτογενούς εισοδήματος των υποομάδων νοικοκυριών·
  - β) την αλληλεξάρτηση μεταξύ της διανομής εισοδήματος και της διάρθρωσης της παραγωγής· μεταξύ άλλων, αυτό έχει σχέση με την εξακρίβωση των προτύπων ζήτησης των διαφόρων υποομάδων νοικοκυριών·
  - γ) την κατανομή της αποταμίευσης κατά υποτομέα, όπου περιλαμβάνεται μια υποδιαίρεση του σχηματισμού παγίου κεφαλαίου κατά επενδύοντα κλάδο· αυτό επιτρέπει την πιο λεπτομερή ανάλυση της διασύνδεσης μεταξύ του σχηματισμού παγίου κεφαλαίου των υποτομέων και του σχηματισμού παγίου κεφαλαίου κατά ομάδα προϊόντων.
- Για λόγους, παρουσίαισης, ο αριθμός των ομάδων σε κάθε λογαριασμό είναι ο μικρότερος δυνατός. Προφανώς, μια πλήρης SAM θα πρέπει να διακρίνει περισσότερες κατηγορίες κατά λογαριασμό.
- 8.151. Εφόσον μια SAM ενοποιεί τόσο τις ροές εισοδήματος και δαπανών όσο και τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων σε μεσοοικονομικό επίπεδο, μπορεί να χρησιμεύσει ως μορφότυπος για την εκτίμηση ενός ευρέος συνόλου λογαριασμών. Η προσέγγιση SAM είναι ιδιαίτερα χρήσιμη αν κάποιος θέλει να συνδυάσει λεπτομερείς πληροφορίες για π.χ. την παραγωγή και το διεθνές εμπόριο με βασικά δεδομένα από π.χ. μια έρευνα εργατικού δυναμικού, μια έρευνα οικογενειακών προϋπολογισμών και μια έρευνα επενδύσεων κατά κλάδο. Επιπλέον, η κατάρτιση λογαριασμών με βάση ένα πλαίσιο SAM σημαίνει ότι για την ισοστάθμισή τους μπορεί να χρησιμοποιηθεί άλγεβρα μητρώων.

- 8.152. Η ενοποίηση περισσότερων βασικών στοιχείων παρέχει τη δυνατότητα της παρακολούθησης και της ανάλυσης περισσότερων ζητημάτων πολιτικής σε αλληλοσυσχέτιση μεταξύ τους. Πάνω απ' όλα, με μια SAM είναι δυνατή η διασύνδεση ζητημάτων απασχόλησης και διανομής εισοδήματος με στόχους περισσότερο προσανατολισμένους προς την μακροοικονομία όπως η αύξηση του καθαρού εγχωρίου προϊόντος, η ισορροπία του ισοζυγίου πληρωμών, τα σταθερά επίπεδα τιμών, κ.λπ. Επιπλέον, η SAM παρέχει ένα πλαίσιο και συνεπή δεδομένα (έτος βάσης) για μοντέλα (γενικής ισορροπίας) που καλύπτουν το σύνολο της οικονομίας με λεπτομερείς ταξινομήσεις παραγόντων, όπου περιλαμβάνονται κλάδοι, τύποι εργασίας και υποομάδες νοικοκυριών.
- 8.153. Ο πίνακας 8.22 δείχνει ένα μέρος των πληροφοριών που περιέχονται σε μια πλήρη SAM. Εξετάζει την καθαρή συνολική προστιθέμενη αξία, δηλαδή το κελί (3,2) του συγκεντρωτικού πίνακα 8.20 με μεγεθυντικό φακό. Για να διευκολυνθεί η διασταύρωση με τον πίνακα προσφοράς και χρήσεων οι κλάδοι ταξινομούνται μόνο κατά τμήματα της NACE. Τα εισοδήματα εργασίας αργόνων και θηλέων αναλύονται κατά κατηγορία απασχόλησης και τόπο διαμονής του απασχολούμενου ατόμου. Το καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα εμφανίζεται σύμφωνα με τον (υπο)τομέα της επιχείρησης όπου ανήκει η τοπική ΜΟΔ, και το καθαρό μεικτό εισόδημα παρουσιάζεται σύμφωνα με την τοποθεσία της οικογενειακής επιχείρησης. Στο παράδειγμα αυτό, το μεικτό εισόδημα εξακολουθεί να περιλαμβάνει μια τεκμαρτή αμοιβή για την εργασία των αυτοαπασχολούμενων. Προφανώς, τα μεγέθη του πίνακα αυτού αν αθροιστούν δίνουν τα σύνολα που εμφανίζονται στους πίνακες 8.20 και 8.21. Για παράδειγμα, η συνολική καθαρή προστιθέμενη αξία εμφανίζεται στην κάτω δεξιά γωνία.
- 8.154. Οι πρόσθετοι τομείς πληροφόρησης που μπορούν να προκύψουν από έναν τέτοιο πίνακα περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:
- α) μερίδιο του εισοδήματος εργασίας θηλέων κατά κλάδο και κατά περιφέρεια·
  - β) βαθμό συγκέντρωσης του εισοδήματος εργασίας θηλέων σε μια συγκεκριμένη κατηγορία απασχόλησης, κατά κλάδο και κατά περιφέρεια·
  - γ) σύνθεση του εισοδήματος εργασίας κατά απασχόληση σε κάθε κλάδο και περιφέρεια, και για τα δύο φύλα·
  - δ) περιφερειακή κατανομή του μεικτού εισοδήματος κατά κλάδο·
  - ε) βάρος των δημοσίων επιχειρήσεων και των εταιρειών που ελέγχονται από αλλοδαπούς στο λειτουργικό πλεόνασμα κάθε κλάδου.
- 8.155. Στον πίνακα αυτό, λεπτομερείς πληροφορίες για το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας προέρχεται από στατιστικές της εργασίας· η ενοποίησή τους σε ένα πλαίσιο εθνικών λογαριασμών θα αυξήσει τη σημασία καθώς και την αξιοπιστία τόσο αυτής της πηγής όσο και των εθνικών λογαριασμών.

Τα εισοδήματα εργασίας, όπως παρουσιάζονται στον πίνακα αυτό, μπορούν να αναλυθούν σε μια συνιστώσα όγκου και μια συνιστώσα τιμής κατά τύπο εργασίας και κατά κλάδο: απασχόληση ως ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης και (σταθμισμένα, ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης) ποσοστά αμοιβών, αντιστοίχως. Εκτός από αυτά, μια πλήρης SAM περιέχει επίσης έναν πίνακα ο οποίος εμφανίζει την κατανομή αυτών των εισοδημάτων εργασίας και της συνακόλουθης απασχόλησης σε ομάδες νοικοκυριών. Παρόμοιες συναλλαγές μπορούν να εμφανιστούν για το τεκμαρτό εισόδημα εργασίας των αυτοαπασχολούμενων.

Ένα σύνολο δεδομένων, που περιέχει μια εκτίμηση του τεκμαρτού εισοδήματος εργασίας των αυτοαπασχολούμενων ομάδων ατόμων καθώς και επιμερισμό όλων των εισοδημάτων εργασίας σε μια συνιστώσα όγκου και μια συνιστώσα τιμής, παρέχει λεπτομερή δεδομένα περί της εργασίας, που είναι ιδιαίτερα χρήσιμα για κάθε είδους ανάλυση, και τα οποία συνδέονται άμεσα με όλα τα σημαντικά μακροοικονομικά συγκεντρωτικά μεγέθη, περιλαμβανόμενης της απασχόλησης (δηλαδή, συνολικό αριθμό απασχολούμενων μονάδων ατόμων) και το ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης (δηλαδή, συνολικό όγκο εισροής εργασίας).

Πίνακας 8.20 — Σχηματική παρουσίαση μιας μήτρας κοινωνικής λογιστικής

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ							ΑΛΛΟΔΑΠΗ		Σύνολο		
	0. Αγαθών και υπηρεσιών (προϊόντα)	0. Αγαθών και υπηρεσιών (προϊόντα)	0. Αγαθών και υπηρεσιών (προϊόντα)	0. Αγαθών και υπηρεσιών (προϊόντα)	0. Αγαθών και υπηρεσιών (προϊόντα)	0. Αγαθών και υπηρεσιών (προϊόντα)	0. Αγαθών και υπηρεσιών (προϊόντα)	0. Αγαθών και υπηρεσιών (προϊόντα)	0. Αγαθών και υπηρεσιών (προϊόντα)		0. Αγαθών και υπηρεσιών (προϊόντα)	
I. Παραγωγής (βιομηχανίες)	I=1	I=1	I=2	IV=3b	V=4	VI=5	VII=6/7a	VIII=7b	IX=8	X=14/15	XI=16/17	
II.1 Διανομής προϊόντων (θεσμικοί τομείς)						Τελική κατανάλωση	Μεταβολές αποθεμάτων (1)	Ακαθάριστος ολικός μαζικός παγίου κεφαλαίου		Εξαιρούμενες αγαθών και υπηρεσιών		4 225
II.1.1 Δημιουργίας εισοδήματος (κατηγορίες πρωτογενών εισοδημάτων)												
I. Παραγωγής (βιομηχανίες)	II=2		1 904									3 595
II.1.1 Δημιουργίας εισοδήματος (κατηγορίες πρωτογενών εισοδημάτων)	III=3a											
III=3a												
IV=3b												
V=4												
VI=5												
VII=6/7a												
VIII=7b												
IX=8												
X=14/15												
XI=16/17												
ΣΥΝΟΛΟ												
0. Αγαθών και υπηρεσιών (προϊόντα)												
I. Παραγωγής (βιομηχανίες)												
II.1.1 Δημιουργίας εισοδήματος (κατηγορίες πρωτογενών εισοδημάτων)												
II.1.2 Διανομής προϊόντων (θεσμικοί τομείς)												
III.1.1 Δημιουργίας εισοδήματος (κατηγορίες πρωτογενών εισοδημάτων)												
III.1.2 Διανομής προϊόντων (θεσμικοί τομείς)												
III.2 Χρηματοπιστωτικός (χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία)												
IV. Ακαθάριστος ολικός μαζικός παγίου κεφαλαίου												
V. Τόχους μεταβιβάσιμους από την αλλοδαπή												
VI. Εισοδήματα εξαιρούμενης εργασίας από την αλλοδαπή												
VII. Εισοδήματα περιουσίας και φόροι μείον επιδοτήσεων από την αλλοδαπή												
VIII. Τόχους μεταβιβάσιμους από την αλλοδαπή												
IX. Τόχους μεταβιβάσιμους από την αλλοδαπή												
X. Τόχους μεταβιβάσιμους από την αλλοδαπή												
XI. Τόχους μεταβιβάσιμους από την αλλοδαπή												
ΣΥΝΟΛΟ												
0. Αγαθών και υπηρεσιών (προϊόντα)												
I. Παραγωγής (βιομηχανίες)												
II.1.1 Δημιουργίας εισοδήματος (κατηγορίες πρωτογενών εισοδημάτων)												
II.1.2 Διανομής προϊόντων (θεσμικοί τομείς)												
III.1.1 Δημιουργίας εισοδήματος (κατηγορίες πρωτογενών εισοδημάτων)												
III.1.2 Διανομής προϊόντων (θεσμικοί τομείς)												
III.2 Χρηματοπιστωτικός (χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία)												
IV. Ακαθάριστος ολικός μαζικός παγίου κεφαλαίου												
V. Τόχους μεταβιβάσιμους από την αλλοδαπή												
VI. Εισοδήματα εξαιρούμενης εργασίας από την αλλοδαπή												
VII. Εισοδήματα περιουσίας και φόροι μείον επιδοτήσεων από την αλλοδαπή												
VIII. Τόχους μεταβιβάσιμους από την αλλοδαπή												
IX. Τόχους μεταβιβάσιμους από την αλλοδαπή												
X. Τόχους μεταβιβάσιμους από την αλλοδαπή												
XI. Τόχους μεταβιβάσιμους από την αλλοδαπή												
ΣΥΝΟΛΟ												
0. Αγαθών και υπηρεσιών (προϊόντα)												
I. Παραγωγής (βιομηχανίες)												
II.1.1 Δημιουργίας εισοδήματος (κατηγορίες πρωτογενών εισοδημάτων)												
II.1.2 Διανομής προϊόντων (θεσμικοί τομείς)												
III.1.1 Δημιουργίας εισοδήματος (κατηγορίες πρωτογενών εισοδημάτων)												
III.1.2 Διανομής προϊόντων (θεσμικοί τομείς)												
III.2 Χρηματοπιστωτικός (χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία)												
IV. Ακαθάριστος ολικός μαζικός παγίου κεφαλαίου												
V. Τόχους μεταβιβάσιμους από την αλλοδαπή												
VI. Εισοδήματα εξαιρούμενης εργασίας από την αλλοδαπή												
VII. Εισοδήματα περιουσίας και φόροι μείον επιδοτήσεων από την αλλοδαπή												
VIII. Τόχους μεταβιβάσιμους από την αλλοδαπή												
IX. Τόχους μεταβιβάσιμους από την αλλοδαπή												
X. Τόχους μεταβιβάσιμους από την αλλοδαπή												
XI. Τόχους μεταβιβάσιμους από την αλλοδαπή												
ΣΥΝΟΛΟ												
0. Αγαθών και υπηρεσιών (προϊόντα)												
I. Παραγωγής (βιομηχανίες)												
II.1.1 Δημιουργίας εισοδήματος (κατηγορίες πρωτογενών εισοδημάτων)												
II.1.2 Διανομής προϊόντων (θεσμικοί τομείς)												
III.1.1 Δημιουργίας εισοδήματος (κατηγορίες πρωτογενών εισοδημάτων)												
III.1.2 Διανομής προϊόντων (θεσμικοί τομείς)												
III.2 Χρηματοπιστωτικός (χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία)												
IV. Ακαθάριστος ολικός μαζικός παγίου κεφαλαίου												
V. Τόχους μεταβιβάσιμους από την αλλοδαπή												
VI. Εισοδήματα εξαιρούμενης εργασίας από την αλλοδαπή												
VII. Εισοδήματα περιουσίας και φόροι μείον επιδοτήσεων από την αλλοδαπή												
VIII. Τόχους μεταβιβάσιμους από την αλλοδαπή												
IX. Τόχους μεταβιβάσιμους από την αλλοδαπή												
X. Τόχους μεταβιβάσιμους από την αλλοδαπή												
XI. Τόχους μεταβιβάσιμους από την αλλοδαπή												
ΣΥΝΟΛΟ												

Σ Υ Ν Ο Ν Ο Λ Ο Ο Ι Κ Ο Ν Ο Μ Ι Α Σ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ		ΣΥΝΟΛΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ							ΑΛΛΟΔΑΠΗ		Σύνολο
0. Αγαθών και υπηρεσιών (πρόϊοντα)		II.1.1 Δημιουργίας εισοδήματος (κατηγορίας προσηγοριών εισφορών)	II.1 Διανομής προσηγοριών εισοδήματος (θεσμικοί τομείς)	II.2 Δευτερογενούς εισοδήματος (θεσμικοί τομείς)	II.4 Χρήσης διαθέσιμων εισοδήματος (θεσμικοί τομείς)	Κεφάλαιου (θεσμικοί τομείς)	Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου (βιομηχανίες)	III.2 Χρηματοπιστωτικός (χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία)	Τρέχων λογαριασμός	Κεφάλαιου	
I = 1	II = 2	III = 3a	IV = 3b	V = 4	VI = 5	VII = 6/7a	VIII = 7b	IX = 8	X = 14/15	XI = 16/17	
VI = 4				ΔΙΑΘΕ-ΣΙΜΟ ΕΙ-ΣΟΔΗΜΑ ΚΑΘΑΡΟ	Διόρθωση για τη μεταβολής της καθαράς συμμετοχής νοικοκυριών στα αποθεματικά συντάξι-δοτικών ταμείων	11			Διόρθωση για την καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών στα αποθεματικά συντάξι-δοτικών ταμείων από την αλλοδαπή		1 615
	VII = 6/7a				Αποταμίευση καθαρή	233		Καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων		Μεταβιβάσεις κεφαλαίου από την αλλοδαπή(2)	898
	VIII = 7b					61					376
	IX = 8					Καθαρές αποκτηθείς χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων				ΚΑΘΑΡΗ ΛΗΨΗ ΔΑ-ΝΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ	603
											-38
											603

Σ Υ Ν Ο Λ Ο Ο Ι Κ Ο Ν Ο Μ Ι Α Σ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ	0. Αγαθών και υπηρεσιών (προϊόντα)	ΣΥΝΟΛΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ							ΑΛΛΟΔΑΠΗ		Σύνολο				
		I. Παραγωγής (βιομηχανίες)	II.1.1. Δημιουργίας εισοδήματος (καταγωγών πωληθέντων εισφορών)	II.1. Διανομής πρωτογενούς εισοδήματος (θεσμικοί τομείς)	II.2. Δευτερογενούς διανομής εισοδήματος (θεσμικοί τομείς)	II.4. Χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος (θεσμικοί τομείς)	Κεφάλαιον (θεσμικοί τομείς)	Αξαβάριστος αριθμολογισμικός παγίου κεφαλαίου (βιομηχανίες)	III.2. Χρηματοπιστωτικός (χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία)	Τρέχων λογαριασμός		Κεφαλαίου			
													II=2	III=3a	IV=3b
	I=1	497													
Τρέχων λογαριασμός	X=14/15		2	39	39										577
Κεφαλαίου	XI=16/17														
		4 225	1 475	2 013	2 739	1 615	898	376	603	577	-37	-41			
Σύνολο															

(1) Περιλαμβάνονται οι αποκτήσεις μείον πωλήσεις τιμολόγων.

(2) Περιλαμβάνονται οι αποκτήσεις μείον πωλήσεις μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων.

A
Λ
Λ
O
Δ
A
Π
H

Πίνακας 8.21 — Παράδειγμα πιο αναλυτικής

Λογαριασμός		0. Αγαθών και υπηρεσιών (προϊόντα)			I. Παραγωγής														
					II.1.1 Δημοουργίας εισοδήματος (κατηγορίες πρωτογενών εισροών)														
					Ia	Ib	Ic	IIa	IIb	IIc	IIIa	IIIb	IIIc	IIId	IIIe	IIIf	IIIg		
0. Αγαθών και υπηρεσιών (προϊόντα)	Προϊόντα γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας (0)	Ia				3	71	14											
	Μεταλλεύματα και ορυκτά, ηλεκτρισμός μεταποίηση και κατασκευές (1)	Ib				36	969	246											
	Υπηρεσίες (6-9)	Ic	2	76	-78	7	209	349											
Σ Υ Ν Δ Ο Ι Κ Ο Ν Ο Μ Ι Α Σ Α Λ Λ Ο Δ Α Π Η	I. Παραγωγής (βιομηχανίες)	Γεωργία, θήρα, δασοκομία και αλιεία (A-B)	IIa	87	2	-													
		Εξόρυξη, μεταποίηση, ηλεκτρισμός και κατασκευές (C-F)	IIb	-	2112	11													
		Υπηρεσίες (G-P)	IIc	-	39	1344													
	II.1.1 Δημοουργίας εισοδήματος (κατηγορίες πρωτογενών εισροών)	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	Εγχωρίων πληθυσμού	Μονίμων κατοίκων θηλέων	IIIa			8	311	153									
				Μονίμων κατοίκων θηλέων	IIIb			1	95	192									
				Μη μονίμων κατοίκων	IIIc			-	1	1									
			Μονίμων κατοίκων εξωτερικού	IIId															
		Λοιποί φόροι μείον επιδοτήσεις παραγωγής	IIIe					-2	49	11									
		Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	IIIf					11	64	142									
		Μεικτό εισόδημα, καθαρό	IIIg					14	262	156									
	II.1.2 Διανομής πρωτογενούς εισοδήματος (θεσμικοί τομείς)	Νοικοκυριά, μισθωτοί	IVa										452	278	-	6	-	-	16
		Νοικοκυριά, λοιποί	IVb										20	10	-	-	-	60	416
		Εταιρείες και ΜΚΙΕΝ	IVc										-	-	-	-	-	141	-
	Δημόσιος τομέας	IVd	2	111	20							-	-	-	-	58	16	-	
II.2 Δευτερογενούς διανομής εισοδήματος (θεσμικοί τομείς)	Νοικοκυριά, μισθωτοί	Va																	
	Νοικοκυριά, λοιποί	Vb																	
	Εταιρείες και ΜΚΙΕΝ	Vc																	
	Δημόσιος τομέας	Vd																	
II.4 Χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος (θεσμικοί τομείς)	Νοικοκυριά, μισθωτοί	VIa																	
	Νοικοκυριά, λοιποί	VIb																	
	Εταιρείες και ΜΚΙΕΝ	VIc																	
	Δημόσιος τομέας	VI d																	
Κεφάλαιον (θεσμικοί τομείς)	Νοικοκυριά, μισθωτοί	VIIa																	
	Νοικοκυριά, λοιποί	VIIb																	
	Εταιρείες και ΜΚΙΕΝ	VIIc																	
	Δημόσιος τομέας	VII d																	
Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου (βιομηχανίες)	Γεωργία, θήρα, δασοκομία και αλιεία και (A-B)	VIIa							11										
	Εξόρυξη, μεταποίηση, ηλεκτρισμός και κατασκευές (C-F)	VIIb								92									
	Υπηρεσίες (G-P)	VIIc									119								
III.2 Χρηματοπιστωτικός (χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία)	Μετρητά και καταθέσεις	IXa																	
	Δάνεια	IXb																	
	Λοιπά χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	IXc																	
Τρέχων		X	37	345	115													2	
Κεφαλαίων		XI																	
ΣΥΝΟΛΟ			128	2685	1412				89	2123	1383	472	288	2	6	58	217	432	

μήτρας κοινωνικής χορηγίας

ΣΥΝΟΛΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ																			ΑΛΛΟΔΑΠΗ			Σύνολο			
II.1 Διανομής πρωτογενούς εισοδήματος (θεσμικοί τομείς)				II.2 Δευτερογενούς διανομής εισοδήματος (θεσμικοί τομείς)				II.4 Χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος (θεσμικοί τομείς)				Κεφαλαίου (θεσμικοί τομείς)				Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου (βιομηχανίες)			III.2 Χρηματοπιστωτικός (χρηματοπιστωτικά πειουσιαστικά στοιχεία)				Τρέχων	Κεφαλαίου	
IVa	IV b	IVc	IVd	Va	V b	Vc	Vd	VIa	V Ib	VIc	VI d	VIIa	V IIb	VIIc	VII d	VIIIa	V IIIb	VIIIc	IXa	IXb	IXc	X	XI		
								16	12	-	2	-	1	-	-	2	-	-				7		128	
								339	269	-	3	2	4	28	3	9	109	233				435		2 685	
								208	152	13	357	-	-	-	-	-	23	-				94		1 412	
																								89	
																								2 123	
																								1 383	
																								472	
																								288	
																								2	
																						6		6	
																								58	
																								217	
																								432	
-	-	15	11																			-		778	
-	-	52	24																			32		614	
3	28	174	11																			27		384	
-	-	23	-																			7		237	
771				-	-	56	197															-		1 024	
577				-	-	23	92															-		692	
	94			58	59	16	12															4		243	
		191		320	134	37	92															6		780	
				646				-	-	2	-											-		648	
				499				-	-	9	-											-		508	
					107			-	-	-	-											-		107	
						352		-	-	-	-											-		352	
								85				-	-	-	-									86	
									75			-	-	16	7									-	130
										83		-	4	4	25				130	95	175			-	516
											-10	1	4	-	-				2	94	74			1	166
												-	-	-	-									11	
												-	4	36	-									132	
												1	14	92	7									233	
												56	12	44	7									13	132
												-	5	194	45									-27	217
												26	82	102	68									-24	254
4	9	26	-	-	-	4	35	-	-	-	-													577	
												-	-	-	4							-41		-37	
778	614	384	237	1 024	692	243	780	648	508	107	352	86	130	516	166	11	132	233	132	217	254	577	-37		

Πίνακας 8.22 — Παράδειγμα λεπτομερούς υπομήτρας

Πίνακας 8.20, κελί (3,2)						ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ					
						Γεωργία, θήρα και δασοκομία	Αλιεία	Λατομεία και ορυχεία	Μεταποίηση	Παροχή ηλεκτρισμού, φυσικού αερίου και νερού	
						Πα1	Πα2	Πβ1	Πβ2	Πβ3	
Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	E Γ X Ω P I O Σ	Μόνιμοι κάτοικοι άρρενες	Γεωργοί	Αγροτική ζώνη	Πα1	6,2	0,5	0,0	0,0	0,0	
				Αστική ζώνη	Πα2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	
			Χειρόνακτες	Αγροτική ζώνη	Πα3	0,2	0,0	3,2	21,1	0,6	
				Αστική ζώνη	Πα4	0,0	0,0	1,8	105,3	9,8	
		Προσωπικό γραφείου, πωλητές, προσωπικό υπηρεσιών	Αγροτική ζώνη	Πα5	0,2	0,0	0,5	5,9	0,0		
			Αστική ζώνη	Πα6	0,0	0,1	1,5	35,6	2,1		
			Αγροτική ζώνη	Πα7	0,1	0,0	1,7	17,7	0,2		
			Αστική ζώνη	Πα8	0,0	0,0	2,5	47,7	2,7		
	Π Λ Η Θ Υ Σ Μ Ο Σ	Μόνιμοι κάτοικοι θήλεις	Γεωργοί	Αγροτική ζώνη	Πβ1	1,0	0,1	0,0	0,0	0,0	
				Αστική ζώνη	Πβ2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
			Χειρόνακτες	Αγροτική ζώνη	Πβ3	0,0	0,0	0,0	5,7	0,0	
				Αστική ζώνη	Πβ4	0,0	0,0	0,0	13,6	0,0	
		Προσωπικό γραφείου, πωλητές, προσωπικό υπηρεσιών	Αγροτική ζώνη	Πβ5	0,0	0,0	0,4	5,6	0,1		
			Αστική ζώνη	Πβ6	0,0	0,0	1,2	49,6	2,9		
			Αγροτική ζώνη	Πβ7	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0		
			Αστική ζώνη	Πβ8	0,0	0,0	0,1	7,3	0,1		
	Μισθωτοί μη μόνιμοι κάτοικοι					Πβc	0,1	0,1	0,1	0,9	0,0
	Μόνιμοι κάτοικοι σε επιχειρήσεις μη μόνιμους κατοίκους					Πβd					
	Λοιποί φόροι μείον επιδοτήσεις παραγωγής					Πβe	-2,0	0,0	-2,0	41,1	4,9
	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	Νοικοκυριά (ιδιοκατοίκηση)				Πβf1					
ΜΚΙΕΝ και κρατικές μη μετοχικές εταιρείες				Πβf2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Μετοχικές εταιρείες		Δημόσιες			Πβf3	0,1	0,0	2,7	8,0	9,0	
		Εθνικές ιδιωτικές			Πβf4	10,7	0,2	0,4	13,0	0,1	
		Αλλοδαπές			Πβf5	0,0	0,0	1,4	6,0	0,0	
Μεικτό εισόδημα καθαρό	Αγροτικός πληθυσμός				Πβg1	12,3	1,4	0,0	65,4	0,0	
	Αστικός πληθυσμός				Πβg2	0,2	0,2	0,0	161,6	0,0	
Μερικά σύνολα											
Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας (που καταβάλλεται από παραγωγούς μόνιμους κατοίκους)						8,0	1,0	13,0	317,3	18,5	
- Μόνιμοι κάτοικοι άρρενες					Πβa	6,9	0,8	11,1	233,3	15,4	
- Μόνιμοι κάτοικοι θήλεις					Πβb	1,0	0,1	1,7	83,1	3,0	
- Μη μόνιμοι κάτοικοι					Πβc	0,1	0,1	0,1	0,9	0,0	
Μεικτό εισόδημα και λειτουργικό πλεόνασμα						23,2	1,8	4,5	254,0	9,1	
- Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό					Πβf	10,8	0,2	4,5	27,0	9,1	
- Μεικτό εισόδημα, καθαρό					Πβg	12,4	1,6	0,0	227,0	0,0	
Συνολική καθαρή προστιθέμενη αξία					Πβ	29,2	2,8	15,5	612,4	32,5	

Καθαρή προστιθέμενη αξία (βασικές τιμές)

(κατά τμήματα της NACE)											Σύνολο
Κατασκευές	Χονδρεμπόριο, λιανεμπόριο, επισκευές αυτοκινήτων οχημάτων και οικιακών ειδών	Ξενοδοχεία και εστιατόρια	Μεταφορές, αποθήκευση, επικοινωνίες	Χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση	Υπηρεσίες σχετικές με ακίνητα και ενοίκια και επιχειρηματικές υπηρεσίες	Δημόσια διοίκηση, άμυνα και υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	Εκπαίδευση	Υγειονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες	Λοιπές κοινωνικές υπηρεσίες προσωπικές υπηρεσίες	Υπηρεσίες χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβήσεων που μετρώνται έμμεσα	
Πb4	Πc1	Πc2	Πc3	Πc4	Πc5	Πc6	Πc7	Πc8	Πc9	Πc10	Π
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0		6,8
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0		0,5
12,4	1,9	0,1	2,8	0,6	0,1	0,2	0,8	0,2	1,8		46,0
27,4	4,0	0,4	7,9	1,5	0,4	0,9	1,0	0,8	4,7		165,9
0,9	3,0	0,2	0,5	3,7	0,6	1,5	0,6	0,0	2,4		20,0
3,7	6,6	0,5	1,8	6,9	3,0	5,8	0,6	0,4	7,3		75,9
2,6	0,7	0,2	0,3	1,8	1,3	2,7	14,0	1,0	1,8		46,1
4,4	1,3	0,4	1,0	5,6	5,9	10,6	20,1	4,1	4,7		111,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		1,1
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,4	0,2	0,8		7,5
0,1	0,2	0,2	0,1	0,3	0,2	0,3	0,4	0,8	2,6		18,8
1,3	6,2	0,6	0,4	1,6	0,8	1,8	4,3	0,6	24,2		47,8
4,6	14,3	2,5	1,0	8,8	4,7	9,0	4,9	2,0	36,6		142,1
0,1	0,2	0,0	0,0	1,0	0,3	0,9	9,3	2,4	5,5		21,0
0,3	0,3	0,1	0,0	3,6	1,1	4,8	10,6	9,8	11,2		49,3
0,2	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0		2,0
5,0	0,0	0,0	-6,0	8,3	3,7	1,0	0,0	0,0	4,0		58,0
					60,0						60,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	21,0		21,0
1,1	-12,1	0,1	3,6	1,5	1,0		0,0	6,2	10,1	-5,0	26,3
21,9	6,0	2,7	7,1	14,8	49,0		0,0	1,3	11,5	-35,0	103,7
0,4	0,5	0,3	1,8	2,2	1,5		0,0	0,0	0,0	-8,0	6,1
9,4	10,7	0,5	0,5	3,0	32,9	0,0	0,0	3,4	2,1		141,6
25,6	20,4	4,3	2,5	2,0	61,1	0,0	0,0	7,6	4,9		290,4
58,0	39,0	5,3	15,9	35,5	18,4	39,1	67,0	22,3	103,6		761,8
51,4	17,5	1,8	14,3	20,1	11,3	21,9	37,1	6,5	22,7		472,2
6,4	21,3	3,5	1,5	15,4	7,1	16,9	29,9	15,8	80,9		287,6
0,2	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0		2,0
58,4	25,5	8,0	15,5	23,5	205,5	0,0	0,0	18,5	49,6	-48,0	649,1
23,4	-5,6	3,1	12,5	18,5	111,5	0,0	0,0	7,5	42,6	-48,0	217,1
35,0	31,1	4,9	3,0	5,0	94,0	0,0	0,0	11,0	7,0		432,0
121,4	64,5	13,3	25,4	67,3	227,6	40,1	67,0	40,8	157,2	-48,0	1 468,9

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΙΣΡΩΩΝ-ΕΚΡΩΩΝ

9.01. Το πλαίσιο εισρρών-εκρρών αποτελείται από τρία είδη πινάκων:

- α) πίνακες προσφοράς (ή πόρων) και χρήσεων
- β) πίνακες που συνδέουν τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων με τους λογαριασμούς των τομέων
- γ) συμμετρικούς πίνακες εισρρών-εκρρών.

9.02. Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων είναι μήτρες κατά βιομηχανία (κλάδο) και κατά προϊόν, οι οποίες περιγράφουν, με μεγάλη λεπτομέρεια, τις εγχώριες παραγωγικές διεργασίες και τις συναλλαγές προϊόντων της εθνικής οικονομίας. Οι πίνακες αυτοί δείχνουν:

- α) τη δομή του κόστους των συντελεστών της παραγωγής και το εισόδημα που δημιουργείται με την παραγωγική διεργασία
- β) τις ροές αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται στο εσωτερικό της εθνικής οικονομίας
- γ) τις ροές αγαθών και υπηρεσιών σε σχέση με την αλλοδαπή.

9.03. Ένας πίνακας προσφοράς παρουσιάζει την προσφορά αγαθών και υπηρεσιών κατά προϊόν και κατά είδος προμηθευτή, διακρίνοντας μεταξύ της παραγωγής των εγχωρίων βιομηχανιών και των εισαγωγών. Ένα απλουστευμένο παράδειγμα πίνακα προσφοράς παρουσιάζεται στον πίνακα 9.1.

Πίνακας 9.1 — Απλουστευμένος πίνακας προσφοράς

Προσφορά		Βιομηχανίες	Αλλοδαπή	Σύνολο
		(1)	(2)	(3)
Προϊόντα	(1)	Παραγωγή κατά προϊόν και κατά βιομηχανία	Εισαγωγές κατά προϊόν	Συνολική προσφορά κατά προϊόν
Σύνολο	(2)	Συνολική παραγωγή κατά βιομηχανία	Συνολικές εισαγωγές	Συνολική προσφορά

9.04. Ένας πίνακας χρήσεων παρουσιάζει τη χρήση αγαθών και υπηρεσιών κατά προϊόν και κατά τύπο χρήσης, δηλαδή ως ενδιάμεση ανάλωση (κατά κλάδο ή βιομηχανία), τελική κατανάλωση, ακαθάριστο σχηματισμό κεφαλαίου και εξαγωγές. Επιπλέον, ο πίνακας παρουσιάζει τις συνιστώσες της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας, δηλαδή εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, λοιποί φόροι μείον επιδοτήσεις παραγωγής, καθαρό μεικτό εισόδημα, καθαρό λειτουργικό πλεόνασμα και ανάλωση παγίου κεφαλαίου. Ένα απλουστευμένο παράδειγμα πίνακα χρήσεων παρουσιάζεται στον πίνακα 9.2.

Πίνακας 9.2 — Απλουστευμένος πίνακας χρήσεων

Χρήσεις		Βιομηχανίες	Αλλοδαπή	Τελική κατανάλωση	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	Σύνολο
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Προϊόντα	(1)	Ενδιάμεση ανάλωση κατά προϊόν και κατά βιομηχανία	Εξαγωγές	Δαπάνες για τελική κατανάλωση	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	Συνολική χρήση κατά προϊόν
Συνιστώσες προστιθέμενης αξίας	(2)	Προστιθέμενη αξία κατά συνιστώσα και κατά βιομηχανία				
Σύνολο	(3)	Σύνολο εισρρών κατά βιομηχανία				

9.05. Μεταξύ των πινάκων προσφοράς και χρήσεων, ισχύουν δύο τύποι ταυτότητας (με την προϋπόθεση ότι υπάρχει συνέπεια όσον αφορά την αποτίμηση της προσφοράς και των χρήσεων, δηλαδή ότι και οι δύο αποτιμώνται σε βασικές τιμές):

α) Ταυτότητα κατά βιομηχανία: παραγωγή κατά βιομηχανία = εισροή κατά βιομηχανία.

Όσον αφορά τον απλουστευμένο πίνακα προσφοράς και χρήσης που χρησιμοποιείται στο παρόν κεφάλαιο, αυτό σημαίνει ότι το διάνυσμα σειράς στο κελί (2,1) του πίνακα 9.1 θα πρέπει να ισούται με αυτό που εμφανίζεται στο κελί (3,1) του πίνακα 9.2.

Έτσι, για κάθε βιομηχανία:

Παραγωγή = ενδιάμεση ανάλωση + προστιθέμενη αξία.

β) Ταυτότητα κατά προϊόν: συνολική προσφορά κατά προϊόν = συνολική χρήση κατά προϊόν.

Όσον αφορά τους απλουστευμένους πίνακες του παρόντος κεφαλαίου, το διάνυσμα στήλης στο κελί (1,3) του πίνακα 9.1 θα πρέπει να ισούται με το διάνυσμα στήλης στο κελί (1,5) του πίνακα 9.2.

Έτσι, για κάθε προϊόν:

Παραγωγή + εισαγωγές = ενδιάμεση ανάλωση + εξαγωγές + δαπάνη για τελική κατανάλωση + ακαθάριστες επενδύσεις.

Αυτές οι ταυτότητες κατά βιομηχανία και κατά προϊόν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να ελεγχθεί και να βελτιωθεί η συνέπεια και η πληρότητα των εκτιμήσεων (βλέπε παράγραφο 9.11).

9.06. Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων είναι το κεντρικό πλαίσιο για όλους τους πίνακες των βιομηχανιών, π.χ. τους πίνακες σχετικά με την απασχόληση, το μεικτό σχηματισμό παγίου κεφαλαίου και τα κεφαλαιακά αποθέματα.

9.07. Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων περιέχουν όλες τις ροές των ακόλουθων λογαριασμών:

α) του λογαριασμού αγαθών και υπηρεσιών

β) του λογαριασμού παραγωγής

γ) του λογαριασμού δημιουργίας εισοδήματος.

9.08. Ένας πίνακας προσφοράς και ένας πίνακας χρήσεων μπορούν επίσης να συνδυαστούν και να παρουσιαστούν ως ενιαίος πίνακας. Αυτό μπορεί να γίνει προσθέτοντας δύο σειρές και μία στήλη στον πίνακα χρήσεων, έτσι ώστε να συμπεριληφθούν η παραγωγή και οι εισαγωγές (βλέπε πίνακα 9.3). Θα πρέπει να σημειωθεί ότι εδώ μεταφέρονται οι σειρές και οι στήλες από τον πίνακα προσφοράς που παρουσιάζεται στη παράγραφο 9.03.

Πίνακας 9.3 — Απλουστευμένος συνδυασμένος πίνακας προσφοράς και χρήσεων

		Προϊόντα	Βιομηχανίες	Αλλοδαπή	Τελική κατανάλωση	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	Σύνολο
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Προϊόντα	(1)	—	Ενδιάμεση ανάλωση	Εξαγωγές	Δαπάνη για τελική κατανάλωση	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	Συνολική χρήση κατά προϊόν
Βιομηχανίες	(2)	Παραγωγή	—	—	—	—	Συνολική παραγωγή κατά βιομηχανία
Συνιστώσες προστιθέμενης αξίας	(3)	—	Προστιθέμενη αξία				
Αλλοδαπή	(4)	Εισαγωγές	—				
Σύνολο	(5)	Συνολική προσφορά κατά προϊόν	Συνολικές εισροές κατά βιομηχανία				

9.09. Ένας συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών είναι μια μήτρα προϊόν κατά προϊόν ή βιομηχανία κατά βιομηχανία, η οποία περιγράφει με μεγάλη λεπτομέρεια τις εγχώριες παραγωγικές διεργασίες και τις συναλλαγές προϊόντων της εθνικής οικονομίας. Ένας συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών ανασυντάσσει την προσφορά και τις χρήσεις σε έναν ενιαίο πίνακα. Υπάρχει μια σημαντική εννοιολογική διαφορά μεταξύ ενός συμμετρικού πίνακα εισροών-εκροών και ενός συνδυασμένου πίνακα προσφοράς και χρήσεων: στον πίνακα προσφοράς και χρήσεων, οι στατιστικές συσχετίζουν τα προϊόντα με τις βιομηχανίες, ενώ στο συμμετρικό πίνακα εισροών-εκροών οι στατιστικές συσχετίζουν προϊόντα με προϊόντα ή βιομηχανίες με βιομηχανίες. Έτσι, σε ένα συμμετρικό πίνακα εισροών-εκροών χρησιμοποιείται είτε μια ταξινόμηση προϊόντων είτε μια ταξινόμηση βιομηχανιών τόσο για τις σειρές όσο και για τις στήλες (βλέπε πίνακα 9.4).

Πίνακας 9.4 — Απλουστευμένος συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών (προϊόν κατά προϊόν)

		Προϊόντα	Αλλοδαπή	Δαπάνη για τελική κατανάλωση	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	Σύνολο
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Προϊόντα	(1)	Ενδιάμεση ανά-λωση	Εξαγωγές	Δαπάνη για τελική κατανάλωση	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	Συνολική χρήση κατά προϊόν
Συνιστώσες προστι-θεμένης αξίας	(2)	Προστιθέμενη αξία	—	—	—	—
Αλλοδαπή	(3)	Εισαγωγές	—	—	—	—
Σύνολο	(4)	Συνολική προ-σφορά κατά προϊόν	—	—	—	Συνολική προ-σφορά = συνολική χρήση

9.10. Οι περισσότερες στατιστικές πληροφορίες που παρέχουν οι παραγωγικές μονάδες δείχνουν τα είδη των προϊόντων που παρήγαγαν/πούλησαν και, με λιγότερη συνήθως λεπτομέρεια, τα είδη των προϊόντων που αγόρασαν/χρησιμοποίησαν. Το μορφότυπο των πινάκων προσφοράς και χρήσεων είναι σχεδιασμένο έτσι ώστε να ταιριάζει με στατιστικές πληροφορίες αυτού του είδους (δηλαδή βιομηχανία κατά προϊόν). Αντίθετα, σπάνια είναι διαθέσιμες πληροφορίες του τύπου «προϊόν κατά προϊόν» ή «βιομηχανία κατά βιομηχανία», όπως απαιτείται για το συμμετρικό πίνακα εισροών-εκροών. Για παράδειγμα, οι έρευνες των βιομηχανιών συνήθως παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τα είδη των προϊόντων που χρησιμοποιούνται και τα προϊόντα που παράγονται. Πάντως, συνήθως δεν είναι δυνατόν να συλλεγούν πληροφορίες σχετικά με τις εισροές όσον αφορά τις συνιστώσες προϊόντων και προστιθέμενης αξίας για κάθε παραγόμενο προϊόν (στην ιδανική περίπτωση, η διεύθυνση μιας επιχείρησης θα πρέπει να εμφανίζει όλα τα κόστη που αντιστοιχούν στα διάφορα είδη παραγωγής και, ταυτόχρονα, να δείχνει τη σύνθεση της ενδιάμεσης ανάλωσης κατά είδος προϊόντος). Στην πράξη, οι πληροφορίες που διατάσσονται με τη μορφή πινάκων προσφοράς και χρήσεων είναι, επομένως, ένα πρακτικό σημείο έναρξης για την κατάρτιση των πιο αναλυτικών πληροφοριών των συμμετρικών πινάκων εισροών-εκροών. Οι πληροφορίες «βιομηχανία κατά προϊόν» των πινάκων προσφοράς και χρήσεων μπορούν να μετατραπούν σε στατιστικές «προϊόν κατά προϊόν» (βιομηχανία κατά βιομηχανία) με την προσθήκη συμπληρωματικών στατιστικών πληροφοριών στις δομές των εισροών ή με την υιοθέτηση της υπόθεσης σταθερών δομών εισροών κατά προϊόν ή κατά βιομηχανία (βλέπε παραγράφους 9.54-9.60).

9.11. Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων εξυπηρετούν τόσο στατιστικούς όσο και αναλυτικούς σκοπούς.

Σημαντικοί στατιστικοί σκοποί είναι οι ακόλουθοι:

- α) επισήμανση κενών και ασυνεπειών στα στοιχεία των βασικών στατιστικών πηγών·
- β) στάθμιση και υπολογισμός αριθμοδεικτών και μέτρων τιμών και όγκου·
- γ) πραγματοποίηση εκτιμήσεων μέσω καταλοίπων (εκτίμηση μιας μεταβλητής εκτιμώντας πρώτα όλες τις άλλες μεταβλητές της ταυτότητας), π.χ. για την παραγωγή ή την τελική κατανάλωση συγκεκριμένων προϊόντων·
- δ) έλεγχος και βελτίωση της συνέπειας, της αληθοφάνειας και της πληρότητας των στοιχείων των πινάκων προσφοράς και χρήσεων και των παραγώνων στοιχείων (όπως αυτά που εμφανίζονται στους λογαριασμούς παραγωγής). Για το σκοπό αυτό, η διαδικασία ισοστάθμισης δεν θα πρέπει να περιορίζεται στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων σε τρέχουσες τιμές:
  - (1) καταρτίζοντας πίνακες προσφοράς και χρήσεων σε τρέχουσες και σε σταθερές τιμές για δύο ή περισσότερα έτη, μπορούν να ισοσταθμίζονται ταυτόχρονα οι εκτιμήσεις των μεταβολών στον όγκο, στην αξία και στις τιμές: σε σύγκριση με την κατάρτιση πινάκων προσφοράς και χρήσεων για ένα μόνο έτος, αυτό αποτελεί σημαντική επέκταση της αποτελεσματικότητας του πλαισίου ενοποίησης,
  - (2) με τη βοήθεια των πινάκων που δείχνουν τη σύνδεση με τους τομεακούς λογαριασμούς, μπορεί να γίνει απευθείας σύγκριση με τις πληροφορίες από τους λογαριασμούς αυτούς, π.χ. πληροφορίες για τη διανομή του εισοδήματος, την αποταμίευση και τον καθαρό δανεισμό (που υπολογίζεται ως αποτέλεσμα των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών). Αυτό εξασφαλίζει τουλάχιστον ότι, μετά τη διεργασία ισοσκελισμού, θα υπάρχει συνέπεια μεταξύ των πινάκων προσφοράς και χρήσεων και των τομεακών λογαριασμών.

(3) η προσπάθεια κατάρτισης συμμετρικών πινάκων εισροών-εκροών από τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων μπορεί να αποκαλύψει την ύπαρξη ασυνεπειών και ελλείψεων στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων. Επομένως, από την άποψη αυτή, υπάρχει επίσης ανατροφοδότηση από τους συμμετρικούς πίνακες εισροών-εκροών προς τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων·

ε) εκτίμηση στοιχείων για περιόδους για τις οποίες δεν υπάρχουν τόσο αξιόπιστες πληροφορίες, π.χ. εκτίμηση ετησίων στοιχείων με βάση τα λεπτομερή στοιχεία προσφοράς και χρήσεων του έτους βάσης ή εκτίμηση τριμηνιαίων στοιχείων με βάση τους ετήσιους πίνακες προσφοράς και χρήσεων.

9.12. Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων και ο συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών παρουσιάζουν μια αναλυτική εικόνα της σύνθεσης της προσφοράς και της χρήσης των αγαθών, των υπηρεσιών και του εργατικού δυναμικού, καθώς και των σχετικών αρχικών εισοδημάτων. Οι πίνακες αυτοί και οι σχέσεις που μπορούν να προκύψουν απ' αυτούς, όπως π.χ. στοιχεία για την παραγωγικότητα, αποτελούν ένα σημαντικό αντικείμενο για οικονομική ανάλυση.

9.13. Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων και ο συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν ως εργαλεία οικονομικής ανάλυσης. Οι δύο τύποι πινάκων έχουν διαφορετικά πλεονεκτήματα. Για τον υπολογισμό των άμεσων και έμμεσων αποτελεσμάτων, οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων πρέπει να συμπληρωθούν με εξειδικευμένες υποθέσεις ή συμπληρωματικές στατιστικές πληροφορίες. Για τον υπολογισμό των σωρευτικών αποτελεσμάτων, αυτές οι υποθέσεις και οι απαιτήσεις για συμπληρωματικά δεδομένα είναι ισχυρότερες. Στην πραγματικότητα, οι απαιτήσεις για τον υπολογισμό σωρευτικών αποτελεσμάτων με έναν πίνακα προσφοράς και χρήσεων αντιστοιχούν με την κατασκευή ενός συμμετρικού πίνακα εισροών-εκροών. Επομένως, για τον υπολογισμό σωρευτικών αποτελεσμάτων, το προτιμώμενο εργαλείο είναι ο συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών. Πάντως, για τον υπολογισμό των άμεσων αποτελεσμάτων και των αποτελεσμάτων πρώτης τάξης, θα πρέπει γενικά να προτιμώνται οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων, διορθωμένοι με επιλεγμένες υποθέσεις (ή συμπληρωματικές στατιστικές πληροφορίες), για τους ακόλουθους λόγους:

α) ο υπολογισμός εξαρτάται λιγότερο από υποθέσεις·

β) ο πίνακας προσφοράς και χρήσεων παρέχει περισσότερες λεπτομέρειες από το συμμετρικό πίνακα εισροών-εκροών·

γ) οι πληροφορίες του πίνακα προσφοράς και χρήσεων μπορούν να συνδεθούν καλύτερα με άλλους τύπους στατιστικών δεδομένων.

Τα χαρακτηριστικά αυτά είναι επίσης χρήσιμα όταν οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων έχουν ενταχθεί σε ένα μακροοικονομικό μοντέλο: το συνολικό μοντέλο που προκύπτει πλησιάζει περισσότερο τις πραγματικές στατιστικές, μπορεί να δείξει πολλές λεπτομέρειες και μπορεί να συνδεθεί σχετικά εύκολα με τομείς για τους οποίους υπάρχουν άλλα στατιστικά δεδομένα (π.χ. αγορά εργασίας ή περιβάλλον).

9.14. Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων και ο συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να υπολογιστούν τα ακόλουθα:

α) αποτελέσματα των μεταβολών των τιμών ή των ποσοστών φορολογίας στις αξίες της προσφοράς ή της χρήσης·

β) επιπτώσεις των μεταβολών των όγκων στις αξίες της προσφοράς ή της χρήσης·

γ) επιπτώσεις των μεταβολών των τιμών της προσφοράς στις τιμές της χρήσης·

δ) επιπτώσεις των μεταβολών του όγκου της χρήσης στον όγκο της προσφοράς·

ε) επιπτώσεις των μεταβολών του όγκου της προσφοράς στον όγκο της χρήσης.

Οι υπολογισμοί μπορούν να δείξουν τόσο τις έμμεσες όσο και τις άμεσες επιπτώσεις. Για παράδειγμα, μια σημαντική αύξηση των τιμών της ενέργειας δεν θα επηρεάσει μόνο τις βιομηχανίες που κάνουν εντατική χρήση ενέργειας, αλλά και τις βιομηχανίες που χρησιμοποιούν τα προϊόντα των ενεργοβόρων αυτών βιομηχανιών (παραγωγών έντασης ενέργειας). Με τη βοήθεια ορισμένων υποθέσεων, μπορούν να καταρτιστούν εκτιμήσεις του μεγέθους τέτοιων έμμεσων αποτελεσμάτων από τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων και τους συμμετρικούς πίνακες εισροών-εκροών. Ως παραδείγματα κοινών υποθέσεων μπορούν να αναφερθούν τα ακόλουθα:

α) σταθερή διάρθρωση εισροών από άποψη αξιών·

β) σταθερή σύνθεση της αξίας της παραγωγής κατά βιομηχανία και κατά προϊόν·

γ) σταθερή σύνθεση της αξίας της δαπάνης των νοικοκυριών για τελική κατανάλωση κατά προϊόν.

Οι υποθέσεις αυτές παρουσιάζουν σημαντική ακαμψία, γιατί προϋποθέτουν ότι οι σχετικές τιμές δεν μεταβάλλονται, ότι οι παραγωγικές διεργασίες παραμένουν ίδιες από τεχνική άποψη και ότι δεν υπάρχει υποκατάσταση μεταξύ κατηγοριών δαπάνης για τελική κατανάλωση των νοικοκυριών. Πάντως, αυτές οι γενικές υποθέσεις μπορούν να

τροποποιηθούν προβλέποντας πρώτα μεταβολές στις σχετικές τιμές, π.χ. το μοντέλο τιμών του Leontief. Αυτό μπορεί να επεκταθεί με οικονομετρικές ή άλλες εκτιμήσεις σχετικά με την επίδραση των σχετικών τιμών και άλλων μεταβλητών στους τεχνικούς συντελεστές ή τη δαπάνη για τελική κατανάλωση των νοικοκυριών.

Οι υπολογισμοί δεν χρειάζεται να περιοριστούν στην προσφορά και τη χρήση αγαθών και υπηρεσιών. Μπορούν επίσης να εφαρμοστούν στην προσφορά και τη χρήση εργατικού δυναμικού και στις συνιστώσες της προστιθέμενης αξίας.

9.15. Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων και ο συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών μπορούν να ενταχθούν σε μακροοικονομικά μοντέλα έτσι ώστε να τους δώσουν μια λεπτομερή μεσοοικονομική βάση. Συγκεκριμένοι τύποι ανάλυσης που εξυπηρετούνται από τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων και το συμμετρικό πίνακα εισροών-εκροών είναι, π.χ., οι ακόλουθοι:

- α) ανάλυση της παραγωγής, της δομής του κόστους και της παραγωγικότητας·
- β) ανάλυση τιμών·
- γ) ανάλυση της απασχόλησης·
- δ) ανάλυση της διάρθρωσης του σχηματισμού κεφαλαίου, της τελικής κατανάλωσης, των εξαγωγών, κ.λπ.·
- ε) ανάλυση της σχέσης μεταξύ της εγχώριας παραγωγής και του περιβάλλοντος (π.χ. εστίαση στη χρήση συγκεκριμένων προϊόντων όπως καύσιμα, χαρτί και γυαλί)·
- στ) ανάλυση των απαιτούμενων εισαγωγών ενέργειας·
- ζ) ανάλυση επιπτώσεων των νέων τεχνολογιών·
- η) ανάλυση ευαισθησίας όσον αφορά τις επιπτώσεις που προξενούν οι μεταβολές των ποσοστών φορολογίας και των ρυθμιστικών μέτρων.

ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΩΝ

9.16. Στους πίνακες 9.5 και 9.6 παρουσιάζονται με περισσότερες λεπτομέρειες οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων.

9.17. Για τις βιομηχανίες χρησιμοποιείται η ταξινόμηση NACE, αναθ. 1, ενώ για τα προϊόντα η ταξινόμηση CPA· οι ταξινομήσεις αυτές είναι πλήρως ευθυγραμμισμένες μεταξύ τους· σε κάθε επίπεδο συγκέντρωσης, η CPA παρουσιάζει τα κύρια προϊόντα των βιομηχανιών σύμφωνα με τη NACE αναθ. 1.

9.18. Στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων η ταξινόμηση των προϊόντων είναι τουλάχιστον εξίσου λεπτομερής με την ταξινόμηση των βιομηχανιών, π.χ. τριψήφιο επίπεδο CPA και διψήφιο επίπεδο της NACE αναθ. 1.

9.19. Η διάκριση μεταξύ εμπορεύσιμης παραγωγής, παραγωγής για ίδια τελική χρήση και λοιπής μη εμπορεύσιμης παραγωγής θα πρέπει να χρησιμοποιείται για τη συνολική παραγωγή της βιομηχανίας· η διάκριση αυτή δεν είναι απαραίτητη για κάθε ομάδα προϊόντων.

9.20. Η διάκριση μεταξύ παραγωγών εμπορεύσιμου προϊόντος και παραγωγών για ίδια τελική χρήση αφενός και παραγωγών λοιπού μη εμπορεύσιμου προϊόντος αφετέρου θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά βιομηχανία μόνο όταν σε ένα βιομηχανικό κλάδο υπάρχουν και οι δύο τύποι παραγωγών. Επομένως, η διάκριση αυτή θα πρέπει γενικά να χρησιμοποιείται μόνο για την επιμέρους ταξινόμηση ενός πολύ περιορισμένου αριθμού βιομηχανιών, π.χ. της υγειονομικής περίθαλψης και της εκπαίδευσης (βλέπε παράγραφο 3.56).

9.21. Οι εισαγωγές και οι εξαγωγές θα πρέπει να υποδιαιρούνται σε:

- α) παραδόσεις στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- β) εισαγωγές και εξαγωγές από και προς άλλες χώρες.

Πίνακας 9.5 — Πίνακας προσφοράς σε βασικές τιμές, περιλαμβανομένης και της μετατροπής σε τιμές αγοραστή

	1	2	3	4	5	6	7
	1	2	3	4	5	6	7
Προϊόντα (CPA)	Βιομηχανίες (NACE) 1 2 3 4 ... n	Σ (1)	Εισαγωγές cif	Συνολική προσφορά σε βασικές τιμές	Εμπορικό και μεταφορικό περιθώριο	Φόροι μείον επιδότησεις προϊόντων	Συνολική προσφορά σε τιμές διάθεσης (αγοραστή)
(Διορθωτικά μεγέθη)	(1)	(2)	(3)	(4) = (2) + (3)	(5)	(6)	(7) = (4) + (5) + (6)
1							
2							
3							
4							
...							
...							
m							
	(1) Παρογωγή κατά προϊόν και κατά βιομηχανία σε βασικές τιμές						
Σ(1)	(2) Συνολική παρογωγή κατά βιομηχανία				0		
Σύνολο, από το οποίο: Εμπορεύσιμο προϊόν Για ίδια τελική χρήση Λοιπά μη εμπορεύσιμο προϊόν	(3)		0 0		0 0		

Πίνακας 9.6 — Πίνακας χρήσης σε τιμές διάθεσης (αγοραστή)

1	2	3	4	5	6	
1 2 3 ...	Βιομηχανίες (NACE)	... n	Σ(1)	Τελικές χρήσεις α) β) γ) δ) ε) στ)	Σ(3)	Σ(1)+(3)
	(1)	(2)	(2)	(3)	(4)	(5)
1 2 3 4 . . . m	(1) Ενδίαμεση ανάλωση σε τιμές αγοραστή κατά προϊόν και κατά βιομηχανία			Τελικές χρήσεις σε τιμές διάθεσης (αγοραστή)/fob: Δαπάνη για τελική κατανάλωση: α) από νοικοκυριά β) από ΜΚΙΕΝ γ) από το δημόσιο Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου: δ) ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου και τιμαλφή ε) μεταβολές αποθεμάτων στ) εξαγωγές (fob)		
Προϊόντα (CPA) (Διορθωτικά μεγέθη)						
Σ(1)	Συνολική ενδίαμεση ανάλωση κατά βιομηχανία			Συνολικές τελικές χρήσεις κατά είδος		Συνολική χρήση
Συνιστώσα απασχόλησης Λοιποί καθαροί φόροι επί της παραγωγής Ανάλωση παγίου κεφαλαίου Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	Συνιστώσες της προστιθέμενης αξίας κατά βιομηχανία					
Σ(3)	Προστιθέμενη αξία κατά βιομηχανία					
Σ(1) + Σ(3)	Παραγωγή σε βασικές τιμές κατά βιομηχανία					
Συμπληρωματικές πληροφορίες: Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου Αποθέματα παγίων περιουσιακών στοιχείων Εισορές εργασίας						

- 9.22. Στον πίνακα προσφοράς, οι ροές αγαθών και υπηρεσιών αποτιμώνται σε βασικές τιμές. Στον πίνακα χρήσεων, οι ροές αγαθών και υπηρεσιών αποτιμώνται σε τιμές διάθεσης (ή αγοραστή). Για να υπάρξουν ταυτότητες μεταξύ προσφοράς και χρήσεων, στον πίνακα 9.5 παρουσιάζεται επίσης η μετάβαση από την προσφορά σε βασικές τιμές προς την προσφορά σε τιμές αγοραστή. Εφόσον η προσφορά θα πρέπει να ισούται με τη χρήση, ο πίνακας δείχνει επίσης τη μετάβαση από τις χρήσεις σε τιμές αγοραστή προς τις χρήσεις σε βασικές τιμές. Κατά συνέπεια, από τη μετάβαση αυτή προκύπτουν δύο ταυτότητες:
- α) η προσφορά σε τιμές διάθεσης (ή αγοραστή) ισούται με τη χρήση σε τιμές διάθεσης (ή αγοραστή)
  - β) η προσφορά σε βασικές τιμές ισούται με τη χρήση σε βασικές τιμές.
- 9.23. Η προστιθέμενη αξία καταγράφεται σε βασικές τιμές. Είναι το καθαρό αποτέλεσμα της παραγωγής, αποτιμώμενη σε βασικές τιμές, μείον την ενδιάμεση ανάλωση, αποτιμώμενη σε τιμές αγοραστή.
- 9.24. Η προστιθέμενη αξία σε τιμές κόστους συντελεστών παραγωγής δεν υπάρχει ως έννοια στο ΕΣΟΛ. Πάντως, μπορεί να υπολογιστεί από την προστιθέμενη αξία σε βασικές τιμές, αφαιρώντας τους λοιπούς φόρους μείον επιδοτήσεις της παραγωγής.
- 9.25. Το ΑΕγχΠ αποτιμάται σε αγοραίες τιμές. Αυτό το μακροοικονομικό μέγεθος μπορεί να υπολογιστεί από τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων με τρεις διαφορετικούς τρόπους:
- α) άθροισμα της παραγωγής σε βασικές τιμές κατά βιομηχανία μείον το σύνολο της ενδιάμεσης ανάλωσης κατά βιομηχανία συν τους καθαρούς φόρους επί των προϊόντων (προσέγγιση παραγωγής): η ενδιάμεση ανάλωση κατά βιομηχανία περιλαμβάνει τη χρήση υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα και οι οποίες καταγράφονται ως πλασματική βιομηχανία (βλέπε παράγραφο 9.33).
  - β) τα αθροίσματα των διαφόρων συνιστωσών της προστιθέμενης αξίας σε βασικές τιμές κατά βιομηχανία μείον τη χρήση υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα (που καταγράφονται ως πλασματική βιομηχανία, βλέπε παράγραφο 9.33) συν τους καθαρούς φόρους επί των προϊόντων (προσέγγιση εισοδήματος).
  - γ) άθροισμα των κατηγοριών των τελικών χρήσεων μείον τις εισαγωγές: εξαγωγές – εισαγωγές + δαπάνη για τελική κατανάλωση + ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου (όλα σε τιμές αγοραστή) (προσέγγιση δαπάνης).
- 9.26. Ο πίνακας χρήσεων 9.6 περιέχει επίσης ορισμένες συμπληρωματικές πληροφορίες: ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου, αποθέματα παγίων περιουσιακών στοιχείων και εισροές εργασίας κατά βιομηχανία. Οι πληροφορίες αυτές είναι ζωτικής σημασίας για την ανάλυση της παραγωγικότητας και μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για άλλους είδους αναλύσεις (π.χ. ανάλυση της απασχόλησης).
- 9.27. Στο ΕΣΟΛ, τα αποθέματα παγίων περιουσιακών στοιχείων αποτιμώνται με βάση τις τιμές αγοράς που ισχύουν κατά την ημερομηνία κατάρτισης του ισολογισμού. Για τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που αγοράστηκαν σε προηγούμενα έτη, αυτό σημαίνει ότι η ανάλωση παγίου κεφαλαίου των προηγούμενων ετών θα πρέπει να αφαιρείται από τις τρέχουσες αγοραίες τιμές των νέων περιουσιακών στοιχείων του ίδιου είδους και της ίδιας ποιότητας. Αυτή η καθαρή έννοια του αποθέματος παγίου κεφαλαίου θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά τον υπολογισμό της έντασης κεφαλαίου. Πάντως, για την ανάλυση της παραγωγικότητας, χρησιμοποιείται πιο συχνά μια ειδική ακαθάριστη έννοια. Σύμφωνα με αυτή την ακαθάριστη έννοια, όλα τα πάγια περιουσιακά στοιχεία θα πρέπει να αποτιμώνται με τις τρέχουσες αγοραίες τιμές των νέων περιουσιακών στοιχείων του ίδιου είδους και της ίδιας ποιότητας: δεν θα πρέπει να γίνεται αφαίρεση της ανάλωσης κεφαλαίου κατά το τελευταίο και τα προηγούμενα έτη. Αυτή η ακαθάριστη έννοια του αποθέματος παγίου κεφαλαίου δεν είναι τυποποιημένη έννοια στο ΕΣΟΛ, αλλά μπορεί να υπολογιστεί εύκολα με τη βοήθεια της μεθόδου διαρκούς απογραφής. Έχοντας υπόψη την ευρεία χρήση αυτών των ακαθάριστων στοιχείων, συνιστάται η παράθεση τόσο ακαθάριστων όσο και καθαρών στοιχείων σχετικά με το απόθεμα παγίου κεφαλαίου ως συμπληρωματικών πληροφοριών.
- 9.28. Για την ανάλυση της παραγωγικότητας, η προτιμητέα μεταβλητή για την εισροή εργασίας είναι ο αριθμός ωρών εργασίας που πραγματοποιήθηκαν. Πάντως, για τις εκτιμήσεις σχετικά με τα απασχολούμενα άτομα, μπορεί να είναι χρήσιμος και ο αριθμός των θέσεων απασχόλησης. Και για τις δύο μεταβλητές μπορεί να γίνει επιμέρους ταξινόμηση, π.χ. όσον αφορά τα μέρη που αντιστοιχούν στους μισθωτούς και στους αυτοαπασχολούμενους.
- 9.29. Για τη σωστή κατάρτιση και κατανόηση των πινάκων προσφοράς και χρήσεων, πρέπει να έχουμε υπόψη μας ορισμένες από τις λογιστικές συνθήκες που χρησιμοποιούνται στο ΕΣΟΛ:
- α) το προϊόν των βοηθητικών δραστηριοτήτων δεν καταγράφεται ξεχωριστά: όλες οι εισροές που καταναλώνονται από μια βοηθητική δραστηριότητα θεωρούνται ως εισροές προς την κύρια ή τη δευτερεύουσα δραστηριότητα την οποία υποστηρίζει η βοηθητική δραστηριότητα. Βοηθητικές δραστηριότητες μπορεί να είναι, για παράδειγμα, το μάρκετινγκ, η λογιστική, η αποθήκευση και ο καθαρισμός (βλέπε παραγράφους 3.12 και 3.13).
  - β) τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που παράγονται και αναλώνονται κατά την ίδια λογιστική περίοδο και στο εσωτερικό της ίδιας τοπικής ΜΟΔ δεν επισημαίνονται ξεχωριστά. Επομένως, δεν καταγράφονται ως μέρος του προϊόντος ή της ενδιάμεσης ανάλωσης αυτής της τοπικής ΜΟΔ. Αυτό μπορεί να αφορά, για παράδειγμα, τα ακόλουθα:

- (1) σπόρους και φυτά για σπορά και φύτευση,
- (2) ανθρακίτη που αναλίσκεται για την παραγωγή ανθρακοπλίνθων σε ανθρακωρυχεία,
- (3) ηλεκτρική ενέργεια που αναλίσκεται από σταθμούς παραγωγής ενέργειας·
- γ) μικρής έκτασης εργασίες επεξεργασίας, συντήρησης ή επισκευής για λογαριασμό άλλων τοπικών ΜΟΔ πρέπει να καταγράφονται ως καθαρές, δηλαδή χωρίς να συμπεριλαμβάνεται η αξία των σχετικών αγαθών. Αντίθετα, όταν τα αγαθά υφίστανται σημαντική φυσική μεταβολή, η συναλλαγή θα πρέπει να καταγράφεται μεικτή, δηλαδή ως αγορά και πώληση των σχετικών αγαθών·
- δ) διαρκή αγαθά μπορούν να ενοικιάζονται ή να εκχωρούνται στο πλαίσιο λειτουργικής μίσθωσης. Σε τέτοιες περιπτώσεις, καταγράφονται ως σχηματισμός παγίου κεφαλαίου και αποθέματα παγίου κεφαλαίου στη βιομηχανία του ιδιοκτήτη· στη βιομηχανία του χρήστη καταγράφεται ως ενδιάμεση ανάλωση με βάση το ύψος του μισθώματος·
- ε) άτομα που εργάζονται μέσω πρακτορείων προσωρινής απασχόλησης καταγράφονται ως απασχολούμενοι στη βιομηχανία των πρακτορείων αυτών και όχι στις βιομηχανίες τις οποίες εργάζονται πραγματικά. Κατά συνέπεια, στις δεύτερες, οι πληρωμές για τα άτομα αυτά καταγράφονται ως ενδιάμεση ανάλωση (και όχι ως εισόδημα εξαρτημένης εργασίας). Το ίδιο συμβαίνει και με το εργατικό δυναμικό που εκχωρείται βάσει σύμβασης·
- στ) η απασχόληση και το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας είναι ευρείες έννοιες στο ΕΣΟΛ:
- (1) η απασχόληση για κοινωνικούς λόγους λογίζεται και αυτή ως απασχόληση· αυτό ισχύει, για παράδειγμα, για θέσεις απασχόλησης για αναπήρους, σχέδια απασχόλησης για άτομα που είναι άνεργα για μεγάλο χρονικό διάστημα και προγράμματα απασχόλησης για νέους που αναζητούν εργασία. Κατά συνέπεια, τα σχετικά άτομα είναι εργαζόμενοι και εισπράττουν εισόδημα εξαρτημένης εργασίας (και όχι κοινωνικές μεταβιβάσεις), αν και η παραγωγικότητά τους μπορεί να είναι (πολύ) χαμηλότερη από την παραγωγικότητα των λοιπών εργαζομένων,
- (2) στην απασχόληση περιλαμβάνονται και ορισμένες περιπτώσεις στις οποίες τα σχετικά άτομα δεν εργάζονται, π.χ. άτομα που έχουν απολυθεί αλλά εισπράττουν για μια ορισμένη χρονική περίοδο πληρωμές από τον πρώην εργοδότη τους. Πάντως, η εισροή εργασίας με τη μορφή ωρών εργασίας που πραγματοποιήθηκαν δεν υφίσταται παραμόρφωση από τη συνθήκη αυτή, εφόσον δεν πραγματοποιείται καμία ώρα εργασίας.
- 9.30. Στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων θα πρέπει να εισαχθούν δύο διορθωτικά μεγέθη για να είναι συμβατή η αποτίμηση των εισαγωγών στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων και τους τομεακούς λογαριασμούς (βλέπε επίσης πίνακες 9.5 και 9.6).
- Στον πίνακα προσφοράς, οι εισαγωγές αγαθών αποτιμώνται σε τιμές cif. Αυτό σημαίνει υπερεκτίμηση του κόστους των εισαγωγών όταν οι υπηρεσίες μεταφοράς και ασφάλισης που ενσωματώνονται στην αξία cif παρέχονται από μονίμους κατοίκους (π.χ. μεταφορά για ίδιο λογαριασμό ή μεταφορά από εξειδικευμένους μεταφορείς μονίμους κατοίκους). Για να υπάρξει η σωστή ισορροπία μεταξύ εισαγωγών και εξαγωγών, θα πρέπει και οι εξαγωγές υπηρεσιών να αυξηθούν κατά ποσό ίσο με αυτή την υπερεκτίμηση των εισαγωγών. Στους τομεακούς λογαριασμούς, οι εισαγωγές αγαθών αποτιμώνται σε τιμές fob. Αυτό σημαίνει υπερεκτίμηση των εισαγωγών όπως και στην περίπτωση της αποτίμησης σε τιμές cif. Πάντως, στην περίπτωση της αποτίμησης σε τιμές fob η υπερεκτίμηση είναι μικρότερη, πράγμα που σημαίνει ότι και η τεκμαρτή αύξηση των εξαγωγών είναι μικρότερη. Έτσι, το αποτέλεσμα της χρησιμοποίησης διαφορετικών αρχών αποτίμησης είναι ότι οι καθαρές συνολικές εισαγωγές είναι οι ίδιες, αλλά ότι τόσο οι συνολικές συναλλαγές όσο και οι συνολικές εξαγωγές είναι μεγαλύτερες στην περίπτωση της αποτίμησης σε τιμές cif. Οι δύο αρχές αποτίμησης μπορούν να γίνουν συμβατές στους πίνακες προσφοράς και χρήσης με την εισαγωγή ρυθμιστικών μεγεθών για τις εισαγωγές αλλά και για τις εξαγωγές. Τα ρυθμιστικά μεγέθη θα πρέπει να ισούνται με την αξία των υπηρεσιών μεταφοράς και ασφάλισης που παρέχονται από μονίμους κατοίκους και οι οποίες ενσωματώνονται στην αξία cif αλλά όχι στην αξία fob, δηλαδή που αφορούν τη μεταφορά και την ασφάλιση από τα σύνορα της χώρας εξαγωγής μέχρι τα σύνορα της χώρας εισαγωγής. Αυτά τα διορθωτικά μεγέθη, όταν ενσωματωθούν στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων, δεν χρειάζονται ιδιαίτερη μεταχείριση κατά τους υπολογισμούς εισροών-εκροών.
- 9.31. Η μεταφορά υπαρχόντων αγαθών καταγράφεται στον πίνακα χρήσεων ως αρνητική δαπάνη για τον πωλητή και θετική δαπάνη για τον αγοραστή. Για τη σχετική ομάδα προϊόντων, η μεταβίβαση ενός υπάρχοντος αγαθού είναι αναταξινόμηση όσον αφορά τις χρήσεις. Μόνο το κόστος μεταβίβασης δεν είναι αναταξινόμηση· καταγράφεται ως χρήση επιχειρηματικών ή επαγγελματικών υπηρεσιών. Για λόγους περιγραφής και ανάλυσης, μπορεί να είναι χρήσιμο να παρουσιάζεται ξεχωριστά το σχετικό μέγεθος της μεταβίβασης υπαρχόντων αγαθών για ορισμένες ομάδες προϊόντων, π.χ. σημασία των μεταχειρισμένων αυτοκινήτων ή σημασία του ανακυκλωμένου χαρτιού.
- 9.32. Οι απευθείας αγορές στο εξωτερικό από μονίμους κατοίκους και οι αγορές στην οικονομική επικράτεια της χώρας από μη μονίμους κατοίκους εκτιμώνται συνήθως με βάση μια ειδική διαδικασία στη διεργασία κατάρτισης στατιστικών. Εισάγονται ως διορθωτικά μεγέθη στις αρχικές εκτιμήσεις των εισαγωγών, των εξαγωγών, και, με βάση το ύψος της καταναλωτικής συνιστώσας των αγορών στο εξωτερικό, τις δαπάνες για τελική κατανάλωση. Για να υπάρξει ισοστάθμιση στην προσφορά και χρήση κατά προϊόν, όλες αυτές οι αγορές θα πρέπει να διαμοιραστούν στις διάφορες σχετικές ομάδες προϊόντων. Για τις ομάδες προϊόντων όπου αυτού του είδους οι αγορές είναι σημαντικές, μπορούν να εμφανίζονται ως υποκατηγορία, π.χ. δαπάνη για διανομή.

- 9.33. Σε όλους τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων, η βιομηχανική ταξινόμηση NACE αναθ. 1 επεκτείνεται με μια πλασματική βιομηχανία που αντιστοιχεί στη χρήση των υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα. Στον πίνακα προσφοράς, δεν καταγράφεται καμία συναλλαγή για τη βιομηχανία αυτή. Στον πίνακα χρήσεων, η συνολική χρήση των υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα καταγράφονται ως ενδιάμεση ανάληψη αυτής της πλασματικής βιομηχανίας. Εφόσον αυτή η πλασματική βιομηχανία δεν έχει άλλες συναλλαγές, το καθαρό λειτουργικό πλεόνασμά της είναι αρνητικό, με έλλειμμα ίσο με την ενδιάμεση ανάληψή της· όλες οι άλλες συνιστώσες της προστιθέμενης αξίας της είναι μηδενικές. Κατά συνέπεια, η συνολική ακαθάριστη προστιθέμενη αξία της βιομηχανίας αυτής ισούται με το (αρνητικό) καθαρό λειτουργικό πλεόνασμά της.
- 9.34. Για τη μετάβαση από την προσφορά και χρήση σε βασικές τιμές προς την προσφορά και χρήση σε τιμές αγοραστή απαιτούνται τα ακόλουθα:
- α) αναδιανομή του εμπορικού κέρδους·
  - β) αναδιανομή του μεταφορικού κέρδους·
  - γ) πρόσθεση των φόρων επί των προϊόντων (εκτός από τον εκπεστέο ΦΠΑ)·
  - δ) αφαίρεση των επιδοτήσεων των προϊόντων.
- Η εκτίμηση της μετάβασης αυτής είναι σημαντικό μέρος της διεργασίας ισοσκελισμού. Η μετάβαση μπορεί να παρουσιάζεται λεπτομερέστερα σε ξεχωριστούς πίνακες (βλέπε πίνακες 9.7 και 9.8). Οι πίνακες αυτοί μπορούν επίσης να εξυπηρετήσουν σημαντικούς αναλυτικούς σκοπούς, π.χ. ανάλυση τιμών και ανάλυση των συνεπειών των μεταβολών του ποσοστού φόρων επί των προϊόντων.
- 9.35. Γενικά, κατά την κατάρτιση πινάκων προσφοράς και χρήσεων και την επίτευξη του σωστού ισοζυγίου μεταξύ των δύο πλευρών, υπάρχει πάντοτε μια επιλογή όσον αφορά την έμφαση μεταξύ δύο αντίθετων τρόπων διόρθωσης των στατιστικών δεδομένων:
- α) η προμήθεια κάθε προϊόντος σε βασικές τιμές μπορεί να διορθωθεί προς την κατεύθυνση της αποτίμησης σε τιμές αγοραστή για να εξασφαλιστεί η ισορροπία με τις χρήσεις σε τιμές αγοραστή·
  - β) καθμία από τις χρήσεις σε τιμές αγοραστή μπορεί να διορθωθεί προς την κατεύθυνση της αποτίμησης σε βασικές τιμές για να ταιριάζει με την προσφορά σε βασικές τιμές.
- 9.36. Στην πράξη, μπορεί να απαιτηθούν και τα δύο είδη ισοσκελισμού για τη δημιουργία ενός πίνακα προσφοράς και χρήσεων. Και οι δύο εναλλακτικές λύσεις αφορούν ή απαιτούν παρόμοια είδη διορθώσεων, δηλαδή για φόρους μείον επιδοτήσεις επί προϊόντων και για εμπορικά και μεταφορικά κέρδη κατά προϊόν. Στην πραγματικότητα, η πρώτη εναλλακτική λύση δεν είναι δυνατή χωρίς τη δεύτερη, εφόσον συνήθως δεν είναι δυνατό να γνωρίζουμε τις στήλες των φόρων επί των προϊόντων, των επιδοτήσεων προϊόντων και των εμπορικών και μεταφορικών κερδών, σε ανάλυση κατά προϊόν, στον πίνακα προσφοράς παρά μόνο εάν η διανομή στις χρήσεις των επιμέρους προϊόντων είναι γνωστή από τον πίνακα χρήσεων σε τιμές αγοραστή (πίνακας 9.6).
- 9.37. Έτσι, οι ακόλουθοι πίνακες υφιστάγονται στη διαδικασία ισοσκελισμού:
- α) οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων 9.5 και 9.6 που παρουσιάζουν τα τελικά αποτελέσματα των ισοζυγίων της προσφοράς και της χρήσης κατά προϊόν σε τιμές αγοραστή και σε βασικές τιμές·
  - β) οι πίνακες σχετικά με εμπορικά και μεταφορικά κέρδη και με φόρους μείον επιδοτήσεις προϊόντων (πίνακες 9.7 και 9.8).
- 9.38. Η μετάβαση της προσφοράς και των χρήσεων από βασικές τιμές σε τιμές αγοραστή (βλέπε παράγραφο 9.34) είναι αναδιανομή του εμπορικού περιθωρίου: η αποτίμηση σε βασικές τιμές σημαίνει ότι τα εμπορικά περιθώρια καταγράφονται ως μέρος του εμπορίου προϊόντων, ενώ η αποτίμηση σε τιμές αγοραστή σημαίνει ότι τα εμπορικά περιθώρια κατανέμονται στα προϊόντα τα οποία αφορούν. Το ανάλογο ισχύει και για τα μεταφορικά περιθώρια.
- 9.39. Το σύνολο των εμπορικών περιθωρίων κατά προϊόν ισούται με το σύνολο των εμπορικών περιθωρίων των παραγουσών βιομηχανιών συν τα δευτερεύοντα εμπορικά περιθώρια των λοιπών βιομηχανιών. Το ανάλογο ισχύει και για τα μεταφορικά περιθώρια.

Πίνακας 9.7 — Απλός πίνακας εμπορικών και μεταφορικών περιθωρίων

1 2 3 ...	Βιομηχανίες (NACE)	...	Σ(1)	Τελικές χρεώσεις α) β) γ) δ) ε) στ)	Σ(3)	Σ(1)+(3)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
1 2 3 . . . . m	Προϊόντα (CPA)	(1) Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια από την ενδιάμεση ανάλωση κατά προϊόν και κατά βιομηχανία	(2)	Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια από τελικές χρεώσεις: Απαύλη για τελική κατανάλωση: α) από νοικοκυριά β) από ΜΚΙΕΝ γ) από το δημόσιο Ακαθάριστος οχηματοκιβώτιος κεφαλαίων: δ) ακαθάριστος οχηματοκιβώτιος παγίου κεφαλαίων και τιμολογία ε) μεταβολές αποθεμάτων στ) εξαγωγές	(4)	Συνολικά εμπορικά και μεταφορικά κέρδη
Σ(1)	(2)	Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια από την ενδιάμεση ανάλωση κατά βιομηχανία		Εμπορικά και μεταφορικά περιθώρια από τελικές χρεώσεις κατά είδος		

Πίνακας 9.8 — Απλός πίνακας που παρουσιάζει φόρους μείον επιδοτήσεις προϊόντων

	1 2 3 ...	Βιομηχανίες (NACE) ... n	Σ(1)	Τελικές χρήσεις α) β) γ) δ) ε) στ)	Σ(3)	Σ(1)+(3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Προϊόντα (CPA)	1 2 3 ... m	(1) Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων για την ενδιάμεση ανάλογη κατά προϊόν και κατά βιομηχανία		Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων για τελικές χρήσεις Δαπάνη για τελική κατανάλωση: α) από νοικοκυριά β) από ΜΚΙΕΝ γ) από το δημόσιο Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου: δ) ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου και τιμολογία ε) μεταβολές αποθεμάτων στ) εξαγωγές		
Σ(1)	(2) Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων για την ενδιάμεση ανάλογη κατά βιομηχανία			Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων για τελικές χρήσεις κατά είδος		Συνολικοί φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων

9.40. Τα μεταφορικά περιθώρια περιλαμβάνουν όλα τα μεταφορικά κόστη που πληρώνουν ξεχωριστά οι αγοραστές και τα οποία συμπεριλαμβάνονται στη χρήση των προϊόντων σε τιμές αγοραστή αλλά όχι στις βασικές τιμές του προϊόντος ενός παραγωγού ή στα εμπορικά περιθώρια των χονδρεμπόρων ή των λιανεμπόρων. Συγκεκριμένα, αυτά τα μεταφορικά περιθώρια περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- α) μεταφορά των αγαθών από τον τόπο παραγωγής στον τόπο όπου τα παραλαμβάνει ο αγοραστής, στην περίπτωση που ο παραγωγός πληρώνει έναν τρίτο για τη μεταφορά, στην περίπτωση που το ποσό αυτό τιμολογείται ξεχωριστά στον αγοραστή·
- β) μεταφορά των αγαθών που έχει ρυθμιστεί από τον παραγωγό ή από το χονδρέμπορο ή το λιανέμπορο, έτσι ώστε ο αγοραστής πρέπει να πληρώσει ξεχωριστά το κόστος μεταφοράς, ακόμη και αν η μεταφορά πραγματοποιείται από τον ίδιο τον παραγωγό ή το χονδρέμπορο ή το λιανέμπορο.

Όλα τα λοιπά κόστη της μεταφοράς αγαθών δεν καταγράφονται ως μεταφορικά περιθώρια, π.χ.:

- α) αν ο παραγωγός μεταφέρει ο ίδιος τα αγαθά, αυτά τα μεταφορικά κόστη θα συμπεριλαμβάνονται στις βασικές τιμές του προϊόντος του παραγωγού· η μεταφορά αυτή αντιπροσωπεύει βοηθητική δραστηριότητα και τα επιμέρους κόστη της μεταφοράς δεν είναι αναγνωρίσιμα ως μεταφορικά κόστη·
- β) αν ο παραγωγός μερμηνήσει για τη μεταφορά των αγαθών χωρίς ξεχωριστό τιμολόγιο για τις μεταφορικές υπηρεσίες, αυτά τα μεταφορικά κόστη θα συμπεριλαμβάνονται στις βασικές τιμές του προϊόντος του παραγωγού· αυτά τα μεταφορικά κόστη είναι αναγνωρίσιμα και θα καταγράφονται ως μέρος της ενδιάμεσης ανάλυσης του παραγωγού·
- γ) αν οι χονδρέμποροι και οι λιανέμποροι φροντίζουν για τη μεταφορά των αγαθών από τον τόπο όπου τα παρέλαβαν στον τόπο όπου τα παραλαμβάνει άλλος αγοραστής, τα κόστη αυτά συμπεριλαμβάνονται στο εμπορικό περιθώριο εάν η μεταφορά δεν χρεώνεται ξεχωριστά στον αγοραστή. Και στην περίπτωση αυτή, όπως και για τους παραγωγούς, τα κόστη αυτά μπορεί να αντιπροσωπεύουν βοηθητική δραστηριότητα των χονδρεμπόρων και των λιανεμπόρων, ή αγορά ενδιάμεσης υπηρεσίας, οπότε εντάσσονται στα εμπορικά περιθώρια αλλά όχι στα μεταφορικά περιθώρια·
- δ) αν ένα νοικοκυριό αγοράζει αγαθά για σκοπούς τελικής κατανάλωσης και φροντίζει για τη μεταφορά τους από κάποιον τρίτο, αυτά τα μεταφορικά κόστη καταγράφονται ως δαπάνη τελικής κατανάλωσης για υπηρεσίες μεταφορών (και δεν συμπεριλαμβάνονται σε κάποιο εμπορικό ή μεταφορικό περιθώριο).

9.41. Στον πίνακα 9.7 παρουσιάζεται μια κάπως απλουστευμένη εικόνα μιας μήτρας εμπορικών και μεταφορικών περιθωρίων, για τους ακόλουθους λόγους:

- α) δεν γίνεται ρητή διάκριση μεταξύ εμπορικών και μεταφορικών περιθωρίων. Και τα δύο είδη κέρδους θα μπορούσαν να εμφανίζονται για κάθε ομάδα προϊόντων. Μια άλλη λύση είναι οι ξεχωριστοί πίνακες: ένας για τα εμπορικά περιθώρια και ένας για τα μεταφορικά περιθώρια·
- β) για τα εμπορικά περιθώρια, θα πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ χονδρικού και λιανικού εμπορίου, έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές των τιμών. Κατά την κατάρτιση των πινάκων θα πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι οι χονδρέμποροι μπορεί επίσης να πωλούν απευθείας σε νοικοκυριά (π.χ. έπιπλα) και ότι οι λιανέμποροι μπορούν να πωλούν απευθείας σε βιομηχανίες (π.χ. σε καφενεία και σε εστιατόρια)·
- γ) κατά τον υπολογισμό και την ανάλυση των εμπορικών περιθωρίων από προϊόντα που αντιστοιχούν στη δαπάνη για τελική κατανάλωση νοικοκυριών, για κάθε ομάδα προϊόντων θα μπορούσαν να διακρίνονται οι πιο σημαντικοί δίαυλοι διανομής, έτσι ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές των τιμών· ουσιαστικά, η διάκριση μεταξύ χονδρικού και λιανικού εμπορίου είναι πολύ χονδρειακή. Για παράδειγμα, αγαθά και υπηρεσίες μπορούν να αγοράζονται από νοικοκυριά σε υπεραγορές, παντοπωλεία, ανθοπωλεία, πολυκαταστήματα, να αγοράζονται στο εξωτερικό ή να λαμβάνονται ως εισόδημα σε είδος. Επιπλέον, για ορισμένα προϊόντα, οι δευτερεύουσες πωλήσεις μπορούν να έχουν πολύ μεγάλη σημασία· για παράδειγμα, στην περίπτωση των τσιγάρων αυτό μπορεί να αφορά τις πωλήσεις σε καφενεία, εστιατόρια και πρατήρια βενζίνης. Οποσδήποτε, τόσο λεπτές διακρίσεις μπορούν να εισαχθούν μόνον εάν οι διαθέσιμες πηγές δεδομένων παρέχουν επαρκείς πληροφορίες για εκτιμήσεις τουλάχιστον κατά προσέγγιση όσον αφορά τη σημασία του κάθε διαύλου διανομής·
- δ) κατά τον υπολογισμό των μεταφορικών περιθωρίων, θα μπορούσε να είναι πολύ χρήσιμη η διάκριση κατά τρόπο μεταφοράς (π.χ. σιδηροδρομικές, αεροπορικές, θαλάσσιες μεταφορές, μεταφορές σε εσωτερικές πλωτές οδούς ή οδικές μεταφορές).

9.42. Οι φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών αποτελούνται από τα ακόλουθα:

- α) φόρους επί προϊόντων (D.21):
  - (1) φόρους τύπου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) (D.211),
  - (2) φόρους και δασμούς εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ (D.212),
  - (3) φόρους επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής (D.214)·
- β) λοιπούς φόρους επί της παραγωγής (D.29).

Διακρίνονται παρόμοιες κατηγορίες για τις επιδοτήσεις προϊόντων και εισαγωγών. Οι επιδοτήσεις αντιμετωπίζονται σαν να είναι αρνητικοί φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών.

Οι ορισμοί των κατηγοριών αυτών εμφανίζονται στις παραγράφους 4.14-4.39.

- 9.43. Η προσφορά σε βασικές τιμές περιλαμβάνει τους καθαρούς λοιπούς φόρους επί της παραγωγής (δηλαδή μείον λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής). Για να γίνει η μετάβαση από τις βασικές τιμές στις τιμές αγοραστή (ή αντιστρόφως, βλέπε παράγραφο 9.34), θα πρέπει να προστεθούν οι διάφοροι φόροι επί των προϊόντων και να αφαιρεθούν οι επιδοτήσεις προϊόντων (ή αντιστρόφως).
- 9.44. Ο ΦΠΑ μπορεί να είναι εκπεστέος, μη εκπεστέος ή απλώς να μην εφαρμόζεται:
- ο εκπεστέος ΦΠΑ εφαρμόζεται συνήθως στο μεγαλύτερο μέρος της ενδιάμεσης ανάληψης, το μεγαλύτερο μέρος του ακαθάριστου σχηματισμού παγίου κεφαλαίου και ένα μέρος των μεταβολών αποθεμάτων
  - ο μη εκπεστέος ΦΠΑ εφαρμόζεται συχνά στη δαπάνη για τελική κατανάλωση, σε ένα μέρος του ακαθάριστου σχηματισμού παγίου κεφαλαίου, ένα μέρος των μεταβολών αποθεμάτων και ένα μέρος της ενδιάμεσης ανάληψης
  - ο ΦΠΑ κατά κανόνα δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:
    - εξαγωγές (τουλάχιστον προς χώρες έξω από την Ευρωπαϊκή Ένωση),
    - τυχόν αγαθά ή υπηρεσίες με μηδενικό ποσοστό ΦΠΑ ασχέτως χρήσης,
    - τυχόν παραγωγούς που εξαιρούνται από την εγγραφή σε φορολογικά μητρώα ΦΠΑ (μικρές επιχειρήσεις, θρησκευτικούς οργανισμούς, κ.λπ.).
- 9.45. Ο ΦΠΑ καταγράφεται καθαρός στο ΕΣΟΛ: όλα τα στοιχεία της προσφοράς αποτιμώνται σε βασικές τιμές, δηλαδή χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο τιμολογηθείς ΦΠΑ: για τις ενδιάμεσες και τελικές χρήσεις οι αγορές αγαθών και υπηρεσιών καταγράφονται σε τιμές αγοραστή, δηλαδή μη συμπεριλαμβανομένου του εκπεστέου ΦΠΑ.
- 9.46. Ο πίνακας 9.8 σχετικά με τους φόρους μείον επιδοτήσεις επί της παραγωγής είναι απλουστευμένος, επειδή:
- δεν γίνεται διάκριση μεταξύ των διαφόρων τύπων φόρων επί προϊόντων και οι επιδοτήσεις δεν εμφανίζονται ξεχωριστά
  - μπορεί να ισχύουν διαφορετικά ποσοστά φόρων και επιδοτήσεων για διαφορετικούς διαύλους διανομής: επομένως, θα πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ αυτών των διαύλων όταν υπάρχουν εταρχειές σχετικές πληροφορίες.
- 9.47. Οι φόροι και οι επιδοτήσεις προϊόντων είναι τα ποσά που πρέπει να καταβληθούν μόνο όταν τεκμηριώνονται από φορολογικές αποτιμήσεις, δηλώσεις, κ.λπ., ή τα ποσά που καταβάλλονται πραγματικά (βλέπε παράγραφο 4.27). Οι φόροι (και οι επιδοτήσεις) προϊόντων εκτιμώνται συνήθως κατά προϊόν εφαρμόζοντας τα επίσημα ποσοστά φόρων (επιδοτήσεων) στις διάφορες ροές. Στη συνέχεια, θα πρέπει να γίνεται ανάλυση των διαφορών με τις φορολογικές εκτιμήσεις ή τα ποσά που καταβλήθηκαν πραγματικά.
- Ορισμένες από αυτές τις διαφορές δείχνουν ότι η αρχική εκτίμηση των φόρων επί προϊόντων δεν είναι συμβατή με τους ορισμούς του ΕΣΟΛ:
    - σε περίπτωση φοροαπαλλαγής, η αρχική εκτίμηση των φόρων επί προϊόντων θα πρέπει να μειώνεται,
    - σε περίπτωση αποφυγής της πληρωμής φόρων επί προϊόντων (π.χ. πληρωμή των φόρων είναι υποχρεωτική αλλά δεν υπάρχει φορολογική αποτίμηση), η εκτίμηση των φόρων επί προϊόντων θα πρέπει να μειώνεται,
    - σε περίπτωση προστίμων, η εκτίμηση των φόρων επί προϊόντων θα πρέπει να αυξάνεται.

Οι μεταβολές των εκτιμήσεων των φόρων επί προϊόντων έχουν συνακόλουθα αποτελέσματα για τις μεταβλητές που εκτιμώνται με άθροιση ή αφαίρεση των εκτιμήσεων των φόρων επί προϊόντων. Για παράδειγμα, η παραγωγή σε βασικές τιμές μιας συγκεκριμένης ομάδας προϊόντων μπορεί να εκτιμηθεί αφαιρώντας, μεταξύ άλλων, των φόρων επί προϊόντων από την εκτιμώμενη χρήση σε τιμές αγοραστή. Πάντως, μια εκτίμηση της παραγωγής σε βασικές τιμές μπορεί επίσης να συνδυαστεί, μεταξύ άλλων, με εκτιμήσεις των φόρων επί προϊόντων για να καταλήξουμε σε μια εκτίμηση των χρήσεων σε τιμές αγοραστή.
  - Ορισμένα άλλα είδη διαφορών δεν θα πρέπει να δικαιολογούνται στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων:
    - χρονικές διαφορές, π.χ. οι πληρωμές μπορεί να αναπαίνονται σε φορολογικές αποτιμήσεις πολλών ετών,
    - εταρχειές που δεν έχουν δυνατότητα να πληρωθούν (χρεωκοπίες): αυτό θα πρέπει να καταγράφεται ως λοιπή μεταβολή του όγκου χρηματοπιστωτικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων, δηλαδή όχι στον πίνακα προσφοράς και χρήσεων.
  - Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι διαφορές μπορεί επίσης να δείχνουν ότι η αρχική εκτίμηση των φόρων και επιδοτήσεων προϊόντων είναι εσφαλμένη, π.χ. επειδή η παραγωγή κάποιου προϊόντος έχει υποεκτιμηθεί. Τότε, μπορούν να δικαιολογηθούν και τροποποιήσεις των εκτιμήσεων των ροών αγαθών και υπηρεσιών.

Κατά τη μετάβαση από τις χρήσεις κατά προϊόν σε τιμές αγοραστή προς τις χρήσεις σε βασικές τιμές, η τροποποίηση της αρχικής εκτίμησης των φόρων και επιδοτήσεων προϊόντων μπορεί να εμφανίζεται ως ξεχωριστό στοιχείο. Πάντως, για όλους τους υπολογισμούς εισροών-εξροών είναι απαραίτητη η κατανομή των τροποποιήσεων αυτών κατά προϊόν, ακόμη και αν αυτό μπορεί να βασιστεί μόνο σε μια απλή μαθηματική τεχνική (π.χ. ανάλογη κατανομή).

- 9.48. Στον πίνακα χρήσεων 9.6 δεν εμφανίζεται το κατά πόσο τα αγαθά και οι υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται είναι εγχώριας παραγωγής ή εισάγονται. Οι πληροφορίες αυτές είναι απαραίτητες για όλες τις αναλύσεις στις οποίες παίζει κάποιο ρόλο η διασύνδεση μεταξύ της προσφοράς και της χρήσης αγαθών και υπηρεσιών στο εσωτερικό της εθνικής οικονομίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η ανάλυση των επιπτώσεων των μεταβολών των εξαγωγών ή της δαπάνης για τελική κατανάλωση στις εισαγωγές, την εγχώρια παραγωγή και συναφείς μεταβλητές όπως η απασχόληση. Στην πραγματικότητα, αυτό ισχύει για τις περισσότερες αναλύσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 9.14 και 9.15. Έτσι, το πλαίσιο εισροών-εξροών περιλαμβάνει επίσης έναν πίνακα χρήσεων για εισαγόμενα προϊόντα και έναν πίνακα για αγαθά και υπηρεσίες εγχώριας παραγωγής (βλέπε πίνακες 9.9 και 9.10).
- 9.49. Ο πίνακας χρήσεων για εισαγόμενα προϊόντα θα πρέπει να καταρτίζεται αξιοποιώντας όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τις χρήσεις των εισαγωγών, π.χ. για ορισμένα προϊόντα μπορεί να είναι γνωστές οι κυριότερες εισαγωγικές επιχειρήσεις, και για ορισμένους παραγωγούς μπορεί να υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με το ύψος των εισαγωγών. Πάντως, κατά κανόνα, είναι σπάνιες οι άμεσες στατιστικές πληροφορίες σχετικά με τη χρήση των εισαγωγών. Επομένως, οι πληροφορίες αυτές πρέπει συνήθως να συμπληρώνονται με υποθέσεις κατά ομάδα προϊόντων.
- 9.50. Ο πίνακας χρήσεων για αγαθά και υπηρεσίες εγχώριας παραγωγής μπορεί στη συνέχεια να καταρτιστεί αφαιρώντας τον πίνακα χρήσεων για προϊόντα από το γενικό πίνακα χρήσεων.

Πίνακας 9.9 — Πίνακας χρήσεων για τις εισαγωγές

	1 2 3 ...	Βιομηχανίες (NACE) ... n	Σ(1)	Τελικές χρήσεις α) β) γ) δ) ε) στ)	Σ(3)	Σ(1)+(3)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	
Προϊόντα (CPA)	(1)	Για τα εισαγόμενα προϊόντα: ενδιάμεση ανάλωση σε τιμές αγοραστές/cif κατά προϊόν και κατά βιομηχανία	Για τα εισαγόμενα προϊόντα: τελικές χρήσεις σε τιμές cif: Δαπάνη για τελική καταπόληση: α) από νοικοκυριά β) από ΜΚΙΕΝ γ) από το δημόσιο Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου: δ) ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κε- φαλαίου και τιμολογή ε) μεταβολές αποθεμάτων στ) εξαγωγές	Συνολικές τελικές χρήσεις εισαγομένων προϊόντων κατά είδος	Συνολικές εισαγωγές	
Σ(1)	(2)	Συνολική ενδιάμεση ανάλωση εισαγομέ- νων προϊόντων κατά βιομηχανία				

Πίνακας 9.10 — Πίνακας χρήσεων σε βασικές τιμές για την εγχώρια παραγωγή (το εγχώριο προϊόν)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 2 3 ...	Βιομηχανίες (NACE)	... n	Σ(1)	Τελικές χρήσεις (α) β) γ) δ) ε) στ)	Σ(3)	Σ(1)+(3)		
	(1)		(2)	(3)	(4)	(5)		
1								
2								
3								
...								
...								
m								
Ποσότητα (CPA)								
(1)	Για την εγχώρια παραγωγή: ενδιάμεση ανάλωση σε βασικές τιμές κατά προϊόν και κατά βιομηχανία			Για την εγχώρια παραγωγή: τελικές χρή- σεις σε βασικές τιμές: Δαπάνη για τελική κατανάλωση: α) από νοικοκυριά β) από ΜΚΙΕΝ γ) από το δημόσιο Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίων: δ) ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κε- φαλαίου και τιμολογία ε) μεταβολές αποθεμάτων στ) εξαγωγές				
Σ(1)	Συνολική ενδιάμεση ανάλωση εγχώριας παραγωγής σε βασικές τιμές κατά βιομη- χανία			Τελική χρήση εγχώριας παραγωγής σε βασικές τιμές		Σύνολο εγχώριας παραγωγής		
Χρήση εισαγόμενων προϊόντων	Συνολική ενδιάμεση ανάλωση εισαγόμε- νων προϊόντων κατά βιομηχανία			Τελική χρήση εισαγόμενων προϊόντων σε βασικές τιμές		Σύνολο εισαγωγών		
Καθαροί φόροι επί προϊόντων	Καθαροί φόροι επί προϊόντων για ενδιά- μεση ανάλωση κατά βιομηχανία			Καθαροί φόροι επί προϊόντων για τελική χρήση		Σύνολο καθαρών φόρων επί προϊόντων		
Σ(1)+(3)+(4)	Συνολική ενδιάμεση ανάλωση σε τιμές αγοραστή κατά βιομηχανία			Συνολικές τελικές χρήσεις κατά είδος		Συνολική χρήση		
Αμοιβές απασχολημένων	Συνιστώσες προστιθέμενης αξίας κατά βιομηχανία							
Λοιποί καθαροί φόροι επί της παραγωγής								
Ανάλωση παγίου κεφαλαίου								
Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό								
Σ(6)	Προστιθέμενη αξία κατά βιομηχανία							
Σ(1)+Σ(3)+(4)+Σ(6)	Παραγωγή (προϊόν) σε βασικές τιμές κα- τά βιομηχανία							
Σχηματισμός παγίου κεφαλαίου								
Αποθέματα παγίου κεφαλαίου								
Εισοσές εργασίας								

9.51. Για να εξυπηρετήσουν πιο συγκεκριμένους σκοπούς, οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων που παρουσιάζονται ανωτέρω μπορούν να τροποποιηθούν με την εισαγωγή εναλλακτικών και συμπληρωματικών ταξινομήσεων. Ως σημαντικότερα παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν τα ακόλουθα:

- α) λεπτομερέστερες ταξινομήσεις προϊόντων και βιομηχανιών με βάση εθνικές ταξινομήσεις ή για να ληφθούν υπόψη συγκεκριμένοι σκοποί, π.χ. για την ανάλυση του ρόλου της έρευνας και ανάπτυξης στην εθνική οικονομία
- β) πιο λεπτομερή γεωγραφική ανάλυση των εισαγωγών και των εξαγωγών, π.χ. εμπόριο στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης με επιμέρους ταξινόμηση κατά χώρα και εμπόριο με το εξωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης με επιμέρους ταξινόμηση κατά οικονομικές ζώνες και ορισμένες συγκεκριμένες χώρες, όπως οι ΗΠΑ και η Ιαπωνία
- γ) ταξινόμηση των εισαγωγών σε:
  - (1) εισαγωγές προϊόντων που παράγονται επίσης και στο εσωτερικό («ανταγωνιστικές εισαγωγές»)
  - (2) εισαγωγές προϊόντων που δεν παράγονται στο εσωτερικό («συμπληρωματικές εισαγωγές»).

Τα δύο αυτά είδη εισαγωγών αναμένεται ότι θα έχουν διαφορετικές σχέσεις και σημασία για την εθνική οικονομία. Οι ανταγωνιστικές εισαγωγές μπορεί να είναι αντικείμενο ανάλυσης (και οικονομικής πολιτικής) εφόσον μπορεί να είναι υποκατάστατα της εγχώριας παραγωγής. Επομένως, μπορούν να ενσωματωθούν ως ξεχωριστή κατηγορία (δυναμικής) τελικής χρήσης στους πίνακες χρήσεων. Για τις συμπληρωματικές εισαγωγές, οι αναλύσεις θα εστιάζονται στις επιπτώσεις των μεταβολών των τιμών τους ή του όγκου τους (π.χ. στην περίπτωση μιας πετρελαιοειδούς κρίσης), για την εθνική οικονομία

- δ) ταξινόμηση του εισοδήματος από εξαρτημένη εργασία με βάση κριτήρια όπως το επίπεδο εκπαίδευσης, η μερική ή πλήρης απασχόληση, η ηλικία και το φύλλο. Η ταξινόμηση αυτή θα μπορούσε επίσης να εφαρμοστεί στις συμπληρωματικές πληροφορίες για την απασχόληση. Έτσι, οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για κάθε είδους αναλύσεις της αγοράς εργασίας
- ε) ανάλυση του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας στα ακόλουθα:
  - (1) μισθούς και ημερομίσθια, από τα οποία:
    - κοινωνικές εισφορές από εργαζομένους (η συνολική εκτίμηση της έννοιας αυτής μπορεί να είναι απαραίτητη όταν οι κοινωνικές εισφορές ενός μισθωτού εξαρτώνται όχι μόνο από το μισθό ή το ημερομίσθιο αλλά και από, π.χ., τα λοιπά έσοδα των μισθωτών, την ηλικία τους και την οικογενειακή τους κατάσταση)
  - (2) κοινωνικές εισφορές εργοδοτών.

Αυτή η αναλυτική παρουσίαση επιτρέπει την ανάλυση του ρόλου των κοινωνικών εισφορών για την τιμή των εισροών εργασίας και τη μετακύλιση αυτής της επιβάρυνσης προς το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα

- στ) ταξινόμηση της τελικής κατανάλωσης κατά σκοπό (για τα νοικοκυριά: COICOP, και για το δημόσιο: COFOG). Η λειτουργική ταξινόμηση των δαπανών αυτών δίνει τη δυνατότητα αξιολόγησης των επιπτώσεων κάθε λειτουργίας στην υπόλοιπη οικονομία. Για παράδειγμα, η σημασία των δημοσίων και των ιδιωτικών δαπανών για υγειονομική περίθαλψη, μεταφορές και εκπαίδευση μπορεί να αξιολογηθεί με τον τρόπο αυτό. Ως άλλο παράδειγμα μπορεί να αναφερθεί η ανάλυση των επιπτώσεων των αμυντικών δαπανών του δημοσίου για ορισμένες εγχώριες βιομηχανίες, και ιδιαίτερα τους παραγωγούς αεροσκαφών, φορητών και όπλων
- ζ) αναταξινόμηση του σχηματισμού παγίου κεφαλαίου και των αποθεμάτων παγίου κεφαλαίου όσον αφορά τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που εκμισθώνονται από τον ιδιοκτήτη, π.χ., στην περίπτωση της λειτουργικής μίσθωσης: τα πάγια περιουσιακά στοιχεία μπορούν να καταγράφονται σαν να ανήκουν στο χρήστη (σε αντίθεση με τη συνήθη πρακτική του ΕΣΟΑ). Σκοπός αυτής της αναταξινόμησης είναι να γίνουν συγκρίσιμες οι δομές του κόστους των βιομηχανιών που μισθώνουν πάγια περιουσιακά στοιχεία και των επιχειρήσεων που έχουν δικά τους συγκρίσιμα πάγια περιουσιακά στοιχεία. Για να υπάρξει συνέπεια στη λογιστική μεταχείριση, για την αναταξινόμηση αυτή απαιτείται επίσης η τροποποίηση της ενδιάμεσης ανάλυσης του μισθωτή και του προϊόντος του εκμισθωτή όσον αφορά το ύψος του μισθώματος του παγίου περιουσιακού στοιχείου
- η) αναταξινόμηση της απασχόλησης και του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας για το εργατικό δυναμικό, που εκχωρείται βάση σύμβασης, και για άτομα που εργάζονται μέσω πρακτορείων προσωρινής απασχόλησης: σκοπός της αναταξινόμησης αυτής είναι να γίνουν πιο συγκρίσιμες οι δομές του κόστους των βιομηχανιών, καταγράφοντας τα άτομα αυτά ως εργαζομένους στις βιομηχανίες «όπου εργάζονται πραγματικά». Η αναταξινόμηση αυτή προϋποθέτει επίσης την τροποποίηση των εννοιών της ενδιάμεσης ανάλυσης και του προϊόντος των σχετικών βιομηχανιών.

ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΥΝ ΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΤΟΜΕΑΚΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ

9.52. Οι πληροφορίες που περιέχονται στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων θα πρέπει να συνδέονται με τους τομεακούς λογαριασμούς, για να εξασφαλιστεί ότι ο πίνακας προσφοράς και χρήσεων είναι συμβατός με τους τομεακούς λογαριασμούς. Αυτό επιτυγχάνεται με την εισαγωγή ενός πίνακα που περιέχει μεταβλητές με διασταυρωμένη ταξινόμηση κατά βιομηχανία και κατά τομέα (βλέπε πίνακα 9.11).

Πίνακας 9.11 — Πίνακας που συνδέει τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων με τους τομεακούς λογαριασμούς

	Βιομηχανίες (NACE)		Σ (1)
	1 2 3 ...	... n	
	(1)		(2)
I. Μη χρηματοδοτικές εταιρείες	(1)		
Συνολικό προϊόν			
Εμπορεύσιμο προϊόν			
Προϊόν για ίδια τελική χρήση			
Λοιπό μη εμπορεύσιμο προϊόν			
Ενδιάμεση ανάλωση			
Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία			
Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας			
Λοιποί καθαροί φόροι επί της παραγωγής			
Ανάλωση παγίου κεφαλαίου			
Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό			
Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου			
II. Χρηματοδοτικές εταιρείες		(1)	
Συνολικό προϊόν			
... Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου			
III. Δημόσιος τομέας	(2)		
IV. Νοικοκυριά			
V. ΜΚΙΕΝ	(2)		
Σύνολο τομέων			
Προϊόν			
... Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου			

ΣΥΜΜΕΤΡΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΕΙΣΡΟΩΝ-ΕΚΡΟΩΝ

9.53. Στο ΕΣΟΛ, ο πίνακας εισροών-εξροών προϊόν κατά προϊόν είναι ο πιο σημαντικός συμμετρικός πίνακας εισροών-εξροών: ο πίνακας αυτό περιγράφεται παρακάτω.

9.54. Ο πίνακας εισροών-εξροών προϊόν κατά προϊόν (βλέπε πίνακες 9.4 και 9.12) μπορεί να καταρτιστεί με τη μετατροπή των πινάκων προσφοράς και χρήσεων, με τα στοιχεία σε βασικές τιμές και για τους δύο. Αυτό προϋποθέτει αλλαγή του μορφοτύπου, δηλαδή από δύο ασύμμετρους πίνακες σε ένα συμμετρικό πίνακα (βλέπε, επίσης, παράγραφο 9.09). Η μετατροπή αυτή μπορεί να διακριθεί σε τρεις βαθμίδες:

α) αντιστοίχιση των δευτερευόντων προϊόντων του πίνακα προσφοράς με τις βιομηχανίες των οποίων είναι κύρια προϊόντα:

- β) αναδιάταξη των στηλών του πίνακα χρήσεων από εισροές σε βιομηχανίες σε εισροές σε ομοιογενείς κλάδους (χωρίς άθροιση των σειρών)
- γ) άθροιση των επιμέρους προϊόντων (των σειρών) του νέου πίνακα χρήσεων με βάση τους ομοιογενείς κλάδους που εμφανίζονται στις στήλες, εάν είναι δυνατόν.
- 9.55. Η βαθμίδα α) προϋποθέτει μεταφορές παραγωγής με τη μορφή δευτερευόντων προϊόντων στον πίνακα προσφοράς. Εφόσον τα δευτερεύοντα προϊόντα εμφανίζονται στον πίνακα προσφοράς ως εγγραφές «εκτός της διαγωνίου» μια τέτοια μεταφορά είναι σχετικά απλή υπόθεση. Αυτά τα δευτερεύοντα προϊόντα αντιμετωπίζονται ως προσθήκες στις βιομηχανίες για τις οποίες είναι κύρια προϊόντα και ως αφαιρέσεις από τις βιομηχανίες στις οποίες παράγονται.
- 9.56. Η βαθμίδα β) είναι πιο περίπλοκη, δεδομένου ότι τα βασικά δεδομένα για τις εισροές αναφέρονται σε βιομηχανίες και όχι σε κάθε επιμέρους προϊόν που παράγεται από κάθε βιομηχανία. Η μετατροπή που πρέπει να γίνει εδώ προϋποθέτει τη μεταφορά εισροών που συνδέονται με δευτερεύοντα προϊόντα από τη βιομηχανία στην οποία παράγονται πραγματικά αυτά τα δευτερεύοντα προϊόντα προς τη βιομηχανία στην οποία ανήκουν κυρίως (χαρακτηριστικά). Για την πραγματοποίηση της μεταφοράς αυτής, μπορούν να χρησιμοποιηθούν δύο διαφορετικές προσεγγίσεις:
- α) μέσω συμπληρωματικών στατιστικών και τεχνικών πληροφοριών
- β) μέσω υποθέσεων.
- 9.57. Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται όσο το δυνατόν περισσότερο συμπληρωματικές στατιστικές και τεχνικές πληροφορίες. Για παράδειγμα, μπορεί να είναι δυνατό να συγκεντρωθούν εξειδικευμένες πληροφορίες σχετικά με τις εισροές που απαιτούνται για την παραγωγή ορισμένων ειδών προϊόντος. Πάντως, τέτοιες πληροφορίες συνήθως δεν είναι πλήρεις. Κατά κανόνα, θα είναι τελικά απαραίτητο να χρησιμοποιηθούν απλές υποθέσεις για να πραγματοποιηθούν οι μεταφορές.

Πίνακας 9.12 — Συμμετρικός πίνακας εισφορών-εκφορών σε βασικές τιμές (προϊόν κατά προϊόν)

	1 2 3 ... n	Προϊόντα (CPA)	Σ(1)	Τελικές χορήξεις α) β) γ) δ) ε) στ)	Σ(3)	Σ(1)+Σ(3)
	(1)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Προϊόντα (CPA)	(1)	Ενδιάμεση ανάλωση σε βασικές τιμές κατά προϊόν και κατά προϊόν		Τελικές χορήξεις σε βασικές τιμές: Δαπάνη για τελική καταχώρηση: α) από νοικοκυριά β) από ΜΚΙΕΝ γ) από το δημόσιο Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου: δ) ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου για τιμολογία ε) μεταβολές αποθεμάτων στ) εξαγωγές		
Σ (1)	(2)	Συνολική ενδιάμεση ανάλωση σε βασικές τιμές κατά προϊόν		Τελική χορήξη σε βασικές τιμές κατά είδος		Συνολική χορήξη σε βασικές τιμές
Φόροι επί προϊόντων Επιδότησεις προϊόντων (-)	(3)	Καθαροί φόροι επί των προϊόντων κατά προϊόν		Καθαροί φόροι επί των προϊόντων κατά είδος τελικής χορήξης		Συνολικοί καθαροί φόροι επί των προϊόντων
Σ (1)+(3)	(4)	Συνολική ενδιάμεση ανάλωση σε τιμές αγοράς κατά προϊόν		Συνολικές τελικές χορήξεις κατά είδος σε τιμές αγοράς		Συνολική χορήξη σε τιμές αγοράς
Αμοιβές απαγορευόμενων Λοιποί καθαροί φόροι επί της παραγωγής Ανάλωση παγίου κεφαλαίου Λειτουργικό πλεοναμία, καθαρό	(5)	Συνιστώσες της προστιθέμενης αξίας κατά προϊόν				
Σ (5)	(6)	Προστιθέμενη αξία κατά προϊόν				
Σ(1)+(3)+Σ(5)	(7)	Παραγωγή σε βασικές τιμές κατά προϊόν				
Εισαγωγές	(8)	Εισαγωγές cif κατά προϊόν				
(7)+(8)	(9)	Προσφορά σε βασικές τιμές κατά προϊόν				
Σχηματισμός παγίου κεφαλαίου Αποθέματα παγίου κεφαλαίου Εισφορές εργοταξίας	(10)					

9.58. Οι υποθέσεις που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά παραγωγής και συναφών εισροών βασίζονται σε δύο τύπους τεχνολογικών υποθέσεων:

- α) βιομηχανικής τεχνολογίας, υποθέτοντας ότι όλα τα προϊόντα που παράγονται από τοπικές ΜΟΔ σε μια βιομηχανία παράγονται με την ίδια διάρθρωση εισροών
- β) τεχνολογίας προϊόντων, υποθέτοντας ότι όλα τα προϊόντα μιας ομάδας προϊόντων έχουν την ίδια διάρθρωση εισροών, ασχέτως του ποια βιομηχανία τα παράγει.

Δεν είναι εύκολη η επιλογή της καλύτερης υπόθεσης που θα πρέπει να εφαρμοστεί σε κάθε περίπτωση. Θα πρέπει, πράγματι, να βασίζεται στη διάρθρωση των εγχωρίων βιομηχανιών, π.χ. στο βαθμό εξειδίκευσης και στην ομοιογένεια των εγχωρίων τεχνολογιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή προϊόντων της ίδιας ομάδας προϊόντων. Για παράδειγμα, μπορεί να παράγονται μπότες από δέρμα ή από πλαστικό. Έτσι, αν χρησιμοποιηθεί η υπόθεση ότι υπάρχει η ίδια τεχνολογία προϊόντων για όλες τις μπότες (ή για όλα τα υποδήματα, όταν χρησιμοποιείται υψηλότερο επίπεδο συγκέντρωσης) μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα: στην περίπτωση αυτή, η υπόθεση της βιομηχανικής τεχνολογίας μπορεί να είναι μια καλύτερη εναλλακτική λύση.

Η απλή εφαρμογή της υπόθεσης τεχνολογίας προϊόντων δημιουργεί συχνά αποτελέσματα που είναι απαράδεκτα, εφόσον οι συντελεστές εισροών-εκροών που παράγονται μερικές φορές είναι απίθανοι ή ακόμη και αδύνατοι (για παράδειγμα, αρνητικοί συντελεστές). Οι απίθανοι συντελεστές μπορεί να οφείλονται σε σφάλματα μέτρησης και στην ετερογένεια (συνδυασμός προϊόντων) της βιομηχανίας της οποίας το μεταφερόμενο προϊόν είναι το κύριο προϊόν. Αυτό μπορεί να αντιμετωπιστεί πραγματοποιώντας διορθώσεις με βάση συμπληρωματικές πληροφορίες ή με τη χρήση τεκμηριωμένων κρίσεων όσον το δυνατόν περισσότερο. Φυσικά, μια άλλη λύση είναι η εφαρμογή της εναλλακτικής υπόθεσης βιομηχανικής τεχνολογίας. Στην πράξη, η καλύτερη στρατηγική για την κατάρτιση συμμετρικών πινάκων εισροών-εκροών είναι η χρήση μεικτών υποθέσεων τεχνολογίας σε συνδυασμό με συμπληρωματικές πληροφορίες.

9.59. Η σημασία του ρόλου που παίζουν οι υποθέσεις εξαρτάται από την έκταση της δευτερεύουσας παραγωγής, η οποία με τη σειρά της εξαρτάται όχι μόνο από το πώς είναι οργανωμένη η παραγωγή στην οικονομία, αλλά και από την ανάλυση κατά προϊόν. Όσο πιο λεπτομερής είναι η ανάλυση κατά προϊόν τόσο μεγαλύτερη θα είναι η δευτερεύουσα παραγωγή.

9.60. Η βαθμίδα γ) προϋποθέτει την άθροιση των προϊόντων του νέου πίνακα χρήσεων με βάση τις βιομηχανίες που τα παράγουν σύμφωνα με τη βαθμίδα α): αυτό έχει ως αποτέλεσμα ένα συμμετρικό πίνακα εισροών-εκροών όπου τα προϊόντα ταξινομούνται σταυροειδώς με τα παραπροϊόντα. Αν και οι τροποποιήσεις αυτές ξεκινούν από δεδομένα που βασίζονται σε τοπικές ΜΟΔ, οι εγγραφές που προκύπτουν πραγματοποιούνται για να υπάρχει συμβατότητα με τις εγγραφές των «ομοιογενών μονάδων παραγωγής».

9.61. Οι ταξινομήσεις του συμμετρικού πίνακα εισροών-εκροών συμπίπτουν με τις ταξινομήσεις των πινάκων προσφοράς και χρήσεων, δεδομένου ότι ο πρώτος είναι μετασχηματισμός των δεύτερων (εκτός, φυσικά, από την ταξινόμηση κατά βιομηχανία/ομοιογενή κλάδο).

9.62. Ο συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών 9.12 θα πρέπει να συνοδεύεται από δύο τουλάχιστον πίνακες:

- α) μία μήτρα που θα παρουσιάζει τη χρήση των εισαγωγών: το μορφότυπο του πίνακα αυτού είναι το ίδιο με αυτό του πίνακα εισαγωγών που υποστηρίζει τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων (βλέπε πίνακα 9.10), με τη διαφορά ότι χρησιμοποιείται η ταξινόμηση προϊόν κατά προϊόν
- β) ένα συμμετρικό πίνακα εισροών-εκροών για την εγχώρια παραγωγή (πίνακας 9.13).

Ο δεύτερος πίνακας θα πρέπει να χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των συσσωρευμένων συντελεστών, δηλαδή της αντίστροφης μήτρας του Leontief. Όσον αφορά τον πίνακα 9.13, η αντίστροφη μήτρα του Leontief είναι το αντίστροφο της διαφοράς μεταξύ μοναδιαίας μήτρας και της μήτρας τεχνικών συντελεστών που προκύπτει από τη μήτρα [(1),(1)]. Η αντίστροφη μήτρα του Leontief θα μπορούσε επίσης να είχε υπολογισθεί για το εγχώριο προϊόν και τις ανταγωνιστικές εισαγωγές (βλέπε παράγραφο 9.51). Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να υποτεθεί ότι οι ανταγωνιστικές εισαγωγές έχουν παραχθεί με τον ίδιο τρόπο, όπως και το ανταγωνιζόμενο εγχώριο προϊόν.

Πίνακας 9.13 — Συμμετρικός πίνακας εισφορών-εξοφών για την εγγύφωρα παραγωγή (προϊόν κατά προϊόν)

	1, 2, 3, ... n	Προϊόντα (CPA)	Σ (1)	Τελικές χρήσεις α) β) γ) δ) ε) στ)	Σ (3)	Σ (1)+(3)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(5)
1						
2						
3						
...						
n						
Προϊόντα (CPA)	(1)	Για την εγγύφωρα παραγωγή: ενδιάμεση ανά- λωση σε βασικές τιμές κατά προϊόν και κατά προϊόν		Για την εγγύφωρα παραγωγή: τελικές χρήσεις σε βασικές τιμές: Δαπάνη για τελική κατανάλωση: α) από νοικοκυριά β) από ΜΚΙΕΝ γ) από το δημόσιο Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου: δ) ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου και τιμάλφη ε) μεταβολές αποθεμάτων στ) εξαγωγές		
Σ (1)	(2)	Συνολική ενδιάμεση ανάλωση εγγύφωρας παρα- γωγής σε βασικές τιμές κατά προϊόν		Τελική χρήση εγγυφών προϊόντων σε βασικές τιμές		Συνολική εγγύφωρα παραγωγή
Χρήση εισαγόμενων προϊόντων	(3)	Συνολική ενδιάμεση ανάλωση εισαγόμενων προϊόντων κατά προϊόν		Τελική χρήση εισαγόμενων προϊόντων σε βασικές τιμές		Συνολικές εισαγω- γές
Καθαροί φόροι επί των προϊόντων	(4)	Καθαροί φόροι επί των προϊόντων για ενδιά- μεση ανάλωση κατά προϊόν		Καθαροί φόροι επί των προϊόντων για τελική χρήση		Συνολικοί καθαροί φόροι επί των προϊ- όντων
Σ (1)+(3)+(4)	(5)	Συνολική ενδιάμεση ανάλωση σε τιμές αγο- ραστή κατά προϊόν		Σύνολο τελικών χρήσεων κατά είδος		Τελική χρήση
Αμοιβές απαχολογμένων Λοιποί φόροι επί της παραγωγής Ανάλωση παγίου κεφαλαίου Λειτουργικό πλεοναγμα, καθαρό	(6)	Συνιστώσες προστιθέμενης αξίας κατά προϊόν				
Σ 6	(7)	Προστιθέμενη αξία κατά βιομηχανία				
Σ (1)+(3)+4+Σ(6)	(8)	Παραγωγή σε βασικές τιμές κατά βιομηχανία				
Σχηματισμός παγίου κεφαλαίου Αποθέματα παγίου κεφαλαίου Εισορές εργασιών	(9)					

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΓΚΟΥ

10.01. Σε ένα σύστημα οικονομικών λογαριασμών, όλες οι ροές και τα αποθέματα εκφράζονται σε νομισματικές μονάδες. Η νομισματική μονάδα είναι ο μόνος κοινός παρονομαστής που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αποτίμηση των πολύ διαφορετικών συναλλαγών που καταγράφονται στους λογαριασμούς, και για την κατάρτιση, εξισωτικών μεγεθών που έχουν κάποιο νόημα.

Το πρόβλημα της χρήσης της νομισματικής μονάδας ως μονάδας μέτρησης είναι ότι η μονάδα αυτή ούτε είναι σταθερή ούτε αποτελεί διεθνές πρότυπο. Ένα σημαντικό ζήτημα στην οικονομική ανάλυση είναι η μέτρηση της οικονομικής αύξησης από άποψη όγκου μεταξύ διαφορετικών περιόδων. Στην περίπτωση αυτή είναι απαραίτητο να διακριθούν, στις μεταβολές της αξίας ορισμένων οικονομικών συνολικών μεγεθών, οι μεταβολές που οφείλονται αποκλειστικά στις μεταβολές της τιμής από τις υπόλοιπες, που αποκαλούνται μεταβολές του «όγκου».

Η οικονομική ανάλυση ασχολείται επίσης με συγκρίσεις στο χώρο, δηλαδή μεταξύ διαφορετικών εθνικών οικονομιών. Αυτές επικεντρώνονται σε διεθνείς συγκρίσεις, από άποψη όγκου, του επιπέδου παραγωγής και εισοδήματος, αλλά και το επίπεδο των τιμών παρουσιάζει ενδιαφέρον. Είναι επομένως απαραίτητη η παραγοντοποίηση των διαφορών της αξίας των οικονομικών συνολικών μεγεθών μεταξύ ζευγών ή ομάδων χωρών στις συνιστώσες τους, που αντανακλούν τις διαφορές του όγκου και τις διαφορές της τιμής.

10.02. Όταν πρόκειται για χρονικές συγκρίσεις ροών και αποθεμάτων, θα πρέπει να δίνεται ίση σημασία στην ακριβή μέτρηση των μεταβολών των τιμών και των όγκων. Βραχυπρόθεσμα, η παρατήρηση των μεταβολών των τιμών παρουσιάζει το ίδιο ενδιαφέρον με τη μέτρηση του όγκου της προσφοράς και της ζήτησης. Σε πιο μακροπρόθεσμη βάση, η μελέτη της χρονικής αύξησης πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις κινήσεις των σχετικών τιμών των διαφόρων ειδών αγαθών και υπηρεσιών.

Ο πρωταρχικός στόχος δεν είναι μόνο η δημιουργία περιεκτικών μέτρων των μεταβολών των τιμών και των όγκων για τα κύρια μακροοικονομικά μεγέθη του συστήματος, αλλά και η κατάρτιση ενός συνόλου ανεξάρτητων μέτρων που θα επιτρέπουν τη διενέργεια συστηματικών και λεπτομερών αναλύσεων του πληθωρισμού, της οικονομικής αύξησης και των διακυμάνσεων.

10.03. Ο γενικός κανόνας για τις συγκρίσεις στο χώρο είναι ότι θα πρέπει να γίνονται ακριβείς μετρήσεις τόσο των συνιστωσών του όγκου όσο και των συνιστωσών της τιμής των οικονομικών συνολικών μεγεθών. Δεδομένου ότι το άνοιγμα μεταξύ των τύπων του Laspeyres και του Paasche είναι συχνά σημαντικό στις συγκρίσεις του χώρου, ο τύπος του δείκτη του Fisher είναι ο μόνος αποδεκτός για το σκοπό αυτό.

10.04. Οι οικονομικοί λογαριασμοί έχουν το πλεονέκτημα ότι παρέχουν ένα κατάλληλο πλαίσιο για την κατασκευή ενός συστήματος δεικτών όγκου και τιμής, ενώ επίσης εξασφαλίζει τη συνέπεια των στατιστικών δεδομένων.

Τα πλεονεκτήματα μιας λογιστικής προσέγγισης μπορούν να παρουσιαστούν συνοπτικά ως εξής:

- α) σε εννοιολογικό επίπεδο, η χρήση ενός λογιστικού πλαισίου που καλύπτει ολόκληρο το οικονομικό σύστημα απαιτεί το συνεπή καθορισμό των τιμών και των φυσικών μονάδων για τα διάφορα προϊόντα και τις διάφορες ροές του συστήματος. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο πρέπει οπωσδήποτε, για παράδειγμα, οι έννοιες τιμής και όγκου για μια δεδομένη ομάδα προϊόντων να ορίζονται με τον ίδιο τρόπο τόσο στους πόρους όσο και στις χρήσεις·
- β) σε στατιστικό επίπεδο, η χρήση του πλαισίου οικονομικών λογαριασμών επιβάλλει λογιστικούς περιορισμούς που πρέπει να τηρούνται τόσο σε τρέχουσες όσο και σε σταθερές τιμές και προϋποθέτουν συνήθως ορισμένες αναπροσαρμογές για να εξασφαλιστεί η συνέπεια των δεδομένων τιμής και όγκου·
- γ) επιπλέον, η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος δεικτών τιμής και όγκου στο πλαίσιο ενός συστήματος οικονομικών λογαριασμών εσφαλίζει πρόσθετες δυνατότητες ελέγχου για τον αρμόδιο για τους εθνικούς λογαριασμούς. Αν υποθέσουμε ότι υπάρχει ένα ισοσταθμισμένο σύστημα πινάκων προσφοράς και χρήσης σε τρέχουσες τιμές, η κατασκευή τέτοιων ισοσταθμισμένων πινάκων σε σταθερές τιμές σημαίνει ότι μπορεί αυτόματα να καταρτιστεί ένα σύστημα σιωπηρών δεικτών τιμών. Η εξέταση της αληθοφάνειας αυτών των παραγώγων δεικτών μπορεί να οδηγήσει στην αναθεώρηση και τη διόρθωση των δεδομένων σε σταθερές τιμές ή ακόμη, σε ορισμένες περιπτώσεις, των αξιών σε τρέχουσες τιμές·
- δ) τέλος, η λογιστική προσέγγιση επιτρέπει τη μέτρηση των μεταβολών των τιμών και του όγκου ορισμένων εξισωτικών μεγεθών των λογαριασμών, τα οποία προκύπτουν εξ ορισμού από τα λοιπά στοιχεία των λογαριασμών.

10.05. Παρά τα πλεονεκτήματα ενός ολοκληρωμένου συστήματος που βασίζεται στην ισοστάθμιση — τόσο συνολικά όσο και κατά βιομηχανία — των συναλλαγών αγαθών και υπηρεσιών, πρέπει να αναγνωριστεί ότι οι δείκτες τιμών και όγκου που προκύπτουν απ' αυτό δεν καλύπτουν όλες τις ανάγκες και δεν απαντούν σε όλες τις δυνατές ερωτήσεις όσον

αφορά το ζήτημα της μεταβολής των τιμών ή του όγκου. Οι λογιστικοί περιορισμοί και η επιλογή των τύπων για τους δείκτες τιμής και όγκου, αν και έχουν ουσιαστική σημασία για την κατασκευή ενός συνεκτικού συστήματος, μπορεί ορισμένες φορές να αποτελέσουν εμπόδιο. Υπάρχει επίσης ανάγκη πληροφόρησης για πιο σύντομες περιόδους, όπως μήνες ή τρίμηνα. Σε τέτοιες περιπτώσεις, μπορεί να είναι χρήσιμες άλλες μορφές δεικτών τιμής και όγκου.

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΟΓΚΟΥ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

10.06. Μεταξύ των ροών που εμφανίζονται στους οικονομικούς λογαριασμούς σε τρέχουσες τιμές, υπάρχουν ορισμένες — που αφορούν κυρίως προϊόντα — όπου η διάκριση μεταξύ των μεταβολών της τιμής και του όγκου είναι παρόμοια με αυτή που γίνεται σε μικροοικονομικό επίπεδο. Για πολλές άλλες ροές του συστήματος, η διάκριση είναι πολύ λιγότερο σαφής.

Στην πρώτη περίπτωση, οι ροές καλύπτουν μια ομάδα στοιχειωδών συναλλαγών αγαθών και υπηρεσιών, στις οποίες η αξία είναι ισοδύναμη με το γινόμενο ενός αριθμού φυσικών μονάδων και της αντίστοιχης τιμής μονάδας. Στην περίπτωση αυτή αρκεί μόνο να είναι γνωστή η ανάλυση της εν λόγω ροής σε στοιχειώδεις συναλλαγές για να προσδιοριστεί η μέση διακύμανση σε τιμή και όγκο.

Στη δεύτερη περίπτωση — που αφορά ορισμένες συναλλαγές σχετικές με τη διανομή και τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση καθώς και εξισωτικά μεγέθη όπως η προστιθέμενη αξία — είναι δύσκολο ή ακόμη και αδύνατο να διαχωριστούν άμεσα οι τρέχουσες τιμές σε συνιστώσες τιμής και όγκου και επομένως πρέπει να χρησιμοποιηθούν ειδικές λύσεις.

Υπάρχει επίσης ανάγκη μέτρησης της πραγματικής αγοραστικής δύναμης ορισμένων μακροοικονομικών μεγεθών, όπως το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών ή το εθνικό εισόδημα. Αυτό μπορεί να γίνει για παράδειγμα με τον αποπληθωρισμό τους μέσω ενός δείκτη τιμών των αγαθών και των υπηρεσιών που μπορούν να αγοραστούν με αυτά.

10.07. Πρέπει να τονιστεί ότι ο στόχος και η διαδικασία που ακολουθείται για τη μέτρηση της πραγματικής αγοραστικής δύναμης διαφέρει θεμελιωδώς από τις διαδικασίες που ακολουθούνται για τον αποπληθωρισμό των αγαθών και των υπηρεσιών και των εξισωτικών μεγεθών. Γι' αυτές μπορεί να καταρτιστεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα δεικτών τιμής και όγκου που χρησιμεύει, μεταξύ άλλων, για τη μέτρηση της οικονομικής αύξησης. Η αποτίμηση σε πραγματικούς όρους των ροών της τελευταίας περίπτωσης χρησιμοποιεί δείκτες τιμών των ροών άλλους από αυτούς που εξετάζονται, που μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με τους στόχους της ανάλυσης: μπορεί να γίνεται μόνο κατά συνθήκη και δεν μπορεί να γίνει με ενιαίο τρόπο στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου συστήματος δεικτών τιμών και όγκου.

ΤΟ ΟΚΟΛΗΡΩΜΕΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΟΓΚΟΥ

10.08. Η συστηματική διαίρεση των μεταβολών των τρεχουσών αξιών στις συνιστώσες «μεταβολές της τιμής» και «μεταβολές του όγκου» περιορίζεται στις ροές που αντιπροσωπεύουν συναλλαγές, και οι οποίες καταγράφονται στους λογαριασμούς αγαθών και υπηρεσιών (0) και στους λογαριασμούς παραγωγής (1): η διαίρεση αυτή γίνεται τόσο για τα δεδομένα που αφορούν επιμέρους βιομηχανίες όσο και για αυτά που αφορούν το σύνολο της οικονομίας. Οι ροές που αντιπροσωπεύουν εξισωτικά μεγέθη, π.χ. προστιθέμενη αξία, δεν μπορούν να παραγοντοποιηθούν άμεσα σε συνιστώσες τιμής και όγκου: αυτό μπορεί να γίνει μόνο έμμεσα, χρησιμοποιώντας τις σχετικές ροές των συναλλαγών.

Η χρήση του λογιστικού πλαισίου επιβάλλει ένα διπλό περιορισμό στον υπολογισμό των δεδομένων:

- α) η ισορροπία του λογαριασμού αγαθών και υπηρεσιών πρέπει για δύο οποιαδήποτε διαδοχικά έτη να επιτυγχάνεται τόσο σε σταθερές όσο και σε τρέχουσες τιμές
- β) κάθε ροή στο επίπεδο του συνόλου της οικονομίας πρέπει να ισούται με το άθροισμα των αντίστοιχων ροών των διαφόρων επιμέρους βιομηχανιών.

Ένας τρίτος περιορισμός, που δεν είναι ενδογενές στοιχείο της χρήσης ενός λογιστικού πλαισίου αλλά έχει εισαχθεί επίτηδες, είναι ότι κάθε μεταβολή της αξίας των συναλλαγών πρέπει να αποδίδεται είτε σε μια μεταβολή τιμής είτε σε μια μεταβολή όγκου, ή σε συνδυασμό των δύο.

Εάν πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις, η αποτίμηση των λογαριασμών αγαθών και υπηρεσιών και των λογαριασμών παραγωγής σε σταθερές τιμές σημαίνει ότι μπορεί να καταρτιστεί ένα ολοκληρωμένο σύνολο δεικτών τιμής και όγκου.

10.09. Τα στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την κατάρτιση ενός τέτοιου ολοκληρωμένου συνόλου είναι τα ακόλουθα:

Συναλλαγές προϊόντων		
Προϊόν	P.1	
Εμπορεύσιμο προϊόν		P.11
Προϊόν για ίδια τελική χρήση		P.12
Λοιπό μη εμπορεύσιμο προϊόν		P.13
Ενδιάμεση ανάλωση	P.2	
Δαπάνη για τελική κατανάλωση	P.3	
Ατομικές δαπάνες για τελική κατανάλωση		P.31
Συλλογικές δαπάνες για τελική κατανάλωση		P.32
Πραγματική τελική κατανάλωση	P.4	
Πραγματική τελική ατομική κατανάλωση		P.41
Πραγματική τελική συλλογική κατανάλωση		P.42
Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου	P.5	
Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου		P.51
Αυξομειώσεις αποθεμάτων		P.52
Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλών		P.53
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	P.6	
Εξαγωγές αγαθών		P.61
Εξαγωγές υπηρεσιών		P.62
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	P.7	
Εισαγωγές αγαθών		P.71
Εισαγωγές υπηρεσιών		P.72
Φόροι και επιδοτήσεις προϊόντων		
Φόροι επί προϊόντων εκτός από ΦΠΑ		D.214 και D.212
Επιδοτήσεις προϊόντων		D.31
ΦΠΑ επί προϊόντων		D.211
Ανάλωση παγίου κεφαλαίου	K.1	
Εξισωτικά μεγέθη		
Προστιθέμενη αξία	B.1	
Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν	B.1*g	

ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΟΓΚΟΥ ΓΙΑ ΆΛΛΑ ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

10.10. Εκτός από τα μέτρα τιμών και όγκου που εξετάζονται ανωτέρω, και τα ακόλουθα συνολικά μεγέθη μπορούν να αναλυθούν σε συνιστώσες τιμής και όγκου. Τα μέτρα αυτά έχουν διάφορους στόχους.

Αποθέματα	AN.12
Απόθεμα παραχθέντων παγίων περιουσιακών στοιχείων	AN.11
Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	D.1

Τα αποθέματα κατά την αρχή και κατά το τέλος κάθε περιόδου, αντιστοίχως, θα πρέπει ίσως να υπολογίζονται σε σταθερές τιμές, έτσι ώστε να μπορεί να εκτιμηθεί η μεταβολή του όγκου των αποθεμάτων κατά τη διάρκεια της περιόδου.

Το απόθεμα παραχθέντων παγίων περιουσιακών στοιχείων πρέπει να υπολογίζεται σε σταθερές τιμές για να μπορούν να γίνουν εκτιμήσεις των ποσοστών απόδοσης κεφαλαίου, καθώς και για να υπάρχει μια βάση για την εκτίμηση της ανάλωσης παγίου κεφαλαίου σε σταθερές τιμές.

Το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας πρέπει να υπολογίζεται σε σταθερές τιμές με σκοπό τη μέτρηση της παραγωγικότητας και, σε ορισμένες περιπτώσεις, και όταν εκτιμώνται οι εκροές χρησιμοποιώντας δεδομένα σε σταθερές τιμές για τις εισροές.

10.11. Το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας είναι στοιχείο του εισοδήματος. Για να μετρηθεί η αγοραστική δύναμη μπορεί αυτό να αποτιμάται σε πραγματικούς όρους, μέσω του αποπληθωρισμού, με ένα δείκτη που θα αντανάσσεται τις τιμές των προϊόντων τα οποία αγοράζουν οι εργαζόμενοι. Επίσης, και άλλα στοιχεία του εισοδήματος, όπως το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών και το εθνικό εισόδημα, μπορούν να μετρούνται σε πραγματικούς όρους με τον ίδιο γενικό τρόπο.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΙΜΗΣ ΚΑΙ ΟΓΚΟΥ**ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΓΚΩΝ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ**

- 10.12. Η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος δεικτών τιμών και όγκου βασίζεται στην υπόθεση ότι, στο επίπεδο ενός ομοιογενούς αγαθού ή υπηρεσίας, η αξία (v) ισούται με την τιμή ανά μονάδα ποσότητας (p), επί τον αριθμό των μονάδων ποσότητας (q), δηλαδή:

$$v = p \times q$$

- 10.13. *Ορισμός:* Η τιμή ορίζεται ως η αξία μιας μονάδας ενός προϊόντος, του οποίου οι ποσότητες είναι τελείως ομοιογενείς όχι μόνο με τη φυσική έννοια αλλά και από την άποψη ορισμένων άλλων χαρακτηριστικών που περιγράφονται στην παράγραφο 10.16. Για να υπάρχει προσθετικότητα από οικονομική άποψη, οι ποσότητες πρέπει να είναι ίδιες και να έχουν την ίδια τιμή μονάδας. Για κάθε άθροισμα συναλλαγών αγαθών και υπηρεσιών που εμφανίζονται στους λογαριασμούς, τα μέτρα τιμής και ποσότητας πρέπει να κατασκευάζονται έτσι ώστε:

$$\text{δείκτης αξίας} = \text{δείκτης τιμής} \times \text{δείκτης όγκου}$$

Αυτό σημαίνει ότι κάθε μεταβολή της αξίας μιας δεδομένης ροής πρέπει να αποδίδεται είτε σε μια μεταβολή της τιμής είτε σε μια μεταβολή του όγκου, ή σε συνδυασμό των δύο.

- 10.14. Για τις συναλλαγές αγαθών είναι συχνά εύκολο να οριστεί η φυσική μονάδα που υπεισέρχεται στη συναλλαγή και, επομένως, η τιμή μονάδας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, π.χ. για μοναδικά κεφαλαιουχικά αγαθά, αυτό είναι πιο δύσκολο και πρέπει να χρησιμοποιηθούν ειδικές λύσεις.

Για τις συναλλαγές υπηρεσιών είναι συχνά πιο δύσκολο να προσδιοριστούν τα χαρακτηριστικά που καθορίζουν τις φυσικές μονάδες και μπορεί να προκύψουν διαφορές απόψεων σχετικά με τα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν. Αυτό μπορεί να αφορά σημαντικές βιομηχανίες όπως υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης, χονδρικό και λιανικό εμπόριο, παροχή υπηρεσιών σε επιχειρήσεις, εκπαίδευση, έρευνα και ανάπτυξη, υγειονομική περίθαλψη ή ψυχαγωγία. Ενόψει της αυξανόμενης σημασίας των βιομηχανιών παροχής υπηρεσιών, πρέπει οπωσδήποτε να βρεθούν κοινές λύσεις για το πρόβλημα της επιλογής των φυσικών μονάδων, ακόμη και αν είναι μόνο λύσεις κατά συνθήκη.

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΤΙΜΗΣ

- 10.15. Τα φυσικά και άλλα χαρακτηριστικά που λαμβάνονται υπόψη κατά την επισήμανση των προϊόντων αποτελούν διαφορές της ποιότητας και παίζουν σημαντικό ρόλο, ενώ ταυτόχρονα δημιουργούν δύσκολα στατιστικά προβλήματα.

Είναι γεγονός ότι για πολλά αγαθά και υπηρεσίες που προορίζονται για ένα συγκεκριμένο σκοπό υπάρχουν σημαντικές ποικιλίες διαφορετικών ποιοτήτων, με άλλη τιμή ή καθεμία.

- 10.16. Οι διαφορές της ποιότητας αντανakλώνται από τους ακόλουθους παράγοντες:

- α) φυσικά χαρακτηριστικά
- β) παραδόσεις σε διαφορετικές τοποθεσίες
- γ) παραδόσεις σε διαφορετικές ώρες της ημέρας ή σε διαφορετικές περιόδους του έτους
- δ) διαφορές των όρων πώλησης ή των συνθηκών ή του περιβάλλοντος όπου παρέχονται τα αγαθά ή οι υπηρεσίες.

Με δεδομένα φυσικά χαρακτηριστικά, οι διαφορές των λοιπών παραγόντων σημαίνουν ότι οι φυσικές μονάδες δεν είναι ίδιες από οικονομική άποψη, και ότι υπάρχει διαφορά αξίας μεταξύ των μονάδων. Αυτές οι διαφορές της μοναδιαίας αξίας θεωρούνται ως διαφορές του όγκου και όχι ως διαφορές τιμής.

Στην πραγματικότητα, η πληρωμή που καταβάλλεται όταν αγοράζεται ένα αγαθό καλύπτει όχι μόνο την τιμή του αγαθού αλλά και την τιμή των υπηρεσιών που συνδέονται με την παροχή των αγαθών. Αυτό σημαίνει ότι καταρχήν ίδια προϊόντα που πωλούνται με διαφορετικές τιμές και υπό διαφορετικές συνθήκες θα πρέπει να θεωρούνται ως διαφορετικά προϊόντα. Το συμπέρασμα αυτό αναγνωρίζεται ρητώς στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων, όπου η αξία των εμπορικών και των μεταφορικών περιθωρίων — που αντιπροσωπεύουν τις κυριότερες υπηρεσίες που συνδέονται με την παροχή των αγαθών — καταγράφεται ξεχωριστά.

- 10.17. Σε μια δεδομένη αγορά και για μια συγκεκριμένη περίοδο, η συνύπαρξη διαφορετικών μοναδιαίων αξιών μπορεί, εκτός από τις περιπτώσεις που περιγράφονται στην παράγραφο 10.19, να θεωρηθεί ως ένδειξη της ύπαρξης ποιοτικών διαφορών. Επομένως, τα διάφορα μοντέλα αυτοκινήτων και ακόμη και διαφορετικές παραλλαγές του ίδιου μοντέλου θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως διαφορετικά προϊόντα κατά τον ίδιο τρόπο, θα πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ σιδηροδρομικών ταξιδιών πρώτης θέσης και δεύτερης θέσης.

Για τον υπολογισμό των μέτρων τιμής και όγκου, πρέπει να χρησιμοποιείται μια όσο το δυνατόν πιο αναλυτική ταξινόμηση των προϊόντων, έτσι ώστε το κάθε προϊόν που επισημαίνεται να έχει τη μέγιστη δυνατή ομοιογένεια, ασχέτως του επιπέδου λεπτομέρειας που χρησιμοποιείται στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων.

- 10.18. Η διάσταση της ποιότητας πρέπει να λαμβάνεται επίσης υπόψη όταν πρέπει να καταγράφονται διαχρονικές μεταβολές. Η μεταβολή της ποιότητας που οφείλεται, για παράδειγμα, στη μεταβολή των φυσικών χαρακτηριστικών ενός προϊόντος θα πρέπει να θεωρείται ως μεταβολή του όγκου και όχι της τιμής. Επίσης, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα αποτελέσματα της άθροισης. Οι διακυμάνσεις της σύνθεσης μιας ροής που σημαίνουν, για παράδειγμα, μια μετατόπιση προς υψηλότερη μέση ποιότητα θα πρέπει να καταγράφονται ως αύξηση του όγκου και όχι ως αύξηση της τιμής. Κατά συνέπεια, όσον αφορά τις εκροές, το αποτέλεσμα των μετατοπίσεων μεταξύ αγορών με διαφορετικές τιμές, π.χ. εγχώρια-εξωτερική, ή βιομηχανικές χρήσεις-αγορές καταναλωτικών προϊόντων, θα αντιμετωπίζονται ως μεταβολές του όγκου και όχι ως μεταβολές της τιμής. Συνεπάγεται επίσης ότι μια μεταβολή της τιμής για μια δεδομένη ροή μπορεί να οφείλεται μόνο σε μεταβολές των τιμών στο επίπεδο των επιμέρους συναλλαγών.
- 10.19. *Ορισμός:* Η ύπαρξη παρατηρουμένων διαφορών της μοναδιαίας αξίας δεν θα πρέπει να θεωρείται ως ένδειξη διαφορών της ποιότητας στις ακόλουθες περιπτώσεις: έλλειψη πληροφόρησης και διάκριση στην τιμολόγηση, που αντανακλούν περιορισμούς της ελευθερίας επιλογής, και την ύπαρξη παραλλήλων αγορών. Στις περιπτώσεις αυτές, οι διαφορές της μοναδιαίας αξίας θεωρούνται ως διαφορές της τιμής.
- 10.20. Η έλλειψη πληροφόρησης σημαίνει ότι οι αγοραστές μπορεί να μην είναι πάντα σωστά πληροφορημένοι όσον αφορά τις υπάρχουσες διαφορές της τιμής και μπορεί επομένως να αγοράσουν άθελά τους σε υψηλότερες τιμές. Αυτό — ή το αντίστροφο — μπορεί να συμβαίνει επίσης σε περιπτώσεις όπου οι επιμέρους αγοραστές και πωλητές διαπραγματεύονται ή παζαρεύουν τις τιμές. Εξάλλου, η διαφορά μεταξύ της μέσης τιμής ενός αγαθού που αγοράζεται σε μια αγορά ή ένα παζάρι, όπου συνήθως γίνονται τέτοιες διαπραγματεύσεις, και της τιμής του ίδιου αγαθού όταν πωλείται σε άλλου είδους κατάσταση λιανικής πώλησης, όπως πολυκατάστημα, θα πρέπει κανονικά να θεωρείται ότι αντανακλά διαφορές της ποιότητας λόγω διαφορετικών συνθηκών πώλησης.
- 10.21. Η διάκριση στην τιμολόγηση σημαίνει ότι οι πωλητές μπορεί να είναι σε θέση να χρεώνουν διαφορετικές τιμές σε διαφορετικές κατηγορίες αγοραστών για τα ίδια αγαθά και υπηρεσίες που πωλούνται υπό τις ίδιες ακριβώς συνθήκες. Στις περιπτώσεις αυτές, υπάρχει περιορισμένη ή δεν υπάρχει καθόλου ελευθερία επιλογής εκ μέρους ενός αγοραστή που ανήκει σε μια ειδική κατηγορία. Η αρχή που εφαρμόζεται είναι ότι οι διακυμάνσεις της τιμής θα πρέπει να θεωρούνται ως τιμολογιακές διακρίσεις όταν χρεώνονται διαφορετικές τιμές για ίδιες μονάδες που πωλούνται υπό τις ίδιες ακριβώς συνθήκες σε μια σαφώς ξεχωριστή αγορά. Οι διακυμάνσεις της τιμής λόγω τέτοιων διακρίσεων δεν αποτελούν διαφορές του όγκου.
- Η δυνατότητα επαναπώλησης αγαθών σε μια δεδομένη αγορά σημαίνει ότι οι διακρίσεις τιμολόγησης για αυτού του είδους τα προϊόντα στις περισσότερες περιπτώσεις μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι ασήμαντη. Οι διαφορές των τιμών που μπορεί να εμφανίζονται για ορισμένα αγαθά μπορούν συνήθως να ερμηνεύονται ότι οφείλονται σε έλλειψη πληροφόρησης ή στην ύπαρξη παραλλήλων αγορών.
- Σε βιομηχανίες παροχής υπηρεσιών, π.χ. στις μεταφορές, οι παραγωγοί μπορεί να χρεώνουν χαμηλότερες τιμές σε ομάδες ατόμων με χαμηλότερα εισοδήματα, όπως συνταξιούχους ή φοιτητές. Αν αυτοί είναι ελεύθεροι να ταξιδεύουν όποτε θέλουν, αυτό θα πρέπει να θεωρείται ως τιμολογιακή διάκριση. Πάντως, εάν χρεώνονται με χαμηλότερα κόμιστρα υπό τον όρο ότι θα ταξιδεύουν μόνο σε ορισμένες χρονικές περιόδους, κατά κανόνα εκτός περιόδου αιχμής, τότε τους προσφέρεται μεταφορά χαμηλότερης ποιότητας.
- 10.22. Παράλληλες αγορές μπορεί να υπάρχουν για διάφορους λόγους. Οι αγοραστές μπορεί να μην είναι σε θέση να αγοράζουν όση ποσότητα θα ήθελαν σε χαμηλή τιμή, γιατί δεν υπάρχει επαρκής προσφορά διαθέσιμη στην τιμή αυτή, και μπορεί να υπάρχει μια δευτερεύουσα, παράλληλη αγορά, με υψηλότερες τιμές. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα να υπάρχει μια παράλληλη αγορά, όπου οι πωλητές χρεώνουν χαμηλότερες τιμές επειδή μπορεί να αποφεύγουν ορισμένους φόρους. Και στις περιπτώσεις αυτές, μια διακύμανση της τιμής αποτελεί διαφορά τιμής και όχι διαφορά όγκου.
- 10.23. Μια μεταβολή της διάρθρωσης μια ροής που επηρεάζει τη συνολική αξία της μπορεί να εμφανιστεί όταν ίδια προϊόντα πωλούνται σε διαφορετικές τιμές, σε περιπτώσεις έλλειψης πληροφόρησης, τιμολογιακής διάκρισης και ύπαρξης παραλλήλων αγορών.
- Ας υποθέσουμε ότι μια ορισμένη ποιότητα ενός συγκεκριμένου αγαθού ή υπηρεσίας πωλείται σε χαμηλότερη τιμή σε μια ιδιαίτερη κατηγορία αγοραστών χωρίς να υπάρχει οποιαδήποτε διαφορά στη φύση του προσφερόμενου αγαθού ή υπηρεσίας, στην τοποθεσία, στο χρόνο ή στις συνθήκες της πώλησης, ή άλλους παράγοντες. Η συνακόλουθη μείωση της αναλογίας που πωλείται σε χαμηλότερη τιμή αυξάνει τη μέση τιμή που καταβάλλουν οι αγοραστές του αγαθού ή της υπηρεσίας. Αυτό θα πρέπει να καταγράφεται ως αύξηση της τιμής και όχι του όγκου.

ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΗ ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

- 10.24. Η κατάρτιση ενός περιεκτικού συστήματος δεικτών τιμών και όγκου που καλύπτει όλη την προσφορά και τις χρήσεις αγαθών και υπηρεσιών παρουσιάζει μια ιδιαίτερη δυσκολία όσον αφορά τη μέτρηση της παραγωγής μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών. Οι υπηρεσίες αυτές διαφέρουν από τις εμπορεύσιμες υπηρεσίες κατά το ότι δεν πωλούνται σε αγοραία τιμή και ότι η αξία τους σε τρέχουσες τιμές υπολογίζεται, κατά συνθήκη, ως το άθροισμα των σχετικών κόστων. Τα κόστη αυτά είναι η ενδιάμεση ανάλωση, το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, οι λοιποί φόροι μείον επιδοτήσεις παραγωγής και η ανάλωση παγίου κεφαλαίου.
- 10.25. Εφόσον δεν υπάρχει μονάδα αγοραίας τιμής, η μεταβολή του «μοναδιαίου κόστους» μιας μη εμπορεύσιμης υπηρεσίας μπορεί να θεωρηθεί ως προσέγγιση της μεταβολής της τιμής. Εάν οι μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες καταναλώνονται σε

ατομική βάση, είναι καταρχήν δυνατή η εκτίμηση των ποσοτήτων που είναι ομοιογενείς και που αντανακλούν τη χρησιμοποίηση των υπηρεσιών αυτών, και η εφαρμογή των μοναδιαίων κοστών ενός έτους βάσης για να παραχθούν δεδομένα σε σταθερές τιμές. Με μια τέτοιου τύπου μέτρηση με βάση την παραγωγή θα είναι δυνατή η ανάλυση των μεταβολών της παραγωγικότητας για επιμέρους μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες. Για συλλογικές υπηρεσίες είναι γενικά αδύνατο να διευκρινιστούν τα μοναδιαία κόστη και οι ποσότητες που αντανακλούν τη χρησιμοποίησή τους. Αν γίνονται προσπάθειες για εκτίμηση των μεταβολών της παραγωγικότητας για συλλογικές υπηρεσίες με έμμεσες μεθόδους, οι χρήστες θα πρέπει να ενημερώνονται.

- 10.26. Στο πλαίσιο των οικονομικών, έχει μεγάλη σημασία η υιοθέτηση της αρχής ότι η παραγωγή και η κατανάλωση μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών — όπως και η παραγωγή και η κατανάλωση αγαθών και εμπορεύσιμων υπηρεσιών — θα πρέπει να καθορίζονται με βάση τις πραγματικές ροές αυτών των αγαθών και των υπηρεσιών και όχι με βάση τα τελικά αποτελέσματα της χρήσης τους. Εφόσον τα αποτελέσματα αυτά εξαρτώνται και από πολλούς άλλους παράγοντες, δεν είναι δυνατό να μετρηθεί, για παράδειγμα, ο όγκος των υπηρεσιών εκπαίδευσης με βάση την αύξηση του επιπέδου εκπαίδευσης, ή ο όγκος των υγειονομικών υπηρεσιών με βάση τη βελτίωση της υγείας του πληθυσμού.

ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΑΕγχΠ

- 10.27. Η προστιθέμενη αξία, που είναι το εξισωτικό μέγεθος στο λογαριασμό παραγωγής, είναι το μόνο εξισωτικό μέγεθος που αποτελεί μέρος του ολοκληρωμένου συστήματος δεικτών τιμών και όγκου. Θα πρέπει πάντως να τονιστούν τα πολύ ειδικά χαρακτηριστικά αυτού του μεγέθους, καθώς και η σημασία των σχετικών του δεικτών όγκου και τιμών.

Σε αντίθεση με τις διάφορες ροές αγαθών και υπηρεσιών, η προστιθέμενη αξία δεν αντιπροσωπεύει καμιά συγκεκριμένη κατηγορία συναλλαγών. Επομένως, δεν μπορεί να αναλυθεί άμεσα σε συνιστώσα τιμής και συνιστώσα όγκου.

- 10.28. *Ορισμός:* Η προστιθέμενη αξία σε βασικές τιμές ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ παραγωγής σε σταθερές τιμές και ενδιάμεσης ανάλωσης σε σταθερές τιμές.

$$VA = \Sigma P(0)Q(1) - \Sigma p(0)q(1)$$

όπου P και Q είναι τιμές και ποσότητες της παραγωγής και p και q είναι τιμές και ποσότητες της ενδιάμεσης ανάλωσης. Η θεωρητικά ορθή μέθοδος για τον υπολογισμό της προστιθέμενης αξίας σε σταθερές τιμές είναι με διπλό αποπληθωρισμό, δηλαδή ξεχωριστό αποπληθωρισμό των δύο ροών του λογαριασμού παραγωγής (παραγωγή και ενδιάμεση ανάλωση) και υπολογισμό του υπολοίπου αυτών των δύο ανατιμημένων ροών.

- 10.29. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπου τα στατιστικά δεδομένα εξακολουθούν να μην είναι πλήρη ή να μην είναι επαρκώς αξιόπιστα, μπορεί να είναι απαραίτητη η χρήση ενός μοναδικού δείκτη. Εάν υπάρχουν ικανοποιητικά δεδομένα σχετικά με την προστιθέμενη αξία σε τρέχουσες τιμές, μια εναλλακτική λύση για το διπλό αποπληθωρισμό είναι ο άμεσος αποπληθωρισμός της τρέχουσας προστιθέμενης αξίας με ένα δείκτη τιμών της παραγωγής. Αυτό προϋποθέτει ότι υιοθετείται η υπόθεση ότι οι τιμές της ενδιάμεσης ανάλωσης μεταβάλλονται με τον ίδιο ρυθμό που μεταβάλλονται οι τιμές της παραγωγής. Μια άλλη πιθανή διαδικασία είναι η προβολή της προστιθέμενης αξίας του έτους βάσης με ένα δείκτη όγκου της παραγωγής. Αυτός ο δείκτης όγκου μπορεί να υπολογιστεί είτε άμεσα από ποσοτικά στοιχεία είτε με τον αποπληθωρισμό της τρέχουσας αξίας της παραγωγής με έναν κατάλληλο δείκτη τιμών. Η μέθοδος αυτή υποθέτει στην πραγματικότητα ότι οι μεταβολές του όγκου είναι οι ίδιες για την παραγωγή και για την ενδιάμεση ανάλωση.

Για ορισμένες βιομηχανίες εμπορεύσιμων και μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών, όπως χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, επιχειρηματικές υπηρεσίες, εκπαίδευση ή άμυνα, μπορεί να μην είναι δυνατό να υπάρχουν ικανοποιητικές εκτιμήσεις των μεταβολών της τιμής ή του όγκου για την παραγωγή. Στις περιπτώσεις αυτές οι κινήσεις της προστιθέμενης αξίας σε σταθερές τιμές μπορούν να εκτιμηθούν μέσω των μεταβολών του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας σε σταθερούς λόγους αμοιβών και ανάλωσης παγίου κεφαλαίου σε σταθερές τιμές. Οι υπεύθυνοι για την κατάρτιση των δεδομένων μπορεί να αναγκαστούν να χρησιμοποιήσουν τέτοια μέσα, ακόμη και αν δεν υπάρχει αιτιολόγηση της υπόθεσης ότι η παραγωγικότητα της εργασίας παραμένει αμετάβλητη βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα.

- 10.30. Επομένως, από την ίδια τη φύση τους, οι δείκτες όγκου και τιμών για την προστιθέμενη αξία είναι διαφορετικοί από τους αντίστοιχους δείκτες για τις ροές αγαθών και υπηρεσιών.

Τα ίδια ισχύουν για δείκτες τιμής και όγκου των συγγενερωτικών εξισωτικών μεγεθών όπως το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν. Αυτό αντιστοιχεί με το άθροισμα όλων των προστιθέμενων αξιών μείον τις υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα — δηλαδή με ένα άθροισμα εξισωτικών μεγεθών — συν φόρους μείον επιδοτήσεις προϊόντων και, από άλλη άποψη, μπορεί να θεωρηθεί ότι αντιπροσωπεύει το εξισωτικό μέγεθος μεταξύ των συνολικών τελικών χρήσεων και των εισαγωγών.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ

- 10.31. Για να εφαρμοστούν οι αρχές των τιμών και του όγκου στις διάφορες ροές του συστήματος, είναι απαραίτητο να οριστούν οι λύσεις που θα χρησιμοποιηθούν για ορισμένα προβλήματα που προκύπτουν όσον αφορά το θέμα αυτό.

ΓΕΝΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

- 10.32. Η ανάγκη να προσδιοριστεί ποιοι από τους διάφορους παράγοντες που περιγράφονται στο προηγούμενο τμήμα εξηγούν τις διαφορές της τιμής εμφανίζεται όταν κάποιος μελετά χρονολογικές σειρές δεδομένων αξίας και πρέπει να διαχωρίσει τις μεταβολές της τιμής από τις μεταβολές του όγκου. Κατά συνέπεια, ακόμη και σε υψηλό επίπεδο λεπτομέρειας, οι σειρές δεδομένων όγκου μπορεί να παρέχουν μόνο χονδροειδή μέτρα των μεταβολών του όγκου δεδομένου ότι δεν αντανακλούν σωστά τις μεταβολές που μπορεί να έχουν συμβεί στο συνδυασμό διαφορετικών ποιότητων. Αυτό σημαίνει ότι, για παράδειγμα, ένας σταθερός αριθμός φυσικών μονάδων, που έχουν καταγραφεί για μια συγκεκριμένη ροή, υποεκτιμά τη μεταβολή του όγκου εάν έχει μεταβληθεί η σύνθεση προς την κατεύθυνση μονάδων με υψηλότερη ποιότητα. Η μετατόπιση αυτή σημαίνει αλλαγή της μέσης ποιότητας και πρέπει να καταγράφεται ως αύξηση του δείκτη όγκου. Γενικά, η καλύτερη μέθοδος για την εκτίμηση των μεταβολών του όγκου για ροές αγαθών και υπηρεσιών είναι ο αποπληθωρισμός των δεδομένων αξίας με τη βοήθεια δεικτών τιμών. Εφόσον όλες οι τιμές της μέσης ποιότητας αντανακλούντα σωστά στις σειρές δεδομένων αξίας, η διαίρεση με έναν αντιπροσωπευτικό δείκτη τιμών, ο οποίος έχει αναπροσαρμοστεί για να αντανακλά τις μεταβολές της ποιότητας, παρέχει ένα σωστό δείκτη όγκου.
- 10.33. Ο αποπληθωρισμός με τη χρήση δεικτών τιμών μπορεί να μην είναι πάντα η καλύτερη πρακτική, οπότε πρέπει να χρησιμοποιηθούν άλλες μέθοδοι. Για παράδειγμα, μπορεί να έχουν καταρτιστεί σειρές δεδομένων αξίας με τον πολλαπλασιασμό δεδομένων τιμής και ποσότητας, οπότε μπορούν να παραχθούν δεδομένα σε σταθερές τιμές χρησιμοποιώντας τιμές του έτους βάσης. Ως εναλλακτική λύση, ορισμένες σειρές δεδομένων αξίας μπορεί να έχουν χαμηλότερη ποιότητα ή μπορεί να υπάρχουν δυσκολίες όσον αφορά την κατάρτιση αξιόπιστων δεικτών τιμών. Μπορούν τότε να γίνουν εκτιμήσεις με βάση ενδείξεις ποσότητας. Στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να δίνεται προσοχή έτσι ώστε οι ποσότητες να αναφέρονται σε προϊόντα τα οποία θα είναι όσο το δυνατό πιο ομοιογενή. Αν καμία από τις μεθόδους που αναφέρονται παραπάνω δεν μπορεί να εφαρμοστεί, τα δεδομένα σε σταθερές τιμές για την παραγωγή θα πρέπει ίσως να βιαστούν σε εκτιμήσεις των εισροών σε σταθερές τιμές.
- 10.34. Για μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες δεν υπάρχει η δυνατότητα αποπληθωρισμού των αξιών χρησιμοποιώντας δείκτες τιμών, οπότε θα πρέπει να εφαρμοστούν άλλες λύσεις. Αυτές περιγράφονται στις παραγράφους 10.40-10.45 παρακάτω.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΡΟΕΣ

Ροές αγαθών και εμπορεύσιμων υπηρεσιών

- 10.35. Από όλες τις ροές της οικονομίας, οι μεταβολές της αξίας των ροών αγαθών και εμπορεύσιμων υπηρεσιών είναι αυτές που αναλύονται πιο εύκολα σε μεταβολές τιμής και όγκου. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να γίνεται μια σαφή διάκριση μεταξύ των ακόλουθων:
- α) ροών που αντιπροσωπεύουν συναλλαγές που πραγματοποιούνται στην αγορά σε μια συγκεκριμένη τιμή
  - β) ροές που αντιπροσωπεύουν παραγωγή για ίδια τελική χρήση (π.χ. παραγωγή γεωργικών προϊόντων για ίδιο λογαριασμό και υπηρεσίες στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης)
  - γ) ροών των οποίων η αξία καθορίζεται ως υπόλοιπο μεταξύ των συναλλαγών αγαθών και υπηρεσιών (π.χ. εμπορικά περιθώρια)
  - δ) ροών των οποίων η αξία καθορίζεται ως η διαφορά μεταξύ διανεμητικών ή/και χρηματοπιστωτικών συναλλαγών (π.χ. υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα και υπηρεσίες ασφάλισης).
- 10.36. Οι ροές της κατηγορίας α) είναι οι πιο πληθύνει και οι πιο συνηθισμένες. Οι μεταβολές των αξιών των ροών αυτών μπορούν, από την ίδια τους τη φύση, να διαχωριστούν σε μεταβολές του όγκου και της τιμής. Η γενική μέθοδος αποπληθωρισμού της τρέχουσας αξίας των ροών αυτών μέσω δεικτών τιμών μπορεί να εφαρμοστεί σε όλες τις περιπτώσεις όπου τα αγαθά και οι υπηρεσίες μπορούν να εκφραστούν σε μονάδες, η πλειονότητα των οποίων είναι ομοιογενής από το ένα έτος στο άλλο.
- 10.37. Οι ροές της κατηγορίας β), που είναι πλασματικές συναλλαγές, χαρακτηρίζονται από την απουσία πραγματικής τιμής για τη συναλλαγή. Αυτό συμβαίνει για αγαθά όπως τα γεωργικά προϊόντα για ίδια τελική χρήση και τα αγαθά που παράγονται για ίδιο λογαριασμό με σκοπό το σχηματισμό παγίων κεφαλαίων. Για τις υπηρεσίες, ο πιο σημαντικός τύπος αναφέρεται στην ιδιοκατοίκηση. Οι αξίες αυτών των τεμαριών ροών πρέπει να προσδιορίζονται με την εφαρμογή τιμών παρομοίων προϊόντων τα οποία διατίθενται στην αγορά και, επομένως, ο αποπληθωριστής θα πρέπει να είναι ο ίδιος. Δεδομένου ότι συνήθως είναι απαραίτητο να αποτιμιάται η παραγωγή κατασκευών για ίδιο λογαριασμό με βάση το κόστος παραγωγής και όχι τις τιμές, ο αποπληθωριστής θα πρέπει να αναπροσαρμόζεται για το σκοπό αυτό.
- 10.38. Οι πιο σημαντικές ροές της κατηγορίας γ) είναι αυτές των οποίων η αξία σε τρέχουσες τιμές προσδιορίζεται ως διαφορά μεταξύ των αξιών δύο ροών αγαθών. Αυτό εμφανίζεται στην περίπτωση των εμπορικών περιθωρίων, των οποίων η αξία σε τρέχουσες τιμές καθορίζεται ως η διαφορά μεταξύ της πραγματικής ή της τεμαριτής τιμής που επιτυγχάνεται από ένα αγαθό που αγοράζεται προς μεταπώληση από το χονδρικό και το λιανικό εμπόριο και της τιμής που θα έπρεπε να καταβάλει ο διανομέας για να αντικαταστήσει το αγαθό τη στιγμή που πωλήθηκε ή διατέθηκε με άλλο τρόπο. Σύμφωνα με μια μέθοδο, μπορούν να γίνουν εκτιμήσεις των εμπορικών περιθωρίων σε σταθερές τιμές με βάση τη διαφορά, αφαιρώντας την αξία σε σταθερές τιμές των αγαθών που αγοράζονται προς μεταπώληση από την αξία σε σταθερές τιμές των αγαθών που μεταπωλούνται από αυτές τις τρεις επιχειρήσεις. Μια εναλλακτική μέθοδος μέτρησης θα ήταν η προβολή των εμπορικών περιθωρίων του έτους βάσης, είτε με βάση τον όγκο των πωλήσεων είτε με βάση τον όγκο των αγορών που γίνονται από τους χονδρεμπόρους και τους λιανεμπόρους. Για να

είναι σωστή, αυτή η εναλλακτική μέθοδος θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι τα εμπορικά περιθώρια κυμαίνονται ανάλογα με το προϊόν και τη χρήση. Αυτό γίνεται ρητά αποδεκτό στους πίνακες προσφοράς και χρήσης.

- 10.39. Η κατηγορία γ) περιλαμβάνει επίσης το προϊόν των υπηρεσιών ταξιδιωτικών γραφείων που μετράται ως η αξία των αμοιβών των πρακτορείων (απευθείας αμοιβές και προμήθειες). Οι υπηρεσίες αυτές μπορούν επίσης να μετρηθούν ως διαφορά μεταξύ δύο ροών — της συνολικής πληρωμής εκ μέρους του αγοραστή και της δαπάνης που πραγματοποιεί ο παραγωγός για μεταφορά και διαμονή του αγοραστή. Το μέτρο όγκου μπορεί να προσδιοριστεί ως η διαφορά μεταξύ των ροών αυτών σε σταθερές τιμές. Ως εναλλακτική λύση, η αμοιβή ή η προμήθεια μπορεί να οριστεί ως η μοναδιαία τιμή του είδους μεταφοράς ή της διαμονής που έχει συμφωνηθεί, και επομένως ο δείκτης όγκου για την αμοιβή του γραφείου θα κινείται με τον ίδιο τρόπο όπως οι ροές αυτές.
- 10.40. Οι ροές της κατηγορίας δ) αποτελούνται από υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης, όπου περιλαμβάνονται και οι λειτουργικές δαπάνες ασφαλιστικών και συνταξιοδοτικών ταμείων. Οι υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης παρέχονται από τράπεζες και άλλους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και περιλαμβάνουν το δανεισμό χρημάτων σε επιχειρήσεις ή νοικοκυριά, την παροχή ενός ασφαλούς και εύχρηστου μέσου αποταμίευσης, τη διαφύλαξη χρημάτων και άλλων τιμαλφών, την αγορά και την πώληση ξένου συναλλάγματος, την εκκαθάριση επιταγών, την παροχή γενικών οικονομικών πληροφοριών, τις συναλλαγές μετοχών και ομολογίων, και την παροχή συμβουλών για επενδύσεις. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι υπηρεσίες αυτές καθορίζονται εύκολα και πληρώνονται ξεχωριστά, π.χ. στην περίπτωση της μίσθωσης χώρου σε θησαυροφυλάκια τραπεζών, ή τη χρέωση σχετικά με εκδόσεις μετοχών, ομολογίων ή δανείων. Στις περιπτώσεις αυτές μπορεί να καθοριστεί η τρέχουσα αξία των συναλλαγών, καθώς και οι τιμές και οι ποσότητες που απαιτούνται για τη μέτρηση της τιμής και του όγκου. Πάντως, η ανάλυση των ροών σε συνιστώσες τιμής και όγκου για τις υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα και για τις υπηρεσίες ασφάλισης μπορούν συνήθως να γίνουν μόνο αυθαίρετα και να βασίζονται σε συνθήκες.

Ροές μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών

- 10.41. Οι μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες που παράγονται από το δημόσιο τομέα και από μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (ΜΚΙΕΝ) καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών που είναι τόσο απαραίτητες όσο και χρήσιμες για την κοινωνία. Εμπίπτουν σε δύο κυρίως κατηγορίες:
- α) υπηρεσίες που παρέχονται σε άτομα, δηλαδή των οποίων οι καταναλωτές ή οι αποδέκτες μπορούν να επιστημανθούν ο καθένας ξεχωριστά. Η κατανάλωση των υπηρεσιών αυτών απαιτεί την εκδήλωση ιδιωτικής πρωτοβουλίας εκ μέρους των ενδιαφερομένων·
- β) καθαρά συλλογικές υπηρεσίες, δηλαδή υπηρεσίες που καταναλώνονται από κοινού από το σύνολο του πληθυσμού.
- 10.42. Οι υπηρεσίες που παρέχονται σε άτομα μπορούν να παρέχονται σε επιμέρους άτομα (π.χ. υγειονομική περίθαλψη) ή σε ομάδες ατόμων (π.χ. εκπαίδευση). Από τη φύση τους, οι υπηρεσίες αυτές μπορούν να παρέχονται ως εμπορεύσιμες ή ως μη εμπορεύσιμες· σε πολλές περιπτώσεις, το άτομο μπορεί να δεχθεί υπηρεσίες του είδους αυτού είτε απευθυνόμενο σε μια εμπορική μονάδα (πληρώνοντας το αντίτιμο) είτε απευθυνόμενο σε μια μη εμπορική μονάδα του δημοσίου τομέα ή ενός ΜΚΙΕΝ (οπότε οι υπηρεσίες παράγονται δωρεάν, ή σχεδόν δωρεάν).

Για τις εμπορικές μονάδες θα πρέπει να χρησιμοποιείται η μέθοδος του αποπληθωρισμού των τρεχουσών αξιών μέσω δεικτών τιμών, δεδομένου ότι οι διακυμάνσεις του συνδυασμού των προϊόντων με διαφορετικές τιμές φαίνεται, όπως είναι σωστό, ότι επηρεάζουν τους όγκους και όχι τις τιμές. Για μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες που παρέχονται σε άτομα, οι εκτιμήσεις της παραγωγής μπορούν να βασιστούν στους δείκτες ποσότητας. Για την εκπαίδευση, αυτοί μπορεί να αφορούν τον αριθμό ωρών που δαπανούν οι σπουδαστές στις αίθουσες ή σε ιδιαίτερα μαθήματα, ενώ για τις μη εμπορεύσιμες υγειονομικές υπηρεσίες οι δείκτες θα πρέπει να αντανακλούν τη θεραπεία στα νοσοκομεία ή σε επισκέψεις σε γιατρούς ή νοσοκόμους. Και στις δύο περιπτώσεις, υπάρχει μια διάσταση ποιότητας που αντανακλάται στην ποσότητα των πόρων που παρέχονται ανά σπουδαστή ή ανά ασθενή. Θα πρέπει να γίνεται προσοχή όσον αφορά τη χρήση δεδομένων με λεπτομερή ανάλυση, έτσι ώστε κάθε δείκτης για τον οποίο μπορούν να γίνουν υπολογισμοί να είναι όσο το δυνατό πιο ομοιογενής όσον αφορά τα κόστη. Μόνο τότε εμφανίζονται σωστά οι μεταβολές της αναλογίας των προϊόντων ως μεταβολές του όγκου.

Όσον αφορά τις υπηρεσίες που παρέχονται σε άτομα, οι μεταβολές του όγκου της παραγωγής και της κατανάλωσής τους θα πρέπει καταρχήν να μετράται με βάση το κατά πόσο γίνεται χρήση αυτών των υπηρεσιών· έτσι θα αποφευχθεί η χρησιμοποίηση διαφορετικών κριτηρίων για τις διάφορες υπηρεσίες ανάλογα με το αν είναι εμπορεύσιμες ή μη εμπορεύσιμες. Φυσικά, οποιαδήποτε μεταβολή της ποιότητας θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μεταβολή του όγκου· αυτό όμως ισχύει τόσο για τις εμπορεύσιμες όσο και για τις μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες που παρέχονται σε άτομα.

- 10.43. Οι καθαρά συλλογικές υπηρεσίες παράγονται από το δημόσιο τομέα προς όφελος του συνόλου του πληθυσμού. Μάλιστα, καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων όπως οι γενικές δημόσιες υπηρεσίες, η εθνική άμυνα, η εξωτερική πολιτική, η δικαιοσύνη και η αστυνομία, η πολεοδομία και το περιβάλλον, η οικονομική πολιτική, κ.λπ. Δεδομένου ότι οι υπηρεσίες αυτές καταναλώνονται συλλογικά, έμμεσα και συνεχώς, ο όγκος της παραγωγής τους δεν μπορεί να μετρηθεί με βάση το κατά πόσο χρησιμοποιούνται.
- 10.44. Στην πράξη μπορεί να μην είναι δυνατό να έχουμε αξιόπιστους δείκτες ποσότητας για μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες που παρέχονται σε άτομα και, επομένως, αυτές θα πρέπει να μετρώνται, από άποψη όγκου, με τις μεθόδους που

χρησιμοποιούνται και για τις καθαρά συλλογικές υπηρεσίες. Στην περίπτωση αυτή είναι αναγκαίο να ξεκινήσουμε από μια αποτίμηση σε σταθερές τιμές των διαφόρων στοιχείων του κόστους αυτής της παραγωγής, δηλαδή:

- α) ενδίαμεση ανάλωση·
- β) εισόδημα εξαρτημένης εργασίας·
- γ) λοιποί φόροι επί της παραγωγής, μείον λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής·
- δ) ανάλωση παγίου κεφαλαίου.

Η χρήση μέτρων των εισροών ως υποκαταστάτων για την παραγωγή σημαίνει ότι δεν είναι δυνατή η ανάλυση της παραγωγικότητας.

- 10.45. Ο υπολογισμός της ενδίαμεσης ανάλωσης σε στάθερες τιμές δεν δημιουργεί ιδιαίτερα θεωρητικά προβλήματα όσον αφορά το έτος βάσης δεδομένου ότι η ενδίαμεση ανάλωση αναφέρεται σε αγαθά και εμπορεύσιμες υπηρεσίες. Μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε με τον αποπληθωρισμό των τρεχουσών αξιών με βάση ένα δείκτη τιμών της ενδίαμεσης ανάλωσης ή με βάση τις ποσότητες, ανατιμημένες σε τιμές του έτους βάσης.
- 10.46. Ο υπολογισμός, σε σταθερές τιμές, του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας και της ανάλωσης παγίου κεφαλαίου σε βιομηχανίες μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών πραγματοποιείται με τις γενικές μεθόδους που περιγράφονται στις παραγράφους 10.53 και 10.54 παρακάτω. Οι λοιποί φόροι επί της παραγωγής είναι συχνά τέτοιου είδους ώστε να μπορούν να αναφέρονται σε ένα δείκτη όγκου, π.χ. όγκο απασχόλησης, αριθμό χρησιμοποιούμενων αυτοκινήτων.

Φόροι και επιδοτήσεις προϊόντων και εισαγωγών

- 10.47. Το ολοκληρωμένο σύστημα δεικτών τιμών και όγκου, αν και ουσιαστικά περιορίζεται σε συναλλαγές σχετικές με αγαθά και υπηρεσίες, δεν αποκλείει τη δυνατότητα υπολογισμού μέτρων των μεταβολών της τιμής και του όγκου για ορισμένες άλλες συναλλαγές. Αυτή η δυνατότητα υπάρχει, ιδιαίτερα, στην περίπτωση των φόρων και των επιδοτήσεων που συνδέονται άμεσα με την ποσότητα ή την αξία των αγαθών και των υπηρεσιών που είναι υποκείμενο ορισμένων συναλλαγών. Στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων, οι αξίες εμφανίζονται σαφώς. Εφαρμόζοντας τους κανόνες που περιγράφονται παρακάτω, είναι δυνατός ο καθορισμός μέτρων τιμής και όγκου για τις κατηγορίες των φόρων και των επιδοτήσεων που καταγράφονται στους λογαριασμούς αγαθών και υπηρεσιών, και συγκεκριμένα:

- α) φόροι επί των προϊόντων, εκτός από το ΦΠΑ (D.212 και D214)·
- β) επιδοτήσεις επί των προϊόντων (D.31)·
- γ) ΦΠΑ επί των προϊόντων (D.211).

- 10.48. Η πιο απλή περίπτωση είναι οι φόροι που αντιπροσωπεύουν ένα σταθερό ποσό ανά μονάδα ποσότητας του προϊόντος που είναι υποκείμενο της συναλλαγής. Η αξία των προσόδων από ένα τέτοιο φόρο εξαρτάται από τα ακόλουθα:

- α) ποσότητα των προϊόντων που υπεισέρχονται στη συναλλαγή·
- β) ποσό που εισπράττεται ανά μονάδα, δηλαδή τιμή φορολόγησης.

Η ανάλυση της μεταβολής της αξίας στις δύο συνιστώσες της δεν παρουσιάζει ουσιαστικά καμιά δυσκολία. Η διακύμανση του όγκου καθορίζεται από τη μεταβολή των ποσοτήτων των φορολογουμένων προϊόντων· η διακύμανση της τιμής αντιστοιχεί στη μεταβολή του ποσού που εισπράττεται ανά μονάδα, δηλαδή στη μεταβολή της τιμής φορολόγησης.

- 10.49. Μια πιο συνήθη περίπτωση είναι αυτή κατά την οποία ο φόρος αντιπροσωπεύει ένα ορισμένο ποσοστό της αξίας της συναλλαγής. Η αξία των προσόδων από ένα τέτοιο φόρο εξαρτάται από τα ακόλουθα:

- α) ποσότητα των προϊόντων που υπεισέρχονται στη συναλλαγή·
- β) τιμή των προϊόντων που υπεισέρχονται στη συναλλαγή·
- γ) ποσοστό φορολογίας (εκατοστιαίο).

Στην περίπτωση αυτή, η τιμή φορολόγησης καθορίζεται εφαρμόζοντας το φορολογικό ποσοστό στην τιμή του προϊόντος. Η μεταβολή της αξίας των προσόδων από ένα φόρο αυτού του είδους μπορεί επίσης να διαρθεθεί στη μεταβολή του όγκου που προσδιορίζεται από τη μεταβολή των ποσοτήτων των φορολογουμένων προϊόντων, και στη μεταβολή της τιμής που αντιστοιχεί στη μεταβολή της τιμής φορολόγησης ($\beta \times \gamma$).

- 10.50. Το ύψος των φόρων επί των προϊόντων εκτός από το ΦΠΑ (D.212 και D.214) μετράται, από άποψη όγκου, εφαρμόζοντας στις ποσότητες των παραγομένων ή εισαγομένων προϊόντων τις τιμές φορολόγησης του έτους βάσης, ή εφαρμόζοντας στην αξία της παραγωγής ή των εισαγωγών, ανατιμημένη σε τιμές του έτους βάσης, τα φορολογικά ποσοστά του έτους βάσης. Πρέπει να προσεχθεί το γεγονός ότι οι τιμές φορολόγησης μπορεί να διαφέρουν από τη μια χρήση στην άλλη. Αυτό λαμβάνει υπόψη στους πίνακες προσφοράς και χρήσεων.

- 10.51. Με τον ίδιο τρόπο, το ύψος των επιδοτήσεων προϊόντων (D.31) μετράται, από άποψη όγκου, εφαρμόζοντας στις ποσότητες των παραγομένων ή εισαγομένων προϊόντων τις τιμές επιδοτήσεως του έτους βάσης, ή εφαρμόζοντας στην αξία της παραγωγής ή των εισαγωγών, ανατιμημένη με βάση τις τιμές του έτους βάσης, τα ποσοστά επιδοτήσεων του έτους βάσης, λαμβάνοντας υπόψη τα διαφορετικά ποσοστά επιδοτήσεων για διαφορετικές χρήσεις.

10.52. Ο ΦΠΑ επί των προϊόντων (D11) υπολογίζεται ως καθαρός τόσος για το σύνολο της οικονομίας όσο και για επιμέρους βιομηχανίες και άλλους χρήστες, και αναφέρεται μόνο στο μη εκλεπτό ΦΠΑ. Αυτός ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ του ΦΠΑ που τιμολογείται στα προϊόντα και του ΦΠΑ που εκπίπτει από τους χρήστες αυτών των προϊόντων. Ως εναλλακτική λύση, είναι επίσης δυνατόν να καθορισθεί ο ΦΠΑ επί των προϊόντων ως το άθροισμα όλων των μη εκλεπτόων ποσών που πρέπει να καταβληθούν από τους χρήστες.

Ο μη εκλεπτός ΦΠΑ σε σταθερές τιμές μπορεί να υπολογιστεί εφαρμόζοντας τα ποσοστά ΦΠΑ που ίσχυαν κατά το έτος βάσης στις ροές, εκφρασμένες σε τιμές του έτους βάσης. Έτσι, οποιαδήποτε αλλαγή του ποσοστού ΦΠΑ για το τρέχον έτος θα αντανακλάται στο δείκτη τιμών και όχι στο δείκτη όγκου του μη εκλεπτού ΦΠΑ.

Το τμήμα του εκλεπτού ΦΠΑ στον τιμολογηθέντα, και επομένως στο μη εκλεπτό, ΦΠΑ μπορεί να μεταβληθεί:

- α) είτε λόγω μεταβολής του δικαιώματος να εκπέσει ο ΦΠΑ λόγω μεταβολής των φορολογικών νόμων ή κανονισμών, που ισχύει με ή χωρίς χρονική υστέρηση·
- β) είτε λόγω μεταβολής της διάρθρωσης των χρήσεων του προϊόντος (π.χ. αύξηση του μέρους των χρήσεων για τις οποίες μπορεί να εκπέσει ο ΦΠΑ).

Μια μεταβολή του ύψους του εκλεπτού ΦΠΑ λόγω μεταβολής του δικαιώματος να εκπέσει ο ΦΠΑ θα αντιμετωπίζεται με τη μέθοδο που περιγράφεται εδώ, ως μεταβολή της τιμής φορολόγησης, και το ίδιο ισχύει και για μια μεταβολή του ποσοστού του τιμολογηθέντος ΦΠΑ.

Εξάλλου, μια μεταβολή του ύψους του εκλεπτού ΦΠΑ λόγω μεταβολής της διάρθρωσης των χρήσεων του προϊόντος αποτελεί μεταβολή του όγκου του εκλεπτού ΦΠΑ, που θα πρέπει να αντανακλάται στο δείκτη όγκου του ΦΠΑ επί προϊόντων.

Ανάλωση παγίου κεφαλαίου

10.53. Ο υπολογισμός μέτρων όγκου για την ανάλωση παγίου κεφαλαίου δεν δημιουργεί ιδιαίτερα προβλήματα εφόσον υπάρχουν ικανοποιητικά δεδομένα σχετικά με τη σύνθεση του αποθέματος παγίων κεφαλαιουχικών αγαθών. Η μέθοδος διαρκούς απογραφής, που χρησιμοποιείται στις περισσότερες χώρες, προϋποθέτει, ήδη, για την εκτίμηση της ανάλωσης παγίου κεφαλαίου σε τρέχουσες τιμές, την ανάγκη μετάβασης μέσω του υπολογισμού του αποθέματος παγίων κεφαλαιουχικών αγαθών σε σταθερές τιμές. Για τη μετάβαση από την αποτίμηση στο κόστος απόκτησης προς την αποτίμηση σε κόστος αντικατάστασης, χρειάζεται πρώτα η αποτίμηση κεφαλαιουχικών αγαθών που αγοράστηκαν σε διάστημα διαφορετικών περιόδων σε μια ομοιογενή βάση, δηλαδή σε τιμές του έτους βάσης. Οι δείκτες τιμής και όγκου που καταρτίζονται με αυτή τη διαδικασία μπορούν επομένως να χρησιμοποιηθούν για τον υπολογισμό της αξίας της ανάλωσης παγίου κεφαλαίου σε σταθερές τιμές και του σχετικού δείκτη τιμών.

Όταν δεν υπάρχει διαρκής απογραφή του αποθέματος παγίων κεφαλαιουχικών αγαθών, η μεταβολή της ανάλωσης παγίου κεφαλαίου σε σταθερές τιμές μπορεί να προσδιορισθεί αποπληθωρίζοντας τα δεδομένα σε τρέχουσες τιμές με βάση δείκτες τιμών που προκύπτουν από δεδομένα σχετικά με τον ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου κατά προϊόν. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ηλικιακή δομή των αγορασθέντων κεφαλαιουχικών αγαθών.

Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας

10.54. Για τη μέτρηση του όγκου των εισροών εργασίας, ως μονάδα ποσότητας του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας μπορεί να θεωρείται μία ώρα εργασίας ενός δεδομένου τύπου και επιπέδου προσόντων. Όπως συμβαίνει και με τα αγαθά και τις υπηρεσίες, πρέπει να αναγνωρίζονται διαφορετικές ποιότητες εργασίας και να υπολογιστούν ποσοτικές σχέσεις για κάθε ξεχωριστό είδος εργασίας. Η τιμή που αναφέρεται σε κάθε είδος εργασίας είναι η αμοιβή που καταβάλλεται ανά ώρα, η οποία μπορεί να ποικίλλει, φυσικά, από το ένα είδος εργασίας στο άλλο. Ένα μέτρο του όγκου της εργασίας που πραγματοποιήθηκε μπορεί να υπολογιστεί ως σταθμικός μέσος των ποσοτικών σχέσεων για διάφορα είδη εργασίας, σταθμισμένα με βάση τις αξίες του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας κατά το προηγούμενο έτος ή το έτος βάσης. Ως εναλλακτική μέθοδος, μπορεί να υπολογιστεί ένας δείκτης μισθολογικής διαβάθμισης για την εργασία, υπολογίζοντας ένα σταθμικό μέσο των αναλογικών μεταβολών των ωρομισθιών για διάφορα είδη εργασίας, χρησιμοποιώντας πάλι ως μέσο στάθμισης το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας. Εάν υπολογίζεται άμεσα ένας δείκτης όγκου τύπου Laspeyres, μέσω του αποπληθωρισμού των μεταβολών του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας σε τρέχουσες τιμές με ένα δείκτη της μέσης μεταβολής του ωρομισθίου, ο τελευταίος δείκτης θα πρέπει να είναι τύπου Paasche.

10.55. Για να μετρηθεί πραγματική αγοραστική δύναμη του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας, η ροή αυτή μπορεί να αποπληθωρισθεί με ένα δείκτη που θα αντανακλά τις χρήσεις αυτών των εισοδημάτων. Ο δείκτης τιμών που επιλέγεται συνήθως για το σκοπό αυτό είναι ο σιωπηρός αποπληθωριστής της ατομικής καταναλωτικής δαπάνης ή ο δείκτης τιμών καταναλωτή.

Αποθέματα παραχθέντων παγίων περιουσιακών στοιχείων και απογραφές

10.56. Απαιτούνται δεδομένα σε σταθερές τιμές τόσο για τα αποθέματα παραχθέντων παγίων περιουσιακών στοιχείων όσο και για τις απογραφές. Για τα πρώτα, δεδομένα όπως αυτά που απαιτούνται για τον υπολογισμό των ρυθμών απόδοσης κεφαλαίου είναι διαθέσιμα εάν χρησιμοποιείται η μέθοδος της διαρκούς απογραφής. Σε άλλες περιπτώσεις μπορούν να συλλεγούν από τους παραγωγούς πληροφορίες για τις αξίες των αποθεμάτων περιουσιακών στοιχείων και να αποπληθωριστούν με βάση τους δείκτες τιμών που χρησιμοποιούνται για το σχηματισμό παγίου κεφαλαίου, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικιακή δομή των αποθεμάτων.

Οι μεταβολές των αποθεμάτων μετρώνται με βάση την αξία των εισόδων στα αποθέματα μείον την αξία των εξόδων από τα αποθέματα, και την αξία τυχόν επερχομένων ζημιών των αγαθών που βρίσκονται στα αποθέματα κατά τη διάρκεια μιας δεδομένης περιόδου. Εκτιμήσεις σε σταθερές τιμές μπορούν να πραγματοποιηθούν αποπληθωρίζοντας τις συνιστώσες αυτές. Όταν οι μεταβολές του όγκου και των τιμών των αποθεμάτων είναι σχετικά τακτικές, μπορούν επίσης να γίνουν εκτιμήσεις των μεταβολών των αποθεμάτων είναι σχετικά τακτικές, μπορούν επίσης να γίνουν εκτιμήσεις των μεταβολών των αποθεμάτων πολλαπλασιάζοντας τη μεταβολή του όγκου των αποθεμάτων με τις μέσες τιμές του τρέχοντος έτους ή του έτους βάσης. Ως δεύτερη εναλλακτική λύση και ως μέσο επαλήθευσης, μπορούν επίσης να γίνουν εκτιμήσεις των μεταβολών των αποθεμάτων ως η διαφορά μεταξύ των αποθεμάτων που τηρούνται κατά το τέλος και κατά την αρχή της περιόδου, αντιστοίχως. Για το σκοπό αυτό η αξία των αποθεμάτων μείον την ανατίμηση ανάλογα με τους λογαριασμούς των παραγωγών πρέπει να ανατιμηθεί και να εκφραστεί σε μέσες τιμές, είτε του τρέχοντος έτους είτε του έτους βάσης. Αν αναφέρονται στο τρέχον έτος, η αξία μετρά τις μεταβολές του όγκου των αποθεμάτων σε τρέχουσες τιμές. Αν οι μέσες τιμές αναφέρονται στο έτος βάσης η αξία αντιστοιχεί σε μεταβολές όγκου αποθεμάτων σε τιμές έτους βάσης.

Μέτρα του πραγματικού εισοδήματος για το σύνολο της οικονομίας

- 10.57. Δεν είναι δυνατό να διαιρεθούν οι ροές εισοδήματος σε συνιστώσες τιμής και ποσότητας και για το λόγο αυτό δεν μπορούν να οριστούν τα μέτρα τιμής και όγκου με τον τρόπο που περιγράφεται ανωτέρω για τις ροές και τα αποθέματα. Οι ροές εισοδήματος μπορούν να μετρηθούν σε πραγματικούς όρους μόνο εάν καταρτιστεί ένα επιλεγμένο «καλάθι» αγαθών και υπηρεσιών για τα οποία δαπανάται κατά κανόνα το εισόδημα και χρησιμοποιηθεί ο δείκτης τιμών του καλαθιού αυτού ως αποπληθωριστής των τρεχόντων εισοδημάτων. Η επιλογή είναι πάντοτε αυθαίρετη με την έννοια ότι το εισόδημα σπάνια δαπανάται συγκεκριμένα για αγορές κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου. Ένα μέρος του εισοδήματος μπορεί να αποταμιευθεί για αγορές σε μεταγενέστερες περιόδους, ή, εναλλακτικά, οι αγορές κατά την τρέχουσα περίοδο μπορούν να χρηματοδοτηθούν κατά ένα μέρος από προηγούμενες αποταμιεύσεις.
- 10.58. Το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε σταθερές τιμές μετρά τη συνολική παραγωγή (μείον την ενδιάμεση ανάλωση), από άποψη όγκου, για το σύνολο της οικονομίας. Το συνολικό πραγματικό εισόδημα των μόνιμων κατοίκων επηρεάζεται όχι μόνο από αυτόν τον όγκο παραγωγής αλλά και από την αναλογία με την οποία οι εξαγωγές μπορούν να ανταλλαγούν με εισαγωγές από την αλλοδαπή. Εάν βελτιωθούν οι όροι εμπορίου, απαιτούνται λιγότερες εξαγωγές για να αγοραστεί ένας δεδομένος όγκος εισαγωγών, έτσι ώστε για ένα δεδομένο επίπεδο εγχώριας παραγωγής τα αγαθά και οι υπηρεσίες μπορούν να αναδιαμενηθούν από τις εξαγωγές προς την κατανάλωση ή το σχηματισμό κεφαλαίου.
- 10.59. Το πραγματικό ακαθάριστο εγχώριο εισόδημα μπορεί να υπολογιστεί προσθέτοντας το λεγόμενο κέρδος χρήσης στα στοιχεία του όγκου του ακαθάριστου εγχωρίου προϊόντος. Το κέρδος — ή, ενδεχομένως, ζημία — χρήσης ορίζεται ως:

$$T = \frac{X - M}{P} - \left[\frac{X}{P_x} - \frac{M}{P_m} \right]$$

δηλαδή το τρέχον ισοζύγιο εξαγωγών μείον τις εισαγωγές, αποπληθωρισμένο με έναν δείκτη τιμών P , μείον τη διαφορά μεταξύ της αποπληθωρισμένης αξίας των εξαγωγών και της αποπληθωρισμένης αξίας των εισαγωγών. Η επιλογή ενός κατάλληλου αποπληθωριστή P για τα τρέχοντα εμπορικά ισοζύγια θα πρέπει να γίνεται από τις στατιστικές αρχές μιας χώρας, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν στη χώρα αυτή. Στις περιπτώσεις που υπάρχει αβεβαιότητα όσον αφορά την επιλογή του αποπληθωριστή, ένας κατάλληλος αποπληθωριστής ενδέχεται να είναι ένας μέσος όρος των δεικτών τιμών εισαγωγών και εξαγωγών.

- 10.60. Διάφορα συνολικά μεγέθη πραγματικού εισοδήματος επισημαίνονται και ορίζονται με τον τρόπο που παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

	ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε σταθερές τιμές
<i>συν</i>	το κέρδος ή ζημία χρήσης από μεταβολές των όρων εμπορίου
<i>ίσον με</i>	πραγματικό ακαθάριστο εγχώριο εισόδημα
<i>συν</i>	πραγματικά πρωτογενή εισοδήματα εισπρακτέα από την αλλοδαπή
<i>μείον</i>	πραγματικά πρωτογενή εισοδήματα πληρωτέα στην αλλοδαπή
<i>ίσον με</i>	πραγματικό ακαθάριστο εθνικό εισόδημα
<i>συν</i>	πραγματικές τρέχουσες μεταβιβάσεις εισπρακτέες από την αλλοδαπή
<i>μείον</i>	πραγματικές τρέχουσες μεταβιβάσεις πληρωτέες στην αλλοδαπή
<i>ίσον με</i>	πραγματικό ακαθάριστο εθνικό διαθέσιμο εισόδημα
<i>μείον</i>	ανάλωση παγίου κεφαλαίου σε σταθερές τιμές
<i>ίσον με</i>	πραγματικό καθαρό εθνικό διαθέσιμο εισόδημα.

Για να είναι δυνατή η έκφραση των διαφόρων συνολικών μεγεθών του εθνικού εισοδήματος σε πραγματικούς όρους, συνιστάται ο αποπληθωρισμός των εισπρακτέων και των πληρωτέων των πρωτογενών εισοδημάτων και των μεταβιβάσεων από και προς την αλλοδαπή με έναν δείκτη της ακαθάριστης εγχώριας τελικής δαπάνης. Το πραγματικό εθνικό διαθέσιμο εισόδημα θα πρέπει να εκφράζεται ως καθαρό, αφαιρώντας από την ακαθάριστη αξία του την ανάληψη παγίου κεφαλαίου σε σταθερές τιμές.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΩΝ ΤΥΠΩΝ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΚΑΙ ΕΤΟΥΣ ΒΑΣΗΣ

- 10.61. Η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος δεικτών τιμών και όγκου προϋποθέτει μια συνειδητή επιλογή όσον αφορά τα είδη των δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν.
- 10.62. Το προτιμώμενο μέτρο των μεταβολών του όγκου από έτος σε έτος είναι ένας δείκτης όγκου Fisher που ορίζεται ως ο γεωμετρικός μέσος των δεικτών Laspeyres και Paasche. Οι μεταβολές του όγκου για μεγαλύτερες περιόδους προσδιορίζονται με αλυσιδωτή σύνδεση, δηλαδή με τη συσσώρευση των κινήσεων του όγκου από έτος σε έτος.
- 10.63. Το προτιμώμενο μέτρο για μεταβολές τιμών από έτος σε έτος είναι ένας δείκτης τιμών Fisher. Οι μεταβολές τιμών για μεγαλύτερες περιόδους προσδιορίζονται με αλυσιδωτή σύνδεση των ετησίων κινήσεων των τιμών.
- 10.64. Οι αλυσιδωτοί δείκτες που χρησιμοποιούν δείκτες όγκου Laspeyres για τη μέτρηση μεταβολών του όγκου και δείκτες τιμών Paasche για τη μέτρηση ετησίων κινήσεων τιμών αποτελούν αποδεκτές εναλλακτικές λύσεις για τους δείκτες Fisher.
- 10.65. Αν και το προτιμώμενο μέτρο του όγκου και της τιμής είναι ένας αλυσιδωτός δείκτης, θα πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι η έλλειψη προσθετικής συνέπειας μπορεί να είναι σημαντικό μειονέκτημα για πολλά είδη ανάλυσης.

Ένα μακροοικονομικό μέγεθος ορίζεται ως το άθροισμα των συνιστωσών τους. Για λόγους προσθετικότητας απαιτείται η ταυτότητα αυτή να διατηρείται όταν οι αξίες τόσο ενός μακροοικονομικού μεγέθους όσο και των συνιστωσών τους για μια ορισμένη περίοδο αναφοράς υπολογίζονται με διαχρονική προβολή χρησιμοποιώντας ένα σύνολο δεικτών όγκου.

- 10.66. Συνιστάται επομένως να καταρτίζονται αναλυτικά δεδομένα σε σταθερές τιμές — δηλαδή άμεση αποτίμηση των τρεχουσών σε τιμές έτους βάσης — εκτός από τους αλυσιδωτούς δείκτες, για τα κύρια συνολικά μεγέθη.

Η εκτίμηση δεδομένων των λογαριασμών σε σταθερές τιμές πρέπει να γίνεται στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο ανάλυσης για να είναι συνεπή τα δεδομένα στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου συστήματος μέτρων τιμής και όγκου. Οι πίνακες προσφοράς και χρήσεων αποτελούν το κεντρικό, εννοιολογικό και στατιστικό πλαίσιο για όλα τα μέτρα σε σταθερές τιμές. Πρόσθετα δεδομένα εμφανίζονται σε συμπληρωματικούς πίνακες.

Πάντως, οι σειρές δεδομένων σε σταθερές τιμές πρέπει να μεταφέρονται σε νέα βάση με την πάροδο του χρόνου. Το ΕΣΟΑ έχει υιοθετήσει την αρχή της μεταβολής του έτους βάσης κάθε πέντε έτη από το 1995. Όταν αλλάζει το έτος βάσης συνηθίζεται να συνδέονται τα δεδομένα της παλιάς βάσης με τα δεδομένα της νέας βάσης και όχι να γίνεται η μεταβολή της βάσης αναδρομικά. Όταν ανανεώνεται το έτος βάσης χάνεται η προσθετικότητα λόγω της σύνδεσης.

- 10.67. Όταν οι αξίες του έτους βάσης υπολογίζονται με προβολή μέσω αλυσιδωτών δεικτών όγκου, θα πρέπει να εξηγείται στους χρήστες γιατί δεν υπάρχει προσθετικότητα στους πίνακες.

Τα μη προσθετικά δεδομένα «σταθερών τιμών» δημοσιεύονται χωρίς καμία αναπροσαρμογή. Η μέθοδος αυτή είναι διαφανής και δείχνει στους χρήστες την έκταση του προβλήματος.

Αυτό δεν αποκλείει τη δυνατότητα να υπάρχουν περιπτώσεις κατά τις οποίες οι αρμόδιοι για την κατάρτιση των δεδομένων μπορεί να κρίνουν ότι είναι καλύτερο να εξαλειφθούν οι ασυμφωνίες για να βελτιωθεί η συνολική συνέπεια των δεδομένων.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΙΜΗΣ ΚΑΙ ΟΓΚΟΥ ΓΙΑ ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ

- 10.68. Οι συγκρίσεις τιμών και όγκων μεταξύ κρατών αντιμετωπίζουν τη δυσκολία της σύγκρισης διαφορετικών εθνικών νομισμάτων. Δεδομένου ότι οι νομοματικές ισοτιμίες ούτε είναι επαρκώς σταθερές για το σκοπό αυτό ούτε αντανακλούν σωστά τις διαφορές της αγοραστικής δύναμης, πρέπει να χρησιμοποιηθεί μια μεθοδολογία παρόμοια με αυτή που χρησιμοποιείται για διαχρονικές συγκρίσεις στην ίδια χώρα. Επομένως, πρέπει να καταρτιστούν δείκτες τιμών και όγκου μεταξύ ζευγών χωρών, εφαρμόζοντας τους τύπους δεικτών που χρησιμοποιούνται και για τη μέτρηση μεταβολών μεταξύ χρονικών περιόδων. Οποιαδήποτε από τις δύο χώρες Α και Β μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να προσδιοριστούν οι σταθμίσεις και — από την πλευρά της χώρας Α — μπορεί να υπολογιστεί τόσο ένας δείκτης τύπου Laspeyres με σταθμίσεις από τη χώρα Α όσο και ένας δείκτης τύπου Paasche με σταθμίσεις από τη χώρα Β.
- 10.69. Αν οι οικονομίες των δύο χωρών διαφέρουν πολύ μεταξύ τους, το άνοιγμα μεταξύ αυτών των δύο δεικτών μπορεί να είναι αρκετά μεγάλο και τα αποτελέσματα θα εξαρτώνται υπερβολικά από το ποιος από τους δύο θα επιλεγεί. Επομένως, για δυαδικές συγκρίσεις ο ΕΣΟΑ απαιτεί τη χρήση ενός μέσου όρου μεταξύ των δύο, με τη μορφή ενός δείκτη Fisher.

- 10.70. Οι άμεσες ποσοτικές συγκρίσεις μεταξύ οικονομικών συνθηκών που έχουν ελάχιστα κοινά στοιχεία μεταξύ τους είναι από τη φύση τους δύσκολες και, επομένως, η καλύτερη εναλλακτική λύση είναι η μέθοδος του αποπληθωρισμού των τρεχουσών αξιών με δείκτες τιμών. Αυτό ισχύει ακόμη περισσότερο για τις διεθνείς παρά για τις διαχρονικές συγκρίσεις. Με τον προσεκτικό προσδιορισμό και επισήμανση των προϊόντων, μπορούν να υπολογιστούν σχέσεις τιμών με βάση πληροφορίες που συλλέγονται με απογραφές τιμών σε κάθε χώρα. Δεδομένου ότι οι τιμές είναι εκφρασμένες σε εθνικά νομίσματα, η ερμηνεία των σχέσεων τιμών εισάγει την έννοια της ισοτιμίας αγοραστικής δύναμης (ΙΑΔ). Για ένα δεδομένο προϊόν η ΙΑΔ μεταξύ δύο νομισμάτων των χωρών Α και Β ορίζεται ως ο αριθμός νομισματικών μονάδων της χώρας Β που απαιτούνται στη χώρα Β για να αγοραστεί η ίδια ποσότητα που προϊόντος που αγοράζεται στη χώρα Α με μια νομισματική μονάδα της χώρας Α. Η ΙΑΔ για ομάδες προϊόντων και διαδοχικά υψηλότερα επίπεδα άθροισης μέχρι το ΑΕγχΠ καταρτίζονται με τη στάθμιση των ΙΑΔ των προϊόντων με βάση το μερίδιό τους στις δαπάνες. Για να καταρτιστεί ένας δείκτης επιπέδων τιμών μεταξύ των δύο χωρών, ο δείκτης ΙΑΔ πρέπει να διαιρεθεί με την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ των δύο χωρών.
- 10.71. Για τις μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες, οι διεθνείς συγκρίσεις αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα με τις διαχρονικές συγκρίσεις. Αυτό σημαίνει ότι η παραγωγή μετράται ως το άθροισμα των εισροών. Η μέθοδος που χρησιμοποιείται σήμερα για τις συγκρίσεις στο χώρο είναι η κατάρτιση ΙΑΔ με βάση τις σχέσεις τιμών για σημαντικά στοιχεία των εισροών αυτών. Η μέθοδος αυτή, που προϋποθέτει συγκρίσεις όγκων των εισαγωγών, δεν λαμβάνει υπόψη τις διαφορές της παραγωγικότητας στην παραγωγή μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών στις χώρες όπου γίνεται η σύγκριση. Επομένως, πρέπει να αναπτυχθούν μέθοδοι που οδηγούν σε συγκρίσεις του όγκου της παραγωγής μη εμπορεύσιμων υπηρεσιών. Αυτό θα πρέπει καταρχήν να είναι εφικτό για επιμέρους μη εμπορεύσιμες υπηρεσίες, με τον ίδιο γενικό τρόπο που ισχύει για τις διαχρονικές συγκρίσεις.
- 10.72. Το ΕΣΟΛ αναγνωρίζει την ανάγκη διενέργειας διεθνών συγκρίσεων τιμών και όγκων μεταξύ χωρών. Ο κύριος στόχος είναι οι συγκρίσεις όγκου του ΑΕγχΠ και των χρήσεων του και θα πρέπει να καλύπτεται ο όρος της μεταβατικότητας. Η μεταβατικότητα σημαίνει ότι ο άμεσος δείκτης της χώρας Γ με βάση τη χώρα Α ισούται με τον έμμεσο δείκτη που προκύπτει με τον πολλαπλασιασμό του άμεσου δείκτη της χώρας Β με βάση τη χώρα Α επί τον άμεσο δείκτη της χώρας Γ με βάση τη χώρα Β.
- 10.73. Η προσέγγιση που υιοθετείται από το ΕΣΟΛ για τον υπολογισμό ενός συνόλου πολυμερών μέτρων όγκου και ΙΑΔ είναι η εκκίνηση από δυαδικές συγκρίσεις μεταξύ όλων των δυνατών ζευγών των σχετικών χωρών. Οι δείκτες Fisher που χρησιμοποιούνται για το σκοπό αυτό δεν είναι μεταβατικοί, είναι όμως δυνατό να προκύψει από αυτούς ένα σύνολο μεταβατικών δεικτών που μοιάζουν όσο το δυνατό περισσότερο με τους αρχικούς δείκτες Fisher, χρησιμοποιώντας το παραδοσιακό κριτήριο των ελαχίστων τετραγώνων για το σκοπό αυτό. Η ελαχιστοποίηση των αποκλίσεων μεταξύ των αρχικών δεικτών Fisher και των επιθυμητών μεταβατικών δεικτών οδηγεί στον καλούμενο τύπο EKS.
- 10.74. Ο δείκτης EKS χρησιμοποιεί όλους τους έμμεσους δείκτες που συνδέουν τη χώρα i με τη χώρα k καθώς και τον άμεσο δείκτη μεταξύ τους. Μεταξύ των χωρών i και k υπάρχει ο γεωμετρικός μέσος του άμεσου δείκτη μεταξύ της i και k και οποιoσδήποτε πιθανός έμμεσος δείκτης που συνδέει τις χώρες i και k . Ο άμεσος δείκτης έχει διπλάσιο βάρος από κάθε έμμεσο δείκτη. Η μεταβατικότητα επιτυγχάνεται με τη συμμετοχή όλων των άλλων χωρών στο δείκτη EKS για οποιοδήποτε ζεύγος χωρών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΙΣΡΟΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- 11.01. Ορισμένες συγκρίσεις μεταξύ χωρών ή μεταξύ βιομηχανιών ή τομέων μιας οικονομίας, έχουν νόημα μόνο εάν τα μακροοικονομικά μεγέθη των εθνικών λογαριασμών (για παράδειγμα, ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, τελική κατανάλωση των νοικοκυριών, προστιθέμενη αξία μιας βιομηχανίας, εισόδημα εξαρτημένης εργασίας) εξετάζονται σε σχέση με τον αριθμό των κατοίκων, και με μεταβλητές για τις εισροές εργασίας. Επομένως, είναι απαραίτητο να υπάρχουν ορισμοί του συνολικού πληθυσμού, της απασχόλησης, των θέσεων απασχόλησης, του συνόλου των ωρών εργασίας που πραγματοποιήθηκαν, του ισοδύναμου πλήρους απασχόλησης και της εισροής εργασίας μισθωτών σε σταθερές αμοιβές, που συνδέονται στενά με τις έννοιες που χρησιμοποιούνται στους εθνικούς λογαριασμούς.
- 11.02. Οι τίτλοι αυτοί καθορίζονται στο σύστημα με βάση τις έννοιες της οικονομικής επιζωότητας και του επικέντρου ενδιαφέροντος.
- 11.03. Οι εισροές εργασίας πρέπει να ταξινομούνται με βάση τις στατιστικές μονάδες που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση της παραγωγής, δηλαδή την τοπική μονάδα οικονομικής δραστηριότητας και τη θεσμική μονάδα.
- 11.04. Τα μακροοικονομικά μεγέθη στα οποία αναφέρονται τα στοιχεία για τον πληθυσμό και τις εισροές εργασίας είναι ετήσια σύνολα. Επομένως, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μέσοι όροι τιμών των στοιχείων για τον πληθυσμό και τις εισροές εργασίας για όλο το έτος.

Όταν διενεργούνται έρευνες πολλές φορές κατά τη διάρκεια του έτους, τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται είναι ο μέσος όρος των αποτελεσμάτων που συγκεντρώνονται σε αυτές τις ημερομηνίες.

Όταν πραγματοποιείται μία μόνο έρευνα, πρέπει να εξακριβωθεί ότι η περίοδος που χρησιμοποιείται είναι πλήρως αντιπροσωπευτική· οι τελευταίες διαθέσιμες πληροφορίες για διακυμάνσεις κατά τη διάρκεια του έτους θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των στοιχείων για το σύνολο του έτους. Για παράδειγμα, για την εκτίμηση της μέσης απασχόλησης, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι ορισμένα άτομα δεν εργάζονται ολόκληρο το έτος (περιστασιακοί ή/και εποχικοί εργαζόμενοι).

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

- 11.05. *Ορισμός:* Σε μια δεδομένη ημερομηνία, ο συνολικός πληθυσμός μιας χώρας αποτελείται από όλα τα άτομα, ημεδαπά ή αλλοδαπά, που είναι μόνιμα εγκατεστημένα στην οικονομική επιζωότητα της χώρας, ακόμη και όταν απουσιάζουν προσωρινά από τη χώρα αυτή. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ένας ετήσιος μέσος όρος των καταμετρήσεων αποτελεί την κατάλληλη βάση για την εκτίμηση των μεταβλητών των εθνικών λογαριασμών ή για χρήση ως παρονομαστής σε συγκρίσεις.

- 11.06. Ο συνολικός πληθυσμός ορίζεται για τους εθνικούς λογαριασμούς σύμφωνα με την έννοια της διαμονής (βλέπε κεφάλαιο σχετικό με μονάδες και ομαδοποίηση μονάδων).

Ένα άτομο που διαμένει, ή σκοπεύει να διαμείνει, στην οικονομική επιζωότητα της χώρας για περίοδο ενός έτους ή περισσότερο, θεωρείται ότι είναι μόνιμα εγκατεστημένο στη χώρα αυτή.

Ένα άτομο θεωρείται ότι απουσιάζει προσωρινά αν είναι μόνιμα εγκατεστημένο στη χώρα αλλά διαμένει, ή σκοπεύει να διαμείνει, στην αλλοδαπή για περίοδο μικρότερη από ένα έτος.

Όλα τα άτομα που ανήκουν στο ίδιο νοικοκυριό⁽¹⁾ είναι κάτοικοι του τόπου στον οποίο το νοικοκυριό έχει επίκεντρο οικονομικού ενδιαφέροντος: δηλαδή, εκεί όπου το νοικοκυριό διατηρεί κατοικία, ή σειρά κατοικιών, την οποία ή τις οποίες τα μέλη του νοικοκυριού αντιμετωπίζουν και χρησιμοποιούν ως κύρια κατοικία. Ένα μέλος ενός νοικοκυριού μόνιμου κατοίκου εξακολουθεί να είναι μόνιμος κάτοικος ακόμη και αν το άτομο αυτό πραγματοποιεί συχνά ταξίδια έξω από την οικονομική επιζωότητα, γιατί το επίκεντρο οικονομικού ενδιαφέροντος του ατόμου αυτού εξακολουθεί να βρίσκεται στην οικονομία της οποίας το νοικοκυριό είναι μόνιμος κάτοικος.

- 11.07. Ο συνολικός πληθυσμός μιας χώρας περιλαμβάνει:

- α) τους ημεδαπούς που είναι εγκατεστημένοι στη χώρα·
- β) τους ημεδαπούς πολίτες που διαμένουν στο εξωτερικό για περίοδο μικρότερη από ένα έτος (μεθοριακοί εργάτες, εποχικοί εργαζόμενοι, τουρίστες, ασθενείς, κ.π.λ.)·

⁽¹⁾ Η έννοια του νοικοκυριού ορίζεται στο κεφάλαιο «μονάδες και ομαδοποίηση μονάδων».

- γ) τους αλλοδαπούς πολίτες που είναι εγκατεστημένοι στη χώρα για περίοδο ενός έτους ή περισσότερο [συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού⁽²⁾ των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των διεθνών πολιτικών οργανισμών που βρίσκονται μέσα στη γεωγραφική επικράτεια της χώρας].
- δ) το αλλοδαπό στρατιωτικό προσωπικό⁽²⁾ που εργάζεται σε διεθνείς στρατιωτικούς οργανισμούς που βρίσκονται μέσα στη γεωγραφική επικράτεια της χώρας.
- ε) το αλλοδαπό προσωπικό τεχνικής βοήθειας⁽²⁾ με μακροπρόθεσμη απόσπαση που εργάζονται στη χώρα και θεωρούνται ότι απασχολούνται από την κυβέρνηση της χώρας υποδοχής για λογαριασμό της κυβέρνησης, ή του διεθνούς οργανισμού, που χρηματοδοτεί στην πραγματικότητα την εργασία τους.

Κατά συνθήκη, ο συνολικός πληθυσμός περιλαμβάνει επίσης τα ακόλουθα άτομα, ανεξάρτητα από τη διάρκεια παραμονής τους εκτός της χώρας:

- α) ημεδαπούς σπουδαστές στο εξωτερικό, ανεξάρτητα από τη διάρκεια των σπουδών τους.
- β) μέλη⁽²⁾ των ενόπλων δυνάμεων μιας χώρας που είναι εγκατεστημένα στην αλλοδαπή.
- γ) ημεδαπούς⁽²⁾ που ανήκουν στο προσωπικό εθνικών επιστημονικών βάσεων που είναι εγκατεστημένες εκτός της γεωγραφικής επικράτειας της χώρας.
- δ) ημεδαπούς⁽²⁾ που ανήκουν στο προσωπικό διπλωματικών αποστολών στο εξωτερικό.
- ε) ημεδαπά⁽²⁾ μέλη πληρωμάτων αλιευτικών σκαφών, άλλων πλοίων, αεροσκαφών και πλωτών εξεδρών των οποίων ένα μέρος ή το σύνολο της λειτουργίας τους πραγματοποιείται έξω από την οικονομική επικράτεια.

11.08. Αντιστοίχως, ο συνολικός πληθυσμός μιας χώρας δεν περιλαμβάνει:

- α) αλλοδαπούς πολίτες που παραμένουν στην επικράτεια λιγότερο από ένα έτος (μεθοριακοί εργάτες, εποχικά εργαζόμενοι, τουρίστες, ασθενείς, κ.λπ.).
- β) ημεδαπούς πολίτες που διαμένουν στο εξωτερικό για περίοδο ενός έτους ή περισσότερο.
- γ) ημεδαπό στρατιωτικό προσωπικό που εργάζεται σε διεθνείς οργανισμούς που βρίσκονται στην αλλοδαπή.
- δ) ημεδαπό προσωπικό τεχνικής βοήθειας με μακροπρόθεσμη απόσπαση που εργάζονται στο εξωτερικό, και θεωρούνται ότι απασχολούνται από την κυβέρνηση της χώρας υποδοχής για λογαριασμό της κυβέρνησης, ή του διεθνούς οργανισμού, που χρηματοδοτεί στην πραγματικότητα την εργασία τους.

και επίσης, κατά συνθήκη,

- α) αλλοδαπούς σπουδαστές, ανεξάρτητα από τη διάρκεια της παραμονής τους λόγω σπουδών στη χώρα.
- β) μέλη των ενόπλων δυνάμεων μιας ξένης χώρας που είναι εγκατεστημένα στη χώρα.
- γ) αλλοδαπό προσωπικό ξένων επιστημονικών βάσεων που είναι εγκατεστημένες στη γεωγραφική επικράτεια της χώρας.
- δ) μέλη ξένων διπλωματικών αποστολών που είναι εγκατεστημένες στη χώρα.

11.09. Ο ορισμός που δόθηκε πιο πάνω διαφέρει από τον παρόντα (ή de facto) πληθυσμό, ο οποίος αποτελείται από τα άτομα που είναι πραγματικά παρόντα στη γεωγραφική επικράτεια μιας χώρας σε μια δεδομένη ημερομηνία.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

11.10. *Ορισμός:* Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός περιλαμβάνει όλα τα άτομα και των δύο φύλων πάνω από μια ορισμένη ηλικία, που εξασφαλίζουν την προσφορά εργασίας για τις παραγωγικές δραστηριότητες (που εμπίπτουν στο παραγωγικό όριο του συστήματος), κατά τη διάρκεια μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου αναφοράς.

⁽²⁾ Συμπεριλαμβάνονται και τα μέλη των οικογενειών τους που τους συνοδεύουν.

Περιλαμβάνει όλα τα άτομα που καλύπτουν τις προϋποθέσεις για να συμπεριληφθούν στους αποσχολούμενους (μισθωτούς ή αυτοαπασχολούμενους) ή στους ανέργους.

Οι «μισθωτοί» και οι «αυτοαπασχολούμενοι» ορίζονται στον τίτλο «απασχόληση».

Οι «άνεργοι» ορίζονται στον τίτλο «ανεργία».

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

11.11. *Ορισμός:* Η απασχόληση καλύπτει όλα τα άτομα — μισθωτούς και αυτοαπασχολούμενους — που ασχολούνται με κάποια παραγωγική δραστηριότητα η οποία πραγματοποιείται μέσα στο όριο παραγωγής του συστήματος.

ΜΙΣΘΩΤΟΙ⁽³⁾

11.12. *Ορισμός:* Οι μισθωτοί ορίζονται ως όλα τα άτομα τα οποία, βάσει συμφωνίας, εργάζονται για άλλη θεσμική μονάδα μόνιμη κάτοικο και εισπράττουν αμοιβή (που καταγράφεται ως D.1, εισόδημα εξαρτημένης εργασίας).

Υπάρχει σχέση εργοδότη-μισθωτού όταν υπάρχει συμφωνία, επίσημη ή ανεπίσημη, μεταξύ μιας επιχείρησης και ενός ατόμου, η οποία συνήθως συνάπτεται εθελοντικά και από τις δύο πλευρές, είτε το άτομο εργάζεται για την επιχείρηση έναντι αμοιβής σε χρήμα είτε σε είδος.

Οι μισθωτοί ταξινομούνται εδώ αν δεν έχουν επίσης και αυτοαπασχόληση ως κύρια δραστηριότητα: στην περίπτωση αυτή ταξινομούνται στους αυτοαπασχολούμενους.

11.13. Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες:

- α) άτομα (χειρωνακτες και μη χειρωνακτες εργαζόμενοι, διοικητικό προσωπικό, οικιακοί βοηθοί, άτομα που πραγματοποιούν αμειβόμενη παραγωγική δραστηριότητα στο πλαίσιο προγραμμάτων απασχόλησης) που απασχολούνται από έναν εργοδότη στο πλαίσιο σύμβασης απασχόλησης·
- β) δημόσιοι υπάλληλοι και άλλοι εργαζόμενοι στο δημόσιο, των οποίων οι όροι και οι συνθήκες εργασίας ορίζονται από τη νομοθεσία·
- γ) ένοπλες δυνάμεις, που αποτελούνται από αυτούς που έχουν καταταγεί εθελοντικά για μεγάλο ή μικρό χρονικό διάστημα και από αυτούς που υπηρετούν υποχρεωτική θητεία (περιλαμβανόμενης και της πολιτικής θητείας)·
- δ) ιερωμένοι, αν αμείβονται απευθείας από το δημόσιο ή από μη κερδοσκοπικό ίδρυμα·
- ε) ιδιοκτήτες εταιρειών και οιονεί εταιρειών, εάν εργάζονται στις εταιρείες αυτές·
- στ) σπουδαστές που έχουν αναλάβει τυπική υποχρέωση με βάση την οποία συνεισφέρουν μέρος της εργασίας του ως εισροή στην παραγωγική διεργασία μιας επιχείρησης, έναντι αμοιβής ή/και υπηρεσιών εκπαίδευσης·
- ζ) εξωτερικοί εργαζόμενοι⁽⁴⁾ εάν υπάρχει ρητή συμφωνία ότι ο εξωτερικός εργαζόμενος αμείβεται με βάση την πραγματοποιηθείσα εργασία, δηλαδή την ποσότητα της εργασίας που προσφέρεται ως εισροή σε κάποια παραγωγική διεργασία·
- η) ανάπηροι εργαζόμενοι, εφόσον υπάρχει επίσημη ή ανεπίσημη σχέση εργοδότη-μισθωτού·
- θ) άτομα που απασχολούνται από πρακτορεία προσωρινής απασχόλησης, και τα οποία θα πρέπει να περιλαμβάνονται στον κλάδο του πρακτορείου που τα απασχολεί, και όχι στον κλάδο της επιχείρησης στην οποία εργάζονται πραγματικά. Όμως, για την ανάλυση εισροών-εκροών, μπορεί να εξεταστεί η αναταξινόμηση των ατόμων αυτών και όλων των σχετικών κοστών (βλέπε παράγραφο 9.51).

11.14. Τα άτομα που προσωρινά δεν εργάζονται, θεωρούνται επίσης ως μισθωτοί εφόσον έχουν μια επίσημη εργασιακή σχέση. Αυτή η επίσημη εργασιακή σχέση θα πρέπει να καθορίζεται σύμφωνα με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) συνέχιση της εισπραχθείσας μισθού ή ημερομισθίου·

⁽³⁾ Ο όρος «μισθωτοί» αντιστοιχεί με τον ορισμό της «απασχόλησης έναντι αμοιβής» της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας.

⁽⁴⁾ Εξωτερικός εργαζόμενος είναι ένα άτομο που συμφωνεί να εργάζεται για μια συγκεκριμένη επιχείρηση ή να παράσχει μια ορισμένη ποσότητα αγαθών ή υπηρεσιών σε μια συγκεκριμένη επιχείρηση μετά από προηγούμενη συμφωνία ή σύμβαση με την επιχείρηση αυτή, του οποίου όμως ο τόπος εργασίας δεν βρίσκεται στο εσωτερικό της επιχείρησης.

- β) εξασφάλιση, όσον αφορά την επιστροφή στην εργασία μετά το τέλος των έκτακτων συνθηκών, ή συμφωνία όσον αφορά την ημερομηνία επιστροφής·
- γ) παρελθούσα διάρκεια απουσίας από την εργασία η οποία, σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να είναι η διάρκεια κατά την οποία οι εργαζόμενοι μπορούν να εισπράττουν αμοιβές χωρίς υποχρέωση να δεχθούν άλλη απασχόληση.

Περιλαμβάνονται τα άτομα που προσωρινά δεν εργάζονται λόγω ασθένειας ή τραυματισμού, διακοπών, απεργίας ή ανταπεργίας (λοκ άουτ), εκπαιδευτικής άδειας, άδειας μητρότητας ή γονικής άδειας, μείωσης της οικονομικής δραστηριότητας, προσωρινής αποδιοργάνωσης ή διακοπής των εργασιών λόγω κακοκαιρίας, μηχανικών ή ηλεκτρικών βλαβών ή έλλειψης πρώτων υλών ή καυσίμων, ή άλλης προσωρινής απουσίας με ή χωρίς άδεια.

ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ

- 11.15. *Ορισμός:* Ως αυτοαπασχολούμενοι ορίζονται τα άτομα που είναι μοναδικοί ιδιοκτήτες ή συνιδιοκτήτες, των προσωπικών εταιρειών στις οποίες εργάζονται με εξαίρεση τις εταιρείες μη ανώνυμης εταιρικής μορφής που ταξινομούνται ως οιονεί εταιρείες. Οι αυτοαπασχολούμενοι ταξινομούνται εδώ εάν δεν έχουν επίσης απασχόληση έναντι αμοιβής, η οποία αποτελεί την κύρια δραστηριότητά τους: στην περίπτωση αυτή ταξινομούνται στους μισθωτούς.

Μπορεί να μην εργάζονται προσωρινά κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς για οποιαδήποτε αιτία. Η αμοιβή της αυτοαπασχόλησης είναι μεικτό εισόδημα.

- 11.16. Στους αυτοαπασχολούμενους περιλαμβάνονται επίσης οι ακόλουθες κατηγορίες:

- α) συμβοηθούντα μέλη οικογενειών χωρίς αμοιβή, όπου περιλαμβάνονται και αυτοί που εργάζονται σε εταιρείες μη ανώνυμης εταιρικής μορφής που ασχολούνται συνολικά ή κατά ένα μέρος με την εμπορεύσιμη παραγωγή·
- β) εξωτερικοί εργαζόμενοι των οποίων το εισόδημα είναι συνάρτηση της αξίας των εκροών μιας παραγωγικής διεργασίας για την οποία είναι υπεύθυνοι, ανεξάρτητα της ποσότητας της εργασίας που καταβλήθηκε·
- γ) εργαζόμενοι που ασχολούνται με παραγωγή που πραγματοποιείται αποκλειστικά για ίδια τελική κατανάλωση ή ίδιο σχηματισμό κεφαλαίων, ατομικά ή συλλογικά. Οι εργαζόμενοι εθελοντικά χωρίς αμοιβή περιλαμβάνονται στους αυτοαπασχολούμενους εάν οι εθελοντικές δραστηριότητές τους έχουν ως αποτέλεσμα αγαθά, π.χ. την κατασκευή μιας κατοικίας, ενός ναού ή άλλου κτιρίου. Εάν όμως οι εθελοντικές δραστηριότητές τους έχουν ως αποτέλεσμα υπηρεσίες, π.χ. παροχή φροντίδας ή καθαρισμό χωρίς αμοιβή, δεν περιλαμβάνονται στην απασχόληση, γιατί αυτές οι εθελοντικές υπηρεσίες εξαιρούνται από την παραγωγή (βλέπε παράγραφο 3.08). Δεν υπάρχει εισροή εργασίας για την παραγωγή υπηρεσιών στέγασης λόγω ιδιοκατοίκησης: αυτοί που διαμένουν σε ιδιόκτητες κατοικίες δεν θεωρούνται, λόγω της ιδιοκατοίκησης, ως αυτοαπασχολούμενοι.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΜΟΝΙΜΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

- 11.17. Τα αποτελέσματα της δραστηριότητας των παραγωγικών μονάδων μπορούν να συγκριθούν με την απασχόληση μόνον εάν περιλαμβάνονται σε αυτήν τόσο οι μόνιμοι κάτοικοι όσο και οι μη μόνιμοι κάτοικοι που εργάζονται για παραγωγικές μονάδες μόνιμους κατοίκους.

Επομένως, η απασχόληση περιλαμβάνει και τις ακόλουθες κατηγορίες:

- α) μη μόνιμους κατοίκους μεθοριακών εργατών, δηλαδή άτομα που διασχίζουν τα σύνορα κάθε μέρα για να εργασθούν στην οικονομική επικράτεια·
- β) μη μόνιμους κατοίκους εποχιακά εργαζόμενους, δηλαδή άτομα που εισέρχονται στην οικονομική επικράτεια και παραμένουν για διάστημα μικρότερο από ένα έτος για να εργασθούν σε βιομηχανίες οι οποίες κατά περιόδους χρειάζονται πρόσθετο εργατικό δυναμικό·
- γ) μέλη των ενόπλων δυνάμεων της χώρας που είναι εγκατεστημένα στην αλλοδαπή·
- δ) ημεδαπούς που ανήκουν στο προσωπικό εθνικών επιστημονικών βάσεων που είναι εγκατεστημένες εκτός της γεωγραφικής επικράτειας της χώρας·
- ε) ημεδαπούς που ανήκουν στο προσωπικό διπλωματικών αποστολών στο εξωτερικό·

- στ) μέλη των πληρωμάτων αλιευτικών σκαφών, άλλων πλοίων, αεροσκαφών και πλωτών ξεδρών τα οποία ή τις οποίες εκμεταλλεύονται μονάδες μόνιμοι κάτοικοι·
- ζ) τοπικοί εργαζόμενοι κρατικών οργανισμών εγκατεστημένων έξω από την οικονομική επικράτεια.

11.18. Εξάλλου, στην απασχόληση δεν περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι:

- α) μόνιμοι κάτοικοι που είναι μεθοριακοί εργάτες ή εποχιακά εργαζόμενοι, δηλαδή οι οποίοι εργάζονται σε άλλη οικονομική επικράτεια·
- β) ημεδαποί που είναι μέλη πληρωμάτων αλιευτικών σκαφών, άλλων σκαφών, αεροσκαφών και πλωτών ξεδρών τα οποία ή τις οποίες εκμεταλλεύονται μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι·
- γ) τοπικοί εργαζόμενοι αλλοδαπών κρατικών οργανισμών εγκατεστημένων στη γεωγραφική επικράτεια της χώρας·
- δ) προσωπικό των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των διεθνών πολιτικών οργανισμών που βρίσκονται μέσα στη γεωγραφική επικράτεια της χώρας (περιλαμβανομένων και των τοπικών εργαζομένων που έχουν προσληφθεί απευθείας)·
- ε) μέλη των ενόπλων δυνάμεων που εργάζονται σε διεθνείς στρατιωτικούς οργανισμούς εγκατεστημένους στη γεωγραφική επικράτεια της χώρας·
- στ) ημεδαπούς που εργάζονται σε αλλοδαπές επιστημονικές βάσεις που είναι εγκατεστημένες στη γεωγραφική επικράτεια.

11.19. Για να είναι δυνατή η μετάβαση προς τις έννοιες που χρησιμοποιούνται γενικά στις στατιστικές εργατικού δυναμικού (απασχόληση σε εθνική βάση), το ΕΣΟΛ προβλέπει ιδιαίτερος την ξεχωριστή παρουσίαση των ακόλουθων κατηγοριών:

- α) άτομα που υπηρετούν υποχρεωτική θητεία (που δεν περιλαμβάνονται στις στατιστικές εργατικού δυναμικού, περιλαμβάνονται όμως στο ΕΣΟΛ στο πλαίσιο των υπηρεσιών του δημοσίου)·
- β) μόνιμους κατοίκους που εργάζονται για παραγωγικές μονάδες μη μόνιμους κατοίκους (που περιλαμβάνονται στις στατιστικές εργατικού δυναμικού αλλά δεν περιλαμβάνονται στην απασχόληση όπως ορίζεται στο ΕΣΟΛ)·
- γ) μη μόνιμους κατοίκους που εργάζονται για παραγωγικές μονάδες μόνιμους κατοίκους (που δεν περιλαμβάνονται στις στατιστικές εργατικού δυναμικού αλλά περιλαμβάνονται στην απασχόληση όπως ορίζεται από το ΕΣΟΛ)·
- δ) εργαζομένους μόνιμους κατοίκους που διαμένουν μόνιμα σε ιδρύματα·
- ε) εργαζομένους μόνιμους κατοίκους με ηλικία μικρότερη από αυτή που λαμβάνεται υπ' όψη για τις στατιστικές του εργατικού δυναμικού.

ΑΝΕΡΓΙΑ

11.20. *Ορισμός:* Σύμφωνα με τους κανόνες που έχουν καταρτιστεί από τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (δέκατο τρίτο διεθνές συνέδριο των στατιστικών της εργασίας), στους «ανέργους» περιλαμβάνονται όλα τα άτομα πάνω από μια ορισμένη ηλικία τα οποία, κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς ήταν:

- α) «χωρίς εργασία», δηλαδή δεν είναι αμειβόμενη απασχόληση και δεν ήταν αυτοαπασχολούμενοι·
- β) «διαθέσιμοι για εργασία», δηλαδή ήταν διαθέσιμοι για αμειβόμενη απασχόληση ή για αυτοαπασχόληση κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς και
- γ) «σε αναζήτηση εργασίας», δηλαδή είχαν πραγματοποιήσει συγκεκριμένες ενέργειες σε μια συγκεκριμένη πρόσφατη περίοδο για την αναζήτηση αμειβόμενης απασχόλησης ή αυτοαπασχόλησης.

Οι συγκεκριμένες ενέργειες μπορεί να περιλαμβάνουν την εγγραφή σε ένα κρατικό ή ιδιωτικό γραφείο εύρεσης εργασίας· την υποβολή αιτήσεων σε εργοδότες· την αναζήτηση εργασίας σε τόπους εργασίας, αγροκτήματα, εισόδους εργοστασίων, αγορές και άλλους τόπους συγκέντρωσης· τη δημοσίευση αγγελιών σε εφημερίδες ή την απάντηση σε τέτοιες αγγελίες· την αναζήτηση βοήθειας από φίλους ή συγγενείς· την αναζήτηση γης, κτιρίου, μηχανημάτων ή εξοπλισμού για την ίδρυση δικής τους επιχείρησης· τις ενέργειες για χορήγηση χρηματοδότησης· την υποβολή αιτήσεων για άδειες, κ.λπ.

11.21. *Ορισμός:* Τα ποσοστά ανεργίας αντιπροσωπεύουν τα άνεργα άτομα ως εκατοστιαίο ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού.

Τα ποσοστά αυτά υπολογίζονται συνήθως κατά φύλο και κατά ομάδες ηλικιών και ορισμένες φορές διασταυρώνονται με άλλες δημογραφικές μεταβλητές όπως η οικογενειακή κατάσταση, τα τυπικά προσόντα ή η εθνικότητα.

ΘΕΣΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

11.22. *Ορισμός:* Μια θέση απασχόλησης είναι μια ρητή ή σιωπηρή σύμβαση⁽⁵⁾ μεταξύ ενός ατόμου και μιας θεσμικής μονάδας μόνιμου κατοίκου για την πραγματοποίηση εργασίας⁽⁶⁾ έναντι αμοιβής⁽⁷⁾ για μια ορισμένη χρονική περίοδο ή μέχρι νεωτέρας.

Με τον ορισμό αυτό, καλύπτονται οι θέσεις εργασίας τόσο των μισθωτών όσο και των αυτοαπασχολουμένων: δηλαδή, θέση απασχόλησης μισθωτού εάν το άτομο ανήκει σε άλλη θεσμική μονάδα από τον εργοδότη και θέση απασχόλησης αυτοαπασχολούμενου εάν το άτομο ανήκει στην ίδια θεσμική μονάδα ως εργοδότης.

11.23. Η έννοια της θέσης απασχόλησης διαφέρει από την έννοια της απασχόλησης όπως ορίζεται ανωτέρω:

- α) περιλαμβάνει το δεύτερο, τρίτο, κ.λπ. επάγγελμα ενός ατόμου. Αυτά τα δεύτερα, τρίτα κ.λπ. επαγγέλματα ενός ατόμου μπορούν να ασκούνται διαδοχικά κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς (συνήθως εβδομάδα) ή να ασκούνται παράλληλα, όπως στην περίπτωση που κάποιος έχει και βραδινή εργασία μετά την εργασία της ημέρας·
- β) εξάλλου, δεν περιλαμβάνει τα άτομα που δεν εργάζονται προσωρινά αλλά έχουν μια «επίσημη» σύνδεση με την εργασία τους» με τη μορφή της «εξασφάλισης όσον αφορά την επιστροφή στην εργασία ... ή τη συμφωνία σχετικά με την ημερομηνία επιστροφής». Μια τέτοια διευθέτηση μεταξύ ενός εργοδότη και ενός ατόμου που έχει απολυθεί προσωρινά ή απουσιάζει για εκπαιδευτικούς σκοπούς δεν θεωρείται από το σύστημα ως θέση απασχόλησης.

ΘΕΣΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΜΟΝΙΜΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

11.24. Μια θέση απασχόλησης στην οικονομική επικράτεια της χώρας είναι μια ρητή ή σιωπηρή σύμβαση μεταξύ ενός ατόμου (που μπορεί να είναι μόνιμος κάτοικος άλλης οικονομικής επικράτειας) και μιας θεσμικής μονάδας που είναι μόνιμη κάτοικος της χώρας.

Για τη μέτρηση της συμβολής της εργασίας στην οικονομική δραστηριότητα, σημασία έχει μόνο ο τόπος εγκατάστασης της παραγωγικής θεσμικής μονάδας, γιατί μόνο οι παραγωγοί που είναι μόνιμοι κάτοικοι συμβάλλουν στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν.

11.25. Επιπλέον:

- α) οι θέσεις απασχόλησης συμπεριλαμβάνονται στον αριθμό των θέσεων απασχόλησης της οικονομικής επικράτειας όταν οι εργαζόμενοι σε έναν παραγωγό μόνιμο κάτοικο εργάζονται προσωρινά σε άλλη οικονομική επικράτεια και όταν η φύση και η διάρκεια της δραστηριότητας δεν εξασφαλίζουν ότι θα πρέπει να θεωρείται ως πλάσματική μονάδα μόνιμη κάτοικος της άλλης επικράτειας·
- β) οι θέσεις απασχόλησης δεν συμπεριλαμβάνονται στον αριθμό των θέσεων απασχόλησης της οικονομικής επικράτειας όταν αφορούν θεσμικές μονάδες μη μόνιμους κατοίκους, δηλαδή, μονάδες των οποίων το επίκεντρο ενδιαφέροντος είναι σε άλλη χώρα και οι οποίες δεν προτίθενται να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους στην οικονομική επικράτεια για ένα έτος ή περισσότερο·
- γ) οι θέσεις απασχόλησης του προσωπικού διεθνών οργανισμών και των εντοπίων εργαζομένων σε ξένες πρεσβείες δεν συμπεριλαμβάνονται στον αριθμό των θέσεων απασχόλησης, εφόσον οι εργοδότες μονάδες δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι.

ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

11.26. *Ορισμός:* Ο συνολικός αριθμός ωρών εργασίας αντιπροσωπεύει το σύνολο των ωρών εργασίας που πραγματοποιήσε ένας μισθωτός ή αυτοαπασχολούμενος κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου, όταν το προϊόν τους εμπίπτει στο όριο παραγωγής.

⁽⁵⁾ Η ρητή ή σιωπηρή σύμβαση αναφέρεται στην παροχή εργασίας ως εισροής, και όχι στην παροχή προϊόντων ή υπηρεσιών.

⁽⁶⁾ Εργασία σημαίνει οποιαδήποτε δραστηριότητα που συμβάλλει στην παραγωγή αγαθών ή υπηρεσιών μέσα στο όριο παραγωγής. Καταρχήν, δεν έχει σημασία εάν η εργασία είναι νόμιμη ή όχι καθώς και η ηλικία του εργαζομένου.

⁽⁷⁾ Η αμοιβή εδώ πρέπει να ερμηνευθεί με την ευρεία έννοια, έτσι ώστε να περιλαμβάνεται και το μειζτό εισόδημα των αυτοαπασχολούμενων.

- Λόγω της ευρύτητας του ορισμού των μισθωτών, που καλύπτει τα άτομα που προσωρινά δεν εργάζονται αλλά έχουν μια τυπική σύνδεση και τους εργαζόμενους με μερική απασχόληση, το ΕΣΟΛ συνιστά ότι το κατάλληλο μέτρο για τον υπολογισμό της παραγωγικότητας δεν είναι ο αριθμός των εργαζομένων αλλά το σύνολο ωρών εργασίας που πραγματοποιήθηκαν.
- Ο συνολικός αριθμός ωρών εργασίας που πραγματοποιήθηκαν είναι το προτιμώμενο μέτρο της εισροής εργασίας για το σύστημα.
- 11.27. Σύμφωνα με τα πρότυπα που έχουν καταρτισθεί από τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (δέκατο Διεθνές Συνέδριο των Στατιστικών της Εργασίας), ο συνολικός αριθμός ωρών εργασίας καλύπτει τα ακόλουθα:
- ώρες εργασίας που πραγματοποιήθηκαν κατά το κανονικό ωράριο εργασίας;
  - ώρες εργασίας που πραγματοποιήθηκαν επιπλέον αυτών που πραγματοποιούνται κατά το κανονικό ωράριο εργασίας, και οι οποίες συνήθως αμείβονται με υψηλότερη από την κανονική αμοιβή (υπερωρίες);
  - χρόνος που δαπανάται στον τόπο εργασίας για εργασίες όπως προετοιμασία του χώρου, εργασίες επισκευής και συντήρησης, προετοιμασία και καθαρισμό εργαλείων, και έκδοση ή σύνταξη αποδείξεων, τιμολογίων, καταγραφών του χρόνου εργασίας και άλλων εκθέσεων;
  - χρόνο αδράνειας στον τόπο εργασίας σε αναμονή λόγω, για παράδειγμα, προσωρινής έλλειψης εργασίας, βλαβών μηχανημάτων ή ατυχημάτων, ή χρόνο που δαπανάται στο χώρο εργασίας κατά τον οποίο δεν πραγματοποιούνται εργασίες αλλά για τον οποίο καταβάλλεται αμοιβή στο πλαίσιο σύμβασης εγγυημένης απασχόλησης;
  - χρόνον που δαπανάται στο χώρο εργασίας για σύντομα διαλείμματα, όπου περιλαμβάνονται και τα διαλείμματα για καφέ.
- 11.28. Εξάλλου, στις ώρες εργασίας που πραγματοποιήθηκαν δεν περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:
- αμειβόμενες ώρες κατά τις οποίες δεν πραγματοποιείται εργασία, όπως ετήσια άδεια με αποδοχές, δημόσιες αργίες, ή άδεια λόγω ασθένειας;
  - διαλείμματα για φαγητό;
  - χρόνος που δαπανάται για τη μετακίνηση μεταξύ τόπου κατοικίας και τόπου εργασίας, ακόμη και όταν αμείβεται (εργάτες κατασκευών). Όμως, οι μετακινήσεις αυτές, εάν περιλαμβάνονται στο ωράριο, περιλαμβάνονται και στις ώρες εργασίας.
- 11.29. Ο συνολικός αριθμός ωρών εργασίας είναι το άθροισμα του αριθμού των ωρών εργασίας που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής περιόδου σε θέσεις εργασίας μισθωτών και αυτοαπασχολούμενων μέσα στην οικονομική επικράτεια:
- συμπεριλαμβανομένων των ωρών έξω από την οικονομική επικράτεια για εργοδότες θεσμικές μονάδες μόνιμους κατοίκους που δεν έχουν επίκεντρο οικονομικού ενδιαφέροντος εκεί;
  - εξαιρουμένων των ωρών εργασίας για αλλοδαπές εργοδότες θεσμικές μονάδες που δεν έχουν επίκεντρο οικονομικού ενδιαφέροντος μέσα στην οικονομική επικράτεια.
- 11.30. Σε πολλές έρευνες επιχειρήσεων καταγράφονται οι ώρες που αμείφθηκαν και όχι οι ώρες που πραγματοποιήθηκαν. Στις περιπτώσεις αυτές, ο αριθμός ωρών εργασίας που πραγματοποιήθηκαν θα πρέπει να εκτιμάται για κάθε ομάδα θέσεων απασχόλησης, χρησιμοποιώντας οποιοδήποτε διαθέσιμες πληροφορίες υπάρχουν σχετικά με την άδεια με αποδοχές, κ.λπ.
- 11.31. Για την ανάλυση οικονομικών κύκλων θα είναι ίσως χρήσιμη η διόρθωση του συνόλου των ωρών εργασίας χρησιμοποιώντας ένα πρότυπο αριθμό ημερών εργασίας ανά έτος.

ΙΣΟΔΥΝΑΜΟ ΠΛΗΡΟΥΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

- 11.32. *Ορισμός:* Το ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης, που ισούται με τον αριθμό των ισοδύναμων θέσεων πλήρους απασχόλησης, ορίζεται ως ο συνολικός αριθμός ωρών εργασίας που πραγματοποιήθηκαν δια του μέσου ετησίου αριθμού ωρών εργασίας που πραγματοποιήθηκαν σε θέσεις πλήρους απασχόλησης μέσα στην οικονομική επικράτεια.
- 11.33. Ο ορισμός αυτός δεν περιγράφει υποχρεωτικά πως εκτιμάται η έννοια αυτή: εφόσον η διάρκεια της πλήρους απασχόλησης έχει αλλάξει διαχρονικά και διαφέρει από τη μια βιομηχανία στην άλλη, θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν μέθοδοι που καθορίζουν το μέσο ποσοστό και τις μέσες ώρες εργασίας για τη μη πλήρη απασχόληση για κάθε ομάδα θέσεων απασχόλησης. Θα πρέπει πρώτα να εκτιμηθεί η κανονική εβδομάδα πλήρους απασχόλησης για κάθε ομάδα θέσεων απασχόλησης. Αν είναι δυνατόν, μια ομάδα θέσεων απασχόλησης μπορεί να οριστεί, μέσα στην ίδια βιομηχανία, σύμφωνα με το φύλο των εργαζομένων ή/και το είδος της εργασίας που πραγματοποιείται. Οι ώρες

εργασίας που ορίζονται με σύμβαση είναι, για τις θέσεις απασχόλησης μισθωτών, το κατάλληλο κριτήριο για τον καθορισμό των μεγεθών αυτών. Τα ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης υπολογίζονται ξεχωριστά για κάθε ομάδα θέσεων απασχόλησης, και στη συνέχεια αθροίζονται.

- 11.34. Παρά το γεγονός ότι ο συνολικός αριθμός ωρών εργασίας που πραγματοποιήθηκαν είναι το καλύτερο μέτρο της εισροής εργασίας, το ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης παρουσιάζει ορισμένα πλεονεκτήματα: είναι πιο εύκολο να εκτιμηθεί και αυτό διευκολύνει τις διεθνείς συγκρίσεις με χώρες που έχουν μόνο εκτιμήσεις της απασχόλησης που ισοδυναμεί με την πλήρη απασχόληση.

ΕΙΣΡΟΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ

- 11.35. *Ορισμός:* Η εισροή εργασίας μισθωτών σε σταθερές αμοιβές μετρά τις τρέχουσες εισροές εργασίας αποτιμημένες με βάση τα επίπεδα της αμοιβής της μισθωτής εργασίας που επικρατούσαν κατά τη διάρκεια μιας επιλεγμένης περιόδου βάσης.
- 11.36. Η αμοιβή των μισθωτών σε τρέχουσες τιμές διαιρούμενη δια της αμοιβής της εισροής εργασίας μισθωτών σε σταθερές τιμές παρέχει έναν υπονοούμενο δείκτη τιμών της αμοιβής της εργασίας που είναι συγκρίσιμος με τον υπονοούμενο δείκτη τιμών των τελικών χρήσεων.
- 11.37. Σκοπός της έννοιας της εισροής εργασίας μισθωτών σε σταθερές αμοιβές είναι η έκφραση των μεταβολών όσον αφορά τη σύνθεση του εργατικού δυναμικού, δηλαδή, π.χ. από χαμηλόμισθους σε υψηλόμισθους εργαζομένους. Για να είναι αποτελεσματική, η ανάλυση θα πρέπει να γίνεται κατά βιομηχανία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

- 12.01. Οι τριμηνιαίοι οικονομικοί λογαριασμοί αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του συστήματος εθνικών λογαριασμών και, εκτός από τις άλλες χρήσεις, έχουν μεγάλη σημασία για την ανάλυση του τρέχοντος έτους και τον υπολογισμό προσωρινών εκτιμήσεων για το προηγούμενο έτος. Οι τριμηνιαίοι οικονομικοί λογαριασμοί αποτελούν ένα συνεκτικό σύνολο συναλλαγών, λογαριασμών και εξισωτικών μεγεθών, που ορίζονται τόσο για το μη χρηματοπιστωτικό όσο και για το χρηματοπιστωτικό τομέα, και καταγράφονται σε τριμηνιαία βάση. Χρησιμοποιούν τις αρχές, τους ορισμούς και τη δομή που χρησιμοποιούνται και για τους ετήσιους λογαριασμούς, με ορισμένες τροποποιήσεις, λόγω της χρονικής περιόδου που καλύπτεται.
- 12.02. Η σημασία των τριμηνιαίων οικονομικών λογαριασμών οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι είναι το μόνο συνεκτικό σύνολο δεικτών, διαθέσιμων με μικρή χρονική υστέρηση, που μπορεί να δώσει μια βραχυπρόθεσμη συνολική εικόνα τόσο της μη χρηματοπιστωτικής όσο και της χρηματοπιστωτικής οικονομικής δραστηριότητας.
- 12.03. Η χρονική περίοδος στην οποία αναφέρονται οι τριμηνιαίοι λογαριασμοί και η ανάγκη εξασφάλισης αξιόπιστων πληροφοριών το ταχύτερο δυνατόν προσδιορίζουν ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Οι ιδιαιτερότητες αυτές περιλαμβάνουν τις στατιστικές μεθόδους για την κατάρτιση λογαριασμών, την εποχικότητα και την αντιμετώπισή της, τη συνέπεια των τριμηνιαίων σε σχέση με τους ετήσιους λογαριασμούς και ορισμένες ιδιαιτερότητες των λογαριασμών που οφείλονται στην περίοδο αναφοράς. Αυτά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά θα αναλυθούν σε μεγάλη έκταση σε ένα εγχειρίδιο των τριμηνιαίων λογαριασμών το οποίο προτίθεται να δημοσιεύσει η Eurostat πριν να αρχίσει η εφαρμογή αυτής της μεθοδολογίας.
- 12.04. Οι στατιστικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση τριμηνιαίων λογαριασμών μπορεί να διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό από αυτές που χρησιμοποιούνται για τους ετήσιους λογαριασμούς. Μπορούν να χωριστούν σε δύο κύριες κατηγορίες: άμεσες διαδικασίες και έμμεσες διαδικασίες. Οι άμεσες διαδικασίες βασίζονται στη διαθεσιμότητα, σε τριμηνιαία διαστήματα με τις κατάλληλες απλουστεύσεις, των ίδιων πηγών που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση των ετήσιων λογαριασμών. Εξάλλου, οι έμμεσες διαδικασίες βασίζονται στη χρονική αποσυγκέντρωση των δεδομένων των ετήσιων λογαριασμών σύμφωνα με μαθηματικές ή στατιστικές μεθόδους χρησιμοποιώντας δείκτες αναφοράς που επιτρέπουν την προβολή για το τρέχον έτος. Η επιλογή μεταξύ των διαφόρων έμμεσων διαδικασιών πρέπει πρώτα απ' όλα να λαμβάνει υπόψη την ελαχιστοποίηση του σφάλματος πρόβλεψης για το τρέχον έτος, έτσι ώστε οι προσωρινές ετήσιες εκτιμήσεις να αντιστοιχούν όσο το δυνατόν περισσότερο με τα τελικά στοιχεία. Η επιλογή μεταξύ των προσεγγίσεων αυτών εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες σε τριμηνιαίο επίπεδο.
- 12.05. Η σειρά των τριμηνιαίων λογαριασμών εμφανίζει συχνά πολύ βραχυπρόθεσμες διακυμάνσεις λόγω καιρού, συνηθειών, νομοθεσίας, κ.λπ., οι οποίες ορίζονται συνήθως ως εποχιακές διακυμάνσεις. Αν και η εποχικότητα είναι αναπόσπαστο μέρος των τριμηνιαίων δεδομένων, είναι συχνά εμπόδιο για τη σωστή επισήμανση και ανάλυση της συνιστώσας κύκλου-τάσεων. Για το λόγο αυτό, υπάρχει ανάγκη κατάρτισης τόσο ανεπεξέργαστων όσο και εποχιακά διορθωμένων λογαριασμών. Θα πρέπει να εξασφαλίζεται η λογιστική συνέπεια των εποχιακά διορθωμένων στοιχείων. Ένα πρόβλημα που συνδέεται στενά με την εποχιακή διόρθωση είναι η διόρθωση σχετικά με τις εργάσιμες ημέρες, που θα πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω στο εγχειρίδιο της Eurostat.
- 12.06. Εφόσον οι τριμηνιαίοι λογαριασμοί χρησιμοποιούν το ίδιο πλαίσιο με τους ετήσιους λογαριασμούς, πρέπει να είναι συνεπείς ως προς αυτούς διαχρονικά. Αυτό σημαίνει, στην περίπτωση των μεταβλητών ροής, ότι το άθροισμα των τριμηνιαίων δεδομένων είναι ίσο με τα ετήσια στοιχεία του κάθε έτους. Καταρχήν, δεν υπάρχουν εμπόδια για την ικανοποίηση αυτής της απαίτησης για τα προηγούμενα έτη. Πάντως, για το τρέχον έτος υπάρχει ένα πρόβλημα χρονικής προτεραιότητας μεταξύ τριμηνιαίων και ετήσιων δεδομένων, εφόσον τα τριμηνιαία δεδομένα είναι συνήθως διαθέσιμα νωρίτερα από τα ετήσια στοιχεία. Το πρόβλημα αυτό μπορεί να λυθεί αν συμφωνηθεί ότι οι προσωρινές εκτιμήσεις των ετήσιων στοιχείων καταρτίζονται με την άθροιση των τριμηνιαίων στοιχείων. Όταν θα υπάρχουν διαθέσιμες νέες ετήσιες πληροφορίες, πράγμα που θα οδηγήσει σε αναθεώρηση των προσωρινών στοιχείων, τα τριμηνιαία δεδομένα θα πρέπει να τροποποιούνται αντιστοίχως. Εφόσον υπάρχουν ίδια συστήματα, οι ετήσιοι λογαριασμοί είναι παραπροϊόν του τριμηνιαίου συστήματος και δεν διενεργείται ξεχωριστός ετήσιος υπολογισμός.
- 12.07. Θα πρέπει να εξασφαλίζεται χρονική συνέπεια για τα ανεπεξέργαστα δεδομένα, καθώς και για τα διορθωμένα στοιχεία, τηρώντας τη συμβατότητα με τις εποχιακά διορθωμένες διαδικασίες.

- 12.08. Αν και, καταρχήν, το μεγαλύτερο μέρος των πράξεων και των εξισωτικών μεγεθών είναι κατανοητό με μια σχετική κανονικότητα σε όλα τα τρίμηνα, υπάρχουν ορισμένες πράξεις που εμφανίζουν συγκέντρωση σε ένα ή δύο τρίμηνα του χρόνου. Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση των φόρων εισοδήματος, των μερισμάτων, των τόκων, κ.λπ. Η αντιμετώπιση των περιπτώσεων αυτών εξαρτάται ουσιαστικά από τη χρησιμοποιούμενη διεργασία δημιουργίας δεδομένων.
- 12.09. Από θεωρητική άποψη δεν υπάρχουν εμπόδια για τη χρήση, στους τριμηνιαίους λογαριασμούς, της ίδιας διάταξης που χρησιμοποιείται για τους ετήσιους λογαριασμούς. Πάντως, στην πράξη, θα είναι χρήσιμο να απλουστευθεί και να συγκεντρωθεί η δομή αυτή έτσι, ώστε να εξασφαλίζονται αξιόπιστα τριμηνιαία στοιχεία το ταχύτερο δυνατόν (βλέπε πρόγραμμα πινάκων και δεδομένων που θα συμπεριλαμβάνεται στο πλαίσιο του ΕΣΟΛ 95).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

- 13.01. Οι περιφερειακοί λογαριασμοί είναι περιφερειακή εξειδίκευση των αντίστοιχων λογαριασμών του συνόλου της οικονομίας. Οι περιφερειακοί λογαριασμοί χρησιμοποιούν τις έννοιες που χρησιμοποιούνται για τους λογαριασμούς του συνόλου της οικονομίας, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο παρόν τμήμα.
- 13.02. Η ύπαρξη μιας πλήρους σειράς λογαριασμών σε επίπεδο περιφέρειας σημαίνει ότι κάθε περιφέρεια αντιμετωπίζεται ως ξεχωριστή οικονομική οντότητα. Στο πλαίσιο αυτό, οι συναλλαγές με άλλες περιφέρειες γίνονται ένα είδος εξωτερικών συναλλαγών. Οι εξωτερικές συναλλαγές της περιφέρειας θα πρέπει, φυσικά, να διακρίνονται σε συναλλαγές με άλλες περιφέρειες της χώρας και συναλλαγές με την αλλοδαπή.
- 13.03. Η ύπαρξη εννοιολογικών δυσκολιών (βλέπε παραγράφους 13.10-13.14) εξηγεί κατά ένα μέρος γιατί οι περιφερειακοί λογαριασμοί περιορίζονται στην καταγραφή παραγωγικών δραστηριοτήτων κατά βιομηχανία και σε λογαριασμούς για ορισμένους θεσμικούς τομείς, όπως τα νοικοκυριά.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

- 13.04. Η περιφερειακή οικονομία μιας χώρας είναι μέρος του συνόλου της οικονομίας της χώρας αυτής. Το σύνολο της οικονομίας ορίζεται με βάση θεσμικές μονάδες. Αποτελείται από όλες τις θεσμικές μονάδες που έχουν επίκεντρο ενδιαφέροντος στην οικονομική επικράτεια μιας χώρας (βλέπε παράγραφο 2.04). Η οικονομική επικράτεια, αν και ουσιαστικά συνίσταται στη γεωγραφική επικράτεια, δεν συμπίπτει ακριβώς με αυτήν (βλέπε παράγραφο 2.05). Η οικονομική επικράτεια μιας χώρας μπορεί να διαιρεθεί σε περιφερειακές επικράτειες και στην εξωπεριφερειακή επικράτεια.
- 13.05. Η περιφερειακή επικράτεια περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
- την περιφέρεια που είναι μέρος της γεωγραφικής επικράτειας μιας χώρας
  - τυχόν ελεύθερες ζώνες, όπου συμπεριλαμβάνονται και δεσμευμένες αποθήκες καθώς και εργοστάσια υπό τελωνειακό έλεγχο που βρίσκονται στην περιφέρεια.
- 13.06. Η εξωπεριφερειακή επικράτεια αποτελείται από μέρη της οικονομικής επικράτειας μιας χώρας που δε μπορούν να συνδεθούν απευθείας με μια περιφέρεια. Αποτελείται από τα ακόλουθα:
- τον εθνικό εναέριο χώρο, τα χωρικά ύδατα και την υφαλοκρηπίδα που βρίσκεται σε διεθνή ύδατα όπου η χώρα ασκεί αποκλειστικά δικαιώματα
  - περιφερειακούς θύλακες [δηλαδή γεωγραφικούς χώρους που βρίσκονται στην αλλοδαπή και χρησιμοποιούνται, στο πλαίσιο διεθνών συνθηκών ή διακρατικών συμφωνιών, από κρατικούς οργανισμούς της χώρας (πρεσβείες, προξενεία, στρατιωτικές βάσεις, επιστημονικές βάσεις κ.λπ.)]
  - αποθέματα πετρελαίου, φυσικού αερίου κ.λπ. σε διεθνή ύδατα, έξω από την υφαλοκρηπίδα της χώρας, και τα οποία είναι αντικείμενα εξμετάλλευσης μονάδων μονίμων κατοίκων της επικράτειας.
- 13.07. Η ονοματολογία εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS) παρέχει μια ενιαία και ομοιόμορφη ανάλυση της οικονομικής επικράτειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ονοματολογία NUTS είναι η εδαφική ταξινόμηση που χρησιμοποιείται για την κατάρτιση περιφερειακών λογαριασμών.

ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

- 13.08. Διακρίνονται δύο είδη μονάδων. Πρώτον, η τοπική ΜΟΔ για την ανάλυση των ροών που εμφανίζονται στην παραγωγική διεργασία και στη χρήση των αγαθών και των υπηρεσιών. Δεύτερον, η θεσμική μονάδα για την ανάλυση των ροών που επηρεάζουν το εισόδημα, το κεφάλαιο και τις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές, τις λοιπές ροές και τους ισολογισμούς.
- 13.09. Η τοπική ΜΟΔ είναι το μέρος μιας ΜΟΔ που αντιστοιχεί με μια τοπική μονάδα. Η τοπική μονάδα είναι θεσμική μονάδα που παράγει αγαθά και υπηρεσίες ή μέρος αυτών, και η οποία βρίσκεται σε μια γεωγραφικά καθορισμένη τοποθεσία (βλέπε παράγραφο 2.106). Επομένως, καταρχήν η περιφερειακή διαίρεση μιας τοπικής ΜΟΔ μπορεί να προσδιοριστεί σαφώς.

Όσον αφορά τις συναλλαγές τις σχετικές με τις παραγωγικές δραστηριότητες, είναι απαραίτητη η καταγραφή των ροών μεταξύ τοπικών ΜΟΔ, που ανήκουν στην ίδια θεσμική μονάδα και βρίσκονται σε διαφορετικές περιφέρειες. Το ΕΣΟΛ συνιστά να συμπεριληφθούν οι παραδόσεις μεταξύ τοπικών ΜΟΔ στον ορισμό του προϊόντος, και αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία για τους περιφερειακούς λογαριασμούς.

13.10. Στην περίπτωση των θεσμικών μονάδων, δύο είδη θεσμικών μονάδων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο των περιφερειακών λογαριασμών. Πρώτον, υπάρχουν μονοπεριφερειακές μονάδες, των οποίων το επίκεντρο ενδιαφέροντος είναι σε μια περιφέρεια και το μεγαλύτερο μέρος των δραστηριοτήτων τους πραγματοποιείται στην ίδια περιφέρεια. Στις μονοπεριφερειακές μονάδες περιλαμβάνονται νοικοκυριά, εταιρείες των οποίων οι τοπικές ΜΟΔ βρίσκονται όλες στην ίδια περιφέρεια, αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης και διοικήσεις ομοσπόνδων κρατιδίων, ένα μέρος τουλάχιστον των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης και πολλά ΜΚΙ που εξυπηρετούν νοικοκυριά.

Δεύτερον, υπάρχουν πολυπεριφερειακές μονάδες, των οποίων το επίκεντρο ενδιαφέροντος βρίσκεται σε περισσότερες από μία περιφέρειες. Σε αυτές περιλαμβάνονται πολλές εταιρείες και ορισμένα ΜΚΙ. Σε μεγαλύτερο βαθμό, αυτό ισχύει και για θεσμικές μονάδες των οποίων οι δραστηριότητες καλύπτουν το σύνολο της χώρας, όπως το κράτος και ένας μικρός αριθμός εταιρειών, οι οποίες γενικά είναι σε μονοπωλιακή ή οιονεί μονοπωλιακή κατάσταση, όπως ο εθνικός οργανισμός σιδηροδρόμων ή ο εθνικός οργανισμός ηλεκτρισμού.

13.11. Όλες οι συναλλαγές των μονοπεριφερειακών θεσμικών μονάδων κατανέμονται στην περιφέρεια στην οποία έχουν το επίκεντρο ενδιαφέροντός τους. Όσον αφορά τα νοικοκυριά, το επίκεντρο ενδιαφέροντος είναι η περιφέρεια στην οποία ζουν, και όχι η περιφέρεια στην οποία εργάζονται. Άλλες μονοπεριφερειακές μονάδες έχουν το επίκεντρο ενδιαφέροντός τους στην περιφέρεια στην οποία είναι εγκατεστημένες.

13.12. Ορισμένες από τις συναλλαγές των πολυπεριφερειακών μονάδων δεν είναι δυνατόν να περιφερειοποιηθούν, με την αυστηρή έννοια των όρων. Αυτό συμβαίνει για τις περισσότερες διανεμητικές συναλλαγές και χρηματοπιστωτικές συναλλαγές. Κατά συνέπεια, τα εξισωτικά μεγέθη πολυπεριφερειακών μονάδων μπορεί να μην είναι δυνατόν να καθοριστούν σαφώς σε επίπεδο περιφέρειας για πολυπεριφερειακές μονάδες.

13.13. Μπορεί να σκεφτεί κάποιος ότι μπορούν να κατανεμηθούν όλες οι συναλλαγές πολυπεριφερειακών μονάδων μεταξύ περιφερειών με βάση ορισμένους πρόχειρους κανόνες. Πάντως, αυτό δε θα πρέπει να εξεταστεί απλώς ως πρακτική προσέγγιση. Προϋποθέτει μια εννοιολογική αναπροσαρμογή του ΕΣΟΛ, δεδομένου ότι οι λόγοι που εμποδίζουν την ένταξη μιας πλήρους ακολουθίας λογαριασμών για τοπικές ΜΟΔ/βιομηχανίες στο κεντρικό πλαίσιο, απαγορεύουν επίσης, καταρχήν, την πλήρη διανομή όλων των θεσμικών μονάδων και των λογαριασμών τους μεταξύ περιφερειών· αυτό θα σήμαινε, καταρχήν, την κατάρτιση μιας πλήρους σειράς λογαριασμών για τοπικές ΜΟΔ.

13.14. Λόγω των προαναφερθέντων προβλημάτων, το σύστημα περιφερειακών λογαριασμών περιορίζεται στα ακόλουθα:

α) περιφερειακά βιομηχανικά μακροοικονομικά μεγέθη για παραγωγικές δραστηριότητες:

- (1) ακαθάριστη προστιθέμενη αξία,
- (2) εισόδημα εξαρτημένης εργασίας,
- (3) απασχόληση,
- (4) απασχολούμενοι,
- (5) ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου·

β) ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά περιφέρεια (ΑΕγχΠΠ)·

γ) περιφερειακούς λογαριασμούς νοικοκυριών.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

13.15. Οι περιφερειακοί λογαριασμοί βασίζονται στις συναλλαγές μονάδων που είναι μόνιμοι κάτοικοι σε μια περιφερειακή επικράτεια. Γενικά, η περιφερειοποίηση αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί χρησιμοποιώντας μεθόδους «από κάτω προς τα πάνω», μεθόδους «από πάνω προς τα κάτω» ή μεικτές μεθόδους. Οι μέθοδοι μπορούν να περιγραφούν ως εξής:

α) *Μέθοδοι από κάτω προς τα πάνω*

Οι μέθοδοι εκτίμησης από κάτω προς τα πάνω προϋποθέτουν τη χρήση πληροφοριών για μονάδες που είναι μόνιμοι κάτοικοι στην περιφέρεια, και ανοδική άθροιση μέχρι να προκύψει η περιφερειακή αξία του μακροοικονομικού μεγέθους. Το άθροισμα των περιφερειακών αξιών πρέπει να ισούται με την αντίστοιχη εθνική αξία.

β) *Μέθοδοι από πάνω προς τα κάτω*

Οι μέθοδοι από πάνω προς τα κάτω προϋποθέτουν τη διανομή ενός εθνικού μεγέθους στις περιφέρειες, χωρίς να γίνεται απόπειρα απομόνωσης των μονάδων μόνιμων κατοίκων, με βάση μια κλειδα διανομής που αντανάκλα όσο το δυνατόν περισσότερο το προς εκτίμηση χαρακτηριστικό. Οι μέθοδοι καλούνται «από πάνω προς τα κάτω» επειδή το μακροοικονομικό μέγεθος διανέμεται σε μια περιφέρεια και όχι σε μια ξεχωριστή μονάδα. Πάντως, είναι απαραίτητη η έννοια της μονάδας μόνιμου κατοίκου έτσι ώστε να υπάρχει σωστή περιφερειακή κάλυψη της κλειδας που θα χρησιμοποιηθεί.

γ) *Μεικτές μέθοδοι*

Οι μέθοδοι από κάτω προς τα πάνω σπάνια συναντώνται στην καθαρή τους μορφή. Επομένως, πρέπει επίσης να εξεταστεί η χρήση μεικτών μεθόδων. Για παράδειγμα, μια μεταβλητή ή ένα σύνολο μεταβλητών μπορεί να είναι δυνατόν να περιφερειοποιηθεί μόνο με τη βοήθεια της μεθόδου από κάτω προς τα πάνω σε επίπεδο NUTS-1. Για περαιτέρω περιφερειοποίηση σε επίπεδα NUTS-2 ή NUTS-3 θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί μια μέθοδος από πάνω προς τα κάτω.

- 13.16. Καταρχήν, το πλεονέκτημα των μεθόδων από κάτω προς τα πάνω είναι ότι χρησιμοποιεί απευθείας σχετικές πηγές σε επίπεδο περιφέρειας. Ένα πλεονέκτημα των μεθόδων από πάνω προς τα κάτω είναι η εγγυημένη αριθμητική συνέπεια μεταξύ εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών. Το μειονέκτημα είναι ότι οι εκτιμήσεις δεν παράγονται με άμεσα δεδομένα αλλά με μια κλειδα που υποτίθεται ότι είναι συσχετισμένη με το προς μέτρηση φαινόμενο.
- 13.17. Όποτε είναι δυνατόν, οι περιφερειακές αξίες που αντιστοιχούν άμεσα, από εννοιολογική άποψη, με τις εθνικές αξίες θα πρέπει να εκτιμώνται απευθείας με τη μέθοδο από κάτω προς τα πάνω. Η διαδικασία από πάνω προς τα κάτω δεν οδηγεί σε μια ισχυρή και αξιόπιστη πληροφοριακή βάση για την αξιολόγηση της ακρίβειας των αξιών που εκτιμώνται, ενώ στη μέθοδο από κάτω προς τα πάνω θα πρέπει να προσέχει κανείς το γεγονός ότι μπορεί να υπάρξει απόκλιση ως προς τα εθνικά σύνολα.

ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΚΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

- 13.18. Μια βιομηχανία μιας περιφέρειας αποτελείται από μια ομάδα τοπικών ΜΟΔ που επιδίδονται στην ίδια ή παρόμοια δραστηριότητα (βλέπε παραγράφο 2.108). Η τοπική ΜΟΔ είναι η μονάδα στη οποία βασίζονται τα δεδομένα που αφορούν παραγωγικές δραστηριότητες (προϊόν, ενδιάμεση ανάλωση κ.λπ.).
- 13.19. Ως γενική αρχή, τα μακροοικονομικά μεγέθη σχετικά με τις παραγωγικές δραστηριότητες θα πρέπει να κατανέμονται στην περιφέρεια στην οποία είναι μόνιμη κάτοικος η μονάδα που διενεργεί τις σχετικές συναλλαγές. Ο τόπος διαμονής της τοπικής ΜΟΔ είναι ένα ουσιαστικό κριτήριο για την κατανομή αυτών των μακροοικονομικών μεγεθών σε μια συγκεκριμένη περιφέρεια.
- 13.20. Η γενική αρχή της κατανομής του ακαθάριστου σχηματισμού παγίου κεφαλαίου κατά περιφέρεια είναι η ιδιοκτησία, όπως και στους λογαριασμούς του συνόλου της οικονομίας (βλέπε παράγραφο 2.05, υποσημείωση 1). Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν σε μια πολυπεριφερειακή μονάδα κατανέμονται στις τοπικές ΜΟΔ όπου χρησιμοποιούνται. Όπως στους εθνικούς λογαριασμούς, τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που διατίθενται με λειτουργική μίσθωση καταγράφονται στην περιφέρεια του ιδιοκτήτη, και αυτά που διατίθενται με χρηματοδοτική μίσθωση στην περιφέρεια του χρήστη.
- 13.21. Στην πράξη, μπορεί να υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες μόνο στο επίπεδο μονάδων που περιλαμβάνουν περισσότερες από μία τοπικές ΜΟΔ σε διαφορετικές δραστηριότητες ή/και περιφέρειες. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν διαθέσιμοι δείκτες (π.χ. εισόδημα εξωτημένης εργασίας ή απασχόληση κατά περιφέρεια) για την περιφερειοποίηση των μεγεθών κατά βιομηχανία.
- 13.22. Κατά τον ορισμό μιας τοπικής ΜΟΔ, διακρίνονται τρεις περιπτώσεις:
- α) μια παραγωγική δραστηριότητα με σημαντική⁽¹⁾ εισροή εργασίας σε συγκεκριμένη τοποθεσία δε δημιουργεί προβλήματα. Πάντως, σε ορισμένες περιπτώσεις απαιτείται περαιτέρω αποσαφήνιση (βλέπε παραγράφους 13.24-13.27).
  - β) μια παραγωγική δραστηριότητα χωρίς σημαντική εισροή εργασίας σε μια συγκεκριμένη τοποθεσία δεν θεωρείται ως ξεχωριστή τοπική ΜΟΔ και η παραγωγή θα πρέπει να αποδοθεί στην τοπική μονάδα που είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση αυτής της παραγωγής.

⁽¹⁾ Σημαντική εισροή εργασίας, στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να θεωρείται ως το ελάχιστο του ετησίου αντιστοίχου ενός ατόμου που εργάζεται μισή μέρα.

γ) για μια παραγωγική δραστηριότητα χωρίς συγκεκριμένη τοποθεσία, θα πρέπει να εφαρμόζεται ή έννοια της διαμονής σε εθνικό επίπεδο.

13.23. Οι βοηθητικές δραστηριότητες δεν απομονώνονται για να αποτελέσουν μεμονωμένες οντότητες και δεν ξεχωρίζονται από την κύρια ή τις δευτερεύουσες δραστηριότητες ή οντότητες που εξυπηρετούν (βλέπε παράγραφο 2.104). Έτσι, οι βοηθητικές δραστηριότητες θα πρέπει να εντάσσονται στην τοπική ΜΟΔ που εξυπηρετούν.

Οι βοηθητικές δραστηριότητες μπορεί να πραγματοποιούνται σε ξεχωριστή τοποθεσία, που βρίσκεται σε άλλη περιφέρεια από αυτήν της τοπικής ΜΟΔ που εξυπηρετούν. Η αυστηρή εφαρμογή του προαναφερθέντος κανόνα για τη γεωγραφική κατανομή των βοηθητικών δραστηριοτήτων θα οδηγούσε στην υποεκτίμηση των μακροοικονομικών μεγεθών στις περιφέρειες όπου είναι συγκεντρωμένες οι βοηθητικές δραστηριότητες. Επομένως, σύμφωνα με την αρχή της διαμονής, θα πρέπει να κατανέμονται στην περιφέρεια όπου βρίσκονται οι βοηθητικές δραστηριότητες· παραμένουν στην ίδια βιομηχανία με την τοπική ΜΟΔ που εξυπηρετούν.

13.24. Για ορισμένες βιομηχανίες, χρειάζεται μεγαλύτερη αποσαφήνιση των μεθόδων περιφερειοποίησης. Οι βιομηχανίες αυτές είναι οι ακόλουθες:

- α) κατασκευές·
- β) μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες·
- γ) χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση.

13.25. Για τη βιομηχανία κατασκευών, τα εργοτάξια θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως ανεξάρτητες τοπικές ΜΟΔ όταν η δραστηριότητα είναι σημαντική (βλέπε παράγραφο 2.09, υποσημείωση 4). Δεδομένης της κινητικότητας ορισμένων μηχανημάτων, π.χ. μηχανημάτων έμπηξης πασσάλων και γερανών, μεταξύ τοπικών μονάδων της ίδιας ΜΟΔ και της απουσίας πληροφοριών σε επίπεδο εργοταξίου, συνιστάται η κατανομή του ακαθάριστου σχηματισμού παγίου κεφαλαίου όσον αφορά τέτοιον εξοπλισμό στην κεντρική διοίκηση της ΜΟΔ.

13.26. Για τις βιομηχανίες των μεταφορών, όπου συμπεριλαμβάνεται η μεταφορά με σιδηροδρόμους, πρέπει οπωσδήποτε να ορίζονται οι τοπικές ΜΟΔ με τις οποίες θα πρέπει να συνδέεται η παραγωγή και ο σχηματισμός κεφαλαίου. Για τις βιομηχανίες χερσαίων μεταφορών (εκτός από τους σιδηροδρόμους) η παραγωγή και ο σχηματισμός κεφαλαίου θα πρέπει να αποδίδεται σε αμαξοστάσια ή παρόμοιες τοπικές ΜΟΔ στις οποίες έχει τη βάση του ο εξοπλισμός μεταφορών. Για τις βιομηχανίες πλωτών μεταφορών, η παραγωγή και ο κινητός εξοπλισμός θα πρέπει να κατανέμεται στη βάση της μονάδας. Τα δίκτυα σιδηροδρόμων θα πρέπει να συνδέονται με την τοπική ΜΟΔ που τα εκμεταλλεύεται.

Για τις βιομηχανίες σιδηροδρομικών και εναερίων μεταφορών θα πρέπει να χρησιμοποιούνται απολειστικά μέθοδοι από πάνω προς τα κάτω, οι οποίες θα κατανέμουν τα εθνικά μακροοικονομικά μεγέθη περιφέρειας ανάλογα με κατάλληλους δείκτες. Το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας θα πρέπει να αποδίδεται στην περιφέρεια όπου εργάζονται οι εργαζόμενοι. Το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα θα πρέπει να κατανέμεται στις περιφέρειες με βάση δείκτες σχετικούς με τη δραστηριότητα των σιδηροδρόμων ή των εναερίων διαδρόμων.

Όσον αφορά τις βιομηχανίες των επικοινωνιών, οι τηλεφωνικοί θάλαμοι, οι τηλεφωνικές συσκευές και οι γραμμές τηλεπικοινωνιών παίζουν μόνο ρόλο υποστήριξης. Επομένως, δεν αποτελούν ξεχωριστές οντότητες και θα πρέπει να αποδίδονται στην τοπική ΜΟΔ που είναι αρμόδια για τη διαχείρισή τους. Οι επενδύσεις σε υποδομή θα πρέπει επίσης να αποδίδονται σε αυτές τις τοπικές μονάδες.

13.27. Για τις υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης, η προστιθέμενη αξία θα πρέπει να κατανέμεται με βάση την εισοδηματική προσέγγιση. Το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας θα πρέπει να κατανέμεται στις τοπικές ΜΟΔ όπου εργάζονται οι εργαζόμενοι. Το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα των πιστωτικών ιδρυμάτων θα πρέπει να κατανέμεται μεταξύ τοπικών ΜΟΔ ανάλογα με το ύψος των δανείων και των καταθέσεων, και το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα των ασφαλιστικών οργανισμών να κατανέμεται ανάλογα με τα εισπραττόμενα ασφάλιστρα. Ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου αφορά κυρίως κτίρια· επομένως, θα πρέπει να κατανέμεται στην περιφέρεια όπου βρίσκονται τα κτίρια.

13.28. Το προϊόν θα πρέπει να αποτιμάται σε βασικές τιμές (βλέπε παράγραφο 3.47). Τα προϊόντα που χρησιμοποιούνται για ενδιάμεση ανάλωση θα πρέπει να αποτιμώνται σε τιμές αγοραστή τη στιγμή που εισέρχονται στην παραγωγική διεργασία (βλέπε παράγραφο 3.72). Κατά συνέπεια, η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία κατά βιομηχανία αποτιμάται σε βασικές τιμές.

Ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου αποτιμάται σε τιμές αγοραστή, όπου συμπεριλαμβάνονται τα κόστη εγκατάστασης και τα λοιπά κόστη μεταβίβασης ιδιοκτησίας. Όταν γίνεται παραγωγή για ίδιο λογαριασμό αποτιμάται σε βασικές τιμές παρόμοιων παγίων περιουσιακών στοιχείων ή με βάση το κόστος παραγωγής αν οι τιμές αυτές δεν είναι γνωστές (βλέπε παράγραφο 3.113).

13.29. Το περιφερειακό αντίστοιχο του ΑΕγχΠ είναι το ΑΕγχΠΠ (ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά περιφέρεια). Το ΑΕγχΠΠ αποτιμάται σε αγοραίες τιμές, προσθέτοντας τους περιφερειοποιημένους φόρους μείον επιδοτήσεις προϊόντων και εισαγωγών στις προστιθέμενες αξίες κατά περιφέρεια σε βασικές τιμές. Το άθροισμα του ΑΕγχΠΠ σε αγοραίες τιμές κατά περιφέρεια, συμπεριλαμβανομένου του ΑΕγχΠΠ της εξωπεριφερειακής επιζωότητας, ισούται με το ΑΕγχΠΠ σε αγοραίες τιμές.

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ

- 13.30. Το ακαθάριστο περιφερειακό προϊόν είναι το αποτέλεσμα των περιφερειακών δραστηριοτήτων των τοπικών ΜΟΔ μόνιμων κατοίκων μιας περιφέρειας. Οι διεργασίες διανομής και αναδιανομής του εισοδήματος έχουν ως αποτέλεσμα άλλα σημαντικά εξισωτικά μεγέθη, και συγκεκριμένα το πρωτογενές εισόδημα και το διαθέσιμο εισόδημα. Λόγω των προβλημάτων που αναφέρονται στις παραγράφους 13.10-13.14, στους περιφερειακούς λογαριασμούς αυτές οι εισοδηματικές έννοιες περιορίζονται στα νοικοκυριά.
- 13.31. Οι περιφερειακοί λογαριασμοί των νοικοκυριών είναι περιφερειακή εξειδίκευση των αντιστοίχων λογαριασμών σε εθνικό επίπεδο. Οι λογαριασμοί αυτοί περιορίζονται στους ακόλουθους:
- α) λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος
  - β) λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος.

Γενικά, οι λογαριασμοί αυτοί στοχεύουν στη μέτρηση του πρωτογενούς εισοδήματος και του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών που είναι μόνιμοι κάτοικοι μιας περιφέρειας.

- 13.32. Οι περιφερειακοί λογαριασμοί των νοικοκυριών βασίζονται στα νοικοκυριά που είναι μόνιμοι κάτοικοι της περιφερειακής επικράτειας. Για τον ορισμό των νοικοκυριών ως θεσμικών μονάδων και για τον ορισμό του θεσμικού τομέα των νοικοκυριών βλέπε παραγράφους 2.13, 2.16, 2.75 και 2.76. Το άθροισμα του αριθμού των ατόμων που είναι μέλη των νοικοκυριών μόνιμων κατοίκων ισούται με το συνολικό πληθυσμό μόνιμων κατοίκων της περιοχής.
- 13.33. Γενικά, οι κανόνες καθορισμού της μόνιμης κατοικίας των νοικοκυριών σε εθνικό επίπεδο εφαρμόζονται επίσης και για τους περιφερειακούς λογαριασμούς των νοικοκυριών. Πάντως, όσον αφορά τον τόπο κατοικίας των σπουδαστών και των μακροχρόνια νοσηλευομένων, γίνεται μια εξαίρεση όταν η περιφέρεια φιλοξενίας είναι στην ίδια χώρα. Στους περιφερειακούς λογαριασμούς, αυτοί αντιμετωπίζονται ως μόνιμοι κάτοικοι της περιφέρειας φιλοξενίας αν διαμένουν εκεί για περισσότερο από ένα έτος.
- 13.34. Στους περιφερειακούς λογαριασμούς των νοικοκυριών, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη δύο σημεία όσον αφορά νοικοκυριά που κατέχουν μια επιχείρηση μη ανώνυμης εταιρικής μορφής, γη ή/και μια δεύτερη κατοικία σε άλλη περιφέρεια.

- α) *Ένα νοικοκυριό που κατέχει μια επιχείρηση μη ανώνυμης εταιρικής μορφής (που δεν θεωρείται ως οιονεί εταιρεία σε εθνικό επίπεδο) σε άλλη περιφέρεια*

Η επιχείρηση μη ανώνυμης εταιρικής μορφής θεωρείται ότι είναι μόνιμος κάτοικος (πλασματική μονάδα) στην περιφέρεια φιλοξενίας. Κατά συνέπεια, το μεικτό εισόδημα που προκύπτει από την κατάρτιση μακροοικονομικών μεγεθών κατά βιομηχανία είναι μέρος του μεικτού εισοδήματος της περιφέρειας φιλοξενίας. Πάντως, το μεικτό εισόδημα όπως καταγράφεται στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος νοικοκυριών κατά περιφέρεια θα πρέπει να ισούται με το συνολικό μεικτό εισόδημα που εισπράττεται από νοικοκυριά μόνιμους κατοίκους μιας περιφέρειας, ασχέτως της περιφέρειας στην οποία παράγεται αυτό το εισόδημα.

- β) *Νοικοκυριό που κατέχει γη ή/και δεύτερη κατοικία σε άλλη περιφέρεια*

Στην περίπτωση αυτή, η γη ή/και δεύτερη κατοικία θεωρούνται επίσης ως πλασματικές μονάδες μόνιμοι κάτοικοι της περιφέρειας φιλοξενίας. Κατά συνέπεια, τα μισθώματα που καταβάλλουν οι ενοικιαστές της γης ή/και της κατοικίας καταβάλλονται στην πλασματική μονάδα. Εάν η δεύτερη κατοικία χρησιμοποιείται από τον ιδιοκτήτη για ίδια τελική κατανάλωση, η αξία μίσθωσης θα πρέπει να καταγράφεται ως διαπεριφερειακή εξαγωγή από την περιφέρεια που βρίσκεται η κατοικία προς την περιφέρεια όπου διαμένει ο ιδιοκτήτης. Έτσι, η δεύτερη περιφέρεια εισάγει την υπηρεσία αυτή και την χρησιμοποιεί για δαπάνη για τελική κατανάλωση νοικοκυριών. Όπως και στην περίπτωση του μεικτού εισοδήματος το λειτουργικό πλεόνασμα που προκύπτει από αυτή την παραγωγική διεργασία θα διαφέρει από το λειτουργικό πλεόνασμα που θα εμφανίζεται στους λογαριασμούς διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των νοικοκυριών για το σύνολο της οικονομίας, τα δύο αυτά είναι ίσα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΠΟΥ ΜΕΤΡΩΝΤΑΙ ΕΜΜΕΣΑ (ΥΧΔΜΕ)

ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΣΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΤΟΥ ΕΣΟΛ ΑΝ ΚΑΤΑΝΕΜΟΝΤΑΙ ΟΙ ΥΧΔΜΕ

Κεφάλαιο 1

1.13.	<p>Στο στοιχείο δ), μετά το ακόλουθο κείμενο «Το ΕΣΟΛ περιέχει επίσης πολλές ειδικές συνθήκες, π.χ.», διαγράφεται το:</p> <p>«καταγραφή της χρήσης των υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα ως ενδιάμεση ανάλωση ενός πλασματικού τομέα ή μιας πλασματικής βιομηχανίας».</p>	<p>Αντικαθίσταται από:</p> <p>«κατανομή της χρήσης των υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα (ΥΧΔΜΕ) στους τομείς/βιομηχανίες — χρήστες».</p>
-------	---	---

1.25.

Μετά το «Ορισμένες από τις κύριες διαφορές όσον αφορά τις έννοιες είναι οι ακόλουθες», προστίθεται:

«θ) Η χρήση των υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα (ΥΧΔΜΕ) κατανέμεται τώρα σε τομείς/βιομηχανίες — χρήστες και όχι σε έναν πλασματικό τομέα (βιομηχανία). Κατά συνέπεια, η χρήση των ΥΧΔΜΕ δεν καταγράφεται πλέον κατά συνθήκη ως ενδιάμεση ανάλωση στο σύνολό της, αλλά μπορεί επίσης να είναι τελική κατανάλωση και εξαγωγές. Επομένως, αυτό σημαίνει ότι μπορεί να υπάρχουν και εισαγωγές ΥΧΔΜΕ.»»

Κεφάλαιο 3

3.70. ι)	<p>Διαγράφεται:</p> <p>«μόνο για το σύνολο της οικονομίας: όλες οι έμμεσα μετρούμενες υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης (ΥΧΔΜΕ), οι οποίες παρέχονται από παραγωγούς μόνιμους κατοίκους.»</p>	<p>Αντικαθίσταται από:</p> <p>«η χρήση των υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα από παραγωγούς μόνιμους κατοίκους.»</p>
----------	--	--

3.76. ε)

Στο «χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που χρεώνονται άμεσα», προστίθεται:

«και το μέρος των υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα, το οποίο χρησιμοποιείται από νοικοκυριά για σκοπούς τελικής κατανάλωσης.»

3.142. η)

Αμέσως μετά το: «Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες όσον αφορά το ποσό των οητά αναφερομένων προμηθειών και αμοιβών», προστίθεται:

«η) Το μέρος των υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα το οποίο χρησιμοποιείται από μη μόνιμους κατοίκους.»

Κεφάλαιο 4

4.51.

Διαγράφεται:

«Δεδομένου ότι η αξία των υπηρεσιών που παρέχονται από ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς δεν κατανέμεται στους διάφορους πελάτες, οι πραγματικές πληρωμές ή εισπράξεις τόκων προς ή από οργανισμούς χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης δεν αναπροσαρμόζονται για να εξαλειφθεί το περιθώριο κέρδους που αντιπροσωπεύει τη σιωπηρή επιβάρυνση που χρεώνουν οι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί. Πρέπει να προστεθεί ένα στοιχείο αναπροσαρμογής στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών και μιας πλασματικής βιομηχανίας στην οποία, κατά συνθήκη, αποδίδεται το συνολικό προϊόν των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών ως ενδιάμεση ανάλωσις.»

Αντικαθίσταται από:

«Δεδομένου ότι η αξία των υπηρεσιών που παρέχουν οι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί κατανέμεται στους διάφορους πελάτες, οι πραγματικές πληρωμές ή εισπράξεις τόκων προς ή από τους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς πρέπει να διορθώνονται για να εξαλειφθούν τα κέρδη που αντιπροσωπεύουν τα ποσά που χρεώνονται σιωπηρώς από τους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Τα ποσά των τόκων που καταβάλλουν οι δανειστές στους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς θα πρέπει να μειώνονται κατά τις εκτιμώμενες αξίες των πληρωτέων επιβαρύνσεων, ενώ τα ποσά των τόκων που είναι εισπρακτέα από τους καταθέτες θα πρέπει να αυξάνονται αντιστοίχως. Οι αξίες των χρεώσεων αντιμετωπίζονται ως πληρωμές για υπηρεσίες που παρέχονται από τους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς στους πελάτες τους και όχι ως πληρωμές τόκων.»

Κεφάλαιο 8

8.09.

Πρόσθετα σχήματα:

Οι πίνακες Α.1.1 και Α.1.2, για να εμφανιστούν οι συνέπειες της κατανομής των ΥΧΔΜΕ στα μεγέθη που παρουσιάζονται στο κεφάλαιο 8, ακολουθία λογαριασμών (αριθμητικό παράδειγμα).

8.14.

Διαγράφεται:

«Εφόσον οι υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα (ΥΧΔΜΕ) δεν κατανέμονται στους τομείς-χρήστες, το σύνολο της αξίας του προϊόντος ΥΧΔΜΕ θεωρείται ως ενδιάμεση ανάλωση ενός πλασματικού τομέα με μηδενικό προϊόν και αρνητική προστιθέμενη αξία με ίσο μέγεθος αλλά αντίθετο πρόσημο από την ενδιάμεση ανάλωση. Έτσι, το σύνολο της προστιθέμενης αξίας όλων των τομέων και των βιομηχανιών μειώνεται κατά το ποσό αυτό. Για να μην γίνει περίπλοκη η παρουσίαση των λογαριασμών, είναι δυνατό να μην εισαχθεί συμπληρωματική στήλη για τον πλασματικό τομέα, αλλά να ληφθεί υπόψη το αντίστοιχο μέγεθος στη στήλη του συνόλου της οικονομίας.»

Αντικαθίσταται από:

«Δεδομένου ότι οι υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα (ΥΧΔΜΕ) κατανέμονται στους τομείς-χρήστες, ορισμένα μέρη των πληρωμών τόκων αναταξινομούνται ως πληρωμές για υπηρεσίες. Αυτή η αναταξινόμηση έχει συνέπειες για τις αξίες του προϊόντος και της ενδιάμεσης ανάλωσης (καθώς και για τις αξίες των εισαγωγών, των εξαγωγών και της τελικής κατανάλωσης).»

8.24.

Διαγράφεται:

«Εφόσον οι υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα (ΥΧΔΜΕ) δεν κατανέμονται στους τομείς-χρήστες, οι εγγραφές σχετικά με τους τόκους αφορούν τους πραγματικούς καταβαλλόμενους και εισπραττόμενους τόκους. Γίνεται μια διόρθωση στους πόρους στη στήλη "χρηματοπιστωτικές εταιρείες (με αρνητικό πρόσημο)" και τη στήλη "πλασματικός τομέας (με θετικό πρόσημο)". Για να απλουστευθεί η παρουσίαση των λογαριασμών, είναι δυνατόν να μην χρησιμοποιηθεί συμπληρωματική στήλη για τον πλασματικό τομέα αλλά να εμφανιστεί το αντίστοιχο μέγεθος στη στήλη του συνόλου της οικονομίας.»

Αντικαθίσταται από:

«Δεδομένου ότι οι υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα (ΥΧΔΜΕ) κατανέμονται στους τομείς-χρήστες, το μέγεθος "τόκοι" στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος αντιστοιχεί με τους πληρωτέους και εισπρακτέους τόκους αφού πρώτα αφαιρεθούν οι ΥΧΔΜΕ από τα πραγματικά πληρωτέα από τους δανειζόμενους και προστεθούν στα πραγματικά εισπρακτέα από τους δανειστές.»

Κεφάλαιο 9

9.25. α)

Διαγράφεται:

«Η ενδιάμεση ανάλωση κατά βιομηχανία περιλαμβάνει τη χρήση υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα και οι οποίες καταγράφονται ως πλασματική βιομηχανία (βλέπε παράγραφο 9.33).»

9.25. β)

Διαγράφεται:

«μείον τη χρήση υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα (που καταγράφονται ως πλασματική βιομηχανία, βλέπε παράγραφο 9.33).»

9.33.

Διαγράφεται:

«Σε όλους τους πίνακες προσφοράς και χρήσεων, η βιομηχανική ταξινόμηση NACE αναθ. 1 ... Κατά συνέπεια, η συνολική ααθαρίστη προστιθέμενη αξία της βιομηχανίας αυτής ισούται με το (αρνητικό) καθαρό λειτουργικό πλεόνασμά της.»

Πίνακας A.1.1 — Αποτελέσματα της κατανομής των ΥΧΔΜΕ σε θεσμικούς τομείς, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών για τους παρωγούς μη εμπορεύσιμου προϊόντος

Χρήσεις	Πόροι																						
	Σύνολο	Αγρότων υπηρέσιων (ποσοί)	S.2	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	Συνολικά για εξισοτιάζει (μεγέθη)	Μη χορηγούμενες εταιρείες												
Λογαριασμοί	Σύνολο	Αγρότων υπηρέσιων (ποσοί)	S.2	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	Μη χορηγούμενες εταιρείες	Χορηγούμενες εταιρείες	Δημόσιος τομέας	Νοτιοανατολικά	ΜΚΙΕΝ	Σύνολο οικονομίας	Αγρότων υπηρέσιων (ποσοί)	Σύνολο	Λογαριασμοί					
I. Λογαριασμοί παραγωγής/εξωτερικός λογαρασμός	2	2	2							P.72	Εισαγωγές υπηρεσιών	Μη χορηγούμενες εταιρείες	Μη χορηγούμενες εταιρείες	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	S.2	Αγρότων υπηρέσιων (ποσοί)	Σύνολο	Λογαριασμοί
	4	4	4							P.62	Εξαγωγές υπηρεσιών	Χορηγούμενες εταιρείες	Χορηγούμενες εταιρείες	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	S.2	Αγρότων υπηρέσιων (ποσοί)	Σύνολο	Λογαριασμοί	
	27			27	3	0	6	0	18	P.1	Προϊόν	Μη χορηγούμενες εταιρείες	Μη χορηγούμενες εταιρείες	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	S.2	Αγρότων υπηρέσιων (ποσοί)	Σύνολο	Λογαριασμοί
	30		-2	30				48	-18	P.2	Ενδιάμεση ανάληψη	Χορηγούμενες εταιρείες	Χορηγούμενες εταιρείες	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	S.2	Αγρότων υπηρέσιων (ποσοί)	Σύνολο	Λογαριασμοί	
										B.1	Προστιθέμενη αξία/εξοτεταγμένο εισόδημο	Μη χορηγούμενες εταιρείες	Μη χορηγούμενες εταιρείες	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	S.2	Αγρότων υπηρέσιων (ποσοί)	Σύνολο	Λογαριασμοί
II.1.1. Λογαριασμός δημοφιλούς εισοδήματος	30			30				48	-18	B.2	Λειτουργικό πλεόνασμα	Μη χορηγούμενες εταιρείες	Μη χορηγούμενες εταιρείες	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	S.2	Αγρότων υπηρέσιων (ποσοί)	Σύνολο	Λογαριασμοί
II.1.2. Λογαριασμός δημοφιλούς εισοδήματος	230		13	217	6	14	35	106	56	D.41	Τόκοι	Χορηγούμενες εταιρείες	Χορηγούμενες εταιρείες	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	S.2	Αγρότων υπηρέσιων (ποσοί)	Σύνολο	Λογαριασμοί	
	22			22	1	35	-21	48	-41	B.5	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων	Χορηγούμενες εταιρείες	Χορηγούμενες εταιρείες	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	S.2	Αγρότων υπηρέσιων (ποσοί)	Σύνολο	Λογαριασμοί	
II.2.2. Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος	22			22	1	35	-21	48	-41	B.6	Διαθέσιμο εισόδημα	Μη χορηγούμενες εταιρείες	Μη χορηγούμενες εταιρείες	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	S.2	Αγρότων υπηρέσιων (ποσοί)	Σύνολο	Λογαριασμοί

Πίνακας Α.1.2 — Αποτελέσματα της κατανομής των ΥΧΔΜΕ μόνο σε πλασματικό τομέα (συνέχεια)

Χρήσεις	Πόροι												Λογαριασμοί								
	Σύνολο	Αγρόθων και υψιθροσίων (πόροι)	SSSS. 2	S.1	S.15 ΜΚΙΕΝ	S.14	S.13	S.12	S.11	Πλαστικός τομέας	Συναλλαγές και εξισοτιάζι μετρήσιμη	Πλαστικός τομέας		S.11 Μη ζήτησι- τοδοσι- ζέσι ετα- φέσι	S.12 Χρημα- τοδοσι- ζέσι ετα- φέσι	S.13 Δημο- σιος το- μέας	S.14 Νορζο- ζυρία	S.15 ΜΚΙΕΝ	S.1	S.2	Αγρόθων και υψιθροσίων (πόροι)
Π.1.2. Λογαριασμός διανομής προπογγε- νούς ει- σοδημα- τος	222		16	206	7	17	39	77	66		D.41 Τόζοι	48	25	125	12	33	5	200	22	222	Π.1.2. Λογαριασμός διανομής προπογγε- νούς ει- σοδημα- τος
Π.2. Λογαριασμός δευτερογγε- νούς διανομής εισοδη- ματος											P.119 Διόθροσι για ΥΧΔΠΜΕ			-48							Π.2. Λογαριασμός δευτερογγε- νούς διανομής εισοδη- ματος
Π.4. Λογαριασμός ζήτησις εισοδηματος											B.5 Ισογγε- νούς εισοδημάτων			-41	-27	16	-2	-6			Π.4. Λογαριασμός ζήτησις εισοδηματος
											B.6 Διαθέσιμο εισόδημα			-41	-27	16	-2	-6			Π.2. Λογαριασμός δευτερογγε- νούς διανομής εισοδη- ματος
											B.8η Καθωρή αποταμύ- ση/εξοττοζοζό ισογγε- νούς			48	-27	16	-2	-6			Π.4. Λογαριασμός ζήτησις εισοδηματος
														48	-27	16	-2	-6			Π.2. Λογαριασμός δευτερογγε- νούς διανομής εισοδη- ματος
														48	-27	16	-2	-6			Π.4. Λογαριασμός ζήτησις εισοδηματος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΜΙΣΘΩΣΗ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ ΔΙΑΡΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ

ΟΡΙΣΜΟΙ

1. Εκτός από την αγορά διαρκών αγαθών, οι θεσμικές μονάδες μπορούν να εξασφαλίσουν τη χρήση τους με τους ακόλουθους τρόπους: λειτουργική μίσθωση, χρηματοδοτική μίσθωση και αγορά με δόσεις. Και στις τρεις περιπτώσεις η εν λόγω θεσμική μονάδα αποκτά το δικαίωμα να χρησιμοποιεί ένα διαρκές αγαθό, αν και το αγαθό από νομική άποψη παραμένει στην ιδιοκτησία άλλης μονάδας.

Μίσθωση

2. Όταν μια θεσμική μονάδα Α κατέχει ένα διαρκές αγαθό και μεταβιβάζει το δικαίωμα χρήσης του αγαθού αυτού σε μια άλλη μονάδα Β, η Α καλείται «εκμισθωτής» και η Β «μισθωτής». Οι πληρωμές από την Β προς την Α σε αντάλλαγμα της μεταβίβασης των δικαιωμάτων χρήσης καλούνται «μισθώματα». Ο εκμισθωτής μπορεί να ταυτίζεται με τον παραγωγό ή τον πωλητή του διαρκούς αγαθού ή να είναι θυγατρική εταιρεία του, μπορεί όμως επίσης να είναι και μια εντελώς ανεξάρτητη μονάδα χωρίς καμία σύνδεση με τον παραγωγό ή τον πωλητή. Οποιοδήποτε είδους παραχθέντα διαρκή αγαθά, από κτίρια και κατασκευές μέχρι διαρκή καταναλωτικά αγαθά, μπορεί να είναι αντικείμενο μίσθωσης, και οποιοδήποτε είδος θεσμικής μονάδας μπορεί να χρησιμοποιήσει τη μίσθωση για να αποκτήσει τα δικαιώματα χρήσης διαρκών αγαθών. Οι δύο τύποι μίσθωσης, λειτουργική και χρηματοδοτική μίσθωση, αντιμετωπίζονται διαφορετικά στο σύστημα.

Λειτουργική μίσθωση

3. Ο μισθωτής αποκτά το δικαίωμα να χρησιμοποιεί ένα διαρκές αγαθό για μια ορισμένη χρονική περίοδο, που μπορεί να είναι μεγάλη ή μικρή και δεν χρειάζεται απαραίτητα να έχει συμφωνηθεί από την αρχή. Όταν λήξει η περίοδος μίσθωσης, ο εκμισθωτής αναμένει ότι θα του επιστραφεί το αγαθό του στην ίδια περίπου κατάσταση που ήταν και όταν το εκμίσθωσε, εκτός από την κανονική φθορά. Στη συνέχεια, ο εκμισθωτής μπορεί να εκμισθώσει το αγαθό σε άλλον μισθωτή ή να το χρησιμοποιήσει με οποιοδήποτε άλλο τρόπο. Έτσι, η περίοδος μίσθωσης δεν καλύπτει το σύνολο, ή σημαντικό μέρος, της διάρκειας οικονομικής ζωής του αγαθού.

Οι μονάδες που ασχολούνται με τη λειτουργική μίσθωση έχουν πλήρεις γνώσεις όσον αφορά τα είδη των διαρκών αγαθών που εκμισθώνουν. Τηρούν αποθέματα των αγαθών αυτών έτσι ώστε να είναι σε θέση να τα εκμισθώσουν μόλις τους ζητηθούν ή σε πολύ σύντομη προθεσμία. Συνήθως προσφέρουν μια ποικιλία μοντέλων για να μπορούν να διαλέξουν οι ενδιαφερόμενοι. Για να διατηρούν τα διαρκή αγαθά τους σε καλή κατάσταση λειτουργίας, οι εκμισθωτές πρέπει να πραγματοποιούν εργασίες συντήρησης και επισκευής των αγαθών που αναμένουν εκμίσθωση. Επίσης, οι εκμισθωτές συνήθως αναλαμβάνουν την ευθύνη για επισκευές και συντήρηση ενός αγαθού, καθώς και αντικατάσταση τους σε περίπτωση βλάβης, ενώ το αγαθό έχει διατεθεί σε ένα μισθωτή.

Η λειτουργική μίσθωση δεν καλύπτει περιπτώσεις κατά τις οποίες ο ιδιοκτήτης του εξοπλισμού παρέχει και προσωπικό για το χειρισμό του εξοπλισμού ή την εκμίσθωση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων, γιατί οι δραστηριότητες αυτές ταξινομούνται αλλού (βλέπε παράγραφο 7).

Χρηματοδοτική μίσθωση

4. Ο μισθωτής αποκτά το δικαίωμα να χρησιμοποιεί ένα διαρκές αγαθό με αντάλλαγμα την καταβολή μισθωμάτων για μια προκαθορισμένη και παρατεταμένη περίοδο. Αν όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη της ιδιοκτησίας μεταβιβάζονται, *ex tunc* πραγματώνονται, αν και όχι τυπικά, από τον εκμισθωτή στον μισθωτή, η μίσθωση είναι χρηματοδοτική μίσθωση. Στη χρηματοδοτική μίσθωση, η περίοδος μίσθωσης καλύπτει το σύνολο, ή το μεγαλύτερο μέρος, της διάρκειας οικονομικής ζωής του διαρκούς αγαθού. Στο τέλος της περιόδου μίσθωσης, ο μισθωτής έχει συχνά τη δυνατότητα, εάν θέλει, να αγοράσει το αγαθό σε συμβολική τιμή. Ο εκμισθωτής δεν χρειάζεται να έχει ειδικές γνώσεις σχετικά με το εν λόγω αγαθό. Δεν προσφέρει υπηρεσίες επισκευής, συντήρησης ή αντικατάστασης στο μισθωτή. Κατά κανόνα, το αγαθό επιλέγεται από τον μισθωτή και παραδίδεται κατευθείαν σε αυτόν από τον παραγωγό ή τον πωλητή. Έτσι, ο ρόλος του εκμισθωτή είναι καθαρά χρηματοπιστωτικός.

Το ΕΣΟΛ αναγνωρίζει την οικονομική πραγματικότητα που βρίσκεται πίσω από τη χρηματοδοτική μίσθωση, καταγράφοντάς την ως εξής: ο εκμισθωτής χορηγεί στο μισθωτή ένα δάνειο που δίνει τη δυνατότητα στο μισθωτή να αγοράσει ένα διαρκές αγαθό, του οποίου ο μισθωτής γίνεται εκ των

πραγμάτων ιδιοκτητής. Έτσι, το σύστημα αντιμετωπίζει το διαρκές αγαθό σαν να ήταν ιδιοκτησία του μισθωτή από την αρχή της περιόδου μίσθωσης. Τα μισθώματα που καταβάλλει στην πραγματικότητα ο μισθωτής προς τον εκμισθωτή πρέπει να υποδιαρθρούν σε εξοφλήσεις κεφαλαίου και τόκους που αφορούν το τεκμαρτό δάνειο.

Αγορά με δόσεις

- Ένα διαρκές αγαθό πωλείται σε έναν αγοραστή με αντάλλαγμα συμφωνηθείσες μελλοντικές πληρωμές. Ο αγοραστής λαμβάνει το αγαθό αμέσως υπό την κατοχή του αν και από νομική άποψη το αγαθό παραμένει στην ιδιοκτησία του πωλητή ή του χρηματοδότη ως εμπράγματη εγγύηση μέχρι να καταβληθούν όλες οι συμφωνηθείσες πληρωμές. Η χρονομίσθωση συνήθως περιορίζεται σε διαρκή καταναλωτικά αγαθά, και οι περισσότεροι αγοραστές είναι νοικοκυριά. Οι χρηματοδότες συμβάσεων χρονομίσθωσης κατά κανόνα είναι ξεχωριστές θεσμικές μονάδες που λειτουργούν σε στενή συνεργασία με πωλητές διαρκών καταναλωτικών αγαθών.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΣΤΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ

Λειτουργική μίσθωση

- Ένα διαρκές αγαθό που αγοράζεται από έναν εκμισθωτή με σκοπό τη μίσθωση αποτελεί μέρος του μεικτού σχηματισμού παγίου κεφαλαίου (P.51) του εκμισθωτή και εμφανίζεται ως υλικό πάγιο περιουσιακό στοιχείο (AN.111) στον ισολογισμό του εκμισθωτή στο διάστημα ολόκληρης της διάρκειας οικονομικής ζωής του. Οι μεταγενέστερες αναλώσεις κεφαλαίου (K.1) όσον αφορά αυτό το διαρκές αγαθό καταγράφονται στους λογαριασμούς του εκμισθωτή.

Τα μισθώματα που εισπράττει ένας εκμισθωτής εμφανίζονται στο λογαριασμό παραγωγής του ως προϊόν (P.1) υπηρεσιών εκμίσθωσης. Αν ο μισθωτής είναι παραγωγός, τα μισθώματα είναι μέρος της ενδιάμεσης ανάλωσης του (P.2). Όταν ο μισθωτής είναι νοικοκυριό που λειτουργεί ως τελικός καταναλωτής, τα μισθώματα είναι μέρος των τελικών καταναλωτικών δαπανών του (P.3).

- Στη NACE αναθ. 1, η λειτουργική μίσθωση ακινήτων ταξινομείται στην ομάδα 70.20 «εκμίσθωση ίδιας περιουσίας». Η λειτουργική μίσθωση άλλων διαρκών αγαθών ταξινομείται στη διαίρεση 71 «εκμίσθωση μηχανημάτων και εξοπλισμού χωρίς χειριστές και προσωπικών και οικιακών αγαθών». Η λειτουργική μίσθωση δεν περιλαμβάνει την εκμίσθωση μηχανημάτων ή εξοπλισμού μαζί με το προσωπικό που απαιτείται για τη λειτουργία τους, που ταξινομείται με βάση τις υπηρεσίες που παρέχονται από τον εξοπλισμό και το προσωπικό. Για παράδειγμα η εκμίσθωση ενός φορτηγού με οδηγό ταξινομείται στην κλάση 60.24 «οδικές μεταφορές φορτίου». Από θεσμική άποψη, οι εταιρείες λειτουργικής μίσθωσης ταξινομούνται στον τομέα S.11 «μη χρηματοδοτικές εταιρείες», όμως μπορούν να εμφανισθούν και εκμισθωτές λειτουργικής μίσθωσης στον τομέα S.14 «νοικοκυριά».

Αν ο εκμισθωτής είναι μόνιμος κάτοικος ενώ ο μισθωτής είναι μη μόνιμος κάτοικος, τα μισθώματα εμφανίζονται ως εξαιρωτές υπηρεσιών (P.62). Εφόσον το μισθωμένο αγαθό εξακολουθεί να καταγράφεται στον ισολογισμό μιας μονάδας μόνιμου κατοίκου (του εκμισθωτή), το αγαθό δεν εμφανίζεται σε κανένα λογαριασμό της αλλοδαπής. Αν ο εκμισθωτής είναι μη μόνιμος κάτοικος ενώ ο μισθωτής είναι μόνιμος κάτοικος, τα μισθώματα καταγράφονται ως εισαγωγές υπηρεσιών (P.72). Στην περίπτωση αυτή το ίδιο το αγαθό δεν θεωρείται ότι εισέρχεται στην οικονομική επιζήτεια (εισέρχονται μόνο οι υπηρεσίες που παρέχονται από αυτό). Έτσι, το μισθωμένο αγαθό δεν εμφανίζεται ούτε στους λογαριασμούς της αλλοδαπής ούτε σε κανένα άλλο λογαριασμό.

Χρηματοδοτική μίσθωση

- Αν ο μισθωτής είναι παραγωγός, το διαρκές αγαθό εμφανίζεται ως ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου (P.51) του μισθωτή στην αρχή της περιόδου μίσθωσης. Σε όλη τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης (εκτός αν ο μισθωτής αθετήσει την καταβολή μισθωμάτων) το αγαθό εμφανίζεται ως υλικό πάγιο περιουσιακό στοιχείο (AN.111) στον ισολογισμό του μισθωτή. Η μεταγενέστερη ανάληψη κεφαλαίου (K.1) εμφανίζεται στους λογαριασμούς του μισθωτή. Στο τέλος της περιόδου μίσθωσης, είτε ο μισθωτής αγοράζει το αγαθό με βάση την κατάλοιπη αξία του όταν αυτό παραμένει στον ισολογισμό του είτε το αγαθό επιστρέφει στον εκμισθωτή, όταν εμφανίζεται ως αονητικές ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου για τον μισθωτή και έτσι φεύγει από τον ισολογισμό του μισθωτή, και μπορεί να εγγραφεί στον ισολογισμό του εκμισθωτή ή στον ισολογισμό ενός τρίτου, στον οποίο ο εκμισθωτής μεταπώλησε το αγαθό.
- Αν ο μισθωτής είναι νοικοκυριό που ενεργεί ως τελικός καταναλωτής, το διαρκές αγαθό αντιμετωπίζεται σαν να είχε αγοραστεί από το μισθωτή με σκοπό τη τελική κατανάλωση στην αρχή της περιόδου μίσθωσης. Αυτό σημαίνει ότι η τιμή αγοραστή του μισθωμένου αγαθού είναι μέρος της τελικής καταναλωτικής δαπάνης (P.3) του μισθωτή στην αρχή της περιόδου μίσθωσης και ότι το αγαθό εμφανίζεται μόνο ως διαρκές καταναλωτικό αγαθό στο υπόμνημα του ισολογισμού του.

Θεωρείται ότι υπάρχει τεκμαρτό δάνειο (F.4) από τον εκμισθωτή προς τον μισθωτή. Το αρχικό κεφάλαιο του δανείου αυτού είναι η τιμή αγοραστή του μισθωμένου αγαθού συν τα κόστη μεταβίβασης (αν υπάρχουν). Το εξοφλητέο τεκμαρτό δάνειο (AF.4) εμφανίζεται στους ισολογισμούς του εκμισθωτή και του μισθωτή, ως χρηματοπιστωτικό στοιχείο ενεργητικού και παθητικού, αντιστοίχως. Οι καταβολές μισθωμάτων θεωρείται ότι περιλαμβάνουν δύο στοιχεία, εξόφληση αρχικού κεφαλαίου (F.4) και τόκους (D.41), όπου η τελική εξόφληση συμπίπτει με τη λήξη της χρηματοδοτικής μίσθωσης.

10. Το επιτόκιο του τεκμαρτού δανείου καθορίζεται σιωπηρά έτσι ώστε οι σωρευτικές αποπληρωμές κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης να ισούνται με το αρχικό κεφάλαιο. Όταν το μίσθωμα παραμένει σταθερό από τη μια περίοδο στην άλλη, το τμήμα του μισθώματος που αντιστοιχεί στους τόκους μειώνεται διαχρονικά, ενώ το τμήμα που αφορά την εξόφληση του δανείου αυξάνεται αντιστοίχως, όπως γίνεται σε ένα δάνειο που εξοφλείται με ίσες δόσεις. Όταν είναι γνωστό το αρχικό κεφάλαιο, το μίσθωμα και η διάρκεια της συμβατικής περιόδου για κάθε σύμβαση, το επιτόκιο, οι πληρωμές τόκων και η εξόφληση του αρχικού κεφαλαίου που προέρχεται από την επένδυση εύκολα χρησιμοποιώντας τους συνήθεις τύπους. Όταν δεν υπάρχουν ακριβή δεδομένα σχετικά με την κάθε σύμβαση μίσθωσης, πράγματα που συμβαίνει συχνά στην πράξη, θα πρέπει να γίνουν λογικές υποθέσεις έτσι ώστε να πραγματοποιηθούν αυτοί οι υπολογισμοί. Σε πολλές χώρες η λογιστική των επιχειρήσεων αντιμετωπίζει τη χρηματοδοτική μίσθωση με τρόπο παρόμοιο με αυτόν που περιγράφεται στο παρόν, πράγματα που διευκολύνει την κατάσταση από άποψη δεδομένων.
11. Η παραγωγική δραστηριότητα του εκμισθωτή χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι η χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση. Συνήθως οι εκμισθωτές δεν χρεώνουν ξεχωριστά για τις διαμεσολαβητικές υπηρεσίες που παρέχουν. Επομένως, το προϊόν τους είναι κυρίως ή αποκλειστικά υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρούνται έμμεσα, και υπολογίζεται παρόμοια με το προϊόν των άλλων χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών: εισπρακτέο εισόδημα ιδιοκτησίας μείον πληρωτέοι τόκοι, εκτός από εισπρακτέο εισόδημα ιδιοκτησίας που προέρχεται από την επένδυση δικών τους κεφαλαίων⁽¹⁾. Ορισμένοι εκμισθωτές χρηματοδοτικής μίσθωσης αναλαμβάνουν υποχρεώσεις προς άλλες ανεξάρτητες μονάδες όταν μπορούν να διακριθούν οι πληρωτέοι τόκοι και είναι απλώς ο υπολογισμός των έμμεσα μετρούμενων υπηρεσιών χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης. Άλλοι εκμισθωτές χρηματοδοτικής μίσθωσης αναλαμβάνουν υποχρεώσεις μόνο έναντι των μητρικών εταιρειών τους όταν οι πληρωτέοι τόκοι είναι δύσκολο να διακριθούν. Στη δεύτερη περίπτωση μπορεί να είναι απαραίτητη η εκτίμηση του ύψους των πληρωτέων τόκων χρησιμοποιώντας ένα κατάλληλο επιτόκιο.

Οι εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης ταξινομούνται στο θεσμικό υποτομέα S.123 «λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί εκτός από ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία». Η ταξινόμηση της δραστηριότητας είναι NACE αναθ. 1 κλάση 65.21 «χρηματοδοτική μίσθωση».

12. Η αντιμετώπιση της χρηματοδοτικής μίσθωσης στο ΕΣΟΛ σημαίνει ότι το μισθωμένο αγαθό δεν εμφανίζεται σε κανένα από τους λογαριασμούς του εκμισθωτή. Έτσι, το αν ο εκμισθωτής είναι μόνιμος ή μη μόνιμος κάτοικος δεν έχει καμία σημασία για την αντιμετώπιση του ίδιου του αγαθού. Αν ο παραγωγός ή ο πωλητής του αγαθού είναι μόνιμος κάτοικος ενώ ο μισθωτής είναι μη μόνιμος κάτοικος, το μισθωμένο αγαθό θεωρείται ότι εξάγεται (P.61) όταν ο μισθωτής το λαμβάνει στην κατοχή του, δηλαδή στην αρχή της περιόδου μίσθωσης. Αν ο παραγωγός/πωλητής είναι μη μόνιμος κάτοικος ενώ ο μισθωτής είναι μόνιμος κάτοικος, το αγαθό θεωρείται ότι εισάγεται (P.71) στην αρχή της περιόδου μίσθωσης.

Αν ο εκμισθωτής είναι μόνιμος κάτοικος ενώ ο μισθωτής δεν είναι, θεωρείται ότι υπάρχει τεκμαρτό δάνειο (F.4/AF.4) από μια μονάδα μόνιμη κάτοικο (τον εκμισθωτή) προς μια μονάδα μη μόνιμη κάτοικο (τον μισθωτή). Αν ο εκμισθωτής είναι μη μόνιμος κάτοικος και ο μισθωτής είναι μόνιμος κάτοικος, θεωρείται ότι υπάρχει τεκμαρτό δάνειο από μια μονάδα μη μόνιμη κάτοικο (τον εκμισθωτή) προς μια μονάδα μόνιμη κάτοικο (τον μισθωτή). Όπως συμβαίνει και με τις συναλλαγές μίσθωσης μεταξύ μόνιμων κατοίκων, οι καταβολές μισθωμάτων αναλύονται σε τόκους (D.41) και εξοφλήσεις αρχικού κεφαλαίου (F.4).

Αγορά με δόσεις

13. Το διαρκές αγαθό καταγράφεται σαν να αγοράζεται από τον αγοραστή την ημέρα που το λαμβάνει στην κατοχή του και στην τιμή που θα είχε πληρώσει ο αγοραστής αν η συναλλαγή γινόταν με μετρητά. Ο αγοραστής λαμβάνει ένα τεκμαρτό δάνειο (F.4/AF.4) του ίδιου ύψους. Το ΕΣΟΛ διαχωρίζει τις πληρωμές του αγοραστή προς το χρηματοδότη σε εξοφλήσεις αρχικού κεφαλαίου (F.4) και πληρωμές τόκων (D.41) χρησιμοποιώντας τη μέθοδο που εφαρμόζεται και για τη χρηματοδοτική μίσθωση.

Η παραγωγική δραστηριότητα που πραγματοποιούν οι χρηματοδότες των συμβάσεων αγοράς με δόσεις είναι η χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση. Εφόσον συνήθως δεν χρεώνουν ξεχωριστά για τις υπηρεσίες τους, το σύνολο του προϊόντος τους είναι έμμεσα μετρούμενες υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης, που υπολογίζονται ως εισπρακτέο εισόδημα από περιουσία μείον πληρωτέοι τόκοι, εκτός από εισπρακτέο εισόδημα από περιουσία που προέρχεται από ίδια κεφάλαια. Όπως συμβαίνει και στη χρηματοδοτική μίσθωση, το ποσό των πληρωτέων τόκων μπορεί να είναι δύσκολο να διακριθεί και πρέπει επομένως να εκτιμάται.

⁽¹⁾ Για περισσότερες λεπτομέρειες βλέπε κεφάλαιο III παράγραφος 3.63.

14. Στη NACE αναθ. 1, οι χρηματοδότες συμβάσεων αγοράς με δόσεις ταξινομούνται στην κλάση 65.22 «άλλες χορηγήσεις πίστωσης». Οι εταιρείες αγοράς με δόσεις ταξινομούνται στο θεσμικό υποτομέα S.123 «άλλοι ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί εκτός από ασφαλιστικές εταιρείες και ταμεία συνταξιοδότησης», όμως μπορούν να εμφανιστούν και χρηματοδότες συμβάσεων αγοράς με δόσεις και στον τομέα S.14 «νοικοκυριά».

Αν ο αγοραστής είναι μη μόνιμος κάτοικος ενώ ο χρηματοδότης είναι μόνιμος κάτοικος, το αγαθό αντιμετωπίζεται σαν να εξάγεται (P.61) όταν ο αγοραστής το λάβει στην κατοχή του. Στην περίπτωση αυτή, ο χρηματοδότης χορηγεί δάνειο (F.4/AF.4) σε μια μονάδα μη μόνιμη κάτοικο (τον αγοραστή). Αν ο αγοραστής είναι μονάδα μόνιμη κάτοικος ενώ ο χρηματοδότης δεν είναι, το αγαθό καταγράφεται σαν να εισάγεται (P.71) όταν παραδίδεται στον αγοραστή, ο οποίος ταυτόχρονα λαμβάνει δάνειο (F.4/AF.4) από το χρηματοδότη μη μόνιμο κάτοικο. Οι πληρωμές εξόφλησης του αρχικού κεφαλαίου (F.4) και οι πληρωμές τόκων (D.41) αντιμετωπίζονται όπως και στη χρηματοδοτική μίσθωση στις περιπτώσεις που υπεισέρχονται μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Υπάρχουν δύο κύρια είδη ασφάλισων: κοινωνικές ασφάλισεις και λοιπές ασφάλισεις.

Οι κοινωνικές ασφάλισεις μπορούν να διαρθεθούν στα ακόλουθα:

- α) κρατικά προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης·
- β) προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης με ιδιωτική χρηματοδότηση και
- γ) προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης χωρίς χρηματοδότηση τα οποία διαχειρίζονται οι εργοδότες.

Οι λοιπές ασφάλισεις μπορούν να διαρθεθούν στα ακόλουθα:

- α) λοιπές ασφάλειες ζωής και
- β) λοιπές ασφάλειες εκτός από τις ασφάλειες ζωής.

Η αντασφάλιση και η επιζωνοική ασφάλιση εξετάζονται σε ξεχωριστά τμήματα αυτού του παραρτήματος. Τα θέματα αυτά αφορούν κυρίως τις λοιπές ασφάλισεις, αλλά μπορεί να αφορούν και την κοινωνική ασφάλιση.

ΟΡΙΣΜΟΙ

Κοινωνικές ασφάλισεις

2. Τα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης είναι προγράμματα στα οποία καταβάλλονται κοινωνικές εισφορές από εργαζομένους ή άλλους, ή από εργοδότες για λογαριασμό των εργαζομένων τους, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί το δικαίωμα για παροχές κοινωνικής ασφάλισης για τους εργαζομένους ή άλλους συνδρομητές, τα συντηρούμενα μέλη των οικογενειών τους ή τους επιζώντες τους. Τα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης καλύπτουν κοινωνικούς κινδύνους ή ανάγκες⁽¹⁾. Σε αντίθεση με τις παροχές κοινωνικής βοήθειας για τις παροχές κοινωνικής ασφάλισης απαιτείται η συμμετοχή σε κάποιο πρόγραμμα.
3. Τα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης συχνά οργανώνονται συνολικά έτσι ώστε οι συμμετέχοντες δεν χρειάζεται να συνάψουν ατομικά ασφαλιστήρια συμβόλαια στο όνομά τους. Πάντως, ορισμένα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης μπορεί να επιτρέπουν ή να αγκυλώνουν, από τους συμμετέχοντες να συνάψουν ασφαλιστήρια συμβόλαια στο όνομά τους. Τα ατομικά συμβόλαια αντιμετωπίζονται ως μέρος ενός προγράμματος κοινωνικής ασφάλισης εάν καλύπτουν κοινωνικούς κινδύνους ή ανάγκες και εάν πληρούνται ένας τουλάχιστον από τους ακόλουθους τρεις όρους:
  - α) η συμμετοχή στο πρόγραμμα είναι υποχρεωτική είτε από το νόμο είτε από τη σύμβαση απασχόλησης·
  - β) το πρόγραμμα λειτουργεί για λογαριασμό μιας ομάδας και περιορίζεται στα μέλη της ομάδας ή
  - γ) ένας εργοδότης καταβάλλει εισφορά στο πρόγραμμα για λογαριασμό ενός εργαζομένου.

Κρατικά προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης

4. Τα προγράμματα αυτά επιβάλλονται, ελέγχονται και χρηματοδοτούνται από κρατικές μονάδες και καλύπτουν το σύνολο της κοινωνίας ή μεγάλα τμήματα της κοινωνίας. Τα κρατικά προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης μπορούν να είναι με ή χωρίς χρηματοδότηση. Όταν υπάρχουν ξεχωριστά ταμεία, αποτελούν ιδιοκτησία του κράτους και όχι των διασούγων. Οι εισφορές των προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης αποτελούνται κυρίως από εισφορές που καταβάλλουν άτομα και εργοδότες για λογαριασμό των εργαζομένων τους, αλλά μπορούν να περιλαμβάνουν και μεταβιβάσεις από άλλες κρατικές μονάδες. Η συμμετοχή σε προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης είναι συνήθως, αν και όχι πάντα, υποχρεωτική. Οι παροχές που καταβάλλονται στα άτομα δεν καθορίζονται απαραίτητα από τα ποσά που έχουν καταβληθεί ως εισφορές.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης που οργανώνονται από κρατικές μονάδες για τους εργαζομένους τους δεν ταξινομούνται στα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης, αλλά στα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης με ιδιωτική χρηματοδότηση ή χωρίς χρηματοδότηση.

(1) Βλέπε κεφάλαιο IV παραγράφους 4.83-4.86, για τον ορισμό των κοινωνικών κινδύνων ή αναγκών.

Προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης με ιδιωτική χρηματοδότηση

5. Υπάρχουν δύο κατηγορίες τέτοιων προγραμμάτων. Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει προγράμματα στα οποία οι κοινωνικές εισφορές καταβάλλονται σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις ή σε αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία που είναι θεσμικές μονάδες ξεχωριστές τόσο από τους εργοδότες όσο και από τους εργαζόμενους. Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις ή τα αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία έχουν την ευθύνη της διαχείρισης των χρημάτων που συγκεντρώνονται και της καταβολής των κοινωνικών παροχών. Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει προγράμματα στα οποία οι εργοδότες διατηρούν ειδικά αποθέματα για τη χορήγηση κοινωνικών παροχών. Τα αποθεματικά αυτά είναι ξεχωριστά από τα λοιπά αποθεματικά των εργοδοτών, δεν αποτελούν όμως θεσμικές μονάδες ξεχωριστές από τους εργοδότες, και αναφέρονται ως μη αυτόνομα συνταξιοδοτικά ταμεία.

Προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης χωρίς χρηματοδότηση διαχειριζόμενα από τους εργοδότες

6. Πρόκειται για προγράμματα στα οποία οι εργοδότες καταβάλλουν κοινωνικές παροχές στους εργαζομένους τους, τους πρώην εργαζομένους τους ή τα συντηρούμενα μέλη των οικογενειών τους από τους δικούς τους πόρους χωρίς να δημιουργούν ειδικά αποθεματικά για το σκοπό αυτό.

Λοιπές ασφάλειες

7. Οι λοιπές ασφάλειες εξασφαλίζουν, στις επί μέρους θεσμικές μονάδες που εκτίθενται σε ορισμένους κινδύνους, χρηματοοικονομική προστασία έναντι των συνεπειών της εμφάνισης ορισμένων γεγονότων. Είναι επίσης μια μορφή χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης στην οποία συγκεντρώνονται χρήματα από τους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων τα οποία και επενδύονται σε χρηματοπιστωτικά ή άλλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία κρατούνται ως τεχνικά αποθεματικά για την κάλυψη μελλοντικών απαιτήσεων που θα προκύψουν από την εμφάνιση των γεγονότων που ορίζονται στα ασφαλιστήρια συμβόλαια.

Τα λοιπά ασφαλιστήρια συμβόλαια τα οποία κατέχουν νοικοκυριά μπορεί να καλύπτουν τους ίδιους κινδύνους ή τις ίδιες ανάγκες που καλύπτονται από προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης. Πάντως, τα λοιπά ασφαλιστήρια συμβόλαια τα οποία κατέχουν τα νοικοκυριά διακρίνονται από τα συμβόλαια κοινωνικής ασφάλισης από το γεγονός ότι συνάπτονται με την πρωτοβουλία των επιμέρους νοικοκυριών και για δικό τους όφελος, ανεξάρτητα από τους εργοδότες ή το κράτος.

Λοιπές ασφάλειες ζωής

8. Οι κάτοχοι ασφαλιστηρίων συμβολαίων για λοιπές ασφάλειες ζωής είναι αποκλειστικά νοικοκυριά, μόνιμοι κάτοικοι ή μη μόνιμοι κάτοικοι. Ο κάτοχος του συμβολαίου καταβάλλει τακτικά πληρωμές στον ασφαλιστή, και σε αντάλλαγμα ο ασφαλιστής εγγυάται ότι θα χορηγήσει μια παροχή σε μια δεδομένη ημερομηνία ή ενωρίτερα εάν ο κάτοχος του συμβολαίου πεθάνει πριν από την προβλεπόμενη ημερομηνία. Εάν ο κάτοχος του συμβολαίου ακρωφώσει το συμβόλαιο πριν από τη συμφωνημένη ημερομηνία λήξης, ο κάτοχος του συμβολαίου δικαιούνται να λάβει ένα μέρος των σχετικών παροχών από τον ασφαλιστή. Έτσι, καταβάλλεται πάντα μια παροχή στον κάτοχο του συμβολαίου ή τους επιζώντες του. Τα συμβόλαια που προβλέπουν τη χορήγηση μιας παροχής στην περίπτωση θανάτου μέσα σε μια δεδομένη περίοδο αλλά όχι υπό οποιουδήποτε άλλης συνθήκες, και τα οποία συνήθως καλούνται προθεσμιακή ασφάλιση, δε θεωρούνται ως λοιπές ασφάλειες ζωής, αλλά ως λοιπές ασφάλειες εκτός από ασφάλειες ζωής. Στην πράξη, λόγω του τρόπου με τον οποίο κρατούν τους λογαριασμούς τους οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, δεν είναι πάντα δυνατό να διαχωριστούν οι προθεσμιακές ασφάλισεις από τις λοιπές ασφάλειες ζωής. Σε τέτοιες περιπτώσεις, θα είναι ίσως απαραίτητο αν αντιμετωπίζονται οι προθεσμιακές ασφάλισεις όπως οι ασφάλειες ζωής, για καθαρά πρακτικούς λόγους.

Μια απαιτήση ασφάλειας ζωής μπορεί να πληρωθεί εφ'άπαξ ή ως ράντα. Η απαιτήση μπορεί να είναι καθορισμένη ή να ζημιάνεται ανάλογα με το εισόδημα που εισπράττεται από την επένδυση των ασφαλιστρών κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτεται από το συμβόλαιο (ασφαλιστήρια συμβόλαια με συμμετοχή στα κέρδη). Ένα ιδιαίτερο είδος ασφάλισης με συμμετοχή στα κέρδη είναι το συμβόλαιο συνδεδεμένο με μια μονάδα, όπου η απαιτήση ζημιάνεται ανάλογα με την αξία ενός ξεχωριστού ταμείου.

Λοιπές ασφάλειες, εκτός των ασφαλειών ζωής

9. Κάθε είδους θεσμικές μονάδες μπορεί να είναι κάτοχοι ασφαλιστηρίων συμβολαίων για λοιπές ασφάλειες, εκτός από τις ασφάλειες ζωής. Οι λοιπές ασφάλειες εκτός από τις ασφάλειες ζωής περιλαμβάνουν την προθεσμιακή ασφάλιση και την ασφάλιση έναντι οποιουδήποτε κινδύνου από το θάνατο, π.χ. ατυχήματος, ασθένειας ή πυρκαγιάς.

Οι απαιτήσεις συνήθως πληρώνονται εφ'άπαξ, αλλά μπορούν επίσης να πληρώνονται με τη μορφή ράντας. Δεν πληρώνονται πάντοτε οι απαιτήσεις όσον αφορά ένα ασφαλιστήριο συμβόλαιο για ασφάλεια εκτός από ασφάλεια ζωής. Κατά κανόνα, ο αριθμός αυτόν που προβάλλουν απαιτήσεις είναι πολύ μικρότερος από τον αριθμό των κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Για τον επιμέρους κάτοχο ασφαλιστηρίου συμβολαίου δεν υπάρχει σχέση μεταξύ των καταβαλλόμενων ασφαλιστρών και των εισπραττόμενων απαιτήσεων, αζόμη και μακροπρόθεσμα.

Αντασφάλιση

10. Μια ασφαλιστική επιχείρηση που αναλαμβάνει την ασφάλιση των κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων συχνά μεταβιβάζει ορισμένους από τους κινδύνους σε άλλες ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Αυτές οι συναλλαγές μεταξύ ασφαλιστικών επιχειρήσεων καλούνται αντασφάλιση.

Τόσο ασφαλιστές ζωής όσο και ασφαλιστές λοιπών κινδύνων ασχολούνται με συναλλαγές αντασφάλισης. Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις που δέχονται αντασφάλιση μπορούν να ασχολούνται τόσο με αντασφάλιση όσο και με ασφάλιση κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων ή μπορεί να είναι εξειδικευμένοι στην αντασφάλιση.

Επιχειρησιακοί ασφαλιστές

11. Οι επιχειρησιακοί ασφαλιστές είναι μονάδες που ασχολούνται κυρίως με δραστηριότητες που είναι στενά συνδεδεμένες με την ασφάλιση αλλά δεν αναλαμβάνουν οι ίδιοι κινδύνους. Οι επιχειρησιακοί ασφαλιστές περιλαμβάνουν, συγκεκριμένα, τους ακόλουθους:

- α) μεσίτες ασφαλειών
- β) ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν ασφαλιστικές επιχειρήσεις και συνταξιοδοτικά ταμεία
- γ) μονάδες των οποίων η κύρια δραστηριότητα είναι να ενεργούν ως εποπτεύουσες αρχές ασφαλιστικών επιχειρήσεων και συνταξιοδοτικών ταμείων καθώς και της αγοράς ασφαλειών.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΣΤΟΥΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥΣ

12. Για λόγους ευκολίας της παρουσίασης, η ακόλουθη περιγραφή των διαφόρων τύπων ασφάλισης επικεντρώνεται σε περιπτώσεις όπου υπεισέρχονται μόνο μονάδες μόνιμοι κάτοικοι. Στο τέλος κάθε τμήματος, εξετάζονται ιδιαίτερα χαρακτηριστικά για περιπτώσεις όπου υπεισέρχονται μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι.

Κοινωνικές ασφάλισεις*Κρατικά προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης*

13. Το προϊόν που παράγεται από αυτούς που ασχολούνται με τη διαχείριση τέτοιων προγραμμάτων είναι μέρος του κρατικού προϊόντος, που αποτιμάται σε τιμές κόστους παραγωγής. Κατά συνέπεια, δεν υπολογίζεται επιβάρυνση για λειτουργικά έξοδα για τα κρατικά προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης.

Οι εργοδοτικές εισφορές σε κρατικά προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης (D.121) αντιμετωπίζονται ως μέρος του εισοδήματος εξαστημένης εργασίας, που εμφανίζεται ως πληρωτέο από τον τομέα του εργοδότη στο λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος και εισπρακτέο από τον τομέα των νοικοκυριών στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος. Οι εργοδοτικές εισφορές επανεμφανίζονται στο λογαριασμό δευτερογενούς εισοδήματος ως μέρος των πραγματικών κοινωνικών εισφορών των εργοδοτών (D.611), που είναι πληρωτέες από τον τομέα των νοικοκυριών και εισπρακτέες από το κράτος. Οι εισφορές των εργαζομένων (D.612) και οι εισφορές των αυτοαπασχολούμενων και των ατόμων χωρίς απασχόληση (D.613) καταγράφονται επίσης στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος ως πληρωτέες από τον τομέα των νοικοκυριών και εισπρακτέες από το κράτος. Οι παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα (D.621) εμφανίζονται στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος ως πληρωτέες από την κυβέρνηση και εισπρακτέες από τα νοικοκυριά, ενώ οι παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε είδος εμφανίζονται ως στοιχεία D.6311 και D.6312 πληρωτέα από το κράτος και εισπρακτέα από τα νοικοκυριά στο λογαριασμό αναδιανομής εισοδήματος σε είδος.

14. Οι μονάδες που διαχειρίζονται κρατικά προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης ταξινομούνται στον υποτομέα S.1314 «ταμεία κοινωνικής ασφάλισης». Η ταξινόμηση της δραστηριότητας σύμφωνα με τη NACE αναθ. 1 είναι ομάδα 75.30 «δραστηριότητες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης».

Όταν ένας μόνιμος κάτοικος εργάζεται για έναν εργοδότη μη μόνιμο κάτοικο, οι εργοδοτικές εισφορές εμφανίζονται ως πληρωτέες από την αλλοδαπή στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων. Εάν ο εργαζόμενος συμμετέχει επίσης σε ένα πρόγραμμα κοινωνικής ασφάλισης το οποίο διαχειρίζεται ένα κράτος μη μόνιμος κάτοικος, όλα τα εισπρακτέα και τα πληρωτέα που συνήθως αφορούν το δημόσιο τομέα είναι εισπρακτέα ή πληρωτέα από την αλλοδαπή, και καταγράφονται στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

Πάντως, στο ΕΣΟΛ, κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος πραγματοποιούνται μόνο μεταξύ μονάδων μόνιμων κατοίκων. Επομένως, οποιεσδήποτε παροχές από προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης μη μόνιμων κατοί-

ζους προς μόνιμους κατοίκους είναι, εξ ορισμού, κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος (D.62).

Όταν ένας μη μόνιμος κάτοικος εργάζεται για έναν εργοδότη μόνιμο κάτοικο, οι εργοδοτικές εισφορές καταγράφονται ως εισπρακτέες από την αλλοδαπή στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων. Εάν ο εργαζόμενος μη μόνιμος κάτοικος καλύπτεται από ένα πρόγραμμα κοινωνικής ασφάλισης μόνιμο κάτοικο, οι συναλλαγές μεταξύ του εργαζομένου και του δημοσίου καταγράφονται στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων. Εξ ορισμού, οποιαδήποτε μεταβιβάσεις προς εργαζομένους μη μόνιμους κατοίκους είναι κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος (D.62).

Ένα παράδειγμα των ροών που καταγράφονται για τα κρατικά προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης εμφανίζεται στον πίνακα A1.1.

Προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης με ιδιωτική χρηματοδότηση

15. Τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από αυτόνομα ταμεία αντιμετωπίζονται διαφορετικά από τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από μη αυτόνομα ταμεία. Για τα αυτόνομα ταμεία, υπολογίζεται χρέωση δαπανών λειτουργίας ως εξής:

συνολικές εισπραχθείσες πραγματικές εισφορές

συν συνολικές συμπληρωματικές εισφορές

μείον οφειλόμενες παροχές

μείον αυξήσεις (συν μειώσεις) των αποθεματικών των συντάξιμοιων ταμείων.

16. Και τα τέσσερα στοιχεία καταγράφονται χωρίς να συμπεριλαμβάνονται τα κέρδη ή οι ζημιές κτήσης. Οι συνολικές τετρωτές συμπληρωματικές εισφορές είναι ταυτόσημες με το εισόδημα περιοσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων, το οποίο είναι εισόδημα που εισπράττουν τα ιδιωτικά ταμεία κοινωνικής ασφάλισης επενδύοντας τα τεχνικά αποθεματικά τους και τα αποθεματικά που έχουν για συντάξεις. Το ΕΣΟΑ θεωρεί ότι τα αποθεματικά αυτά ανήκουν στους κατόχους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, οι οποίοι επομένως εισπράττουν το εισόδημα που δημιουργείται από τα αποθεματικά αυτά. Η χρέωση για τις δαπάνες λειτουργίας καταγράφεται ως προϊόν (P.1) των αυτόνομων ταμείων και ως δαπάνη για τελική κατανάλωση (P.3) των νοικοκυριών.

Για τα μη αυτόνομα ταμεία δεν υπολογίζεται χρέωση δαπανών λειτουργίας. Τα κόστη της διαχείρισης των ταμείων αυτών συμπεριλαμβάνονται στα άλλα στοιχεία του κόστους στο λογαριασμό παραγωγής των εργοδοτών.

17. Οι υπόλοιπες συναλλαγές υφιστάμενων τόσο αυτόνομα όσο και μη αυτόνομα ταμεία. Οι πραγματικές εργοδοτικές εισφορές (D.121) εμφανίζονται ως μέρος του εισοδήματος εξασφαλισμένης εργασίας, πληρωτέο από τον τομέα των εργοδοτών στο λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος και εισπρακτέο από τα νοικοκυριά των εργαζομένων στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος και εισπράττουν από τον τομέα των εργαζομένων στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος. Ο τομέας των εργοδοτών μπορεί να είναι οποιοσδήποτε θεσμικός τομέας, περιλαμβανομένου του δημοσίου τομέα και των νοικοκυριών (ως εργοδοτών). Το εισόδημα περιοσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων (μέρος του D.4) εμφανίζεται στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος ως πληρωτέο από τον τομέα των ταμείων και ως εισπρακτέο από τον τομέα των νοικοκυριών. Τα αυτόνομα ταμεία μόνιμοι κάτοικοι περιλαμβάνονται στον υποτομέα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και συντάξιμοιων ταμείων (S.125). Τα μη αυτόνομα ταμεία ανήκουν προφανώς στον ίδιο τομέα με τον αντίστοιχο εργοδότη. Η NACE αναθ. 1 ταξινομεί τη δραστηριότητα των συντάξιμοιων ταμείων στην κλάση 66.02 «χρηματοδότηση συντάξεων».

18. Οι πραγματικές εργοδοτικές εισφορές καταγράφονται για άλλη μια φορά στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος ως μέρος του D.6111, πληρωτέες από τα νοικοκυριά και εισπρακτέες από τον τομέα των ταμείων. Οι εισφορές των εργαζομένων (D.6112) και οι εισφορές αυτοαπασχολούμενων και ατόμων χωρίς απασχόληση (D.6113) καταγράφονται και αυτές στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος ως πληρωτέες από τον τομέα των νοικοκυριών και ως εισπρακτέες από τον τομέα των ταμείων. Οι εισφορές που καταβάλλονται από εργαζομένους, αυτοαπασχολούμενους και άτομα χωρίς απασχόληση ισούνται με τις άμεσες πληρωμές που καταβάλλονται συν το εισόδημα περιοσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων μείον τη χρέωση για τις δαπάνες λειτουργίας (η οποία είναι μηδενική για τα μη αυτόνομα ταμεία). Οι κοινωνικές παροχές με ιδιωτική χρηματοδότηση, περιλαμβανομένων και των συντάξεων, εμφανίζονται στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος ως πληρωτέες από τα ταμεία και εισπρακτέες από τα νοικοκυριά. Εξ ορισμού, όλες οι κοινωνικές παροχές με ιδιωτική χρηματοδότηση είναι μέρος του D.62 κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος.

19. Η εγγραφή στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό περιέχει δύο στοιχεία:

α) προπληρωμές ασφαλιστών και αποθεματικά έναντι πληρωτέων απαιτήσεων (F.62), που περιλαμβάνουν οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ εισπρακτέων εισφορών και εισπραχθεισών εισφορών καθώς και

μεταξύ οφειλομένων παροχών και πληρωτέων παροχών⁽¹⁾. Κατά συνθήκη, το στοιχείο αυτό εμφανίζεται ως μεταβολή (αρνητική εάν χρειάζεται) στο παθητικό των ταμείων και το ενεργητικό των νοικοκυριών.

- β) καθαρή συμμετοχή των νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων (F.612), που εμφανίζεται επίσης ως μεταβολή (αρνητική αν χρειάζεται) στο παθητικό των ταμείων και στα αποθέματα των νοικοκυριών. Το στοιχείο αυτό ισούται με τις εισφορές των εργοδοτών και των εργαζομένων όσον αφορά τις συντάξεις, όπως καταγράφονται στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος, μείον τις πληρωτέες συντάξεις.

20. Ως συνέπεια της εγγραφής στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό, τα στοιχεία F.612 και F.62 εμφανίζονται στους ισολογισμούς του τομέα των νοικοκυριών (ως ενεργητικό) και του τομέα του ταμείου (ως παθητικό).

Στο λογαριασμό χρήσης διαθέσιμων εισοδήματος, καταγράφεται μια διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής των νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων (D.8), ως εισπρακτέα από τα νοικοκυριά και πληρωτέα από τα ταμεία. Η εγγραφή αυτή ισούται με το δεύτερο στοιχείο της εγγραφής του χρηματοπιστωτικού λογαριασμού.

Οι εργοδότες και το δημόσιο σε ορισμένες περιπτώσεις καταβάλλουν έκτακτες πληρωμές σε ιδιωτικά ταμεία κοινωνικής ασφάλισης για να αυξήσουν τα αποθεματικά των ταμείων αυτών. Οι πληρωμές αυτές καταγράφονται στο λογαριασμό ζεφ.αλ.αίων ως μεταβιβάσεις ζεφ.αλ.αίων (D.99), πληρωτέες από τον τομέα των εργοδοτών ή το δημόσιο τομέα και εισπρακτέες από τον τομέα του ταμείου. Δεδομένου ότι τα αποθεματικά των ταμείων κοινωνικής ασφάλισης αντιμετωπίζονται σαν να ανήκουν στον τομέα των νοικοκυριών, απαιτείται μια συνοδευτική διόρθωση μεταξύ του τομέα του ταμείου και του τομέα των νοικοκυριών. Η διόρθωση αυτή καταγράφεται ως λοιπές μεταβιβάσεις ζεφ.αλ.αίων (D.99), πληρωτέες από τον τομέα του ταμείου και εισπρακτέες από τον τομέα των νοικοκυριών.

21. Εάν ένας εργαζόμενος μόνιμος κάτοικος εργάζεται για έναν εργοδότη μη μόνιμο κάτοικο, οι πραγματικές εργοδοτικές εισφορές (D.121) καταγράφονται ως μέρος του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας, πληρωτέο από την αλλοδαπή και εισπρακτέο από τα νοικοκυριά. Όταν ο εργοδότης είναι μη μόνιμος κάτοικος, οποιοδήποτε μη αυτόνομο ταμείο κοινωνικής ασφάλισης θα είναι και αυτό μη μόνιμος κάτοικος, ενώ ένα αυτόνομο ταμείο μπορεί να είναι μόνιμος κάτοικος. Εάν ο εργαζόμενος καλύπτεται από ένα ταμείο μη μόνιμο κάτοικο, όλες οι ροές μεταξύ του τομέα των νοικοκυριών και του τομέα του ταμείου εμφανίζονται ως συναλλαγές μεταξύ του τομέα των νοικοκυριών και της αλλοδαπής. Η χρέωση για έξοδα λειτουργίας (στην περίπτωση αυτόνομων ταμείων μη μόνιμων κατοίκων) εμφανίζεται ως εισαγωγές υπηρεσιών (P.72). Η μεταβολή της καθαρής συμμετοχής σε τεχνικά αποθεματικά ασφαλιστικών εταιριών (F.6) εμφανίζεται στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό της αλλοδαπής, ενώ οι υπόλοιπες ροές εμφανίζονται στον εξωτερικό λογαριασμό προσηγομένων εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.
22. Εάν ένας εργαζόμενος μη μόνιμος κάτοικος εργάζεται για εργοδότη μόνιμο κάτοικο, οι πραγματικές εργοδοτικές εισφορές (D.121) είναι μέρος του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας, πληρωτέο από τον τομέα του εργοδότη και εισπρακτέο από την αλλοδαπή. Εάν ο εργαζόμενος μη μόνιμος κάτοικος καλύπτεται από ταμείο κοινωνικής ασφάλισης μόνιμο κάτοικο, τυχόν χρεώσεις για έξοδα λειτουργίας καταγράφονται ως εξαγωγές υπηρεσιών (P.62). Όλες οι άλλες ροές μεταξύ του ταμείου και του εργαζομένου εμφανίζονται ως συναλλαγές μεταξύ του τομέα του ταμείου και της αλλοδαπής.

Όταν πρόκειται προπαντός για μονάδες μη μόνιμους κατοίκους, δεν είναι πάντοτε διαθέσιμα όλα τα απαραίτητα δεδομένα. Οι υπολογισμοί ορισμένων από τα στοιχεία που πρέπει να καταγραφούν χρειάζεται ορισμένες φορές να βασίζονται σε υποθέσεις.

Ένα παράδειγμα των ροών που καταγράφονται για τα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης με ιδιωτική χρηματοδότηση εμφανίζεται στον πίνακα A1.2.

Προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης χωρίς χρηματοδότηση τα οποία διαχειρίζονται εργοδότες

23. Όπως και για τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από μη αυτόνομα ταμεία, τα κόστη διαχείρισης προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης χωρίς χρηματοδότηση συμπεριλαμβάνονται στα υπόλοιπα στοιχεία του κόστους του λογαριασμού παραγωγής του εργοδότη. Έτσι, δεν υπολογίζεται χρέωση για έξοδα λειτουργίας.

(¹) Οι πραγματικές εισπραξιμές εισφορές, που καλύπτουν κινδύνους της τρέχουσας περιόδου, διαφέρουν συνήθως από τις πραγματικές εισπραξιμές εισφορές. Οι δεύτερες συνήθως καλύπτουν κινδύνους τόσο της τρέχουσας όσο και επομένων περιόδων. Επίσης, οι οφειλόμενες παροχές δεν είναι πάντοτε ίσες με τις πληρωτέες παροχές. Οι παροχές λόγω ενός γεγονότος που συμβαίνει σε μια λογιστική περίοδο μπορεί να γίνουν πληρωτέες μόνο σε μεταγενέστερη περίοδο.

Δεδομένου ότι τα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης χωρίς χρηματοδότηση δεν αποτελούν θεσμικές μονάδες ξεχωριστές από τους εργοδότες που τα διαχειρίζονται, όλες οι σχετικές συναλλαγές πραγματοποιούνται μεταξύ του τομέα του εργοδότη και του τομέα των νοικοκυριών.

24. Το ΕΣΟΛ θεωρεί ότι ένας εργοδότης που διαχειρίζεται ένα πρόγραμμα χωρίς χρηματοδότηση πραγματοποιεί μια τεκμαρτή συνεισφορά στο πρόγραμμα για λογαριασμό των εργαζομένων του. Αυτή η τεκμαρτή κοινωνική εισφορά (D.122) είναι μέρος του εισοδήματος εξαρτημένης εργασίας και εμφανίζεται ως πληρωτέα από τον εργοδότη στο λογαριασμό δημιουργίας εισοδήματος και εισπρακτέα από τα νοικοκυριά στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος. Η τεκμαρτή εισφορά του εργοδότη εμφανίζεται ξανά στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος ως στοιχείο D.612, πληρωτέο από τα νοικοκυριά και εισπρακτέο από τον εργοδότη. Το ύψος της εισφοράς αυτής θα πρέπει να προσδιορίζεται με βάση τις μελλοντικές υποχρεώσεις του εργοδότη για χορήγηση παροχών. Στην πράξη, πάντως, η εισφορά συνήθως ορίζεται ότι είναι ίση με τις πληρωτέες παροχές κατά την τρέχουσα περίοδο (μείον κοινωνικές εισφορές μισθωτών).
25. Οι πραγματικές εισφορές των εργαζομένων, αν υπάρχουν, εμφανίζονται ως μέρος του D.6112, πληρωτέες από τα νοικοκυριά και εισπρακτέες από τον τομέα του εργοδότη. Στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος εμφανίζονται επίσης οι συντάξεις και οι λοιπές παροχές ως μέρος του D.62, εισπρακτέες από τα νοικοκυριά και πληρωτέες από τον εργοδότη.

Τα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης χωρίς χρηματοδότηση ανήκουν προφανώς στον ίδιο θεσμικό τομέα με τον αντίστοιχο εργοδότη. Η NACE αναθ. 1 τα θεωρεί ως βοηθητική δραστηριότητα.

26. Εάν ένας μόνιμος κάτοικος εργάζεται για έναν εργοδότη μη μόνιμο κάτοικο ο οποίος διαχειρίζεται ένα πρόγραμμα κοινωνικής ασφάλισης χωρίς χρηματοδότηση, όλες οι σχετικές συναλλαγές πραγματοποιούνται μεταξύ του τομέα των νοικοκυριών και της αλλοδαπής, και καταγράφονται στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων. Εάν ένας μη μόνιμος κάτοικος εργάζεται για έναν εργοδότη μόνιμο κάτοικο που διατηρεί ένα τέτοιο πρόγραμμα, όλες οι σχετικές συναλλαγές πραγματοποιούνται μεταξύ της αλλοδαπής και του τομέα του εργοδότη, και εμφανίζονται στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

Ένα παράδειγμα των ροών που καταγράφονται για τα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης τα οποία διαχειρίζονται εργοδότες εμφανίζεται στον πίνακα A.III.3.

Λοιπές ασφάλισεις

27. Το προϊόν των λοιπών υπηρεσιών ασφάλισης, τόσο για ασφάλειες ζωής όσο και για άλλες ασφάλειες, υπολογίζεται ως τα:

πραγματικά εισπραχθέντα ασφάλιστρα

συν συμπληρωματικά ασφάλιστρα

μείον οφειλόμενες απαιτήσεις

μείον αυξήσεις (συν μειώσεις) τεχνικών προβλέψεων έναντι κινδύνων και τεχνικών προβλέψεων για ασφάλιση με συμμετοχή στα κέρδη.

28. Τα πραγματικά εισπραχθέντα ασφάλιστρα είναι τα πραγματικά ασφάλιστρα που καλύπτουν τους κινδύνους οι οποίοι εμφανίζονται κατά την τρέχουσα περίοδο. Τα πραγματικά εισπραχθέντα ασφάλιστρα συνήθως δεν ισούνται με τα πραγματικά εισπρακτέα ασφάλιστρα, επειδή τα δεύτερα καλύπτουν συχνά κινδύνους που εμφανίζονται τόσο κατά την τρέχουσα όσο και σε επόμενες περιόδους.

Τα συμπληρωματικά ασφάλιστρα ταυτίζονται με το εισόδημα περιορισίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων, που είναι το σύνολο του εισοδήματος που αποζημιώνουν οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις επενδύοντας τα τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά τους, εξαρτημένοι τυχόν εισοδήματος από ίδια κεφάλαια των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Τα τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά περιλαμβάνουν δύο στοιχεία: α) προκαταβολές ασφαλιστών και αποθέματα έναντι εκκρεμών απαιτήσεων, που προκύπτουν από τη διαφορά μεταξύ εισπραχθέντων ασφαλιστρών και εισπρακτέων ασφαλιστρών και μεταξύ πληρωτέων απαιτήσεων και οφειλόμενων απαιτήσεων και β) τεχνικές προβλέψεις έναντι κινδύνων και τεχνικές προβλέψεις για ασφάλιση με συμμετοχή στα κέρδη. Το δεύτερο στοιχείο ισχύει μόνο για τις ασφάλειες ζωής. Τα τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά επενδύονται συνήθως σε χρηματοπιστωτικά περιοριστικά στοιχεία που αποφέρουν εισόδημα με τη μορφή τόκων ή μερισμάτων. Πάντως, τα αποθεματικά αυτά μπορούν επίσης να επενδυθούν π.χ. σε ακίνητα, οπότε το εισόδημα δημιουργείται ως λειτουργικό πλεόνασμα.

29. Οι οφειλόμενες απαιτήσεις καλύπτουν γεγονότα που συμβαίνουν κατά την τρέχουσα περίοδο. Συντά, οι απαιτήσεις γίνονται πληρωτέες σε περίοδο μεταγενέστερη από αυτή κατά την οποία συνέβη το γεγονός που δημιουργεί τις απαιτήσεις. Επομένως, οι οφειλόμενες απαιτήσεις δεν ισούνται με τις πληρωτέες απαιτήσεις.

Οι μεταβολές των τεχνικών προβλέψεων έναντι κινδύνων και των τεχνικών προβλέψεων για ασφάλιση με συμμετοχή στα κέρδη είναι μεταφορές προς τις τεχνικές προβλέψεις έναντι κινδύνων και τις τεχνικές προβλέψεις για ασφάλιση με συμμετοχή στα κέρδη έτσι ώστε να ενισχυθούν τα κεφάλαια τα οποία εγγωνώνται αυτά τα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Οι προβλέψεις αυτές αφορούν μόνο ασφάλειες ζωής.

Και τα τέσσερα στοιχεία της εξίσωσης (B) θα πρέπει να μετρώνται εξαιρώντας τα κέρδη και τις ζημιές κτήσης.

Λοιπές ασφάλειες ζωής

30. Το συνολικό προϊόν των λοιπών ασφαλίσεων ζωής υπολογίζεται με βάση την εξίσωση (B) και εμφανίζεται ως στοιχείο P.1 στο λογαριασμό παραγωγής του υποτομέα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και των συνταξιοδοτικών ταμείων. Εάν δεν καταναλώνεται από νοικοκυριά μη μόνιμους κατοίκους, το προϊόν των λοιπών ασφαλίσεων ζωής χρησιμοποιείται στο σύνολό του ως τελική κατανάλωση από νοικοκυριά μόνιμους κατοίκους. Το προϊόν των λοιπών ασφαλίσεων ζωής θα πρέπει να διανέμεται μεταξύ του τομέα των νοικοκυριών και της αλλοδαπής ανάλογα με τα πληρωτέα ασφαλιστικά των νοικοκυριών μόνιμων κατοίκων και των νοικοκυριών μη μόνιμων κατοίκων. Οι υπηρεσίες ασφάλισης ζωής που καταναλώνονται από μόνιμους κατοίκους εμφανίζονται ως μέρος της δαπάνης για τελική κατανάλωση των νοικοκυριών (P.3), ενώ οι υπηρεσίες που καταναλώνονται από μη μόνιμους κατοίκους είναι μέρος των εξαγωγών υπηρεσιών (P.62).
31. Για τις λοιπές ασφάλειες ζωής καταγράφονται άλλες δύο συναλλαγές. Στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος, το εισόδημα περιουσίας που διανέμεται σε κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων (μέρος του D.4) εμφανίζεται ως πληρωτέο από τον τομέα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και εισπραχτέο από τα νοικοκυριά. Στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό, το στοιχείο «καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλείων ζωής» εμφανίζεται ως μεταβολή (αρνητική αν χρειάζεται) στα περιουσιακά στοιχεία των νοικοκυριών και τις υποχρεώσεις των επιχειρήσεων ασφαλίσεων ζωής. Η μεταβολή της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών οφείλεται στις μεταβολές των αποθεματικών για ασφάλειες ζωής, δηλαδή των τεχνικών προβλέψεων έναντι κινδύνων και των τεχνικών προβλέψεων για ασφάλιση με συμμετοχή στα κέρδη (F.611). Επομένως, η μεταβολή της καθαρής συμμετοχής ισούται με τα πραγματικά πληρωτέα (και όχι τα εισπραχθέντα) συν τα συμπληρωματικά ασφαλιστικά μείον τις εισπραχτέες (και όχι οφειλόμενες) απαιτήσεις και μείον τη χρέωση για έξοδα λειτουργίας.
32. Λόγω αυτής της εγγραφής στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό, το F.611 εμφανίζεται επίσης στους ισολογισμούς του τομέα των νοικοκυριών (ως στοιχείο του ενεργητικού) και του τομέα των ασφαλιστών (ως στοιχείο του παθητικού).

Όπως συμβαίνει και με τη χρέωση για τις δαπάνες λειτουργίας, το εισόδημα περιουσίας που διανέμεται σε κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων (= συμπληρωματικά ασφαλιστικά) θα πρέπει να διανέμεται μεταξύ του τομέα των νοικοκυριών και της αλλοδαπής, ανάλογα με τα ασφαλιστικά του κάθε τομέα.

Από θεσμική άποψη, οι επιχειρήσεις ασφαλείων ζωής ταξινομούνται στο S.125 «ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία». Η ταξινόμηση της δραστηριότητας σύμφωνα με τη NACE αναθ. 1 είναι η κλάση 66.01 «ασφάλειες ζωής».

33. Όταν μια επιχείρηση ασφαλείων ζωής μόνιμη κάτοικος παρέχει υπηρεσίες σε νοικοκυριά μη μόνιμους κατοίκους, η χρέωση για έξοδα λειτουργίας καταγράφεται ως εξαγωγές υπηρεσιών (P.62). Το εισόδημα περιουσίας που διανέμεται σε κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων εμφανίζεται ως πληρωτέο από τον τομέα των ασφαλιστικών εταιρειών και εισπραχτέο από την αλλοδαπή στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων ως πληρωτέο από την αλλοδαπή και εισπραχτέο από τα νοικοκυριά, και η μεταβολή της καθαρής συμμετοχής εμφανίζεται ως μεταβολή των στοιχείων του ενεργητικού των νοικοκυριών και των στοιχείων του παθητικού της αλλοδαπής. Πάντως, τα δεδομένα που απαιτούνται για τον υπολογισμό των στοιχείων αυτών δεν υπάρχουν κατά κανόνα συνήθως μόνο τα πληρωτέα ασφαλιστικά είναι γνωστά. Επομένως, πρέπει να γίνουν υποθέσεις π.χ. να ελαττώνονται οι λόγοι χρέωσης εξόδων λειτουργίας προς ασφαλιστικά και διανεμομένον εισοδήματος περιουσίας προς ασφαλιστικά που ισχύουν για τους ασφαλιστές ζωής μόνιμους κατοίκους στα ασφαλιστικά που καταβάλλουν νοικοκυριά μόνιμοι κάτοικοι σε ασφαλιστές ζωής μη μόνιμους κατοίκους.

Όταν νοικοκυριά μόνιμοι κάτοικοι αγοράζουν κάλυψη από ασφαλιστές ζωής μη μόνιμους κατοίκους, η διαδικασία είναι καταρχήν απλή: η χρέωση για έξοδα λειτουργίας καταγράφεται ως εισαγωγές υπηρεσιών (P.72), το εισόδημα περιουσίας που διανέμεται εμφανίζεται στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων ως πληρωτέο από την αλλοδαπή και εισπραχτέο από τα νοικοκυριά, και η μεταβολή της καθαρής συμμετοχής εμφανίζεται ως μεταβολή των στοιχείων του ενεργητικού των νοικοκυριών και των στοιχείων του παθητικού της αλλοδαπής. Πάντως, τα δεδομένα που απαιτούνται για τον υπολογισμό των στοιχείων αυτών δεν υπάρχουν κατά κανόνα συνήθως μόνο τα πληρωτέα ασφαλιστικά είναι γνωστά. Επομένως, πρέπει να γίνουν υποθέσεις π.χ. να ελαττώνονται οι λόγοι χρέωσης εξόδων λειτουργίας προς ασφαλιστικά και διανεμομένον εισοδήματος περιουσίας προς ασφαλιστικά που ισχύουν για τους ασφαλιστές ζωής μόνιμους κατοίκους στα ασφαλιστικά που καταβάλλουν νοικοκυριά μόνιμοι κάτοικοι σε ασφαλιστές ζωής μη μόνιμους κατοίκους.

Ένα παράδειγμα των ροών που καταγράφονται για τις λοιπές ασφάλειες ζωής εμφανίζεται στον πίνακα A1.4.

Λοιπές ασφάλειες, εκτός των ασφαλειών ζωής

34. Το προϊόν (P.1) των ασφαλιστικών επιχειρήσεων λοιπών ασφαλειών, εκτός από τις ασφάλειες ζωής, υπολογίζεται σύμφωνα με την εξίσωση (B) και εμφανίζεται στο λογαριασμό παραγωγής του υποτομέα ασφαλιστικών επιχειρήσεων και συνταξιοδοτικών ταμείων. Οι υπηρεσίες ασφάλισης εκτός των ασφαλειών ζωής μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως ενδιάμεση ανάλωση (P.2) από οποιονδήποτε τομέα μόνιμο κάτοικο, ως τελική κατανάλωση από τον τομέα των νοικοκυριών όταν αποτελούν μέρος της δαπάνης για τελική κατανάλωση των νοικοκυριών (P.3), ή ως εξαγωγές (P.62). Οι υπηρεσίες ασφάλισης εκτός των ασφαλειών ζωής που χρησιμοποιούνται ως ενδιάμεση ανάλωση θα πρέπει να αναλύονται κατά βιομηχανία.

Η εξίσωση (B) θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την εκτίμηση της συνολικής αξίας του προϊόντος των ασφαλειών εκτός από τις ασφάλειες ζωής. Το προϊόν θα πρέπει στη συνέχεια να διανέμεται μεταξύ των χρηστών, τομέων και βιομηχανιών, σε αναλογία με τα πραγματικά πληρωτέα ασφαλιστρα από κάθε τομέα. Ενώ όλοι οι τομείς μόνιμοι κάτοικοι εκτός από τα νοικοκυριά χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες ασφάλισης εκτός των ασφαλειών ζωής μόνο για ενδιάμεση ανάλωση, ο τομέας των νοικοκυριών τις χρησιμοποιεί τόσο για τελική κατανάλωση όσο και για ενδιάμεση ανάλωση. Η χρήση των υπηρεσιών ασφάλισης εκτός των ασφαλειών ζωής εκ μέρους των νοικοκυριών θα πρέπει να αναλύεται σε ενδιάμεση ανάλωση και τελική κατανάλωση σε αναλογία με τα πραγματικά πληρωτέα ασφαλιστρα. Τα ασφαλιστρα που συνδέονται σαφώς με την παραγωγική δραστηριότητα επιχειρήσεων μη ανώνυμης εταιρικής μορφής θα πρέπει να θεωρούνται ότι σχετίζονται με την ενδιάμεση ανάλωση, ενώ τα υπόλοιπα ασφαλιστρα που καταβάλλονται από τα νοικοκυριά θα πρέπει να θεωρούνται ότι σχετίζονται με την τελική κατανάλωση.

35. Στο λογαριασμό διανομής πρωτογενούς εισοδήματος, το εισόδημα περιουσίας που διανέμεται σε κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων καταγράφεται ως μέρος του D.4, πληρωτέο από τον τομέα των ασφαλίσεων και εισπρακτέο από τους τομείς των κατόχων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Σε ιδανική περίπτωση, το εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων θα πρέπει να διανέμεται στους τομείς σε αναλογία με τα αποθεματικά που αντιστοιχούν σε κάθε τομέα κάτοχο ασφαλιστηρίων συμβολαίων, αλλά αυτό είναι σχεδόν ανέφικτο στην πράξη. Επομένως, το εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων θα πρέπει να διανέμεται σε αναλογία με τα πραγματικά ασφαλιστρα που καταβάλλονται από κάθε τομέα κάτοχο ασφαλιστηρίων συμβολαίων.
36. Στο λογαριασμό δευτερογενούς διανομής εισοδήματος τα καθαρά εισπραχθέντα ασφαλιστρα εμφανίζονται ως πληρωτέα από όλους τους τομείς κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων και εισπρακτέα από τον τομέα των ασφαλειών. Τα καθαρά εισπραχθέντα ασφαλιστρα υπολογίζονται ως τα πραγματικά εισπραχθέντα ασφαλιστρα συν το εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων μείον την αξία των υπηρεσιών που καταναλώνονται. Σύμφωνα με την εξίσωση (B), τα καθαρά εισπραχθέντα ασφαλιστρα ισούνται με τις οφειλόμενες υποχρεώσεις⁽¹⁾. Ο λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος εμφανίζει επίσης τις οφειλόμενες απαιτήσεις ως πληρωτέες από τον τομέα των ασφαλίσεων και εισπρακτέες από όλους τους τομείς κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Τόσο τα καθαρά εισπραχθέντα ασφαλιστρα όσο και οι οφειλόμενες απαιτήσεις είναι μέρος του στοιχείου D.7, λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις.

Ορισμένες απαιτήσεις εμφανίζονται λόγω ζημιών ή τραυματισμών που προκαλεί ο κάτοχος του ασφαλιστηρίου συμβολαίου στην ιδιοκτησία τρίτων ή σε άτομα. Στις περιπτώσεις αυτές, οι έγκυρες απαιτήσεις καταγράφονται ως πληρωτέες άμεσα από την ασφαλιστική επιχείρηση προς αυτόν που έχει υποστεί τη ζημία και όχι έμμεσα μέσω του κατόχου του ασφαλιστηρίου συμβολαίου.

37. Στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό, η καθαρή συμμετοχή κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων, σε αποθεματικά ασφαλειών εκτός των ασφαλειών ζωής, εμφανίζεται ως μεταβολή των περιουσιακών στοιχείων των τομέων κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων και ως μεταβολή των υποχρεώσεων του τομέα των ασφαλειών. Η μεταβολή της καθαρής συμμετοχής, που ταξινομείται στο F.62, οφείλεται σε προκαταβολές ασφαλίσεων και αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων. Το F.62 εμφανίζεται επίσης ως υποχρέωση στον ισολογισμό των ασφαλιστών για ασφάλειες εκτός από ασφάλειες ζωής και ως στοιχείο του ενεργητικού στους ισολογισμούς των κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Οι επιχειρήσεις ασφαλειών εκτός των ασφαλειών ζωής ανήκουν στην τάξη 66.03 της NACE αναθ. 1, «λοιπές ασφάλειες, εκτός των ασφαλειών ζωής». Ο θεσμικός τομέας τους είναι ο S.125 «ασφαλιστικές επιχειρήσεις και συνταξιοδοτικά ταμεία».

38. Όταν μονάδες μη μόνιμοι κάτοικοι αγοράζουν κάλυψη από ασφαλιστές μόνιμους κατοίκους για ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής, η επιβάρυνση για τα έξοδα λειτουργίας εμφανίζεται ως εξαγωγή υπηρεσιών (P.62). Το εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων, τα καθαρά εισπραχθέντα ασφαλιστρα και οι οφειλόμενες υποχρεώσεις καταγράφονται όλες στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων, ενώ η καθαρή συμμετοχή κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων σε αποθεματικά ασφαλειών εκτός των ασφαλειών ζωής εμφανίζεται στο χρηματοπιστωτικό λογαριασμό της αλλοδαπής. Στην περίπτωση αυτή, οι υπολογισμοί για την αλλοδαπή δεν είναι πιο δύσκολοι από αυτούς για οποιοδήποτε τομέα μόνιμο κάτοικο κάτοχο ασφαλιστηρίου συμβολαίου.

(¹) Οφειλόμενες υποχρεώσεις είναι τα ποσά που πρέπει να μεταβιβαστούν σε αυτούς που προβάλλουν τις απαιτήσεις. Οι οφειλόμενες απαιτήσεις επομένως δεν είναι το ίδιο με τις «εμφανιζόμενες απαιτήσεις» στους λογαριασμούς των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, δεδομένου ότι οι δεύτερες περιλαμβάνουν επίσης τις δαπάνες διαχείρισης των απαιτήσεων, οι οποίες στους εθνικούς λογαριασμούς είναι μέρος είτε της ενδιάμεσης ανάλωσης είτε του εισοδήματος εξωφθήμες εργασίας.

Όταν μονάδες μόνιμοι κάτοικοι ασφαλιζονται από ασφαλιστές μη μόνιμους κατοίκους για ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής, η κατάσταση όσον αφορά τα δεδομένα είναι πολύ πιο περίπλοκη συνήθως, υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα μόνο για πληρωτέα ασφαλιστρα και εισπρακτέες απαιτήσεις. Έτσι, χρησιμοποιείται μια απλουστευμένη μέθοδος, που αγνοεί τα αποθεματικά για ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής και το συνακόλουθο εισόδημα περιουσίας: η επιβάρυνση για τα έξοδα λειτουργίας, που καταγράφεται ως εισαγωγές υπηρεσιών (P.72), υπολογίζεται ως πληρωτέα ασφαλιστρα μείον εισπρακτέες απαιτήσεις⁽¹⁾. Τα καθαρά πληρωτέα ασφαλιστρα υπολογίζονται ως πληρωτέα ασφαλιστρα μείον χρέωση για δαπάνες λειτουργίας, που ισούται με τις εισπρακτέες απαιτήσεις. Τόσο τα καθαρά πληρωτέα ασφαλιστρα όσο και οι εισπρακτέες απαιτήσεις εμφανίζονται στον εξωτερικό λογαριασμό πρωτογενών εισοδημάτων και τρεχουσών μεταβιβάσεων.

Ένα παράδειγμα των ροών που καταγράφονται για τις λοιπές ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής εμφανίζονται στον πίνακα ΑΙ.5.

Αντασφάλιση

39. Το ΕΣΟΛ καταγράφει τις συναλλαγές αντασφάλισης με τρόπο απλούστερο από τις συναλλαγές άμεσης ασφάλισης (δηλαδή τις συναλλαγές μεταξύ ασφαλιστικών επιχειρήσεων και συνήθων κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων). Αντί να παρουσιάζει τις σχετικές ροές (εισπραχθέντα ασφαλιστρα, οφειλόμενες υποχρεώσεις, προμήθειες, κ.λπ.) ξεχωριστά, οι συναλλαγές αντασφάλισης εμφανίζονται απλώς ως υπηρεσία που παρέχεται από τον αντασφαλιστή στον άμεσο ασφαλιστή. Η αξία της υπηρεσίας αυτής μετράται ως το υπόλοιπο όλων των ροών μεταξύ του ασφαλιστή και άμεσου ασφαλιστή.

Για ασφαλιστικές επιχειρήσεις μόνιμους κατοίκους ασφαλειών ζωής και λοιπών ασφαλειών εκτός των ασφαλειών ζωής, οι παραγόμενες υπηρεσίες αντασφάλισης εμφανίζονται ως προϊόν (P.1), ενώ οι λαμβανόμενες υπηρεσίες αντασφάλισης εμφανίζονται ως ενδιάμεση ανάληψη (P.2). Οι υπηρεσίες αντασφάλισης που παρέχονται από αντασφαλιστές μόνιμους κατοίκους σε άμεσους ασφαλιστές μη μόνιμους κατοίκους εμφανίζονται ως εξαγωγές υπηρεσιών (P.62), ενώ οι υπηρεσίες που παρέχονται από αντασφαλιστές μη μόνιμους κατοίκους σε άμεσους ασφαλιστές μόνιμους κατοίκους καταγράφονται ως εισαγωγές υπηρεσιών (P.72).

40. Για ασφαλιστικές επιχειρήσεις μόνιμους κατοίκους, δεδομένα σχετικά με την παραγωγή και την ενδιάμεση ανάληψη υπηρεσιών αντασφάλισης μπορούν να ληφθούν από τις στατιστικές των ασφαλίσεων. Ο υπολογισμός εισαγωγών και εξαγωγών υπηρεσιών αντασφάλισης μπορεί να είναι πιο δύσκολος, και εξαρτάται κυρίως από τη διαθεσιμότητα και την ποιότητα των στατιστικών των ισοζυγίων πληρωμών. Πάντως, το εξωτερικό ισοζύγιο υπηρεσιών αντασφάλισης μπορεί εύκολα να υπολογιστεί από τις στατιστικές των ασφαλίσεων.

Οι συναλλαγές αντασφάλισης μεταξύ ασφαλιστικών επιχειρήσεων μόνιμων κατοίκων συχνά ενοποιούνται. Πάντως, για να υπάρχει συμφωνία με τις οδηγίες περί ασφαλίσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το ΕΣΟΛ συνιστά την καταγραφή των υπηρεσιών αντασφάλισης χωρίς ενοποίηση. Το εάν οι υπηρεσίες αντασφάλισης μεταξύ μόνιμων κατοίκων είναι ενοποιημένες ή όχι επηρεάζει το επίπεδο του προϊόντος των υπηρεσιών ασφαλίσης, αλλά δεν επηρεάζει εξισωτικά μεγέθη όπως προστιθέμενη αξία, λειτουργικό πλεόνασμα και αποταμίευση.

Επιχορηγικοί ασφαλιστές

41. Το προϊόν των επιχορηγικών ασφαλιστικών υπηρεσιών αποτιμάται με βάση τις αμοιβές ή τις προμήθειες που χρεώνονται. Στην περίπτωση μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων που λειτουργούν ως επαγγελματίες ενόψεις για ασφαλιστικές επιχειρήσεις και συντάξιοδοτικά ταμεία, το προϊόν τους αποτιμάται με βάση τα ποσά των συνδρομών που καταβάλλουν τα μέλη των ενόψεων. Το προϊόν αυτό χρησιμοποιείται ως ενδιάμεση ανάληψη από τα μέλη των ενόψεων.

Οι θεσμικές μονάδες που επιδίδονται κυρίως σε δραστηριότητες βοηθητικής ασφάλισης ταξινομούνται στο S.124 «επιχορηγικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και φορείς». Η ταξινόμηση της δραστηριότητας σύμφωνα με τη NACE αναθ. 1 είναι η κλάση 67.20 «επιχορηγικές δραστηριότητες των ασφαλίσεων και των συντάξιοδοτικών ταμείων».

⁽¹⁾ Εάν υπάρχουν δεδομένα, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τα εισπραχθέντα ασφαλιστρα και οι οφειλόμενες απαιτήσεις, και όχι τα πληρωτέα ασφαλιστρα και οι εισπρακτέες απαιτήσεις.

ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ: ΔΡΩΜΗΤΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

A.III.1 — Κρατικά προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης

Χρήσεις	Πόροι														
	Αντίστοιχες εντάξεις των λογαριασμών	S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντίστοιχες εντάξεις των λογαριασμών	ΣΥΝΟΛΟ
	Αγρότων για υπηρέσεων	Σύνολο οριζοντιών	ΜΚΙΕΝ	Νοτιοανατολικά	Δημόσιες τομείς	Χρηματοδοτικές εταιρείες	Μη χρηματοδοτικές εταιρείες	Μη χρηματοδοτικές εταιρείες	Χρηματοδοτικές εταιρείες	Δημόσιες τομείς	Νοτιοανατολικά	ΜΚΙΕΝ	Σύνολο οριζοντιών	Άλλοι	ΣΥΝΟΛΟ
155	0	155	8	0	45	4	98						155	0	155
155	0	155		155						155			155	0	155
76	0	76		76						76			76	0	76
32	0	32		32						32			32	0	32
232	0	232			232								232	0	232
78		78			78								78		78
65		65			65								65		65

A.III.2 — Προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης με ιδιωτική χρηματοδότηση

Χρήσεις

Πόροι

ΣΥΝΟΛΟ	Αντιστοιχίες εργαζομένων		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.12	S.13	S.14	S.15	S.1	Αντιστοιχίες εργαζομένων		ΣΥΝΟΛΟ
	Αγρότες και υπηρέτων	Άλλοι												Αγρότες και υπηρέτων	Άλλοι	
0	0	0												0	0	0
0	0	0												0	0	0
3	3	3					3						3			3
19	0	0		2	0	3	0	14	0	3	0	0	19	0	0	19
12	0	0					12						12	0	0	12
19	0	0			19								19	0	0	19
21	0	0		0	21			1	18	0	0	0	19	0	0	19
29	0	0		0	0	0	28	1	20	0	29	0	21	0	0	21
3	3	3		0	3			0					3		3	3
11	0	0		0	11								11	0	0	11

A.III.2 — Προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης με ιδιωτική χρηματοδότηση (συνέχεια)

Χρήσιμες	Πόροι													
	Αντίστοιχες εντάξεις των λογιστηρίων		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	S.12	S.13			
	Αγρότων και υπηρέσεων	Άλλοι												
ΣΥΝΟΛΟ			Σύνολο οριζοντιών		Νοτιοανατολικά	Δημόσιες	Χρηματοδοτήσεις	Μη χρηματοδοτούμενες εταιρίες	Χρηματοδοτούμενες εταιρίες	Δημόσιες	ΜΚΙΕΝ	Σύνολο οριζοντιών	Αγρότων και υπηρέσεων	ΣΥΝΟΛΟ
11			11	11	11							11		
1			1	1	1							1	0	1

A.III.3 — Προγράμματα χωρίς χρηματοδότηση, τα οποία διαχειρίζονται εργοδότες

Χρήσιμες	Πόροι													
	Αντίστοιχες εντάξεις των λογιστηρίων		S.1	S.15	S.14	S.13	S.12	S.11	S.11	S.12	S.13			
	Αγρότων και υπηρέσεων	Άλλοι												
ΣΥΝΟΛΟ			Σύνολο οριζοντιών		Νοτιοανατολικά	Δημόσιες	Χρηματοδοτήσεις	Μη χρηματοδοτούμενες εταιρίες	Χρηματοδοτούμενες εταιρίες	Δημόσιες	ΜΚΙΕΝ	Σύνολο οριζοντιών	Αγρότων και υπηρέσεων	ΣΥΝΟΛΟ
19			19	19	19							19		
19			19	19	19							19	0	19

A.III.4 — Λοιπές ασφάλειες ζωής

Χρήσεις

Πόροι

ΣΥΝΟΛΟ	Αντιστοιχίες εγγράφων		S.1 Σύνολο οριζοντιών	S.15 MKIEN	S.14 Νοι-ζοιτινά	S.13 Δημόσιος τομέας	S.12 Χρηματοδοτικές εταιρείες	S.11 Μη χρηματοδοτικές εταιρείες	Συντάξεις και εξοσιτά μέρη	S.11 Μη χρηματοδοτικές εταιρείες	S.12 Χρηματοδοτικές εταιρείες	S.13 Δημόσιος τομέας	S.14 Νοι-ζοιτινά	S.15 MKIEN	S.1 Σύνολο οριζοντιών	Αντιστοιχίες εγγράφων		ΣΥΝΟΛΟ
	Αγρών και υπηρέσεων	Άλλοι														Αγρών και υπηρέσεων	Άλλοι	
0	0	0							Εξοσιτάς λογαριασμός							0	0	0
0	0	0							P.6 Εξοσιτάς αγρών και υπηρέσεων							0	0	0
4	4	4					4		P.7 Εξοσιτάς αγρών και υπηρέσεων						4	0	0	4
7	7	7					7		P.1 Προϊόν						7	0	0	7
4	4	4							D.44 Εισοδήμα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολίων						4	0	0	4
22	22	22					22		P.3 Τελική καταναλωτική δαπάνη						22	0	0	22
									F.611 Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής						0	0	0	0

A.III.5 — Λοιπές ασφαλείες, εκτός των ασφαλειών ζωής

Χρήσεις

Πόροι

ΣΥΝΟΛΟ	Αντίστοιχες εγγράφι- μες των λογαριασ- μίων		S.1 Σύνολο οικονο- μίας	S.15 MKIEN	S.14 Νο- μοζωγιά	S.13 Δημόσιες τομές	S.12 Χρηματο- δοτικές εταφείες	S.11 Μη χρη- ματοδοτι- ζες ετα- φείες	Συνάλλαγές και εξισωτικά μετέβη	S.11 Μη χρη- ματοδοτι- ζες ετα- φείες	S.12 Χρηματο- δοτικές εταφείες	S.13 Δημόσιες τομές	S.14 Νο- μοζωγιά	S.15 MKIEN	S.1 Σύνολο οικονο- μίας	Αντίστοιχες εγγράφι- μες των λογαριασ- μίων		ΣΥΝΟΛΟ
	Αγρών και υπη- ρεσιών	Άλλο- δαπής														Αγρών και υπη- ρεσιών	Άλλο- δαπής	
0	0	0														0	0	0
0	0	0														0	0	0
6	6	0					6			1	0	0	3	0	4	6	6	6
4	4	0														4	4	4
6	6	0									6				6	6	6	6
45	2	43				4	0	8			0	4	31	0	43	2	45	45
45	0	45					45								45	0	45	45
2	2	2											2	0	2	2	2	2
2	0	2				0	0	0			0	0	2	0	2	0	2	2

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΕΙΣ

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΤΟΜΕΩΝ (S)

S.1	Συνολική οικονομία
<i>S.11</i>	<i>Μη χρηματοδοτικές εταιρείες</i>
S.11001	Δημόσιες μη χρηματοδοτικές εταιρείες
S.11002	Εθνικές (ημεδαπές) ιδιωτικές μη χρηματοδοτικές εταιρείες
S.11003	Μη χρηματοδοτικές εταιρείες που ελέγχονται από την αλλοδαπή
<i>S.12</i>	<i>Χρηματοδοτικές εταιρείες</i>
S.121	Κεντρική τράπεζα
S.122	Λοιποί νομισματικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί
S.12201	Δημόσιες
S.12202	Εθνικές (ημεδαπές) ιδιωτικές
S.12203	Ελεγχόμενες από την αλλοδαπή
S.123	Λοιποί ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, εκτός από ασφαλιστικές εταιρείες και συνταξιοδοτικά ταμεία
S.12301	Δημόσιοι
S.12302	Εθνικοί (ημεδαποί) ιδιωτικοί
S.12303	Ελεγχόμενοι από την αλλοδαπή
S.124	Επιχειρησιακοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί και φορείς
S.12401	Δημόσιοι
S.12402	Εθνικοί (ημεδαποί) ιδιωτικοί
S.12403	Ελεγχόμενοι από την αλλοδαπή
S.125	Ασφαλιστικές επιχειρήσεις και συνταξιοδοτικά ταμεία
S.12501	Δημόσια
S.12502	Εθνικά (ημεδαπά) ιδιωτικά
S.12503	Ελεγχόμενα από την αλλοδαπή
<i>S.13</i>	<i>Δημόσιος τομέας</i>
S.1311	Κεντρική διοίκηση
S.1312	Διοίκηση ομοσπόνδων κρατιδίων
S.1313	Τοπική αυτοδιοίκηση
S.1314	Ταμεία κοινωνικής ασφάλισης
<i>S.14</i>	<i>Νοικοκυριά</i>
S.141 + S.142	Εργοδότες (περιλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων)
S.143	Μισθωτοί
S.1441	Αποδέκτες εισοδημάτων περιοσίως
S.1442	Αποδέκτες συντάξεων
S.1443	Αποδέκτες λοιπών μεταβιβάσεων εισοδημάτων
S.145	Λοιπά νοικοκυριά
<i>S.15</i>	<i>Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά</i>
S.2	Αλλοδαπή
S.21	Ευρωπαϊκή Ένωση
S.211	Κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης
S.212	Θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης
S.22	Τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμοί

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΡΟΩΝ

Συναλλαγές προϊόντων (αγαθών και υπηρεσιών) (P)

P.1	Προϊόν (παραγωγή)
P.11	Εμπορεύσιμο προϊόν
P.119	Υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης που μετρώνται έμμεσα (ΥΧΔΜΕ)
P.12	Προϊόν για ίδια τελική χρήση
P.13	Λοιπό μη εμπορεύσιμο προϊόν
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση
P.3	Δαπάνη για τελική κατανάλωση
P.31	Ατομική καταναλωτική δαπάνη
P.32	Συλλογική καταναλωτική δαπάνη
P.4	Πραγματική τελική κατανάλωση
P.41	Πραγματική ατομική κατανάλωση
P.42	Πραγματική συλλογική κατανάλωση
P.5	Ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου
P.51	Ακαθάριστος σχηματισμός παγίων κεφαλαίου
P.511	Αγορές μείον πωλήσεις υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων
P.5111	Αγορές νέων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων
P.5112	Αγορές υπαρχόντων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων
P.5113	Πωλήσεις υπαρχόντων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων
P.512	Αγορές μείον πωλήσεις άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων
P.5121	Αγορές νέων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων
P.5122	Αγορές υπαρχόντων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων
P.5123	Πωλήσεις υπαρχόντων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων
P.513	Προσθήκες στην αξία μη χρηματοπιστωτικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
P.5131	Εκτεταμένες βελτιώσεις μη χρηματοπιστωτικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
P.5132	Κόστη μεταβίβασης ιδιοκτησίας μη παραχθέντων περιουσιακών στοι- χείων
P.52	Μεταβολές αποθεμάτων
P.53	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλών
P.6	Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών
P.61	Εξαγωγές αγαθών
P.62	Εξαγωγές υπηρεσιών
P.7	Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών
P.71	Εισαγωγές αγαθών
P.72	Εισαγωγές υπηρεσιών

Διανεμητικές συναλλαγές (D)

D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας
D.11	Μισθοί και ημερομίσθια
D.12	Κοινωνικές εισφορές εργοδοτών
D.121	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών
D.122	Τεχνητές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών
D.2	Φόροι επί των προϊόντων και των εισαγωγών
D.21	Φόροι επί προϊόντων
D.211	Φόροι τύπου ΦΠΑ

D.212	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ
D.2121	Δασμοί εισαγωγών
D.2122	Φόροι επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς
D.214	Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς εισαγωγής
D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής
D.3	Επιδότησεις
D.31	Επιδότησεις προϊόντων
D.311	Επιδότησεις εισαγωγών
D.319	Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων
D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής
D.4	Εισόδημα περιουσίας
D.41	Τόκοι
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών
D.421	Μερίσματα
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών
D.43	Επανεπενδυόμενα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού
D.44	Εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων
D.45	Γαιοπρόσοδος
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, πλούτου, κ.λπ.
D.51	Φόροι εισοδήματος
D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι
D.6	Κοινωνικές εισφορές και παροχές
D.61	Κοινωνικές εισφορές
D.611	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές
D.6111	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών
D.61111	Υποχρεωτικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών
D.61112	Εθελοντικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών
D.6112	Κοινωνικές εισφορές μισθωτών
D.61121	Υποχρεωτικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών
D.61122	Εθελοντικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών
D.6113	Κοινωνικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων και ατόμων χωρίς απασχόληση
D.61131	Υποχρεωτικές κοινωνικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων και ατόμων χωρίς απασχόληση
D.61132	Εθελοντικές κοινωνικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων και ατόμων χωρίς απασχόληση
D.612	Τετραμηνιές κοινωνικές εισφορές
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος
D.621	Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα
D.622	Κοινωνικές παροχές με ιδιωτική χρηματοδότηση
D.623	Κοινωνικές παροχές προς μισθωτούς χωρίς χρηματοδότηση
D.624	Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα
D.63	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος
D.631	Κοινωνικές παροχές σε είδος
D.6311	Παροχές κοινωνικής ασφάλισης, επιστροφές
D.6312	Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε είδος
D.6313	Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε είδος
D.632	Μεταβιβάσεις ατομικών μη εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις
D.71	Καθαρά ασφαλιστικά για ασφαλείες εκτός των ασφαλειών ζωής
D.72	Καθαρές απαιτήσεις από ασφαλείες εκτός των ασφαλειών ζωής
D.73	Τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό του δημοσίου τομέα

D.74	Τρέχουσα διεθνής συνεργασία
D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις
D.8	Διόρθωση για την μεταβολή της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών στο κεφάλαιο συνταξιοδοτικών ταμείων
D.9	Μεταβιβάσεις κεφαλαίου
D.91	Φόροι κεφαλαίου
D.92	Επιχορηγήσεις επενδύσεων
D.99	Λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου

Συναλλαγές χρηματοπιστωτικών μέσων (F) (Καθαρή απόκτηση χρηματοπιστωτικών στοιχείων του ενεργητικού/καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων)

F.1	Νομισματικός χρεσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)
F.11	Νομισματικός χρεσός
F.12	Ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)
F.2	Μετρητά και καταθέσεις
F.21	Μετρητά
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις
F.29	Λοιπές καταθέσεις
F.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές
F.33	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εκτός από τα χρηματοπιστωτικά παράγωγα
F.331	Βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εκτός από χρηματοπιστωτικά παράγωγα
F.332	Μακροπρόθεσμα χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εκτός από χρηματοπιστωτικά παράγωγα
F.34	Χρηματοπιστωτικά παράγωγα
F.4	Δάνεια^{*)}
F.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια
F.42	Μακροπρόθεσμα δάνεια
F.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαια^{*)}
F.51	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο, εκτός από μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων
F.511	Μετοχές που έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο εκτός από μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων
F.512	Μετοχές που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο εκτός από μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων
F.513	Λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο
F.52	Μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων
F.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά
F.61	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής και σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων
F.611	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής
F.612	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων
F.62	Προκαταβολή ασφαλιστρών και αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων
F.7	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί^{*)}
F.71	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές
F.79	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές

Λοιπές εγγραφές συσσώρευσης (K)

K.1	Ανάλωση παγίου κεφαλαίου
K.2	Αγορές μείον πωλήσεις μη χρηματοπιστωτικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
K.21	Αγορές μείον πωλήσεις γης και λοιπών υλικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
K.211	Αγορές γης και λοιπών υλικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
K.212	Πωλήσεις γης και λοιπών υλικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων

^{*)} Υπόμνημα του ισολογισμού: F.m: Άμεσες επενδύσεις εξωτερικού.

K.22	Αγορές μείον πωλήσεις άυλων μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
K.221	Αγορές άυλων μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
K.222	Πωλήσεις άυλων μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
K.3	Οικονομική εμφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
K.4	Οικονομική εμφάνιση παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
K.5	Φυσική αύξηση μη καλλιεργουμένων βιολογικών πόρων
K.6	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
K.61	Εξάντληση φυσικών οικονομικών περιουσιακών στοιχείων
K.62	Λοιπή οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων
K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση
K.9	Λοιπές μεταβολές του όγκου μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων π.δ.κ.α.
K.10	Λοιπές μεταβολές του όγκου χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων π.δ.κ.α.
K.11	Ονομαστικά κέρδη/ζημιές κτήσης
K.11.1	Ουδέτερα κέρδη/ζημιές κτήσης
K.11.2	Πραγματικά κέρδη/ζημιές κτήσης
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής
K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων
K.12.21	Νομιμοποίηση/απονομιμοποίηση χρυσού
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομιμοποίηση/απονομιμοποίηση χρυσού

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΕΞΙΣΩΤΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ^{b)} (B)

B.1	Προστιθέμενη αξία/B.1* Εγχώριο προϊόν
B.2	Λειτουργικό πλεόνασμα
B.3	Μεικτό εισόδημα
B.4	Επιχειρηματικό εισόδημα
B.5	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων/B.5* Εθνικό εισόδημα
B.6	Διαθέσιμο εισόδημα
B.7	Διορθωμένο διαθέσιμο εισόδημα
B.8	Αποταμίευση
B.9	Καθαρή χορήγηση/καθαρή λήψη δανείων
B.10	Μεταβολές της καθαρής θέσης
B.10.1	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου ^{c)} ^{d)}
B.10.2	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων

^{b)} Όλα τα εξισωτικά μεγέθη μπορούν να μετρηθούν ως ακαθάριστα ή καθαρά, δηλαδή συμπεριλαμβανόμενης ή όχι της ανάλογης παγίου κεφαλαίου. Ο κωδικός ενός ακαθάριστου εξισωτικού μεγέθους αποτελείται από τον κωδικό του μεγέθους συν το γράμμα «g». Αντιστοίχος, το γράμμα «n» μετά από έναν κωδικό δείχνει καθαρή αξία.

^{c)} Οι «μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου» δεν είναι εξισωτικό μέγεθος στη δομή του συστήματος. Είναι το σύνολο της δεξιάς πλευράς του λογαριασμού κεφαλαίου. Πάντως, ως σημαντική συνιστώσα των μεταβολών της καθαρής θέσης, έχει έναν κωδικό όπως και οι άλλες συνιστώσες της καθαρής θέσης.

^{d)} Οι «μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου» για την αλλοδαπή αναφέρονται σε μεταβολή της καθαρής θέσης λόγω του τρέχοντος εξωτερικού ισοζυγίου και των μεταβιβάσεων κεφαλαίου.

B.10.3	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης
B.10.31	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης
B.10.32	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης
B.11	Εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών
B.12	Τρέχον εξωτερικό ισοζύγιο
B.90	Καθαρή θέση
BF.90	Καθαρά χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (στοιχεία του ενεργητικού)

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ) (Α)

Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (ΑΝ)

ΑΝ.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία
ΑΝ.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία
ΑΝ.111	Υλικά πάγια περιουσιακά στοιχεία
ΑΝ.1111	Κατοικίες
ΑΝ.1112	Λοιπά κτίρια και κατασκευές
ΑΝ.11121	Κτίρια για χρήση εκτός κατοικίας
ΑΝ.11122	Λοιπές κατασκευές
ΑΝ.1113	Μηχανήματα και εξοπλισμός
ΑΝ.11131	Εξοπλισμός μεταφορών
ΑΝ.11132	Λοιπά μηχανήματα και εξοπλισμός
ΑΝ.1114	Καλλιεργούμενα περιουσιακά στοιχεία
ΑΝ.11141	Ζωικό κεφάλαιο για αναπαραγωγή, γαλακτοκομία, έλξη, κ.λπ.
ΑΝ.11142	Αμπελώνες, οπωρώνες και λοιπές φυτείες δένδρων που παράγουν επανειλημμένα προϊόντα
ΑΝ.112	Άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία
ΑΝ.1121	Μεταλλευτικές έρευνες
ΑΝ.1122	Λογισμικό υπολογιστών
ΑΝ.1123	Ψυχαγωγικά, λογοτεχνικά ή καλλιτεχνικά πρωτότυπα
ΑΝ.1129	Λοιπά άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία
ΑΝ.12	Αποθέματα
ΑΝ.121	Υλικά και προμήθειες
ΑΝ.122	Συνεχιζόμενες εργασίες
ΑΝ.1221	Συνεχιζόμενες εργασίες σε καλλιεργούμενα περιουσιακά στοιχεία
ΑΝ.1222	Λοιπές συνεχιζόμενες εργασίες
ΑΝ.123	Έτοιμα προϊόντα
ΑΝ.124	Αγαθά προς μεταπώληση
ΑΝ.13	Τιμιάφι
ΑΝ.131	Πολύτιμα μέταλλα και πολύτιμοι λίθοι
ΑΝ.132	Παλιά αντικείμενα (αντίκες) και λοιπά αντικείμενα τέχνης
ΑΝ.139	Λοιπά τιμιάφι
ΑΝ.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία
ΑΝ.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία
ΑΝ.211	Γη
ΑΝ.2111	Γη που βρίσκεται κάτω από κτίρια και κατασκευές
ΑΝ.2112	Καλλιεργούμενη γη
ΑΝ.2113	Γη για ψυχαγωγική χρήση και συναφή επιφανειακά ύδατα
ΑΝ.2119	Λοιπή γη και συναφή επιφανειακά ύδατα
ΑΝ.212	Περιουσιακά στοιχεία του υπεδάφους

AN.2121	Αποθέματα άνθρακα, πετρελαίου και φυσικού αερίου
AN.2122	Κοιτάσματα μεταλλευμάτων
AN.2123	Κοιτάσματα μη μεταλλικών ορυκτών
AN.213	Μη καλλιεργούμενοι βιολογικοί πόροι
AN.214	Υδάτινοι πόροι
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία
AN.221	Οντότητες που προστατεύονται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας
AN.222	Εκχωρήσεις και λοιπές μεταβιβάσιμες συμβάσεις
AN.223	Αγορασμένη φήμη και πελατεία
AN.229	Λοιπά άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία

Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)/υποχρεώσεις (AF)

AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)
AF.11	Νομισματικός χρυσός
AF.12	Ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις
AF.21	Μετρητά
AF.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις
AF.29	Λοιπές καταθέσεις
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές
AF.33	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εκτός από χρηματοπιστωτικά παράγωγα
AF.331	Βραχυπρόθεσμα χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εκτός από χρηματοπιστωτικά παράγωγα
AF.332	Μακροπρόθεσμα χρεόγραφα εκτός από μετοχές, εκτός από χρηματοπιστωτικά παράγωγα
AF.34	Χρηματοπιστωτικά παράγωγα
AF.4	Δάνεια
AF.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια
AF.42	Μακροπρόθεσμα δάνεια
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο^{*)}
AF.51	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο, εκτός από μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων
AF.511	Μετοχές που έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο εκτός από μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων
AF.512	Μετοχές που δεν έχουν εισαχθεί σε χρηματιστήριο εκτός από μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων
AF.513	Λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο
AF.52	Μετοχές αμοιβαίων κεφαλαίων
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά
AF.61	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής και αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων
AF.611	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής
AF.612	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων
AF.62	Προπλήρωμη ασφαλίσεων και αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί
AF.71	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές
AF.79	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές

^{*)} Υπόμνημα του ισολογισμού: AF.m: Άμεσες επενδύσεις εξωτερικού.

ΑΝΑΚΑΤΑΤΑΞΗ ΚΑΙ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ (Α), ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (Ρ) ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
(ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ) (Pi)

A60

Κωδικός	Περιγραφή	Αναφορά στη NACE Αναθ. 1
01	Γεωργία, θήρα και συναφείς δραστηριότητες	01
02	Δασοκομία, υλοτομία και συναφείς δραστηριότητες	02
05	Αλιεία, εκμετάλλευση ιχθυοτροφείων και μονάδων παραγωγής γόνου· δραστηριότητες συναφείς με την αλιεία	05
10	Εξόρυξη άνθρακα και λιγνίτη, εξόρυξη τύρφης	10
11	Άντληση αργού πετρελαίου και φυσικού αερίου, δραστηριότητες συναφείς με την άντληση πετρελαίου και φυσικού αερίου, με εξαίρεση τις μελέτες	11
12	Εξόρυξη μεταλλευμάτων ουρανίου και θορίου	12
13	Εξόρυξη μεταλλικών μεταλλευμάτων	13
14	Λοιπά ορυχεία και λατομεία	14
15	Βιομηχανία τροφίμων και ποτών	15
16	Παραγωγή προϊόντων καπνού	16
17	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών	17
18	Κατασκευή ειδών ενδυμασίας κατεργασία και βιαή γουναρικών	18
19	Κατεργασία και δέψη δέρματος, κατασκευή ειδών ταξιδίου (αποσκευών), τσαντών, ειδών σελοποιίας, ειδών σαγματοποιίας και υποδημάτων	19
20	Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από τα έπιπλα κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής	20
21	Παραγωγή χαρτοπολυτού, κατασκευή χαρτιού και προϊόντων από χαρτί	21
22	Εκδόσεις, εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων εγγραφής ήχου και εικόνας — μέσων πληροφορικής	22
23	Παραγωγή οπτάνθρακα (χωκ), προϊόντων διύλισης πετρελαίου και πυρηνικών καυσίμων	23
24	Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων	24
25	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ), και πλαστικές ύλες	25
26	Κατασκευή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων	26
27	Παραγωγή βασικών μετάλλων	27
28	Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού	28
29	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού π. δ. κ. α.	29
30	Κατασκευή μηχανών γραφείου και ηλεκτρονικών υπολογιστών	30
31	Κατασκευή ηλεκτρικών μηχανών και συσζεών π. δ. κ. α.	31
32	Κατασκευή εξοπλισμού και συσκευών ραδιοφωνίας, τηλεόρασης και επικοινωνιών	32
33	Κατασκευή ιατρικών οργάνων, οργάνων αζοιβείας και οπτικών οργάνων κατασκευή ρολογιών κάθε είδους	33
34	Κατασκευή αυτοκινήτων οχημάτων, κατασκευή οχημάτων ζυγούμενων και ημιζυγούμενων οχημάτων	34
35	Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών	35
36	Κατασκευή επίπλων, βιομηχανίες κατασκευών π. δ. κ. α.	36
37	Ανακύκλωση	37
40	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και ζεστού νερού	40
41	Σύλλογή, καθαρισμός και διανομή νερού	41
45	Κατασκευές	45
50	Πόληση, συντήρηση και επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών, λιανική πώληση καυσίμων για οχήματα	50

Κωδικός	Περιγραφή	Αναφορά στη NACE Αναθ. 1
51	Χονδρικό εμπόριο και εμπόριο με προμήθεια, εκτός από το εμπόριο αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών	51
52	Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών επισκευή ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	52
55	Ξενοδοχεία και εστιατόρια	55
60	Χερσαίες μεταφορές, μεταφορές μέσω αγωγών	60
61	Μεταφορές μέσω υδατινών οδών	61
62	Αεροπορικές μεταφορές	62
63	Βοηθητικές και συναφείς προς τις μεταφορές δραστηριότητες, δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων	63
64	Ταχυδρομεία και τηλεπικοινωνίες	64
65	Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, με εξαίρεση τις ασφαλιστικές εταιρείες και τα ταμεία συντάξεων	65
66	Ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία, εκτός από την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	66
67	Δραστηριότητες συναφείς με τις δραστηριότητες ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών	67
70	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	70
71	Εκμίσθωση μηχανημάτων και εξοπλισμού χωρίς χειριστή εκμίσθωση ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	71
72	Πληροφορική και συναφείς δραστηριότητες	72
73	Έρευνα και ανάπτυξη	73
74	Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες	74
75	Δημόσια διοίκηση και άμυνα υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	75
80	Εκπαίδευση	80
85	Υγεία και κοινωνική μέριμνα	85
90	Διάθεση λυμάτων και απορριμμάτων υγιεινή και παρόμοιες δραστηριότητες	90
91	Δραστηριότητες οργανώσεων π. δ. κ. α.	91
92	Ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες	92
93	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	93
95	Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	95
99	Ετερόδοτοι οργανισμοί και όργανα	99

A31

Κωδικός	Περιγραφή	Αναφορά στη NACE Αναθ. 1
AA	Γεωργία, θήρα και δασοκομία	A
BB	Αλιεία	B
ΓΑ	Εξόρυξη και λατόμηση ενεργειακών υλικών	ΓΑ
ΓΒ	Εξόρυξη και λατόμηση μη ενεργειακών υλικών	ΓΒ
ΔΑ	Βιομηχανία τροφίμων, ποτών και καπνοβιομηχανία	ΔΑ
ΔΒ	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών και προϊόντων	ΔΒ
ΔΓ	Βιομηχανία δέρματος και δερματίνων ειδών	ΔΓ
ΔΔ	Βιομηχανία ξύλου και προϊόντων ξύλου	ΔΔ
ΔΕ	Παραγωγή χαρτοπολτού, κατασκευή χαρτιού και προϊόντων από χαρτί· εκδοτικές και εκτυπωτικές δραστηριότητες	ΔΕ
ΔΣΤ	Παραγωγή οπτανθρακιά (κοκ), προϊόντων διύλισης πετρελαίου και πυρηνικών καυσίμων	ΔΣΤ
ΔΖ	Παραγωγή χημικών ουσιών, χημικών προϊόντων και συνθετικών ινών	ΔΖ

Κωδικός	Περιγραφή	Αναφορά στη NACE Αναθ. 1
ΔΗ	Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες	ΔΗ
ΔΘ	Κατασκευή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων	ΔΘ
ΔΙ	Παραγωγή βασικών μετάλλων και κατασκευή μεταλλικών προϊόντων	ΔΙ
ΔΚ	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού π. δ. ν. α.	ΔΚ
ΔΛ	Κατασκευή ηλεκτρικού εξοπλισμού και οπτικών συσκευών	ΔΛ
ΔΜ	Κατασκευή εξοπλισμού μεταφορών	ΔΜ
ΔΝ	Βιομηχανίες κατασκευών π. δ. ν. α.	ΔΝ
ΕΕ	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού	Ε
ΣΤ	Κατασκευές	ΣΤ
ΗΗ	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσικλετών και ειδών προσωπικής οικιακής χρήσης	Η
ΗΗ	Ξενοδοχεία και εστιατόρια	Η
ΘΘ	Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	Θ
ΙΙ	Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	Ι
ΚΚ	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμίσθωση και επιχειρηματικές δραστηριότητες	Κ
ΛΛ	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	Λ
ΜΜ	Εκπαίδευση	Μ
ΝΝ	Υγεία και κοινωνική μέριμνα	Ν
ΞΞ	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού συνόλου, κοινωνικού και ατομικού χαρακτήρα	Ξ
ΟΟ	Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	Ο
ΠΠ	Ετερόδοξοι οργανισμοί και όργανα	Π

A17

Κωδικός	Περιγραφή	Αναφορά στη NACE Αναθ. 1
A	Γεωργία, θήρα και δασοκομία	A
B	Αλιεία	B
Γ	Ορυχεία και λατομεία	Γ
Δ	Μεταποιητικές βιομηχανίες	Δ
E	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου	E
Σ	Κατασκευές	Σ
Z	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων	Z
H	Ξενοδοχεία και εστιατόρια	H
Θ	Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	Θ
Θ	Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	Θ
K	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμίσθωση και επιχειρηματικές δραστηριότητες	K
Λ	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	Λ
M	Εκπαίδευση	M
N	Υγεία και κοινωνική μέριμνα	N
Ξ	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού συνόλου, κοινωνικού και ατομικού χαρακτήρα	Ξ
O	Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	O
Π	Ετερόδοξοι οργανισμοί και όργανα	Π

P60

Κωδικός	Περιγραφή	Αναφορά στη CPA
01	Προϊόντα γεωργίας, θήρας και συναφών δραστηριοτήτων	01
02	Προϊόντα δασοκομίας και υλοτομίας συναφείς υπηρεσίες	02
05	Ψάρια και άλλα αλιευτικά προϊόντα, υπηρεσίες σχετικές με την αλιεία	05
10	Άνθρακας και λιγνίτης: τύρφη	10
11	Αργό πετρέλαιο και φυσικό αέριο: υπηρεσίες σχετικές με την άντληση πετρελαίου και αερίου, εκτός των ερευνών και μελετών	11
12	Μεταλλεύματα ουρανίου και θορίου	12
13	Μεταλλεύματα	13
14	Άλλα προϊόντα ορυχείων και λατομείων	14
15	Προϊόντα διατροφής και ποτά	15
16	Προϊόντα καπνού	16
17	Υφάσματα	17
18	Είδη ένδυσης: γόινες	18
19	Δέρματα και δερμάτινα προϊόντα	19
20	Ξυλεία και προϊόντα από ξυλεία και φελλό (εκτός από έπιπλα), είδη από άχυρα και υλικά σπαστοπλεκτικής	20
21	Πολτός, χαρτί και προϊόντα από χαρτί	21
22	Έντυπο υλικό και προεγγεγραμμένα μέσα	22
23	Οπτάνθρακας (κοκ), προϊόντα διύλισης πετρελαίου και πυρηνικά καύσιμα	23
24	Χημικές ουσίες, χημικά προϊόντα και συνθετικές ίνες	24
25	Ελαστικά και πλαστικά προϊόντα	25
26	Άλλα μη μεταλλικά ορυκτά προϊόντα	26
27	Βασικά μέταλλα	27
28	Μεταποιημένα μεταλλικά προϊόντα, εκτός μηχανημάτων και εξοπλισμού	28
29	Μηχανήματα και εξοπλισμός π. δ. κ. α.	29
30	Μηχανές γραφείου και μηχανές πληροφορικής	30
31	Ηλεκτρικά μηχανήματα και συσκευές π. δ. κ. α.	31
32	Εξοπλισμός και συσκευές ραδιοφωνίας, τηλεόρασης και επικοινωνιών	32
33	Ιατρικά όργανα, όργανα ακριβείας και οπτικά όργανα, ρολόγια χεριού και τοίχου	33
34	Αυτοκίνητα οχήματα, ρυμουλκούμενα και ημρυμουλκούμενα	34
35	Άλλος εξοπλισμός μεταφοράς	35
36	Έπιπλα: άλλα μεταποιημένα προϊόντα π. δ. κ. α.	36
37	Αναζηθείσες δειτερογενείς πρώτες ύλες	37
40	Ηλεκτρική ενέργεια, αέριο, ατμός και θερμό νερό	40
41	Συλλεγμένο και καθαρισμένο νερό, υπηρεσίες διανομής νερού	41
45	Κατασκευαστικές εργασίες	45
50	Εμπόριο, υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής αυτοκινήτων οχημάτων και μοτοσυκλετών: υπηρεσίες λιανικού εμπορίου καινούριων οχημάτων	50
51	Υπηρεσίες χονδρικού εμπορίου και εμπορικών αντιπροσώπων, με εξαίρεση τις υπηρεσίες που αφορούν αυτοκίνητα οχήματα και μοτοσυκλέτες	51
52	Υπηρεσίες λιανικού εμπορίου, εκτός των αυτοκινήτων οχημάτων και των μοτοσυκλετών: υπηρεσίες επισκευής ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	52
55	Υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων	55
60	Υπηρεσίες χερσαίων μεταφορών και μεταφορών μέσω αγωγών	60
61	Υπηρεσίες υδάτινων μεταφορών	61
62	Υπηρεσίες εναέριων μεταφορών	62

Κωδικός	Περιγραφή	Αναφορά στη CPA
63	Βοηθητικές και επικουρικές υπηρεσίες μεταφορών· υπηρεσίες ταξιδιωτικών πρακτορείων	63
64	Υπηρεσίες ταχυδρομείων και τηλεπικοινωνιών	64
65	Υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης, εκτός από τις υπηρεσίες ασφάλισης και συνταξιοδοτικών ταμείων	65
66	Υπηρεσίες ασφάλισης και συνταξιοδοτικών ταμείων, εκτός από τις υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης	66
67	Βοηθητικές υπηρεσίες συναφείς με τη χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση	67
70	Υπηρεσίες που αφορούν ακίνητα	70
71	Υπηρεσίες ενοικίασης μηχανημάτων και εξοπλισμού χωρίς χειριστή, καθώς και ειδών ατομικής ή οικιακής χρήσης	71
72	Υπηρεσίες πληροφορικής και συναφείς υπηρεσίες	72
73	Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης	73
74	Άλλες επιχειρηματικές υπηρεσίες	74
75	Υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης και άμυνας, υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης	75
80	Εκπαιδευτικές υπηρεσίες	80
85	Υγειονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες	85
90	Υπηρεσίες αποχέτευσης και διάθεσης απορριμμάτων, υπηρεσίες υγεινής και παρόμοιες υπηρεσίες	90
91	Υπηρεσίες οργάνωσης π. δ. κ. α.	91
92	Ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και αθλητικές υπηρεσίες	92
93	Άλλες υπηρεσίες	93
95	Νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό βοηθητικό προσωπικό	95
99	Παροχή υπηρεσιών από ετερόδικους οργανισμούς και όργανα	99

P31

Κωδικός	Περιγραφή	Αναφορά στη CPA
AA	Προϊόντα γεωργίας, θήρας και δασοκομίας	A
BB	Ψάρια	B
ΓΑ	Άνθρακας και λιγνίτης· τύρφη· αργό πετρέλαιο και φυσικό αέριο· ουράνιο και θόριο	ΓΑ
ΓΒ	Μεταλλεύματα και άλλα προϊόντα ορυχείων και λατομείων	ΓΒ
ΔΑ	Προϊόντα διατροφής, ποτά και καπνός	ΔΑ
ΔΒ	Υφαντικές ύλες και προϊόντα κλωστοϋφαντουργίας	ΔΒ
ΔΓ	Δέρματα και δερμάτινα προϊόντα	ΔΓ
ΔΔ	Ξυλεία και προϊόντα από ξυλεία	ΔΔ
ΔΕ	Πολτός, χαρτί και προϊόντα από χαρτί· προεγγεγραμμένα μέσα υπηρεσίες εκτύπωσης	ΔΕ
ΔΣΤ	Οπτόανθρακας (κωκ), προϊόντα διύλισης πετρελαίου και πυρηνικά καύσιμα	ΔΣΤ
ΔΖ	Χημικές ουσίες, χημικά προϊόντα και συνθετικές ίνες	ΔΖ
ΔΗ	Ελαστικά και πλαστικά προϊόντα	ΔΗ
ΔΘ	Άλλα μη μεταλλικά ορυκτά προϊόντα	ΔΘ
ΔΙ	Βασικά μέταλλα και μεταποιημένα μεταλλικά προϊόντα	ΔΙ
ΔΚ	Μηχανήματα και εξοπλισμός π. δ. κ. α.	ΔΚ
ΔΛ	Ηλεκτρικός και οπτικός εξοπλισμός	ΔΛ
ΔΜ	Εξοπλισμός μεταφορών	ΔΜ

Κωδικός	Περιγραφή	Αναφορά στη CPA
ΔΝ	Άλλα μεταποιημένα προϊόντα π. δ. κ. α.	ΔΝ
ΕΕ	Ηλεκτρική ενέργεια, αέριο, ατμός και θερμό νερό	Ε
ΣΤ	Κατασκευαστικές εργασίες	ΣΤ
ΗΗ	Υπηρεσίες χονδρικού και λιανικού εμπορίου υπηρεσίες επισκευής αυτοκινήτων οχημάτων, μοτοσικλετών, καθώς και προσωπικών ειδών και ειδών οικιακής χρήσης	Η
ΗΗ	Υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων	Η
ΘΘ	Υπηρεσίες μεταφορών, αποθήκευσης και επικοινωνιών	Θ
Π	Υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης	Ι
ΚΚ	Υπηρεσίες που αφορούν ακίνητα, υπηρεσίες ενοικίασης και επιχειρηματικές υπηρεσίες	Κ
ΛΛ	Υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης και άμυνας, υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης	Λ
ΜΜ	Εκπαιδευτικές υπηρεσίες	Μ
ΝΝ	Υγειονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες	Ν
ΞΞ	Άλλες υπηρεσίες προς το κοινωνικό σύνολο, κοινωνικές και ατομικές υπηρεσίες	Ξ
ΟΟ	Νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό βοηθητικό προσωπικό	Ο
ΠΠ	Παροχή υπηρεσιών από ετερόδιδους οργανισμούς και όργανα	Π

P17

Κωδικός	Περιγραφή	Αναφορά στη CPA
Α	Προϊόντα γεωργίας, θήρας και δασοκομίας	Α
Β	Ψάρια	Β
Γ	Προϊόντα ορυχείων και λατομείων	Γ
Δ	Μεταποιημένα προϊόντα	Δ
Ε	Ηλεκτρική ενέργεια, αέριο, ατμός και θερμό νερό	Ε
Σ	Κατασκευαστικές εργασίες	Σ
Ζ	Υπηρεσίες χονδρικού και λιανικού εμπορίου υπηρεσίες επισκευής	Ζ
Η	Υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων	Η
Θ	Υπηρεσίες μεταφορών, αποθήκευσης και επικοινωνιών	Θ
Θ	Υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης	Θ
Κ	Υπηρεσίες που αφορούν ακίνητα, υπηρεσίες ενοικίασης, πληροφόρησης και άλλες υπηρεσίες	Κ
Λ	Υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης και άμυνας άλλες υπηρεσίες	Λ
Μ	Εκπαιδευτικές υπηρεσίες	Μ
Ν	Υγειονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες	Ν
Ξ	Άλλες υπηρεσίες προς το κοινωνικό σύνολο, κοινωνικές και ατομικές	Ξ
Ο	Νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό βοηθητικό προσωπικό	Ο
Π	Παροχή υπηρεσιών από ετερόδιδους οργανισμούς και όργανα	Π

A6—A3

A6		
Κωδικός	Περιγραφή	Αναφορά στη NACE Αναθ. 1
1	Γεωργία, θήρα και δασοκομία αλιεία και υδατοκαλλιέργεια	A+B
2	Βιομηχανία, συμπεριλαμβανομένης και της ενέργειας	Γ+Δ+Ε
3	Κατασκευές	ΣΤ
4	Εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων και ειδών οικιακής χρήσης, ξενοδοχεία και εστιατόρια μεταφορές και επικοινωνίες	Z+H+Θ
5	Χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, δραστηριότητες σχετικές με ακίνητη περιουσία, εγγυηθήσεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες	I+K
6	Άλλες υπηρεσίες	Λ έως Ο

A3

Κωδικός	Περιγραφή	Αναφορά στη NACE Αναθ. 1
1	Γεωργία, θήρα και δασοκομία αλιεία και υδατοκαλλιέργεια	A+B
2	Βιομηχανία, συμπεριλαμβανομένης της ενέργειας και των κατασκευών	Γ+Δ+Ε+ΣΤ
3	Υπηρεσίες	Z έως Ο

P6—P3

P6		
Κωδικός	Περιγραφή	Αναφορά στη CPA
1	Προϊόντα γεωργίας, δασοκομίας, αλιείας και υδατοκαλλιέργειας	A+B
2	Προϊόντα εξόρυξης, μεταποιημένα προϊόντα και προϊόντα ενέργειας	Γ+Δ+Ε
3	Κατασκευαστικές εργασίες	ΣΤ
4	Πωλήσεις, επισκευές, υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων, μεταφορές και επικοινωνίες	Z+H+Θ
5	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, υπηρεσίες που αφορούν ακίνητα, υπηρεσίες ενοικίασης και επιχειρηματικές υπηρεσίες	I+K
6	Άλλες υπηρεσίες	Λ έως Ο

P3

Κωδικός	Περιγραφή	Αναφορά στη CPA
1	Προϊόντα γεωργίας, δασοκομίας, αλιείας και υδατοκαλλιέργειας	A+B
2	Προϊόντα εξόρυξης, μεταποιημένα προϊόντα, προϊόντα ενέργειας και κατασκευαστικές εργασίες	Γ+Δ+Ε+ΣΤ
3	Υπηρεσίες	Z έως Ο

Pi6—Pi3

Pi6		
Κωδικός	Περιγραφή	Αναφορά στη CPA
1	Προϊόντα γεωργίας, δασοκομίας, αλιείας και υδατοαλλιέργειας Εξοπλισμοί:	01+02+05 —
2	Μεταλλικά προϊόντα και μηχανήματα	28 έως 33+36
3	Εξοπλισμός μεταφορών Κατασκευές:	34+35 45
4	από τις οποίες: κατοικίες	—
5	από τις οποίες: άλλες κατασκευές	—
6	Άλλα προϊόντα	Υπόλοιπες διατάξεις

Pi3		
Κωδικός	Περιγραφή	Αναφορά στη CPA
1	Μεταλλικά προϊόντα και μηχανήματα, εξοπλισμός μεταφορών	28 έως 36
2	Κατασκευές	45
3	Άλλα προϊόντα	Υπόλοιπες διατάξεις

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΣΚΟΠΟ (COICOP)(*)

(μονοψήφιο και διψήφιο επίπεδο)

1. **Τρόφιμα, ποτά και καπνός**
  - 1.1 Τρόφιμα
  - 1.2 Ποτά
  - 1.3 Καπνός
2. **Είδη ένδυσης και υπόδησης**
  - 2.1 Είδη ένδυσης
  - 2.2 Είδη υπόδησης
3. **Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο και άλλα καύσιμα**
  - 3.1 Μεικτά μισθώματα
  - 3.2 Συνήθης συντήρηση και επισκευή κατοικιών
  - 3.3 Άλλες υπηρεσίες που σχετίζονται με τις κατοικίες
  - 3.4 Ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο και άλλα καύσιμα
4. **Επίπλωση και διακόσμηση, οικιακός εξοπλισμός και συνήθης συντήρηση κατοικιών**
  - 4.1 Έπιπλα, διακοσμητικά είδη, τάπητες και καλύμματα δαπέδου και επισκευές των ειδών αυτών
  - 4.2 Υφαντουργικά είδη οικιακής χρήσης
  - 4.3 Συσκευές θέρμανσης και μαγειρέματος, ψυγεία, πλυντήρια και παρόμοιες μεγάλες οικιακές συσκευές, περιλαμβανομένων των συναφών εξαρτημάτων και των επισκευών τους
  - 4.4 Υαλικά, επιτραπέζια σκεύη (πλατικά, μαχαροπίρουνα κ.λπ.) και σκεύη οικιακής χρήσης
  - 4.5 Εργαλεία και εξοπλισμός για το σπίτι και τον κήπο
  - 4.6 Είδη και υπηρεσίες για συνήθη οικιακή συντήρηση
5. **Υγεία**
  - 5.1 Ιατρικά και φαρμακευτικά προϊόντα, θεραπευτικές συσκευές και εξοπλισμός
  - 5.2 Μη νοσοκομειακές ιατρικές και παραϊατρικές υπηρεσίες
  - 5.3 Νοσοκομειακές υπηρεσίες
  - 5.4 Υπηρεσίες ασφάλισης ασθενείας και ατυχημάτων
6. **Μεταφορές**
  - 6.1 Αγορά οχημάτων
  - 6.2 Χειρισμός εξοπλισμού προσωπικής μεταφοράς
  - 6.3 Μεταφορικές υπηρεσίες
7. **Ψυχαγωγία, διασκέδαση και πολιτισμός**
  - 7.1 Εξοπλισμός και εξαρτήματα, περιλαμβανομένων των επισκευών
  - 7.2 Ψυχαγωγικές και πολιτιστικές υπηρεσίες
  - 7.3 Εφημερίδες, βιβλία και χαρτικά είδη
8. **Εκπαίδευση**
  - 8.1 Εκπαιδευτικές υπηρεσίες
  - 8.2 Εκπαιδευτικό υλικό
  - 8.3 Βοηθητικές εκπαιδευτικές υπηρεσίες
9. **Ξενοδοχεία, καφενεία, καφετερίες και εστιατόρια**
  - 9.1 Τροφοδοσία με έτοιμα φαγητά
  - 9.2 Υπηρεσίες παροχής καταλύματος

(*) Αυτή η ονοματολογία είναι, επί του παρόντος, υπό αναθεώρηση.

10. Διάφορα αγαθά και υπηρεσίες

- 10.1 Προσωπική μέρμνα
- 10.2 Προσωπικά είδη π. δ. κ. α.
- 10.3 Επικοινωνίες
- 10.4 Κοινωνικές υπηρεσίες
- 10.5 Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες π. δ. κ. α.
- 10.6 Άλλες υπηρεσίες π. δ. κ. α.

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ (COFOG)(*)**01. Γενικές δημόσιες υπηρεσίες**

- 01.1 Εκτελεστικά και νομοθετικά όργανα, χρηματοοικονομικές και φορολογικές υποθέσεις, εξωτερικές υποθέσεις εκτός της εξωτερικής βοήθειας
- 01.2 Εξωτερική οικονομική βοήθεια
- 01.3 Υποθέσεις και υπηρεσίες βασικής έρευνας
- 01.4 Γενικές υπηρεσίες
- 01.5 Γενικές δημόσιες υπηρεσίες π. δ. κ. α.

02. Αμυντικές υποθέσεις και υπηρεσίες

- 02.1 Διαχείριση και λειτουργία υπηρεσιών στρατιωτικής και πολιτικής άμυνας
- 02.2 Εξωτερική στρατιωτική βοήθεια
- 02.3 Εφαρμοσμένη έρευνα και πειραματική ανάπτυξη που σχετίζονται με την άμυνα
- 02.4 Αμυντικές υποθέσεις π. δ. κ. α.

03. Υποθέσεις δημόσιας τάξης και ασφάλειας

- 03.1 Αστυνομική προστασία και πυροπροστασία
- 03.2 Δικαστήρια
- 03.3 Διοίκηση και λειτουργία φυλακών
- 03.4 Υποθέσεις δημόσιας τάξης και ασφάλειας π. δ. κ. α.

04. Εκπαιδευτικές υποθέσεις και υπηρεσίες

- 04.1 Υποθέσεις και υπηρεσίες προσχολικής και στοιχειώδους εκπαίδευσης (επίπεδα 0 και 1 της ISCED)
- 04.2 Υποθέσεις και υπηρεσίες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 2 και 3 της ISCED)
- 04.3 Υποθέσεις και υπηρεσίες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα 5, 6 και 7 της ISCED)
- 04.4 Εκπαιδευτικές υπηρεσίες που δεν μπορούν να οριστούν με βάση το επίπεδο (επίπεδο 9 της ISCED)
- 04.5 Επικουρικές εκπαιδευτικές υπηρεσίες
- 04.6 Εκπαιδευτικές υποθέσεις και υπηρεσίες π. δ. κ. α.

05. Υγειονομικές υποθέσεις και υπηρεσίες

- 05.1 Νοσοκομειακές υποθέσεις και υπηρεσίες
- 05.2 Κλινικές, γιατροί, οδοντίατροι και άτομα που ασκούν παρ'αίτιατα επαγγέλματα
- 05.3 Υποθέσεις και υπηρεσίες δημόσιας υγείας
- 05.4 Φάρμακα, προθέσεις, ιατρικός εξοπλισμός και συσκευές ή άλλα προϊόντα που σχετίζονται με την υγεία και που χορηγούνται με ιατρική συνταγή
- 05.5 Εφαρμοσμένη έρευνα και πειραματική ανάπτυξη που σχετίζονται με την υγεία και με το σύστημα παροχής ιατρικών υπηρεσιών
- 05.6 Υγειονομικές υποθέσεις και υπηρεσίες π. δ. κ. α.

06. Υποθέσεις και υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικής πρόνοιας

- 06.1 Υποθέσεις και υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης
- 06.2 Υποθέσεις και υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας
- 06.3 Υποθέσεις κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικής πρόνοιας π. δ. κ. α.

(*) Αυτή η ονοματολογία είναι, επί του παρόντος, υπό αναθεώρηση.

07. **Υποθέσεις και υπηρεσίες στέγασης και αναβάθμισης των συνθηκών διαβίωσης του κοινωνικού συνόλου**
- 07.1 Ανάπτυξη στεγαστικών προγραμμάτων και κατασκευή κοινωφελών εγκαταστάσεων
- 07.2 Υποθέσεις και υπηρεσίες ύδρευσης
- 07.3 Υποθέσεις και υπηρεσίες υγιεινής, περιλαμβανομένης της μείωσης και του ελέγχου της ρύπανσης
- 07.4 Υποθέσεις και υπηρεσίες οδικού φωτισμού
- 07.5 Υποθέσεις και υπηρεσίες στέγασης και αναβάθμισης των συνθηκών διαβίωσης του κοινωνικού συνόλου π. δ. κ. α.
08. **Ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και θρησκευτικές υποθέσεις και υπηρεσίες**
- 08.0 Ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και θρησκευτικές υποθέσεις και υπηρεσίες
09. **Υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν τα καύσιμα και την ενέργεια**
- 09.1 Υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν τα καύσιμα
- 09.2 Ηλεκτρισμός και άλλες πηγές ενέργειας
- 09.3 Υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν τα καύσιμα και την ενέργεια π. δ. κ. α.
10. **Υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν τη γεωργία, τη δασοκομία την αλιεία και το κυνήγι**
- 10.1 Υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν τη γεωργία
- 10.2 Υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν τη δασοκομία
- 10.3 Υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν την αλιεία και το κυνήγι
- 10.4 Γεωργική έρευνα και πειραματική ανάπτυξη π. δ. κ. α.
- 10.5 Υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν τη γεωργία, τη δασοκομία την αλιεία και το κυνήγι π. δ. κ. α.
11. **Υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν τις εξορυκτικές δραστηριότητες και τους ορυκτούς πόρους εκτός από τα καύσιμα· υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν το μεταποιητικό τομέα· υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν τον κατασκευαστικό τομέα**
- 11.1 Υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν τις εξορυκτικές δραστηριότητες και τους ορυκτούς πόρους, εκτός από τα καύσιμα
- 11.2 Υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν το μεταποιητικό τομέα
- 11.3 Υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν τον κατασκευαστικό τομέα
- 11.4 Υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν τις εξορυκτικές δραστηριότητες και τους ορυκτούς πόρους π. δ. κ. α· υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν το μεταποιητικό τομέα π. δ. κ. α· υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν τον κατασκευαστικό τομέα π. δ. κ. α.
12. **Υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν τις μεταφορές και τις επικοινωνίες**
- 12.1 Υποθέσεις και υπηρεσίες οδικών μεταφορών
- 12.2 Υποθέσεις και υπηρεσίες υδάτινων μεταφορών
- 12.3 Υποθέσεις και υπηρεσίες σιδηροδρομικών μεταφορών
- 12.4 Υποθέσεις και υπηρεσίες εναέριων μεταφορών
- 12.5 Υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν μεταφορές με σωληναγωγούς και άλλα συστήματα μεταφοράς
- 12.6 Υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν συστήματα μεταφορών π. δ. κ. α.
- 12.7 Υποθέσεις και υπηρεσίες επικοινωνιών
- 12.8 Υποθέσεις και υπηρεσίες μεταφορών και επικοινωνιών π. δ. κ. α.
13. **Άλλες οικονομικές υποθέσεις και υπηρεσίες**
- 13.1 Υποθέσεις και υπηρεσίες διανεμητικού εμπορίου, περιλαμβανομένης της αποθήκευσης· υποθέσεις και υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων
- 13.2 Τουριστικές υποθέσεις και υπηρεσίες
- 13.3 Υποθέσεις και υπηρεσίες που αφορούν αναπτυξιακά σχέδια πολλαπλών στόχων
- 13.4 Γενικές οικονομικές και εμπορικές υποθέσεις, εκτός από τις γενικές εργατικές υποθέσεις
- 13.5 Γενικές εργατικές υποθέσεις και υπηρεσίες
- 13.6 Άλλες οικονομικές υποθέσεις και υπηρεσίες π. δ. κ. α.
14. **Δαπάνες που δεν κατατάσσονται κατά κύρια ομάδα**
- 14.0 Δαπάνες που δεν κατατάσσονται κατά κύρια ομάδα

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

Πίνακας Α.IV.1 — Λογαριασμός 0: Λογαριασμός αγαθών και υπηρεσιών

Πόροι		Χρήσεις		
P.1	Προϊόν (παραγωγή)	3 595	P.2 Ενδιάμεση ανάλωση	1 904
P.11	Εμπορεύσιμο προϊόν	3 048		
P.12	Προϊόν για ίδια τελική χρήση	171	P.3/P.4 Τελική καταναλωτική δαπάνη/Πραγματική τελική κατανάλωση	1 371
			P.31/P.41 Ατομική καταναλωτική δαπάνη/Πραγματική ατομική κατανάλωση	1 215
P.13	Λοιπό μη εμπορεύσιμο προϊόν	376	P.32/P.42 Σύλλογική καταναλωτική δαπάνη/Πραγματική σύλλογική κατανάλωση	156
D.21	Φόροι επί προϊόντων	141		
D.31	Επιδότησεις προϊόντων	-8	P.51 Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου	376
			P.511 Αγορές μείον πωλήσεις υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	303
P.7	Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	497	P.5111 Αγορές νέων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	305
P.71	Εισαγωγές αγαθών	392	P.5112 Αγορές υπαρχόντων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	11
P.72	Εισαγωγές υπηρεσιών	105	P.5113 Πωλήσεις υπαρχόντων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	-13
			P.512 Αγορές μείον πωλήσεις άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	51
			P.5121 Αγορές νέων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	53
			P.5122 Αγορές υπαρχόντων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	6
			P.5123 Πωλήσεις υπαρχόντων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	-8
			P.513 Προσθήκες στην αξία μη παραχθέντων μη ζημιοποιοποιημένων περιουσιακών στοιχείων	22
			P.5131 Εξετασμένες βελτιώσεις μη παραχθέντων μη ζημιοποιοποιημένων περιουσιακών στοιχείων	5
			P.5132 Κόστη μεταβίβασης ιδιοκτησίας μη παραχθέντων μη ζημιοποιοποιημένων περιουσιακών στοιχείων	17
			P.52 Μεταβολές αποθεμάτων	28
			P.53 Αγορές μείον πωλήσεις τμιαίων	10
			P.6 Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	536
			P.61 Εξαγωγές αγαθών	462
			P.62 Εξαγωγές υπηρεσιών	74

Πίνακας Α.IV.2 — Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για το σύνολο της οικονομίας

I: Λογαριασμός παραγωγής

Χρήσεις		Πόροι		
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση	1 904	P.1 Προϊόν (παραγωγή)	3 595
			P.11 Εμπορεύσιμο προϊόν	3 048
			P.12 Προϊόν για ίδια τελική χρήση	171

Χρήσεις		Πόροι		
		P.13	Λοιπό μη εμπορεύσιμο προϊόν	376
		D.21-D.31	Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων	133
B.1*g	Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν	1 824		
K.1	Ανάλωση (αποσβέσεις) παγίου κεφαλαίου	222		
B.1*n	Καθαρό εγχώριο προϊόν	1 602		

II: Λογαριασμοί διανομής και χρήσης εισοδήματος

II.1: Λογαριασμός πρωτογενούς διανομής εισοδήματος

II.1.1: Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι		
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	762	B.1* Εγχώριο προϊόν	1 602
D.11	Μισθοί και ημερομίσθια	569		
D.12	Κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	193		
D.121	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	174		
D.122	Τεμαιωτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	19		
D.2	Φόροι επί των προϊόντων και των εισαγωγών	235		
D.21	Φόροι επί προϊόντων	141		
D.211	Φόροι τύπου ΦΠΑ	121		
D.212	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ	17		
D.2121	Δασμοί εισαγωγών	17		
D.2122	Φόροι επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ και δασμούς	0		
D.214	Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής	3		
D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	94		
D.3	Επιδότησεις	-44		
D.31	Επιδότησεις προϊόντων	-8		
D.311	Επιδότησεις εισαγωγών	0		
D.319	Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων	-8		
D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	-36		
B.2	Λειτουργικό πλεόνασμα	217		
B.3	Μεικτό εισόδημα	432		

Π.1.2: Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι		
D.4	Εισόδημα ιδιοκτησίας	380	B.2 Λειτουργικό πλεόνασμα	217
D.41	Τόκοι	206	B.3 Μεικτό εισόδημα	432
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	84		
D.421	Μερίσματα	60	D.1 Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	766
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	24	D.11 Μισθοί και ημερομίσθια	573
D.43	Επανεπενδύσιμα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού	0	D.12 Κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	193
D.44	Εισόδημα ιδιοκτησίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων	25	D.121 Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	174
D.45	Γαιοπρόσοδος	65	D.122 Τεχμαρτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	19
			D.2 Φόροι επί των προϊόντων και των εισαγωγών	235
			D.21 Φόροι επί προϊόντων	141
			D.211 Φόροι τύπου ΦΠΑ	121
			D.212 Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ	17
			D.2121 Δασμοί εισαγωγών	17
			D.2122 Φόροι επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ και δασμούς	0
			D.214 Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς εισαγωγής	3
			D.29 Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	94
			D.3 Επιδοτήσεις	-44
			D.31 Επιδοτήσεις προϊόντων	-8
			D.311 Επιδοτήσεις εισαγωγών	0
			D.319 Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων	-8
			D.39 Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	-36
			D.4 Εισόδημα ιδιοκτησίας	407
			D.41 Τόκοι	200
			P.119 Διόρθωση για ΥΧΔΜΕ	0
			D.42 Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	103
			D.421 Μερίσματα	46
			D.422 Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	57
			D.43 Επανεπενδύσιμα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού	14
			D.44 Εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων	25
			D.45 Γαιοπρόσοδος	65
B.5*	Εθνικό εισόδημα	1 633		

Π.1.2.1: Λογαριασμός επιχειρηματικού εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι		
D.4	Εισόδημα ιδιοκτησίας	217	B.2 <i>Λειτουργικό πλεόνασμα</i>	217
D.41	Τόκοι	147	B.3 <i>Μεικτό εισόδημα</i>	432
D.44	Εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων	25		
D.45	Γαιοπρόσοδος	45	D.4 Εισόδημα ιδιοκτησίας	247
			D.41 Τόκοι	150
			P.119 Διόρθωση για ΥΧΑΜΕ	0
			D.42 Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	37
			D.421 Μερίσματα	37
			D.422 Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	0
			D.43 Επανεπενδύσιμα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού	11
			D.44 Εισόδημα ιδιοκτησίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων	5
			D.45 Γαιοπρόσοδος	44
B.4	<i>Επιχειρηματικό εισόδημα</i>	679		

Π.1.2.2: Λογαριασμός διανομής λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι		
D.4	Εισόδημα ιδιοκτησίας	163	B.4 <i>Επιχειρηματικό εισόδημα</i>	679
D.41	Τόκοι	59		
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	84	D.1 Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	766
D.421	Μερίσματα	60	D.11 Μισθοί και ημερομίσθια	573
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	24	D.12 Κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	193
D.43	Επανεπενδύσιμα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού	0	D.121 Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	174
D.45	Γαιοπρόσοδος	20	D.122 Τεζμαωτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	19
			D.2 Φόροι επί των προϊόντων και των εισαγωγών	235
			D.21 Φόροι επί προϊόντων	141
			D.211 Φόροι τύπου ΦΠΑ	121
			D.212 Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ	17
			D.2121 Δασμοί εισαγωγών	17
			D.2122 Φόροι επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς	0
			D.214 Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς εισαγωγής	3
			D.29 Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	94

Χρήσεις		Πόροι		
		D.3	Επιδότησεις	-44
		D.31	Επιδότησεις προϊόντων	-8
		D.311	Επιδότησεις εισαγωγών	0
		D.319	Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων	-8
		D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	-36
		D.4	Εισόδημα ιδιοκτησίας	160
		D.41	Τόκοι	50
		D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	66
		D.421	Μερίσματα	9
		D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	57
		D.43	Επανεπενδύσιμα έσοδα αμείνων επενδύσεων εξωτερικού	3
		D.44	Εισόδημα ιδιοκτησίας που διανέμεται στους κατοίκους ασχ αλιστηρίων συμβολαίων	20
		D.45	Γαιοπρόσοδος	21
B.5*	Εθνικό εισόδημα	1 633		

Π.2: Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι			
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, πλούτου, κ.λπ.	212	B.5* Εθνικό εισόδημα	1 633	
D.51	Φόροι εισοδήματος	203			
D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι	9	D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, πλούτου, κ.λπ.	213
			D.51	Φόροι εισοδήματος	204
D.61	Κοινωνικές εισφορές	322	D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι	9
D.611	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές	303	D.61	Κοινωνικές εισφορές	322
D.6111	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	174	D.611	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές	303
D.61111	Υποχρεωτικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	160	D.6111	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	174
D.61112	Εθελοντικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	14	D.61111	Υποχρεωτικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	160
D.6112	Κοινωνικές εισφορές μισθωτών	97	D.61112	Εθελοντικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	14
D.61121	Υποχρεωτικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών	85	D.6112	Κοινωνικές εισφορές μισθωτών	97
D.61122	Εθελοντικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών	12	D.61121	Υποχρεωτικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών	85
D.6113	Κοινωνικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων και ατόμων χωρίς απασχόληση	32	D.61122	Εθελοντικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών	12
D.61131	Υποχρεωτικές κοινωνικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων και ατόμων χωρίς απασχόληση	22	D.6113	Κοινωνικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων και ατόμων χωρίς απασχόληση	32
D.61132	Εθελοντικές κοινωνικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων και ατόμων χωρίς απασχόληση	10	D.61131	Υποχρεωτικές κοινωνικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων και ατόμων χωρίς απασχόληση	22
D.612	Τεχμαρτές κοινωνικές εισφορές	19	D.61132	Εθελοντικές κοινωνικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων και ατόμων χωρίς απασχόληση	10
			D.612	Τεχμαρτές κοινωνικές εισφορές	19

Χρήσεις		Πόροι	
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	332	
D.621	Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	232	D.62 Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος 332
D.622	Κοινωνικές παροχές με ιδιωτική χρηματοδότηση	29	D.621 Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα 232
D.623	Κοινωνικές παροχές προς μισθωτούς χωρίς χρηματοδότηση	19	D.622 Κοινωνικές παροχές με ιδιωτική χρηματοδότηση 29
D.624	Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα	52	D.623 Κοινωνικές παροχές προς μισθωτούς χωρίς χρηματοδότηση 19
			D.624 Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα 52
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	269	
D.71	Καθαρά ασφαλιστικά για ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής	43	D.7 Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις 239
D.72	Καθαρές απαιτήσεις από ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής	45	D.71 Καθαρά ασφαλιστικά για ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής 45
D.73	Τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό του δημοσίου τομέα	96	D.72 Καθαρές απαιτήσεις από ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής 42
D.74	Τρέχουσα διεθνής συνεργασία	31	D.73 Τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό του δημοσίου τομέα 96
D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	54	D.74 Τρέχουσα διεθνής συνεργασία 1
			D.75 Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις 55
B.6	Διαθέσιμο εισόδημα	1 604	

II.3: Λογαριασμός αναδιανομής εισοδήματος σε είδος

Χρήσεις		Πόροι	
D.63	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	219	B.6 Διαθέσιμο εισόδημα 1 604
D.631	Κοινωνικές παροχές σε είδος	162	
D.6311	Παροχές κοινωνικής ασφάλισης, επιστροφές	78	D.63 Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος 219
D.6312	Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε είδος	65	D.631 Κοινωνικές παροχές σε είδος 162
D.6313	Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε είδος	19	D.6311 Παροχές κοινωνικής ασφάλισης, επιστροφές 78
D.632	Μεταβιβάσεις ατομικών μη εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών	57	D.6312 Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε είδος 65
			D.6313 Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε είδος 19
			D.632 Μεταβιβάσεις ατομικών μη εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών 57
B.7	Διορθωμένο διαθέσιμο εισόδημα	1 604	

II.4: Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος

II.4.1: Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμων εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι	
P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη	1 371	B.6 Διαθέσιμο εισόδημα 1 604
P.31	Ατομική καταναλωτική δαπάνη	1 215	
P.32	Συλλογική καταναλωτική δαπάνη	156	D.8 Διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών στο ζεστό νερό συνταξιοδοτημένων ταμείων 11
D.8	Διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών στο ζεστό νερό συνταξιοδοτημένων ταμείων	11	
B.8	Αποταμίευση	233	

II.4.2: Λογαριασμός χρήσης διορθωμένου διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι	
P.4	Πραγματική τελική κατανάλωση	1 371	B.7 Διορθωμένο διαθέσιμο εισόδημα 1 604
P.41	Πραγματική ατομική κατανάλωση	1 215	
P.42	Πραγματική συλλογική κατανάλωση	156	D.8 Διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών στο κεφάλαιο συνταξιοδοτικών ταμείων 11
D.8	Διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών στο κεφάλαιο συνταξιοδοτικών ταμείων	11	
B.8	Αποταμίευση	233	

III: Λογαριασμοί συσσώρευσης

III.1: Λογαριασμός κεφαλαίου

III.1.1: Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
B.10.1	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου	230	B.8n Αποταμίευση, καθαρή 233
			D.9 Μεταβιβάσεις κεφαλαίου, εισπραχτές 62
			D.91 Φόροι κεφαλαίου 2
			D.92 Επιχορηγήσεις επενδύσεων 23
			D.99 Λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου 37
			D.9 Μεταβιβάσεις κεφαλαίου, πληρωτέες Capital transfers payable -65
			D.91 Φόροι κεφαλαίου -2
			D.92 Επιχορηγήσεις επενδύσεων -27
			D.99 Λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου -36

III.1.2: Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοπιστωτικών ενεργητικού

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
P.51	Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου	376	B.10.1 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου 230
P.511	Αγορές μείον πωλήσεις υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	303	
P.5111	Αγορές νέων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	305	
P.5112	Αγορές υπαρχόντων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	11	
P.5113	Πωλήσεις υπαρχόντων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	-13	
P.512	Αγορές μείον πωλήσεις άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	51	
P.5121	Αγορές νέων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	53	
P.5122	Αγορές υπαρχόντων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	6	

Μεταβολές ενεργητικού

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης

P.5123	Πωλήσεις υπαρχόντων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	-8		
P.513	Προσθήκες στην αξία μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	22		
P.5131	Εκτεταμένες βελτιώσεις μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	5		
P.5132	Κόστη μεταβίβασης ιδιοκτησίας μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	17		
K.1	Ανάλωση (αποσβέσεις) παγίου κεφαλαίου	-222		
P.52	Μεταβολές αποθεμάτων	28		
P.53	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	10		
K.2	Αγορές μείον πωλήσεις μη χρηματοπιστωτικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0		
K.21	Αγορές μείον πωλήσεις γης και λοιπών υλικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0		
K.22	Αγορές μείον πωλήσεις άυλων μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0		
B.9	Καθαρή χορήγηση (+)/καθαρή λήψη (-) δανείων	38		

III.2: Χρηματοπιστωτικός λογαριασμός

Μεταβολές ενεργητικού

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης

F	Καθαρή απόκτηση χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	641	F	Καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων	603
F.1	Πίνακας Α:2 Πλήρης αζολονομία λογαριασμών για το σύνολο της οικονομίας (συνέχεια)	-1			
F.2	Μετρητά και καταθέσεις	119	F.2	Μετρητά και καταθέσεις	132
F.21	Μετρητά	34	F.21	Μετρητά	35
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	62	F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	65
F.29	Λοιπές καταθέσεις	23	F.29	Λοιπές καταθέσεις	32
F.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	138	F.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	123
F.4	Δάνεια	244	F.4	Δάνεια	217
F.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	83	F.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	76
F.42	Μακροπρόθεσμα δάνεια	161	F.42	Μακροπρόθεσμα δάνεια	141
F.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	44	F.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	43
F.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	36	F.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	36

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
F.61	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής και αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων	33	F.61	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής και αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων	33
F.611	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής	22	F.611	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής	22
F.612	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων	11	F.612	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων	11
F.62	Προκαταβολή ασφαλιστρών και αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων	3	F.62	Προκαταβολή ασφαλιστρών και αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων	3
F.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	61	F.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	52
F.71	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	18	F.71	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	18
F.79	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	43	F.79	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	34
			B.9	Καθαρή χορήγηση (+)/καθαρή λήψη (-) δανείων	38

III.3: Λογαριασμοί λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων

III.3.1: Λογαριασμοί λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	10	AF	Υποχρεώσεις	-2
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	-7	K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	0
K.4	Οικονομική εμφάνιση παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	3	K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0
K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	-9	K.10	Λοιπές μεταβολές του όγκου χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων π. δ. ζ. α.	-2
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0	K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	0
K.9	Λοιπές μεταβολές του όγκου μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων π. δ. ζ. α.	1	K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	0
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	-2	K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0
K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	0	K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομισματοποίηση/απονομισματοποίηση χρυσού	0
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	-2			
K.12.21	Νομισματοποίηση/απονομισματοποίηση χρυσού	-2	εξ των οποίων:		
			AF.2	Μετοχές και καταθέσεις	0
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομισματοποίηση/απονομισματοποίηση χρυσού	0	AF.3	Χρεόγραμμα εκτός από μετοχές	0
			AF.4	Δάνεια	-4
εξ των οποίων:			AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε ζεγάλλαιο	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	-4	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	2
AN.12	Αποθέματα	-1	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AN.13	Τιμαλάγη	-2			
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	17			

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης
K.3	Οικονομική εμφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	24
K.5	Φυσική αύξηση μη καλλιεργουμένων βιολογικών πόρων	4
K.6	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	-9
K.61	Εξάντληση φυσικών οικονομικών περιουσιακών στοιχείων	-8
K.62	Λοιπή οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	-1
K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	-2
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0
K.9	Λοιπές μεταβολές του όγκου μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων π. δ. κ. α.	0
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	0
K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	0
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομιμοποίηση/απονομιμοποίηση χρυσού	0
εξ των οποίων:		
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	17
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απατήσεις)	5
K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	0
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0
K.10	Λοιπές μεταβολές του όγκου χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων π. δ. κ. α.	3
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	2
K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	0
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	2
K.12.21	Νομιμοποίηση/απονομιμοποίηση χρυσού	2
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομιμοποίηση/απονομιμοποίηση χρυσού	0
εξ των οποίων:		
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	7
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0
AF.4	Δάνεια	-4
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	2
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0
B.10.2	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	17

III.3.2: Λογαριασμός ανατίμησης

Μεταβολές ενεργητικού**Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης**

K.11	Ονομαστικά κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης		K.11	Ονομαστικά κέρδη (-)/ζημιές (+) κτήσης	
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	280	AF	Υποχρεώσεις	76
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	126	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	111	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	42
AN.12	Αποθέματα	7	AF.4	Δάνεια	0
AN.13	Τιμαλφή	8	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	34
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	154	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	152	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	2			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	84			
AF.1	Νομισματικός χρευστός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	12			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0			
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	40			
AF.4	Δάνεια	0			
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	31			
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0			
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0			
			B.10.3	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης	288

III.3.2.1: Λογαριασμός ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού**Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης**

K.11.1	Ουδέτερα κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης		K.11.1	Ουδέτερα κέρδη (-)/ζημιές (+) κτήσης	
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	198	AF	Υποχρεώσεις	126
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	121	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	29
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	111	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	26
AN.12	Αποθέματα	5	AF.4	Δάνεια	29
AN.13	Τιμαλφή	5	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	28
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	78	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	7
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	76	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	6
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	136			

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	15		
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	30		
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	25		
AF.4	Δάνεια	28		
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	26		
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	7		
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	5		
			B.10.31	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης
				208

III.3.2.2: Λογαριασμός πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
K.11.2	Πραγματικά κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης		K.11.2	Πραγματικά κέρδη (-)/ζημιές (+) κτήσης
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	81	AF	Υποχρεώσεις
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	5	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές
AN.12	Αποθέματα	3	AF.4	Δάνεια
AN.13	Τιμολόγηση	2	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	77	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	76	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί
AN.22	Άντα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1		
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απατήσεις)	-52		
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	-3		
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	-30		
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	15		
AF.4	Δάνεια	-28		
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	5		
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	-7		
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	-5		
			B.10.32	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης
				80

IV: Ισολογισμοί

IV.1: Ισολογισμός ανοίγματος

Ενεργητικό			Παθητικό και καθαρή θέση		
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	9 922	AF	Υποχρεώσεις	6 298
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	6 047	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	1 471
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	5 544	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	1 311
AN.12	Αποθέματα	231	AF.4	Δάνεια	1 437
AN.13	Τιμαλφή	272	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	1 406
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	3 875	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	371
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	3 809	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	302
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	66			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	6 792			
AF.1	Νομισματικός χονδρός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	770			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	1 482			
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	1 263			
AF.4	Δάνεια	1 384			
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	1 296			
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	370			
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	227			
			B.90	Καθαρή θέση	10 416

IV.2: Μεταβολές του ισολογισμού

Ενεργητικό			Παθητικό και καθαρή θέση		
Συνολικές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων			Συνολικές μεταβολές υποχρεώσεων		
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	482	AF	Υποχρεώσεις	677
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	289	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	132
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	239	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	165
AN.12	Αποθέματα	34	AF.4	Δάνεια	213
AN.13	Τιμαλφή	16	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	77
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	193	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	38
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	191	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	52
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	2			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	730			
AF.1	Νομισματικός χονδρός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	18			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	119			

Ενεργητικό		Παθητικό και καθαρή θέση	
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	178	
AF.4	Δάνεια	240	
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	75	
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	38	
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	61	
			B.10 Συνολικές μεταβολές της καθαρής θέσης Αιτιολόγηση: 535
			B.10.1 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίων 230
			B.10.2 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μετα- βολών των όγκων περιουσιακών στοιχείων 17
			B.10.3 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης 288
			B.10.31 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδέτερον κερδών/ζημιών κτήσης 208
			B.10.32 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών/ ζημιών κτήσης 80

IV.3: Ισολογισμός κλεισίματος

Ενεργητικό		Παθητικό και καθαρή θέση	
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	10 404	AF Υποχρεώσεις 6 975
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	6 336	AF.2 Μετρητά και καταθέσεις 1 603
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	5 783	AF.3 Χρεόγραφα εκτός από μετοχές 1 476
AN.12	Αποθέματα	265	AF.4 Δάνεια 1 650
AN.13	Τιμαλφή	288	AF.5 Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο 1 483
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	4 068	AF.6 Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά 409
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	4 000	AF.7 Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί 354
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	68	
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απατη- σεις)	7 522	
AF.1	Νομοματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαι- ώματα (ΕΤΔ)	788	
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	1 601	
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	1 441	
AF.4	Δάνεια	1 624	
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	1 371	
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	408	
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	288	
			B.90 Καθαρή θέση 10 951

Πίνακας Α.IV.3 — Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για μη χρηματοδοτικές εταιρείες

I: Λογαριασμός παραγωγής

Χρήσεις			Πόροι		
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση	881	P.1	Προϊόν (παραγωγή)	1 753
			P.11	Εμπορεύσιμο προϊόν	1 722
			P.12	Προϊόν για ίδια τελική χρήση	31
B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη	872			
K.1	Ανάλωση (αποσβέσεις) παγίου κεφαλαίου	137			
B.1n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή	735			

II: Λογαριασμοί διανομής και χρήσης εισοδήματος

II.1: Λογαριασμός πρωτογενούς διανομής εισοδήματος

II.1.1: Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	545	B.1n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή	735
D.11	Μισθοί και ημερομίσθια	421			
D.12	Κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	124			
D.121	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	112			
D.122	Τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	12			
D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	86			
D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	-35			
B.2	Λειτουργικό πλεόνασμα	139			

II.1.2: Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις			Πόροι		
D.4	Εισόδημα ιδιοκτησίας	145	B.2	Λειτουργικό πλεόνασμα	139
D.41	Τόκοι	66			
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	48	D.4	Εισόδημα ιδιοκτησίας	78
D.421	Μερίσματα	24	D.41	Τόκοι	25
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	24	D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	3
D.43	Επανεπενδύσιμα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού	0	D.421	Μερίσματα	3
D.45	Γαιοπρόσοδος	31	D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	0
			D.43	Επανεπενδύσιμα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού	4
			D.44	Εισόδημα ιδιοκτησίας που διανέμεται στους κατοίκους ασφάλιστρίων συμβολαίων	5
			D.45	Γαιοπρόσοδος	41
B.5	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων	72			

Η.1.2.1: Λογαριασμός επιχειρηματιζού εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι		
D.4	Εισόδημα ιδιοκτησίας	97	B.2 <i>Λειτουργικό πλεόνασμα</i>	139
D.41	Τόκοι	66		
D.45	Γαιοπρόσοδος	31	D.4 Εισόδημα ιδιοκτησίας	78
			D.41 Τόκοι	25
			D.42 Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	3
			D.421 Μερίσματα	3
			D.422 Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	0
			D.43 Επανεπενδύσιμα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού	4
			D.44 Εισόδημα ιδιοκτησίας που διανέμεται στους κατοχους ασφ αλιστηρίων συμβολαίων	5
			D.45 Γαιοπρόσοδος	41
B.4	<i>Επιχειρηματικό εισόδημα</i>	120		

Η.1.2.2: Λογαριασμός διανομής λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι		
D.4	Εισόδημα ιδιοκτησίας	48	B.4 <i>Επιχειρηματικό εισόδημα</i>	120
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	48		
D.421	Μερίσματα	24		
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	24		
D.43	Επανεπενδύσιμα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού	0		
B.5	<i>Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων</i>	72		

Η.2: Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι		
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, πλούτου, κ.λπ.	24	B.5 <i>Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων</i>	72
D.51	Φόροι εισοδήματος	20		
D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι	4	D.61 Κοινωνικές εισφορές	14
			D.611 Πραγματικές κοινωνικές εισφορές	2
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	13	D.6111 Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	1
D.622	Κοινωνικές παροχές με ιδιωτική χρηματοδότηση	1	D.61111 Υποχρεωτικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	1
D.623	Κοινωνικές παροχές προς μισθωτούς χωρίς χρηματοδότηση	12	D.61112 Εθελοντικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	0
			D.6112 Κοινωνικές εισφορές μισθωτών	1
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	11	D.61121 Υποχρεωτικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών	1
D.71	Καθαρά ασφ αλιστρα για ασφ αλειες εκτός των ασφ αλειών ζωής	8	D.61122 Εθελοντικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών	0
D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	3	D.612 Τεχμαστές κοινωνικές εισφορές	12

Χρήσεις		Πόροι		
		D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	10
		D.72	Καθαρές απαιτήσεις από ασφάλειες εκτός των ασφάλειών ζωής	6
		D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	4
B.6	Διαθέσιμο εισόδημα	48		

Π.4: Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος

Π.4.1: Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι	
D.8	Διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών στο κεφάλαιο συνταξιοδοτικών ταμείων	0	
B.8	Αποταμίευση	48	
			B.6 Διαθέσιμο εισόδημα 48

ΠΙ: Λογαριασμοί συσσώρευσης

ΠΙ.1: Λογαριασμός κεφαλαίων

ΠΙ.1.1: Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
B.10	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου	65	
			B.8η Αποταμίευση, καθαρή 48
			D.9 Μεταβιβάσεις κεφαλαίου, εισπραχτές 33
			D.92 Επιχορηγήσεις επενδύσεων 23
			D.99 Λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου 10
			D.9 Μεταβιβάσεις κεφαλαίου, πληρωτέες -16
			D.91 Φόροι κεφαλαίου 0
			D.99 Λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου -16

ΠΙ.1.2: Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
P.51	Ακαθάριστες επενδύσεις παγίων κεφαλαίων	250	
			B.10.1 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου 65
P.511	Αγορές μείον πωλήσεις υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	209	
P.5111	Αγορές νέων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	211	
P.5112	Αγορές υπαρχόντων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	4	
P.5113	Πωλήσεις υπαρχόντων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	-6	
P.512	Αγορές μείον πωλήσεις άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	21	
P.5121	Αγορές νέων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	21	
P.5122	Αγορές υπαρχόντων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	1	
P.5123	Πωλήσεις υπαρχόντων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	-1	

Μεταβολές ενεργητικού**Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης**

P.513	Προσθήκες στην αξία μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	20		
P.5131	Εκτεταμένες βελτιώσεις μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	3		
P.5132	Κόστη μεταβίβασης ιδιοκτησίας μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	17		
K.1	Ανάλωση (αποσβέσεις) παγίου κεφαλαίου	-137		
P.52	Μεταβολές αποθεμάτων	26		
P.53	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	2		
K.2	Αγορές μείον πωλήσεις μη χρηματοπιστωτικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	-7		
K.21	Αγορές μείον πωλήσεις γης και λοιπών υλικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	-6		
K.22	Αγορές μείον πωλήσεις άυλων μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	-1		
B.9	Καθαρή χορήγηση (+)/καθαρή λήψη (-) δανείων	-69		

III.2: Χρηματοπιστωτικός λογαριασμός

Μεταβολές ενεργητικού**Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης**

F	Καθαρή απόκτηση χρηματοπιστωτικών στοιχείων του ενεργητικού	71	F	Καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων	140
F.2	Μετρητά και καταθέσεις	17	F.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
F.21	Μετρητά	5	F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	0
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	10	F.29	Λοιπές καταθέσεις	0
F.29	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	2			
F.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	18	F.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	6
F.4	Δάνεια	27	F.4	Δάνεια	71
F.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	16	F.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	16
F.42	Μαζροπρόθεσμα δάνεια	11	F.42	Μαζροπρόθεσμα δάνεια	55
F.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	2	F.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	26
F.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0	F.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0
F.62	Προκαταβολή ασφαλιστρών και αποθεματικά έναντι εκκρεμιών απαιτήσεων	0	F.61	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής και αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων	0
			F.612	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων	0

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
F.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	7	F.7 Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	37
F.71	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	6	F.71 Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	8
F.79	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	1	F.79 Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	29
		B.9 Καθαρή χορήγηση (+)/καθαρή λήψη (-) δανείων		-69

III.3: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων

III.3.1: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	12	AF Υποχρεώσεις	-3
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	-2	K.7 Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	0
K.4	Οικονομική εμφάνιση παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0	K.8 Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0
K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	-5	K.10 Λοιπές μεταβολές του όγκου χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων π. δ. ζ. α.	-4
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	-1	K.12 Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	1
K.9	Λοιπές μεταβολές του όγκου μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων π. δ. ζ. α.	1	K.12.1 Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	1
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	3	K.12.2 Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0
K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	3	K.12.22 Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομισματοποίηση/απονομισματοποίηση χρυσού	0
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0	εξ των οποίων:	
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομισματοποίηση/απονομισματοποίηση χρυσού	0	AF.2 Μετρητά και καταθέσεις	0
εξ των οποίων:			AF.3 Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	-1	AF.4 Δάνεια	-3
AN.12	Αποθέματα	-1	AF.5 Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε ζεφάλαιο	0
AN.13	Τιμολόγηση	0	AF.6 Τεχνικά ασφάλιστρα αποθεματικά	0
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	14	AF.7 Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	0
K.3	Οικονομική εμφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	24		
K.5	Φυσική αύξηση μη καλλιεργούμενων βιολογικών πόρων	0		
K.6	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	-7		
K.61	Εξάντληση φυσικών περιουσιακών στοιχείων	-6		
K.62	Λοιπή οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	-1		
K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	0		
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	-4		
K.9	Λοιπές μεταβολές του όγκου μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων π. δ. ζ. α.	0		

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	1		
K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	1		
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0		
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομιμοποίηση/απονομιμοποίηση χρυσού	0		
εκ των οποίων:				
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	14		
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0		
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	2		
K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	0		
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0		
K.10	Λοιπές μεταβολές του όγκου χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων π. δ. κ. α.	0		
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	2		
K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	2		
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0		
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομιμοποίηση/απονομιμοποίηση χρυσού	0		
εκ των οποίων:				
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0		
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0		
AF.4	Δάνεια	0		
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	2		
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0		
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0		
			B.10.2	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων 17

III.3.2: Λογαριασμός ανατίμησης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
K.11	Ονομαστικά κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης		K.11	Ονομαστικά κέρδη (-)/ζημιές (+) κτήσης
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	144	AF	Υποχρεώσεις
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	63	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	58	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές
AN.12	Αποθέματα	4	AF.4	Δάνεια
AN.13	Τιμοληή	1	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	81	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	80	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1		

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απατήσεις)	8		
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0		
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	3		
AF.4	Δάνεια	0		
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	5		
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0		
AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	0		
			B.10.3	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης
				134

III.3.2.1: Λογαριασμός ουδέτερον κερδών και ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
K.11.1	Ουδέτερα κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης		K.11.1	Ουδέτερα κέρδη (-)/ζημιές (+) κτήσης
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	101	AF	Υποχρεώσεις
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	60	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	58	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές
AN.12	Αποθέματα	2	AF.4	Δάνεια
AN.13	Τιμαλή	1	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	41	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	40	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1		
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απατήσεις)	18		
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	8		
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	2		
AF.4	Δάνεια	1		
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	4		
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	1		
AF.7	Λοιποί εισπραχτέοι λογαριασμοί	3		
			B.10.31	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδέτερον κερδών/ζημιών κτήσης
				82

III.3.2.2: Λογαριασμός πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
K.11.2	Πραγματικά κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης		K.11.2	Πραγματικά κέρδη (-)/ζημιές (+) κτήσης
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	43	AF	Υποχρεώσεις
				-18

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	3	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	-1
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	-1
AN.12	Αποθέματα	3	AF.4	Δάνεια	-18
AN.13	Τιμαλφή	0	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	3
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	40	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	40	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	-3
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	-10			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	-8			
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	1			
AF.4	Δάνεια	-1			
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	1			
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	-1			
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	-3			
			B.10.32	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης	51

IV: Ισολογισμοί

IV.1: Ισολογισμός ανοίγματος

Ενεργητικό			Παθητικό και καθαρή θέση		
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	5 041	AF	Υποχρεώσεις	1 817
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	3 001	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	40
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	2 878	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	44
AN.12	Αποθέματα	85	AF.4	Δάνεια	897
AN.13	Τιμαλφή	38	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	687
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	2 040	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	12
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1 989	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	137
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	51			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	897			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	382			
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	90			
AF.4	Δάνεια	50			
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	200			
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	25			
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	150			
			B.90	Καθαρή θέση	4 121

IV.2: Μεταβολές του ισολογισμού

Ενεργητικό			Παθητικό και καθαρή θέση		
Συνολικές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων			Συνολικές μεταβολές υποχρεώσεων		
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	290	AF	Υποχρεώσεις	155
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	182	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	150	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	7
AN.12	Αποθέματα	29	AF.4	Δάνεια	68
AN.13	Τμιαφή	3	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	42
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	108	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	108	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	37
AN.22	Άλλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	81			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	17			
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	21			
AF.4	Δάνεια	27			
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	9			
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0			
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	7			
			B.10	Συνολικές μεταβολές της καθαής θέσης Αιτιολόγηση:	216
			B.10.1	Μεταβολές της καθαής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίων	65
			B.10.2	Μεταβολές της καθαής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών των όρων περιουσιακών στοιχείων	17
			B.10.3	Μεταβολές της καθαής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών зτήσης	134
			B.10.31	Μεταβολές της καθαής θέσης λόγω ουδέτερων κερδών/ζημιών зτήσης	82
			B.10.32	Μεταβολές της καθαής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών зτήσης	51

IV.3: Ισολογισμός κλεισίματος

Ενεργητικό			Παθητικό και καθαρή θέση		
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	5 331	AF	Υποχρεώσεις	1 972
			AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	40
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	3 183	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	51
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	3 028	AF.4	Δάνεια	965
AN.12	Αποθέματα	114	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	729
AN.13	Τμιαφή	41	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	12
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	2 148	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	174
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	2 097			
AN.22	Άλλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	51			

Ενεργητικό		Παθητικό και καθαρή θέση	
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	978	
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	399	
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	111	
AF.4	Δάνεια	77	
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	209	
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	25	
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	157	
			B.90 Καθαρή θέση 4 337

Πίνακας A.IV.4 — Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για χρηματοδοτικές εταιρείες

I: Λογαριασμός παραγωγής

Χρήσεις		Πόροι	
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση	29	P.1 Προϊόν (παραγωγή) 102
			P.11 Εμπορεύσιμο προϊόν 102
			P.12 Προϊόν για ίδια τελική χρήση 0
B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη	73	
K.1	Ανάλωση (αποσβέσεις) παγίου κεφαλαίου	10	
B.1n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή	63	

II: Λογαριασμοί διανομής και χρήσης εισοδήματος

II.1: Λογαριασμός πρωτογενούς διανομής εισοδήματος

II.1.1: Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι	
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	15	B.1 Προστιθέμενη αξία, καθαρή 63
D.11	Μισθοί και ημερομίσθια	10	
D.12	Κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	5	
D.121	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	4	
D.122	Τεχμαρτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	1	
D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	3	
D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	0	
B.2	Λειτουργικό πλεόνασμα	45	

II.1.2: Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος διανομής πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι	
D.4	Εισόδημα περιουσίας	138	B.2 Λειτουργικό πλεόνασμα 45
D.41	Τόκοι	77	
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	36	D.4 Εισόδημα περιουσίας 160

Χρήσεις		Πόροι	
D.421	Μερίσματα	36	D.41 Τόκοι 125
			P.119 Διόρθωση για ΥΧΔΜΕ -48
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	0	D.42 Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών 25
D.43	Επανεπενδύσιμα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού	0	D.421 Μερίσματα 25
D.44	Εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων	25	D.422 Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών 0
D.45	Γαιοπρόσοδος	0	D.43 Επανεπενδύσιμα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού 7
			D.44 Εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων 0
			D.45 Γαιοπρόσοδος 3
B.5	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων	19	

II.1.2.1: Λογαριασμός επιχειρηματικού εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι	
D.4	Εισόδημα ιδιοκτησίας	102	B.2 Λειτουργικό πλεόνασμα 45
D.41	Τόκοι	77	
D.44	Εισόδημα ιδιοκτησίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων	25	D.4 Εισόδημα περιουσίας 160
D.45	Γαιοπρόσοδος	0	D.41 Τόκοι 125
			P.119 Διόρθωση για ΥΧΔΜΕ -48
			D.42 Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών 25
			D.421 Μερίσματα 25
			D.422 Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών 0
			D.43 Επανεπενδύσιμα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού 7
			D.44 Εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων 0
			D.45 Γαιοπρόσοδος 3
B.4	Επιχειρηματικό εισόδημα	55	

II.1.2.2: Λογαριασμός διανομής λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι	
D.4	Εισόδημα περιουσίας	36	B.4 Επιχειρηματικό εισόδημα 55
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	36	
D.421	Μερίσματα	36	
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	0	
D.43	Επανεπενδύσιμα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού	0	
B.5	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων	19	

II.2: Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι		
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, πλούτου, κ.λπ.	10	B.5 <i>Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων</i>	19
D.51	Φόροι εισοδήματος	7		
D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι	3	D.61 Κοινωνικές εισφορές	39
			D.611 Πραγματικές κοινωνικές εισφορές	38
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	29	D.6111 Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	18
D.622	Κοινωνικές παροχές με ιδιωτική χρηματοδότηση	28	D.61111 Υποχρεωτικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	15
D.623	Κοινωνικές παροχές προς μισθωτούς χωρίς χρηματοδότηση	1	D.61112 Εθελοντικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	3
			D.6112 Κοινωνικές εισφορές μισθωτών	20
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	46	D.61121 Υποχρεωτικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών	15
D.71	Καθαρά ασφαλιστικά για ασφαλείες εκτός των ασφαλειών ζωής	0	D.61122 Εθελοντικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών	5
D.72	Καθαρές απαιτήσεις από ασφαλείες εκτός των ασφαλειών ζωής	45	D.612 Τεχνητές κοινωνικές εισφορές	1
D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	1		
			D.7 Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	49
			D.71 Καθαρά ασφαλιστικά για ασφαλείες εκτός των ασφαλειών ζωής	45
			D.72 Καθαρές απαιτήσεις για ασφαλείες εκτός των ασφαλειών ζωής	0
			D.75 Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	4
B.6	<i>Διαθέσιμο εισόδημα</i>	22		

II.4: Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος

II.4.1: Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι		
D.8	Διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών στο ζεφ αλάιο συνταξιοδοτικών ταμείων	11	B.6 <i>Διαθέσιμο εισόδημα</i>	22
B.8	<i>Αποταμίευση</i>	11		

III: Λογαριασμοί συσσώρευσης

III.1: Λογαριασμός ζεφ αλαίου

III.1.1: Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων ζεφ αλαίου

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
B.10.1	<i>Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων ζεφ αλαίου</i>	4	B.8n <i>Αποταμίευση, καθαρή</i>	11
			D.9 Μεταβιβάσεις ζεφ αλαίου, εισπρακτές	0
			D.92 Επιχορηγήσεις επενδύσεων	0
			D.99 Λοιπές μεταβιβάσεις ζεφ αλαίου	0
			D.9 Μεταβιβάσεις ζεφ αλαίου, πληρωτές	-7
			D.91 Φόροι ζεφ αλαίου	0
			D.99 Λοιπές μεταβιβάσεις ζεφ αλαίου	-7

III.1.2: Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού**Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης**

P.51	Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου	9	B.10.1	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίων	4
P.511	Αγορές μείον πωλήσεις υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	8			
P.5111	Αγορές νέων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	7			
P.5112	Αγορές υπαρχόντων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	1			
P.5113	Πωλήσεις υπαρχόντων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	0			
P.512	Αγορές μείον πωλήσεις άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	1			
P.5121	Αγορές νέων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	1			
P.5122	Αγορές υπαρχόντων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	0			
P.5123	Πωλήσεις υπαρχόντων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	0			
P.513	Προσθήκες στην αξία μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	0			
P.5131	Εκτεταμένες βελτιώσεις μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	0			
P.5132	Κόστη μεταβίβασης ιδιοκτησίας μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	0			
K.1	Ανάλογη (αποσβέσεις) παγίου κεφαλαίου	-10			
P.52	Μεταβολές αποθεμάτων	0			
P.53	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	0			
K.2	Αγορές μείον πωλήσεις μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	0			
K.21	Αγορές μείον πωλήσεις γης και υλικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0			
K.22	Αγορές μείον πωλήσεις άυλων μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0			
B.9	Καθαρή χορήγηση (+)/καθαρή λήψη (-) δανείων	5			

III.2: Χρηματοπιστωτικός λογαριασμός

Μεταβολές ενεργητικού**Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης**

F	Καθαρή απόκτηση χρηματοπιστωτικών στοιχείων του ενεργητικού	237	F	Καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων	232
F.1	Νομισματικός χρεός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	-1			
F.2	Μετρητά και καταθέσεις	15	F.2	Μετρητά και καταθέσεις	130
F.21	Μετρητά	15	F.21	Μετρητά	35
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	0	F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	63

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
F.23	Λοιπές καταθέσεις	0	F.23	Λοιπές καταθέσεις	32
F.3	Χρεόγραμμα εκτός από μετοχές	53	F.3	Χρεόγραμμα εκτός από μετοχές	53
F.4	Δάνεια	167	F.4	Δάνεια	0
F.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	63	F.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	0
F.42	Μακροπρόθεσμα δάνεια	104	F.42	Μακροπρόθεσμα δάνεια	0
F.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	3	F.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	13
F.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0	F.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	36
F.62	Προκαταβολή ασφαλίσεων και αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων	0	F.61	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής και αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων	33
			F.611	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής	22
F.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0	F.612	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων	11
F.71	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	0	F.62	Προκαταβολή ασφαλίσεων και αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων	3
F.79	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	0			
			F.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	0
			F.71	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	0
			F.79	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	0
			B.9	Καθαρή χορήγηση (+)/καθαρή λήψη (-) δανείων	5

III.3: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων

III.3.1: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	-2	AF	Υποχρεώσεις	2
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	-2	K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	0
K.4	Οικονομική εμφάνιση παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0	K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0
K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	0	K.10	Λοιπές μεταβολές του όγκου χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων π.δ.ζ.α.	2
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0	K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	0
K.9	Λοιπές μεταβολές του όγκου μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων π.δ.ζ.α.	0	K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	0
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	-2	K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0
K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	0	K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομιμοποίηση/απονομιμοποίηση χρευσού	0
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	-2			
K.12.21	Νομιμοποίηση/απονομιμοποίηση χρευσού	-2			
AF.2	εξ των οποίων:			Μετρητά και καταθέσεις	0

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομιμοποίηση/απονομιμοποίηση χρυσού	0	AF.3 Χρεόγραμμα εκτός από μετοχές 0
			AF.4 Δάνεια 0
εκ των οποίων:			AF.5 Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο 0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0	
AN.12	Αποθέματα	0	AF.6 Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά 2
AN.13	Τιμάλφι	-2	AF.7 Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί 0
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	
K.3	Οικονομική εμφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0	
K.5	Φυσική αύξηση μη καλλιεργούμενων βιολογικών πόρων	0	
K.6	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0	
K.61	Εξάντληση φυσικών περιουσιακών στοιχείων	0	
K.62	Λοιπή οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0	
K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	0	
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0	
K.9	Λοιπές μεταβολές του όγκου μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων π.δ.ζ.α.	0	
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και δομής	0	
K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	0	
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0	
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομιμοποίηση/απονομιμοποίηση χρυσού	0	
εκ των οποίων:			
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απατήσεις)	0	
K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	0	
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	-3	
K.10	Λοιπές μεταβολές του όγκου χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων π.δ.ζ.α.	1	
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	2	
K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	0	
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	2	
K.12.21	Νομιμοποίηση/απονομιμοποίηση χρυσού	2	
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από νομιμοποίηση/απονομιμοποίηση χρυσού	0	
εκ των οποίων:			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά διαζωμάτα (ΕΤΔ)	7	
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0	

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	-3		
AF.4	Δάνεια	-4		
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0		
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0		
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0		
			B.10.2	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων
				-4

III.3.2: Λογαριασμός ανατίμησης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
K.11	Ονομαστικά κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης		K.11	Ονομαστικά κέρδη (-)/ζημιές (+) κτήσης
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	4	AF	Υποχρεώσεις
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	2	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	2	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές
AN.12	Αποθέματα	0	AF.4	Δάνεια
AN.13	Τιμαφή	0	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	2	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0		
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	57		
AF.1	Νομοματιζός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	11		
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0		
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	30		
AF.4	Δάνεια	0		
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	16		
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0		
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0		
			B.10.3	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης
				10

III.3.2.1: Λογαριασμός ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
K.11.1	Ουδέτερα κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης		K.11.1	Ουδέτερα κέρδη (-)/ζημιές (+) κτήσης
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	3	AF	Υποχρεώσεις
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	2	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις
				68
				26

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	2	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	21
AN.12	Αποθέματα	0	AF.4	Δάνεια	0
AN.13	Τιμαλφή	0	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	14
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	7
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απατήσεις)	70			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	14			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0			
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	19			
AF.4	Δάνεια	24			
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	13			
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	1			
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0			
			B.10.31	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης	5

III.3.2.2: Λογαριασμός πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.11.2	Πραγματικά κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης		K.11.2	Πραγματικά κέρδη/ζημιές κτήσης	
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	1	AF	Υποχρεώσεις	-17
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	-26
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	13
AN.12	Αποθέματα	0	AF.4	Δάνεια	0
AN.13	Τιμαλφή	0	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	3
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	-7
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απατήσεις)	-13			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	-3			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0			
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	11			
AF.4	Δάνεια	-24			
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	3			

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	-1		
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0		
			B.10	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών γεροδών/ζημιών κτήσης
				5

IV: Ισολογισμοί

IV.1: Ισολογισμός ανοίγματος

Ενεργητικό			Παθητικό και καθαρή θέση	
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	144	AF	Υποχρεώσεις
				3 384
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	104	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις
				1 281
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	99	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές
				1 053
AN.12	Αποθέματα	0	AF.4	Δάνεια
				0
AN.13	Τιμολογία	5	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο
				715
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	40	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά
				335
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	37	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί
				0
AN.22	Άυλο μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	3		
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απατή- σεις)	3 508		
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	690		
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0		
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	950		
AF.4	Δάνεια	1 187		
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	651		
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	30		
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0		
			B.90	Καθαρή θέση
				268

IV.2: Μεταβολές του ισολογισμού

Ενεργητικό			Παθητικό και καθαρή θέση	
Συνολικές μεταβολές ενεργητικού			Συνολικές μεταβολές παθητικού	
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	1	AF	Υποχρεώσεις
				285
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	-1	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις
				130
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	1	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές
				87
AN.12	Αποθέματα	0	AF.4	Δάνεια
				0
AN.13	Τιμολογία	-2	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο
				30
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	2	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά
				38
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί
				0

Ενεργητικό		Παθητικό και καθαρή θέση	
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	294	
AF.1	Νομισματικός χρευσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	17	
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	15	
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	80	
AF.4	Δάνεια	163	
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	19	
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0	
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0	
			B.10 Συνολικές μεταβολές της καθαρής θέσης Αιτιολόγηση:
			10
			B.10.1 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίων
			4
			B.10.2 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών των όγκων περιουσιακών στοιχείων
			-4
			B.10.3 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης
			10
			B.10.31 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης
			5
			B.10.32 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης
			5

IV.3: Ισολογισμός κλεισίματος

Ενεργητικό		Παθητικό και καθαρή θέση	
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	145	AF Υποχρεώσεις
			3 669
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	103	AF.2 Μετρητά και καταθέσεις
			1 411
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	100	AF.3 Χρεόγραφα εκτός από μετοχές
			1 140
AN.12	Αποθέματα	0	AF.4 Δάνεια
			0
AN.13	Τιμολογία	3	AF.5 Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο
			745
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	42	AF.6 Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά
			373
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	38	AF.7 Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί
			0
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	3	
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	3 802	
AF.1	Νομισματικός χρευσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	707	
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	15	
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	1 030	
AF.4	Δάνεια	1 350	
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	670	
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	30	
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0	
			B.90 Καθαρή θέση
			278

Πίνακας A.IV.5 — Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για το δημόσιο τομέα

I: Λογαριασμός παραγωγής

Χρήσεις		Πόροι		
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση	246	P.1 Προϊόν (παραγωγή)	434
			P.11 Εμπορεύσιμο προϊόν	74
			P.12 Προϊόν για ίδια τελική χρήση	0
			P.13 Λοιπό μη εμπορεύσιμο προϊόν	360
B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη	188		
K.1	Ανάλωση (αποσβέσεις) παγίου κεφαλαίου	30		
B.1n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή	158		

II: Λογαριασμοί διανομής και χρήσης εισοδήματος

II.1: Λογαριασμός πρωτογενούς διανομής εισοδήματος

II.1.1: Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι		
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	140	B.1n Προστιθέμενη αξία	158
D.11	Μισθοί και ημερομίσθια	87		
D.12	Κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	53		
D.121	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	48		
D.122	Τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	5		
D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	2		
D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	0		
B.2	Λειτουργικό πλεόνασμα	16		

II.1.2: Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι		
D.4	Εισόδημα περιουσίας	46	B.2 Λειτουργικό πλεόνασμα	16
D.41	Τόκοι	39		
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	0	D.2 Φόροι επί των προϊόντων και των εισαγωγών	235
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	0	D.21 Φόροι επί προϊόντων	141
D.43	Επανεπενδύσιμα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού	0	D.211 Φόροι τύπου ΦΠΑ	121
D.45	Γαιοπρόσοδος	7	D.212 Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ	17
			D.2121 Δασμοί εισαγωγών	17
			D.2122 Φόροι επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ και δασμούς	0
			D.214 Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής	3
			D.29 Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	94

Χρήσεις		Πόροι		
		D.3	Επιδότησεις	-44
		D.31	Επιδότησεις προϊόντων	-8
		D.311	Επιδότησεις εισαγωγών	0
		D.319	Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων	-8
		D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	-36
		D.4	Εισόδημα ιδιοκτησίας	30
		D.41	Τόκοι	12
		D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	18
		D.421	Μερίσματα	5
		D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	13
		D.43	Επανεπενδύσιμα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού	0
		D.44	Εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων	0
		D.45	Γαιοπρόσοδος	0
B.5	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων	191		

II.1.2.1: Λογαριασμός επιχειρηματικού εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι			
D.4	Εισόδημα περιουσίας	9	B.2	Λειτουργικό πλεόνασμα	16
D.41	Τόκοι	2			
D.45	Γαιοπρόσοδος	7	D.4	Εισόδημα περιουσίας	4
			D.41	Τόκοι	0
			D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	4
			D.421	Μερίσματα	4
			D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	0
			D.43	Επανεπενδύσιμα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού	0
			D.44	Εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων	0
			D.45	Γαιοπρόσοδος	0
B.4	Επιχειρηματικό εισόδημα	11			

II.1.2.2: Λογαριασμός διανομής λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι			
D.4	Εισόδημα ιδιοκτησίας	37	B.4	Επιχειρηματικό εισόδημα	11
D.41	Τόκοι	37			
			D.2	Φόροι επί των προϊόντων και των εισαγωγών	235
			D.21	Φόροι επί προϊόντων	141
			D.211	Φόροι τέπου ΦΠΑ	121

Χρήσεις		Πόροι		
		D.212	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ	17
		D.2121	Δασμοί εισαγωγών	17
		D.2122	Φόροι επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ και δασμούς	0
		D.214	Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής	3
		D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	94
		D.3	Επιδότησεις	-44
		D.31	Επιδότησεις προϊόντων	-8
		D.311	Επιδότησεις εισαγωγών	0
		D.319	Λοιπές επιδοτήσεις προϊόντων	-8
		D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	-36
		D.4	Εισόδημα περιουσίας	26
		D.41	Τόκοι	12
		D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	14
		D.421	Μερίσματα	1
		D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	13
B.5	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων	191		

Π.2: Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι			
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, πλούτου, κ.λπ.	0	B.5	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων	191
D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι	0			
			D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, πλούτου, κ.λπ.	213
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	289	D.51	Φόροι εισοδήματος	204
D.621	Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα	232	D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι	9
D.622	Κοινωνικές παροχές με ιδιωτική χρηματοδότηση	0			
D.623	Κοινωνικές παροχές προς μισθωτούς χωρίς χρηματοδότηση	5	D.61	Κοινωνικές εισφορές	268
D.624	Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα	52	D.611	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές	263
			D.6111	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	155
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	139	D.61111	Υποχρεωτικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	144
D.71	Καθαρά ασφαλιστικά για ασφαλείες εκτός των ασφαλειών ζωής	4	D.61112	Εθελοντικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	11
D.73	Τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό του δημοσίου τομέα	96	D.6112	Κοινωνικές εισφορές μισθωτών	76
D.74	Τρέχουσα διεθνής συνεργασία	31	D.61121	Υποχρεωτικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών	69
D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	8	D.61122	Εθελοντικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών	7
			D.6113	Κοινωνικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων και ατόμων χωρίς απασχόληση	32
			D.61131	Υποχρεωτικές κοινωνικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων και ατόμων χωρίς απασχόληση	22

Χρήσεις		Πόροι		
		D.61132	Εθελοντικές κοινωνικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων και ατόμων χωρίς απασχόληση	10
		D.612	Τεχνητές κοινωνικές εισφορές	5
		D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	108
		D.72	Καθαρές απαιτήσεις από ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής	1
		D.73	Τρέχουσες μεταβιβάσεις στο εσωτερικό του δημοσίου τομέα	96
		D.74	Τρέχουσα διεθνής συνεργασία	1
		D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	10
B.6	Διαθέσιμο εισόδημα	352		

II.3: Λογαριασμός αναδιανομής εισοδήματος σε είδος

Χρήσεις		Πόροι		
D.63	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	206	B.6 Διαθέσιμο εισόδημα	352
D.631	Κοινωνικές παροχές σε είδος	162		
D.6311	Παροχές κοινωνικής ασφάλισης, επιστροφές	78		
D.6312	Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε είδος	65		
D.6313	Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε είδος	19		
D.632	Μεταβιβάσεις ατομικών μη εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών	44		
B.7	Διορθωμένο διαθέσιμο εισόδημα	146		

II.4: Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος

II.4.1: Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι		
P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη	362	B.6 Διαθέσιμο εισόδημα	352
P.31	Ατομική καταναλωτική δαπάνη	206		
P.32	Συλλογική καταναλωτική δαπάνη	156		
D.8	Διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών στο κεφάλαιο συνταξιοδοτικών ταμείων	0		
B.8	Αποταμίευση	-10		

II.4.2: Λογαριασμός χρήσης διορθωμένων διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι		
P.4	Πραγματική τελική κατανάλωση	156	B.7 Διορθωμένο διαθέσιμο εισόδημα	146
P.42	Πραγματική συλλογική κατανάλωση	156		
D.8	Διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών στο κεφάλαιο συνταξιοδοτικών ταμείων	0		
B.8	Αποταμίευση	-10		

III: Λογαριασμοί συσσώρευσης

III.1: Λογαριασμός κεφαλαίου

III.1.1: Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου

Μεταβολές ενεργητικού**Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης**

B.10.1	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου	-38	B.8n	Αποταμίευση, καθαρή	-10
			D.9	Μεταβιβάσεις κεφαλαίου, εισπρακτέες	6
			D.91	Φόροι κεφαλαίου	2
			D.92	Επιχορηγήσεις επενδύσεων	0
			D.99	Λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου	4
			D.9	Μεταβιβάσεις κεφαλαίου, πληρωτέες	-34
			D.91	Φόροι κεφαλαίου	0
			D.92	Επιχορηγήσεις επενδύσεων	-27
			D.99	Λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου	-7

III.1.2: Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού**Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης**

P.51	Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου	37	B.10.1	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου	-38
P.511	Αγορές μείον πωλήσεις υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	23			
P.5111	Αγορές νέων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	24			
P.5112	Αγορές υπαρχόντων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	1			
P.5113	Πωλήσεις υπαρχόντων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	-2			
P.512	Αγορές μείον πωλήσεις άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	12			
P.5121	Αγορές νέων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	12			
P.5122	Αγορές υπαρχόντων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	2			
P.5123	Πωλήσεις υπαρχόντων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	-2			
P.513	Προσθήκες στην αξία μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	2			
P.5131	Εκτεταμένες βελτιώσεις μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	2			
P.5132	Κόστη μεταβίβασης ιδιοκτησίας μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	0			
K.1	Ανάληψη (αποσβέσεις) παγίου κεφαλαίου	-30			
P.52	Μεταβολές αποθεμάτων	0			
P.53	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλγών	3			

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.2	Αγορές μείον πωλήσεις μη χρηματοπιστωτικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	2			
K.21	Αγορές μείον πωλήσεις γης και λοιπών υλικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	2			
K.22	Αγορές μείον πωλήσεις άυλων μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0			
B.9	Καθαρή χορήγηση (+)/καθαρή λήψη (-) δανείων	-50			

III.2: Χρηματοπιστωτικός λογαριασμός

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
F	Καθαρή απόκτηση χρηματοπιστωτικών στοιχείων του ενεργητικού	120	F	Καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων	170
F.1	Νομισματικός χρεσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	0			
F.2	Μετρητά και καταθέσεις	7	F.2	Μετρητά και καταθέσεις	2
F.21	Μετρητά	2	F.21	Μετρητά	0
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	4	F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	2
F.29	Λοιπές καταθέσεις	1	F.29	Λοιπές καταθέσεις	0
F.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	26	F.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	64
F.4	Δάνεια	45	F.4	Δάνεια	94
F.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	1	F.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	32
F.42	Μακροπρόθεσμα δάνεια	44	F.42	Μακροπρόθεσμα δάνεια	62
F.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	36	F.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0
F.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0	F.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0
F.62		0	F.61	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής και αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων	0
			F.612	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων	0
F.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	6			
F.71	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	1	F.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	10
			F.79	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	4
F.71	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	6	F.79	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	4
			B.9	Καθαρή χορήγηση (+)/καθαρή λήψη (-) δανείων	-50

III.3: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων

III.3.1: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού**Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης**

AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF	Υποχρεώσεις	-1
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	-3	K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	0
K.4	Οικονομική εμφάνιση παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	3	K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0
K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	-4	K.10	Λοιπές μεταβολές του όγκου χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων π. δ. κ. α.	0
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	1	K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	-1
K.9	Λοιπές μεταβολές του όγκου μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων π. δ. κ. α.	0	K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	-1
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	-3	K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0
K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	-3	K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομιμοποίηση/απονομιμοποίηση χρυσού	0
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0			
K.12.21	Νομιμοποίηση/απονομιμοποίηση χρυσού	0	εξ των οποίων:		
			AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομιμοποίηση/απονομιμοποίηση χρυσού	0	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0
			AF.4	Δάνεια	-1
εξ των οποίων:			AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	-3	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0
AN.12	Αποθέματα	0	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AN.13	Τιμολογία	0			
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	3			
K.3	Οικονομική εμφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0			
K.5	Φυσική αύξηση μη καλλιεργούμενων βιολογικών πόρων	4			
K.6	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	-2			
K.61	Εξάντληση φυσικών περιουσιακών στοιχείων	-2			
K.62	Λοιπή οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0			
K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	-2			
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	4			
K.9	Λοιπές μεταβολές του όγκου μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων π. δ. κ. α.	0			
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	-1			
K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	-1			
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0			
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομιμοποίηση/απονομιμοποίηση χρυσού	0			

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
εκ των οποίων:					
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	3			
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	1			
K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	0			
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	3			
K.10	Λοιπές μεταβολές του όγκου χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων π. δ. κ. α.	0			
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	-2			
K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	-2			
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0			
K.12.21	Νομοματοποίηση/απονομοματοποίηση χρυσού	0			
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομοματοποίηση/απονομοματοποίηση χρυσού	0			
εκ των οποίων:					
AF.1	Νομοματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	0			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0			
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	3			
AF.4	Δάνεια	0			
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε ζεγάλλαιο	-2			
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0			
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0			
			B.10.2	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	2

ΠΙ.3.2: Λογαριασμός ανατίμησης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
K.11	Ονομαστικά zέρδη (+)/ζημιές (-) πτήσης		K.11	Ονομαστικά zέρδη (+)/ζημιές (-) πτήσης	
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	44	AF	Υποχρεώσεις	7
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	20	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	18	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	7
AN.12	Αποθέματα	1	AF.4	Δάνεια	0
AN.13	Τιμαλάφη	1	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε ζεγάλλαιο	0
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	23	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	23	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	2			
AF.1	Νομοματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	1			

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0		
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0		
AF.4	Δάνεια	0		
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0		
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0		
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0		
			B.10.3	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης
				38

III.3.2.1: Λογαριασμός ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
K.11.1	Ουδέτερα κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης		K.11.1	Ουδέτερα κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	32	AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις/υποχρεώσεις)
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	20	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	18	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές
AN.12	Αποθέματα	1	AF.4	Δάνεια
AN.13	Τιμαλφή	1	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	12	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	12	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί
AN.22	Αύλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0		
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	8		
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	2		
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	3		
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0		
AF.4	Δάνεια	2		
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0		
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0		
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0		
			B.10.31	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης
				26

III.3.2.2: Λογαριασμός πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
K.11.2	Πραγματικά κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης		K.11.2	Πραγματικά κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	12	AF	Υποχρεώσεις
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις
				-7
				-2

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0	AF.3 Χρεόγραμμα εκτός από μετοχές	3
AN.12	Αποθέματα	0	AF.4 Δάνεια	-7
AN.13	Τιμαλφή	0	AF.5 Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	12	AF.6 Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	12	AF.7 Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0		
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απατήσεις)	-6		
AF.1	Νομοματικός χρεσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	0		
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	-3		
AF.3	Χρεόγραμμα εκτός από μετοχές	0		
AF.4	Δάνεια	-2		
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0		
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0		
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0		
			B.10.32 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης	12

IV: Ισολογισμοί

IV.1: Ισολογισμός ανοίγματος

Ενεργητικό		Παθητικό και καθαρή θέση			
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	1 591	AF	Υποχρεώσεις	687
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1 001	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	102
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	913	AF.3	Χρεόγραμμα εκτός από μετοχές	212
AN.12	Αποθέματα	47	AF.4	Δάνεια	328
AN.13	Τιμαλφή	41	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	4
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	590	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	19
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	578	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	22
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	12			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απατήσεις)	396			
AF.1	Νομοματικός χρεσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	80			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	150			
AF.3	Χρεόγραμμα εκτός από μετοχές	0			
AF.4	Δάνεια	115			
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	12			
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	20			
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	19			
			B.90 Καθαρή θέση		1 300

IV.2: Μεταβολές του ισολογισμού

Ενεργητικό			Παθητικό και καθαρή θέση		
Συνολικές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων			Συνολικές μεταβολές υποχρεώσεων		
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	56	AF	Υποχρεώσεις	176
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	25	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	2
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	20	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	71
AN.12	Αποθέματα	1	AF.4	Δάνεια	93
AN.13	Τιμολή	4	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	30	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	30	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	10
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	123			
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραπεζικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	1			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	7			
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	29			
AF.4	Δάνεια	45			
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	34			
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0			
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	6			
			B.10	Συνολικές μεταβολές της καθαρής θέσης Αιτιολόγηση:	2
			B.10.1	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίων	-38
			B.10.2	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	2
			B.10.3	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης	38
			B.10.31	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης	26
			B.10.32	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης	12

IV.3: Ισολογισμός κλεισίματος

Ενεργητικό			Παθητικό και καθαρή θέση		
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	1 647	AF	Υποχρεώσεις	863
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1 026	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	104
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	933	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	283
AN.12	Αποθέματα	48	AF.4	Δάνεια	421
AN.13	Τιμολή	45	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	4
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	620	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	19
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	608	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	32

Ενεργητικό		Παθητικό και καθαρή θέση	
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	12	
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	519	
AF.1	Νομισματικός χρυσός και ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ)	81	
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	157	
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	29	
AF.4	Δάνεια	160	
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	46	
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	20	
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	25	
			B.90 Καθαρή θέση 1 302

Πίνακας A.IV.6 — Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για τα νοικοκυριά

I: Λογαριασμός παραγωγής

Χρήσεις		Πόροι	
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση	694	P.1 Προϊόν (παραγωγή) 1 269
			P.11 Εμπορεύσιμο προϊόν 1 129
			P.12 Προϊόν για ίδια τελική χρήση 140
B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη	575	
K.1	Ανάλωση (αποσβέσεις) παγίου κεφαλαίου	42	
B.1	Προστιθέμενη αξία, καθαρή	533	

II: Λογαριασμοί διανομής και χρήσης εισοδήματος

II.1: Λογαριασμός πρωτογενούς διανομής εισοδήματος

II.1.1: Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι	
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	39	B.1n Προστιθέμενη αξία, καθαρή 533
D.11	Μισθοί και ημερομίσθια	39	
D.12	Κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	0	
D.121	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	0	
D.122	Τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	0	
D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	3	
D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	-1	
B.2	Λειτουργικό πλεόνασμα	60	
B.3	Μεικτό εισόδημα	432	

Π.1.2: Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι	
D.4	Εισόδημα περιουσίας	44	B.2 <i>Λειτουργικό πλεόνασμα</i> 60
D.41	Τόκοι	17	B.3 <i>Μεικτό εισόδημα</i> 432
D.45	Γαιοπρόσοδος	27	
			D.1 Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας 766
			D.11 Μισθοί και ημερομίσθια 573
			D.12 Κοινωνικές εισφορές εργοδοτών 193
			D.121 Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών 174
			D.122 Τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών 19
			D.4 Εισόδημα περιουσίας 134
			D.41 Τόκοι 33
			D.42 Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών 57
			D.421 Μερίσματα 13
			D.422 Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών 44
			D.43 Επανεπενδύμενα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού 3
			D.44 Εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων 20
			D.45 Γαιοπρόσοδος 21
B.5	<i>Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων</i>	1 348	

Π.1.2.1: Λογαριασμός επιχειρηματικού εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι	
D.4	Εισόδημα περιουσίας	7	B.2 <i>Λειτουργικό πλεόνασμα</i> 60
D.41	Τόκοι	0	B.3 <i>Μεικτό εισόδημα</i> 432
D.45	Γαιοπρόσοδος	7	
			D.4 Εισόδημα περιουσίας 5
			D.41 Τόκοι 0
			D.42 Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών 5
			D.421 Μερίσματα 5
			D.422 Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών 0
			D.44 Εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων 0
B.4	<i>Επιχειρηματικό εισόδημα</i>	490	

Π.1.2.2: Λογαριασμός διανομής λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι	
D.4	Εισόδημα περιουσίας	37	B.4 <i>Επιχειρηματικό εισόδημα</i> 490
D.41	Τόκοι	17	
D.45	Γαιοπρόσοδος	20	D.1 Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας 766

Χρήσεις		Πόροι	
		D.11	Μισθοί και ημερομίσθια 573
		D.12	Κοινωνικές εισφορές εργοδοτών 193
		D.121	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών 174
		D.122	Τεχμαρτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών 19
		D.4	Εισόδημα περιουσίας 129
		D.41	Τόκοι 33
		D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών 52
		D.421	Μερίσματα 8
		D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών 44
		D.43	Επανεπενδύσιμα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού 3
		D.44	Εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων 20
		D.45	Γαιοπρόσοδος 21
B.5	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων	1 348	

Π.2: Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι	
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, πλούτου, κ.λπ.	178	B.5 <i>Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων</i> 1 348
D.51	Φόροι εισοδήματος	176	
D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι	2	D.61 Κοινωνικές εισφορές 0
			D.611 Πραγματικές κοινωνικές εισφορές 0
D.61	Κοινωνικές εισφορές	322	D.6111 Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών 0
D.611	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές	303	D.61111 Υποχρεωτικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών 0
D.6111	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	174	D.61112 Εθελοντικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών 0
D.61111	Υποχρεωτικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	160	D.6112 Κοινωνικές εισφορές μισθωτών 0
D.61112	Εθελοντικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	14	D.61121 Υποχρεωτικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών 0
D.6112	Κοινωνικές εισφορές μισθωτών	97	D.61122 Εθελοντικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών 0
D.61121	Υποχρεωτικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών	85	
D.61122	Εθελοντικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών	12	D.62 Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος 332
D.6113	Κοινωνικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων και ατόμων χωρίς απασχόληση	32	D.621 Παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε χρήμα 232
D.61131	Υποχρεωτικές κοινωνικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων και ατόμων χωρίς απασχόληση	22	D.622 Κοινωνικές παροχές με ιδιωτική χρηματοδότηση 29
D.61132	Εθελοντικές κοινωνικές εισφορές αυτοαπασχολούμενων και ατόμων χωρίς απασχόληση	10	D.623 Κοινωνικές παροχές προς μισθωτούς χωρίς χρηματοδότηση 19
D.612	Τεχμαρτές κοινωνικές εισφορές	19	D.624 Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε χρήμα 52

Χρήσεις		Πόροι	
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	0	D.7 Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις 36
D.622	Κοινωνικές παροχές με ιδιωτική χρηματοδότηση	0	D.72 Καθαρές απαιτήσεις από ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής 35
			D.75 Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις 1
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	71	
D.71	Καθαρά ασφαλιστρα για ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής	31	
D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	40	
B.6	Διαθέσιμο εισόδημα	1 145	

II.3: Λογαριασμός αναδιανομής εισοδήματος σε είδος

Χρήσεις		Πόροι	
		B.6 Διαθέσιμο εισόδημα	1 145
		D.63 Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	219
		D.631 Κοινωνικές παροχές σε είδος	162
		D.6311 Παροχές κοινωνικής ασφάλισης, επιστροφές	78
		D.6312 Λοιπές παροχές κοινωνικής ασφάλισης σε είδος	65
		D.6313 Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε είδος	19
		D.632 Μεταβιβάσεις ατομικών μη εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών	57
B.7	Διορθωμένο διαθέσιμο εισόδημα	1 364	

II.4: Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος

II.4.1: Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι	
P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη	996	B.6 Διαθέσιμο εισόδημα 1 145
P.31	Ατομική καταναλωτική δαπάνη	996	
			D.8 Διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών στο κεφάλαιο συντάξιοδοτικών ταμείων 11
B.8	Αποταμίευση	160	

II.4.2: Λογαριασμός χρήσης διορθωμένου διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι	
P.4	Πραγματική τελική κατανάλωση	1 215	B.7 Διορθωμένο διαθέσιμο εισόδημα 1 364
P.41	Πραγματική ατομική κατανάλωση	1 215	
			D.8 Διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών στο κεφάλαιο συντάξιοδοτικών ταμείων 11
B.8	Αποταμίευση	160	

III: Λογαριασμοί συσσώρευσης

III.1: Λογαριασμός κεφαλαίων

III.1.1: Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου

Μεταβολές ενεργητικού

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης

B.10.1	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου	178	B.8n	Αποταμίευση, καθαρή	160
			D.9	Μεταβιβάσεις κεφαλαίου, εισπρακτέες	23
			D.92	Επιχορηγήσεις επενδύσεων	0
			D.99	Λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου	23
			D.9	Μεταβιβάσεις κεφαλαίου, πληρωτέες	-5
			D.91	Φόροι κεφαλαίου	-2
			D.99	Λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου	-3

III.1.2: Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης

P.51	Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου	61	B.10.1	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου	178
P.511	Αγορές μείον πωλήσεις υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	49			
P.5111	Αγορές νέων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	50			
P.5112	Αγορές παραχόντων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	4			
P.5113	Πωλήσεις παραχόντων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	-5			
P.512	Αγορές μείον πωλήσεις άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	12			
P.5121	Αγορές νέων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	9			
P.5122	Αγορές παραχόντων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	3			
P.5123	Πωλήσεις παραχόντων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	0			
P.513	Προσθήκες στην αξία μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	0			
P.5131	Εκτεταμένες βελτιώσεις μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	0			
P.5132	Κόστη μεταβίβασης ιδιοκτησίας μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	0			
K.1	Ανάωση (αποσβέσεις) παγίου κεφαλαίου	-42			
P.52	Μεταβολές αποθεμάτων	2			
P.53	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	5			
K.2	Αγορές μείον πωλήσεις μη χρηματοπιστωτικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	4			

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
K.21	Αγορές μείον πωλήσεις γης και λοιπών υλικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	3		
K.22	Αγορές μείον πωλήσεις άυλων μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	1		
B.9	Καθαρή χορήγηση (+)/καθαρή λήψη (+) δανείων	148		

III.2: Χρηματοπιστωτικός λογαριασμός

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
F	Καθαρή απόκτηση χρηματοπιστωτικών στοιχείων του ενεργητικού	181	F	Καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων	33
F.2	Μετρητά και καταθέσεις	68	F.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
F.21	Μετρητά	10	F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	0
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	41	F.29	Λοιπές καταθέσεις	0
F.29	Λοιπές καταθέσεις	17			
			F.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0
F.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	29			
			F.4	Δάνεια	28
F.4	Δάνεια	5	F.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	11
F.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	3	F.42	Μακροπρόθεσμα δάνεια	17
F.42	Μακροπρόθεσμα δάνεια	2			
			F.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	5
F.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	3	F.71	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	4
			F.79	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	1
F.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	36			
F.61	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής και αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων	33			
F.611	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής	22			
F.612	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων	11			
F.62	Προκαταβολή ασφαλιστρών και αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων	3			
F.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	40			
F.71	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	11			
F.79	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	29			
			B.9	Καθαρή χορήγηση (+)/καθαρή λήψη (-) δανείων	148

III.3: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων

III.3.1: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού

Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης

AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF	Υποχρεώσεις	0
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	0
K.4	Οικονομική εμφάνιση παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0	K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0
K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	0	K.10	Λοιπές μεταβολές του όγκου χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων π. δ. κ. α.	0
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0	K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	0
K.9	Λοιπές μεταβολές του όγκου μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων π. δ. κ. α.	0	K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	0
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	0	K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0
K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	0	K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομιματοποίηση/απονομιματοποίηση χρυσού	0
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0			
K.12.21	Νομιματοποίηση/απονομιματοποίηση χρυσού	0		εκ των οποίων:	
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομιματοποίηση/απονομιματοποίηση χρυσού	0	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
			AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0
			AF.4	Δάνεια	0
			AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	0
	εκ των οποίων:				
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0			
AN.12	Αποθέματα	0			
AN.13	Τιμαλφή	0			
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0			
K.3	Οικονομική εμφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0			
K.5	Φυσική αύξηση μη καλλιεργουμένων βιολογικών πόρων	0			
K.6	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0			
K.61	Εξάντληση φυσικών περιουσιακών στοιχείων	0			
K.62	Λοιπή οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0			
K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	0			
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0			
K.9	Λοιπές μεταβολές του όγκου μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων π. δ. κ. α.	0			
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	0			
K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	0			
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0			
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομιματοποίηση/απονομιματοποίηση χρυσού	0			
	εκ των οποίων:				
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0			
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0			

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	2		
K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	0		
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0		
K.10	Λοιπές μεταβολές του όγκου χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων π. δ. κ. α.	2		
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	0		
K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	0		
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0		
K.12.21	Νομιματοποίηση/απονομιματοποίηση χρυσού	0		
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομιματοποίηση/απονομιματοποίηση χρυσού	0		
εκ των οποίων:				
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0		
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0		
AF.4	Δάνεια	0		
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0		
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	2		
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0		
			B.10.2	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων
				2

III.3.2: Λογαριασμός ανατίμησης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
K.11	Ονομαστικά κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης		K.11	Ονομαστικά κέρδη (-)/ζημιές (+) κτήσης
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	80	AF	Υποχρεώσεις
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	35	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	28	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές
AN.12	Αποθέματα	2	AF.4	Δάνεια
AN.13	Τιμαλάγη	5	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	45		
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	45		
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0		
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	16		
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0		
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	6		
AF.4	Δάνεια	0		
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	10		
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0		
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0		
			B.10.3	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης
				96

III.3.2.1: Λογαριασμός ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
Κ.11.1 Ουδέτερα κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης			Κ.11.1 Ουδέτερα κέρδη (-)/ζημιές (+) κτήσης		
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	56	AF	Υποχρεώσεις	6
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	34	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	28	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0
AN.12	Αποθέματα	2	AF.4	Δάνεια	3
AN.13	Τιμαλφή	4	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	22	AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	2
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	22			
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απατήσεις)	36			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	17			
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	4			
AF.4	Δάνεια	0			
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	8			
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	6			
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	1			
			B.10.31	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης	87

III.3.2.2: Λογαριασμός πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
Κ.11.2 Πραγματικά κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης			Κ.11.2 Πραγματικά κέρδη (-)/ζημιές (+) κτήσης		
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	24	AF	Υποχρεώσεις	-6
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0
AN.12	Αποθέματα	0	AF.4	Δάνεια	-3
AN.13	Τιμαλφή	1	AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί	-2
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	22			
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	22			
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απατήσεις)	-20			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	-17			

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	2		
AF.4	Δάνεια	0		
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	2		
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	-6		
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	-1		
			B.10.32	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης
				9

IV: Ισολογισμοί

IV.1: Ισολογισμός ανοίγματος

Ενεργητικό			Παθητικό και καθαρή θέση		
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	2 822	AF	Υποχρεώσεις	289
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1 698	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	10
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	1 423	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	2
AN.12	Αποθέματα	97	AF.4	Δάνεια	169
AN.13	Τιμαλγή	178	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	108
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1 124			
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1 124			
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	1 819			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	840			
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	198			
AF.4	Δάνεια	24			
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	411			
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	291			
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	55			
			B.90	Καθαρή θέση	4 352

IV.2: Μεταβολές του ισολογισμού

Ενεργητικό			Παθητικό και καθαρή θέση		
Συνολικές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων			Συνολικές μεταβολές υποχρεώσεων		
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	110	AF	Υποχρεώσεις	33
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	61	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	47	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0
AN.12	Αποθέματα	4	AF.4	Δάνεια	28
AN.13	Τιμαλγή	10	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	5

Ενεργητικό		Παθητικό και καθαρή θέση	
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	49	
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	48	
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1	
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	199	
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	68	
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	35	
AF.4	Δάνεια	5	
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	13	
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	38	
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	40	
			B.10 <i>Μεταβολές της καθαρής θέσης Αιτιολόγηση:</i> 276
			B.10.1 <i>Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίων</i> 178
			B.10.2 <i>Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών των όγκων περιουσιακών στοιχείων</i> 2
			B.10.3 <i>Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης</i> 96
			B.10.31 <i>Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδέτερων κερδών/ζημιών κτήσης</i> 87
			B.10.32 <i>Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών δεσφών/ζημιών κτήσης</i> 9

IV.3: Ισολογισμός κλεισίματος

Ενεργητικό		Παθητικό και καθαρή θέση	
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	2 932	AF Υποχρεώσεις 322
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1 759	AF.2 Μετρητά και καταθέσεις 10
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	1 470	AF.3 Χρεόγραφα εκτός από μετοχές 2
AN.12	Αποθέματα	101	AF.4 Δάνεια 197
AN.13	Τιμαλγή	188	AF.7 Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί 113
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1 173	
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1 172	
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	1	
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	2 018	
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	908	
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	233	
AF.4	Δάνεια	29	
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	424	
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	329	
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	95	
			B.90 <i>Καθαρή θέση</i> 4 628

Πίνακας Α.IV.7 — Πλήρης ακολουθία λογαριασμών για μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά

I: Λογαριασμός παραγωγής

Χρήσεις		Πόροι		
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση	6	P.1 Προϊόν (παραγωγή)	37
			P.11 Εμπορεύσιμο προϊόν	21
			P.12 Προϊόν για ίδια τελική χρήση	0
			P.13 Λοιπό μη εμπορεύσιμο προϊόν	16
B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη	31		
K.1	Ανάλωση (αποσβέσεις) παγίου κεφαλαίου	3		
B.1n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή	28		

II: Λογαριασμοί διανομής και χρήσης εισοδήματος

II.1: Λογαριασμός πρωτογενούς διανομής εισοδήματος

II.1.1: Λογαριασμός δημιουργίας εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι		
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	23	B.1n Προστιθέμενη αξία, καθαρή	28
D.11	Μισθοί και ημερομίσθια	12		
D.12	Κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	11		
D.121	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	10		
D.122	Τεκμαρωτές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	1		
D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής	0		
D.39	Λοιπές επιδοτήσεις παραγωγής	0		
B.2	Λειτουργικό πλεόνασμα	5		

II.1.2: Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι		
D.4	Εισόδημα περιουσίας	7	B.2 Λειτουργικό πλεόνασμα	5
D.41	Τόκοι	7		
D.42	Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	0	D.4 Εισόδημα περιουσίας	5
D.422	Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	0	D.41 Τόκοι	5
D.43	Επανεπενδύσιμα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού	0	D.42 Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	0
D.44	Εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφάλιστρίων συμβολαίων	0	D.421 Μερίσματα	0
D.45	Γαιοπρόσοδος	0	D.422 Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	0
			D.43 Επανεπενδύσιμα έσοδα αμέσων επενδύσεων εξωτερικού	0
			D.44 Εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφάλιστρίων συμβολαίων	0
			D.45 Γαιοπρόσοδος	0
B.5	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων	3		

II.1.2.1: Λογαριασμός επιχειρηματικού εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι		
D.4	Εισόδημα περιουσίας	2	B.2 <i>Λειτουργικό πλεόνασμα</i>	5
D.41	Τόκοι	2		
D.45	Γαιοπρόσοδος	0	D.4 Εισόδημα περιουσίας	0
			D.41 Τόκοι	0
			D.42 Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	0
			D.421 Μερίσματα	0
			D.422 Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	0
B.4	<i>Επιχειρηματικό εισόδημα</i>	3		

II.1.2.2: Λογαριασμός διανομής λοιπού πρωτογενούς εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι		
D.4	Εισόδημα περιουσίας	5	B.4 <i>Επιχειρηματικό εισόδημα</i>	3
D.41	Τόκοι	5		
D.45	Γαιοπρόσοδος	0	D.4 Εισόδημα περιουσίας	5
			D.41 Τόκοι	5
			D.42 Διανεμόμενο εισόδημα εταιρειών	0
			D.421 Μερίσματα	0
			D.422 Αναλήψεις από το εισόδημα οιονεί εταιρειών	0
			D.43 Επανεπενδύσιμα έσοδα άμεσων επενδύσεων εξωτερικού	0
			D.44 Εισόδημα περιουσίας που διανέμεται στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων	0
			D.45 Γαιοπρόσοδος	0
B.5	<i>Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων</i>	3		

II.2: Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι		
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, πλούτου, κ.λπ.	0	B.5 <i>Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων</i>	3
D.59	Λοιποί τρέχοντες φόροι	0		
			D.61 Κοινωνικές εισφορές	1
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	1	D.611 Πραγματικές κοινωνικές εισφορές	0
D.622	Κοινωνικές παροχές με ιδιωτική χρηματοδότηση	0	D.6111 Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	0
D.623	Κοινωνικές παροχές προς μισθωτούς χωρίς χρηματοδότηση	1	D.61111 Υποχρεωτικές πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών	0
			D.6112 Κοινωνικές εισφορές μισθωτών	0
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	2	D.61121 Υποχρεωτικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών	0
D.71	Καθαρά ασφαλιστρα για ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής	0	D.61122 Εθελοντικές κοινωνικές εισφορές μισθωτών	0
D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	2	D.612 Τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές	1

Χρήσεις		Πόροι		
		D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	36
		D.72	Καθαρές απαιτήσεις από ασφάλειες εκτός των ασφαλειών ζωής	0
		D.75	Διάφορες τρέχουσες μεταβιβάσεις	36
B.6	Διαθέσιμο εισόδημα	37		

Π.3: Λογαριασμός αναδιανομής εισοδήματος σε είδος

Χρήσεις		Πόροι		
D.63	Κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος	13	B.6 Διαθέσιμο εισόδημα	37
D.631	Κοινωνικές παροχές σε είδος	0		
D.6313	Παροχές κοινωνικής πρόνοιας σε είδος	0		
D.632	Μεταβιβάσεις ατομικών μη εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών	13		
B.7	Διορθωμένο διαθέσιμο εισόδημα	24		

Π.4: Λογαριασμός χρήσης εισοδήματος

Π.4.1: Λογαριασμός χρήσης διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι		
P.3	Τελική καταναλωτική δαπάνη	13	B.6 Διαθέσιμο εισόδημα	37
P.31	Ατομική καταναλωτική δαπάνη	13		
D.8	Διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών στο κεφάλαιο συνταξιοδοτικών ταμείων	0		
B.8	Αποταμίευση	24		

Π.4.2: Λογαριασμός χρήσης διορθωμένου διαθέσιμου εισοδήματος

Χρήσεις		Πόροι		
D.8	Διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών στο κεφάλαιο συνταξιοδοτικών ταμείων	0	B.7 Διορθωμένο διαθέσιμο εισόδημα	24
B.8	Αποταμίευση	24		

ΠΙ: Λογαριασμοί συσσώρευσης

ΠΙ.1: Λογαριασμός κεφαλαίων

ΠΙ.1.1: Λογαριασμός μεταβολής της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης			
B.10.1	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου	21	B.8n Αποταμίευση, καθαρή	24	
			D.9	Μεταβιβάσεις κεφαλαίου, εισπρακτέες	0
			D.92	Επιχορηγήσεις επενδύσεων	0
			D.99	Λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου	0

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
		D.9	Μεταβιβάσεις κεφαλαίου, πληρωτέες	-3
		D.91	Φόροι κεφαλαίου	0
		D.99	Λοιπές μεταβιβάσεις κεφαλαίου	-3

III.1.2: Λογαριασμός απόκτησης μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
P.51	Αζαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου	19	B.10.1	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίων	21
P.511	Αγορές μείον πωλήσεις υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	14			
P.5111	Αγορές νέων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	13			
P.5112	Αγορές υπαρχόντων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	1			
P.5113	Πωλήσεις υπαρχόντων υλικών παγίων περιουσιακών στοιχείων	0			
P.512	Αγορές μείον πωλήσεις άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	5			
P.5121	Αγορές νέων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	10			
P.5122	Αγορές υπαρχόντων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	0			
P.5123	Πωλήσεις υπαρχόντων άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	-5			
P.513	Προσθήκες στην αξία μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	0			
P.5131	Εκτεταμένες βελτιώσεις μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	0			
P.5132	Κόστη μεταβίβασης ιδιοκτησίας μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων	0			
K.1	Ανάλωση (αποσβέσεις) παγίου κεφαλαίου	-3			
P.52	Μεταβολές αποθεμάτων	0			
P.53	Αγορές μείον πωλήσεις τιμολόγων	0			
K.2	Αγορές μείον πωλήσεις μη χρηματοπιστωτικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	1			
K.21	Αγορές μείον πωλήσεις γης και λοιπών υλικών μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	1			
K.22	Αγορές μείον πωλήσεις άυλων μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0			
B.9	Καθαρή χορήγηση (+)/καθαρή λήψη (-) δανείων	4			

III.2: Χρηματοπιστωτικός λογαριασμός

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης			
F	Καθαρή απόκτηση χρηματοπιστωτικών στοιχείων του ενεργητικού	32	F	Καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων	28
F.2	Μετρητά και καταθέσεις	12	F.2	Μετρητά και καταθέσεις	0

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
F.21	Μετρητά	2	F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	0
F.22	Μεταβιβάσιμες καταθέσεις	7	F.29	Λοιπές καταθέσεις	0
F.29	Λοιπές καταθέσεις	3			
			F.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0
F.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	12			
			F.4	Δάνεια	24
F.4	Δάνεια	0	F.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	17
F.41	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	0	F.42	Μακροπρόθεσμα δάνεια	7
F.42	Μακροπρόθεσμα δάνεια	0			
			F.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	4
F.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0	F.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0
F.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0	F.61	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά ασφαλειών ζωής και αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων	0
F.62	Προκαταβολή ασφαλιστρών και αποθεματικά έναντι εκκρεμών απαιτήσεων	0	F.612	Καθαρή συμμετοχή νοικοκυριών σε αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων	0
F.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	8	F.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	0
F.71	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	0	F.71	Εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	0
F.79	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	8	F.79	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί, εκτός από εμπορικές πιστώσεις και προκαταβολές	0
			B.9	Καθαρή χορήγηση (+)/καθαρή λήψη (-) δανείων	4

III.3: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών περιουσιακών στοιχείων

III.3.1: Λογαριασμός λοιπών μεταβολών του όγκου των περιουσιακών στοιχείων

Μεταβολές ενεργητικού			Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης		
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	0	AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις/υποχρεώσεις)	0
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	0
K.4	Οικονομική εμφάνιση παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0	K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0
K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	0	K.10	Λοιπές μεταβολές του όγκου χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων π. δ. κ. α.	0
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0	K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	0
K.9	Λοιπές μεταβολές του όγκου μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων π. δ. κ. α.	0	K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	0
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	0	K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0
K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	0	K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομισματοποίηση/απονομισματοποίηση χρυσού	0
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0			
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομισματοποίηση/απονομισματοποίηση χρυσού	0	εξ των οποίων:		
			AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
			AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0
εξ των οποίων:			AF.4	Δάνεια	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0
AN.12	Αποθέματα	0	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0
AN.13	Τιμαλγή	0			

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF.7 Λοιποί εισπρακτέοι/πληρωτέοι λογαριασμοί 0
K.3	Οικονομική εμφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0	
K.5	Φυσική αύξηση μη καλλιεργουμένων βιολογικών πόρων	0	
K.6	Οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0	
K.61	Εξάντληση φυσικών περιουσιακών στοιχείων	0	
K.62	Λοιπή οικονομική εξαφάνιση μη παραχθέντων περιουσιακών στοιχείων	0	
K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	0	
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0	
K.9	Λοιπές μεταβολές του όγκου μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων π. δ. κ. α.	0	
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	0	
K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	0	
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0	
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομιμοποίηση/απονομιμοποίηση χρυσού	0	
εκ των οποίων:			
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	0	
K.7	Ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών	0	
K.8	Κατασχέσεις χωρίς αποζημίωση	0	
K.10	Λοιπές μεταβολές του όγκου χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων π. δ. κ. α.	0	
K.12	Μεταβολές της ταξινόμησης και της δομής	0	
K.12.1	Μεταβολές ταξινόμησης και δομής τομέων	0	
K.12.2	Μεταβολές ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	0	
K.12.22	Μεταβολές της ταξινόμησης περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων εκτός από τη νομιμοποίηση/απονομιμοποίηση χρυσού	0	
εκ των οποίων:			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0	
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0	
AF.4	Δάνεια	0	
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0	
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0	
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0	
			B.10.2 Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μεταβολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων 0

III.3.2: Λογαριασμός ανατίμησης

Μεταβολές ενεργητικού**Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης**

K.11	Ονομαστικά κέρδη (+) ζημιές (-) κτήσης		K.11	Ονομαστικά κέρδη (+) ζημιές (-) κτήσης	
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	8	AF	Υποχρεώσεις	0
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	5	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	5	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0
AN.12	Αποθέματα	0	AF.4	Δάνεια	0
AN.13	Τιμαλφή	0	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	3	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	3	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	1			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0			
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	1			
AF.4	Δάνεια	0			
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	1			
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0			
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0			
			B.10.3	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης	10

III.3.2.1: Λογαριασμός ουδέτερων κερδών και ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού**Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης**

K.11.1	Ουδέτερα κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης		K.11.1	Ουδέτερα κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης	
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	7	AF	Υποχρεώσεις	2
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	5	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	1
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	5	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0
AN.12	Αποθέματα	0	AF.4	Δάνεια	1
AN.13	Τιμαλφή	0	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	2	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	2	AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	1
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	3			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	2			
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	1			
AF.4	Δάνεια	0			

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης	
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0	
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0	
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0	
		B.10.31	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ουδετέρων κερδών/ζημιών κτήσης
			8

III.3.2.2: Λογαριασμός πραγματικών κερδών και ζημιών κτήσης

Μεταβολές ενεργητικού		Μεταβολές παθητικού και καθαρής θέσης			
K.11.2	Πραγματικά κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης	K.11.2	Πραγματικά κέρδη (+)/ζημιές (-) κτήσης		
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	2	AF	Υποχρεώσεις	-2
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	-1
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	0	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0
AN.12	Αποθέματα	0	AF.4	Δάνεια	-1
AN.13	Τιμαλφή	0	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	2	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	2	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	-1
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	-2			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	-2			
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0			
AF.4	Δάνεια	0			
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0			
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0			
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	0			
		B.10.32	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης	2	

IV: Ισολογισμοί

IV.1: Ισολογισμός ανοίγματος

Ενεργητικό		Παθητικό και καθαρή θέση			
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	324	AF	Υποχρεώσεις	121
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	243	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	38
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	231	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0
AN.12	Αποθέματα	2	AF.4	Δάνεια	43
AN.13	Τιμαλφή	10	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	0
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	81	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	5
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	81	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	35

Ενεργητικό			Παθητικό και καθαρή θέση	
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0		
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	172		
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	110		
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	25		
AF.4	Δάνεια	8		
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	22		
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	4		
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	3		
			B.90	Καθαρή θέση 375

IV.2: Μεταβολές του ισολογισμού

Ενεργητικό			Παθητικό και καθαρή θέση		
Συνολικές μεταβολές περιουσιακών στοιχείων			Συνολικές μεταβολές υποχρεώσεων		
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	25	AF	Υποχρεώσεις	28
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	21	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	0
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	21	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0
AN.12	Αποθέματα	0	AF.4	Δάνεια	24
AN.13	Τμιαφή	0	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	4
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	4	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	4	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	0
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	33			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	12			
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	13			
AF.4	Δάνεια	0			
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	1			
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	0			
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	8			
			B.10	Συνολικές μεταβολές της καθαρής θέσης Αιτιολόγηση:	31
			B.10.1	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω αποταμίευσης και μεταβιβάσεων κεφαλαίου	21
			B.10.2	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω λοιπών μετα- βολών του όγκου περιουσιακών στοιχείων	0
			B.10.3	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω ονομαστικών κερδών/ζημιών κτήσης	10
			B.10.31	Μεταβολές της καθαρής θέσης ουδέτερων κερδών/ ζημιών κτήσης	8
			B.10.32	Μεταβολές της καθαρής θέσης λόγω πραγματικών κερδών/ζημιών κτήσης	2

IV.3: Ισολογισμός κλεισίματος

Ενεργητικό			Παθητικό και καθαρή θέση		
AN	Μη χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία	349	AF	Υποχρεώσεις	149
AN.1	Παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	264	AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	38
AN.11	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	252	AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	0
AN.12	Αποθέματα	2	AF.4	Δάνεια	67
AN.13	Τιμαλφή	10	AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	4
AN.2	Μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	85	AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	5
AN.21	Υλικά μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	85	AF.7	Λοιποί πληρωτέοι λογαριασμοί	35
AN.22	Άυλα μη παραχθέντα περιουσιακά στοιχεία	0			
AF	Χρηματοπιστωτικά περιουσιακά στοιχεία (απαιτήσεις)	205			
AF.2	Μετρητά και καταθέσεις	122			
AF.3	Χρεόγραφα εκτός από μετοχές	38			
AF.4	Δάνεια	8			
AF.5	Μετοχές και λοιπές συμμετοχές σε κεφάλαιο	23			
AF.6	Τεχνικά ασφαλιστικά αποθεματικά	4			
AF.7	Λοιποί εισπρακτέοι λογαριασμοί	11			
			B.90	Καθαρή θέση	406

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Γενική επισκόπηση των πινάκων

Πρώτη διαβίβαση	Υπερτέρηση t+μήνας	Διαβίβαση	Θέμα των πινάκων	Πίνακες αριθ.
1999	4	95—98	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	1
1999	4	95—98	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	1
1999	8	95—98	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη δημοσίου τομέα	2
2000	9	95—99	Πίνακες κατά κλάδο	3
2000	9	95—99	Εξαγωγές και εισαγωγές από ΕΕ/τρίτες χώρες	4
2000	9	95—99	Δαπάνη για τελική κατανάλωση νοικοκυριών κατά σχολό	5
2000	9	95—99	Χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά θεσμικό τομέα (συναλλαγές), ενοποιημένοι και μη ενοποιημένοι	6
2000	9	95—99	Ισολογισμοί χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	7
2000	12	95—99	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά θεσμικό τομέα και υποτομέα	8
2000	12	95—99	Ανάλυση φορολογικών εσόδων κατά θεσμικό τομέα	9
2000	24	95—98	Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια, NUTS II, A17	10
2001	12	95—00	Τρέχουσες δαπάνες δημοσίου κατά λειτουργική διάκριση	11
2001	24	95—99	Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια, NUTS III, A3	12
2001	24	95—99	Λογαριασμοί νοικοκυριών κατά περιφέρεια, NUTS II	13
2001	24	95—99	Πάγια στοιχεία του ενεργητικού (ή πάγια περιουσιακά στοιχεία) για το σύνολο της οικονομίας και κατά προϊόν (Pi3)	14
2002	36	95—99	Πίνακας προσφοράς σε βασικές τιμές, περιλαμβανομένης της μετατροπής σε τιμές αγοραστή, A60 × P60	15
2002	36	95—99	Πίνακας χρήσεων σε τιμές αγοραστή, A60 × P60, πενταετής	16
2002	36	95 (*)	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών σε βασικές τιμές, P60 × P60, πενταετής	17
2002	36	95 (*)	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών της εγχώριας παραγωγής σε βασικές τιμές, P60 × P60, πενταετής	18
2002	36	95 (*)	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών των εισαγωγών σε βασικές τιμές, P60 × P60, πενταετής	19
2003	36	00	Διασταυρωμένη ταξινόμηση των υφισταμένων κεφαλαίων κατά κλάδο και κατά προϊόν, A31 × Pi3, πενταετής	20
2003	36	00	Διασταυρωμένη ταξινόμηση του λογαριασμού παραγωγής κατά κλάδο και κατά τομέα, A60 × 5 τομείς (S.11, S.12, S.13, S.14, S.15.), πενταετής	21
2003	36	00	Διασταυρωμένη ταξινόμηση των αθαύριστων παγίων κεφαλαίων κατά βιομηχανία και κατά προϊόν, A31 × P60, πενταετής	22
Βλέπε πίνακα	Βλέπε πίνακα	Βλέπε πίνακα	Υπολογισμοί πινάκων παρελθόντων ετών	23

t = έτος αναφοράς

(*) Οι πενταετείς πίνακες για το 2000 πρέπει να υποβληθούν το 2003.

Πίνακας 1 — Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη — τριμηνιαία και ετήσια στοιχεία

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Ανάλυση	Τρέχουσες τιμές	Σταθερές τιμές
Προστιθέμενη αξία και ακαθάριστο εγχώριο προϊόν				
B.1g	1. Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε βασικές τιμές	A6	x	x
D.21—D.31	2. Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων		x	x
P.119	3. ΥΧΛΜΕ (Υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης έμμεσα υπολογίσιμες)		x	x
B.1*g	4. Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τιμές αγοράς		x	x
Δαπάνες του ακαθάριστου εγχωρίου προϊόντος				
P.3	5. Συνολική δαπάνη τελικής κατανάλωσης		x	x
P.3	6. α) Δαπάνη για τελική κατανάλωση νοικοκυριών (εγχώρια έννοια)		x	x
P.3	6. β) Δαπάνη για τελική κατανάλωση νοικοκυριών (εθνική έννοια)		x	x
P.3	7. Δαπάνη για τελική κατανάλωση των ΜΚΙΕΝ		x	x
P.3	8. Δαπάνη για τελική κατανάλωση του δημοσίου τομέα		x	x
P.31	α) Δαπάνη ιδιωτικής κατανάλωσης		x	x
P.32	β) Δαπάνη συλλογικής κατανάλωσης		x	x
P.4	9. Πραγματική τελική κατανάλωση		x	x
P.41	α) Πραγματική ατομική κατανάλωση		x	x
P.5	10. Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου		x	x
P.51	α) Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου	P16	x	x
P.52	β) Μεταβολές αποθεμάτων		x	x
P.53	γ) Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών		x	x
P.6	11. Εξαγωγές αγαθών (fob) και υπηρεσιών		x	x
P.7	12. Εισαγωγές αγαθών (fob) και υπηρεσιών		x	x
Εισόδημα, αποταμίευση και καθαρός δανεισμός				
B.5	13. Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων σε σχέση με την αλλοδαπή		x	x
B.5*g	14. Ακαθάριστο εθνικό εισόδημα σε τιμές αγοράς		x	(x)
K.1	15. Αποβέσεις παγίου κεφαλαίου		x	x
B.5*n	16. Καθαρό εθνικό εισόδημα σε τιμές αγοράς		x	x
D.5, D.6, D.7	17. Καθαρές τρέχουσες μεταβιβάσεις σε σχέση με την αλλοδαπή		x	
B.6n	18. Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό		x	(x)
B.8n	19. Εθνική αποταμίευση, καθαρή		x	
D.9	20. Καθαρές μεταβιβάσεις κεφαλαίου σε σχέση με την αλλοδαπή		x	
B.9	21. Καθαρή χορήγηση ή καθαρή λήψη δανείων του έθνους		x	

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Ανάλυση	Τρέχουσες τιμές	Σταθερές τιμές
Πληθυσμός, απασχόληση, εισόδημα εξαρτημένης εργασίας				
	22. Δεδομένα για τον πληθυσμό και την απασχόληση			
	α) Συνολικός πληθυσμός (1000)			
	β) Άνεργοι (1000)			
	γ) Απασχόληση, εθνική και εγχώρια έννοια (1000)			
	— αυτοαπασχολούμενοι	A6 **		
	— μισθωτοί	A6 **		
D.1	23. Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, εθνική και εγχώρια έννοια	A6 **	x	
D.11	α) Ακαθάριστοι μισθοί και ημερομίσθια	A6 **	x	

+ Αν δεν αναφέρεται ανάλυση, εννοείται το σύνολο της οικονομίας.

** A6 μόνο για την εγχώρια έννοια.

(x) = Σε πραγματικούς όρους.

Πίνακας 2 — Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, δημόσιος τομέας

P.1	Παραγωγή
P.11+P.12	— Εμπορεύσιμη παραγωγή και παραγωγή για ίδια τελική χρήση
P.13	— Λοιπή μη εμπορεύσιμη παραγωγή
P.2	Ενδιάμεση ανάλωση
B.1g	Προστιθέμενη αξία, ακαθάριστη
K.1	Αποσβέσεις παγίου κεφαλαίου
B.1n	Προστιθέμενη αξία, καθαρή
D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, καταβληθέν
D.29—D.39	Λοιποί καταβληθέντες φόροι επί της παραγωγής — Λοιπές εισπραχθείσες επιδοτήσεις επί της παραγωγής
B.2n	Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό
D.2	Φόροι επί της παραγωγής και των εισαγωγών, εισπραχθέντες
D.4	Εισόδημα περιουσίας, εισπραχθέν
D.3	Καταβληθείσες επιδοτήσεις
D.4	Εισόδημα περιουσίας, καταβληθέν
D.41	— Τόκοι
D.42+D.43+D.44+D.45	— Λοιπά
B.5n	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων, καθαρό
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος και πλούτου, εισπραχθέντες
D.61	Κοινωνικές εισφορές, εισπραχθείσες
D.611	— Πραγματικές κοινωνικές εισφορές
D.612	— Τεκμαρτές κοινωνικές εισφορές
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις, εισπραχθείσες
D.5	Τρέχοντες φόροι επί του εισοδήματος και του πλούτου, καταβληθέντες
D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος, καταβληθείσες
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις, εισπραχθείσες

B.6n	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό
P.3	Δαπάνη τελικής κατανάλωσης
P.31	— Ατομική καταναλωτική δαπάνη
P.32	— Συλλογική καταναλωτική δαπάνη
D.8	Διόρθωση για τη μεταβολή της καθαρής συμμετοχής νοικοκυριών στα αποθεματικά συνταξιοδοτικών ταμείων
B.8	Αποταμίευση, καθαρή
K.1	Αποσβέσεις παγίου κεφαλαίου
D.9	Μεταβιβάσεις κεφαλαίου, εισπραχθείσες
D.91	— Φόροι κεφαλαίου
D.92+D.99	— Λοιπά
D.9	Μεταβιβάσεις κεφαλαίου, καταβληθείσες
P.5	Ακαθάριστες επενδύσεις
P.51	— Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου
P.52+P.53+K.2	— Μεταβολές αποθεμάτων και αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών, καθώς και αγορές μείον πωλήσεις μη παραχθέντων μη χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων
B.9	Καθαρή χορήγηση (+)/Καθαρή λήψη (-) δανείων

Πίνακας 3 — Πίνακες κατά κλάδο — ετήσια στοιχεία

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Ανάλυση	Τρέχουσες τιμές	Σταθερές τιμές
Προστιθέμενη αξία				
P.1	1. Προϊόν σε βασικές τιμές κατά κλάδο	A31	x	
P.2	2. Ενδιάμεση ανάλυση σε τιμές αγοραστή κατά κλάδο	A31	x	
B.1g	3. Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε βασικές τιμές κατά κλάδο	A31	x	x
K.1	4. Αποσβέσεις παγίου κεφαλαίου κατά κλάδο	A31	x	x
Ακαθάριστες επενδύσεις				
P.5	5. Ακαθάριστες επενδύσεις κατά κλάδο			
P.51	α) Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου κατά κλάδο	A31	x	x
P.52	β) Μεταβολές αποθεμάτων κατά κλάδο	A31	x	x
P.53	γ) Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών κατά κλάδο	A31	x	x
Απασχόληση και εισόδημα εξαρτημένης εργασίας, εγχώρια έννοια				
	6. Απασχόληση κατά κλάδο (1 000)			
	α) Αυτοαπασχολούμενοι κατά κλάδο	A31		
	β) Μισθωτοί κατά κλάδο	A31		
	γ) Όρες εργασίας που πραγματοποιήθηκαν κατά κλάδο(*)	A31		
D.1	7. Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας κατά κλάδο	A31	x	
D.11	α) Μισθοί και ημερομίσθια κατά κλάδο	A31	x	

(*) Μέχρι το 2003 προαιρετικά.

Πίνακας 4 — Εξαγωγές και εισαγωγές από ΕΕ/Τρίτες χώρες

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Ανάλυση	Τρέχουσες τιμές	Σταθερές τιμές
P.6	1. Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	σύνολο οικονομίας	x	x
	α) Χώρες ΕΕ		x	x
	β) Τρίτες χώρες		x	x
P.7	2. Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών		x	x
	α) Χώρες ΕΕ		x	x
	β) Τρίτες χώρες		x	x

Πίνακας 5 — Δαπάνη για τελική κατανάλωση νοικοκυριών κατά σκοπό

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Ανάλυση	Τρέχουσες τιμές	Σταθερές τιμές
P.3	Δαπάνη για τελική κατανάλωση νοικοκυριών κατά λειτουργική διάκριση	COICOP διψήφια	x	x

Πίνακας 9 — Ανάλυση φορολογικών εσόδων κατά θεσμικό τομέα

Κωδικός ΣΕΛ	Δημόσιος τομέας	Κεντρική διοίκηση	Κιβέρνηση ομοσπόνδων κρατίδιου	Τοπική αυτοδιοίκηση	Ταμεία κοινωνικής ασφάλισης	Θεσμικά όργανα των ΕΚ	Σύνολο
	Ανάλυση φορολογικών εσόδων κατά τομέα						
D.5						—	
	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, πλούτου κ.λπ.						
D.51						—	
	Φόροι εισοδήματος						
D.51α						—	
	Φόροι ατομικού εισοδήματος ή εισοδήματος νοικοκυριών						
...						—	
D.51β						—	
	Φόροι εισοδήματος εταιρειών						
...						—	
D.51γ						—	
	Φόροι επί κερδών κεφαλαίου						
...						—	
D.51δ						—	
	Φόροι επί κερδών λάχειων και τυχερών παιχνιδιών						
...						—	
D.59						—	
	Λοιποί τρέχοντες φόροι						
D.59.1						—	
	Τρέχοντες φόροι κεφαλαίου						
D.59.1α						—	
	Τρέχοντες φόροι γης και κτιρίων						
...						—	
D.59.1β						—	
	Τρέχοντες φόροι καθαρού πλούτου						
...						—	
D.59.1γ						—	
	Τρέχοντες φόροι επί λοιπών περιουσιακών στοιχείων						
...						—	
D.59.2						—	
	Διάφοροι τρέχοντες φόροι						
D.59.2α						—	
	Κεφαλαιικοί φόροι						
...						—	
D.59.2β						—	
	Φόροι επί δαπανών						
...						—	
D.59.2γ						—	
	Πληρωμές από νοικοκυριά για την απόκτηση ορισμένων αδειών						
...						—	
D.59.2δ						—	
	Φόροι επί διεθνών συναλλαγών						
...						—	
D.2							
	Φόροι επί παραγωγής και εισαγωγών						
D.21							
	Φόροι επί προϊόντων						
D.211							
	Φόροι τύπου φόρου προστιθεμένης αξίας						
...							
D.212							
	Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ						
D.2121							
	Δασμοί εισαγωγών						
...							
D.2122							
	Φόροι επί εισαγωγών, εκτός από ΦΠΑ και δασμούς						
D.2122α							
	Γενικοί φόροι πωλήσεων ή κύκλου εργασιών						
...							
D.2122β							
	Ειδικοί φόροι κατανάλωσης						
...							
D.2122γ							
	Φόροι επί ειδικών υπηρεσιών						
...							

Κωδικός ΣΕΑ	Δημόσιος τομέας	Κεντρική διοίκηση	Κυβέρνηση ομοσπόνδου κρατιδίου	Τοπική αυτοδιοίκηση	Ταμεία κοινωνικής ασφάλισης	Θεσμικά όργανα των ΕΚ	Σύνολο
D.2122δ	Κέρδη εισαγωγικών μονοπωλίων						
...							
D.2122ε	Φόροι που προκύπτουν από πολλαπλές συναλλαγματικές ισοτιμίες						
...							
D.214	Φόροι επί προϊόντων, εκτός από ΦΠΑ και φόρους εισαγωγής						
D.214α	Γενικοί φόροι πωλήσεων ή κύκλου εργασιών						
...							
D.214β	Ειδικοί φόροι κατανάλωσης						
...							
D.214γ	Φόροι επί ειδικών υπηρεσιών						
...							
D.214δ	Φόροι επί χρηματοπιστωτικών συναλλαγών και συναλλαγών κεφαλαίου						
...							
D.214ε	Κέρδη δημοσιονομικών μονοπωλίων						
...							
D.29	Λοιποί φόροι επί της παραγωγής						
D.29α	Φόροι επί της συνολικής μισθοδοσίας και του εργατικού δυναμικού						
...							
D.29β	Επαναλαμβανόμενοι φόροι επί γης, κτιρίων ή λοιπών κατασκευών						
...							
D.29γ	Επιχειρηματικές και επαγγελματικές άδειες						
...							
D.29δ	Φόροι επί της χρήσης γαίων περιουσιακών στοιχείων ή λοιπών δραστηριοτήτων						
...							
D.29ε	Φόροι χαρτοσήμου						
...							
D.29στ	Φόροι επί της ρύπανσης						
...							
D.29ζ	Φόροι επί διεθνών συναλλαγών						
...							
D.91	Φόροι κεφαλαίου					—	
D.91α	Έκτακτοι φόροι κεφαλαίου					—	
...						—	
D.91β	Φόροι επί μεταβιβάσεων κεφαλαίου					—	
...						—	
	Συνολικά φορολογικά έσοδα						
D.611	Πραγματικές κοινωνικές εισφορές					—	
D.6111	— Πραγματικές κοινωνικές εισφορές εργοδοτών					—	
D.6112	— Κοινωνικές εισφορές εργαζομένων					—	
D.6113	Κοινωνικές εισφορές από αυτοαπασχολούμενους και από άτομα χωρίς απασχόληση					—	
	Συνολικά έσοδα από φόρους και κοινωνικές εισφορές						

Πίνακας 10 — Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια (NUTS II), τρέχουσες τιμές

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Ανάλυση	t + μήνες
B1.g	1. Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε βασικές τιμές	A17	24
B1.g	2. Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε βασικές τιμές	—	18
D.1	3. Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας	A17	24
P.51	4. Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου	A17	24
	5. Απασχόληση		
	— Συνολική	A17	24
	— Μισθωτοί	A17	24

Πίνακας 11 — Τρέχουσες δαπάνες δημοσίου κατά λειτουργική διάκριση

Δαπάνη για τελελή κατα- νάλωση	Από την οποία εισοδήμια εξαρ- τημένης εργια- σίας	Επιδότησιμες	Εισοδήμια πεφικτοίμας (υλοποιημένο)	Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσιμες σε είδος	Λοιπές τρέχου- σες μεταβιβά- σιμες (υλοποιη- μένες)	Αξιοθώπιτες επενδύσιμες κεφάλαιου	Μεταβιβάσιμες κεφάλαιου (υλοποιημένες)	Συνολικές δαπάνες
P.3	D.1	D.3	D.4	D.62	D.7	P.5	D.9	
1 Δαπάνες διοίκησης								
2 Δαπάνες εθνικής άμυνας								
3 Δαπάνες δημοσίας τάξης και ασφάλειας								
4 Δαπάνες εκπαίδευσης								
5 Δαπάνες υγείας								
6 Δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας								
7 Δαπάνες στέγασης								
8 Ψυχρογερμικές, πολιτιστικές και θρησκευτικές δαπάνες								
9* Δαπάνες σχετικά με καινοτομία και ενέργεια								
10 Δαπάνες γεωργίας, δασοκομίας, αλιείας και θήρας								
11 Δαπάνες ορυχείων και ορυχτών πόρων, εκτός από καινοτομία βιομηχανικές δαπάνες, δαπάνες κατασκευών								
12 Δαπάνες μεταφορών και επικοινωνιών								
13 Λοιπές οικονομικές δαπάνες								
14 Δαπάνες που δεν ταξινομούνται στις ανωτέρω κλίμακες ομάδες								
ΣΥΝΟΛΟ								

Πίνακας 12 — Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια (NUTS III), τρέχουσες τιμές

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Ανάλυση	t+μήνες
B1.g	1. Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία σε βασικές τιμές	A3	24
	2. Απασχόληση		
	— Συνολική	A3	18
	— Μισθωτοί	A3	18

Πίνακας 13 — Λογαριασμοί νοικοκυριών κατά περιφέρεια (NUTS II), τρέχουσες τιμές

Λογαριασμός διανομής πρωτογενούς εισοδήματος νοικοκυριών

	Χρήσεις		Πόροι
D.4	Εισόδημα παρουσίας	B.2/B.3	Λειτουργικό πλεόνασμα/μεικτό εισόδημα
		D.1	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας
B.5	Πρωτογενές εισόδημα	D.4	Εισόδημα παρουσίας

Λογαριασμός δευτερογενούς διανομής εισοδήματος νοικοκυριών

	Χρήσεις		Πόροι
D.5	Τρέχοντες φόροι εισοδήματος, πλούτου, κ.λπ.	B.5	Πρωτογενές εισόδημα
D.61	Κοινωνικές εισφορές	D.62	Κοινωνικές παροχές εκτός από κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος
D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις	D.7	Λοιπές τρέχουσες μεταβιβάσεις
B.6	Διαθέσιμο εισόδημα		

Πίνακας 14 — Πάγια στοιχεία του ενεργητικού (ή πάγια περιουσιακά στοιχεία) για το σύνολο της οικονομίας και κατά προϊόν (P13)

Κωδικός	Κατάλογος μεταβλητών	Ανάλυση
AN.11	Πάγια στοιχεία του ενεργητικού	P13

Πίνακας 15 — Πίνακας προσφοράς σε βασικές τιμές, περιλαμβανομένης της μετατροπής σε τιμές αγοράστη
 Τιμές: τρέχουσες και σταθερές

$n = 60, m = 60$

	1 2 3 ⋮ ⋮ m	Κλάδοι (NACE) ... n	Σ (1)	Εισεργασίες επί	Συνολική προ- σφορά σε βασικές τιμές (4)	Εμπορεύσια για μεταφορικά περιφορικά	Φόροι μείον επιδοτήσεις προϊόντων (6)	Συνολική προ- σφορά σε τιμές αγοράστη (7)
Προϊόντα (CPA)	(1)	Παράγωγή κατά προϊόν και κατά κλάδο σε βασικές τιμές		α) εντός ΕΕ β) εκτός ΕΕ				
(Διαφορετικά μεγέθη)								
Σ (1)	(2)	Συνολικό προϊόν (παροχή) κατά κλάδο				0		
Σύνολο, εκ των οποίων: Εμπορεύσιμα προϊόν Προϊόν για ίδια τελική χρήση Λοιπά μη εμπορεύσιμα προϊόν	(3)			0 0		0 0		

Πίνακας 16 — Πίνακας χρήσεων σε τιμές αγοραστή
Τιμές: τρέχουσες και σταθερές

$n = 60, m = 60$

	1 2 3 4 ...	Κλάδος (NACE)	... n	$\Sigma(1)$	Τελικές χρήσεις α) β) γ) δ) ε) στ)	$\Sigma(3)$	$\Sigma(1)+\Sigma(3)$
		(1)		(2)	(3)	(4)	(5)
1					Τελικές χρήσεις σε τιμές αγοραστή: Δαπάνη για τελική κατανάλωση: α) από νοικοκυριά β) από ΜΚΙΕΝ [1+12 μαζί με το α)] γ) από το δημόσιο Ακαθάριστες επενδύσεις: δ) ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου ε) μεταβολές αποθεμάτων και τιμαλάφων στ) εξαγωγές — εντός ΕΕ — εκτός ΕΕ	(4)	$\Sigma(1)+\Sigma(3)$
2							
3							
4							
.							
.							
m							
Προϊόντα (CPA)		(1)	Ενδιάμεση ανάληψη σε τιμές αγοραστή κατά προϊόν και κατά κλάδο				
(Διορθωτικά μεγέθη)							
$\Sigma(1)$		(2)	Συνολική ενδιάμεση ανάληψη κατά κλάδο		Συνολικές τελικές χρήσεις κατά τύπο		Συνολική χρήση
Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας Κοινωνικές εισφορές εργοδοτών Λοιποί φόροι επί της παραγωγής Αποβέσεις παγίου κεφαλαίου Λειτουργικό πλεονάσμα, καθαρό		(3)	Συνιστώσες προστιθέμενης αξίας κατά κλάδο				
$\Sigma(3)$		(4)	Προστιθέμενη αξία κατά κλάδο				
$\Sigma(1)+\Sigma(3)$		(5)	Προϊόν σε τιμές αγοραστή κατά κλάδο				

Πίνακας 17 — Συμμετρικός πίνακας εισοδών-εξοδών σε βασικές τιμές (προϊόν κατά προϊόν)
 Τιμές: τρέχουσες και σταθερές

n = 60

	1 2 3 ... n	Προϊόν (CPA)	Σ (1)	Τελικές χρήσεις α) β) γ) δ) ε) στ)	Σ (3)	Σ (1)+Σ (3)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(5)
Προϊόντα (CPA)	(1)	Ενδιάμεση ανάληψη σε βασικές τιμές (προϊόν κατά προϊόν)	Τελικές χρήσεις σε βασικές τιμές: Δαπάνη για τελική κατανάλωση: α) από νοικοκυριά β) από ΜΚΙΕΝ γ) από το δημόσιο Ακαθάριστες επενδύσεις δ) ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου ε) μεταβολές αποθεμάτων και τιμαλαφών στ) εξαγωγές — εντός ΕΕ — εκτός ΕΕ	Σ (3)	Σ (1)+Σ (3)	Σ (1)+Σ (3)
Σ (1)	(2)	Συνολική ενδιάμεση ανάληψη σε βασικές τιμές κατά προϊόν	Συνολική ενδιάμεση ανάληψη σε βασικές τιμές κατά προϊόν	Τελικές χρήσεις σε βασικές τιμές κατά τύπο	Συνολική χρήση σε βασικές τιμές	Συνολική χρήση σε βασικές τιμές
Φόροι επί προϊόντων Επιδότησεις προϊόντων (-)	(3)	Καθαροί φόροι επί προϊόντων κατά προϊόν	Καθαροί φόροι επί προϊόντων κατά προϊόν	Καθαροί φόροι επί προϊόντων κατά τύπο τελικής χρήσης		
Σ (1) + Σ (3)	(4)	Συνολική ενδιάμεση κατανάλωση σε τιμές αγοραστική κατά προϊόν	Συνολική ενδιάμεση κατανάλωση σε τιμές αγοραστική κατά προϊόν	Συνολικές τελικές χρήσεις κατά τύπο σε τιμές αγοραστική		
Αμοιβή εξαχρησμένης εργασίας Λοιποί καθαροί φόροι επί της παραγωγής Αποσβέσεις παγίου κεφαλαίου Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	(5)	Συντελεστές προστιθέμενης αξίας κατά προϊόν	Συντελεστές προστιθέμενης αξίας κατά προϊόν			
Σ (5)	(6)	Προστιθέμενη αξία κατά προϊόν	Προστιθέμενη αξία κατά προϊόν			
Σ (1) + Σ (3) + Σ (5)	(7)	Παραγωγή σε βασικές τιμές κατά προϊόν	Παραγωγή σε βασικές τιμές κατά προϊόν			
Εισαγωγές	(8)	Εισαγωγές επί κατά προϊόν	Εισαγωγές επί κατά προϊόν			
Σ (7) + Σ (8)	(9)	Προσφορά σε βασικές τιμές κατά προϊόν	Προσφορά σε βασικές τιμές κατά προϊόν			
Επενδύσεις παγίου κεφαλαίου Απόθεμα παγίου κεφαλαίου Εισορές εργασίας	(10)					

Πίνακας 18 — Συμμετρικός πίνακας εισροών-εξροών για την εγχώρια παραγωγή (προϊόν κατά προϊόν)
Τιμές: τρέχουσες και σταθερές

n = 60

1 2 3 ... n		Προϊόντα (CPA)	Σ (1)	Τελικές χρήσεις α) β) γ) δ) ε) στ)	Σ (3)	Σ (1)+Σ (3)
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
(1)	Προϊόντα (CPA)	Για την εγχώρια παραγωγή: Ενδιάμεση ανά- λωση σε βασικές τιμές (προϊόν κατά προϊόν)		Για την εγχώρια παραγωγή: Τελικές χρήσεις σε βασικές τιμές: Δαπάνη για τελική καταπόληση: α) από νοικοκυριά β) από ΜΚΙΕΝ γ) από το δημόσιο Ακαθάριστες επενδύσεις δ) ακαθάριστες επενδύσεις παγίων κεφαλαίων ε) μεταβολές αποθεμάτων και τιμαλάτων στ) εξαγωγές — εντός ΕΕ — εκτός ΕΕ		
(2)	Συνολική ενδιάμεση ανάλωση εγχωρίων προ- ϊόντων			Τελική χρήση εγχωρίων προϊόντων		Συνολική εγχώ- ρια παραγωγή
(3)	Χρήση εισαγόμενων προϊόντων	Συνολική ενδιάμεση ανάλωση εισαγόμενων προϊόντων κατά προϊόν, cif		Τελική χρήση εισαγόμενων προϊόντων, cif		Συνολική εγχώ- ρια παραγωγή
(4)	Καθαροί φόροι επί προϊόντων	Καθαροί φόροι επί προϊόντων για ενδιάμεση ανάλωση κατά προϊόν		Καθαροί φόροι επί προϊόντων για τελική χρήση		Συνολικές εισαγωγές
(5)	Σ (1)+(3)+(4)	Συνολική ενδιάμεση ανάλωση σε τιμές αγοράς κατά προϊόν		Συνολικές τελικές χρήσεις κατά τύπο σε τιμές αγο- ραστή		Συνολική χρήση
(6)	Αμοιβή εξαρτημένης εργασίας Λοιποί καθαροί φόροι επί της παρα- γωγής Αποβέσεις παγίων κεφαλαίων Λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	Συντελεστές προστιθέμενης αξίας κατά προ- ϊόντων				
(7)	Σ (6)	Προστιθέμενη αξία κατά προϊόν				
(8)	Σ (1) + (3) + (4) + Σ (6)	Παραγωγή σε βασικές τιμές κατά προϊόν				
(9)	Επενδύσεις παγίων κεφαλαίων Απόθεμα παγίων κεφαλαίων Εισορές εργασίας					

Πίνακας 19 — Συμμετρικός πίνακας εισροών-εξροών για τις εισαγωγές (προϊόν κατά προϊόν), cif
Τιμές: τρέχουσες και σταθερές

n = 60

	1 2 3 ...	Προϊόντα (CPA)	... n	Σ(1)	Τελικές χρήσεις α) β) γ) δ) ε) στ)	Σ(3)	Σ(1)+Σ(3)
		(1)		(2)	(3)	(4)	(5)
1							
2							
3							
.							
.							
.							
γ							
Προϊόντα (CPA)	(1)	Για τις εισαγωγές: Ενδιάμεση ανάλωση σε βασικές τιμές (προϊόν κατά προϊόν)			Για τις εισαγωγές: Τελικές χρήσεις σε βασικές τιμές: Δαπάνη για τελική κατανάλωση: α) από νοικοκυριά β) από ΜΚΙΕΝ γ) από το δημόσιο Ακαθάριστες επενδύσεις δ) ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου ε) μεταβολές αποθεμάτων και τιμαζφών στ) εξαγωγές — εντός ΕΕ — εκτός ΕΕ		
Σ(1)	(2)	Συνολική ενδιάμεση ανάλωση εισαγωγών σε βασικές τιμές κατά προϊόν			Τελική χρήση εισαγωγών σε βασικές τιμές		Συνολικές εισαγωγές

Πίνακας 20 — Μήτρα ακαθάριστων επενδύσεων παγίου κεφαλαίου κατά κλάδο και κατά προϊόν

Κλάδοι:	A31 NACE Αναθ. 1
Προϊόντα:	P13 CPA
Μεταβλητές:	Πάγια περιουσιακά στοιχεία, ακαθάριστα Πάγια περιουσιακά στοιχεία, καθαρά
Τιμές:	Τρέχοντα κόστη αντικατάστασης Αξία ιστορικού κόστους Σταθερά κόστη αντικατάστασης

Πίνακας 21 — Μήτρα παραγωγής κατά κλάδο και κατά τομέα

Κλάδοι:	A60 NACE Αναθ. 1
Τομείς:	S11 S12 S13 S14 S15
Μεταβλητές:	Προϊόν — εμπορεύσιμο — για ίδια τελική χρήση — λοιπό μη εμπορεύσιμο Ενδιάμεση ανάλωση Ακαθάριστη προστιθέμενη αξία — εισόδημα εξαρτημένης εργασίας — λοιποί φόροι μείον επιδοτήσεις παραγωγής — λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό — αποσβέσεις παγίου κεφαλαίου
Τιμές:	Τρέχουσες

Πίνακας 22 — Μήτρα επενδύσεων κατά κλάδο και κατά προϊόν

Κλάδοι:	A31 NACE Αναθ. 1
Προϊόντα:	P60 CPA
Μεταβλητή:	Ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου
Τιμές:	Τρέχουσες και σταθερές

Πίνακας 23 — Υπολογισμοί παρελθόντων ετών

Προτεινόμενοι πίνακες	Ετήσιοι		Τριμηνιαίοι	
	Περίοδοι	Διαβίβαση	Περίοδοι	Διαβίβαση
	1988-1994	Απρίλιος 1999	1988-1994	Απρίλιος 1999
Πίνακας 1: Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη	1970-1987	Δεκέμβριος 1999	1980-1987	Δεκέμβριος 1999
Πίνακας 2: Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη του δημοσίου	1970-1994	Δεκέμβριος 1999		
Πίνακας 3: Πίνακες κατά κλάδο	1970-1994	Δεκέμβριος 2000		
Πίνακας 5: Τελική κατανάλωση νοικοκυριών κατά λειτουργική διάκριση	1980-1994	Δεκέμβριος 2000		
Πίνακας 8: Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά θεσμικό τομέα	1990-1994	Δεκέμβριος 1999		
	1980-1989	Δεκέμβριος 2000		
Πίνακας 11: Δαπάνες του δημοσίου κατά λειτουργική διάκριση	1990-1994	Δεκέμβριος 2001		

**ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΗΘΟΥΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ «ΕΣΟΛ-95» ΑΝΑ ΧΩΡΑ**

1 ΑΥΣΤΡΙΑ

1.1. Παρεκκλίσεις για πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Παρεκκλίσεις	Έως
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Υστέρηση: t+9 μήνες	1999
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: τα έτη 88-94 θα διατεθούν το Δεκέμβριο 00	2000
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: όχι νέος υπολογισμός για τα έτη 70-87	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Υστέρηση: t+12 μήνες	1999
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: τα έτη 88-94 θα διατεθούν το Δεκέμβριο 00	2000
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: όχι νέος υπολογισμός για τα έτη 80-87	2005
2	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη δημοσίου τομέα	Υστέρηση: t+9 μήνες	1999
2	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη δημοσίου τομέα	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 88-94	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Υστέρηση: t+12 μήνες	1999
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 88-94	2005
5	Δαπάνη για τελική κατανάλωση νοικοκυριών κατά λειτουργική διάκριση	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 88-94	2005
11	Δαπάνες δημοσίου κατά λειτουργική διάκριση	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: όχι νέος υπολογισμός για τα έτη 90-94	2005
12	Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια, NUTS III, A3	Πρώτη διαβίβαση 2002	2002
13	Λογαριασμοί νοικοκυριών κατά περιφέρεια, NUTS II	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
15	Πίνακας προσφοράς σε βασικές τιμές, περιλαμβανομένης της μετατροπής αγοραστή, A60×P60	Πρώτη διαβίβαση 2003 και μόνο διετής	2003
16	Πίνακας χρήσεων σε τιμές αγοραστή, A60×P60, πενταετής	Πρώτη διαβίβαση 2003 και μόνο διετής	2003
17	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών σε βασικές τιμές, P60×P60, πενταετής	Πρώτη διαβίβαση 2003	2003
18	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών της εγχώριας παραγωγής σε βασικές τιμές, P60×P60, πενταετής	Πρώτη διαβίβαση 2003	2003
19	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών των εισαγωγών σε βασικές τιμές, P60×P60, πενταετής	Πρώτη διαβίβαση 2003	2003

1.2. Παρεκκλίσεις για επιμέρους μεταβλητές/Τομείς στους πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Μεταβλητή/Τομέας	Παρεκκλίσεις	Έως
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Δαπάνη για ιδιωτική κατανάλωση	Όχι υπολογισμός	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Δαπάνη για συλλογική κατανάλωση	Όχι υπολογισμός	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Πραγματική ατομική κατανάλωση	Όχι υπολογισμός	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	Όχι υπολογισμός	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Συνολικός πληθυσμός	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Δαπάνη για ιδιωτική κατανάλωση	Υστέρηση: t+12 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Δαπάνη για συλλογική κατανάλωση	Υστέρηση: t+12 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Πραγματική ατομική κατανάλωση	Υστέρηση: t+12 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	Πρώτη διαβίβαση 2003	2003
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Συνολικός πληθυσμός	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
3 8	Πίνακες κατά κλάδο Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά τομέα	Ανάλογη παγίου κεφαλαίου κατά βιομηχανία ή τομέα	Πρώτη διαβίβαση 2002	2002
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά τομέα	Κατανομή εταιρειών κατά ιδιοκτήτη	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά τομέα	Κατανομή ιδιωτικών νοικοκυριών κατά ομάδες	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
16 18	Πίνακας χρήσεων σε τιμές αγοραστή, Α60×Ρ60, πενταετής Συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών της εγχώριας παραγωγής σε βασικές τιμές, Ρ60×Ρ60, πενταετής	Ανάλογη παγίου κεφαλαίου κατά βιομηχανία	Πρώτη διαβίβαση 2003	2003

2. ΔΑΝΙΑ

2.1. Παρεκκλίσεις για πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Παρεκκλίσεις	Έως
6	Χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά τομέα (συναλλαγές)	Υστέρηση: t+13 μήνες	2005
7	Ισολογισμοί χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	Υστέρηση: t+13 μήνες	2005
20	Διασταυρωμένη ταξινόμηση των υφισταμένων κεφαλαίων κατά κλάδο και κατά προϊόν, Α31×Ρ13, πενταετής	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005

2.2. Παρεκκλίσεις για επιμέρους μεταβλητές/Τομείς στους πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Μεταβλητή/Τομέας	Παρεκκλίσεις	Έως
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια, τριμηνιαία	Απασχόληση	Μόνο εγχώρια έννοια	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Μισθοί και ημερομίσθια κατά βιομηχανία	Όχι αναφορά	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Ανάλωση παγίου κεφαλαίου κατά βιομηχανία	Υστέρηση: t+36 μήνες	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου κατά βιομηχανία	Υστέρηση: t+36 μήνες	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Μεταβολές αποθεμάτων κατά βιομηχανία	Υστέρηση: t+36 μήνες	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών κατά βιομηχανία	Υστέρηση: t+36 μήνες	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αυτοαπασχολούμενοι κατά βιομηχανία	Υστέρηση: t+36 μήνες	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Μισθωτοί κατά βιομηχανία	Υστέρηση: t+36 μήνες	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Όρες εργασίας που πραγματοποιήθηκαν κατά βιομηχανία	Υστέρηση: t+36 μήνες	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Εισόδημα εξαρτημένης εργασίας κατά βιομηχανία	Υστέρηση: t+36 μήνες	2005
9	Ανάλυση φορολογικών εσόδων κατά θεσμικό τομέα	Γενικοί φόροι πωλήσεων ή κύκλου εργασιών (φόροι επί εισαγωγών) Γενικοί φόροι πωλήσεων ή κύκλου εργασιών (φόροι επί προϊόντων)	Και οι δύο μεταβλητές μαζί	2005
9	Ανάλυση φορολογικών εσόδων κατά θεσμικό τομέα	Ειδικοί φόροι κατανάλωσης (φόροι επί εισαγωγών) Ειδικοί φόροι κατανάλωσης (φόροι επί προϊόντων)	Και οι δύο μεταβλητές μαζί	2005
9	Ανάλυση φορολογικών εσόδων κατά θεσμικό τομέα	Φόροι επί ειδικών υπηρεσιών (φόροι επί εισαγωγών) Φόροι επί ειδικών υπηρεσιών (φόροι επί προϊόντων)	Και οι δύο μεταβλητές μαζί	2005
17	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εξροών σε βασικές τιμές, P60×P60, πενταετής	Ανάλωση παγίου κεφαλαίου, λειτουργικό πλεόνασμα, καθαρό	Και οι δύο μεταβλητές μαζί σε P60	2005
18	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εξροών της εγχώριας παραγωγής σε βασικές τιμές, P60×P60, πενταετής			
19	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εξροών των εισαγωγών σε βασικές τιμές, P60×P60, πενταετής			
21	Διασταυρωμένη ταξινόμηση των λογαριασμών παραγωγής κατά κλάδο και κατά τομέα, A60×5 τομείς (S.11, S.12, S.13, S.14, S.15), πενταετής			

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Μεταβλητή/Τομέας	Παρεκκλίσεις	Έως
17	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών σε βασικές τιμές, P60×P60, πενταετής	Επενδύσεις παγίου κεφαλαίου	Μόνο P31	2005
18	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών της εγχώριας παραγωγής σε βασικές τιμές, P60×P60, πενταετής			
19	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών των εισαγωγών σε βασικές τιμές, P60×P60, πενταετής			
17	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών σε βασικές τιμές, P60×P60, πενταετής	Απόθεμα παγίου κεφαλαίου	Όχι αναφορά	2005
18	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών της εγχώριας παραγωγής σε βασικές τιμές, P60×P60, πενταετής			
19	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών των εισαγωγών σε βασικές τιμές, P60×P60, πενταετής			
21	Διασταυρωμένη ταξινόμηση των λογαριασμών παραγωγής κατά κλάδο και κατά τομέα, A60×5 τομείς (S.11, S.12, S.13, S.14, S.15), πενταετής	Τομέας: ιδιωτικά νοικοκυριά Τομέας: ΜΚΙΕΝ	Και οι δύο τομείς μαζί	2005

3. ΓΕΡΜΑΝΙΑ

3.1. Παρεκκλίσεις για πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Παρεκκλίσεις	Έως
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 91-94	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 91-94	2005
2	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη δημοσίου τομέα	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 91-94	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 91-94	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	t+9 μήνες μόνο A17. A31 μόνο με t+21 μήνες υστέρηση	2005
5	Δαπάνη για τελική κατανάλωση νοικοκυριών κατά λειτουργική διάκριση	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 91-94	2005
5	Δαπάνη για τελική κατανάλωση νοικοκυριών κατά λειτουργική διάκριση	Εν μέρει μόνο μονομήμιες θέσεις	2005
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά τομέα	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 91-94	2005
9	Ανάλυση φορολογικών εσόδων κατά θεσμικό τομέα	Όχι θέσεις γραμμμάτων στο τέλος του κωδικού	2005
10	Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια, NUTS II, A17	Μόνο NUTS I και A6	2005
11	Δαπάνες δημοσίου κατά λειτουργική διάκριση	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 91-94	2005
12	Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια, NUTS III, A3	Υστέρηση: t+30 μήνες, μόνο διετής	2005

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Παρακλίσεις	Έως
13	Λογαριασμοί νοικοκυριών κατά περιφέρεια, NUTS II	Υστέρηση: t+30 μήνες, μόνο NUTS I	2005
15	Πίνακας προσφοράς σε βασικές τιμές, περιλαμβανομένης της μετατροπής σε τιμές αγοραστή, A60×P60	Μόνο διετής	2005
16	Πίνακας χρήσεων σε τιμές αγοραστή, A60×P60, πενταετής	Μόνο διετής	2005
21	Διασταυρωμένη ταξινόμηση των λογαριασμών παραγωγής κατά κλάδο και κατά τομέα, A60×5 τομείς (S.11, S.12, S.13, S.14, S.15), πενταετής	Όχι σταθερές τιμές	2005

3.2. Παρακλίσεις για επιμέρους μεταβλητές/Τομείς στους πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Μεταβλητή/Τομέας	Παρακλίσεις	Έως
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια, τριμηνιαία	Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου	P16: όχι τριμηνιαία στοιχεία, ετήσια t+12 μήνες υστέρηση	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια, τριμηνιαία	Συνολικός πληθυσμός	Υστέρηση: t+12 μήνες	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αγορές μείον πωλήσεις τμηλών κατά βιομηχανία. Μεταβολές αποθεμάτων κατά βιομηχανία	Και οι δύο μεταβλητές μαζί, όχι κατά βιομηχανία	2005
6 7	Χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά τομέα (συναλλαγές) Ισολογισμοί χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	Δημόσιος τομέας	S.1311/S.1312 και S.1313 μόνο μαζί	2005
10	Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια, NUTS II A17	Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου	Υστέρηση: t+30 μήνες	2005

4. ΕΛΛΑΔΑ

4.1. Παρακλίσεις για πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Παρακλίσεις	Έως
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Πρώτη διαβίβαση 2000	2000
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: τα έτη 88-94 θα διατεθούν το Δεκέμβριο 00	2000
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: όχι νέος υπολογισμός για τα έτη 80-87	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια, τριμηνιαία	Πρώτη διαβίβαση 2000	2000
2	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη δημοσίου τομέα	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Παρακκλίσεις	Έως
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 88-94	2005
5	Δαπάνη για τελική κατανάλωση νοικοκυριών κατά λειτουργική διάκριση	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 88-94	2005
6	Χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά τομέα (συναλλαγές)	Πρώτη διαβίβαση: δεν υπάρχει σαφής απάντηση προς το παρόν	2005
6	Χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά τομέα (συναλλαγές)	Υστέρηση: δεν υπάρχει σαφής απάντηση προς το παρόν	2005
7	Ισολογισμοί χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά θεσμικό τομέα και υποτομέα	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 88-94	2005
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά θεσμικό τομέα και υποτομέα	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων όχι νέος υπολογισμός για τα έτη 80-89	2005
11	Δαπάνες δημοσίου κατά λειτουργική διάκριση	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 88-94	2005
20	Διασταυρωμένη ταξινόμηση των υφισταμένων κεφαλαίων κατά κλάδο και κατά προϊόν, A31 x P13, πενταετής	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005

4.2. Παρακκλίσεις για επιμέρους μεταβλητές/Τομείς στους πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Μεταβλητή/Τομείς	Παρακκλίσεις	Έως
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Όρες εργασίας που πραγματοποιήθηκαν στη βιομηχανία	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά θεσμικό τομέα και υποτομέα	Κατανομή επιχειρήσεων κατά ιδιοκτήτες	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά θεσμικό τομέα και υποτομέα	Κατανομή νοικοκυριών κατά ομάδες	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005

5. ΙΣΠΑΝΙΑ

5.1. Παρακκλίσεις για πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Παρακκλίσεις	Έως
11	Δαπάνες δημοσίου κατά λειτουργική διάκριση	Υστέρηση: t+21 μήνες	2005

5.2. Παρεκκλίσεις για επιμέρους μεταβλητές/Τομείς στους πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Μεταβλητή/Τομέας	Παρεκκλίσεις	Έως
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Δαπάνη για τελική κατανάλωση των ΜΚΙΕΝ	Όχι υποβολή	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Κατανομή της δαπάνης για τελική κατανάλωση του δημόσιου τομέα σε ιδιωτική και συλλογική	Όχι υποβολή	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Πραγματική τελική κατανάλωση	Όχι υποβολή	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Πραγματική ατομική κατανάλωση	Όχι υποβολή	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	Μαζί με τις μεταβολές αποθεμάτων	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Δαπάνη για τελική κατανάλωση των ΜΚΙΕΝ	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Κατανομή της δαπάνης για τελική κατανάλωση του δημόσιου τομέα σε ιδιωτική και συλλογική	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Πραγματική τελική κατανάλωση	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Πραγματική ατομική κατανάλωση	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τιμές αγοράς	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών κατά βιομηχανία	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Όρες εργασίας που πραγματοποιήθηκαν κατά βιομηχανία	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά θεσμικό τομέα και υποτομέα	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
9	Ανάλυση φορολογικών εσόδων κατά θεσμικό τομέα	Κατανομή τρεχόντων φόρων εισοδήματος, πλούτου, κ.λπ., Φόροι και δασμοί επί εισαγωγών εκτός από ΦΠΑ και λοιποί φόροι επί της παραγωγής για τους υποτομείς διοίκηση ομόσπονδων κρατιδίων (S.1312) και τοπική αυτοδιοίκηση (S.1313)	Υστέρηση: t+21 μήνες	2005
16	Πίνακας χρήσεων σε τιμές αγοραστή, Α60×Ρ60, πενταετής	Ανάλογη παγίου κεφαλαίου κατά βιομηχανία (Α60)	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
17	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εξροών σε βασικές τιμές, Ρ60×Ρ60, πενταετής	Ανάλογη παγίου κεφαλαίου (Ρ60)	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
18	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εξροών της εγχώριας παραγωγής σε βασικές τιμές, Ρ60×Ρ60, πενταετής			
19	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εξροών των εισαγωγών σε βασικές τιμές, Ρ60×Ρ60, πενταετής			

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Μεταβλητή/Τομέας	Παρεκκλίσεις	Έως
17	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εξροών σε βασικές τιμές, P60×P60, πενταετής	Αποθέματα πάγων περιοριστικών στοιχείων (P60)	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
18	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εξροών της εγχώριας παραγωγής σε βασικές τιμές, P60×P60, πενταετής			
19	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εξροών των εισαγωγών σε βασικές τιμές, P60×P60, πενταετής			

6. ΓΑΛΛΙΑ

6.1. Παρεκκλίσεις για πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Παρεκκλίσεις	Έως
10	Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια, NUTS II, A17	Υστέρηση: t+36 μήνες	2005
12	Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια, NUTS III, A3	Υστέρηση: t+36 μήνες	2005
13	Λογαριασμοί νοικοκυριών κατά περιφέρεια, NUTS II	Υστέρηση: t+42 μήνες	2005

6.2. Παρεκκλίσεις για επιμέρους μεταβλητές/Τομείς στους πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Μεταβλητή/Τομέας	Παρεκκλίσεις	Έως
3	Πίνακες κατά κλάδο	Όλες οι μεταβλητές	Υπολογισμός της κατανομής κατά κλάδο για ομοιογενείς κλάδους	2005
10	Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια, NUTS II A17			
12	Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια, NUTS III, A3			
15	Πίνακας προσφοράς σε βασικές τιμές, περιλαμβανομένης της μετατροπής σε τιμές αγοραστή, A60×P60			
16	Πίνακας χρήσεων σε τιμές αγοραστή, A60×P60, πενταετής			
20	Διασταυρωμένη ταξινόμηση των υφισταμένων κεφαλαίων κατά κλάδο και κατά προϊόν, A31×P13, πενταετής			
21	Διασταυρωμένη ταξινόμηση των λογαριασμών παραγωγής κατά κλάδο και κατά τομέα, A60×5 τομείς (S.11, S.12, S.13, S.14, S.15), πενταετής			
22	Διασταυρωμένη ταξινόμηση των ακαθάριστων παγίων κεφαλαίων κατά βιομηχανία και κατά προϊόν, A31×P60, πενταετής			

7. ΙΡΛΑΝΔΙΑ

7.1. Παρεκκλίσεις για πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Παρεκκλίσεις	Έως
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Πρώτη διαβίβαση 2002	2002
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: όχι νέος υπολογισμός για τα έτη 88-94	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: όχι νέος υπολογισμός για τα έτη 80-87	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Υπόθεση: 1+6 μήνες	2002
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 85-94	2005
2	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη δημοσίου τομέα	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 85-94	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: όχι νέος υπολογισμός για τα έτη 70-94	2005
5	Δαπάνη για τελική κατανάλωση νοικοκυριών κατά λειτουργική διάκριση	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 85-94	2005
6	Χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά τομέα (συναλλαγές)	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
7	Ισολογισμοί χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά τομέα	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά τομέα	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: όχι νέος υπολογισμός για τα έτη 90-94	2005
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά τομέα	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: όχι νέος υπολογισμός για τα έτη 80-89	2005
15	Πίνακας προσφοράς σε βασικές τιμές, περιλαμβανομένης της μετατροπής σε τιμές αγοραστή, Α60×Ρ60	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
16	Πίνακας χρήσεων σε τιμές αγοραστή, Α60×Ρ60, πενταετής	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
17	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εξροών σε βασικές τιμές, Ρ60×Ρ60, πενταετής	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
18	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εξροών της εγχώριας παραγωγής σε βασικές τιμές, Ρ60×Ρ60, πενταετής	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
19	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εξροών των εισαγωγών σε βασικές τιμές, Ρ60×Ρ60, πενταετής	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
20	Διαστρωμένη ταξινόμηση των υφιστάμενων κεφαλαίων κατά κλάδο και κατά προϊόν, Α31×Ρ13, πενταετής	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
21	Διαστρωμένη ταξινόμηση των λογαριασμών παραγωγής κατά κλάδο και κατά τομέα, Α60×5 τομείς (S.11, S.12, S.13, S.14, S.15), πενταετής	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
22	Διαστρωμένη ταξινόμηση των ακαθάριστων παγίων κεφαλαίων κατά βιομηχανία και κατά προϊόν, Α31×Ρ60, πενταετής	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005

7.2. Παρεκκλίσεις για επιμέρους μεταβλητές/Τομείς στους πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Μεταβλητή/Τομέας	Παρεκκλίσεις	Έως
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια, τριμηνιαία	Δαπάνη για τελική κατανάλωση των ΜΚΙΕΝ	Όχι υποβολή	2005
2	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη δημοσίου τομέα	P52+P53+K2	Όχι υποβολή	2003

8. ΙΤΑΛΙΑ

8.1. Παρεκκλίσεις για πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Παρεκκλίσεις	Έως
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Υστέρηση: t+6 μήνες	1999
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: τα έτη 80-87 θα διατεθούν το Δεκέμβριο 00	2000
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: τα έτη 70-87 θα διατεθούν το Δεκέμβριο 00	2000
2	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη δημοσίου τομέα	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: όχι υποβολή για τα έτη 70-94	2005
2	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη δημοσίου τομέα	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: τα έτη 80-94 θα διατεθούν το Δεκέμβριο 01	2001
2	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη δημοσίου τομέα	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
20	Διασταυρωμένη ταξινόμηση των υφισταμένων κεφαλαίων κατά κλάδο και κατά προϊόν, A31×P13, πενταετής	Όχι υπολογισμός	2005
22	Διασταυρωμένη ταξινόμηση των ακαθάριστων παγίων κεφαλαίων κατά βιομηχανία και κατά προϊόν, A31×P60, πενταετής	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005

8.2. Παρεκκλίσεις για επιμέρους μεταβλητές/Τομείς στους πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Μεταβλητή/Τομέας	Παρεκκλίσεις	Έως
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Δαπάνη για ιδιωτική κατανάλωση του δημοσίου τομέα	Υστέρηση: t+16 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Δαπάνη για συλλογική κατανάλωση	Υστέρηση: t+16 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Πραγματική τελική κατανάλωση	Υστέρηση: t+16 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Πραγματική ατομική κατανάλωση	Υστέρηση: t+16 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	Μαζί με τις μεταβολές αποθεμάτων	2005

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Μεταβλητή/Τομείς	Παρεκκλίσεις	Έως
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Ανάλωση παγίου κεφαλαίου	Πρώτη διαβίβαση Δεκέμβριο 01	2001
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Εθνικό εισόδημα, καθαρό	Πρώτη διαβίβαση Δεκέμβριο 01	2001
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Δαπάνη για ιδιωτική κατανάλωση του δημόσιου τομέα	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Δαπάνη για συλλογική κατανάλωση	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Πραγματική τελική κατανάλωση	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Πραγματική ατομική κατανάλωση	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	Μαζί με τις μεταβολές αποθεμάτων	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Ανάλυση παγίου κεφαλαίου κατά βιομηχανία	Ανάλυση A17, πρώτη διαβίβαση 2002	2002
3	Πίνακες κατά κλάδο	Ανάλυση παγίου κεφαλαίου κατά βιομηχανία	Ανάλυση A31, πρώτη διαβίβαση 2005	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών κατά βιομηχανία	Μαζί με τις μεταβολές αποθεμάτων	2005
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά θεσμικό τομέα και υποτομέα	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών κατά βιομηχανία	Μαζί με τις μεταβολές αποθεμάτων	2005

9. ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

9.1. Παρεκκλίσεις για πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Παρεκκλίσεις	Έως
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Αντίστροφος υπολογισμός πινάκων: όχι νέος υπολογισμός για τα έτη 95-98	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Αντίστροφος υπολογισμός πινάκων: όχι νέος υπολογισμός για τα έτη 88-94	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Αντίστροφος υπολογισμός πινάκων: όχι νέος υπολογισμός για τα έτη 80-87	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Αντίστροφος υπολογισμός πινάκων: όχι νέος υπολογισμός για τα έτη 80-87	2005
2	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη δημοσίου τομέα	Αντίστροφος υπολογισμός πινάκων: όχι νέος υπολογισμός για τα έτη 90-94	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αντίστροφος υπολογισμός πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 80-94	2005

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Παραγκλίσεις	Έτος
6	Χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά τομέα (συναλλαγές)	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
7	Ισολογισμοί χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά θεσμικό τομέα και υποτομέα	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: όχι νέος υπολογισμός για τα έτη 90-94	2005
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά θεσμικό τομέα και υποτομέα	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: όχι νέος υπολογισμός για τα έτη 80-89	2005
10	Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια, NUTS II A17	Όχι υπολογισμός	2005
11	Δαπάνες δημοσίου κατά λειτουργική διάκριση	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: όχι νέος υπολογισμός για τα έτη 90-94	2005
12	Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια, NUTS III, A3	Όχι υπολογισμός	2005
13	Λογαριασμοί νοικοκυριών κατά περιφέρεια, NUTS II	Όχι υπολογισμός	2005

9.2. Παραγκλίσεις για επιμέρους μεταβλητές/Τομείς στους πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Μεταβλητή/Τομέας	Παραγκλίσεις	Έτος
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου	Ανάλυση P13	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων σε σχέση με αλλοδαπή	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Ακαθάριστο εθνικό εισόδημα σε τιμές αγοράς	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Ανάλυση παγίου κεφαλαίου	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Καθαρό εθνικό εισόδημα σε τιμές αγοράς	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Καθαρές τρέχουσες μεταβιβάσεις σε σχέση με την αλλοδαπή	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Εθνική αποταμίευση, καθαρή	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Καθαρές μεταβιβάσεις κεφαλαίου σε σχέση με την αλλοδαπή	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Καθαρή χορήγηση ή καθαρή λήψη δανείων του έθνους	Υστέρηση: t+9 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου	Όχι κατανομή P13	2005

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Μεταβλητή/Τομέας	Παρεκκλίσεις	Έως
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Ανάλυση παγίου ζεφαιαίου	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Καθαρό εθνικό εισόδημα σε τιμές αγοράς	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Καθαρές τρέχουσες μεταβιβάσεις σε σχέση με την αλλοδαπή	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Διαθέσιμο εισόδημα, καθαρό	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Εθνική αποταμίευση, καθαρή	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Καθαρές μεταβιβάσεις ζεφαιαίου σε σχέση με την αλλοδαπή	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Καθαρή χορήγηση ή καθαρή λήψη δανείων του έθνους	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αζαθάριστος σχηματισμός παγίου ζεφαιαίου κατά βιομηχανία	Υστέρηση: +36 μήνες	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά θεσμικό τομέα και υποτομέα	S.11, S.12, S.14+S.45, S.211, S.212	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
20	Διασταυρωμένη ταξινόμηση των υφισταμένων ζεφαιαίων κατά κλάδο και κατά προϊόν, A31 x P13, πενταετής	Πίνακας σε προηγούμενες τιμές κόστους	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005

10. ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ

10.1. Παρεκκλίσεις για πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Παρεκκλίσεις	Έως
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Αντίστροφος υπολογισμός πινάκων: τα έτη 86-94 θα διατεθούν τον Οκτώβριο 01	2001
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Αντίστροφος υπολογισμός πινάκων: τα έτη 80-85 θα διατεθούν το Μάρτιο 02	2002
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Αντίστροφος υπολογισμός πινάκων: τα έτη 86-94 θα διατεθούν τον Ιούλιο 02	2001
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Αντίστροφος υπολογισμός πινάκων: τα έτη 70-85 θα διατεθούν το Δεκέμβριο 01	2001
2	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη δημοσίου τομέα	Αντίστροφος υπολογισμός πινάκων: τα έτη 86-94 θα διατεθούν τον Ιούλιο 01	2001

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Παρεκκλίσεις	Έως
2	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη δημοσίου τομέα	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: τα έτη 70-85 θα διατεθούν το Δεκέμβριο 01	2001
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: τα έτη 86-94 θα διατεθούν τον Ιούλιο 01	2001
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: τα έτη 70-85 θα διατεθούν το Δεκέμβριο 01	2001
5	Δαπάνη για τελική κατανάλωση νοικοκυριών κατά λειτουργική διάκριση	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: τα έτη 86-94 θα διατεθούν τον Ιούλιο 01	2001
5	Δαπάνη για τελική κατανάλωση νοικοκυριών κατά λειτουργική διάκριση	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: τα έτη 80-85 θα διατεθούν το Δεκέμβριο 01	2001
7	Ισολογισμοί χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	Υστέρηση: t+19 μήνες	2003
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά θεσμικό τομέα και υποτομέα	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: τα έτη 86-94 θα διατεθούν τον Ιούλιο 01 τα έτη 80-85 θα διατεθούν το Δεκέμβριο 01	2001
10	Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια. NUTS II A17	Υστέρηση: t+30 μήνες	2005
13	Λογαριασμοί νοικοκυριών κατά περιφέρεια. NUTS II	Υστέρηση: t+36 μήνες	2005

10.2. Παρεκκλίσεις για επιμέρους μεταβλητές/Τομείς στους πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Μεταβλητή/Τομέας	Παρεκκλίσεις	Έως
10	Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια. NUTS II A17	Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου κατά περιφέρεια	Όχι υπολογισμός	2005
10	Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια. NUTS II A17	Συνολική απασχόληση κατά περιφέρεια	Όχι υπολογισμός	2005
12	Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια. NUTS III. A3			

11. ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

11.1. Παρεκκλίσεις για πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Παρεκκλίσεις	Έως
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: τα έτη 88-94 θα διατεθούν το Δεκέμβριο 99	1999
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 77-87, υποβολή το Δεκέμβριο 00	2005/ 2000
2	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη δημοσίου τομέα	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 77-94, υποβολή το Δεκέμβριο 00	2005/ 2000

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Παρεκκλίσεις	Έως
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 77-94	2005
5	Δαπάνη για τελική κατανάλωση νοικοκυριών κατά λειτουργική διάκριση	Υστέρηση: t+12 μήνες	2005
5	Δαπάνη για τελική κατανάλωση νοικοκυριών κατά λειτουργική διάκριση	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: όχι νέος υπολογισμός	2005
6	Χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά τομέα (συναλλαγές)	Υστέρηση: t+12 μήνες	2005
7	Ισολογισμοί χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	Υστέρηση: t+12 μήνες	2005
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά θεσμικό τομέα και υποτομέα	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: τα έτη 90-94 θα διατεθούν το Δεκέμβριο 99	1999
11	Δαπάνες δημοσίου κατά λειτουργική διάκριση	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: όχι νέος υπολογισμός	2005

12. ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

12.1. Παρεκκλίσεις για πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Παρεκκλίσεις	Έως
2	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη δημοσίου τομέα	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 75-94	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 88-94	2005

12.2. Παρεκκλίσεις για επιμέρους μεταβλητές/Τομείς στους πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Μεταβλητή/Τομέας	Παρεκκλίσεις	Έως
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Δαπάνη για ιδιωτική κατανάλωση	Όχι υπολογισμός	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Δαπάνη για συλλογική κατανάλωση	Όχι υπολογισμός	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Πραγματική ατομική κατανάλωση	Όχι υπολογισμός	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Πραγματική τελική κατανάλωση	Όχι υπολογισμός	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, τριμηνιαία	Μεταβολές αποθεμάτων	Όχι υπολογισμός	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια, τριμηνιαία	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	Όχι υπολογισμός	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	Όχι υπολογισμός	2005

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Μεταβλητή/Τομέας	Παρεκκλίσεις	Έως
15	Πίνακας προσφοράς σε βασικές τιμές, περιλαμβανομένης της μετατροπής σε τιμές αγοραστή, Α60×Ρ60	Όλες/Όλοι	Ανάλυση Α31 και Ρ31 μόνο σε τρέχουσες τιμές	2005
16	Πίνακας χρήσεων σε τιμές αγοραστή, Α60×Ρ60, πενταετής	Όλες/Όλοι		
17	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών σε βασικές τιμές, Ρ60×Ρ60, πενταετής	Όλες/Όλοι		
18	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών της εγχώριας παραγωγής σε βασικές τιμές, Ρ60×Ρ60, πενταετής	Όλες/Όλοι		
19	Συμμετρικός πίνακας εισροών-εκροών των εισαγωγών σε βασικές τιμές, Ρ60×Ρ60, πενταετής	Όλες/Όλοι		
21	Διασταυρωμένη ταξινόμηση των λογαριασμών παραγωγής κατά κλάδο και κατά τομέα, Α60×5 τομείς (S.11, S.12, S.13, S.14, S.15), πενταετής	Όλες/Όλοι	Κατανομή Α31	2005

13. ΣΟΥΗΔΙΑ

13.1. Παρεκκλίσεις για πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Παρεκκλίσεις	Έως
2	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη δημοσίου τομέα	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 80-94	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Υστέρηση: t+12 μήνες	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αντίστροφοι υπολογισμοί πινάκων: νέος υπολογισμός μόνο για τα έτη 80-94	2005
6	Χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά τομέα (συναλλαγές)	Υστέρηση: t+12 μήνες	2005
7	Ισολογισμοί χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	Υστέρηση: t+12 μήνες	2005
11	Δαπάνες δημοσίου κατά λειτουργική διάκριση	Υστέρηση: t+16 μήνες	2005

13.2. Παρεκκλίσεις για επιμέρους μεταβλητές/Τομείς στους πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Μεταβλητή/Τομέας	Παρεκκλίσεις	Έως
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια, τριμηνιαία	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλόφων	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια, τριμηνιαία	Κατανομή της δαπάνης για τελική κατανάλωση του δημόσιου τομέα σε ιδιωτική και συλλογική	Υστέρηση: t+16 μήνες	2005
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια, τριμηνιαία	Πραγματική τελική κατανάλωση νοικοκυριών	Υστέρηση: t+16 μήνες	2005

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Μεταβλητή/Τομέας	Παρεκκλίσεις	Έως
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια, τριμηνιαία	Πραγματική ατομική κατανάλωση	Υστέρηση: t+16 μήνες	2005
2	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη δημοσίου τομέα	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
2	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη δημοσίου τομέα	Κατανομή της δαπάνης για τελική κατανάλωση του δημοσίου τομέα σε ιδιωτική και συλλογική	Υστέρηση: t+16 μήνες	2005
2	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη δημοσίου τομέα	Πραγματική τελική κατανάλωση	Υστέρηση: t+16 μήνες	2005
2	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη δημοσίου τομέα	Πραγματική ατομική κατανάλωση	Υστέρηση: t+16 μήνες	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Ανάληψη A31	Υστέρηση: t+12 μήνες	2005
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά θεσμικό τομέα και υποτομέα	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	Πρώτη διαβίβαση 2005	2005
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά θεσμικό τομέα και υποτομέα	Κατανομή της δαπάνης για τελική κατανάλωση του δημοσίου τομέα σε ιδιωτική και συλλογική	Υστέρηση: t+16 μήνες	2005
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά θεσμικό τομέα και υποτομέα	Πραγματική τελική κατανάλωση	Υστέρηση: t+16 μήνες	2005
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά θεσμικό τομέα και υποτομέα	Πραγματική ατομική κατανάλωση	Υστέρηση: t+16 μήνες	2005

14. ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

14.1. Παρεκκλίσεις για επιμέρους μεταβλητές/Τομείς στους πίνακες

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Μεταβλητή/Τομέας	Παρεκκλίσεις	Έως
1	Κύρια μακροοικονομικά μεγέθη, ετήσια, τριμηνιαία	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών και εξαγωγές και εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	Εκτός από τις συναλλαγές των NX σε χρυσό ως απόθεμα πλούτου	2005
3	Πίνακες κατά κλάδο	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών	Εκτός από τις συναλλαγές των NX σε χρυσό ως απόθεμα πλούτου	2005
4	Εξαγωγές και εισαγωγές από ΕΕ/Τρίτες χώρες	Εξαγωγές και εισαγωγές από ΕΕ/Τρίτες χώρες	Εκτός από τις συναλλαγές των NX σε χρυσό ως απόθεμα πλούτου	2005
6	Χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά τομέα (συναλλαγές)	Νομιματισμός χρυσός και ΕΤΔ	Συμπεριλαμβανομένων των συναλλαγών των NXO σε χρυσό ως απόθεμα πλούτου	2005

Πίνακες αριθ.	Πίνακες	Μεταβλητή/Τομέας	Παραεξλίσεις	Έως
6	Χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά τομέα (συναλλαγές)	Επικουρικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	Συμπερίληψη στις μη χρηματοδοτικές εταιρείες	2002
7	Ισολογισμοί χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	Νομισματικός χρυσός και ΕΤΔ	Συμπεριλαμβανομένων των συναλλαγών των ΝΧΟ σε χρυσό ως απόθεμα πλούτου	2005
7	Ισολογισμοί χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	Επικουρικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	Συμπερίληψη στις μη χρηματοδοτικές εταιρείες	2002
8	Μη χρηματοπιστωτικοί λογαριασμοί κατά θεσμικό τομέα και υποτομέα	Αγορές μείον πωλήσεις τιμαλφών και εξαγωγές και εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	Εκτός από τις συναλλαγές των ΝΧ σε χρυσό ως απόθεμα πλούτου	2005
10	Πίνακες κατά κλάδο και κατά περιφέρεια. NUTS II A17	ΑΕγγΠ	Για το NUTS II μόνο A17	2001